

Ferhenga

Kurdiya (Kurmancî) - Farisî

27000 peyv

Elî **PAKSÊRÊŞT**, Şehnaz **OMERZADE**

Haşim **MEHMÛDÎ**, Sarya **ARAN**,
Karwan **KOÇER**, Mesûr **ŞEMSÎ**,

Nasir **ECEMÎ**, Mohsin **QULÎZADE**,
Şîrîn **DOLETPÛR**, Kejal **PADAŞ**,
Efsûn **YÛSIFÎ**

Kurmancî / 1

*Pêşkêş bo ruhê Celadet Bedirxan, zimannasê
mezin û danerê rîya nû ya Kurdîya Kurmancî .*

تقديم به روح جلايت بدرخان زبانشناس بزرگ و بنيانگذار راه
نوین کردی کرمانجی

A

A din	یکی دیگر / دیگری / بعدی
A kesî lê hatin	خوش شانس بودن
A niha	حالا / اکنون
A paşîn	آخری
A pêşîn	اولی
A piştî wî / wê	بعدی
A wilo	آن طور
A wisan	آن طور
A xwe li yekî/ê kirin yek	علیه کسی همدست شدن
Abadîn	آباد / مربوط به آبادانی
Abajûr	آبازور
Abakus	چرتکه
Abal bûn	واژگون شدن
Abal	واژگون / واژگون شده
Aban	بیگانه / ناشناس
Abanî	بیگانگی / ناشناخته بودن
Abegîne	شیشه / جام
Abone	آبونه / اشتراک
Abone	مشترک / اعانه دهنده
Abonetî	آبونمان / اشتراک
Aboneyî	آبونمانی / اشتراک
Abonman	آبونمان / اشتراک
Abor	معیشت / گذران
Aborandin	گذران کردن / امرار معاش کردن
Aborî	اقتصادی / اقتصاد
Aborîn	گذران / امرار معاش
Aborînas	اقتصاددان / کارشناس اقتصادی
Aborînasî	اقتصاد شناسی
Aborîzan	اقتصاددان / کارشناس اقتصادی
Abrû	آبرو
Abrû	آبرو / حیثیت
Abû	کسی که مورد تجاوز واقع شده / قربانی

Abûr	آبرو / شرم و حیا
Abûra yekî birin	آبروی کسی را بردن
Abûtî	هتک حرمت / آبروریزی
Ac	عاج فیل
Aca diran	عاج/دندان
Açar	آچار
Acente	دستورکار / برنامه کار
Açer	آچار
Acîl	فوری / اضطراری
Aciz bûn	ناراحت شدن / بیزار شدن
Aciz kirin	اذیت کردن / ناراحت کردن
Aciz	ناراحت / کسل / عاجز
Acizayî	عاجز بودن / ناراحتی
Acizbûyî	ناراحت
Acizî	ناراحتی / بیماری / از خود بیزاری
Acizker	اذیت کننده
Acûr	آجر/ ترشی
Acûr	نوعی صیفی جات
Acûrfiroş	آجرفروش
Acûrfiroşî	آجرفروشی / سفالفروشی
Acûs	زشت / عجوزه
Acûsî	زشتی
Adan	تغذیه / برکت
Adanî	برکت / فزونی
Adar	ماه کردی برابر با مارس
Adav	ورم / التهاب / آماس
Ade kirin	علف هرز را کندن
Aded	عادت
Adekirî	زمین عاری از علف هرز
Adem û Hewa	آدم و هوا
Adem	آدم / انسان
Ademî	فرزند آدم/ آدمی
Ademîzad	آدمیزاد
Adepte	سازگاری / وفق
Adepteker	سازگار دهنده
Adeptor	تطبیق دهنده
Ader	اصیل / نجیب زاده / با
اصالت	
Aderî	اصالت

Adet kirin	عادت کردن	Afrîka	آفریقا
Adet	عادت / رسم و رسوم	Afrîkî	آفریقایی
Adetî	عادت‌ی / مرسوم / رایج	Afsûn	افسون / جادو
Adetkî	آداب و رسوم جامعه / عادت‌ی	Aftawe	آفتابه / ظرف آب
Adetparêz	محافظه کار	Afû	عفو
Adetperest	محافظه کار	Afxanistan	افغانستان
Adî	عادی	Aga	آگاه / مطلع
Adî	جانداران کوچک سمی	Agah	آگاه / دانا / باخبر
Adil bûn	عادل بودن / دادگر بودن	Agahdar bûn	باخبر شدن / آگاه بودن
Adil	عادل	Agahdar bûn	مطلع شدن / آگاهی یافتن
Adodik	کاردک	Agahdar kirin	مطلع ساختن / آگاهی دادن
Adres	نشانی	Agahdar	آگاه / باخبر
Afat	آفت	Agahdarî	اطلاعیه / هشدار
Aferîde	آفریده / مخلوق / مصنوع	Agahî dan	اطلاع دادن
Aferîdigar	آفریدگار / خالق	Agahî hilanîn	خبر گرفتن / مطلع شدن
Aferîn	آفرین	Agahî pê dan	مطلع ساختن / آگاهی دادن
Afet	آفت / بیماری / بحران	Agahî standin	خبر گرفتن / مطلع شدن
Afetjenî	آفت زده	Agahî	آگاهی / اطلاع
Afgan	افغان / اهل کشور افغانستان	Agahname	دفتر یادداشت
Afganî	افغانی	Ageh bûn	هوشیار شدن / آگاه شدن
Afir	آخور	Ageh	پیام / اعلام
Afiran	مخلوق / آفریده	Agehdar kirin	اعلام کردن / به اطلاع رساندن
Afirandêr	آفریدگار	Agehdar	آگاه‌دار / مطلع / خبردار
Afirandî	درست شده / مخلوق	Agehdarî	اعلامیه / اطلاعیه
Afirandin	آفریدن / درست کردن	Agehdarî	آگاهی
Afirîn	آفرینش / آفرینش	Agehî	آگاهی
Afirîn	خلق شدن / ساخته شدن	Agehker	خبررسان / پیام‌رسان
Afirînek	مخلوق / آفریده	Agihandin	مطلع کردن
Afirînende	آفریننده	Agihîn	مطلع شدن
Afirînendetî	آفرینندگی	Agir barandin	آتش باراندن / بمباران کردن
Afirîner	آفریننده	Agir berdan nav	تفرقه افکندن
Afirînerî	خلاقیت	Agir berdan	آتش روشن کردن / آتش زدن
Afirîş	فطرت		
Afirîşî	فطری		
Afirr	آخور		
Afiş	اعلان / آگاهی		
Afiyet	عاقبت / سلامتی		
Afret	زن / عیال		

Agir berdan	آتش زدن	Agirkuj	آتش نشان
Agir bi erdê xistin	تفرقه انداختن	Agirkujî	آتش نشانی
Agir dadan	شعله ور کردن / آتش روشن کردن	Agirkujîti	آتش نشانی
Agir dadan/hilkirin	آتش زدن/ به آتش کشیدن	Agirnak	آتشی / حساس به آتش
Agir demirandin	آتش را خاموش کردن	Agirparêz	آتش پرست
Agir geş kirin	به آتش دامن زدن	Agirparêzî	آتش پرستی
Agir girtin	آتش گرفتن	Agirperes	آتش پرست
Agir hilkirin	آتش روشن کردن / آتش زدن	Agirperesî	آتش پرستی
Agir jê barîn	خیلی خشمگین بودن/خیلی زرنگ بودن	Agirperest	آتش پرست
Agir kirin	آتش روشن کردن	Agirperestî	آتش پرستی / زرتشتی
Agir kuştin	آتش خاموش کردن	Agirtemêr	آتش خاموش کن
Agir lêdan	آتش زدن	Agirtemerî	آتش خاموش کردن
Agir lêxistin	آتش زدن	Agirvan	مسؤل آتش
Agir pê xistin	به آتش کشاندن / آتش زدن	Agirvan	مسؤل آتش
Agir tê berbûn	آتش گرفتن	Ah û wah	آه و ناله
Agir tê de bûn	شهوئی/حشری بودن	Ah	آه / ناله
Agir	آتش	Aheng	آهنگ
Agir	آتش	Ahenga deman	هماهنگی زمان ((دستور
Agirbar	آتشین / آتشفشان	Ahenga raweyan	هماهنگی وجه ها ((دستور
Agirber	آتشیار	Ahengdar	آهنگین
Agirbes îlan kirin	آتش بس اعلام کردن	Ahengdarî	ریتم / آهنگ داری
Agirbes	آتش بس	Ahengsazî	آهنگسازی
Agirbest ragihandin	اعلام آتشیس کردن	Ahêni/ahîni	درد/عذاب
Agirbest	آتش بس / آتشنشانی	Aheste	آهسته/ آرام
Agirdank	آتشدان	Ahid	گواهی / شهادت
Agirdar	آتشی/ آتشین	Ahidî	گواهی / شهادت
Agirdiz	باروت	Ahû	آهو/غزال
Agirê nîvtemirî	آتش زیر خاکستر	Aîle	خانواده
Agirê qoçan	آتش کنده درخت	Aj	جوانه
Agirê qurman	آتش کنده درخت	Ajal	جانور حیوان / دامدار
Agirê Xwedê	فرز و زرنگ/آتشیاره	Ajalدار	دامداری
Agirgir	آتش گیر/ حساس به آتش	Ajalî	حیوانی/غیرانسانی
Agirî	آتشین/ نام کردی آرات	Ajalnas	حیوان شناس/جانورشناس
Agirîni	آتشفشانی	Ajalnasî	حیوان شناسی/جانورشناسی
		Ajan	جاسوس / عامل
		Ajanda	دستورکار/ سرلوحه
		Ajanî	جاسوسی/عامل بودن

Ajans	خبرگزاری / آژانس	Akrîs	هنرپیشه زن
Ajansa Nûçeyan	خبرگزاری	Akrîsî	هنر پیشگی
Ajantî	جاسوسی / عامل بودن	Aktualîte	خبرروز
Ajar	سبزیینه یونجه	Aktuel	بحث روز/خبر روز
Ajar	نسل / نسب	Akustîk	اکوستیک
Ajarnas	نسب‌شناس / نسل‌شناس	Akvaryûm	آکواریوم
Ajarnasî	علم نسب‌شناسی	Ala	پرچم / بیرق
Ajda	جوانه زدن	Alagir	پرچمدار
Ajne kirin	شنا کردن	Alahilgir	پرچمدار
Ajnê kirin	شنا کردن	Alakêş	پرچمدار/جلودار
Ajnê	شنا	Alale	آلاله
Ajneber	شناگر/ملوان	Alan dan	منعکس شدن/بازتابیدن
Ajokar	راننده	Alan	یک قهرمانان افسانه ای
Ajokarî	رانندگی	کردی	
Ajoker	راننده	Alan	بازتاب/انعکاس
Ajonomie	گواهینامه رانندگی	Alandî	پیچیده شده / تابانده
Ajotin	رانندگی کردن / راندن	شدن	
بردن / پیش بردن		Alandin	پیچاندن / باندپیچی کردن
Ajût	بانگ / غریو / فریاد	Alarm	هشدار
Ajûtin	فریاد زدن / درخواست کمک کردن	Alaş kirin	با شاخ و برگ پوشاندن
Akademî	آکادمی / فرهنگستان	Alaş	شاخ و برگ درخت
Akademîk	آکادمیک/علمی	Alastin	لیس زدن
Akademîker	اهل آکادمی	Alastin	لیسیدن/ زبان کشیدن
Akademîsyen	اهل آکادمی	Alav	شعله آتش / ابزار / وسیله
Akam	عاقبت انجام / نتیجه /	Alayî	لشکر / سپاه
Akincî bûn	ساکن شدن/ مقیم شدن	Alayîş	آلایش / خودنمایی
Akincî	ساکن / اهل	Alaz	قصد / هدف آرمان
Akincî	ساکنین/ مقیم	Alazdar	هدفمند / با قصد
Akmelî	نام رقصی در کردی شمال	Alazî	قصد / هدفمندی
Akordeon	آکاردیون	Albalû	آلبالو
Akordeonjen	نوازنده	Albûm	آلبوم
آکاردیون		Alçîmeka hespê	آرواره تحتانی
Ako	قله	اسب	
AKP	حزب عدالت و توسعه ترکیه	Alem	عالم / جهان / گردون
Akre	شهری در کردستان عراق	Alemdar	جهاندار
Akrobasî	بندبازی	Alemî	جهانی
Akrobat	بندباز	Alênc	عصرانه دام
Aksesîwar	قطعات یدکی	Alerjî	حساسیت
Aktîf	فعال	Alês	لیس
Aktor	هنرپیشه مرد	Alêsek	شکمو/لیسزن / کاسه‌لیس

Alêstin لیسیدن
 Alet آلت / ابزار
 Aletên çandiniyê ادوات کشاورزی
 Alewî علوی
 Alfabe الفبا
 Alfabêtîk الفبایی
 Alî girtin جانبداري کردن
 Alî kirin کمک کردن/مساعدت کردن
 Alî جهت / طرف/زمینه
 Alîdar طرفدار/حامی
 Alif kirin علوفه دادن دام‌ها / خوراک
 دادن دام
 Alif علف / علوفه / خوراک
 احشام
 Alifê vala بی ثمر/ نازا
 Alîgir طرفدار/ هوادار/ پشتیبان
 Alîgirî طرفداری/ هواداری
 Alîk علوفه / نوعی پرندۀ کوچک
 Alîkar bûn (کمک بودن) شدن
 Alîkar دستیار/ همکاری
 Alîkar کمک/ طرفدار / پشتیبان
 Alîkarî kirin همکاری
 کردن/طرفداری کردن
 Alîkarî کمک / یاری
 Alîkêş طرفدار / بی‌همتا
 Alim عالم / دانشمند
 Alimî عالم بودن
 Alîn به دور چیزی پیچیدن /
 پیچیدن
 Alîn پیچیدن به دور
 Alinc تصفیه
 Alînegir بی طرف/خنثی
 Alînegirî بی طرفی
 Alînok مزرعه نخود
 Aliqandin آویزان کردن
 Aliqîn به مانعی برخورد کردن/
 آویزان شدن
 Alîsor گلابی/ امرود
 Alîstin لیسیدن
 Alîyan پیچیدن به دور
 Alizandin به هم چسبیدن/ درهم کردن

Alizîn درهم شدن / به هم پیچیدن
 Alkan موج
 Alkol الکل/نوشیدنی الکلی
 Alkoldar الکلی
 Alkolfiroş مشروب فروش
 Alkolîk الکلی/مشروب خوار
 Alkolvexwer مشروب
 خوار/الکلی
 Alkuştâ نوعی رقص مردانه
 Alman آلمان
 Almanî آلمانی / زبان آلمانی
 Almaniya آلمان
 Almankî زبان آلمانی
 Almas الماس
 Almast الماس
 Almastî الماسی
 Almaz الماس
 Alonek آلونک/آلاچیق
 Aloz نا آرام/ درگیر
 Alozdar گرفتار/ بحرانی
 Alozî درگیری/شلوغی/ بی‌نظمی
 Alozîtî گرفتاری/بحران
 Aloziyan درگیرشدن/ نا آرام شدن
 Alozkar بحران ساز/ دردرس ساز
 Alqût یاقوت
 Alqut یاقوت
 Alt bûn شکست خوردن
 Alt شکست
 Altax سخن چین/جاسوس
 Altaxî سخن چینی/جاسوسی
 Altdar برنده/پیروز
 Alternatîf جایگزین/آلترناتیو
 Altidarî پیروزی
 Altker پیروز
 Alû آلو
 Alûçe آلوچه
 Alûle بن بست
 بی عار/ بی غیرت
 Alûle کوچه، خیابان، سالن یا
 راهروی تنگ و باریک

Alûme	نرم کام	Amêrîkaya Başûr	آمریکای جنوبی
Amac	هدف	Amêrîkaya Navîn	آمریکای مرکزی
Amad	اراده	Amerîkayî	آمریکایی
Amade bûn	آماده شدن/حاضر شدن	Amerîka	آمریکا
Amade kirin	آماده کردن/تهیه کردن	Amerîkî	آمریکایی
Amade	آماده / حاضر	Amik	گوجه فرنگی
Amadebaş îlan kirin	آماده باش اعلام کردن	Amîn	آمین
Amadebaş	حالت آماده باش	Amîr	ابزار / وسیله
Amadehî	آماده بودن/آمادگی	Amir	امر دهنده
Amadekar	مهیا کننده / درست کننده	Amoj	پرورش/آموزش/یادگیری
Amadekarî	آماده کاری/حاضری	Amojgar	آموزگار
Amadekar	مولف/آماده کننده	Amojgeh	آموزشگاه
Amadeker	مولف /آماده کننده	Amojin	زن عمو
Amadeyî	آمادگی	Amojkar	آموزگار/ مربی
Amaje	اشاره نشانه/ اشاره کردن	Amojkarî	مربیگری/آموزشگری
Amaje kirin	صحبت کردن	Amonyak	آمونیاک
Amaje	اشاره	Amoş	زن عمو
Aman	طرف	Amoş	عمو
Amanc	هدف	Amper	آمپر
Amandank	قفسه ظروف آشپزخانه	Ampir	آمپیر
Amane	صاحب هدفی بزرگ	Amraz	وسيله / آلت / ابزار
Amane	هدف زندگی	Amrazdar	وسيله دار/دارای ابزار
Amanşo	اسکاج	Amûr	ابزار / وسیله
Amanşoyî	طرف شستن	Amûret	وسيله / ابزار
Amar	آمار / سرشماری	Amûrsaz	ابزار ساز
Amas	آماس/ التهاب/ ورم	Amyar	واسطه/دلال
Amator	آماتور/غیر حرفه ای	An na	وگرنه
Amatorî	غیر حرفه ای بودن	An	یا / لحظه کوتاه / دم
Ambar	انبار	Ana	حالا/اکنون
Ambargo	تحریم	Anadolû	آناتولی
Amblem	نشانه/آرم	Anaka	حالا/اکنون
Ambûlans	آمبولانس	Analîst	تحلیلگر
Amed	نام قدیمی دیاربکر	Analîtîk	تحلیلی
Amediyê	نام شهری در ترکیه	Analîz kirin	تحلیل کردن / تجزیه کردن
Amêr	ابزار / وسیله	Analîz	تحلیل
Amerîkan	آمریکایی	Analîzker	تحلیلگر
Amêrîkaya Bakûr	آمریکای شمالی	Ananas	آناناس
		Anarşî	هرج و مرج

Anarşîst هرج و مرج طلب
 Anarşîstî هرج و مرج طلبی
 Anarşîzm هرج و مرج طلبی
 Anatoliya Navîn آناټولی مرکزی
 Anatoliya آناټولی
 Anatomî کالبد شکافی
 Ancax به زور/ به سختی
 Anegore متناسب با / طبق
 Anêka حالا / اکنون
 Anemetî موقتی/امانتی
 Anemî کم خونی
 Anemîk مربوط به کم خونی
 Angaşî kirin شرط کردن /
 ادعا کردن
 Angaşî شرط
 Angaşîandin ادعا کردن
 Angaşîtin ادعا کردن
 Angaşîtkar مدعی
 Angaşîtker مدعی
 Ango یعنی/به عبارت دیگر
 Anika اکنون/حالا
 Anîmasyon کارتن/ انیمیشن
 Anîn cih اجرا کردن/عمل کردن
 Anîn holê مطرح کردن/ به میدان
 آوردن
 Anîn pê تحقق بخشیدن/تشکیل دادن
 Anîn pêşberî hev رو به رو کردن
 Anîn rojevê مطرح کردن/ بحث روز کردن
 Anîn ziman به زبان
 آوردن/ایراد کردن
 Anîn zimên بر زبان آوردن / بیان
 کردن
 Anîn آوردن
 Anîneve باز آوردن/ باز گرداندن
 Anîşk آرنج
 Anix آویشن
 Anix نام گیاهی دارویی
 Anka حالا / اکنون
 Anket تحقیق/تفحص
 Anketker تحقیق کننده
 Anketor تحقیق کننده

Anket تحقیق
 Anku یعنی
 Anonîm به نام/ مستعار
 Anons آگهی/ تبلیغ
 Anor شرف/عزت
 Anora yekî şikandin هتک حرمت کردن
 Anormal غیر عادی
 Anormalî غیر عادی بودن
 Anotî ندید پدید
 Anqere آنکارا
 Ansîklopedî دایره المعارف
 Antartîka قطب
 Anten آنتن
 Antepe از شهرهای ترکیه
 Antîka عتیقه
 Antîkafiroş عتیقه فروش
 Antîkakar عتیقه چی
 Antîkazan عتیقه شناس
 Antîkazanî عتیقه شناسی
 Antîk قدیمی/ کهنه
 Antolojî گلچین
 Antrenman آموزش
 Antrenman (ورزشی) تمرین
 Antrenor مربی
 Antrenorî آموزش
 Antropolojî انسان شناسی
 Ap عمو
 Apandîs آپاندیسیت
 Apar سرند ریز
 Apik چیستان/معما
 Aptî عمو بودن
 Aqil berdan عاشق شدن/دلدادگی
 Aqil sivik کم هوش/ نادان
 Aqil عاقل /عقل
 Aqilavêtî دیوانه
 Aqilbend زرنگ/عاقل
 Aqilder غیر معقول/غیرقابل باور
 Aqilî فهم /زرنگی
 Aqiljîr زرنگ/فهمیده

Aqilkar	معقول/عاقل	Arc	خیزران
Aqilkarî	معقول بودن	Ard	آرد
Aqilkêm	کم عقل/سبک سر	Ardêlîn	لوله آسیاب برای آرد
Aqilkemal	عاقل/بالغ	Ardik	ضایعات آرد / ریزه چوب
Aqilkurrîn	دیوانه/کم عقل		اره شده
Aqilmend	دانا/حکیم	Ardûsoxt	هیزم / سوخت
Aqilmendî	هوشمندی/عاقل‌مندی	Ardxavik	آردینه
Aqilsivik	کم عقل/سبک سر	Ardxavk	آردینه
Aqiltî	فهم/هوش	Arê kesî reş bûn	فرزند پسر نداشتن
Aqiltûj	زرنگ/ تیز	Arêç	راه و رسم
Aqit	دوشاب/خوشاب	Arek	ریزه‌های علوفه
Aqûbet	عاقبت / سرانجام	Areşîn	آتشی که به رنگ آبی می سوزد
Ar	آرد/آتش	Arezo	آرزو
Ar	عار/حیا	Arezû	آرزو
Aram bûn	آرام بودن / آرام شدن	Argind	خاکستر زغال
Aram	آرام	Argiştî	شاه/ سلطان
Aram	آرام/ساکت	Argo	کلام سخیف
Arambexş	آرام‌بخش/مسکن	Argûn	خاکستر
Aramdar	مسکن	Arguşk	چانه
Aramgeh	آرامگاه / قبرستان	Arî	کمک/ آریایی
Aramî	آرامش/ آسایش	Arihandin	رنج دادن/عذاب کردن
Aramxane	آسایشگاه	Arihîn	اذیت شدن
Aran	قشلاق	Arîk	سقف
Arandin	به درد آوردن	Arîka dêv	سقف دهان
Araq	عرق / شراب	Arîkar bûn	(کمک بودن) شدن
Araqker	مشروب چی	Arîkar	کمک/ پشتیبان
Araqxur	مشروب خوار	Arîkarî kirin	کمک کردن
Ararat	آرارات	Arîkarî	کمک / پشتیبانی
Araste kirin	آراسته کردن /	Arîle	مرد زن‌صفت
	تقدیم کردن / ارائه دادن	Arimandin	آرامش دادن
Arastek	آراستنی	Arimîn	آرام شدن
Arastey kesekî/ê kirin	به کسی تقدیم کردن/نثار کسی کردن	Arînk	آرد نخود
Arastî	شسته و رفته شده	Arînk	گریه با صدای بلند
Arastin	آراستن/ آرایش کردن	Arînok	نخود خردشده
Arav	آب کثیف/ فاضلاب	Arîşen	مشکل / مساله / بحران
Aravtin	آب چلانیدن	Arîşen	وضعیت درونی/معنویت/اخلاق
Arayêş kirin	آرایش کردن/	Arîze	درخواست / تقاضا
	منظم کردن	Arizî kirin	علنی کردن/بروز دادن
Arayêş	آرایش / تزئین	Arizû	آرزو
Arayîşt	آرایش / زینت		

Arjîn اسم خاص به معنای آتش
زندگی
Arjing الک آرد
Arkeolog باستانشناس
Arkolک میله به هم زدن هیزم
آتش
Armanç هدف
Armanc آرمان / هدف / قصد
Armançparêz هدفدار / هدفمند
Armûş ابریشم
Aro خیار
Arode bûn (شدن) بدکاره
Arode هرزه / بدکاره
Arodeî هرزگی / بدکاری
Arreş bûn بی فرزند بودن / ابتر بودن
Arreş bûn بی فرزند / ابتر
Arsim عفونت سرما خوردگی
Arsim زکام / سرماخوردگی
Arsimî bûn سرماخوردگی
داشتن
Arsimî سرماخورده
Arşiv آرشیو
Arşiv بایگانی
Arşûjin نخ گونی دوزی
Artêş ارتش
Artêşgeh پادگان
Artîşok نوعی سبزی
Arû خیار
Arûng خاکسترذغال
Arûng زردآلو
Arvan آردچی
Arvanê sala teng دوست روزهای سخت
Arvanê xwe li êş kirin عرض اندام کردن
Arxavik ته مانده آرد / چربی ماست
Arxavk ته مانده آرد / چربی ماست
Arxîn bûn مطمئن شدن / آسوده بودن
Arxîn مطمئن / آسوده
Arzeba باد فصلی
Arzî kirin علنی کردن / نشان دادن
Arzî میل / گرایش
Arzû آرزو

Aş bûn دوست شدن / رام شدن
Aş kirin رام کردن
Aş آسیاب / آش
Aş آسیاب
Asa هنجار / عادی
Asan / راحت آسان
Asanî آسودگی / آسانی
Asas بنیان / پایه
Asaw ورم / التهاب / آماس
Asayêş امنیت / آسایش
Asayî امنیتی / آسایشی
Asayî عادی
Asayîş امنیت / آسایش
Asayîşga آسایشگاه
Asayîti عادی بودن
Aşê avê آسیاب آبی
Aşê betalan پرحرف
Aşê bûn گرفتار شدن / گیر کردن
Aşê hawarê سیر نشدن / پرخوری
Aşê kirin گیر دادن / مجبور کردن
Aşê man گیر افتادن
Aşê سخت / صعب العبور
Aşê مانع
Asêgeh
Asêgeh مانع / صعب العبور
Asên آهن
Asêt اسید / وصیت
Aşevan آسیابان
Aşhêrin آسیاب کردن
Asî شورش
Aşifte آشفته
Asik گوزن
Asik معده / ریز / خرد
Aşikar آشکار / علنی
Aşikar آشکار / واضح / مشهود / علنی
آسمان / فضای جو
Asîman ادغام / همسان
Asîmîlasyon
سازی
Asîmîle kirin ادغام کردن / همسان ساختن

Asîmîlekîrî	ادغام شده / حل شده	Aşofandin	آشفته کردن / پریشان کردن
Asin	آهن	Asogeh	فجر صادق / سپیده دوم
Aşina bûn	آشنا شدن	Aşop	نقد / بررسی
Aşina kirin	آشنا کردن	Aşopî	انتقادی
Aşîna	آشنا	Asoxîn	نهایتاً / آخر
Aşîna	آشنا	Aşpêj	آشپز
Aşîna	آشنا	Aşpêjxane	آشپزخانه
Aşînayî	آشنایی / معارفه	Aşpez	آشپز
Asinger	آهنگر	Aspîrant	طرفدار / هواخواه
Asingerî	آهنگری	Aşt	در صلح
Asinraker	آهن ربا	Ast	مرحله / مرتبه / سطح
Aşiq bûn	عاشق شدن / عاشق بودن	Astan	حريم / آستان
Aşiq	عاشق / خواننده	Astar	آستر
Aşiq	عاشق / شیدا	Asteng kirin	مانع درست کردن
Asîstan	دستیار	Asteng	مانع / مشکل
Aşît	بهمن / موج برف	Astengdar	مانع دار / مشکل دار
Aşît	بهمن	Astengî	مانع / مشکل
Asîtan	حیاط / طویله	Astengkar	مانع ساز
Aşîti kirin	آشتی کردن / صلح کردن	Aştî	آشتی / صلح
Aşîti	صلح / آشتی	Aştîperwer	صلح خواه / صلح دوست
Aşîtxaz	صلح طلب	Aştîxwaz	صلح خواه / صلح دوست
Aşîtxwaz	صلح طلب	Aştîya civakî	ثبات اجتماعی
Aşîtxwaz	صلح طلب	Asû	افق
Aşîtxwaz	صلح طلب	Asûde bûn	راحت شدن / آسوده شدن
Aşîti	آشتی / صلح	Asûde	آسوده
Aşîyan	آشیان / لانه پرندگان	Asûde	آسوده / آرام
Asîya	آسیا	Asûjin	نخ گونی دوزی
Ask	غزال / آهو	Aşûr	آشور
Aşkara	علنی / آشکار	Aşût	بهمن
Aşkarta	دلیل / برهان / گواهی	Aşûte	بهمن
Aşkartin	دلیل آوردن / آشکار کردن	Aşûvan	آسیابان
Aşkera bûn	آشکار شدن / رسوا شدن	Aşvan	آسیابان
Aşkera kirin	آشکار کردن / رسوا کردن	Aşvanî	شغل آسیابگری
Aşkera	آشکارا	Aşxane	آسیا / آسیاب
Aşkera	آشکارا / به وضوح	Asya	آسیا
Asman	آسمان	Asyaya Navîn	آسیای میانه
Asmanî	آسمانی / هوایی	Asyayî	آسیایی
Asmîn	گل یاسمن	Ataş	پیوست / ضمیمه
Aso	افق	Ateş	آتش
		Ateşkede	آتشکده

Atlehî فاصله / برش
 Atmosfer اتمسفر / جو
 Atolye کارگاه / آتلیه
 Av a buhurekî آب روان / آب جاری
 Av dan آبپاری کردن
 Av di navbera ... de neçûn خیلی
 صمیمی بودن
 Av dizîn آب کشیدن زخم
 Av ji dev çûn آب به دهان
 افتادن
 Av kêşandin نم کشیدن
 Av kirin آب دادن
 Av lê kirin آب ریختن روی
 Av li ser xwe zelal kirin از دست
 دادن فرصتی
 Av li xwe kirin دوش گرفتن
 Av palavtin پالایش کردن آب
 Av reşandin آب پاشیدن
 Av şêlî kirin آب را گل آلود کردن
 Av û av çûn ناپدید شدن / غیب
 زدن
 Av û hewa آب و هوا
 Av مایع / آب
 Ava آوا / آباد
 Ava aşekî ji dev çûn متعجب شدن
 Ava be! آباد باد
 Ava bin kayê آب زیر کاه
 Ava buhurekî سر و ته به کرباس
 بودن
 Ava bûn ایجاد شدن / ایجاد شدن
 Ava devê kesî herikîn آب دهان کسی جاری
 شدن
 Ava heft şorbeyan ji dev çûn متعجب
 شدن
 Ava kirin آباد کردن / پوشاندن
 سقفساختمان
 Ava mend آب راکد
 Ava qeşahiye آب یخ
 Ava qûna cêr رنج بی ثمر
 Ava reş bi çavan de hatin کور شدن /
 نابینا شدن

Ava reş آب سیاه / آب مروارید
 Ava rû teqandin پرده حیا
 دریدن/بی حیا بودن
 Ava rû آبرو
 Ava serî germ kirin کنایه از زیر آب
 یکی رو زدن
 Ava spî نوعی بیماری
 آب سرد / آب خنک
 Ava zêr آب زر / آب طلا
 آباد / پابرجا / مستقر
 Ava آباد / شکوفا
 Avadan آبادان / آباد / برقرار
 Avahî سازه / ساختمان / آبادی
 Avahî آبادی / مرکز / دفتر
 Avahîkar مسئول ساختمان
 Avahîsaz ساختمان ساز
 Avaker معمار
 Avakirin آباد کردن
 Avan بیکار / آواره / بیچاره
 Avanasî آواشناسی
 Avanî بیکاری / آوارگی
 Avasaz معمار / مهندس عمران
 Avasazî معماری / مهندسی عمران
 Avatî آبادی
 Avat آباد
 Avayî آبادانی
 Avaz آواز / نوا
 Avbaz ملوان / شناگر
 Avbazî ورزش آبی
 Avbender سد
 Avberneder ضد آب / عایق آب
 Avbir وان آب
 Avçêker آب ساز
 Avçeqla تکانش آب / از روستاهای
 کردنشین اورمییه
 Avco آبجو
 Avda مو / گیس
 Avdak تارمو / یک هفدم
 Avdan آبپاری
 Avdanî kirin آبپاری کردن
 Avdanî آبپاری

Avdank ظرف آب
 Avdar آبکی / آبدار
 Avdayî آب داده شده / آبیاری شده
 Avdel آبیاری کننده
 Avder آبدار / پرآب
 Avdêr آبیاری کننده
 Avderge جوی آب / شبکه آب
 Avdeşo دستشویی
 Avdest girtin وضو گرفتن
 Avdest kirin وضو گرفتن / آب ریختن
 Avdest دستنماز
 Avdestxane وضوخانه / مستراح
 Avdev تف / آب دهان
 Avdew آبدوغ
 Avdîlan جشن آب / از روستاهای کردنشین اورمیه
 Avdonk آب گوشت قلیه
 Avdekî آبکی
 Avemast دوغ
 Averê bûn دور شدن / از دید پنهان شدن
 Averê kirin بدرقه کردن / از سر خود راندن
 Avêsta اوستا
 Avêtan انداختن
 Avêtin paş guhê xwe بی توجهی کردن
 Avêtin ser حمله ناگهانی کردن
 Avêtin / پرت کردن
 Avfiroş آب فروش
 Avgoşt آبگوشت
 Avî آبی / رمه حیوانات سرگردان
 Avî çûn دربه در شدن / آواره شدن
 Avî ولگرد / آواره
 Avîje تمیز / پاکیزه
 Avik منی
 Avilheyat اب حیات
 Avilk جمع شدن آب زیر پوست
 Avir نگاه تند و خشن
 Avis bûn آبستن شدن / حامله شدن

حامله کردن / آبستن کردن
 Avîs حامله / آبستن
 Avis حامله / آبستن
 Avisandin آبستن کردن
 Avitin انداختن
 Avîtin انداختن
 Avîvan ساقی / نامی دخترانه
 Avîvan مسئول کشیدن آب از چاه
 Aviya kulîlkê پی در پی ناپدید شدن
 Avjen ملوان / شناگر
 Avjenî kirin آبتنی کردن / شنا کردن
 Avjenî / آبتنی / آبتنی / شنا
 Avjî آبی
 Avkêş آبکش
 Avkêşan عمل و فعل آب کشیدن
 Avkêşanî kirin آبرسانی کردن
 Avkêşanî آب رسانی
 Avkêşî آبکشی
 Avkêşk تلمبه
 Avkî آبکی
 Avkî آبی / مایع
 Avkozkî bûn خراب شدن محصول
 به خاطر آب زیاد
 Avkozkî خرابی محصول به خاطر آب زیاد
 زیاد
 Avlik تاول
 Avnas آب شناس
 Avnasî آب شناسی
 Avpaş آبپاش
 Avpêj kirin آب پز کردن
 Avpêj آب پز
 Avpîv پیمانه
 Avpîvker آبسنج
 Avrabûn طغیان / سیل
 Avrêj آبشار
 Avrêj آب ریز / ناودان / شیر آب
 Avrêj دستشویی
 Avrêjan ناودان / لوله فاضلاب
 Avrêjk آبریز

Avrêjxane دستشویی	Awayê derivâî حالت عرضی
Avrêjxanet توالت	Awayê navkî حالت ساده
Avrêl یک ماه کردی	Awayê tewandî حالت غیرمستقیم
Avreşkanê (آب پاشی (بازی)	Awayî (bi her) به هر ترتیب/به هر صورت
Avreşkanê kirin آب پاشی کردن	بدین ترتیب/بدین صورت
Avrû آبرو/حیثیت	Awaz آواز / صدا / صوت
Avşar آبشار	Awêne آیینه
Avşêl فاضلاب/آب بلا استفاده	Awilandin فریب دادن
Avşijî خمیر مایه نان که از پنیر است	Awilîn فریب خوردن
Avşile دوشاب	Awiqîn حق کردن
Avşirk آب ریزش	Awir tê vedan نگاه تندی انداختن
Avşor آبگوشت	Awir نگاه تند / نگاه خشن
Avtav ابر پر باران	Awirdû هیزم / سوخت / ذغال
Avûkat وکیل	Awirtûj نگاه تند و عصبانی
Avûkat وکیل	Ax bi çavêş ketin از دست دادن
Avûrû آبرو	فرصت
Avustralya استرالیا	Ax آه / خاک / آخ / ناله
Avxork لیوان	Axa آغا / رئیس ایل و عشیره
Avxor لیوان	Axabendik کراوات
Avxwerî آبخوری / لیوان	Axaftandin به حرف آوردن
Avzar ضعیف/نحیف	Axaftin صحبت کردن / حرف زدن
Avzê آب زهکشی / نم	Axatî آغایی
Avzê m / رطوبت/چشمه فصلی	Axatî آغایی / اربابی
Avzêr kirin آبلا کردن	Axavger سخنران
Avzêr آبلا	Axavtin صحبت کردن / صحبت
Avzêr نم آب	Axayî آغایی
Avzûng سگک کمر بند / حلق	Axereş هوموس / سیاه
Awa ترتیب / شیوه / روش	Axesîn خاکستر
Awahî (bi vî) بدین ترتیب/بدین صورت	Axesipî سفید خاک / سفید
Awan فتنه باز / حيله گر / دغل	Axesor خاک رس
Awandin چپاندن	Axesûr خاک سرخ
Awar شیرینی / حلاوت	Axêver سخنور
Awarte استثنایی/فوق العاده	Axhejîn حرکت خاک
Awarteyî حالت استثنایی	Axiftin گفتن / صحبت کردن
Awartin استثنا کردن/اعتراض کردن	Axil مرتع / چراگاه
Awat امید/انتظار/آرزو	Axîn kêşan آخ کشیدن / افسوس خوردن
Awayê bangikî حالت ندایی	Axînê آه و ناله
Awayê cihkî حالت مکانی	Axir آخه / آخر / پایان / آخور
	Axiret آخرت

Axirî	آخری / پایانی	Aynik	آینه
Axirîk	آخر / نتیجه	Ayreplan	هواپیما
Axirîn	نهایی / پایانی	Ayroplan	هواپیما
Axirkê	در آخر	Ayroplançî	خلبان
Axiver	سختور	Az	سالم / قوی
Axivîn	صحبت کردن	Aza kirin	آزاد کردن / بخشیدن
Axivker	سختور	Aza	اندام / عضو
Axivtin	صحبت کردن	Aza	دلور / آزادمرد / شجاع / نترس
Axkêşîn	آه و ناله کردن	Aza	استوار / راحت / آسوده
Axkirin	خاک ریختن	Azad bûn	آزاد شدن / رها شدن
Axlêve	اسفندماه	Azad kirin	آزاد کردن / رها کردن
Axlîfe	اسفندماه	Azad	آزاد / رها
Axor	آخور	Azadane	آزادانه
Axpîn	زمین حاصلخیز	Azadî	آزادی / رهایی / حریت
Axpîne	کود	Azadîxah	آزادبخواه
Axret	اخرت	Azadîxaz	آزادبخواه
Axte	اخته	Azadîxwaz	آزادبخواه
Axte	اسب آخته	Azadiya hizrîne	آزادی اندیشه
Axû	سم	Azahî	آزادی
Axund	آخوند / ملا	Azan	آذان گفتن
Axur	آغور / آبشخور احشام	Azan xwendin	آذان گفتن
Axurê xwe xera kirin	شانس را از دست دادن	Azan	آذان
Axûrik	آخور	Azar	آزیت / درد / آدم بد
Axzûm	حلقه آهنی	Azardîtî	آزاردیده
Ay	آهای / ای	Azayî	آزادی
Aya	آیا	Azbet	نسل
Ayar	کیسه چرمی	Azeb	مجرد
Ayende	آینده / آتیه	Azerbeycan	آذربایجان
Ayet	آیه	Azerî	آذری
Ayîk	مظلومیت	Azerînişîn	آذری نشین
Ayîl	ناحق	Azerî/zî	آذری/زبان آذری
Ayil	نادرست / اشتباه	Azî kirin	بی حال شدن / کسل شدن
Ayîlî	نادرستی / اشتباه	Azî	کسالت / بی حالی
Ayîne	آینه	Azib	مجرد
Ayîne	دین / آیین / مذهب	Azibî	مجردی / مجرد بودن
Ayisandin	آویزان کردن / سپاندن	Azirandin	تحریک کردن
Ayîsandin	آتش زدن	Azirdê kirin	آزیت کردن / آزرده کردن
Ayîsîn	چسپیدن / آویختن	Azirîn	تحریک شدن
Ayîsîn	گر گرفتن		

Aziryan	تحريك شدن
Azix	آذوقه
Azman	آسمان
Azmûn kirin	امتحان کردن
Azmûn	آزمون / امتحان
Aznîf	نوعی بازی
Azû	دندان آسیاب
Azûqe	آذوقه
Azûxe	آذوقه
Azwer	چشم گرسنه / شکمو
Azwer	عصبانی / معترض
Azwerî	عصبانیت/چشم گرسنه بودن

B

Ba باد/رماتیسم/پیش/نزد
Ba dan باد دادن/پیچاندن/کوک کردن
Ba hatin باد وزیدن
Ba hev پیش هم/در حضور هم
Ba ji ber çûn آرام شدن/گوزیدن
Ba kirin تکان دادن/به اهتزاز در آوردن
Ba lê anîn غافلگیر کردن/مجال ندادن
Ba li ber guhan ketin کج شنیدن
Ba li ber ketin گوزیدن
Bab پدر
Baba پدر/بابا
Babatî پدر بودن/پدری کردن
Babelîç انگشت حلقه
Babelîçk انگشت انگشتری
Babelîsk باد شدید/گردباد
Babelûs گردباد
Babet موضوع / مسئله
Babfile مسلمانی که والدینش مسیحی باشند
Babidest مفلس/ورشکسته
Babidestî ورشکستگی
Babikî طفولیت
Babilîsk گرد باد
Babir بادگیر
Babirek بادشکن
Babirûsk گردباد
Babîsok گردباد
Bablîsek گرد باد
Bablîsok گرد باد
Babo پدر
Babole ساندویچ
Babolefiroş ساندویچ فروش
Baboleker ساندویچ فروش
Babûtanî الاکلنگ
Bac باج / مالیات / خراج
Baca neyekser هزینه پنهان/خرج پنهان

Baca yekser هزینه علنی/خرج معلوم
Bacan گوجه فرنگی
Bacana reş بادمجان
Bacana sor گوجه فرنگی
Bacanax باجناق
Bacanreşk بادمجان
Bacansor گوجه فرنگی
Bacansork گوجه فرنگی
Bacar شهر
Bacdar مالیات دهنده
Bacdarî مالیات دادن
Bacenax باجناق
Baçermok خفاش
Bacgeh اداره مالیات
Bacgir مأمور مالیات
Baçirt/ ذرت سیگارت
Bacinax باجناق
Back فلفل
Bad باد
Badam بادام
Badan دادن / پیچاندن
Badarای باد/دارای هوا
Badayî شده/پیچانده
Badbeşer بد اخلاق
Bade می/شراب
Badefiroş میفروش/باده فروش
Badek / کوک / تنظیم نوعی علفه
Badekî حلزونی
Badem بادام
Badîhewa بیهوده/پوچ
Badîn پیاله / قدح
Badircan گوجه فرنگی
Badok فرمان ماشین
Badrîcan گوجه فرنگی
Bafe دسته/گروه
Bafe kirin دسته بندی کردن
Bafik بهانه/حجت
Bafirok هواپیمای بادی
Bafon آلومینیوم
Bafûn بافور/آلومینیوم

Bafûr آل‌ومینیوم
 Bagêje توفان باد
 Bager گردباد/ توفان باد
 Bagird گردباد
 Bagurdan غلتک
 Bah شهوت/ هوس
 Baha گران / قیمت
 Bahar بهار
 Bahcan گوجه فرنگی
 Bahî شهوت ران/ هوس باز
 Bahîv بادام
 Bahîvterk بادام نارس
 Bahol کوله/ خورجین
 Baholfî گندیده/ بو گندو
 Bahor سرد
 Bahorî سردی
 Bahos گرد باد
 Bahoz شخص بی‌قرار/ طوفان
 Bahwerî باور/ ایمان
 Bajar شهر
 Bajaravahî شهر/ تمدن
 Bajar-dewlet دولت-شهر
 Bajarî bûn شهری بودن/ شدن
 Bajarî شهری
 Bजारok شهرک/ شهر کوچک
 Bajarsazî شهرسازی
 Bajarvanî شهروندی
 Bajen باد بزن
 Bajêrgeh شهرک
 Bajerî شهری
 Bakêş تهویه
 Bakêşî تهویه هوا
 Bakir مرد مجرد/ نوعی پرنده
 Bakterî باکتری
 Bakûr شمال
 Bakur شمال
 Bakure عصا
 Bakurî شمالی
 Bakuzîrk توفان برف
 Bal نزد/ بال/ توجه/ قامت

Bal kişandin جلب توجه کردن
 Bala بالا/ ارشد
 Bala kesî li...bûn حواس کسی به... بودن
 Bala xwe dan توجه کردن/ نگاه کردن
 Bala xwe dayîn به دقت نگاه کردن/ توجه کردن
 Balaban نحس/ شوم
 Balaberz بلند قامت
 Balafir هواپیما
 Balafirajo خلبان
 Balafirajotî خلبانی
 Balafirên nêçîrvan هواپیمای شکاری
 Balafirgah فرودگاه
 Balafirgeه فرودگاه
 Balafirhilgir ناو هواپیما بر
 Balafirşikên پدافند هوایی
 Balafirvan خلبان
 Balafirvanî خلبانی
 Balagih بالش
 Balandin پیچاندن/ پیچیدن
 Balans بالانس/ تعادل
 Balarane با دقت/ با توجه
 Balastin لیسیدن
 Balatîf پروانه
 Balav خشکشویی
 Balave خشکشویی
 Balax گوساله گاومیش
 Balaxane برج
 Balaxanî آسمانخراش
 Balcan گوجه فرنگی
 Balçemk خفاش
 Balçermek خفاش
 Balçimk خفاش
 Baldar bûn دقت کردن/ توجه نمودن
 Baldarî دقت/ توجه
 Baldarî قابل توجه / جالب/ مهم
 Balder دقیق/ با دقت
 Baldirêj صبور/ شکیبا
 Baldiz جالب/ جذاب

Baldizî جذبیت/کشش
 Baldûz خواهر زن/خواهرشوهر
 Balefî حماقت
 Balexane آسمانخراش
 Baleyî bûn احمق بودن/شدن
 Bale عقل/سبک عقل
 Balge بالش
 Balgeh بالش/پشتی
 Balgîv بالش
 Balî پشته
 Balican گوجه فرنگی
 Balîcan گوجه فرنگی
 Balîf بالش
 Balîke زگیل
 Balîloçk چرخش
 Balinde پرنده وحشی
 Balindeyên goştخور پرنده گوشتخوار
 Balînhنگ
 Balîstîk بالاستیک
 Balîv بالش
 Balix بالغ / رسیده
 Balkêş جالب
 Balkêşan توجه را جلب کردن
 Balkêşî دقت/جلب توجه
 Balkêşname اخطاریه / هشدار
 Balkîşandin جلب توجه کردن
 Balkon بالکن/ایوان
 Balo حد اقل/دست کم
 Balole لوله ای / پیچیده
 Balon بادبادک
 Balor لوله ای شکل/پیچیده
 Balrakêş جلب کننده/قابل توجه
 Balsivik هوشیار/باهوش
 Balte تیر
 Baltûz خواهرزن/خواهر شوهر
 Baltuz خواهر زن
 Balûk زگیل
 Balûle لوله شده
 Balûpal وسیع
 Balûr زگیل

Balyoz سفیر/چکش بزرگ
 Balyozî سفیر بودن
 Balyozxane سفارت
 Bamişt توفان برف
 Bamiye بامیه
 Bamye بامیه
 Ban بام / بالای
 Banandin / آشنا کردن
 Bancan گوجه فرنگی
 Band باند/نوار
 Bandaj kirin بانسمان کردن
 Bandedar خوگرفته/عادت کرده
 Bandedjîmêr ساعت زنگ دار
 Bandêr ماشین غلتک
 Bandev نورگیر / اوج
 Bandor girtin تاثیر گرفتن
 Bandor kirin تاثیر گذاشتن
 Bandor lê kirin تاثیر گذاشتن
 Bandor اثر/نفوذ
 Bandordar موثر
 Bandorker مؤثر
 Bandûr تأثیر/نفوذ
 Bane لبنیاتی/چراگاه / ییلاق
 Banedar صاحب چراگاه
 Banedarî کار لبنیات
 Banefîş بنفش
 Banefîşîn بنفش
 Baneşan علامت تعجب
 Bang ندا/فراخوان / اذان / دعوت
 Bang dan اذان دادن / ندا دادن
 Bang kirin صدا زدن / فراخواندن / اذان خواندن
 Bang lê kirin صدا زدن
 Bang li kesî kirin کسی را صدا زدن
 Banga meleyê biharê کنایه از عرعر
 الاغ
 Bangawazî با صدای بلند خطاب
 کردن/فراخواندن
 Bangbêz موذن
 Bangdêr موذن
 Bangdêr اذان گفتن

Bangêr فرا خواننده / گروه بزرگ
 Banger گروه بزرگ
 Bangêrî فریاد / فراخوان
 Bangeşe تبلیغات
 Bangeşeker تبلیغات چی
 Bangeşekerî تبلیغات
 Bangewazî فراخوان / دعوت
 Banghinêr حامل دعوت
 Bangî موذن
 Bangîn صدا بلند / خوش آواز
 Bangnişan ندا
 Bangsaet ساعت زنگ دار
 Bangzade موسیقی نواز
 Banî بالا / بام
 Banî ketin صعود کردن / بالا رفتن
 Banîje طبقه
 Banîn عادت کردن / خو گرفتن
 Banîşan بدانما
 Bank بانک
 Bankavan بانکدار
 Bankaya xwînê بانک خون
 Bankdar بانکدار
 Bankdarî بانکداری
 Banker بانکدار
 Bankerî بانکداری
 Bankevanî بانکداری
 Bankgêr بانکدار
 Bankgêrî بانکداری
 Bankutik مزدگانی غلتک /
 Banoke تراس / روی بام
 Banqe بانک
 Banû بانو / کدبانو
 Banyan بنیان
 Banyo حمام
 Banyo kirin حمام کردن
 Banz پرش / جهش / فرار
 Banz dan پریدن / پرواز کردن / فرار کردن
 Banzdok مانع پرش
 Baparêz بادگیر

Bapêç باد همراه با برف
 Baperik قاصدک
 Bapêş عفونتی سرماخوردگی
 Bapêşî عفونتی / سرماخوردگی
 Bapîr پدر بزرگ
 Bapîv بادسنج
 Bapor اجاق آتش
 bapûk توفان باد
 Baq دسته / مجموعه
 Baqê gulan دسته گل
 Baqê temberiyê کاکل
 Baqil اقل / باقلا
 Baqilk نوعی گیاه
 Baqnot اسکناس
 Bar ji ser xwe avêtin رفع مسئولیت کردن
 Bar kirin بار کردن / کوچ کردن / اسباب کشی کردن
 Bar kirin بارکشی کردن
 Bar / مسئولیت / وزنه
 Bara (li) درباره
 Baran barîn باران باریدن
 Baran باران / بارش / بارندگی
 Barana kûsiyan بارانی ظهر آفتابی
 Barana roviyan بارانی که قطع و وصل می شود
 Barandin / پاشیدن / آب ریختن
 Baranî بارانی / لباس بارانی
 Baranparêz ضد باران / عایق باران
 Baranpîv باران سنج
 Baravî نیمه خشک و نیمه خیس بودن
 Baravî bûn نیمه خشک و نیمه خیس بودن
 Barbar آرایشگاه / آرایشگر
 Barbarî آرایشگاه
 Barbir واسطه / دلال
 Barbirî باربری
 Barbû همراه و مددکار / کمککار
 Barbû dan hev به همدیگر کمک کردن
 Barçêrmک خفاش
 Barçimok خفاش
 Bardan گونی بزرگ

Bardar	باردار	Barûdpêj	باروت ساز
Bare êzing	کنایه از کله شقی	Barûdpîj	باروت ساز
Barê lokan	مسئولیت سنگین	Barûdxane	باروت خانه
Barê xwe jê dagirtin	نیاز خود را برطرف کردن/ بار خود را بستن	Barût	باروت
Bare xwe li tajyê kirin	افلاس کردن/ باختن	Barûya naqosê	برج زنگ کلیسا
Bare/ دفعه موضوع	بابت/ دفعه	Barxane	ملزومات مسافر/ انبار
Baregeh	بارگاه/ مقر/ قرارگاه	Barxaneyê leşkerî	پشتیبانی نظامی/ آماد
Bareng	اسکله	Baş bûn	خوب بودن/ خوب شدن/ بهبود یافتن
Bareş	باد سیاه/ باد شرق	Baş kirin	خوب کردن
Bargîr	اسب/ بارگیر	Baş û xweşî	خوبی/ خوشی
Bargir	بارگیر/ باربر	Baş xweş	خوب/ باشد !
Bargiran	سنگین/ پرمسئولیت	Basark	کولر
Bargirî	حمالی	Başbitûn	همه به هم/ کل
Barîdox	وضعیت/ حال و هوا/ وضعیت	Başebaş	مرتب و منظم / سراسر است
Barijnî	نم نم باران	Başewala	لخت بدون زیر شلوار
Barîkela	بارک الله/ آفرین	Başî	خوبی/ نیکی
Barimbarim	نوعی بازی	Başîkan	انگشت کوچک دست
Barimte	بله برون	Başîq	زرد آلود خشک شده
Barimte kirin	نامزد کردن	Başîq	باز/ قوش
Barîn	باریدن/ باران آمدن	Başîr	گرفتن/ درک کردن
Barîner	بارنده	Başîret	بصیرت
Bariş	بارش/ بارندگی	Başîtî	خوبی/ نیکی
Barist	هضم غذا	Bask	بال پرنده/ شعبه/ شاخه
Baristan	تحمل	Bask şikestin	کنایه از ناتوان شدن
Baristanî	تحمل	Baskê	شنای پروانه
Baristin	توسعه دادن/ گسترش دادن	Baskê kesî sist bûn	کوتاه آمدن/ تسلیم شدن
Barker	بارچی	Baskemele	شنای پروانه
Barkerî	بارچی بودن	Başker	نیکوکار
Barkêş	بارکش/ حمل	Baskêş	میله
Barkêşî	بارکشی/ حمل و نقل	Basketbol	بسکتبال
Barkirî	بار کرده/ کوچ کرده	Basko	پرنده پرکنده
Barmen	مسئول میخانه	Basko kirin	پوست کندن پرنده
Barname	بارنامه	Başok	نوعی پرنده/ شاهین
Barometr	بارومتر	Başoke	باز/ قوش
Barove	توفان باد و باران	Başokurî	دادخواست
Barrîn	غریدن	Başor	جنوب
Barû	بارو/ قلعه	Bastêq	پاکت میوه خشک
Barûd	باروت	Bastêx	زرد آلود خشک شده

Bastîq زرد آلوى خشک شده
 Baştir بهتر
 Baştirîn بهترین
 Bastûr آبادى/سازه/ساختمان
 Bastûrî بنیه/ساختار
 Başûqe باز/قوش
 Başûr جنوب
 Başûrî جنوبى
 Batî بیضه
 Batinî باطنى/درونى
 Batirsok مترسک
 Batman باتمان
 Batof نوعى گیاه
 Batoz خرمن کوب
 Batrî باطرى
 Batû بیضه
 Bav پدر
 Bav ji hev re çê kirin رسوا کردن
 Bavan بادبزن
 Bavê bêkesan پدر یتیمان
 Bavê hev anîn ber çavên hev رسوا کردن
 Bavê hev şewitandin پدرهمدیگرا
 درآوردن
 Bavê xwe nas nekirin بسیار منفعت طلب
 بودن
 Baver باور/ایمان
 Baverî ایمان/باور
 Bavik اجداد/آباء
 Baviksalarî پدرسالارى/پدرشاهى
 Bavir تبر
 Bavîtî پدرى/پدر بودن
 Bavkal اجداد/گذشتگان
 Bavkanî پدر شاهی
 Bavmarî ناپدرى/پدرخوانده
 Bavo پدر/بابا
 Bavopîr پدربزرگ
 Bavpîr پدربزرگ
 Bavfî پدرى/پدر بودن
 Bavfî kirin پدرى کردن/سرپرستى کردن
 Bavûkal اجداد/گذشتگان

Bawer باور/اعتقاد/ایمان
 Bawer kirin باور کردن/ایمان داشتن
 Bawerdayî مومن / معتقد
 Bawerhişkî تعصب
 Bawerî باور / اعتقاد / ایمان
 Bawerî dan اعتماد ایجاد کردن
 Bawerî pê anîn اعتماد کردن
 Bawerker مومن / معتقد
 Bawerkerî ایمان / اعتقاد
 Bawermend معتقد / مؤمن
 Bawermendî ایمان/اعتقاد
 Bawername استوارنامه / اعتبارنامه / پایان نامه
 Bawerpêkirî مطمئن / مورد اطمینان
 Bawerşîn باد بزن
 Bawerzîn وزش باد / نسیم
 Bawerzînî وزش باد / نسیم
 Baweşandin باد زدن / بر باد دادن
 Baweşîn باد بزن
 Baweşînk باد بزن
 Baweşînok باد بزن
 Bawesîr بیماری بدبویى دهان
 Bawesîr شمع
 Baweşkindin باعث خمیازه شدن
 Bawî مبتلا به رماتیسم
 Bawirî باور / ایمان
 Bawir باور
 Bawişik خمیازه
 Bawişîn خمیازه کشیدن
 Bawişk خمیازه / دهان‌پاره
 Bawişkadin باعث خمیازه شدن
 Bawişkindin خمیازه کشیدن
 Bawişkê xwe anîn نشانه خواب ظاهر
 شدن
 Bawişkîn خمیازه کشیدن
 Bawul چمدان
 Bawûsk خمیازه
 Bax باغ / باغ میوه
 Baxçe باغچه / باغ کوچک
 Baxçedar باغبان

Baxçedarî باغبانی
 Baxçevan باغبان
 Baxçevanî باغبانی
 Baxçeyê ajalan باغ وحش
 Baxevan باغبان
 Baxevanî باغبانی
 Baxvançî باغبان
 Baxvanî باغبانی
 Baxweşk تهویه
 Bayaxpêder ارزش دهنده
 Baybûn بابونه
 Bayê kesî bilind bûn / مغرور بودن / بلند پرواز بودن
 Bayê kesî rabûn موفق شدن
 Bayê weşt نوعی باد
 Bayek ji ber serê xwe berdan بالاخره کاری انجام دادن
 Bayex ارزش / اعتبار
 Bayexdar با ارزش
 Bayexdarî ارزش داشتن
 Bayîs دلیل
 Bayîs مسبب / دلیل
 Baykot تحریم
 Baytar دامپزشک
 Baytarî دامپزشکی
 Baz باز / قوش / جهش / فرار
 Baz dan فرار کردن / پرش کردن
 Bazandin فراری دادن / باعث فرار شدن
 Bazar kirin بازار کردن / دادوستد کردن
 Bazar بازار / دادوستد / تجارت
 Bazara kar بازار کار
 Bazara xwe birin قطع رابطه کردن
 Bazardarî کار بازار
 Bazardarîti کار بازار
 Bazargeh بازار / محل دادوستد
 Bazarkar بازاری
 Bazarkarî کار بازار
 Bazarkarîti کار بازار
 Bazarnexweş کساد بازار / بی رونقی

Bazarvan نهبان بازار / مشتری بازار
 Bazarvanî کاربازار
 Bazban فرار / پرش
 Bazbazing النگو / خلخال
 Bazbend بازبند
 Bazdanok محل پرش
 Bazdok محل پرش
 Bazdonek سنگ برای عبور از آب
 Bazê باز / قوش
 Bazgeh مانع پرش / ایست بازرسی
 Bazîbend بازو بند
 Bazin النگو
 Bazinê dest النگوی دست
 Bazinê stûyî حلقه دور گردن
 Bazirgan تاجر / بازرگان
 Bazirganbaşî سر بازرگان
 Bazirganî تجارت
 Bazirganiya azad بازار آزاد / تجارت آزاد
 Bazirganiya beste بازار بسته
 Bazirganiya derve بازرگانی خارجی
 Bazû بازو
 Bazûbend بازو بند
 BDP حزب صلح و دموکراسی
 Bê آینده / آتی
 Bê dev û bê ziman زبان بسته / بیچاره
 Bê rû û bêfedî پررو و بی شرم
 Bê ser û bê berat çûn / مفقودالثر شدن / ناپدید شدن
 Bêalî بی طرف
 Bêalî bûn بی طرف بودن
 Bêalîti بی طرفی
 Bêaqil / بی عقل
 Bêaqilî حماقت / بی عقلی
 Bêar / وقیح / بی شرم
 Bêayîk شگون نداشتن
 Bêbaldarî بی دقتی / بی توجهی
 Bêbar بی ثمر / بی فایده
 Bêbask بی بال
 Bêbav نامرد / بی پدر

Bebe طفل / کوچولو
 Bêbehir kirin بی بهره کردن / محروم کردن
 Bêbehir بی بهره / بی فایده
 Bêbehre بی بهره
 Beber رقیب
 Beberî رقابت
 Bêberpirsiyar بی مسئولیت / بی پاسخگو
 Bêbeş بی سهم / بی قسمت
 Bêbext شرور / خدا شناس
 Bêbextî شرارت / خدا شناسی
 Bêbextî kirin خیانت کردن / نامردی کردن
 Bêbin خیلی عمیق / ژرف
 Bêbine بی اصل و نسب / بی پایه
 Bêbingeh بی پایه / بی ریشه
 Bêbinî بی پایه / بسیار عمیق
 Bêbinyat بی پایه / بی اساس
 Bêcan بی جان / مرده
 Bêçare بیچاره / بدون راه حل
 Bêçaretî بیچارگی / ناگزیری
 Bêçek بدون سلاح / بی دفاع
 Bed بد / خراب
 Bêdadî ظلم / ستم
 Bêdar فقیر / بی چیز
 Bedbext بدبخت / بیچاره
 Bedbîn بدبین / منفی باف
 Bedbînî بدبینی
 Bêdê بی مادر / مادرمرده
 Bedel عوض / معادل / بدل
 Bedelmehr شیربها
 Bedelnav ضمیر
 Bedem بادام
 Beden بدن / جسم / تن
 Bedenbaz بدنساز
 Bêdeng بی صدا / ساکت
 Bêdengî سکوت / بی صدایی
 Bedenî بدنی
 Bedenparêz مربی بدنسازی
 Bedenparêzî مربیگری بدنسازی

Bedenparêzî رژیم غذایی / پرورش اندام
 Bedensaz بدنساز
 Bedensazî بدنسازی
 Bêder آسیاب کردن غله
 Bêder kirin خرم کوبی
 Bêderman بی درمان / لاعلاج
 Bêdesthilatdar دست و پا چلفتی
 Bêdev کم حرف / دهن بسته
 Bedew زیبا / قشنگ
 Bedewî زیبایی / قشنگی
 Bedewkar پزشک زیبایی
 Bedewkarî پزشکی زیبایی
 Bedewkarîfî پزشکی زیبایی
 Bedewtî زیبایی
 Bedewtîrîn زیباترین
 Bedgomanî شوم
 Bedguman بدگمان / بدبین
 Bedgumanî بدگمانی / سوء نیت
 Bedhal و خیم / بد حال
 Bedihewa پوچ / بیهوده
 Bêdil غیر داوطلب
 Bedil لباس کهنه
 Bêdil ناراضی / بی اشتها / ناخواسته
 Bedilhewa بیهوده / پوچ
 Bêdilî بی میلی / بی علاقی
 Bêdirêxî بی پروایی
 Bêdirok کوزه سفالی
 Bêdirrik بی سروسامان / آس و پاس
 Bedîf بدی / بد بودن
 Bedkarî بد کاری / خلافکاری
 Bednîjad بد اصل / بد ریشه
 Bednîjadî بد اصل بودن
 Bedniyaz بد خواه / بد نیت
 Bedniyet بد نیت
 Bedreng بد رنگ
 Bedrengî بدرنگی
 Bedtir بدتر
 Bêdûv بی دم / بی پایان / ابتر
 Bedxwarin تغذیه بد

Bedxwaz بدخواه/شرخواه
 Bedxwazî بد خواهی
 Beccîn از ترس سکتہ کردن/دق کردن
 Bêdeb بی ادب/بی نزاکت
 Bêdebî بی ادبی/گستاخی
 Bêemerg بی معرفت
 Bêencam بی نتیجہ
 Bêesil بی ریشہ/بی اصل و نسب
 Bêexlaq بد اخلاق/بدخو
 Bêexlaq bûn ہرزہ بودن
 Bêexlaqî بد اخلاقی/ بدخویی
 Bêexlaqî kirin بد اخلاقی کردن/ بدخویی
 کردن
 Bêfayde bûn بی فایده بودن/ بی
 فایده شدن
 Bêfayde kirin بی فایده کردن
 Bêfayde بیهودہ/ بی فایده
 Bêfil بینی/ دماغ
 Bêfila hespê پوزہ اسب
 Bêfilbilind مغرور/ متکبر
 Befir برف
 Befr برف
 Befrî برفی
 Befrîk برف روب/ پاروی برف
 Befşik دندان نیش
 Beg بیگ/ سرنا زن
 Bêgane بیگانہ/ نا آشنا/ غریبہ
 Bêgar بیگار
 Bêgav مجبور / ناچار
 Bêgavî ناچاری/مجبوری
 Begayetî بیگ بودن
 Begedank سندان/جای سند
 Begefendî آقای بیگ
 Bêgerd بیگانہ / بری
 Bêgêwil بی حال / کسل
 Bêgêwil bûn بی حال بودن / کسل
 بودن
 Bêgêwil kirin بی حال کردن/خستہ
 کردن
 Bêgêwilî کسالت
 Bêgitî بیگ بودن / سرنا زن بودن
 Bêgitî بیگ بودن/ سرنا زن بودن

Bêgiyan بی جان / مردہ
 Begtî بزرگی / سروری
 Bêguman / مستضعف / بی شک
 Bêgumanî شک
 Bêguman بی گناہ
 Bêgune بی گناہ
 Bêguneh بی گناہ
 Bêgunehî بی گناہی / بی گناہ
 بودن
 Bêgunehtî بی گناہی / بی گناہ
 بودن
 Bêgunehtî بی گناہی / بی گناہ
 بودن
 Bêgunetî بی گناہی / بی گناہ
 بودن
 Begzade بیگ زادہ
 Beh (در زبان بچہ گانہ) پایان
 Behane / مانع تراشی
 Bêhawe بیکار / علاف
 Bêhed زیاد / بی حد
 Bêhemal hiştin بی سرپرست کردن
 Bêhemd / ناخواستہ
 Bêhemdî غیر عمدی
 Bêhemta یگانہ / یکتا
 Bêhemta بی ہمتا
 Bêhemta بی ہمتا / یگانہ
 Bêhesab الکی / بدون حساب و کتاب
 Behest فلان و بہمان
 Bêhetik بی شرم / بی حیاء
 Bêhêvî نا امید / سرخورده
 Bêhêvî bûn نا امید شدن
 Bêhêvîbûn نا امیدي
 Bêhêvîtî نا امیدي
 Bêhevsar افسار گسیختہ / بی پروا
 Bêhevtta بی ہمتا / یگانہ
 Bêheya بی حیا
 Bêhêz ضعیف / بی قدرت
 Bêhêz bûn بی قدرت بودن
 Bêhêz kirin ضعیف کردن / از قدرت
 انداختن
 Behî عزاداری / مراسم ختم
 Behic خشم / عصبانیت
 Behicandin ترساندن / شوکہ کردن

Behicîn	دق کردن	Bêhnek	چند لحظه / به مدت
Behicok	خشمگین	Bêhnfireh	صبور / شکبنا
Behicokî	خشمگین بودن / خشمگین	Bêhnfireh bûn	سعه صدر داشتن / تساهل داشتن
Behîdar	دردمند / داغدار	Bêhnfireh	صبور
Behîn	از زمان برداشت میوه گذشتن	Bêhngenî	بوگندو
Bêhinav	ترسو / بزدل	Bêhnişandin	باعث عطسه شدن
Bêhinteng bûn	دل‌تنگ بودن / بی‌حوصله	Bêhteng	کم‌صبر / بی‌صبر
Bêhintengî	دل‌تنگی / بی‌حوصلگی	Bêhtengî	ناشکبایی / نفستنگی
Bêhinteng	بی‌حوصله	Bêhnxweş	خوشبو/خوش‌عطر
Bêhiş bûn	بیهوش شدن	Behr	دریا / بهر / قسمت
Bêhiş ketin	بی‌هوش شدن / عقل از دست دادن	Behra spî	دریای مدیترانه
Bêhiş kirin	بیهوش کردن	Behram	سیاره بهرام
Bêhiş	بی‌هوش / نفهم	Behrandin	سبب دق شدن / سبب فریاد شدن
Behitandin	متعجب کردن	Behrdar	شریک سهیم
Behitî	متعجب	Behre	بهره / قابلیت / فایده
Behitîn	تعجب کردن	Behredar	سودمند / فایده دار
Behitîî	تعجب	Behredarî	سودمندی
Behîv	بادام	Behreme	وسیله بریدن
Behîvok	لوزه / بادام	Behremend	بهره‌مند / شایسته
Behîvtark	بادام نارس	Behremendî	بهره‌مندی / لیاقت
Behîvterk	بادام نارس	Behrîn	دق کردن / فریاد کشیدن
Bêhn	بو / لحظه / نفس	Behrînî	دق کردن / فریاد کشیدن
Bêhn dan	استراحت کردن / نفسی تازه کردن	Behrîya	نیروی دریایی
Bêhn jê hatin	بو آمدن	Behrîyeyî	نیروی دریایی
Bêhn jê teng bûn	امان کسی بریده شدن	Behs	بحث / گفتگو
Bêhn kirin	استشمام کردن / بو کردن	Behs kirin	بحث کردن / گفتگو کردن
Bêhn lê çikandin	نفس کسی را بریدن	Bêhtir	بیشتر / بهتر / زیادتر
Bêhn lê çikin	نفس کسی قطع شدن	Bêhtirpêr	سه روز قبل
Bêhn pê ketin	بو دادن / چسیدن	Bêhûde	بیهوده / بیش از حد
Bêhn vedan	نفس تازه کردن / استراحت کردن	Bêhûde bûn	بیهوده بودن / بیهوده شدن
Bêhn	بو / بخار	Bêhûde kirin	بیهوده کردن
Bêhn	لحظه / آن / نفس / بو	Bêhuzûrî	بی ادبی / بی حرمتی
Bêhna xwe berdan	استراحت کردن / بازدم کردن	Beicîn	(...سکته کردن) از ترس ،
Bêhna xwe vedan	نفس تازه کردن	Bêitibar	بی اعتبار / غیر قابل اطمینان
Bêhndar	بودار / دارای بو	Bêj	کلمه / گفتن
Bêhnefişk	(تند تند نفس زدن)	Bej	نوعی پارچه زمین خشک
		Behjahî	زمینی / خاکی

Bêjandin / غربال کردن / سرند کردن
 Bejavî / دوزیست / جاندار دوزیست
 Bêje / کلمه / واژه
 Bêjedanekî / ادبیات
 Bêjer / گوینده / مجری
 Bêjeya guhêrbar / واژه متغیر
 Bêjeya hevedudanî / واژه ترکیبی
 Bêjeya neguhêrbar / واژه نامتغیر
 Bêjeya sade / واژه ساده
 Bêjî / حرامزاده
 Bejik / نوعی خیار
 Bêjin / الک / غربال
 Bejin / قد و قامت / اندام
 Bêjin / مرد بیوه
 Bêjing kirin / سرند / غربال
 Bêjing / سرند / غربال
 Bêjinger / الک کننده
 Bêjingfiroş / الک فروش
 Bêjink / الک
 Bejinkurt / قد کوتاه
 Bejinxweş / خوش اندام
 Bejinzirav / نازک اندام
 Bejn / اندام / قامت
 Bejn û bal / قد و قامت / اندام
 Bejnaferî / قد و قامت با ناز و کرشمه
 Bejnaferî / قد و قامت با ناز و کرشمه
 Bejnak / کسی / شخصی
 Bejnbal / قد و قامت / اندام
 Bejnbihost / قد کوتاه
 Bejnbihust / کوتاه قد / قد کوتاه
 Bejnbilind / بلند قد / بلند قامت
 Bejneke / کسی / شخصی
 Bejnkînik / قد کوتاه
 Bejnkurt / کوتاه قد
 Bejnzirav / نازک اندام
 Bêkar / بیکار / بی فایده
 Bêkar bûn / بیکار بودن / معطل بودن
 Bêkar kirin / بیکار کردن / معطل کردن
 Bekaret / بکارت

Bêkarî / بیکاری / مجردی
 Bêkêmasî / بی کم و کاست
 Bekere / ابزاری ضبط آهنگ
 Bêkêrî / بی لیاقتی
 Bêkêr / بی فایده / نالایق
 Bêkes / بیچاره / بدبخت / بی‌کس
 Bêl / بخشی از گله گوسفندان
 Bel / بز گوش بزرگ / ادرار / شاش
 Bel bûn / برملا شدن / آشکار شدن / راست شدن
 Bel kirin / شاشیدن / ادرار کردن
 Bel / آشکار / روشن / شق
 Bêla / بالکن
 Bela / بلا / پخش / پراکنده
 Bela bûn / پخش شدن / بلا بودن
 Bela kesî ra jê re bûn / کسی را نفرین کردن
 Bela kesî li ber derê wî bûn / نفرین کردن
 Bela xwe ji min vekin / دست برداشتن / بی خیال شدن
 Belabelayî bûn / متلاشی شدن / تکه تکه شدن
 Belabok / بخش نامه
 Belabûn / بخش شدن / متلاشی شدن
 Belabûyî / پراکنده / متفرق / داغون
 Beladar / ددرساز
 Belafiroş / ددرساز
 Belagêr / ددرساز
 Belahatin / قورت دادن
 Belakir / بخش کننده
 Belakirî / بخش شده
 Belafîzk / ریحان
 Belalûk / نوعی میوه
 Belam / اما / ولی
 Belantîk / پروانه
 Belapêşkar / ددرساز / ددرساز
 Belapêşkarî yekî bûn / ایجاد مزاحمت کردن
 Belapêşkarî / ددرسازی / بلاسازی
 Belaş / رایگان / پخش
 Belaş bûn / گشاد بودن / رایگان بودن
 Belaş kirin / گشاد کردن / رایگان کردن

Belaşxur مفت خور
 Belaşxurî مفت خوری
 Belaşxwaz خواهان رایگانی چیزی
 Belaşxwazî رایگان خواستن
 Belav پخش / پراکنده
 Belav bûn (ji hev) متلاشی شدن / نابود شدن
 Belav kirin توزیع کردن / تقسیم کردن / نشر کردن
 Belavbûyî پخش / پراکنده
 Belave گسترش
 Belavî پخش / پراکنده
 Belavkar پخش کننده
 Belavkarî پخش کردن
 Belavker توزیع کننده / پخش کننده
 Belavkirî پخش شده
 Belavkirin (عمل) پخش کردن
 Belavok بیانیه / آگهی
 Belawela پخش و پراکنده
 Belawela bûn نابود شدن / تارومار شدن
 Belawela kirin نابود کردن / تارومار کردن
 Belawelatî پخش و پراکنده بودن
 Belawelayî پخش و پراکنده بودن
 Belawelayî kirin پاره پاره کردن
 Belbelîtank قاصدک
 Belç برگ درخت
 Belçik برگ ریز درخت
 Belçika کشور بلژیک
 Belçikayî بلژیکی
 Belçim برگ درخت
 Belde راهنما / آگاه به محل
 Belê بله / آری
 Belëban سنگ بزرگ
 Beled بلد / دانا / کارشناس
 Beledî دانایی / مهارت
 Beledîye شهرداری
 Beledîyevanî کار شهرداری
 Belek ابلق / سیاه و سفید
 Belekahî ابلق بودن

Belekî ابلق بودن
 Belekiya biharê رنگین شدن بهار
 Belekok ابلق / سیاه و سفید
 Belekon شاه نشین / ایوان
 Belekokt ابلق / سیاه و سفید
 Belelerz زمین لرزه
 Belem نوعی قایق / پس مانده گیاه
 Belemvan قایقران
 Belên dan جواب مثبت دادن
 Belêna وضع دشوار
 Belendir گوسفند دو یا سه ساله
 Belengaz بیچاره / بدبخت / درمانده
 Belengazî مظلومیت
 Belengazokî بدبختی / مظلومیت
 Belenî قرار
 Belenîdar وعده دهنده
 Belesan نوعی گیاه
 Bêlête رقص دسته جمعی
 Bêlêv بی لبه
 Belexwar کج و کوله / بدریخت
 Belezîz شکم دریده
 Belezîrî bûn دعا و نیایش کردن / مناجات کردن
 Belg برگ / صفحه / کاغذ
 Belg dan برگ دادن / برگ سبز شدن
 Belge سند / مدرک
 Belge kirin نامزد کردن (دختر)
 مستند کردن
 Belgedar سنددار
 Belgefîlm فیلم مستند
 Belgename سند نامه / دستورنامه
 Belgewar kirin سنددار کردن
 Belgewarî سنددار بودن
 Belgeyî مستند
 Belgî بالش
 Belgîhê derwêşiyê لباس درویشی
 Belgîr اسب
 Belhizîn تقلا کردن / جنب و جوش کردن
 Belhizok (در خطاب به بچه شیطان)
 Belhizokî شیطان بودن

Belî مشخص/معلوم
 Belıandin بلعیدن
 Belıcan انگشت/ انگشتی
 Belıfandın فریب دادن / گول زدن
 Belık سوگند
 Belık دودول/آلت بچه در زبان
 ((بچه گانه))
 Belıkandin بی هوش کردن
 Belım بلکه
 Bêlîmte نوعی رقص و پایکوبی
 Belıqandın بیرون زدن/پرت کردن
 Belıqî برآمده/بیرون زده
 Belıqîn برآمدن/ بیرون زدن
 Belıřandın تحریک کردن
 Belıřın تحریک شدن
 Bêlîte رقصی کردی با آواز
 Bêlıvbazıbûn عدم فعالیت/ عدم تحرک
 Belkî شاید/ بلکه
 Belkîti احتمال
 Belko شاید
 Beloq شق/ راست / آشکار
 Belor بلور / کریستال
 Belot بلور / کریستال
 Belqıandın باعث جوانمرگی شدن
 Belqıfın جوانمرگ شدن
 Belqıtiyo! بمیری!
 Belû واضح / روشن
 Belu واضح / روشن
 Belûr بلور / کریستال
 Belûrı بلوری / کریستالی
 Belût/berû بلوط
 Belweřın بیماری جذام
 Belxam بلغم / خلط
 Belxem بلغم / خلط سینه
 Bem صدای ضربه شدید
 Bêmafî محرومیت از حق و حقوق
 Bêmal بی سرپناه / بی خانمان
 Bêmede bûn بی حال بودن / سروحال
 نبودن
 Bêmêjı بی عقل / احمق / کودن

Nakam / به آرزو نرسیده
 Bêmiraz
 Bêmu بی مو
 Bênu بو / نفس
 Ben بند / طناب
 Ben بند / طناب / ریسمان
 Bêna همیشگی / ابدی
 Bênakok بی کینه
 Bênamûs بی عار / بی ناموس
 Bênamûsî qebûl kirin بی غیرتی را پذیرفتن
 Bênamûsî بی ناموسی / بی غیرتی
 Bênanûxwê ناسپاس / نامرد
 Benav نوعی درخت
 Bênavber بدون وقفه / مدام
 Benaw نوعی درخت
 Benc نوعی درخت/ ماده ای بی حس کننده
 Benc kirin بی حس کردن
 Benc نوعی گیاه / علف
 Bencxwarî دیوانه / مجنون
 Bend انتظار/ریسمان/مصوب جوی آب
 Benda منتظر
 Benda heyderî نوعی زیورآلات زنانه
 Benda hılbıjartınê صف انتخابات
 Benda kesekî/ê bûn (li) منتظر کسی بودن
 Bendav سد / آب بند
 Bendbendî بندبند / رشته رشته
 Bende بنده / برده
 Bendê hıřtin) (li منتظر نگه داشتن
 Bende man چشم به راه ماندن / منتظر ماندن
 Bendegan / اسیر / گرفتار
 Bendeganî اسارت / گرفتاری
 Bendek خط تیره
 Bendeke نوعی گیاه برای بسته بندی
 Bendeq آجیل
 Bender بندر
 Bender ba kirin خرمن باد دادن
 Bender hûr kirin خرمن کوبیدن
 Bender kirin خرمن کوبیدن
 Bender خرمن گاه

Bendergeh بندر
 Bendetî بندگی / بردگی
 Bendewar عاشق / منتظر
 Bendewarî در انتظار بودن/عاشق بودن
 Bendgore بند جوراب
 Bendî اسیر / گرفتار / بسته شده
 Bendik بند / نخ / خط تیره
 Bendîname حکم توقف
 Bendîtî بندگی/ بردگی
 Bendixane زندان / حبس
 Bendname بستن/ قرارداد
 Bendûr نفوذ /تأثیر
 Benê dû şîjinê شخص پیرو دیگری
 Benê wî ragirtin کنایه از عنان کسی را داشتن
 Bênefs شکمو
 Bênefsî بنفش
 Bênefsî بنفش /بنفشه
 Bênefsî شکمو
 Beng عشق/دیوانگی
 Beng نوعی علف سمی
 Beng bûn معتاد بودن
 Bengdar اعتیاد آور
 Bengî عاشق/ مجنون / مبتلا
 Bengîn عاشق / مجنون / دل داده
 Bengînî عاشقی
 Bengîtatî دیوانگی
 Bengîtî عشق / دیوانگی
 Bengîzade عاشق
 Benî بنده / خادم / گردنبنند کوچک
 Benîadem بشر
 Bênijîn عطسه کردن
 Bênijîn عطسه کردن
 Bênimêj bûn دچار عادت ماهانه شدن / ناپاک شدن
 Bênimêj تارک نماز / کثیف/ ناپاک
 Bênimêj ناپاکی / حیض زنان
 Benîşt آدامس/ سقز
 Benîştê xwe lê nedanîn بی محلی کردن/تحویل نگرفتن

Benîştê xwe li awakî cûtin جدی نگرفتن/بی تفاوت بودن
 Benîzava داماد سرخانه
 Bensol بند کفش
 Bênoş خوش بو
 Benz avêtin رنگ پریدن / رنگ انداختن
 Benzîn بنزین
 Benzînfiros مسئول پمپ بنزین
 Benzîngeh پمپ بنزین
 Benzînxane پمپ بنزین
 Bêol بی دین / کافر
 Bêoxio بدشانس / بدبخت
 Bêoxir بدشگونی
 Bêpar بی سهم /بدون سهم
 Bêpar mayîn محروم ماندن / بی نصیب ماندن
 Bêparastin بی پناه
 Bêpayan بی بها / بی همتا / بی نظیر
 بسیار ارزشمند
 Bêpere بی پول / ندار
 Bêperetî بی پولی / نداری
 Bêperwa بی پروا
 Bêperwa بی پرواس
 Bêpîlot بدون خلبان
 Bêpişt بی دفاع /بی کس
 Bêpîvan بی حساب و کتاب/ بدون اندازه گیری
 Bêpîwan بی معیار
 Beq قورباغه
 Beqal بقال
 Beqalî بقالی
 Beqaliye بقالی
 Bêqamxweş جالب / جذب کننده
 Bêqan مغرور
 Beqbeqîn جوشیدن / صدای حباب آب جوش
 Beqbeqok حباب
 Beqem پژمرده / رنگ پریده
 Beqem bûn افسرده بودن / پژمرده بودن

رنگ پراندن / رنگ پریده **Beqem kirin**
 کردن
 شنای قورباغه ای **Beqemele**
 رنگ پریده بودن **Beqemî bûn**
 باقلوا **Beqlewa**
 باقلوا فروش **Beqlewafiroş**
 آشپز باقلوا **Beqlewakar**
 بی‌مجال / خسته **Bêqudûm**
 بی اساس / آدم بی اراده **Bêqûn**
 روبه روی / قبل از / سنگ **Ber**
 محصول/سینه/جبهه/ پهن جلوی **Ber**
 سقط جنین کردن **Ber avêtin**
 به سوی **Ber bi**
 رو به باد بودن/ رو به **Ber bi ba bûn**
 متلاشی بودن
 مناسب/ رو به همدیگر **Ber bi hev**
 به همدیگر نزدیک **Ber bi hev ve anîn**
 ساختن
 روبه پایین/ سرازیر **Ber bi jêr**
 پهن شدن/ وسیع شدن **Ber bûn**
 چشم های کسی **Ber çavên kesî tarî bûn**
 تاریک شدن
 محصول دادن **Ber dan**
 دل جویی کردن **Ber gerîn**
 میوه دادن /کپی کردن **Ber girtin**
 مقابل همدیگر/ مقایسه **Ber hev**
 کپی کردن/ از روی... **Ber hilanîn**
 برداشتن
 کپی کردن/ از روی... **Ber hildan**
 برداشتن
 بدین خاطر **Ber hindê**
 دلسوزی کردن / همدردی **Ber ketin**
 کردن
 حفظ کردن / از بر کردن **Ber kirin**
 پیشگیری کردن / جلوگیری **Ber lê girtin**
 کردن
 سد شدن / مانع شدن **Ber pê bûn**
 تجهیزات نظامی **Ber û barût**
 بدین خاطر **Ber vê yekê**
 مقاومت کردن **Ber xwe dan**
 ضعیف شدن / افسرده شدن **Ber xwe ketin**

بیل **Bêr**
 سالهای عمر حیوان **Ber**
 راستی! **Bera**
 نگاه کردن / تماشا **Bera xwe dan**
 کردن
 برابر / مساوی **Beraber**
 ول کردن / آزاد گذاشتن **Beradan**
 فایده / ارزش / رایگان **Beradayî**
 برائت **Beraet**
 نقد / انتقاد **Berafî**
 نقد کردن / انتقاد کردن **Berafî kirin**
 نظر دادن/شرح دادن **Berafîn**
 جبهه / گرد همایی **Berahî**
 جبهه / گرد همایی **Berahîk**
 نیروی پیش قراول **Berahik**
 حقیقی **Berahîn**
 بی رحم **Bêrahm**
 بی رحمی **Bêrahmî**
 سد **Beraj**
 جهت / مسیر **Berafî**
 جهت دادن / فرمان دادن **Berafî kirin**
 در مقابل / برابر **Beramber**
 برابری/علیه / معادل **Beramberî**
 برابر بودن / معادل **Berambertî**
 بودن
 آزاد کردن قوچ برای **Beran berdan**
 جفت گیری
 گوسفند نر / قوچ / میش **Beran**
 برابر / همپا / باهم **Beranber**
 برابر بودن / مساوی **Beranber bûn**
 بودن
 با هم تمام شدن **Beranber qedîn**
 باهم تمام شدن/ با **Beranber xelas bûn**
 هم نجات یافتن
 آزاد کردن قوچ برای **Beranberdan**
 جفت گیری
 برابر / مساوی **Beranbere**
 برابری / تساوی **Beranberî**
 قوچ برای جفتگیری **Beranê bisko**
 قوچ برگزیده **Beranê kel**
 قوچ بی شاخ **Beranê kol**

Beranê qert قوچ پیر
 Beranê şeran میش و قوچ جنگی
 Beranek انگشت شست
 Beranî انگشت شست
 Berantî قوچ بودن
 Beraqil معقول
 Beraqil bûn معقول بودن
 Berarî عایدات / درآمد
 Berarî dan کمک مالی کردن
 Beraş سنگ آسیاب
 Beraşê sere سنگ بالای آسیاب
 Berasteng مانع / سد
 Berastengî مانع بودن
 Berat اخبار / داده
 Berate نشان / علامت / گوشت فاسد
 Beratexur لاشه خور
 Berav لب آب / کنار آب شستشو /
 Berav kirin آب زدن / با آب شستن
 Beravêj برعکس
 Beravêfî سقط جنینی کرده
 Beravxane محل شستشو
 Beravxane محل شستشو
 Bêrawestan بدون توقف /
 Berawird kirin برآورد کردن /
 مقایسه کردن
 Berawirdî برآوردی / مقایسه
 Berawirdkirî مقایسه شده /
 برآورد شده
 Berayik راهنما
 Beraz گراز/ خوک
 Berb به سمت / به سوی
 Berba بوجاری
 Berba برباد
 Berba kirin برباد دادن
 Berbad برباد
 Berbajar حومه شهر
 Berban بالکن/ بادگیر خانه/ ایوان
 Berbang سپیده دم / هنگام اذان
 Berbanik تراس
 Berbaz درجه پایینتر از سرباز

Berbejn حمایل / گردن آویز
 Berbelav پراکنده / پخش
 Berbelav bûn پراکنده شدن /
 پراکنده بودن
 Berbelavî پراکندگی
 Berbend ممنوع / قدغن
 Berbend bûn ناچار شدن / به
 بن بست رسیدن
 Berbend kirin ممنوع کردن /
 قدغن کردن
 Berbend قدغن امور ممنوعه /
 امور ممنوعه
 Berbendî قدغن / تنگنا /
 گرفتاری
 Berber آرایشگر / سلمانی
 Berberî آرایشگری / نان بربری
 Berberok دباغ
 Berberokî دباغی
 Berberoşk رو به آفتاب
 Berbes کالری/ معدن
 Berbesvan معدنچی
 Berbetan دنبلان
 Berbext دم بخت
 Berbextî دم بخت بودن
 Berbî همراه عروس
 Berbiba رو به باد
 Berbiçav آشکار / مشخص
 Berbiçavî چشمگیر بودن
 Berbihêr تلاشگر / زحمتکش
 Berbihêrî تلاشگر بودن /
 زحمتکش بودن
 Berbijar نامزد / داوطلب
 Berbijarî نامزدی / داوطلبی
 Berbijêr نامزد / داوطلب / رو به
 پایین
 Berbijêrî نامزدی / رو به پایین
 Berbijor رو به بالا
 Berbir سنگ بر
 Berbirî سنگ بری
 Berbirî bûn برخورد کردن /
 تلاقی پیدا کردن
 Berbirû به سوی / روبه
 گیره موی زنان
 Berbor بردبار / صبور
 Berborî بردباری / صبر

Berbû کمک عروس
 Berbûdî همراهی عروس
 Berbûk همراه عروس
 Berbûrî کمک عروس
 Berçav علنی / مهم / مد نظر
 Berçav girtin جلوی چشم گرفتن / مدنظر داشتن
 Berçav kirin بارز نمودن / مشخص کردن
 Berçavk عینک
 Berçavkçêker عینک ساز
 Berçavkîroş عینکفروش
 Berçek نیروهای مسلح
 Berçem لب رودخانه / خفاش
 Berceste برجسته / بدن / وجود
 Berceste برجسته / بدن / وجود
 Berçî گرسنه
 Berçîçeç محصول
 Berçîle ماه آخر سال
 Berçîs سیاره برجیس
 Berçûyî سقط جنین کرده
 Berçv بارز / علنی / مشخص
 Berd سنگ / صخره
 Berdan ترک کردن / طلاق دادن / رها کردن
 Berdar محصول / بازده / راندمان
 Berdarî بازدهی / نتیجه
 Berdas محدوده درو کردن
 Berdasa xwe fire kirin اقدام به کار بزرگ کردن
 Berdayî زن مطلقه / رها / آزاد
 Berdêl عوض / مبادله
 Berdêl kirin مبادله کالا به کالا / پایاپای
 Berdelan سنگلاخ / زمین پرسنگ
 Berdêlî زن به زن
 Berdêlk متقابلا
 Berdeq بازی کودکانه
 Berdeqanî سنگ انداز / فلاخنک
 Berder آستانه / دم در
 Berderî جلو در / بیرون در
 Berdest دستیار / در دسترس

دم دست / آماده / حاضر / مهیا
 Berdest خدمتکار
 Berdestik مباشر / دست نشانده
 Berdestikî مباشر بودن / دست نشانده بودن
 Berdestok مباشر / دستیار
 Berdevk / سخنگو / ماسک پیش بند
 Berdevkî سخنگویی
 Berdewam bûn ادامه داشتن / پایدار بودن
 Berdewam kirin ادامه دادن / پیگیری کردن
 Berdewam برقرار / جاری / مداوم
 Berdewamî مداوم / پایداری
 Berdewamker ادامه دهنده
 Berdîl گوسفند دو یا سه ساله
 Berdil عزیز / معشوقه
 Berdilk تسکین و تسلی دادن
 Berdîwar بیچاره / بی‌کس و کار
 Berê قدیم / قبلا / قبل از هرچیز
 Berê gotinê guhertin جهت کلام را تغییر دادن
 Berê xwe dan خطاب کردن / روکردن به
 Berê xwe dan kesî به کسی روی آوردن / حمله کردن
 Berê xwe jê guhartin از کسی رویگردان شدن
 Bere / جبهه / پیشانی / پیشانی صورت
 Berebere پیوسته / آرام آرام
 Berebere آرام آرام / به تدریج
 Bereberetî تدریجی بودن
 Bereberetî به تدریج
 Berebez رقیب / حریف
 Berebezî رقابت / حریف بودن
 Berecot واحد اندازه‌گیری زمین
 Berêda نخست / از قدیم / از قبل
 Beredayî axivîn الکی حرف زدن
 Beredayî رها شده / بی‌صاحب / ول
 Beredayîtî سرسری بودن / رایگان بودن
 Beref kirin جمع کردن / جمع آوری کردن

Berek دامنه/جهت
 Berêkanê مسابقه /رقابت
 Berêkartîk سوهان
 Bereket برکت/ فراوانی
 Bereketdar با برکت
 Bêrem بی رحم
 Berendam کاندیدا/نامزد
 Berendamî نامزدی / داوطلبی
 Bêreng بی رنگ
 Berepaş رو به عقب / پس پسکی
 Berepaşkî رو به عقب/ عقب نشینی
 Berêrîş ضد حمله
 Beresipî رسوب/ آهک
 Berestû یقه
 Bêrêtî لابالی‌گری/ بی‌بندوباری
 Berev با هم / به سوی
 Berevaj برعکس
 Berevajî برعکس/ وارونه
 Berevajî kirin سروته کردن/برعکس کردن
 Berevajîker وارونه کننده
 Berevajîkî برعکس / وارونه
 Berevan مدافع/ وکیل مدافع
 Berevanî دفاع
 Berevanî kirin دفاع کردن
 Berevanîkirin دفاع
 Berevanîfî دفاع
 Berêvar عصر/ نزدیک غروب
 Berevî ser hev bûn آمدن
 Berevker جمع آوری کننده
 Berêvkî به ترتیب
 Berevkir جمع آوری کننده
 Berexêr عاقبت به‌خیر/ خوش یمن
 Bereyîşk منجنيق
 Bêrêz بی نظم /بی احترامی
 Bêrêzî بی نظمی/بی احترامی
 Bêrêziyê بی احترامی/بی صف بودن
 Berezmun موضوع
 Berf برف
 Berf barîn برف باریدن
 Berfan آدم برفی

Berfanbar ماه کردی برابر بهمن
 Berfdar دارای برف
 Berfedîn برفی که در بهار آرام آرام ذوب می‌شود
 Berfehm فهمیده/عاقل
 Berfehmî فهمیده بودن/عاقل بودن
 Berfemêr آدم برفی
 Berfemot حلوی مرکب از برف و دوشاب
 Berfende موج برف/ بهمن
 Berfepûk پشته برف
 Berferman فرمانبردار
 Berfeşîr بستنی
 Berfîn برفی/از جنس برف
 Berfiravîn میان وعده قبل ازناهار
 Berfireh kirin گسترش دادن/ توسعه
 Berfireh kirin بخشیدن
 Berfireh جادار / فراخ / وسیع
 Berfmal برف روب
 Berfmalk برف روب
 Berfşo برف همراه باران
 Berg kirin پوشیدن (لباس) / جلد
 Berg kirin گرفتن کتاب
 Berg لباس / پوشاک / پوشش / برگ / صفحه
 Bergeh بارگاه / مقر
 Bergehdar دارای دید / دارای منظره
 Berger تمنا/التماس
 Bergerîn التماس کردن/نوازش کردن
 Bergeş سینی
 Bergew kirin مسدود کردن/ بستن
 Bergî پاسخ/مقابله
 Bergîdan دفاع/ پاسخ/مقابله
 Bergîdank دفاع/ پاسخ/مقابله
 Bergin کتاب مجلد
 Bergind مقابله
 Bergindî یک ایل
 Bergîr اسب
 Bergir محافظ / مدافع
 Bergirî دفاع
 Bergirî kirin دفاع کردن

Bergirîya devê xwe nezanîn / بیهوده حرف زدن
 Bergirtî / کپی شده / اقتباس شده
 Bergirtin / مانع شدن / جلو گیری کردن
 Bergîz / یک دست لباس کامل کُردی
 Bergker / صحاف
 Bergkerî / صحافی
 Bergkirî / صحافی شده
 Bergor / رو به قبله
 Bergsazî / صفحه آرایی
 Berguhk / گوشی
 Bergûz / شلوار
 Berhem / اثر / محصول
 Berhem kirin / جمع آوری کردن / گردآوری کردن
 Berhemdar / صاحب اثر
 Berheste / سنگ فندک
 Berhev / با هم / جمع
 Berhev bûn / جمع شدن / گرد هم آمدن
 Berhev kirin / جمع کردن / گردآوری کردن
 Berhevdan / در مقابل هم ایستادن / مقاومت کردن
 Berhevkar / مؤلف / گردآورنده
 Berhevok / مجموعه
 Berhewa kirin / بلند کردن / به هوا بلند کردن
 Berhewa / بی‌فایده / بی‌معنا
 Berhingar / مقابله / مخالفت / حمله
 Berhingar bûn / دشمنی کردن / مخالفت کردن
 Berhingarê yek bûn / مخالف هم بودن / دشمن هم بودن
 Bêrî / محل دوشیدن
 Bêrî kirin / گوسفندان / دلتنگی / پیاز داغ / دلتنگ شدن / یاد کسی
 Bêrî kirin / افتادن
 Bêrî kirin / رنج بردن / از / شیر دوشیدن
 Berî zayîne / پیش از میلاد
 Berî / امن / وسیع / دشت وسیع و خشک / قبل از

Berberî / دشمنی / خصومت
 Berîdan / منع کردن / جلوگیری کردن
 Berîk / جیب
 Berik / جیب
 Bêrik / پارو / بیلچه
 Bêrikanî / رقابت
 Bêrim / دریاچه کوچک
 Berindir / (گوسفند 1 یا 2 ساله (نر)
 Berindîr / (گوسفند 1 یا 2 ساله (ماده)
 Bêringar / مخالف
 Beristan / قاره
 Bêrîte / رقص زنان و مردان همراه آوازخوانی
 Bêrivan / نگهبان صف گوسفندان برای شیر دوشی
 Bêriya kesî kirin / برای کسی دلتنگ شدن
 Berizîn / هار شدن / عصبانی شدن
 Berjen / پایه چوبی / ستون چوبی
 Berjeng / دلیل / سند / نشانه بیماری
 Berjengî / علامت مرگ / نشان بیماری مهلک
 Berjêr / سرازیر / سرایشب
 Berjewend / سود / منفعت
 Berjewend hebûn / سودمند بودن / مفید بودن
 Berjewendî / مصلحت / منفعت
 Berjewendîperest / فرصتطلب / منفعتطلب
 Berjewendiya giştî / مصلحت عمومی / عام المنفعه
 Berjor / سربلایی
 Berk / حوض آب / برکه
 Berkabik / زانو بند
 Berkanî / سنگ انداز / فلاخن
 Berkard / شاگرد / کارآموز
 Berkaz / پنجره
 Berkeftî / با ارزش / عزیز / قیمتی
 Berkel / نیمه جوش / آماده جوشیدن
 Berkele / گوساله سه ساله
 Berkêr kirin / حیوانی را برای آماده ذبح کردن
 Berkêr / قربانی / آماده ذبح
 Berkêş / نیمکت

Berkeş مهم
 Berkêşan تولید
 Berkêşk نیمکت
 Berkêşok سینی / سینی کوچک
 Berkeşok سینی/سینی کوچک
 Berketî مهم
 Berkev پنجره کوچک
 Berkiş حمله قبل از کیش در شطرنج
 Berkoş پیشبند
 Berkurk موسم کُرک شدن مرغ
 Berlêker پیش فعل
 Berlêv کنار / لبه / بغل
 Berlêvên avê ساحل آب
 Berling مچ پا
 Berm برکه
 Bêrm دریاچه کوچک
 Bermal زن خانه دار / کدبانو/ حیاط
 Bermalî کد بانو / خانم خانه دار
 Bermalk پارو
 Bermayî باقیمانده / پس مانده
 Bermehr شیربها
 Bermil جلوی شانه
 Bermilk بازو بند
 Bermîzk ادرارنشان دهنده چاقی
 حیوان
 Bername برنامه
 Bernamesaz برنامه ساز
 Bernamzed نامزد / کاندید
 Bernav پیشوند نام / نام مستعار
 Berneme برنامه
 Beroj رو به آفتاب / آفتابگیر
 Bêrok کتف
 Berokaş بغل
 Beroş دیگ/ قابلمه بزرگ
 Beroste ناشی / ناوارد
 Berovajî bûn برعکس بودن/واژگون شدن
 Berovajî kirin برعکس کردن/واژگون کردن
 Berovajî برعکس / وارونه
 Berpal تکیه گاه / بالش

Bepala çiyê دامنه کوه
 Bepalî تکیه گاه / بالش
 Berpan وسیع / گسترده
 Berpe kirin به کارنداختن/تحریک
 کردن/تمام کردن
 Berpebar قابل حصول/قابل دستیابی
 Berpebûn دستاورد
 Berper صفحه /برگ
 Bepêş kirin تدارک دیدن/مقدمات را
 فراهم کردن
 Bepêşkî مقدمه
 Bepêyî قربانی یا هدیه ای به
 بزرگان
 Bepêyî kirin قربانی کردن
 Bepirs مسئول/پاسخگو
 Bepirsiyar مسئول/پاسخگو
 Bepirsîyar مسؤل
 Bepirsiyarî مسئولیت/پاسخگویی/وظیفه داری
 Bepirsyar مسئول
 Bepirsyarî مسئولیت
 Bepîşt کمربند
 Bepîsyar kirin کسی را مسئول بودن
 Berr قالی
 Berrî بلوط
 Berroj روبه آفتاب
 Berrû بلوط
 Bersef بالکن
 Bersifk بالکن
 Bersîng مانع / مقابله
 Bersîng مانع/مقابله
 Bersiv پاسخ / جواب
 Bersiv پاسخ / جواب
 Bersiv dan جواب دادن / پاسخ دادن
 Bersiv میان وعده قبل از شام
 Bersivdan پاسخ دادن
 Bersivîn جواب دادن / پاسخ دادن
 Bersivk پاسخ / جواب
 Berskurk یقه
 Berşo لباس اضافی/لباس یدک
 Bersoj bûn سوهامه داشتن/سوزش معده

Bersojk سوزش دل / سوزش معده
 Bersojkî bûn (ترش کردن) (معدۀ)
 Berşoşî سوزش معده
 Berşoşk سوزش دل / سوزش معده
 Berstû یقه
 Berstûk یقه پیراهن
 Bersûc متهم
 Bertav kirin جلوی آفتاب گذاشتن
 Bertav آفتابگیر
 Bertekواکنش/مخالفت
 Berteng کم عرض / پرجمعیت
 Berteref kirin برطرف کردن/رفع کردن
 Bertîl رشوه
 Berû بلوط
 Berûk قسمت جلوی بدن / سینه
 Bêrûmet بی ارزش/ بی حرمت
 Bêrûmet kirin مورد بی احترامی
 قرار دادن
 Bêrûn بی روغن
 Bêrûte رقص زنان و مردان همراه
 آوازخوانی
 Berû لایر / لم یزرع
 Bervang پیشبند
 Bervank پیشبند
 Bêrvî سد آب
 Bervihêr بافراست/زرنگ/فهمیده
 Berwac نوعی تفنگ/اسلحه
 Berwar شیء کج و مایل/زمین
 آفتابگیر/تاریخ
 Berwar bûn کج شدن بار
 Berwar kirin بار را کج کردن
 Berweq نوعی اسلحه
 Berx بره/عزیز/نازنین
 Berxbir پشم چین بره
 Berxê ber gelek makan فرصت طلب
 Berxevan چوپان بره ها
 Berxik بره/عزیز/نازنین
 Berxistî پیشنهاد
 Berxistin آشکار کردن/رو کردن
 Berxşo فصل شستن بره ها
 Berxvan چوپان بره ها

مقاومت
 Berxwedan مقاوم بودن/نستوه
 Berxwedar bûn بودن
 Berxwedar مقاوم / نستوه
 Berxwedêr مجاهد/رزمنده
 Berxwêr مزرعه بزرگ
 Berz بلند /مرتفع
 Berz bûn بلند بودن/بلند شدن/رشد
 کردن
 Berz kirin بلند کردن/ برجسته کردن
 Berza گم / مفقود
 Berza bûn گم شدن /مفقود شدن
 Berzax برزخ
 Berze bûn گم شدن/ پنهان شدن
 Berze kirin گم کردن/پنهان کردن
 Berze پنهان / ناپیدا / گم
 Berze غایب / گم
 Berzendk مچ بند
 Berze جنسی
 Berzewac بالغ
 Berzex برزخ
 Berzî بلندی/ارتفاع
 Berzik زیر شکم
 Berzile زیر شکم
 Berzîn کره اسب آماده تعلیم
 سوارکاری
 Berzîne سنگ رنگارنگ
 Beş بخش / قسمت/رشته / سهم
 Bêş هدیه عروسی
 Beş bûn تقسیم شدن /کافی بودن
 Beş kirin تقسیم کردن
 Bes بس / کافی
 Bêşa dextlê دخل / مخارج
 Bêşans بی شانس/بد شانس
 Beşavend قافیه
 Beşdar bûn مشارکت کردن / شرکت
 Beşdar kirin سهام کردن/مشارکت دادن
 Beşdar شرکت کننده / سهامدار
 Beşdarî شرکت کردن / مشارکت
 Beşdarî kirin شرکت کردن
 Bêşebir بی صبر /کم حوصله

Bêsebirî بی صبری / کم حوصلگی
 Bêsebr عجول / بی صبر
 Bêsemt بی احتیاط / دستوپاچلفتی
 Bêser بی صاحب/خودسر
 Beser بصر / چشم
 Beşer فهم / انسان
 Bêserberat مفقودالایر
 Bêserberate مفقودالایر
 Bêserberate çûn غیب زدن / مفقودالایر
 شدن
 Bêşeref بی شرف
 Bêserî bûn خود سر شدن
 Bêserî kirin کسی را خود سر کردن
 Bêserî خودسر / بی انتها
 Beşerkor کودن/ نادان/ کند ذهن
 Bêşerm بی شرم
 Bêşermî بی شرمی / بی حیایی
 Bêşert بدون شرط / بی شرط
 Bêserûber درهم و برهم
 Bêserûber بی سر و انتها / نامرتب
 Bêserûçav بی پروا / بی حیا
 Bêserûsaman بی سر و سامان
 Bêserûşûn çûn ناپدید شدن/غیب زدن
 Beşervekirî بشاش / خنده رو / با
 استعداد
 Beşevêhatin خندیدن
 Bêşexsiyet بی شخصیت
 Bêşik بدون شک / بی گمان
 Bêşim بی سیم
 Besimîn تبسم کردن / لبخند زدن
 Bêşîre انگور نارس
 Beşîşîn لبخند زدن
 Beşîşîn لبخند زدن/تبسم کردن
 Besît ساده
 Best بیابان/صحرا/الهام/هوس
 Beşt تخته قطور و دراز
 Best lê rabûn الهام شدن/درک شهودی
 یافتن
 Bestandin گرفتن
 Bestenî بستنی
 Bestik یقه

Bestin خوردن/پیوند خوردن/بستن
 Bestir فرش/زیرانداز/ کفپوش
 Bêşûc بی گناه
 Bêşûc بی گناه
 Bêşûcî بی گناهی
 Bêşûcî بی گناه بودن
 Beşûş بشاش / خنده رو
 Bet مرغابی/ تازه رسیده/ ناشی
 Beta bûn ناپدید شدن / از بین رفتن
 Betal bûn بیکار بودن/ باطل شدن
 Betal kirin ابطال کردن/متوقف کردن
 Betalî بیکاری / بیهودگی / عبثی
 Betal بیکار / بیفایده / باطل و
 بیهوده
 Bêtam بی طعم/ بی مزه
 Bêtam bûn بی طعم بودن
 Bêtamî بی طعمی
 Betan اندرون / گوشت خالص
 Betanê zik پوست شکم
 Betanî پتو/ لحاف
 Betar آفت / مصیبت
 Bêtar خیلی زیاد
 Bêtêhn ضعیف/کم رنگ/کم انرژی
 Bêtehr بدون معیار/ خیلی اندازه
 Bêtêl بی سیم
 Bêteqsîr بی تقصیر
 Bêteraz ناجور
 Bêteşe بدشکل/ بی شکل
 Bêtewş بی‌مثال / بی‌مانند / بی همتا
 Bêtîfaq نامتحد / بدون اتفاق
 Betilandin خسته کردن / معطل کردن
 Betilî خستگی / معطلی / بطالت
 Betilîn خسته شدن / معطل شدن
 Bêtin الك کردن
 Bêtir pêrar سه سال قبل
 Betir بهتر / بالاتر
 Betirpêr پس پریروز
 Betirpêrar پیرارسال
 Betlane تعطیلات
 Betran هوس باز/ شهوت ران

Betûm بی‌قیافه/بی‌فرم
 Betûmî شلختگی/به هم ریختگی
 Bêv نوعی تور ماهیگیری
 Bêvan ناپیدا/مکتوم/پنهان
 Bêverc بی ارزش / بی اهمیت
 Bevil انسان نمونه / انسان بی همتا
 Bêvil بینی / دماغ
 Bêvil hatin گوش دادن / توجه کردن
 Bêvil neşewitîn خجالت نکشیدن /
 پُرویی
 Bêvila xwe daliqandin روی خوش نشان
 ندادن
 Bêvila xwe kirin قهر کردن/به دل
 گرفتن
 Bêvila yekî firikandin به حساب کسی
 رسیدن
 Bêvilbilind مغرور / خوددار
 Bêvîr ناتوان/ درمانده/ پیر و
 فرتوت
 Bevşik دندان‌های آسیاب
 Bêwa بدشانسی
 Bêwar بدون سرزمین
 Bêweç خسته /ضعیف
 Bêweçî خستگی / ضعف
 Bêwefa بی وفا
 Bêwelat بی‌خانه و کاشانه/بی‌سرزمین
 Bêxapîn راست/بدون فریب
 Bêxayî بی صاحب
 Bexçe باغچه
 Bexçevan باغبان
 Bexda بغداد
 Bexdenûs جعفری
 Bêxem بی غم / شاد
 Bêxemî بی غمی / شادی
 Bêxêr بی‌فایده/بدشگون/قدم شوم
 Bêxew بیخواب/کم خواب
 Bêxeyal بی خیال /شاد
 Bexîl بخیل/حسود
 Bêxîret بی غیرت / تنبل
 Bexîşandin بخشیدن/هدیه دادن

Bêxîyal بی خیال/شاد
 Bêxîzan بدون بچه / ابرتر
 Bexşan عفو/ بخشش / پیشکش/هدیه
 Bexşandin عفو کردن
 Bexşîn بخشیدن
 Bexşîş بخشش/ عفو
 Bext شانس / بخت / اقبال
 Bext û miraz di çavan de man ناکام شدن
 Bextereş بد شانس/بدبخت
 Bextewar خوشبخت/ سعادت‌مند
 Bextewarî خوشبختی / سعادت‌مندی
 Bextewer خوشبخت
 Bextewerî خوشبختی
 Bextîyar خوشبخت/خوش شانس
 Bextîyar بختیار / خوشبخت / خوش
 شانس
 Bextîyarî خوشبختی
 Bextreş بدشانس /بدبخت/بخت سیاه
 Bextreşî بخت سیاهی
 Bextvekirî بخت به مراد
 Bextyar خوشبخت
 Bextyarî خوشبختی
 Bêxwê bûn بی نمک بودن/نمک نداشتن
 Bêxwedî بی کس/بی صاحب/تنها
 Bêxwedîtî بی سرپرستی/ بی حمایتی
 Bey بیع / پیش پرداخت
 Beyaban بیابان / صحرا / کویر
 Beyan kirin روشن کردن / بیان کردن
 Beyan مشخص / واضح / روشن
 Beyaname بیانیه
 Beyanî آشکار / مشخص
 Beyanîbaş! صبح بخیر!
 Beyanname بیانیه
 Beyar kirin بایر کردن/بلااستفاده
 کردن
 Beyar زمین بایر / لم‌یزرع
 نوعی شکوفه
 Bêybûn بدون/فاقد
 Bêyî پژمرده شدن/رنگ باختن
 Bêyî ku بدون اینکه

Beylû واضح / روشن
 Bêyn بین/میان
 Bêyom بی یمن / بدشانس
 Bêyomî بی یمنی / بدشانسی
 Beyt بیت
 Beytar دامپزشک
 Beytarî دامپزشکی
 Beytik نوعی پرنده
 Beytu بی‌صاحب/ رها شده
 Bêy بدون / بی
 Bez چربی / فرار / جهش
 Bez bi stûyê pisîkê ve kirin کنایه از
 ماست به گربه سپردن
 Bez dan ناگهان فرار کردن
 Bez girêdan چاق شدن / چربی گرفتن
 Beza تیزپا/تیزرو
 Bezandin فراری دادن
 Bêzar bûn بیزار شدن/ به ستوه آمدن
 Bêzar kirin بیزار کردن / به ستوه
 آوردن
 Bêzar / به ستوه آمده
 Bezbezok عجول / خرمگس
 Bezek تیزپا / سبک پا
 Bezeli دکمه
 Bêziman بی زبان / بدبخت / بیچاره
 Bezîn hev به هم پریدن / با هم
 درگیر شدن
 Bezîn پریدن/فرار کردن/جهش کردن
 Bêzirav ترسو
 Bezm جشن/ سرور
 Bezmik نوعی حشره
 Bêzû نوعی بیماری روانی
 Bêzur yet بدون بچه / ابتر
 Bez چربی/ حرکت سریع و
 ناگهانی/فرار
 Bi با / توسط / از
 Bî بیوه میوه به / درخت بید
 Bi agirê yekî şewitîn تر و خشک با هم
 سوختن
 Bi avîna kesekî/ê dîn bûn عاشق شدن

Bi ber bayê yekî/ê ketin تحریک
 شدن/ احساسی شدن
 Bi berevajî برعکس
 Bi bêvilê girtin هوشیار کردن
 انجام دادن / کردن
 Bi cih anîn جا به جا شدن / مناسب بودن
 Bi cih kirin مستقر کردن
 Bi dar ve kirin به دار آویختن
 Bi darî yekî ketin ملاقات کردن
 Bi dawî bûn پایان یافتن
 Bi dawî kirin به اتمام رساندن
 Bi deman girtin کرایه کردن
 برداشتن / حذف کردن
 Bi derengiyê xistin به تعویق انداختن /
 تمدید کردن
 Bi dest xistin بدست آوردن / کسب کردن
 Bi dilê xwe kirin داوطلبانه انجام دادن
 Bi dilêş bûn رضایت دادن/علاقمند
 بودن
 Bi dîtina... به نظر ...
 Bi diyarî yekî ketin ملاقات کردن
 بی‌خبر / به طور پنهانی
 Bi dor به نوبت
 Bi dorvegerî به نوبت
 دور شدن/ از کسی جدا شدن
 دور کردن
 Bi encam bûn به نتیجه رسیدن
 Bi eşkereyî علنی / آشکارا
 احساس خشنودی کردن
 Bi girî vekirin به گریه انداختن
 رویهمرفته
 Bi goreyî طبق/براساس
 به صورت
 Bi hêl قوی/نیرومند
 به آسانی/به راحتی
 Bi hev re با همدیگر / با هم
 بلند شدن/ بالا رفتن
 Bi jîriya xelkê jîyan به امید مردم
 زندگی کردن
 Bi kesî hatin آمدن/به کسی

Bi kesî karîn بر کسی غلبه کردن / کسی فایق آمدن
 Bi kesî ra bûn با کسی بودن / موافق کسی بودن
 Bi kinahî به طور خلاصه
 Bi kinayî به کوتاهی / با کاستی
 Bi kotek با زور / به اجبار
 Bi kotekî با زور
 Bi kurtasî خلاصه وار
 Bi kurtî خلاصه وار
 Bi lez û bez عجله داشتن / عجله بودن
 Bi mal kirin سروسامان دادن
 Bi min به عقیده من / از نظر من
 Bi nanê xwe leyfîstin احتیاط نکردن
 Bi nav مشهور / معروف
 Bi nav kirin نامگذاری کردن
 Bi nav û deng مشهور / معروف
 Bi navê lîstin کمر رقیب را به خاک زدن
 Bi pêş ve çûn پیشرفت کردن / به جلو رفتن
 Bi pey yekî ketin دنبال کسی افتادن
 Bi piranî اکثریت
 Bi qasî به اندازه
 Bi qencî به خیر و خوشی
 Bi qewet نیرومند
 Bi qîma dilê xwe باب میل
 Bi qîmet با ارزش
 Bi rastî واقعاً / حقیقتاً
 Bi rê ketin به راه افتادن / حرکت کردن
 Bi rê kirin به راه انداختن / فرستادن
 Bi rê ve birin اداره کردن / مدیریت کردن
 Bi rê ve çûn به راه افتادن / راه رفتن
 Bi rê xistin به راه انداختن / فرستادن
 Bi rêk û pek مرتب / منظم / به طور منظم
 Bi rêkarî اصولی / درست
 Bi revîrevî با عجله زیاد

Bi ro de berdan در رودخانه انداختن / هدر دادن
 Bi ro de çûn تلف شدن / آب بردن
 Bi roj هنگام روز / روزانه
 Bi rûken با خوشحالی / با لبخند
 Bi sanahî به آسانی
 Bi saya در سایه / به لطف
 Bi sebr باصبر / باحوصله
 Bi seng سنگین / باوقار
 Bi ser de çûn استقبال کردن / حمله کردن
 Bi ser de girtin غافلگیر کردن
 Bi ser de tep kirin بر روی کسی فرو ریختن
 Bi ser de همراه / علاوه بر
 Bi ser dews û doza yekî ve nebûn از هدف کسی خبر نداشتن
 Bi ser ketin موفق شدن / پیروز شدن
 Bi serê xwe bûn مستقل بودن / مجرد بودن
 Bi serê xwe مستقل / خودسر
 Bi serêlî با دقت
 Bi serêlokî با دقت
 Bi serhatî سرگذشت
 Bi serî kirin کسی را سرو سامان دادن
 Bi şet û pêt با زور و چماق / به اجبار
 Bi şev û roj شب و روز
 Bi şev هنگام شب / شبانه
 Bi seyr متعجب
 Bi sî سایبان / سایه دار
 Bi şîr û nan kirin غذا دادن / پذیرایی کردن
 Bi taybet به ویژه
 Bi taybetî به ویژه / به خصوص
 Bi tenê به تنهایی
 Bi teraz منظم / مرتب
 Bi tevayî به طور کلی
 Bi tirs خطرناک / ترسناک
 Bi tundî به تندی / با عصبانیت
 Bi vî awayî به این شیوه / به این طریق
 Bi vî rengî به این رنگ / با این طرح

Bi vî şeweyî با این شیوه / با این طریق
 طریق
 Bi windayî غیابی
 Bi xumam مه آلود
 Bi ya (yekî) kirin به حرف کسی گوش دادن
 دادن
 Bi ya kesî به نظر کسی
 Bi zanayî آگاهانه / از روی عمد
 Bi zorî با زور
 Bî بیوه
 Bi حرف اضافه/به / همراه
 Biaqil عاقل‌مند / با هوش
 Bibandor مؤثر
 Bîbelerz زمین لرزه
 Biber پر بار
 Bîber فلفل
 Bîbera reş فلفل سیاه
 Bîbera sor فلفل قرمز
 Bîbera spî فلفل سفید
 Bîbiha با ارزش / با اهمیت
 Bîbik مردمک چشم
 Bîbiq مردمک چشم
 Bîbîr anîn به یاد آوردن/به خاطر آوردن
 آوردن
 Bîbîr birin (متوجه کردن (کسی را
 Bîbîr xistin یادآوری کردن
 Bîbîranîn بزرگداشت / به خاطر آوردن
 Bîbiz زنبق
 Bîc حرامزاده
 Bîç حرامزاده / نامشروع
 Bîcê بجا / مناسب
 Bîçek کمی / ذره ای
 Bîçeng زیربغل
 Bîcî بجا / مناسب
 Bîcî انگشت
 Bîcih بجا / مناسب
 Bîcih مناسب بجا / مناسب
 Bîcihkirin مرتب کردن / جابه جا کردن
 کردن
 Bîçîtî گرسنگی / قحطی
 Bîçirik نان روغنی

Biçûk dîtin تحقیرکردن
 Biçûk xistin بی ارزش کردن/تحقیرکردن
 کوچک / ریز / بچه / طفل
 Biçûk kahî کوچکی / ریزی / بچه‌گانه
 Biçûkanî کودکی / کوچکی
 Biçûkatî کودکی / کودکی
 Biçûkayî کوچکی / کودکی
 Biçûkî کوچکی / کودکی
 Biçûktî کوچکی / کودکی
 Biçûkxistin تحقیر کردن
 Bîdar بیدار / هوشیار / آگاه
 Bîdeng صدا دار
 Bîderdan باختن
 Bîdil از صمیم قلب / قلباً
 Bîdû کام / سقف دهان
 Bîfêm فهمیده / دانا
 Bîgelempêrî در کل / به طور کلی
 Bîh بیوه
 Bîh میوه به
 Bîha بها / قیمت / گران
 Bîha bûn ارزشمند بودن / گران‌قیمت بودن
 بودن
 Bîhaname فاکتور
 Bîhar فصل بهار
 Bîharat افزودنی و ادویه‌های گیاهی
 Bîhare گندم بهاره
 Bîhartin گذشتن / گذراندن
 Bîheçîn دق کردن
 Bîhemil حامله / باردار
 Bîhênjîn عطسه کردن
 Bîheşt بهشت / جنت
 Bîhevçûn درگیر شدن / جر و بحث کردن
 کردن
 Bîhevra باهم / باهمدیگر
 Bîhevre با هم / با همدیگر / به کمک هم
 کمک هم
 Bîhevrejîyan همزیستی
 Bîhêz قدرتمند / بانفوذ / صاحب قدرت
 قدرت
 Bîhin بو / نفس
 Bîhin çikandî نفس تنگی / بی حوصلگی

Bihirîn گذراندن / گذشتن
 Bihîşt بهشت
 Bihîstin شنیدن / متوجه شدن / آگاه شدن
 Bihîstok سمعک
 Bihîstyar شنونده
 Bihîztin شنیدن
 Bihn بو / نفس
 Bîhn بو / نفس / حوصله
 Bîhna xwe fireh kirin نفسی تازه کردن / صبوربودن
 Bihnok ویرگول
 Bihnxweş خوش بو
 Bihok میوه به
 Bîhok نوعی میوه
 Bihorîn گذشتن
 Bihost وجب / یک وجب
 Bihoştin ذوب شدن / حل شدن
 Bîhr چاه / حافظه / خاطره
 Biहुजandin ذوب کردن
 Biहुजîn ذوب شدن
 Bihuk همه نوع حشرات / حشره
 Bihur عبور / گذر
 Bihurandin گذراندن / سیری کردن
 Bihurê bêqam راههای عمیق گذرآب
 Bihurîn گذشتن / عبور کردن
 Bihurtin رد شدن / عبور کردن / پاس کردن
 Bihuşţ بهشت
 Bihust وجب
 Bihuşţîn بهشتی
 Biingirîne عصبی کردن / ناراحت کردن
 Bîj حرامزاده
 Bij میل به خوردن / میل به چیزی پیدا کردن / هوس کردن
 Bijang مژه
 Bijank مژه / پلک
 Bîjar بیجار
 Bijare برگزیده / ممتاز/گلچین
 Bijare kirin گلچین کردن

Bijarte منتخب / گلچین
 Bijartin برگزیدن / گلچین کردن
 Bijî زنده باد / مژه
 Bîjî اسبان و دم خران و اسبان
 Bîjin بیوه
 Bîjîn آرزو کردن / تمایل داشتن
 Bijinandin اشتها داشتن / میل به چیزی داشتن
 Bîjinî بیوه گی / حالت بیوه بودن
 Bijiqandin له کردن
 Bijiqîn له شدن
 Bijireş سبیل / موی پشت لب
 Bijîşk پزشک
 Bijiyê şêran یال شیر
 Bijlî بجز / به استثناء
 Bijûn سالم / سوزن برگ / حاصلخیز
 Bikar anîn بکار بردن / استفاده کردن
 به کار بستن / استفاده کردن
 Bikar hatin به کار آمدن / مفید بودن
 Bikaranîn کاربرد / بکارگیری
 Bikarhêner کاربر
 Bikêr مفید / کارآمد
 Bikêr hatin مفید بودن / سودمند بودن
 Bikêrhatî شایسته / لایق / مفید
 Bikir فعال / کننده / مشتری / بکر
 ته و انتهای چاه، چاله، گودال
 Bikirk
 Biku قاتل / کُشنده / جانی
 Bikul دردمند / غم دار
 Bil به استثناء / بجز
 Bila برای اینکه / باشد که
 Bila be مشکلی نیست / غمی نیست / همینطور است
 Bîlan دانستن / عملکرد
 Bilan احتمال
 Bilandin خیلی تکرار کردن
 Bilanî التزامی / باشد که
 Bilbezik گل بهار
 Bilbil بلبل

Bilbilqîn جوشیدن
 Bilbizêq لاله وحشی
 Bilcim فضول
 Bildbildo لال
 Bildebild kirin زیر لب حرف زدن / غُر و
 لُند کردن
 Bilebil غرغرکردن / ون ون کردن
 Bilêç برق / صاعقه
 Bilêt بلیط
 Bilêv تلفظ / ادا
 Bilêv kirin تلفظ کردن / ادا کردن
 Bilêv kirin تلفظ کردن
 Bilêvkirin تلفظ
 Bilez با عجله
 Bilez با عجله
 Bilî (ji) به جزء / به استثناء
 Bilik زبان بچه‌گانه (دودول)
 Bilîn مشغول شدن / سرگرم شدن
 Bilincî ارتفاع / بلندی
 Bilind bûn بلند شدن / رشد کردن
 Bilind kirin / برافراشتن
 بلند کردن
 Bilind / مرتفع
 بلند
 Bilindahî درازا / ارتفاع /
 بلندی
 Bilindatî ارتفاع / بلندی
 Bilindayî ارتفاع / بلندی
 Bilindest بالادست
 Bilindfir بلندپرواز
 Bilindî ارتفاع / بلندی
 Bilindpaye بلندپایه
 Bilintirîn بلندترین
 Bilqbilqok حباب آب جوش
 Bilqîn آب جوشیدن از دل زمین /
 فواره زدن
 Bilqînî صدای جوش آب یا هر مایعی
 Bilûl نی / فلوت
 Bilûr آلت موسیقی / بلور
 Bilûrvan نی زن / فلوت زن
 Bilxerî شومینه / آتشدان
 Bilyan آگاه / دانا / مشغول شدن
 Bimbarek مبارک / مقدس

Bimbarekatî / مبارک بودن /
 تقدس
 Bimbarekî تهنیت / مبارکی
 Bîme kirin بیمه کردن / تضمین کردن
 بیمه کردن
 Bîmexane بیمه‌خانه / دفتر بیمه
 Bimifa مفید
 Bin بن / پایه / اساس / زیر
 بو / نفس / دید
 Bin av bûn غرق شدن / زیر آب رفتن
 Bin av kirin زیر آب کردن / غرق کردن
 Bin çav kirin بازداشت کردن
 Bîn çikîyan تنگی نفس گرفتن /
 دل‌تنگ شدن
 Bîn fireh bûn صبور بودن
 Bîn kirin بو کشیدن / بو دادن
 Bin pê kirin لگد مال کردن / نقض
 کردن
 Bin / انتها / بُن / آخر هر
 چیزی
 Bîna şîr ji dêv hatin کنایه از هنوز بچه
 بودن
 Bîna xwe dan استراحت کردن
 Bîna xwe vekirin استراحت کردن /
 نفسی تازه کردن
 Bîna / ساختمان / بینا / بصیر
 Bînahî بینایی / قدرت دیدن / بصیرت
 Bînahînasî بینایی‌سنجی /
 بینایی‌شناسی
 Binalî بومی / محلی
 Bînanê مانند / شبیه
 Bînanî مانند / شبیه
 Binas تقسیر / گناه
 Binaşe شالوده / بنیاد / پایه
 Binatar زیر / پایه / بن
 Binate بنیاد / پایه / اساس /
 شالوده
 Binavahî زیربنا
 Binavî زیرآبی
 Binavkirin (غرق کردن) عمل
 Binavûdeng مشهور

Binax زیرخاک / زیرخاکی
 Binaxe اساس / بنیان / پایه / پی ریزی
 Binaxeyî اساسی / پایه ای
 Binayî دید / بینش
 Binban سقف
 Binbar سخنگو / گوینده
 Binbêder باقیمانده دانه ها پس از خرمن
 Binberaş سنگ زیرین آسیاب
 Bincan سد بر روی رودخانه
 Binçav تحت نظر / بازداشت
 Binçav kirin بازداشت کردن / تحت نظر داشتن
 Binçav kirin دستگیر کردن / بازداشت کردن
 Binçavî توقف / ایستادن
 Binçeng زیربغل
 Bincî تشک / جایگاه / تختخواب
 Binçirk qelandin از ریشه در آوردن و سوزاندن
 Bindeq فندق
 Bindestî تحت سلطگی / زیردستی
 Bindest stem / فرمانبردار / زیر دست
 Bindevka madê معده
 Binê feraqên xelqê alastin کنایه از محتاج مال مردم بودن
 Bineçe پایه / اساس / بنیان
 Binecî ساکن / اهل
 Binecî bûn ثبات یافتن / نهادینه شدن / مستقر شدن
 Binecih kirin مستقر کردن
 Binecih جاافتاده / جا شده / درست و حسابی
 Binefş بنفش
 Binefşî بنفش
 Binefî سکونت / اهل جایی بودن
 Binemal خانواده / خانوار
 Binêpî کف پا / زیر پا
 Bîner تماشاگر / بیننده

Binerd دفن / زیرخاک
 Binerdî زیر خاکی / دفینه
 Binerdik زیرخاکی / سبب زمینی
 Binerx بارزش
 Bînesazî kirin بنیادسازی کردن / پایه سازی کردن
 Bînesazî بنیان‌گذاری / پی‌ریزی
 Binetar پایین / زیر / پی
 Bînevfî بنفش رنگ
 Binfisî kirin بدی‌ها خویش را پنهان کردن
 Binga بنگاه / بنیاد
 Bingeh danîn پی گذاشتن / بنیان گذاشتن
 Bingeh ریشه / رگ و اساس / پایه
 Bingeha aborî اساس اقتصادی / بنیان اقتصادی
 Bingehîn اساسی / پایه ای / ریشه ای
 Binheman آخرین بچه
 Binî اساس / بنیان / پایه / پی ریزی
 Binî dan به انتها رساندن / تمام رساندن
 Binîje طبقه زیرین ساختمان / زیرزمین
 Binik زیراستکان / زیرسیگاری
 Binîrxشمند/پراهمیت
 Binkask کاسه همراه پیاله
 Binke پایه / اساس
 Binkefş زیربغل
 Binkiras پیراهن خواب
 Binkirask زیرپیراهن / لباس زیر
 Binkîs مبلغ بخششی پدر از شیربهای عروس
 Binkol شخم
 Binkol kirin شخم زدن
 Binmilk عصا / چوب زیر بغل
 Binpê kirin زیرپا گذاشتن / له کردن / نقض کردن
 Binran قسمت بالای ران مرغ

Binrax تشک
 Binrim kirin زیر سلطه رفتن
 Binrû درونی / نهانی
 Binşe مرطوب
 Binşeh مرطوب / نمودار
 Bintar اساس/ پایین / زیر
 Bînteng عصبانی/ ناراحت / زود رنج
 Bîntîn مال و منال / دارایی
 Bînxwaş خوش بو / خوش صحبت
 Binyad اساس / بنیان / پایه / پی ریزی
 Binzik زیرشکم
 Biok زشت / بدریخت
 Bîq نوعی علوفه
 Bîr anîn (bi) به خاطر آوردن
 Bîr birin اندیشیدن به چیزی
 Bîr kirin (ji) از یاد بردن / فراموش کردن
 Bîr lê birin اندیشیدن در باره چیزی
 Bîr xistin یادآوری کردن / به خاطر آوردن
 Bîr بخش / گروه / دسته / قسم / تکه / قسمت
 Bîra برادر / باشد که
 Bîra eş چاه آسیاب
 Bîra اخوی / برادر
 Bîradost طایفه ای از کردهای کرمانج
 Bîradûstîyen اسم دوره ای از تاریخ فرهنگ کردها
 Bîrajîn برادر زن / زن برادر
 Bîrakujî برادر کشی
 Bîrale قلمه درختان
 Bîrale نشاء / شلتوک
 Bîramak برادر ناتنی
 Bîrandin ریشه‌کن کردن/ نابود کردن
 Bîranî بیگانه / غریبه / نا آشنا
 Bîranîn kirin به یاد آوردن
 Bîranîn(bi) به یاد آوردن/ به خاطر آوردن
 Bîraşîr برادر شیری

Bîraşte منقل کباب
 Bîraştî برشته
 Bîraştîn پختن/برشته کردن/ کباب کردن
 Bîrafî برادری / اخوت
 Bîraver فراموش نشدنی
 Bîraxwe فامیل دور
 Bîraxweyî فامیلی دور
 Bîrayên hûrekî برادر تنی
 Bîrayên misilman اخوان المسلمین
 Bîraza برادرزاده
 Bîrazava ساقدوش
 Bîrazî برادرزاده
 Bîrbîr رسیده / رشید / بالغ
 Bîrc برج / ساختمان بلند
 Bîrca avê برج آبی
 Bîrçêk مسابقه اسبدوانی/سرگرمی سوارکاری
 Bîrçî گرسنه / گدا
 Bîrçî bûn / گرسنه بودن / گرسنه شدن
 Bîrçî hîştin گرسنه نگه داشتن
 Bîrçî kirin گرسنه کردن
 Bîrçîbûn گرسنگی / قحطی
 Bîrçîna از گرسنگی
 Bîrçîtî قحطی / گرسنگی
 Bîrdarî یادگاری
 Bîrdoz قدرت اندیشه/ قدرت تفکر
 Bîrdozî ایدئولوژیکی
 Bîre تکه تکه /خرد خرد
 Bîrehه
 Bîrêkûpêk منظم / مرتب
 Bîrengîne رنگ کردن/نقاشی
 Bîreqîşîne / به جفت‌کنی / رقاصاندن / واداشتن
 Bîreş / بی‌چاره / درمانده
 Bîreser مفعول
 Bîrêvebir مسئول/هدایت کنند
 Bîrêvebirî مدیریت/هدایت
 Bîrêvebirin اداره کردن/رهبري کردن
 Bîrewer روشنفکر/متفکر
 Bîrewerî روشنفکری/ متفکر بودن

Birewş خوش سیما / زیبا
 Birêxistî نظام‌مند/نظام وار
 Birêxistin bûn نظام‌مند بودن/ سامان داشتن
 Birêxistin kirin سامان دادن / نظام‌مند کردن
 Birêz محترم / آقا / جناب
 Birgeh (محل بُرش/محل مکث) در کلمه
 Birh ابرو
 Birhan برهان / دلیل / حجت
 Birî ابرو
 Biricimandin سنگسار کردن / محکوم کردن
 Birih ابرو
 Birik باد معده / آروق
 Birîn azirandin زخم تازه کردن/به زخم کسی نمک پاشیدن
 Birin serî به پایان بردن
 Birîn ریشه‌کن شدن/نابود شدن/تمام شدن
 Birîn زخم / جراحت
 Birin بردن/نقل مکان کردن
 Birîna kûr زخم عمیق/جراحت عمیق
 Birîna xwe bi destê xwe kewandin درد خود را چاره کردن
 Birinc برنج
 Birîndar bûn مجروح شدن/زخمی شدن
 Birîndar kirin مجروح ساختن/زخمی کردن
 Birîndar مجروح / زخمی
 Biriqandin درخشانیدن/ تابانیدن/براق کردن
 Biriqîn درخشیدن/ تابیدن/برق زدن
 Biriqzêrîng براق و طلایی رنگ
 Birîsk صاعقه
 Biriskandin درخشانیدن/ تابانیدن
 Biriskîn درخشیدن/تابیدن
 Birişqîn درخشیدن/ برق زدن/ تابیدن
 Bîriya kesî kirin برای کسی دلتنگ شدن
 Bîrkarî ریاضیات/حساب
 Bîrkarînasî ریاضیات شناسی

Bîrkor کندذهن/ کم‌حافظه
 Birm مغرور
 Bîrmendî دانایی/ هوشمندی
 Bîroke کند ذهن/ کم‌حافظه
 Bîrove نوعی بیماری پوستی
 Bîrovî فرد دارای بیماری پوستی
 Bîrşîndin درخشیدن
 Birra واقعاً / حقیقتاً/ به راستی
 Birratî صحت / درستی / واقعیت
 Birrek اره
 Birrîn بریدن / قطع کردن
 Birsî گرسنه / گدا
 Birsîbûn گرسنگی / قحطی
 Birsîfî گرسنگی / قحطی
 Birû şeh kirin û çav der kirin کنایه از خیانت کردن
 Birû ابرو
 Birûmet محترم
 Birûşîn درخشیدن / برق زدن
 Birûşk صاعقه
 Birûşk vedan رعدوبرق زدن
 Birûşkîn خیلی سریع / به سرعت برق
 وباد
 Birwaname سند
 Bîrxistok هشدارنامه
 Biryar قطع کردن/بریان/بریدن
 Biryar تصمیم
 Biryar dan تصمیم گرفتن/ قرار گذاشتن
 Biryar wergirtin قول گرفتن / وعده گرفتن
 Biryara ragirtinê حکم جلب
 Biryara ragirtinê ya paşpenî حکم جلب غیابی
 Biryardar تصمیم‌گیرنده/ صاحب‌قرار
 Biryardarî وفاداری/ صاحب قرار
 Biryardêr تصمیم گیرنده / مسئول
 Biryargeh قرارگاه
 Biryarname پیمان‌نامه/معاهده
 Bîrxîş بخش/قسمت
 Bîs راز / لحظه

Bişaftin حل شدن / ذوب شدن
 Bişare غنچه
 Bişartin مخفی کردن
 Bişavtin حل شدن / ذوب شدن
 Bişe بیشه / جنگل / دارستان
 Bisemt با احتیاط / اصولی
 Bişeng نوعی درخت
 Bişêrîn مخفی شدن
 Biserûber سامان مند / مرتب / نظام مند
 Bişî نوعی کلوچه جنگل
 Bişiklet دوچرخه
 Bişiklêt دوچرخه
 Bisilman مسلمان
 Bişîrîn تبسم کردن / لیخند زدن
 Bişivîn از هم جدا شدن / پاره شدن
 Bisk گیسو / دسته مو
 Bîsk دمی / لحظه ای / مدتی کوتاه
 Bîska din چند لحظه پیش / اخیراً
 Bişkaftin شکافتن / جر دادن / پاره کردن
 Bişkavtin پاره شدن پارچه
 Bîskek حدود بیست دقیقه / چند لحظه
 Bîskewît بیسکویت
 Bişkifandin پاره کردن / پارچه
 Bişkifîn پاره شدن پارچه
 Bişkiftin پاره شدن پارچه
 Bişkivandin باز کردن / رشته ها را بشکفتن
 Bişkivîn باز شدن / شکفتن / از هم گسستن
 Bişkof دکمه
 Bişkof لباس دکمه / دکمه
 Bişkoka sedefî دکمه صدفی
 Bişkorî بچه بزرگ
 Bişkov غنچه
 Bişkul پوشک
 Bişkurîn لبخند زدن
 Bişkuv dan شکوفه دادن / غنچه کردن
 Bişkuv پوسته شکوفه / شکوفه دان
 Bîskvêt بیسکویت
 Bismar میخ

Bîso بوی پارچه سوخته / هیس
 Bîsokî bûn (غذا) بوی سوختگی داشتن
 Bîsokî غذایی سوخته
 Bîspor کارشناس / خبره
 Bişqul پوشک
 Bîst بیست / لحظه
 Bist دسته / میله پهن / تکیه گاه
 Bistan بیستان
 Bîstan بوستان / مزرعه صیفی
 Biste نزدیک / آدم اجتماعی / صمیمی
 Bistehî نزدیکی / صمیمیت
 Bîstek یک لحظه / لحظه ای
 Bistek لحظه / دم
 Bistem با احتیاط
 Bîstem(în) بیستم / بیستمی
 Bistefî نزدیکی / صمیمیت
 Bistî ساقه
 Bistik دسته
 Bîstîfک دسته
 Bîstin شنیدن
 Bişunda mayîn عقب افتادن / به جا ماندن
 Bitir نی
 Bitir bûn وحشی شدن / دیوانه شدن
 Bitirpêr سه روز پیش
 Bitirpêrar سه سال پیش
 Bitişت حامله / باردار
 Bitov دارای بذر / بذر دار / تخمدار
 Biv در زبان بچه گانه به معنی جیز / خطر
 Bive neve خواه نا خواه
 Bivê nevê خواه نا خواه
 Bivêj شاعر
 Bivir li kêvir xistin کنایه از تیر به سنگ خوردن
 Bivir تیر
 Biwar مقابل / جلو
 Biwartin گذراندن / سپری کردن
 Biwefa باوفا / وفادار
 Biwêj سخن / اصطلاح

Biwêja pronavî عبارت ضمیری
 Biwêjên daçekî عبارت حرف اضافه
 Biwêjên gihanekî عبارت ربطی
 Biwêjên hokerî عبارت قیدی
 Biwêjên lêkerî عبارت فعلی
 Biwêje داستان سرا
 Bixaltî پسر خاله
 Bixerî بخاری
 Bixêrî شومینه
 Bixur بخور
 Bixwe خود / تنها
 Biyanî بیگانه / غریب
 Bîyanî بیگانه/ حیوان درنده/ گیاه
 صحرا
 Biyok به
 Biyom شوم/ بدشگون/ بد قدم
 Bîyûm بی یمن/ بدشانس
 Bîyûmî بی یمنی/ بدشانسی
 Bîz میله‌های بافندگی
 Bizaftin باعث حرکت شدن
 Bizar حمله / باردار
 Bizaşûr بز 1الی 2 ساله
 Bizav حرکت / جنبش
 Bizav dan ضربه زدن / تلنگر زدن
 Bizava rizgarîxwaziyê جنبش آزادیخواهی
 Bizdandin ترساندن/ وحشت زده کردن
 Bizdîn ترسیدن / شوکه شدن
 Bizdok ترسو / بزدل
 Bizdonek ترسو / سست‌عنصر / بی‌اراده
 Bîzê xwe jê kirin چندی آمدن
 Bizên محرک / انگیزه
 Bizî درخت نارون
 Bizihn زرنج / با استعداد
 Bizin بز
 Bizîn حرکت کردن / جنبیدن
 Bizinbir فصل چیدن موی بزها
 Bizir بذر/ تخم / روغن/ چربی
 Bizir bûn گم شدن
 Bizir kirin تخم کاشتن/ گم کردن
 Bizîşkî پزشکی

Bizîşk پزشکی
 Bizivîn حرکت کردن/ جنبیدن/ تکان
 خوردن
 Bizmal میخ
 Bizmar میخ
 Bizmar kirin میخ کوبیدن /
 میخ کوبیدن
 Bîznêst تجارت
 Bîzoke چندی
 Bîzoketî چندی
 Bizot آدم بسیارزرنج/ آتش سوزان
 Bizrik جوش
 Bizûz موخوره
 Bizvandin حرکت دادن
 Bizvîn محرک/ انگیزه
 BK قبل از هجرت
 Blindest زبردست
 Bo برای / به خاطر
 Bo çî چرا / به خاطر چه
 Bobelat فلاکت / بحران / بدبختی
 Boblat فلاکت / بدبختی
 Boç دم/ دنباله
 Boçik ته / انتها / بُن / زیر
 Boçûm سرنیزه / اندیشه / فکر
 Boçûn اندیشه / فکر
 Bodek احمق / نادان
 Bok زشت / بدریخت
 Boke جسارت / گستاخی
 Bokeberan کوچ جنگی
 Bolvir الک درشت
 Bomavêj بمب افکن
 Bomb بمب
 Bombe بمب
 Bombe kirin بمباران کردن
 Bombeavêj بمب افکن
 Bombebaran kirin بمباران کردن
 Bombrêjî kirin بمب ریختن
 Bona (ji) برای/ به خاطر
 Boneya (bi) به خاطر/ به مناسبت
 Bonte kirin نقض کردن / پایمال کردن
 Boqije نوعی پرنده

Boqil ساق پا
 Bor پاسگاه مرزی / زمين باير
 Bor dan طومار کردن / لوله کردن
 Bor gerandin سرخ رنگ کردن
 Bor hisûn نمد مالی
 Bor kirin به رنگ سرخ در آوردن
 Bor sûtin نمد مالی
 Bor رنگ بور
 Boran باد و بوران
 Borandin رد کردن / عبور دادن / گذراندن
 Borangeh گذرگاه / محل عبور
 Boraq قربانی نذر
 Bore رنگ
 Bore kirin واکس زدن
 Borebor kirin صدا کردن حیوانات
 Borebor صدای حیوانات
 Borî دودکش / لوله / گذشته
 Borîn رد شدن / عبور کردن / رفتن
 Borîzan شیپور
 Bormotk گهواره
 Borrebor kirin غریدن / زر زدن
 Borxane اصطبل اسب
 Boş آب منی / خیلی زیاد / خروشان
 Boşahî فراوانی / فزونی / زیادی
 Bose کمین
 Boşê devan گله شتر
 Boşelan سیلاب
 Bosî حساسیت پوستی
 Bosîn بوسیدن / ماچ کردن
 Bosle قبله نما
 Bost وجب
 Bostan مزرعه صیفی
 Bot سوراخ / درز / محل نفوذ
 Boxçe بقچه
 Boxe گاوانر / گردن گلغت
 Boyax رنگ
 Boyax kirin رنگ کردن
 Boyaxker رنگرز
 Boykot تحریم

Boyqot kirin تحریم کردن
 Boz رنگ خاکستری
 Braştî برشته
 Braştin برشته کردن
 Brûskîn شعله ور شدن / برق زدن
 Bûزن و برق / هلله / بو
 Bûcû توله سگ
 Bûcû رقص کُردی
 Bûdar بودار / معطر
 Buha بها / قیمت / گران
 Buhar بهار
 Buhartin گذشتن / سپری شدن
 Buhist وجب
 Buhujîn ذوب شدن
 Buhur عبور / سپری
 Buhuşt بهشت
 Bûk حدود بین دو زمین / عروس
 Bûk bûn (شدن عروس بودن)
 Bûk kirin به عروسی قبول کردن
 Bûk siwar kirin آوردن عروس به خانه شوهر
 Bûka baranê رنگین کمان
 Bûka berfê آدم برفی
 Bûka maran سوسمار
 Bûka ter û can تازه عروس
 Bûkan بوکان
 Bûkanî لباس عروس
 Bûkîk نوعی گل / تب خال / عروسک
 Bûkîl عروسی نازنین
 Bûkînî عروس بودن
 Bûkîtî عروس بودن
 Bûktû kirin زنی (به احترام) از بزرگتر خجالت کشیدن
 Bûktû عروس بودن
 Bulten بولتن
 Bûm بوم / جغد
 Bûn beniştê devê xelkê روی زبان مردم افتادن
 Bûn def ورم کردن / چاق شدن
 Bûn dizê Xwedê پا از گلیم خود فراتر نهادن

Bûn marê nîvkuştî کنایه از ناکام ماندن
 Bûn pixtî منجمد شدن خون
 Bûn stêrka bin ewran کنایه از دیدها پنهان شدن
 Bûn ta û derzî کنایه از بسیار لاغر شدن
 Bûn tajiye kuçeyan کنایه از رسوا شدن
 Bûn بودن/شدن
 Bûncî توله یکساله
 Bûnewar جانور
 Bûnewer / مخلوق / آفریده
 Bûnewerî جاننداری
 Bûqelemûn بوقلمون
 Bûr زمین بایر
 Bûra برادرخانم
 Bûratî برادرزنی
 Burc برج
 Bûrî برادر زن
 Burin صدای حیوانات
 Bûro دفتر / مرکز / محل کار
 Burrîn پایین آوردن / کم کردن
 Buruntî kirin سند کردن
 Buruntî سند ملکیت
 Bûse بوسه / بوس / ماچ / شبنم / تله
 Bûstan لباس و پوشاک
 Bûtçe خرج
 Butxane بت خانه
 Bux بخار
 Buxar بخار
 Buxçik بسته / بقچه
 Buxûr بخور
 Buxur بخور
 Buxurdank ظرف بخور
 Bûya برادرزن
 Bûyer رخداد / اتفاق / حادثه
 Bûyîn شدن/وجود داشتن/متولد شدن
 Bûzdank یخدان
 Bûz یخ
 BZ (قبل از میلاد مسیح ع)

C

Ca	میشه!/ کلمه ای برای خطاب
Cab	جواب/ پاسخ
Cabdar	پاسخگو
Cabdarî	پاسخگویی
Cacik	آدامس
Cacim	جاجیم
Cacir	خوراکی از مخلوط عسل و گردو

Cade	جاده / راه
Cadesazî	جاده سازی / راه سازی
Cadû kirin	جادو کردن / سحر کردن
Cadû	سحر / جادو
Cadûbaz	جادوگر / ساحر
	شعبده باز
Cadûbazî	جادوگری / سحرگری
Cadûger	جادوگر

Cahêl	جوان/ برنا
Cahil	جوان / نادان
Cahilî	جوانی / نادانی
Cahiliyet	نادانی
Cahiltî	جوانی / نادانی
Cahnî	کره اسب
Cahş	جاش / خائن

Cahtirîk	آویشن
Caîmehîn	اسب جوان ماده
Cam	لیوان / شیشه / جام
Cam	جام / شیشه / بلور
Cama nesaya	شیشه کدر/ شیشه
مات	

Cama zelal	شیشه شفاف و زلال
Cama zirxkirî	شیشه ضد
	ضربه/ شیشه ضد گلوله
Camax girtin	جرم گرفتن دندان
	/ کثیف شدن دندان
Camax	جرم دندان/ جرم
Came	لباس / البسه / پوشش
Camekan	ویتترین مغازه
Camêr	جوانمرد

Camerdî	بخشندگی / سخاوت
Camêrî	بخشندگی / سخاوت
Camêrîkî	بخشندگی
Camêrtî	بخشندگی / سخاوت
Camî	مسجد
Camûs	گاومیش
Can	جان / روح / انسان
Can avêtin	با اشتیاق کارکردن /
	برای چیزی جان دادن
Can dan	مردن / فوت کردن
Can girtin	جان گرفتن/ روحیه گرفتن
Can kirin	روحیه بخشیدن / سرحال
	کردن
Can	زیبا / جوان / نو /
	تازه
Canan	جانان / معشوقه / یار
Canazar	تنبل
Canazarî	تنبلی
Canbaz	بندباز/ جانباز/ تاجر حیوانات
Canbazî	تجارت حیوانات /
	جانبازی/ بندبازی
Canberî	حیوانی دریایی
Canbexş	خدای جان بخش
Canbêzar bûn	نامید شدن / از
	دنیا سیر شدن
Canbêzar	ازجان خودبیزار/ نامید
Çandar	جاندار / زنده
Çandarî	جانداری / زنده
Caneber	جانور
Canecan	صمیمی / از صمیم قلب
Canecan	صمیمی
Canega	گاوتر
Canega	گاوتر
Canege	گاو نر
Canejin	شیرزن
Canejin	دختر بالغ
Canemerg	جوان ناکام
Canemerg	ناکام/ اسم یک گل
Canemerg	جوانمرگ
Canewar	جانور

Canfeda	جانفدا / پیشمرگ	Carnan	گاهگاهی
Canfes	نوعی پارچه	Carok	جارو
Cang	لباس بی کیفیت	Carûd	پارو
Cangiran	موزی / اذیتکننده	Çaş	کنایه از کرد خائن/کره خر
Cangoçk	مسئول ناقوس کلیسا	Çaşik	کره خر
Cangorî	شهید/فقید	Catir	آوبشن
Canhêştir	زرافه	Cavkanî	سرچشمه
Canî	اسب کره	Caw	لباس / پارچه
Canîhesp	اسب جوان نر	Cawbir	قیچی
Canik	معشوقه / یار	Cawîdan	ابدی / بی‌پایان / جاویدان
Canpola	آهنین / سخت جان	Cawidanî	جاودانگی
Canrevîn	دلبر/معشوق	Cax	شکاف/نوعی غذا/نرده
Canse	جان سخت	Cazû	جادوگر
Canse	سگ جان	Ceban	ترسو / بزدل
Canzerî	رنگ پریده/ذله شده/خسته	Ceban	قبر / گور
Canzerîbûn	خسته شدن/عذاب کشیدن	Cebar	شکسته‌بند سنتی
Canzerik	نوعی بیماری حیوانات	Cebexane	زرادخانه/ اسلحه خانه
Can	جان / روح	Cebilxane	اسلحه‌خانه/زرادخانه
Car	دفعه / بار / جلسه / زمان	Cebirandin	(جوش دادن (استخوان
Car car	گاه گاه	Cebirîn	(ج.ش خوردن (استخوان
Car carinan	گاهگاهی / بعضاً	Cebirxane	زراد خانه / اسلحه خانه
Carbar	گه گاهی	Cedel	جدل / بحث / مناظره
Carcaran	گاهگاهی	Cedew	دمل / آبسه
Carçî	جارچی	Cedewî	دمل / آبسه
Carcim	جاجیم	Cefa kişandin	رنج و ستم کشیدن
Cardi	یکبار دیگر / بازهم	Cefa	جفا/ستم
Cardin	دفعه بعد / یکبار دیگر	Cegen	نوعی گیاه که از آن حصیر، سبد و غیره بافته می‌شود
Carê	هنوز / تا	Ceger	جگر / کبد / عزیز
Carê	فعلاً / در حال حاضر	Ceger kirin	جرات کردن
Careke din rabûn	نو شدن/از نو شروع کردن	Cegera reş	جگرسياه / کبد
Carekê	یکبار/یک مرحله	Cegerxûn	جگرخون / تخلص یک شاعر کرد
Careb	ضرب	Cehan	جهان
Carî	خدمتکار زن	Cehcehik	رازیانه
Carina	گاهی	Cehdasî	غله ای شبیه به جو
Carinan	گاهی	Cehêl	جوان / نادان
Caris	دشنام	Cehemîn	به درک واصل شدن / گم شدن
Caris kirin	دشنام کردن	Cehenem	جهنم/دوزخ
Carisî	دشنام / فحش		

Cehimandin	(کشتن) حیوان	Cemedanî	چفیه
Cehimîn	به درك واصل شدن/مردار شدن	Cemekan	
Cehîn	خوراکی از آرد جو	Cemexew	لباس خواب / پی‌جامه
Cehişandin	بی‌هوش کردن / مسموم کردن	Cêmî	دوقلو
Cehişîn	از هوش رفتن / مسموم شدن	Cemidandin	سرد کردن/منجمد کردن
Cehnî	کره اسب	Cemidî	یخی / یخ زده
Cehş	جاش / خائن / کره خر	Cemidîn	جامد شدن / یخ بستن
Cehşik	کره خر	Cêmik	دو قلو
Cehşî	کره خر بودن/کنایه از خیانت	Cemik	دوقولو
Cehter	آویشن	Cemîyet	جمعیت اسلامی گولن در ترکیه
Cehtir	آویشن	Cemser	جمجه/قطب شمال و جنوب
Cehtirî	آویشن	Genab	جناب / آقا
Cehzeran	فصل رسیدن و زرد شدن جو	Genah	گج/جناح/بال
Cejn	جشن / عید	Genan	رضوان / جنت
Cejnane	عیدانه	Genanî	کشاورزی
Celad	جلاد	Genax	جناغ/استخوان سینه
Celad	جلاد	Genaze	جنازه / جسد
Celalet	بزرگی/عظمت	Genbêlî	توتونی که کشیدن آن دشوار است
Celalî	ایلی بزرگ در کردستان	Cencer	ماشین خرمن کوب
Celatçî	جلاد	Cencere	خرمن کوب
Celb	گل و لای	Cendek	جسد / لاشه / بدن
Celeb	نوع / گونه / گروه / صورت	Cendere	ابزارپرس کردن
Celeb	رمه و گله گوسفند برای کشتار / افسار و دهنه حیوانات	Cenderm	ژاندارم / آدم خشن
Celebdar	تاجر گوسفند / مشتری و خریدار گوسفند و بره	Cendik	کیف / ساک
Celew	gema serê sewalên siwarbûnê	Cendirme	ژاندارم / آدم خشن
Celew	نوع / گونه / صورت	Cendirmê cîguhêz	ژاندارم‌ری سیار/گشت
Celman	نوعی رقص کردی	Cenet	بهشت
Cêlôlix	قحطی	Cengawer	جنگاور / مبارز
Cem	پیش / نزدیک	Cengcû	جنگجو
Cem	نزد / کنار / همراه / سبب بزرگ	Cengebazî	جنگ با سیاست و برنامه
Cemawer	اهالی / جمعیت / مردم	Cengecol	شادی و مراسم مختلط زن و مرد
Cemawerî	دسته جمعی	Cengîn	جنگ کردن
Cemed	یخ / یخبندان	Cengkeştî	کشتی جنگی
		Cengname	حماسه سرایی / جنگنامه
		Cengwestan	آتش‌پس
		Ceng	جنگ

Cênîk گیجگاه / شقیقه
 Cênîk lêdan وقتی نبض در
 شقیقه می زند و سرد می کند
 Cênîk شقیقه / بغل سر /
 Cennetmekan مکان مقدس /
 مکان بهشتی
 Cephe جبهه
 Cer کوزه
 Cer kirin باز کردن پیچ
 Cer پیچ
 Cêr کوزه / کوزه آب / سبو
 Cerbader پیچ‌گشتی
 Cerbe تجربه
 Cercere خرمن کوب
 Cerd راهزن / یاغی
 Cerde راهزن/یاغی
 Cerdevan خائن/ جاش/راهزن
 Cerdewan خائن/ جاش/راهزن
 Cerenîx درگیری / نبرد
 Cereyan جریان / برق
 Cerg جگر
 Cerg جگر / کبد / عزیز
 Cêrg نوعی رقص کُردی
 Cerge دایره
 Cêrge سینه‌ریز/ گردن‌بند
 Cerge گروه / دسته
 Cêrge گروه / دسته
 Cergebez جگر با پیه
 Cergebez مراسم عروسی مختلط زن و
 مرد
 Cergecege گروه گروه /
 دسته دسته
 Ceribandin امتحان کردن / تجربه
 کردن/آزمون
 Ceribîn آزمایش شدن
 Cêrifk جاروی دسته‌بلند
 Cerimandin به لرزه درآوردن
 / به حرکت درآوردن
 Cerimîn لرزیدن / تکان خوردن
 Ceryan جریان / برق
 Cêr کوزه/سبو

Cesaret جرات / جسارت
 Cesed جسد / بدن / لاشه
 Cesisandin جاسوسی کردن علیه
 جشن / پایکوبی
 Ceşn جشنواره
 Cevro اسم خاص
 Cew قیچی پشم چینی
 Cew جوی آب
 Cewahir گوهر
 Cewal افسار / دهنه
 Cewaz dan مجوز دادن/اجازه
 دادن
 Cewaz مجوز / اجازه
 Cewdik قمقمه آب
 Cewêlek نوجوان
 Cewêz پشم چین
 Cêwî دوقلو/همزاد
 Cewî نوعی آدامس درختی
 Cêwik توله سگ
 Cewr توله سگ و گرگ
 Cêwtik کیسه چرمی
 Cêw جیب
 Ceynik گیجگاه / شقیقه
 Cêz گندم پوست کنده
 Ceza kirin مجازات کردن / تنبیه
 کردن
 Ceza جزا / مجازات
 Cezaret زجر/ رنج
 Cezayê diravî جزای نقدی
 Cezayê giran جزای سنگین
 Cezayê mirinê جزای مرگ
 Cezayê sermedî حبس ابدی
 Cezayê zindanê محکومیت به
 زندان
 Ceza جزا / جریمه
 Ceze بزم مستی درویشان
 Ceze فصل زرد شدن جو
 Ceze dan مجازات کردن
 Cezewî جادوگرانه
 Cezwe قهوه‌ساز
 CHP حزب جمهوریخواه خلق ترکیه

Cî anîn انجام دادن
 Cî bi cî bûn جابجا شدن/ انجام شدن
 Cî bi cî kirin جابجا کردن/ انجام دادن
 Cî bûn (bi) مستقر شدن/ اسکان یافتن
 Cî da hêlan ترک کردن/ بر جای گذاشتن
 Cî da hiştin ترک کردن/ بر جای گذاشتن
 Cî dan جا دادن / اسکان دادن
 Cî girtin جای گرفتن
 Cî xistin جا انداختن
 Cî اثر / جا/ مکان/ رد/ اثر
 Cî جا/ مکان
 Cîbicî بلافاصله / درست/ به موقع
 Cîcina در بعضی جاها
 Cîda bûn جدا شدن
 Cîda جدا / متفاوت
 Cîda cîda جدا جدا/ پراکنده
 Cîdar جا دار
 Cîderk منبع/ سرچشمه/ مخرج
 Cîdî bûn جدی بودن
 Cîdî جدی
 Cifte لگد/ ضربه پا
 Cigare سیگار
 Cîgeh جا/ مکان
 Cîger جگر
 Cîgirê sekreter معاون دبیرکل
 Cîgir جانشین/ معاون/ جاگیر
 Cîguherîn کوچ کردن
 Cîguhêz سیار
 Cîgur روزی مخصوص گشت و گذار
 Cîh dan جای دادن / قرار دادن
 Cîh girtin جای گرفتن / قرار گرفتن
 Cîh û warên سرزمین / وطن
 Cîh جا / رد / اثر / مکان
 Cîh جا / مکان
 Cîhad جهاد / جنگ در راه خدا
 Cîhal جوان/ برنا
 Cîhan جهان / گردون
 Cîhan جهان / گیتی / عالم / گردون

Cîhangîr جهانگیر/ فاتح
 Cîhangîştî جهانی
 Cîhanî جهانی / دنیایی
 Cîhanpenah پادشاه
 Cîhaz همبندی / بی سیم نظامی
 Cîhê جدا / متفاوت
 Cîhê bûn جدا شدن / متفرق شدن
 Cîhê daxê bûn جای تأسف بودن
 Cîhê kirin جدا کردن / متفرق کردن
 Cîhêl جوان / نادان
 Cîher گیرنده
 Cîhêreng گوناگون/ متنوع
 Cîhêrengî جدایی / گوناگونی / تفاوت
 Cîhêtî جدایی / تفاوت
 Cîhêz danîn دادن همبندی
 Cîhêz همبندی
 Cîhgir جانشین
 Cîhgir جاگیر
 Cîhok جوب آب
 Cîhû یهودی
 Cîhûd یهودی
 Cîh مکان / رختخواب
 Cîl جل اسب و خر / پالان/ لباس
 Cîl لباس / جامه / پوشش
 Cîl نسل/ جوانه گیاه
 Cîl kirin اسب را زین کردن
 Cîl li xwe kirin لباس پوشیدن
 Cîl û berg لباس/ تجهیزات
 Cîlaq خالی / توخالی
 Cîld جلد
 Cîldank کُمد لباس / لباس دان
 Cîldirû چرخ خیاطی
 Cîlên mêran لباس مردانه
 Cîlîd تاخت و تاز / حرکت سریع
 Cîlîd kirin تاخت و تاز کردن
 Cîlik لوله فالوب در زنان
 Cîlik جل/ لباس بی ارزش
 Cîlika kesî/ê xwar bûn کنایه از گرفتار شدن

Cilq	قراضه / بی‌فایده	Cinûsî	لعنتی
Cilq	جلف/سبک	Cinyaz	جنازه
Cilqî	سبکی/جلف بازی	Çip	چیپ
Cils	گج / سنگ گج	Çir	صحبت/ جر و بحث
Cils	پاشنه / گج گرفتن	Çiran	همسایه / جار
Cilşo	لباسشویی	Çirank	همسایه
Cilşok	لباس‌شویی	Çirantî	همسایگی/ هم جواری
Cilûberg	لباس/ پوشاک	Circîs	چرجیس
Cilûx	بوقلمون	Cird	موش صحرائی
Cilxeran	روستایی در صومای	Cire	جروبخت
	برادوست ارومیه	Çîre	چیره
Cimcim	کتری	Cirecir	بخت و جدل
Cimcime	جمجمه	Çirî	آذوقه / خوراک
Cimcimok	نوعی گیاه	Çirîd	مسابقه اسبدوانی
Cimêlî	نوعی غذا	Çirik	کرم ابریشم
Cimêlik	نوعی غذا	Çirk	مرحم
Cin	جَن	Cirm	جرم/ جریمه
Cinaq	جناغ سینه	Cirm bûn	جرم بودن
Çinar	همسایه	Cirm kirin	جرم کردن
Çinarî	همسایگی	Cirmdar	متهم / جریمه شده
Çinartî	همسایگی	Cirm	کوزه
Çinav	ضمیر	Cirmexweş	بدخلق / بداخلاق
Çinavk	ضمیر	Cis	آشغال / زباله
Çinawir	جانور	Cisane	آشغال‌دان
Cincilî	آب پاک و زلال	Çît	مدفوع پرندگان
Çinciq	مروارید و منجوق	Civak	جامعه
Cindê	زیبا / عزیز	Civakî	اجتماعی
Cindî	زیبا/ خوشگل/ عزیز	Civaknas	جامعه‌شناس
Cinê kirin	پنبه جمع کردن	Civaknasî	جامعه‌شناسی
Cineh	چماق	Civandin	جمع کردن / گرد هم آوردن
Cinên	باغچه	Civat	جامعه/انجمن
Cinêw	دشنام / فحش	Civatgeh	فوروم/محل تجمع
Çineyî	نداری / پوچی	Civatmilet	
Cinî	دیوانه	Civatname	صورت جلسه
Ciniqandin	ترساندن/ از جا پراندن	Civet	انجمن
Ciniqîn	ترسیدن/از ترس پریدن	Civîn	جمع شدن/جلسه تشکیل دادن
Cinoyî kirin	دیوانه کردن	Civîn	نشست / همایش
Cins	جنس	Civîna awarte	نشست اضطراری
Cinûbet	غسل جنابت	Civîna çapemeniyê	نشست خبری
Cinûs	لعنت	Ciwamêr	جوانمرد / بخشنده

Ciwan kirin زیبا کردن
 Ciwan / جوان / زیبا / خوشگل
 Ciwanega گاو نر جوان
 Ciwanî تازگی / زیبایی / جوانی
 Ciwanîk خانم / خاتون / بانو
 Ciwanmêr جوانمرد
 Cîwar اقلیم / محله / منطقه
 Ciwên دشنام / فحش
 Cixare سیگار
 Cixare kişandin سیگار کشیدن
 Cixilandin تحریک کردن
 Cixirandin تحریک کردن/برانگیختن
 Cixirîn تحریک شدن/ اغفال شدن
 Cixs گج / سنگ گج
 Cixsî اسلحه فروشی
 Ciyawaz جدا / جداگانه / متنوع
 Ciyawazî تفاوت / جدایی/ تنوع
 Ciyawaziya rezezî تفاوت نژادی / تنوع نژادی
 Ciyok جایگزین/ مترادف
 Cizaret زجر / عذاب
 Cizîr جزیره
 Cizîre نام شهری در کردستان
 ترکیه
 Co جوی آب
 Cobirr آبدزدک
 Cobra رود / جویبار / خندق آب
 Cografîk جغرافیایی
 Cohnî سنگ آسیاب
 Cohnî kutan آسیاب کردن گندم
 با آسیاب دستی
 Çok زانو
 Cok جوی
 Col گله گوسفند/زنجیر
 Col kirin زنجیر کردن
 Col زنجیر
 Colandin تاببازی کردن
 Colane تاب بازی
 Colang گهواره
 Coleke یهودی

Colemêrg اسم شهری در کردستان
 ترکیه
 Colî serê yekî/ê bûn دور کسی جمع شدن/سر کسی را شلوع کردن
 Come جمعه
 Comerd دستودل باز / سخاوتمند
 Comerdî دستودل بازی / سخاوتمندی
 Con خاکستری
 Conega گاو نر
 Conege گاو نر
 Conî هاون/خرمن کوب
 Coniyê dan خرمن کوبیدن
 Coqcoq بوقلمون
 Corbicor جوراجور/ متنوع
 Core نوع/جور
 Coş جوش و خروش / اشتیاق
 Coşandin مهیج کردن/هیجان زده کردن
 Coşî هیجان / شوق / جنبوجوش
 Coşîn هیجان زده شدن/شوق زده شدن
 Coşîn به جوش آمدن
 Cot جفت / شخم / گاو آهن
 Cot bûn زوج بودن/جفت بودن/شخم شدن
 Cot kirin جفت کردن/شخم زدن
 Cot kirin شخم زدن زمین
 Cotebêje کلمات مشابه
 Cotgihaneک مترادف
 Cotik غلاف / پوشش
 Cotik دوقولو
 Cotikî جفت پا / لگد
 Cotikî avêtin جفتک زدن/لگد زدن
 Cotkar کشاورز/زارع
 Cotkarî شخم زنی
 Cotmeh ماه کردی برابر با اکتبر
 Cotyar کشاورز/زارع
 Coxîn خرمن گاه/محل خرمن
 Coxîn خرمن
 Coya kezebê کانال هپاتیک

Coya ziravî کانال کیسه
 صفراوی
 Cû جوی آب
 Cûcîk جوجه / گنجشک
 Cuda جدا / متفاوت
 Cuda bûn جدا شدن / جدا بودن
 Cuda cuda جدا جدا
 Cuda kirin جدا کردن
 Cudabûn جدایی
 Cudahî جدایی/فرق
 Cûdatî تفاوت
 Cudatî اختلاف / تفاوت
 Cudaxwaz جدایی خواه
 Cudaxwazî استقلال طلبی
 Cudayetî جدایی / تفاوت / اختلاف
 Cudayî جدایی / اختلاف
 Cuher جودان/کیسه جو
 Culet جرات/ جسارت
 Çûlik نوجوانی جوجه مرغ
 Culux بوقلمون
 Cûm محل تار عنکبوت/آدامس
 Cuma جمعه
 Cûmik واحد آدامس
 Cûmker تارباغ/ مهندس شبکه
 Cûmkerî بافندگی/ مهندسی شبکه
 Cûn جوییدن/خاکستری
 Cûn تکه پارچه / وصله / پینه
 Cunî خرمن کوب دستی
 Cunûtin زمین خیس / زمین مرطوب
 Cûr نوع / جور / هماهنگ
 Cur bi cur گوناگون / متنوع
 Cure نوع / شیوه / جور
 Curet جرأت / شجاعت
 Cûrnیک گودال و چاله های سنگ
 Curran باران
 Cût جفت / گاواهن / شخم
 Cûtin جوییدن / نشخوار کردن
 Cuwamêr جوانمرد
 Cuwamêrî جوانمردی

Cûyîn خرد کردن/جوییدن/نشخوار
 کردن
 Cuzam جذام / بیماری پوستی
 Cûzan تیغ

Ç

Ça	چگونه / چطور
Çabok	چابک / تیز
Çabok	چابک / تیز
Çaçûl	انسان بی‌ثمر و بی‌فایده / الدنگ / چلاق
Çaçûl	انسان بی‌ثمر و بی‌فایده / الدنگ / چلاق
Çadir	چادر
Çadir	چادر
Çadir	چادر
Çadirgeh	اردوگاه / محل برافراشتن چادرها / خیمه‌گاه
Çadirgeh	اردوگاه / محل برافراشتن چادرها / خیمه‌گاه
Çak	خوب / زیبا / قشنگ
Çak	خوب / زیبا / قشنگ
Çakbîn	خوب بودن / سرحال بودن
Çakbîn	خوب بودن / سرحال بودن
Çakî	خوبی / نیکی
Çakî	خوبی / نیکی
Çakil	1. çengel 2. du çengelên ku bi ser darekî ve dikin da ku pê du satilên avê mil bikin
Çakil	1. çengel 2. du çengelên ku bi ser darekî ve dikin da ku pê du satilên avê mil bikin
Çakir	چاکر
Çakir	چاکر
Çakîti	خوبی / نیکی
Çakîti	خوبی / نیکی
Çakrewîştî	xwîpaqijî
Çakrewîştî	xwîpaqijî
Çaksaz	تعمیر کار / سازنده / سازمان‌دهنده / کسی که شیوه‌ای جدید و نو ابداع می‌کند
Çaksaz	تعمیر کار / سازنده / سازمان‌دهنده / کسی که شیوه‌ای جدید و نو ابداع می‌کند

Çaksazî	سازندگی / تعمیر / دوباره به کار انداختن
Çaksazî	سازندگی / تعمیر / دوباره به کار انداختن
Çaksazî	بهینه سازی
Çaksazî	بهینه سازی
-çaksaziya çandiniyê	بهره‌وری کشاورزی به شیوه‌ای مدرن و نو / بهبود شیوه کشاورزی
-çaksaziya çandiniyê	بهره‌وری کشاورزی به شیوه‌ای مدرن و نو / بهبود شیوه کشاورزی
Çaksazî	اصلاحات
Çaksazî	اصلاحات
Çakûç	چکش
Çakûç	چکش
Çakûç	چکش
Çakûç	چکش
Çal	2. kortal. چال / گودال 1
dewx, cerx 3. kort	
Çal	2. kortal. چال / گودال 1
dewx, cerx 3. kort	
Çal	چال / گودال
Çal	چال / گودال
-çal kirin	چال کردن / گور کردن / زیر خاک پنهان کردن
-çal kirin	چال کردن / گور کردن / زیر خاک پنهان کردن
Çal kirin	دفن کردن / زیرخاک کردن
Çal kirin	دفن کردن / زیرخاک کردن
Çal	حیوانی که وسط پیشانی‌اش علامت یا رنگ متفاوتی داشته باشد
Çal	حیوانی که وسط پیشانی‌اش علامت یا رنگ متفاوتی داشته باشد
Çal	چاله / گودال
Çal	چاله / گودال
Çalal kirin	فعال کردن
Çalal kirin	فعال کردن

Çalak / فعال / سبک پا / چالاک / اکتیو / سرزنده

Çalak / فعال / سبک پا / چالاک / اکتیو / سرزنده

Çalak فعال

Çalak فعال

Çalakger peywirdarê xebatekê

Çalakger peywirdarê xebatekê

Çalakî جنبش مؤثر / جنبش فعال

Çalakî جنبش مؤثر / جنبش فعال

Çalakî فعالیت

Çalakî فعالیت

Çalakvan فعال

Çalakvan فعال

Çalepîka چهار دست و پا

Çalepîka چهار دست و پا

Çalik سجاده

Çalik سجاده

Çam واقعه ناگوار / حادثه غمناک / تراژدی

Çam واقعه ناگوار / حادثه غمناک / تراژدی

Çand فرهنگ / آداب و رسوم

Çand / دارایی معنوی یک ملت

Çand فرهنگ / آداب و رسوم

Çand / دارایی معنوی یک ملت

Çand فرهنگ / کشت

Çand فرهنگ / کشت

Çande فرهنگ

Çande فرهنگ

Çandî فرهنگی

Çandî فرهنگی

Çandî فرهنگی

Çandî فرهنگی

Çandin / diçîne / biçîne کاشتن / بذر

پاشیدن

Çandin / diçîne / biçîne کاشتن / بذر

پاشیدن

Çandinî کشاورزی / کاشتنی / زراعت

Çandinî کشاورزی / کاشتنی / زراعت

Çandinî کشاورزی / زراعت

Çandinî کشاورزی / زراعت

Çandinkar کشاورز

Çandinkar کشاورز

Çandinî کشاورزی / کاشتن

Çandinî کشاورزی / کاشتن

Çandiyar زارع / زراعتکار / کشاورز

Çandiyar زارع / زراعتکار / کشاورز

Çandiyar زارع / زراعتکار / کشاورز

Çap [II] hêza şiyanê

Çap [III] bi qasî ku çavek dibîne

Çap [IV] gav

Çap چاپ

Çap چاپ

Çap bûn چاپ شدن / منتشر شدن

Çap kirin چاپ کردن

Çap kirin چاپ کردن / منتشر کردن

انتشار دادن

Çap kirin چاپ کردن / منتشر کردن

Çap چاپ / امور انتشار

Çap چاپ

Çap چاپ

Çapemenî مطبوعات

Çapemenî انتشاراتی / بنگاه

رسانه ای

Çapemenî نشریات / مطبوعات

Çaper alava ku nivisan li hev zêde dike

Çapez قوری / چایدان / چایپز

Çapger چاپگر / چاپکننده

انتشاراتی / منتشر کننده

Çapik فعال / سرزنده

Çapik چابک

Çapikayî فعال بودن

Çaplûs متملق / چاپلوس / پاچه خوار

زبان باز

Çaplûsî متملق / چاپلوسی / زبان بازی

Çapûk سبد لباس

Çapxane	چاپخانه	Çardeh	چهارده
Çapxane	چاپخانه / انتشارات	Çardehem(în)	چهاردهم / چهاردهمین
Çaq	geh, teşk, çip	Çarder	چهارچوب در
Çaqrût	1. çiprût 2. şeqrût	Çardeşevê	ماه شب چهارده (کنایه (از زیبایی
Çar	serwerên Ûrisata berê	Çardîwar	چهاردیوار
Çar	راه علاج / شیوه درمان / چاره برطرف کردن مشکل / راه حل	Çardîwarî	چهاردیواری
-çar bûn	پیدا شدن / به دست آمدن	Çare kirin	راه حل پیدا کردن / چاره کردن
-çar kirin	به دست آوردن / پیدا کردن	Çare	چاره / راه حل / درمان / وسیله
Çar neçar	bivê nevē	Çarek	یک چهارم / ربع
Çar û rex	محیط / اطراف	Çarêk	چارک / یک چهارم / ربع
Çar	چهار / شماره چهار	Çarêk	چارک / یک ربع
Çara	چهارم	Çarem	چهارم
Çaran	چهارم	Çarem(-în)	چهارمین / چهارمین
Çarbazî	çargavî	Çaremîn	چهارمین
Çarberî	آتشدان چوپان ها	Çarenivîsî	تعیین سرنوشت
Çarçavî	دستپاچه	Çarenûs	عاقبت / سرنوشت / قضاو قدر
Çarçavî bûn	دست و پای خود را گم کردن / دستپاچه شدن	Çarenûsî	راه حل / سرنوشت
Çarçef	چهارگوش / پارچه چهارگوش رو تختی	Çareser bûn	حل شدن / چاره شدن / علاج شدن / درمان شدن / برطرف شدن
Çarçek	مسلح / سلحشور / اسلحه به دست	Çareser bûn	حل و فصل شدن / حل شدن
Çarçewe	چارچوب	Çareser kirin	حل کردن / فیصله دادن
Çarçik	مربع	Çareserî	راه حل / چاره / راه علاج / راه چاره
Çarçik	باتلاق / آبوگیل / گِل	Çareserî	راه حل چاره
Çarçing	مربع	Çareya serê xwe dîtin	مشکلات خود را حل کردن
Çarçira	نام میدانی در شهر	Çargav	چهاز نعل / تند و تیز
Çarçive kirin	قاپ / چهارگوشه کردن / گرفتن	Çargavî	xara sewalên çarpê ya hera lezgîn
Çarçive	چهارچوب / مربع / چهارگوش	Çargoşe	چهارگوشه / مربع / هر شیئ دارای چهار زاویه
Çarçope	چارچوب	Çargoşe	مربع / چهارگوش
Çarçove	محدوده / چارچوب	Çarhilqe	همه جانبه / از همه طرف
Çardar	تابوت	Çarîk	چارقد
Çarde	چهارده		
Çardeh	چهارده		
Çardeh	چهارده / شماره چهارده		

Çarîn رباعی / شعری که از چهار
 مصرع تشکیل شده است
 Çarix نوعی کفش دستدوز قدیمی
 Çarkujî چهارگوشه / مربع / هر شئی
 دارای چهار زاویه
 Çarlepki حالت چهار دست و پا
 راه رفتن به صورت چهار دست
 و پا
 Çarmedor چهار طرف / دورتادور
 Çarmêrkani روی دو زانو
 نشستن
 Çarmêrkî روی دو زانو نشستن
 Çarmêrkî نوعی شیوه نشستن
 Çarmix صلیب
 Çarnîçik مربع
 Çarnikal چهارگوش / از همه طرف
 Çarnikar چهار طرف / دورتادور
 Çarnikar از همه طرف / همه جانبه
 Çarox نوعی کفش روستایی که
 رویه ندارد
 Çarpare چهار قسمت / چهار بخش / هر
 چیزی که از چهار قسمت تشکیل شده
 باشد
 Çarpê چهارپا / حیوانی که دارای
 چهار دستوپا است
 Çarpêdar چهارپایه
 Çarpêkî به صورت چهارپایی
 Çarpêli چهار دست و پا
 Çarpîne دروغگو / خالی‌بند / بلوفزن
 روسری Çarqat
 Çarqed چارقد / روسری کوچک
 Çarrê چهارراه
 Çarsed چهارصد
 Çarşem چهارشنبه
 Çarşem چهارشنبه
 Çarşem چهارشنبه
 Çarşemb چهارشنبه
 Çarşembî چهارشنبه
 Çarşev چهارگوش / پارچه
 چهارگوش رو تختی

چهار سو / چهارراه / اصطلاحاً Çarsî
 بازار / محل همایش / محل
 گردمایی 1. asîtan
 چهارصد Çarsid
 چادر زنانه Çarşif
 چهارپا / حیوانی که
 دارای چهار دستوپا است
 الاغ نر / نره خر Çarsim axa
 چهارطرف / چهارگوش /
 چهارراه Çarsû
 Çartaq hêwana bilind
 به طور کلی / سرتاسری / کلاً Çartek
 شنه / ابزار جمع‌آوری گیاه و
 علوفه Çartil
 ابزار موسیقی که با دست
 نواخته می‌شود Çarwe
 یک چهارم / ربع Çaryek
 یک چهارم / ربع / چارک Çaryek
 گدا / کولی / متکدی Çasir
 پارچه / تکه پارچه / وصله Çat
 Çatan (da ku zêdetir kayê lê bar bikin) pîneyê
 zexm ê ku davêjin ser selika erebeyê
 Çaterê 1. averê 2. fetlonek
 میله‌ای فلزی که به وسیله آن
 لوله تفنگ تمیز می‌شود Çatkêş
 Çatole 1. xîvetok 2. konik
 چشم دادن (دل بستن) /
 (خیره شدن) درخواست کردن
 -çav berdan / ji ber şaşwaziyê çav lê
 zoq bûn
 پائیدن / نظاره
 -çav lê bûn / نگاه کردن / با چشم کسی
 را تعقیب کردن / چشم به راه کسی
 بودن / منتظر ماندن
 کنایه از بسیار
 -çav lê bûn bizota êgir
 ناراحت شدن / بسیار مریض بودن /
 بسیار ناتوان بودن
 تسلی دادن / دلگرمی
 -çav lê gerandin / دادن
 کور شدن / چشم درآمدن
 -çav lê rijîn / چشم زدن /
 چشم زدن / چشمک زدن Çav lêdan

چشم افتادن به / دیدن -çav pê ketin
 هم چشمی کردن -Çav pê kirin
 چشم زدن / نظر شور -çav quırqandin jê re çav kirin
 نابینا شدن / کور شدن -çav şêlî kirin

چشم / بصر / اندام بینایی -Çav
 چشم -Çav
 آدم عوضی -Çavbel
 چشم قلمبه -Çavbeloq
 چشم گرسنه / آزمند / طمع‌کار -Çavbirçî
 انتظار / چشم به راه ماندن -Çavdêrî
 نظارت / بازداشت -Çavdêrî
 نظارت کردن -Çavdêrî kirin
 مراقبت / نظارت -Çavdêrî
 محل انتظار / سالن انتظار -Çavdêrxane
 انتظار

نگهبان / ناظر -Çavdêrî
 غره شدن / نگاه تند انداختن -çavê xwe jê re çîrovîro kirin
 منتظر بودن / انتظار داشتن -Çaverê kirin
 در انتظار / مورد انتظار -Çaverêkirî
 چشم درد / ناراحتی چشم -Çavêş
 چشم دردی / ناراحتی چشمی -Çavêşî
 جوانمرد / رادمرد / سخاوتمند / گشاده دست -Çavfireh
 اغفال / فریب / چشم‌بندی -Çavgirêdan
 اغفال کردن / فریب دادن -Çavgirêdayî
 چشم بسته / کورکورانه -Çavgirêdayî
 قایم با شک / چشم گذاشتن -Çavgirtonek

چشم آبی -Çavî
 سوراخ / منفذ / دهنه -Çavî
 شکاف / سوراخ -Çavî
 عینک -Çavik
 نوعی سرخک پوستی / لنز چشمی -Çavik

چشم شیطانی -Çavîn

دچار چشم شور شدن / چشم خوردن / به نظر بد دچار شدن -Çavîni bûn
 چشم زدن / نظر شور -Çavîni kirin
 انداختن

سرچشمه / منبع / منشأ -Çavkanî
 منبع / منشاء / سرچشمه -Çavkanî
 سرچشمه -Çavkanî
 چشم آبی -Çavkesper
 چشم‌بادامی / چشم ریز / کسی که چشم‌های کوچک و ریز دارد -Çavkorevişki
 چشم چران / هرزه / نگاه -Çavlider
 هرزه / منتظر چشم‌بسته / کورکورانه -Çavmiç
 اشنا -Çavnas
 حریص / آزمند / بدچشم -Çavnebar
 سیری‌ناپذیر -Çavnebar
 حسود -Çavnebar
 حرص / آز / سیری‌ناپذیری / بدچشمی -Çavnebarî
 مفتش / بازرس / نگهبان -Çavnêr
 منتظر / چشم به راه -Çavnêrî
 تفتیش / بازرسی -Çavnêrî
 چشم و هم‌چشمی کننده -Çavniher
 چشم هم چشمی کردن -Çavniherî kirin
 نمک‌شناس / کسی که خوبی و محبت‌ها را زود فراموش می‌کند -Çavniq
 چشم افتادن به / دیدن -Çavpêketin
 آدم عوضی -Çavpel
 بدچشمی / تنگ‌نظر / حریص / آزمند -Çavreşi
 بینا / بصیر / رهنمون / راهنما -Çavsax
 چشم آبی -Çavsîn
 چشم آبی / چشمان آبی رنگ -Çavsîn
 کسی که به بیماری چشمی مبتلا است / چشم نشسته / سروصورت نشسته -Çavşirtik
 چشم قرمز / کسی که چشمش -Çavsivik 1. biçûkdîtî 2. qure
 خونین است / کنایه از ظالم / ستمکار -Çavsor

Çavsor بی پروا / بی باک
 Çavşortav کسی که به بیماری چشمی
 مبتلا است / چشم نشسته / سروصورت
 نشسته
 Çavşûjin çavên asyayî
 Çavteng تنگنظر / طمع‌کار / حسود
 Çavtirsandî kirin ترساندن
 Çavtirsandîfî newêrekiya bêhemd
 Çavtirsiyayî 2 ترسیده .teral 3. xweranegirtî

Çavxezal چشم زیبا / چشم آهو / چشم
 غزال کنایه از چشمان زیبا
 Çaw قلمه / چوب نرم و منعطف
 / نوعی گیاه که از آن به عنوان
 بند برای بستن علوفه و ...
 استفاده می‌شود
 Çawa چگونه / چطور
 Çawa چگونه / چه‌طور / چه‌جور
 Çawan چگونه / چطور
 Çawanî چگونگی / کیفیت
 Çawanî کیفیت / چگونگی
 Çawayî کیفیت / چگونگی
 Çax زمان / دوره / وقت / ایام /
 لحظه

Çax زمان / دوره / لحظه
 -çaxê seholfîn عصر یخبندان / دوره
 سرما
 Çay جای / چایی
 Çay چای
 -çaya berçovî çaya kêfê
 Çayçî چایچی / آبدارچی
 Çaydan کتری
 Çaydank قوری
 Çayê چای
 Çayê چای
 Çayger چایی‌چی / قهوه‌چی / کسی که
 چایی به مهمان می‌دهد
 Çayparzin چایی صاف کن
 Çaypes قوری
 Çaypest قوری

Çayxane / امروزه اصطلاحاً
 قهوه‌خانه معمولاً چای‌خانه نیز هست

Çayxane / آبدارخانه /
 قهوه‌خانه
 Çazan حکیم / انسان دانا
 Çazanî دانایی / حکیمی
 Çê kirin درست کردن / تعمیر کردن
 / ساختن
 Çê خوب / نیک
 Çê خوب / بهتر
 Çêbûn / çêdibe / çêbibe آفریده شدن /
 درست شدن / روی دادن / اتفاق
 افتادن / درمان شدن
 درست شدن / درست بودن
 Çêbuwar قلابی / غیر اصل
 -çêj jê wergirtin bi kêfa xwe jê xwarin,
 vexwarin û kelk wergirtin
 Çêj طعم / لذت / مزه
 Çêjandin / diçêjine / biçêjine طعم کردن /
 مزه کردن
 Çêjdar خوشمزه / لذیذ
 -çek danîn کنار گذاشتن اسلحه /
 آتش‌بس کردن / پایان دادن به جنگ
 Çek danîn اسلحه را زمین گذاشتن
 Çek hilgirtin مسلح شدن / اسلحه
 برداشتن
 Çek سلاح / اسلحه
 Çek لباس / پوشاک
 Çek اسلحه / لباس
 -çeka lûledirêj sileha ku menzîla wê
 dûr diçêşîne; çapdirêj
 Çekan سنگ انداز / فلاخن
 Çekbend کینکا جلیقه kinca bêmil; qutik
 Çekçêkûle barçêrmk
 Çekdanîن سلاح
 Çekdar bûn مسلح بودن /
 مسلح شدن
 Çekdar kirin مسلح کردن
 Çekdar مسلح / اسلحه به دوش

Çekdar مسلح / جنگجو
 Çekdarane مسلحانه / نظامی
 Çekdarî مسلحانه / تسلیحاتی
 Çekbazarî خرید و فروش پر جر و بحث / بازار پر تنش
 Çêkên komkujîya girseyî سلاح کشتار
 دسته‌جمعی / سلاح قتل عام
 Çêker تعمیرکار / آفریننده / سازنده
 ساختار
 Çêkirî آماده / درست شده
 آفریدن / درمان Çêkirin / çêdike / çêke
 کردن / درست کردن / تعمیر کردن
 Çeksazî اسلحه سازی
 Çekxane اسلحه خانه
 Çêk اسلحه
 چک
 Çêl kirin بحث کردن / قیل و قال
 کردن / بگو مگو کردن
 Çel kirin گفتن / صحبت کردن
 قلوه سنگ / برد / سنگ بزرگ
 Çelak çakil
 Çelake darîkê dirêj û devçeşel ê ku pê gûz
 û hwd tê çinîn
 Çelandin / diçelîne / biçelîne jê spîldax
 derbas kirin
 Çêlaxî 1 گاو 2. Hevrazê ku
 naverasta wê kort e çêlek dewara mê ya ku di-
 zê û tê dotin; mange
 Çelçelok وِزاج / دهن لق / پرگو /
 زبان دراز
 Çele چله / چهل روز / معمولاً کردها
 زمستان را به دو چله (کوچک و
 بزرگ) تقسیم می‌کنند
 Çeleçel kirin قیل و قال کردن /
 بگو مگو کردن / زبان درازی کردن /
 پرگویی کردن
 Çelek چماقی سر چوب مانند چوب
 چوگان
 Çêlek گاو ماده
 Çeleme cînaq
 -çeleme girtin listina bi cînaqan

Şجاع / نترس / پیکارجو
 Çeleng فعال / شجاع
 Çelexane چهلم زن وضع حمل کرده
 2. rewşa selexanetiye
 Çêlî نسل / اعیان
 بچه زاییدن / بچه آوردن Çêlik anîn-
 بچه / نوزاد Çêlik
 Çelîtandin / diçelîtîne / biçelîtîne 1. ji qêlik
 خرد کردن / له کردن
 Çelîtîn / diçelîte / biçelîte باز شدن
 (پوسته پسته، گردو و ...) / خرد
 شدن / له شدن / اصطلاحاً خسته شدن
 Çelixt ورم / آماس
 Çêlkew جوجه کبک
 Çelp صدای آب خوردن با زبان آن
 گونه که سگان می‌خورند
 Çelpandin / diçelpîne / biçelpîne با
 سروصدا و مثل سگ آب خوردن / نجس
 کردن / دهان زدن / حرام کردن
 Çelpeçelçel kirin بر آب زدن و صدای
 چلپچلپ درست کردن / مغلطه کردن /
 بی‌ربط حرف زدن
 Çelpeçelçel صدای آب خوردن سگ / صدای
 ضربه زدن بر آب
 Çelqandin / diçelqîne / biçelqîne تکان دادن
 حرکت دادن /
 Çelqîn / diçelqe / biçelqe به هم
 (زدن مایعات / تکان دادن مایعات)
 Çeltandin خراشیدن / ساییدن
 Çelte بگو مگو / قیل و قال /
 جروبحث / افترا / گفته‌های بی‌اساس
 کنجکاو / کسی که از هر چیزی
 می‌پرسد Çêlûs
 شکمو / پرخور / چشم گرسنه
 Çelziman دهان لق / حِزاف / پرگو /
 وِزاج
 ابری / مه‌آلود / غبارآلود
 Çem رودخانه / رودبار
 Çem رود / رودخانه
 Çemandin / diçemîne / biçemîne خم کردن
 کج کردن / پیچاندن

Çember زنجیر / حلقه
 Çembil دسته / حلقه و دسته لیوان، فنجان و غیره
 Çemçûr kêça belçikan سرتخ / چموش / طماع
 Çemedank ساک / چمدان
 Çemîhanî باغ توت
 Çemîn/diçeme/biçeme خمیدن / کج شدن
 / خم شدن / گوژ شدن
 Çemk فراست / ذکاوت / ذهنی
 Çemole بد یمن / نامبارک / شوم
 نا آرام / بی قرار
 Çempal سربار / مزاحم / آویزان / دست‌وپا گیر
 Çen چانه
 Çenberî سواری (ماشین) / ماشین
 غیرباری
 Çencer چرخ
 Çençûz çiriz
 Çend چند / چقدر / چه اندازه
 Çend چند / بعضی
 Çendanî کمیت / مربوط به مقدار و اندازه
 Çendanî کمیت
 Çendemîn چندمین
 Çendikî مقدار / کمیت
 Çendjinî چند همسری / چند زنی
 Çene lêdan چانه زدن
 çenebaz زبان باز / فکزن / چانه‌زن
 Çeneçen زبان درازی / حرافی / پرگویی
 Çene چانه
 Çeng چنگ / پنجه دست / کف دستی
 -çeng dan hev دست به دست هم دادن / پشت به هم دادن / همدیگر را یاری کردن
 Çengal جنگال
 Çenge 1. erzên 2. goşe, çim

خوراک مرغ و پرنده / قوت و
 روزی ماکیان
 Çente کیف
 Çente کیف
 Çep چپ / یسار / سمت چپ
 Çep چپ
 Çepel چرک / کثیف / تیره‌وتار / زشت / کریه
 Çeper سنگر / محافظ / پناه
 Çeper سنگر / حصار / سپر
 Çepera êgir آتشدان
 Çeperast روبه‌رو / رودرو / مقابل / در برابر
 Çeperast در برابر
 Çeper سیر
 -çepik lê dan کف زدن / تشویق کردن
 Çepik lêdan کف زدن / تشویق کردن
 Çepik برهم زدن دست / کف زدن / کف / تشویق
 Çepik کف / تشویق
 Çepil بازو / بازوی دست
 Çepîn چپ دست / کسی که بیشتر کارها را با دست چپ انجام می‌دهد
 Çepken 1. nefeq 2. qula ji her du aliyan ve vekirî
 Çeprast چپ و راست
 Çeq لنگ / پا
 Çeqeq نوعی گیاه و علف
 Çeqeqok darê berêş
 Çeqel دوزبان / دورو
 Çeqene نوعی درخت است
 Çeqrût لخت / عریان / پالخت
 Çeqû چاقو
 Çeqûber وسایلی که ه وسیله اراده و نیروی بشر کار می‌کنند و خودکار نیستند
 Çeqûkêş چاقوکش
 -çêr lê kirin فحش دادن / دشنام دادن
 Çêr فحش / دشنام
 Çêr چرا / چراگاه
 Çêran چریدن

Çêrandin / diçêrîne / biçêrîne به چرا بردن / چراندن (حیوانات) / کنایه از فریب دادن / حقه زدن
 Çêrandin چراندن
 Çêrbaz فحاش / بد دهان / دشنام گو
 Çerci دوره گرد / خرده فروش / دستفروش / احتمالاً همان جارچی باشد
 Çerçî دستفروش / خرده فروش
 Cerdewan مزدور
 Çêre چرا (علوفه تر) / چراگاه
 Çêre چرا / چراگاه
 Çêre علف
 Çêregeh چراگاه / مرتع
 Çêrek فحاش / بد دهان / دشنام گو
 Cereyan جریان / برق
 Çêrîn / diçêre / biçêre چریدن / علف خوردن çêre xwarin, likijîn 2.
 Çêrîn چریدن
 Çêrîngeh چراگاه
 Çêrixandin / diçêrixîne / biçêrixîne چرخاندن
 jê averê kirin / پیچاندن / 2
 Çêrixîn / diçêrixê / biçêrixê چرخیدن / پیچیدن jê averê bûn 2
 Çêrm پوست بدن / چرم
 Çerm چرم / پوست
 Çerm چرم / پوست
 Çermesor سرخ پوست
 Çêrmesor سرخ پوست
 Çêrmik پوست نازک / چرم ظریف و نازک
 Çermik چرم / پوست
 Çêrmsork سرخ پوست
 Çermesor سرخ پوست
 Çêrt زیرق، رفق
 Çerwî چربی
 Çerx سوهان / سنگ سوهان / مداد تراش
 Çerx چرخ / تایر

Çêrxandin چرخاندن
 Çêrxê 1 چرخه . taye 2. Toterîk çenberî کسی که زیاد می چرخد / کسی که خانه به خانه می گردد
 Çêrxê / çerxo / کسی که خانه به خانه می گردد
 Çêrxêçî کالسکه ران
 Çêrxeme 2 سبد / زنبیل . çapûk
 Çêrxetûn tawe, miqîllk
 Çêrxîn چرخیدن
 Çesp چسپ
 Çesp چسپ
 Çespan لایق / زیرک / شایسته / کارآمد
 Çespandin / diçespîne / biçespîne دو چیز را به هم چسپاندن / دو چیز را به هم کردن
 Çespandin / diçespîne / biçespîne آشکار کردن / به اثبات رساندن
 Çespîn / diçespe / biçespe به اثبات رساندن / قبولاندن
 Çespîn / diçespe / biçespe چسپیدن / متصل شدن
 Çet دشوار / زحمت / مشکل / مصیبت
 Çete ظالم / ستم کار / سختگیر
 Çetel amana pêxwarinê a ku bi devê wê ve çend tilî hene
 Çetel جنگال
 Çetewil دشوار / زحمت / سخت
 Çêtî kirin تکه تکه کردن / لتلت کردن
 Çêtîr شرحه شرحه کردن / قسمت قسمت کردن
 Çetin bûn دشوار بودن / سخت بودن
 Çetin سخت / دشوار
 Çetinî دشواری / سختی
 Çetir سایه بان / چتر
 Çêtîr dîtîن خوب دیدن / بهتر دیدن
 Çêtîr بهتر / خوبتر / نیکتر
 Çetîr دیک / خروس / بوقلمون نر
 Çetîr چتر
 Çêtîr بهتر / مفیدتر

Çetirbaz چتر باز
 Çêtir بهتر
 Çewandin / diçevîne / biçevîne خم کردن / کج کردن
 Çewal گونی بزرگ و محکم معمولاً از جنس موی بز
 Çewênder چغندر قند
 Çewir bez, don سرکوب کردن
 Çewlik mezre
 Çews pêkûti
 Çewsandin / diçewsîne / biçewsîne لگد کردن / پایمال کردن
 daqultandin زورگو / ظالم / ستم‌کار
 Çewsîner سرکوبگر
 Çewt نادرست / اشتباه
 Çewt غلط / اشتباه
 Çewtî نادرستی / اشتباهی
 Çexer پا / رد پا / اثر پا
 Çexmax چقماق
 Çêyî نیکی / خوبی
 Çi çax کی / چه وقت
 -çi got? چه گفت؟ / چی گفت؟
 Çî چه / چی
 Çî چه
 Çî چه / چی
 Çiç (di zimanê zarokan de) (در زبان) بچه و نوزاد) پستان مادر / سینه مادر
 Çiçek گل
 Çiçik 1. berê mirovan 2. endamê şîrî yê giyaneweran; hingil, girêş
 Çiçik پستان / سینه
 Çiçirk سخت پوست آرتیمیا
 -çift avêtin جفتک زدن / لگد زدن
 Çift حیوان / لگد حیوان
 Çiftexas qumaşekî spî ye; patisqe ندا و صوتی برای تشویق بچه
 -çik çik! برای سر پا ایستادن

راست بلند شدن / استوار -çik rabûn
 برپا ماندن / پایرجا بودن
 Çik سرپا / ایستاده / راست قامت / استوار
 Çikandin / diçikîne / biçikîne چوب، ستون، میخ و ... کوبیدن / عمود گذاشتن / نفس از کسی بریدن / از نفس انداختن
 Çikeçik به صورت افقی / به صورت طولی / به درازا
 راست راست / بدون کجی و -çikeçik خمی
 Çikilandin / diçikilîne / biçikilîne چوب، ستون، میخ و ... کوبیدن / عمود گذاشتن
 Çikilîn / diçikilê / biçikilê چوب، ستون، میخ و ... کوبیده شدن / از درازا فرو رفتن / عمود شدن
 Çikîn / diçike / biçike چوب، ستون، میخ و ... جا شدن / گذاشتن / نفس قطع شدن / بخار شدن آب / نفس بریدن
 Çikîn چکه کردن / ریختن / فرورفتن
 Çikindir چغندر
 Çikot خسیس / طمع‌کار / آزمند
 Çiksayî آسمان صاف و بدون ابر / آسمان پرستاره
 çikûs خسیس / طمع‌کار / آزمند
 Çikûsî خست / طمع / آرزو
 Çil bûn سفید شدن
 Cil kirin جل کردن
 Çîl kirin سفید کردن
 Çil 40 / چهل
 Çil چهل
 Çîl سفید
 Çîl سفید
 Çilag خرده / تکه
 Çilagî خرده فروشی
 Çile چله / چهل روز
 Çilek حریص / چشم‌گرسنه / سیری‌ناپذیر
 Çilem(-în) چهلم / چهلمین

Çileyê paşîn چله آخر (ماه کردی)
 Çilfis / پنهانکار / دزد
 مخفیکار
 Çilfisandin / diçilfisîne / biçilfisîne دزدیدن
 مخفی‌کاری کردن /
 Çilfiçili شبکور / کسی که در هنگام تاریکی شب چیزی نمی‌بیند / شب کوری
 1. baçermok 2. korê şevê, şevekorî
 Çilik çeله
 Çilizin / diçilize / biçilize pars kirin, gedandin, li rewciyê gerîn
 Çilk چکه / قطره
 Çilkandin / diçilîkîne / biçilîkîne قطره قطره کردن / Dilopandin 2. bijinandin
 Çilkîn / diçilke / biçilke 1. dilopîn 2. bijinîn
 Çilmisî پژمرده
 Çilmisîn پژمرده شدن
 Çilo چطور / چگونه
 Çima چرا / برای چه
 Çimayî چرایي
 Çimkî چونکه / برای اینکه / زیرا
 Çimkî چونکه / زیرا
 Çîn طبقه اجتماعی / چین
 Çinar چنار
 Çindirok تهمت / حرف بی پایه
 Çinîn برداشت کردن / چیدن / جمع کردن
 آوری کردن
 Çîp ران پا
 Çiqas چه مقدار / چه قدر
 Çiqشخه / شعبه / بخش
 Çir سمج / سرسخت
 Çira pilîte چراغ موشی
 Çira چراغ
 Çirandin پاره کردن لباس
 Çirik چرک
 Çirisîn / Çirîs درخشیدن / برق زدن

Çirk bi çirk ریز به ریز / ذره به ذره
 Çirok داستان / قصه
 Çirok داستان / قصه
 Çirîn / Çirr پاره شدن
 Çirûsîn برق زدن
 Çirûskشجره / جرقه
 Çiv dan xwe این طرف و آن طرف پریدن / کنایه از ناز و عشوه کردن
 Çiv kirin در رفتن / بکھو پریدن
 Çivçivî شیار شیار خط خطی / گنجشک
 Çivîk گنجشک
 Çivطرف و آن طرف پرش به این طرف و آن طرف / کوهستان / کوه
 Çiya کوهنورد
 Çiyavan کوه آرارت
 Çiyayê Agirî کوههای زاگرس
 Çiyayê Zagros کوهستانی
 Çiyayî کوهستانی
 Ço چوب
 Çodar چوبدار
 Çog lêdan زانو زدن
 Çog vedan زانو زدن / روی زانو نشستن
 Çog زانو
 Çok زانو
 Çol بیابان / صحرا
 Çolemêrg منطقه ای در شمال کردستان
 Çopî نام یکی از رقص های کردی
 Çort lêdan چرت زدن
 Çort چرت
 Çûçik جوجه کوچک / گنجشک
 Çûçik گنجشک
 Çûn / Çûyîn رفتن
 Çûn ku چون / به خاطر اینکه
 Çûn û hatin رفت و آمد / آمد
 وشد
 Çûn چون / زیرا / برای اینکه / رفتن
 وشد
 Çûr حيله / نیرنگ

D

Da ku	تا که
Dabeş kirin	تقسیم کردن/بخش
	بخش کردن
Dabeşkar	تقسیم کننده
Dabîn kirin	تامین کردن/بیمه کردن
Dabînzan	بیمه گر
Dad kirin	محاکمه کردن
Dadan	افروختن
Dadgeh	دادگاه
Dadgeh kirin	دادگاهی کردن
Dadger	دادستان
Dadkirin	محاکمه
Dadmendî	دادگری/ عدالت
Dadok	دایه
Dadwer	قاضی
Dadwerane	بر اساس عدالت
Dadwerî	عدالت
Dad	عدالت
Dağîr bûn	اشغال شدن
Dağîr kirin	اشغال کردن
Dağîrker	اشغالگر
Dagirtin	پرکردن/ اشغال کردن
Dahatû	آینده
Dahêlan	پایین انداختن/سرازیر
	کردن
Dahnû	گندم جوشانده
Dahol	طیل / دهل
Dahûrandin	تحلیل کردن /
	بررسی کردن
Dajan	شدت درد
Dajgîr	غربال
Daketin	پایین آمدن / کاهش یافتن
Dakişandin	پایین کشیدن / پایین آوردن
Daleqandî	آویخته شده
Daleqandin	آویختن
Dalêstin	لیسیدن

Daliqandin	آویختن / آویزان کردن
Damarî	نامادری / زن بابا
Damayî	غمگین / افسرده
Damezrandin	تاسیس کردن / بنا کردن
	/ ایجاد کردن
Damezrêner	موسس / بنیانگذار
Dan	دادن / یک سوم روز
	وعده زمانی
Dan ber çavên xwe	مد نظر قرار دادن
Dan ber hevdu	مقایسه کردن
Dan ber qoçan	زیر ضربات شاخ گرفتن
Dan ber xwendinê	به مدرسه
	فرستادن / به تحصیل فرستادن
Dan bêriyê	گوسفندان را به محل دوشیدن بردن
Dan bexişandin	باعث عفو کسی شدن
Dan bin aqilê yekî/ê	مخ کسی را زدن
Dan girtin	باعث دستگیری شدن
Dan hevdu	همدیگر را زدن/به همدیگر دادن
Dan hev	جمع کردن / همدیگر را زدن/به همدیگر دادن
Dan pey kesî	کسی را دنبال کردن
Dan revandin	سبب ربودن شدن
Dan revê	فراری دادن
Dan sondê	قسم دادن
Dan û dû	غلات
Dan xuya kirin	خاطر نشان کردن/ آشکارکردن
Dan zanîn	اعلام کردن / مشخص کردن / معلوم کردن
Dan/dayîn	دادن
Danan	گذاشتن / فرونشستن / ترک کردن
Danasîn	معارفه / آشناکردن
Danê	گا و نریک سال و نیم
Danê nîvro	طرف ظهر
Danezan	اعلامیه

Danî گندم جوشانده
 Danîn گذاشتن / قرار دادن
 Danişîn جلسه
 Danişte ساکن / اهل
 Daniştin نشستن
 Danû گندم آب پز شده
 Danûstandin دادوستد/ تبادل
 Dapalandin تصفیه کردن
 Dapalîn تصفیه شدن
 Dapêjtin پوست کندن / رنده کردن / هرس کردن
 Daperîn با تندی برخورد کردن
 Dapîr مادر بزرگ
 Dapîtin الک کردن
 Dapoşandin سرپوش گذاشتن / سرپوشاندن
 Dapoşîn سرپوش گذاشتن / پوشیده شدن
 Daqûl کج / ناراست / خمیده
 Daqûlî tişteki bûn روی چیزی یا کسی خم شدن
 Daqurtandin قورت دادن / بلعیدن
 Dar درخت / چوبدستی
 Dar da kirin آویختن
 Dar de kirin به دار آویختن/ اعدام کردن / آویزان کردن
 Dar û devî درخت و گیاه
 Dar ve kirin آویختن
 Dar xistin برپاکردن/ برگزار کردن
 Darandin روشن کردن
 Daraş نوعی پرنده
 Darava جنگل / بیشه
 Darayî مالی / دارایی
 Daraz محاکمه
 Darbaz چوب باز/ شعبده باز
 Darbe کودتا
 Darbest تابوت/ داربست
 Darbir اره/ دارکوب
 Darçin دارچین
 Darda kirin آویختن / اعدام کردن

Darê holê چوب چوگان
 Darê zorê زور
 Darêj شکل دهی/ قالب
 Darêjk شکل/ قالب
 Darêjtin سوهان کردن/ لایه روبي کردن/ قالب ریختن
 Dareve kirin آویختن / اعدام کردن
 Darik تکه چوب
 Darikê heft argûnan آدم فتنه
 Darikê miradan آدم سرد
 Darik چوب / ترکه
 Darîn چوبی/ چوبین
 Daristan جنگل / بیشه
 Darivîn ته نشین شدن
 Darizandin محاکمه کردن/ دادگاه کردن
 Darkutik دارکوب
 Darotin لایه روبي کردن
 Daroxa داروغه
 Darpişt رتیل/ عنکبوت
 Dartiraş نجار
 Dartiraşî نجاری
 Darve kirin آویختن / اعدام کردن
 Das داس
 Daş خر کره
 Daşî استخوان ماهی
 Daşîn تیز کردن
 Daşir توال
 Daskêş دروکننده با داس
 Dastan داستان / قصه
 Datiqurtandin بلعیدن
 Davek کمر بند
 Daw دامن / دم گوسفند
 Daw دارو / درمان / علاج
 Daw û delingên xwe hilçinîn عزم خود را راسخ کردن
 Dawa xwe xistin devê xwe آماده فرار شدن
 Dawdêl ته دامن

Dawerivandin چلاندن
 Dawerivîn شدن چلانده
 Daweşandin (تکاندن درخت میوه
 Daweşin (تکاندن درخت میوه
 Dawet مراسم عروسی / جشن عروسی
 Dawe دعوا / مراجعه / پرونده
 Dawî bi gû hatin عاقبت خوب
 نداشتن
 Dawî bûn تمام شدن / به پایان
 رسیدن
 Dawî lê anîn به پایان رساندن / تمام
 کردن
 Dawî آخر / پایان / سرانجام
 Dawîlêanîn پایان بخشیدن
 Dawîn آخرین / نهایی
 Dawk پول شرط بندی
 Dawpaqij پاکدامن/منزه / عقیف
 Dax kirin داغ کردن / سوزاندن
 Dax داغ / آه / ناله
 Daxaz kirin درخواست کردن
 Daxazî خواسته / درخواست
 Daxbar داغدار / دردمند
 Daxistin پایین آوردن / داونلود
 کردن
 Daxuyandin آگاهاندن / به اطلاع
 رساندن / اعلان کردن
 Daxuyanî اعلامیه / بیانیه / اظهارنظر
 Daxuyaniya zela اعلامیه سرگشاده
 Daxuyanname بیانیه
 Daxwarin کنار کشیدن / استعفا دادن
 Daxwaz kirin درخواست کردن /
 اراده کردن
 Daxwaz خواسته / آرزو / طلب
 Daxwazkar خواهان / مدعی / درخواست
 کننده
 Daxwazname درخواست نامه
 Daye مادر
 Dayende سخاوتمند / رادمرد
 Dayî نوعی از گُل
 Dayîk مادر

Dayik gotin فحش مادر به
 کسی دادن
 Dayik مادر / مامان
 Dayikhez دوست
 Dayiksalarî / مادرشاهی / مدارسلاری
 Dayin اکرام و بخشش
 Dayîn دادن / ارائه کردن
 Dayîna Xwedê نعمت خداوند
 Dayîngeh مهد کودک
 Dayire دایره / اداره / واحد
 Dayîre دایره / اداره / واحد
 Dayox سخاوتمند / بخشنده
 Daz سیم چین
 De حرف اضافه است
 De زرد شدن / رسیدن
 Dê مادر
 Dê / yê نشانه زمان
 (...آینده خواهی ،
 Dê gotin فحش مادر به کسی
 دادن
 Dê û bav پدر و مادر
 De were neteqe د بیا نمیر
 حرفی برای تشویق و تحریک کردن
 Deav دهان لق
 Debabe تانک
 Debara xwe kirin امرار معاش کردن
 Debar گذران / امرار معاش / علوفه
 زمستان
 Debax دباغ / پوست کن / برنزه
 / خرمایی
 Debaxane دباغ خانه / کشتارگاه
 حیوانات
 Debe دبه / گالن فلزی
 Debeng احمق / گیج / خُل
 Debîş چسپناک / چسپنده
 Debo دبه / حلبی
 Debûş زرنیخ / موبر
 Dêdik طحال
 Defa hewarê lê dan با صدی بلند چیزی
 را خواستن
 Defik دَف کوچک / دُهل کوچک/تله

Defşe دسته / بسته
 Defter دفتر
 Deftera xêr û gunehan vebûn روزحساب
 رسیدن
 Defterdar دفتردار
 Defterdarî دفترداري
 Defterxane دفترخانه
 Def / دهل / دف
 Degel جرأت / جسارت مزاح / /
 شوخی
 Degme گهگاهی / به ندرت / گاهی
 اوقات
 Dêh روستا / ده
 Deh kitî salan ده سال تمام
 Deh ده / عدد ده
 Dehak ضحاک
 Dehandin هضم کردن غذا
 Dehbe حیوان وحشی / درنده
 Dehf dan هل دادن / راندن
 Dehfandin هل دادن / تکان دادن
 Dehfik تله
 Dehl بوستان / باغ میوه
 Dehl û dêş دار و جنگل بکر و دست
 نخورده
 Dehlîz راهرو / سالن
 Dêhn ذهن / هوش
 Dêhna xwe dan توجه کردن / دقت
 کردن / تأمل کردن
 Dehş خر
 Dehsal دهه
 Dehşik خره
 Dehta ده طبقه
 Dehtayî ده تایی / دهگان
 Dejnik نوعی سبزی خوردنی
 Dek û dolab حيله و کلک
 Dek فوت و فن / تکنیک
 Dekbaz حيله گر / حقه باز / تکنیک
 کار
 Deko تا که
 Dêl ارزش / قیمت / دم / به
 جای / ماده سگ

Dêl hejandin دُم تکان دادن
 Delak ختنه کننده
 Delal عزیز / زیبا / قشنگ / محترم
 Delafî شوم / نحس / بدشگون /
 زیبایی / عزیز بودن
 Delandin چشم به راه گذاشتن /
 منتظر گذاشتن / دق دادن
 Delav حوض آب
 Dêleba دوره جفت گیری سگ ها
 Dêlegur ماده گرگ
 Dêlegurg ماده گرگ
 Dêlemar مار ماده
 Dêlerovê ماده روباه
 Dêlese ماده سگ
 Dêlesege ماده سگ
 Dêleşêr ماده شیر
 Delî نوعی درخت / خوشه انگور
 Dêlik ماده سگ / سگ ماده
 Delik پارچه پانسیمان
 Delikandin پانسیمان کردن
 Delikî بی حیثیتی / بی شرمی
 Delîl دلیل / برهان
 Delîn چشم به راه بودن / منتظر
 بودن / از انتظار دق شدن
 Deling پاچه شلوار
 Delîve فرصت / مجال / موقعیت
 Delîyan اشتیاق داشتن
 Delo بازی هفت سنگ
 Delodîn دیوانه
 Dêm گونه صورت/دیم
 Dem û dest بلافاصله / فوراً
 دم و دستگاه / سازمان
 Dem دم چای / لحظه
 Dema زمانی / گاهی
 Dema bê زمان آینده / آتی
 Dema ku آنگاه که / زمانی که
 Deman kirin کرایه کردن / اجاره
 کردن
 Deman کرایه / اجاره

Demançe / تپانچه / اسلحه کمری
 Demandar / اجاره ای / کرایه ای
 Dêmarî / نامادری
 Dembaş! / وقت بخیر
 Dembihêrk / صحبت / گفتگو
 Demdemî / دمدمی / بی قرار / بی ثبات
 Dêmek / یعنی
 Demildest / در دم / بلافاصله / در لحظه
 Demîn / گاهی اوقات / گهگاهی
 Demjimêr / ساعت / زمان سنج
 Demle / فلج
 Demleya zarokan / فلج کودکان
 Demlik / قاپ کوچک / قوری
 Demogojî / عوام فریبی
 Demokiratîze kirin / دموکراتیزه کردن
 Demokratîk bûn / دموکراتیک بودن / دموکراتیک شدن
 Demokratîk / دموکراتیک
 Dêmqemer / برنزه / قهوه ای
 Demsal / فصل سال
 Demudest / بلافاصله / فوراً
 Demuqratî / دموکراسی
 Demûş / رزین / چسبناک
 Den / دانه / کوزه بزرگ
 Dên / نگاه / بینش
 Dendik / دانه / تخم آفتاب گردان / هسته
 Deng / صدا / سنگ آسیاب / رای
 Deng dan / خبر پیچیدن / صدا کردن / رای دادن
 Deng kirin / حرف زدن / صدا زدن
 Deng lê kirin / صدا زدن / مورد خطاب قرار دادن
 Deng û bas / اخبار / بحث
 Deng vedan / صدا پیچیدن / سروصدا کردن
 Dengaz / کم حرف / ساکت
 Dengbêj / ترانه سرای سنتی
 Dengbêjî / ترانه سرایی / خوانندگی

Dengdan / سروصدا کردن / انتخابات / رای گیری
 Dengdanî / انتخابات
 Dengdar / حرف بی صدا
 Dengdêr / واکه / رای دهنده
 Dengê êlokî / صدای بوقلمونی / گوش خراش
 Dengeding / صدای کوبیدن دُهل / یا هر چیز تو خالی
 Dengî hev bûn / هم طراز شدن با / هم / هم مرتبه شدن
 Dengî hev kirin / خبر دادن / همدیگر را / صدا زدن
 Dengî kirin / اعلان کردن / پیام دادن / شایعه کردن
 Dengî / اعلان / بیان / پیام
 Dengik / گلو / حلقوم
 Dengîr / نام آور / مشهور / معروف
 Dengî / آوایی / صوتی
 Dengnasî / آواشناسی
 Dengnuxêm / عایق صوتی / صداخفه کن / اسلحه
 Dengûbas / اخبار / بحث
 Dengweş / بلندگو
 Dengxweş / خوش آوا / خوش صد
 Dengzanî / صداشناسی
 Dengzanî / صدا شناسی / آواشناسی
 Denî / زغال
 Denik / دانه / تخم آفتاب گردان / هسته
 Dênî / تاج عروس
 Denk / (...پشته/ بار بسته شده (علف و ...)
 Denû / گندم جوشانده
 Dep / تخته / الوار
 Depançe / تپانچه
 Depo / انبار
 Depreş / تخته سیاه
 Deq / خال / کک
 Deq kirin / تقو کردن / خال کوبی / کردن

Deq خال / نشانه / نقطه
 Deq متن نوشته / درجه / مچ پا / قوزک پا
 Deqa kesî da lêdan توی ذوق کسی زدن
 Deqandin خال کوبی کردن
 Deqاق
 Deqê اسم سگ ماده
 Deqe دقیقه
 Deqel خاک / گردوخاک
 Deqîqe دقیقه
 Deqlûs وارو / واژگون
 Der بیرون / فراتر از / محل / مکان
 Der در / دروازه
 Dêr دیر / کلیسا
 Der bar به مناسبت
 Der birin بر زبان آوردن / بیان کردن
 Der bûn باز شدن زخم عفونتی/بالاخره به حرف آمدن
 Der dan تولید کردن/ باختن/رها کردن
 Der ketin بیرون آمدن/ قبول شدن
 Der kirin باز کردن زخم عفونتی
 Der û dor دور و بر / محیط / اطراف / پیرامون
 Der مکان / رد / اثر
 Derabe پارتیشن چوبی / بالکن
 Deramet درآمد / دخل / محصول / دستاورد
 Dêran بدبخت / بیچاره
 Dêrandin به ستوه آوردن/ باد افشان کردن
 Derandin پخش کردن / بیرون دادن
 Derandin بیرون کردن/ اخراج کردن
 Deranîn بیرون آوردن/در آوردن
 Derav بخیه/کوک پسوند /
 Derav kirin کوک زدن / دوختن
 Derav / بخیه زدن
 Derav آب/ جوی آب
 Derazînk چارچوب در / پادری

Derb ضربه / فشار/کودتا
 Derb lê ketin ضربه خوردن / آسیب دیدن / صدمه دیدن
 Derb ضربه / صدمه / آسیب
 Derbarê درباره / راجع به
 Derbas be ! انشا الله زودتر شفا یابی
 Derbas bûn عبور کردن / قبول شدن / گذشتن
 Derbas kirin عبور کردن / قبول کردن / گذراندن / انتقال دادن
 Derbas عبور / ترک / ول کردن
 Derbasbarف گذشت
 Derbasbar قابل گذشت
 Derbasbûyî گذشته / رد شده
 Derbasbûyî گذشته / عبور کرده
 Derbasdarف گذشت
 Derbaz bûyî گذشته / عبور کرده
 Derbaz kirin گذراندن/تحمل کردن/محافظت کردن از خطر ((حیوانات
 Derbe ضربه / کودتا
 Derben رخت آویز / جا لباسی
 Derbend ایستگاه کشتی / بندر / لنگرگاه
 Derbest kirin پلوم کردن / در (چیزی) را بستن
 Derbest در بسته / پلوم / آک بند
 Derbider bûn دربه در شدن / آواره شدن
 Derbider kirin دربه در کردن / آواره کردن
 Derbider دربه در / آواره
 Derbiderf آوارگی / دربه دری
 Derbirîn تعیین کردن / مشخص کردن / بیان کردن
 Derbkanî ضربه ای / ضربه / کودتا
 Dercaw دستمال
 Derçik آستانه در

Derçûn	فرار کردن / از دست رفتن	Dereve kirin	سر باز شدن زخمی
Derd	درد / رنج	Derw	عقده خالی کردن / دروغ
Derd	درد / مرض / ناراحتی	Derew bûn	دروغ بودن / دروغ از آب / در آمدن
Derdan	ظرف	Derew derketin	دروغ از آب در آمدن
Derdang	ظرف	Derew kirin	دروغ گفتن / خالی بندی کردن / بلوف زدن
Derdanik	صافی	Derew	دروغ / بلوف / خالی بندی
Derdank	ظرف	Derewandin	تکذیب کردن
Derdehinav	درد دل / دل درد	Derewçî	دروغ گو
Derdekopan	یک نوع بیماری	Derewçîn	دروغ گو
Derdese	مرض سگ / هاری	Derewgo	دروغگو
Derdeser	سر درد	Derewîn	دروغین
Derdeserî bûn	سر درد گرفتن / دچار شدن	Derewkar	دروغگو
Derdeserî kirin	دردسر درست کردن / کسی را دچار آزار و اذیت کردن	Derewker	دروغگو
Derdeseyî bûn	هاری گرفتن / دچار مرض سگ شدن	Derêxistin	بیرون کردن / حذف کردن
Derdest kirin	توقیف کردن	Derf	پوست حیوان/قفسه سینه
Derdestname	حکم بازداشت / نامه بازداشت	Derfet	فرصت / موقعیت / شانس
Derdmend	دردمند	Derfet	فرصت / فراغت
Derdomerdo	افسرده/ناراحت/رنجور	Derfirotin	صادرات
Derdor	دور و بر / پیرامون / محیط	Derge	درگاه / دروازه
Derdoyî	افسرده / ناراحت / رنجور	Dergeh	درگاه / دروازه
Dêre	لباس زنان کرد	Dergeh û diwan	دیوان بزرگان
Derebeg	آقا / ارباب / زورگو	Dergehvan	نگهبان دروازه / دروازه بان
Dereberjêr	سراشیب / سرازیر	Dergehwan	نگهبان دروازه / دروازه بان
Derece	درجه / رتبه / راه پله	Dergevan	دربان / دروازه بان
Deredemî	نابه هنگام / دیروقت / تاریخ گذشته	Dergîl	درب چوبی
Dereke	بیگانه / ناشناس	Dergistî	نامزد
Deremal	آواره / ولگرد	Dergistîl	نامزد
Derenc	درجه / رتبه / راه پله	Dergûş	گهواره / مهد
Dereng bûn	دیر بودن / دیر شدن	Derhat	درآمد
Dereng kirin	دیر کردن	Derhatin	درآمد زایی
Dereng man	دیر کردن	Derhênandin	در آوردن/کارگردانی کردن/خارج کردن
Dereng Derengman	دیر درنگ / دیر هنگام	Derhêner	کارگردان
Derengî	تاخیر/ دیر بودن	Derheq	درباره / راجع به
		Derheqa	درباره

Derheqê درباره / راجع به
 Derhûd کفیل / نایب / قائم مقام
 Derhûdname کفالت نامه
 Derî در / دروازه
 Derîçe سوراخ / منفذ / دریچه
 Derîçeyên dil دریچه قلب
 Derik در کوچک
 Dêrîn اصیل زاده / میرزا
 Derîn درب خروجی / خروجی
 Derînan خارج کردن / حذف کردن
 Derince درجه / پلکان
 Derindêz مراسم مذهبی مسیحیان
 Dêris kirin هدر دادن/ تلف کردن
 Deristin شکاف برداشتن / ترک برداشتن
 Derive bûn سر سخن باز کردن
 Derîzan پادری / ورودی درب
 Derîzandin شکاف ایجاد کردن / ترک ایجاد کردن
 Derîzî شکسته / دارای ترک
 Derîzîn شکستن / ترک برداشتن
 Derkenar حاشیه / کنار
 Derketin قبول شدن / و... بیرون رفتن / در رفتن (پا)
 Derketin holê بیرون آمدن / ظاهر شدن / وارد میدان شدن
 Derkirîn واردات
 Dermale حیوان پروار / گوشتی
 Dermale kirin پروار کردن
 Dermalî گوسفندان هدیه به عروس
 Derman درمان / دارو / راه حل
 Derman kirin درمان کردن / چاره کردن
 Dermanfiroş داروفروشی
 Dermanşazî داروسازی
 Dermanxane داروخانه
 Dernefîs پیچ گوشتی
 Dernixûn سرنگون / واژگون
 Derobero آواره
 Deroze گدا / دریوزه

Derpê زیرشلوازی
 Derpêş kirin عرضه کردن
 Derpîkurt شلوارک
 Derpîşلوازی زیرشلوازی
 Ders درس
 Dersdar مدرس / معلم
 Dêrsim شهر درسیم
 Derşo feraşo
 Dersok عمامه مردان کرد
 Dersxane مدرسه / کلاس
 Derteng تنگه
 Derûn درون / داخل / اندرون / داخل
 Derûnî درونی / داخلی
 Derûnnas روان شناسی
 Derûnnasî روانشناسی
 Derva بیرون
 Derve بیرون
 Derve kirin اخراج کردن
 Dervêş درویش
 Derveşî خارجی / بیرونی
 Derwêş درویش
 Derwêşxane خانقاه / درویش خانه
 Derxistin بیرون کشیدن / تولید کردن / قبول کردن
 Derxûn سر ظرف / درب ظرف
 Derxwîn درپوش
 Derya دریا
 Deryavan دریانورد/ کشتی بان
 Deryaya Sor دریای سرخ
 Derz ترک / شکاف
 Dêrz kirin اسراف کردن/ ریخت و پاش کردن
 Derzen مهره / فقره
 Derzendik سرآستین
 Derzî سوزن / آمپول
 Derzî kirin سوزن زدن/ آمپول زدن
 Derzî lê xistin آمپول زدن
 Derzîdank جا سوزنی
 Derzin دوجین / دوازده تا

Derzîn دوجین / دوازده تا
 Derzîreq منگنه / میخ
 Dêş فضای بزرگ/وسیع
 Deşenî مظلوم / ستمدیده
 Deşîfre kirin لودادن / برملا کردن
 Deşîle کره خر
 Desirman کلفت / نان خور کسی بودن
 Desirmanî kirin کلفتی کردن/به
 ازای نان شب کار کردن
 Deslimêj وضو
 Desmal دستمال
 Desnimêj وضو
 Desnişan kirin خاطر نشان کردن
 Deşo دستشویی / توالت
 Dest دست
 Deşt دشت
 Dest avêtin دست انداختن/
 تجاوز کردن
 Dest bi stûyê hev re birin دست دور
 گردن یکدیگر انداختن
 Dest dan دست دادن/ به درد خوردن
 Dest dan ser دست گذاشتن روی/ توقیف
 کردن
 Dest gerandin مرور کردن/تعمیر /
 کردن گدایی کردن
 Dest jê berdan دست کشیدن از/
 رها کردن
 Dest jê kişandin دست کشیدن از /
 رها کردن
 Dest ketin گیرآمدن / پیدا شدن / از
 رمق افتادن
 Dest pê kirin شروع کردن
 Dest qutan تحسین کردن/
 هلهله کردن
 Dest tê kirin مداخله کردن /
 دخالت کردن
 Dest û dar شرایط / اوضاع / حالت
 Dest û pê دست و پا / آدم ورزیده
 Dest werdan دخالت کردن / مداخله
 کردن

به دست آوردن /
 Dest xistin از رمق انداختن
 شعر حماسی / داستان
 Destan داستان سرا
 Destanbêj دستاورد
 Destar سنگ کوچک آسیاب
 Destav دستشویی
 Destava giran مدفوع
 Destava sivik ادرار
 Destava stûr مدفوع
 Destavêtin تجاوز / دست
 درازی
 Destavxane دستشویی
 Destbelaş بخشنده / سخاوتمند
 Destbend دستبند
 Destbikar bûn شروع کردن / آغاز
 کردن
 Destbira برادرخوانده
 Destbirak محرم اسرار / رفیق شفیق
 Destbiraktî برادرخواندگی
 Destbiratî برادرخواندگی
 Destbiserkirin تسلیم کردن /
 مطیع ساختن
 Destbûrî بی ارزش / بی فایده / بی
 اهمیت
 Destcihonî دسته هاون
 Destdest بلافاصله / فوراً
 Destdirêj متجاوز
 Destdirêj bûn متجاوز بودن / بی
 ادب بودن
 Destdirêjî دست درازی / تجاوز
 Destdrêjî kirin تجاوز کردن
 Deste گروه / دسته/انجمن
 Destebend دستبند
 Destebimbarekî کشتی
 Destek کمک / یاری
 Destek dan کمک کردن
 Destêker فضول / مداخله گر
 Destenerm خمیری روی زخم
 یا محل درد
 Desteng فقیر / ندار / محروم

Destexwişk	محرم اسرار (زن)	Destnivîs	دست خط / دست نویس
	/ خواهر خوانده	Destnivîsar	دست‌نوشته
Destgeh	دستگاه/بازار دست فروشی	Destnivîsî	دست‌نوشته بودن
Destgiran	کند/ دارای ضربه سنگین	Destpaçe bûn	دست‌پاچه شدن/دست‌پاچه بودن
Destgirtî	نامزد / خسیس	Destpêkî	اول / نخستین / آغاز
Destgoc	چلاق / دست شکسته / بی دست	Destpeling	حاصل دسترنج
Destgork	دستکش	Destşo	روشویی / دست شویی
Desthel	چابک / زرنگ	Destşok	روشویی / دست شویی
Desthelat	قدرت / حاکمیت	Destteng	دست تنگ / فقیر
Desthelatdar	حاکم	Destûr	قانون اساسی / دستور / امر
Desthenne	حنا	Destûr dan	دستور دادن / فرمان دادن
Desthevî	اتحاد	Destûrî	امری / دستوری
Desthilat	قدرت / حاکمیت	Destûrname	دستورنامه / فرمان نامه
Desthilatdar	حاکم	Destvala	دست خالی / بی نتیجه
Desthilatî	قدرت / حاکمیت	Destvalahî	دست خالی بودن
Desthûçik	آستین	Destvalatî	دست خالی بودن
Destî	دسته (ظرف،...)	Destvalayî	دست خالی بودن
Deştî	ساکن دشت	Destverû kirin	با دست چیدن علف
Destik	واسطه / دستگیره	Destxet	دستخط / دست نوشته
Destkarî	دستکاری/ دخالت	Destxwe	بلافاصله / فوراً
Destkeftî	دست‌آورد / کسب	Destxweda	بلافاصله / فوراً
Destkêş	دستکش	Destxweşî kirin	تشکر کردن
Destkêş kirin	آموزش دادن اسب / با دست کشیدن	Destxweşî lê kirin	دست مریزاد گفتن
Destkêşî	آموزش سواری برای اسب	Destxwîn	قاتل / دست آلوده به خون
Destket	دست‌آورد	Destyarî	همکاری / تعاون
Destketî	حاصل / نتیجه	Destyaw	قرض / دین
Destkin	فقیر / تنگدست / مستمند	Dêtî	مادری / مادری بودن
Destkîs	خائن / خایه مال	Dêûbab	پدر و مادر / والدین
Destkîsî	خیانت / خایه مالی	Dêw	درپوش/دهان/حلق/گلو
Destkuj	حیوان با ذبح غیرشرعی/دست پخت	Dêv	دیو / اهریمن
Destmal	دستمال / پیش بند	Dev avêtin	گازگرفتن / دهان انداختن
Destmaye	سرمایه	Dev beş kirin	دهان کسی را باز کردن
Destmêz	دستمزد / حق الزحمه	Dev jev bûn	تعجب کردن
Destmiç	خسیس	Dev ji ... berdan	از ... دست کشیدن
Destnîgar	نقشه کش مهندس		
Destnimêj girtin	وضو گرفتن		
Destnimêj şikandin	وضو شکستن		
Destnivêj	وضو		

Dev şepilandin	از دهان بیرون	Devling	پاچه شلوار
انداختن/استفراغ کردن		Devlopik	دهان برآمده / دهان کشیده
Dev û çav	سر و صورت	Devmirî	کم حرف / کم گو / دهان بسته
Devank	در ظروف	Devnerm	خوش بیان / زبان چرب
Devarav	دهان کف	Devok	گویش محلی/ لهجه
Devbelaş	پرگو / یاوه گو	Devsist	دهان لق
Devbeş	خسیس/ احمق	Devziya	آس و پاس
Devbixwîn	خونخوار	Devzan	دهان / دهانه / پوز
Devçêr	سو استفاده کننده	Dêw	دیو / اهریمن
Devçêrî	سو استفاده	Dew	دوغ
Devçêrî kirin	سو استفاده کردن	Dewa	دوا / درمان / علاج
Devdîn	دیوانه	Dewam	ادامه / دوام
Devdukan	زبان دراز	Dêwanxane	سرسرا / دیوانخانه
Deve	شتر/فضولات حیوانی	Dewar	گله گاو
Devê bavê keşî neketin	به کسی ربط نداشتن	Dewçilak	مشک
Devê şûr	لبه شمشیر	Dewdew	طوطی / پرنده سخنگو
Dever	ناحیه / محل / مکان	Dêwendam	درشت هیكل / دیو
Deverî	منطقه ای / ناحیه ای		مانند
Deverû	کله معلق / وارونه	Dewet	دعوت / عروسی
Deverû	دمر / رو به شکم	Dewisandin	فشردن/ چلانیدن
Deverûyî erdê bûn	وارونه شدن	Dewisîn	پر شدن / با فشار پر شدن
Devgak	پوزبند حیوان	Dewixandin	از هوش بردن /
Devgem	لگام / افسار / دهنه		داغان کردن
Devgenî	دهان بد بو	Dewjin	کف روی کره
Devgerm	نوعی غذا/خوش صحبت	Dewkil	مشک / مشک کره گیر
Devgilêz	دهان کفی	Dewl	دلو / دبه آب
Devgirik	درپوش / کپسول	Dewlê	حمل کننده آب
Devgû	آشغال / عوضی	Dewlemend	ثروتمند / غنی
Devî	بوته خاردار	Dewlemendî	ثروت / غنا
Devîdevî lê kirin	بسیار نزدیک شدن	Dewlet	دولت / حکومت
Devik	درپوش	Dewletî	ثروتمند / دولتی
Devistan	بوته زار	Dewlik	دلو / دبه
Devjenî	مشاجره / حمله	Dewnik	کف روی کره
Devjûjî	دهان کشیده/ دهان دراز	Dewr kirin	گذراندن / دوره
Devkenî	خنده رو		کردن / تمام کردن
Devkî	شفاهی / گفتاری	Dewr û ber	اطراف / محیط / اطرافیان
Dêvla	به جای		
Devlalûte	زبان لکنت/ لالمونی		
Devliken	خندان / بشاش		

Dewr دوران / گردش ایام / روزگار
 Dewra xwe rewan kirin مرور کردن دروس
 Dewran زمانه / دوران
 Dewraze اسب قوی هیکل
 Dewre حرف مفت / حرف بی ربط
 Dewrî بشقاب
 Dewrî yekî kirin کاری را به کسی سپردن
 Dewriyeyên Òrdiyê گشت نظامی
 Dews اثر / جا / محل
 Dews û doz هدف و مقصد
 Dewsgritî جانشین
 Dewx سردردی / سرگیجی
 Dexelet پناهندگی / دخالت
 Dexdexan علامت / نشانه
 Dixel دغل / بدل / مصنوعی
 Dixelî دغلی / دغل بازی
 Dexes عوضی / حسود
 Dexesî حسادت
 Dexil خرمن / درآمد / کسب / محصول
 Dexis حسود
 Dexisîn حسادت
 Dexe قلك / خرمن / دخل
 Dexe دخمه / سوراخ
 Dexe حسادت / بخل
 Dey پاسخ / جواب
 Dey مادر
 Dey kirin پاسخ دادن
 Dey lê kirin بیدار کردن
 Deybab پدرومادر / والدین
 Deydik الاکلنگ بازی
 Deyin بدهی
 Deyk مادر
 Deyn بدهی
 Deyn dan قرض دادن
 Deyn standin قرض گرفتن / قرض کردن
 Deyndar بدهکار

Deyndêr طلب کار / قرض دهنده
 Deynê xwe fit kirin حساب کسی را تسویه کردن
 Deyz آذوقه زمستانی گله
 Dêze زن سبزه
 Dezgah کارگاه / دستگاه
 Dezge کارگاه / دستگاه
 Dezgeh سازمان / ارگان / سیستم / دستگاه
 Dezgehê agirkujiyê سازمان آتش نشانی
 Dezgehê kurinciyê دستگاه ریسندگی
 Dezgehên ragihandîنه رسانه گروهی
 Dezgîn افسار / عنان
 Dezgirtî نامزد
 Dêzî نخ
 Dêzo مرد سبزه
 Dê... مادر / نشانه آینده (خواهم)
 Di (حرف اضافه) در
 Dî دیگر / بعدی
 Di bin sîya kesî da bûn در سایه و حمایت کسی بودن
 Di çapa dêv de lêxistin جواب دندان شکن دادن
 Di çax û benda hev de bûn هم سن و
 Di cih de بجا / مناسب
 Di derheqê در باره
 Di dêst de bûn در اختیار داشتن
 Di encamê de در نتیجه
 Di gavê de در همان لحظه
 Di gel به همراه / با
 Di gel man همراه ماندن
 Di heman demê da حال در همان حال
 Di nav xwe de girtin در برداشتن
 Di nav xwe de girtin حاوی بودن / در میان خود گرفتن
 Di xwe re dîtîن انجام دادن / تنبلی نکردن / عمل کردن
 Dîbace پیشگفتار / مقدمه / دیباچه
 Dibe شاید

Diber kirin شرح دادن / تشریح کردن / بیان کردن
 Dibetî احتمال / امکان
 Dibistan مدرسه / دبستان
 Dibistana amadehî مقطع دبیرستان / دوره متوسطه
 Dibistana navincî مدرسه راهنمایی
 Dibistana seratayî مدرسه ابتدایی
 Dibûr سمت سایه کوه
 Dicle دجله
 Didan دندان
 Dîdar دیدار / گفتگو
 Dîdarî تصویری / بصری
 Dîdem چشم انداز / منظره
 Dîdevan دیده بان
 Dîdevanî دیده بانی
 Dîdexane اتاق دیده بانی / برج نگهبانی
 Dido عدد دو
 Didû دوم
 Didu عدد دو
 Diduyan دوم
 Diduyî دومی
 Difin بینی / دماغ
 Difinbilind مغرور
 Difn بینی / دماغ
 Difr غرور / تکبر / غیرت
 Dih مجموع شاخه ها
 Diha دیگر / دیگه
 Dihî دیروز
 Dihin dan احترام گذاشتن / گرامی داشتن
 Dihok شهری در کردستان عراق
 Dihol دهل
 Diholjen نوازنده دهل
 Diholkut نوازنده دهل
 Dihûnê دیروز
 Dij ضد / مخالف
 Dijar سخت
 Dijarî سختی
 Dijber مخالف

Dijberî خصومت / مخالفت
 Dijgûn بدبخت / بیچاره
 Dijgûnî بدبختی / بیچارگی
 Dijî ضد / مخالف
 Dijîtin دشمنی / خصومت
 Dijkiryar عکس العمل
 Dijmin دشمن / خصم
 Dijminahî دشمنی / خصومت
 Dijminatî دشمنی / خصومت
 Dijminayî دشمنی / خصومت
 Dijminî دشمنی / خصومت
 Dijon فحش / ناسزا / کثیف
 Dijraber ضد / مخالف
 Dijraberî دشمنی / خصومت
 Dijûn فحش / ناسزا / کثیف
 Dijûn bûn کثیف شدن
 Dijvar سخت / دشوار
 Dijvarî سختی / دشواری
 Dijwar سخت / دشوار
 Dijwarî سختی / دشواری
 Dîk خروس
 Dik صحنه / میدان
 Dikak سبزیجات
 Dikan مغازه
 Dikançî مغازه دار
 Dikandar مغازه دار
 Dikark سبزیجات
 Dikik قلب
 Dîkîlok مگسک اسلحه
 Dîko اسم مرد / کنایه از خروس
 Dîktatorî دیکتاتوری
 Dîl اسیر / برده
 Dil دل / قلب
 Dil avêtin خواستن / میل داشتن
 Dil bi kul دردمند / غم دار
 Dîl bûn اسیر بودن / اسیر شدن
 Dil dan دل دادن / عاشق شدن
 Dîl girtin اسیر کردن / گرفتار کردن
 / به دام انداختن

Dil hebûn / قصد داشتن / نیت داشتن / تصمیم داشتن
 Dil hênik bûn / دل خنک شدن / راحت شدن / نفس باز کردن
 Dil ketin / عاشق شدن / علاقمند شدن
 Dîl kirin / اسیر کردن
 Dil kirin / خواستن / قصد کردن
 Dil man / دلخور شدن
 Dil mayîn / دل شکستن / ناراحت شدن
 Dil pève bûn / مهربان بودن
 Dil xwestin / خواستن / قصد کردن
 Dîlan / رقص دسته جمعی / اسم دختر
 Dîlane / رقص دسته جمعی
 Dîlaram / دل آرام
 Dilawêr / جسور / دلاور
 Dilbaz / دلباز / جذاب / دل ربا
 Dîlbazî kirin / دلربایی کردن / خوش زبان بودن
 Dilber / دلبر / معشوق / یار / محبوب
 Dilbikûl / دل سوخته / غمگین / دل شکسته
 Dilçakî / خوش قلبی
 Dildar / دلدار / عاشق
 Dildarî / عاشق بودن / تسکین دادن
 Dilê kesî li hevdu ketin / حالت تهوع پیدا کردن
 Dilê kesî sekinîn / سکنه کردن
 Dilêkî givaştî û tevîzî / کنایه از دلتنگی
 Dîlêr / دلیر / جسور / با جرأت
 Dilfireh / دل گشا / صبور / نفس فراخ
 Dilgerm / صمیمی / دلگرم / بامحبت
 Dilgermî / دلگرمی
 Dilgeş / بشاش / صمیمی / با محبت
 Dilgîj / گیج / حواس پرت
 Dilgîjî / حواس پرتی / گیج شدن
 Dilgîjîtû / حواس پرتی
 Dilgiran / نا امید / غمگین
 Dilgiranî / ناامیدی / مایوسی / غمگینی

Dilhan / گیج / منگ
 Dilhişk / سنگ دل / بی رحم
 Dîlî / اسارت / بردگی
 Dîlihîn / گیج و منگ شدن
 Dilikî / عاشق / دل داده
 Dîlîn / حس / احساس
 Dîlîtû / اسارت / بردگی
 Dîliyan / اشتیاق داشتن
 Diljan / دل درد
 Diljar / دل شکسته / افسرده
 Diljarî / افسردگی / ناراحتی روانی
 Dilkamranî / شادکامی
 Dilketî / عاشق
 Dilkevîr / سنگدل
 Dilkutan / تپش قلب / ضربان قلب
 Dilmayî / رنجیده / دلخور
 Dilme / نیم پز
 Dilmê / خام / ناپخته
 Dilmeyî / نیم پز
 Dilnerm / دل نرم / مهربان / دلسوز
 Dilnexwaz / بدخواه / دشمن
 Dilniya / مطمئن / راحت خیال
 Dilniya bûn / مطمئن شدن / راحت خیال بودن
 Dilniya kirin / اطمینان دادن / مطمئن کردن
 Dilnizm / افتاده / خاکی / فروتن
 Dîlo / اسپرکننده
 Dilob / قطره
 Dilodîn / لبریز / سرشار / بی قرار
 Dîlok / ترانه عاشقانه
 Dîlokbêj / سراینده ترانه عاشقانه (...عاشقانه (آهنگ،
 Dîlokvan / رقص ترانه عاشقانه
 Dilop / قطره
 Dilop kirin / چکه کردن
 Dilovan / مهربان / نرم
 Dilovanî / مهربانی / رأفت
 Dilpak / پاکدل
 Dilpakî / پاکدلی / درست

Dilpaqijî پاکدلی / درست
 Dilpola دل پولاد
 Dilq شکل / پوشش مبدل
 Dilqe شکل / ظاهر
 Dilrast صادق / روراست
 Dilrehet دل راحت / دل خوش
 Dilrehetî دل راحتی / دل خوشی
 Dilrehm دلرحم
 Dilrehmî دلرحمی
 Dilreq تند / خشن
 Dilşa بشاش / خوش قلب
 Dilşadî شادی / خوشحالی
 Dilsaf پاکدل / صادق
 Dilsafî پاکدلی / صداقت
 Dilsar مایوس / ترسو
 Dilsar kirin دلسرد کردن
 Dilsarî دلسردی
 Dilşawat دلسوز
 Dilşawatî دلسوزی
 Dilşawet دلسوز
 Dilşawetî دلسوزی
 Dilşewat دلسوز
 Dilşikên آزاردهنده
 Dilşikestî دل شکسته
 Dilsoz دلسوز / صادق / مهربان
 Dilsozî رحم دلسوزی /
 Dilteng دلتنگ
 Diltengahî دلتنگی
 Diltengî دلتنگی
 Diltenik زود رنج / گریان
 Diltepîn تپش قلب / زدن قلب
 Diltezîn ناخوشایند / دردناک /
 درد آور
 Diltî اسارت / بردگی
 Dilwestîn ایست قلبی / سکت قلبی
 Dilxelîn حالت تهوع
 Dilxerab بد دل / شکاک
 Dilxerabî بد دلی / شکاکیت
 Dilxereng دلسوز
 Dilxoş خوشحال

Dilxwaz مشتاق / کنجکاو / علاقمند
 Dilxweş دل خوش / راضی
 Dilxweş bûn راضی بودن / دل
 خوش بودن
 Dilxweşî دل خوشی / شادی
 Dilyan گیج و منگ بودن
 Dilzîz نازک دل
 Dim دهان / نوک
 Dimatî ساکن / اهل
 Dimdim قلعه دم دم
 Dîmen منظره / چشم انداز / سلاله
 Dîmendêr دستگاه پخش فیلم
 Dîmenguhêz دستگاه انتقال
 تصویر
 Dîmenkirêt بدمنظر / زشت رو
 Dimik دهان / نوک
 Dimilî دملی / زازاکی
 Dimis دوشاب / شربت انگور
 Dimşînk بیماری پرندگان
 Dîn بینش / دین / دیوانه
 Dîn دیگر / بعدی
 Dîn bûn دیوانه شدن / مجنون شدن
 Dîn û har دیوانه و کم عقل / سبک
 سر
 Dînanî دیوانگی / جنون
 Dînar دینار
 Dînayî دیوانگی / جنون
 Dîndar دیدار / اهل دین
 Dindik تخمه
 Dindil نازک / ظریف
 Dindilandî ناز پرورده /
 نازنین
 Dindilandin ناز پرورده کردن
 Dîneker دیوانه / مجنون
 Dinênedîtî ندید بدید
 Dînetî دیوانگی / مجنون
 Dinêzan دنیا دیده / آگاه
 Ding دژ / دیوار محکم / صدای دُهل
 ((یا هر چیز تو خالی
 وسیله آسیاب کردن

Ding	وسیله ای برای کندن پوست	Dirêj kirin	تمدید کردن / طولانی کردن / بلند کردن
Dane	دانه	Dirêjahî	دراز / طول / بلندی / ارتفاع
Dînî	دینی / جنون	Dirêjatî	طول / درازا
Dînik	سبک سر / کم عقل	Dirêjayî	طول / درازا
Dînîfî	جنون / دیوانگی	Dirêjî	دراز / طول
Dînok	سبک سر / کم عقل	Dirêjî	طول / درازا
Dînsist	تنبل در اجرای واجبات	Dirêjî pê dan	ادامه دادن /
Dîntî	جنون / دیوانگی	Dirêjî	طول دادن / کیش دادن
Dînxane	تیمارستان	Dirêjik	جغد / بوم
Dinya	دنیا / جهان	Dirêjtî	طول / درازا
Dinya dîtî	دنیا دیده / آگاه	Dirende	درنده
Dinyalik	دنیا / بشریت	Dirêş	درفش / جغد
Dîq kirin	سر زدن / نگاه کردن / خیره شدن	Dirêş	درفش / جغد
Dîqet kirin	دقت کردن / تأمل کردن	Dirêşik	درفش / جغد
Dîqet	دقت / تأمل	Dirêw	دروغ
Dir	درد زخم / غلیظ	Dirêzî	سوزن
Dir	سگ درنده	Dirf	نشان / علامت
Dir	تند / خاردار / شدید	Dirg	کود خشک شده / کود
Diraf	پول	Dirh	نشان / علامت
Diran	دندان	Dirî	تیغ / خار / نوعی درخت
Diran di enîşkê de bûn	غدار و	Dirî	طایفه ای از کردهای
	بی رحم بودن	Dirî	کرمانج ارومیه
Diran qirçiqandin	دندان به هم ساییدن / عصبانی شدن	Dirî	بوته خاردار
Dirandin	دریدن / پاره کردن	Dirik	خار کوچک / سرپناه
Dirandin	تکه پاره کردن / دریدن	Dirik	توت سیاه
Diranên kursî	دندان های آسیاب	Dirik	سرپناه / خانه و زندگی
Diranên teşîk	دندان های بران	Dirikandin	تصدیق کردن / تایید کردن
	و تیز	Diriketî	آس و پاس / بدبخت
Diranqîç	فرد با دندان برآمده	Dirîn	دریده شدن / پاره شدن
جلویی		Dirîn	پاره شدن / جر خوردن
Dirav	پول	Dirînc	پرنده افسانه ای
Diravguhêr	صراف	Dirinde	درنده
Diravname	رسید / قبض	Dirîreşk	دیمی توت سیاه
Dirawêstî	کنار / نزدیکی	Dirirk	خار / بوته خاردار
Dirb	نشان / علامت	Dirixandin	بخشیدن / عطا کردن
Dirc	گوشت حیوانات دریایی	Dîrok	تاریخ / سرگذشت
Direfş	درفش / علم	Diroke	قراضه / بی مصرف
Dirêj	طولانی / دراز	Dîrokî	تاریخی
Dirêj bûn	دراز شدن / بلند شدن	Dîroknas	مورخ / تاریخ دان

Dîroknasî تاریخ شناسی
 Dîroknivîs تاریخ نویسی
 Dîroknivîsî تاریخ نویسی
 Dîrokvan مورخ
 Dîrokanan تاریخ دان
 Diroz دعا / مناجات
 Diroz kirin دعا کردن / مناجات کردن
 Dirozge جای راز و نیاز کردن / معبد
 Dirşim جای زخم
 Dirûb نشانه / علامت
 Dirûd درود / سلام
 Dirûn دوختن / چیدن محصول
 Dirûnge محل دادن علوفه زمستانی
 Dirûnkar خیاط
 Dirûş کف پا
 Dirûşm شعار
 Dirust درست / صحیح
 Dirust kirin درست کردن / اصلاح کردن
 Dirustî درستی / صداقت / صحت
 Dirûtin دوختن / چیدن محصول
 Dirûv سیما / چهره / سلاله / ریخت / نشان / علامت
 Dirûv pê ketin شبیه بودن
 Dirwar بخیه / دوخت
 Diryan پاره شدن / شکافتن
 Diş خواهرزن / خواهر شوهر
 Dîsa باز هم / دوباره
 Disk دسته چوبی غلطک
 Dişliq آرامش / سکوت
 Dismal دستمال
 Dist قابله
 Distan سه پایه
 Distar سنگ آسیاب دستی
 Dişwar دشوار / سخت
 Dişwarî دشوار / سختی
 Dîtbâr قابل دیدن / قابل رؤیت
 Dîtbârî قابل دیدن / قابل رؤیت / دیدنی
 Dîtin دیدن / دید / دیدگاه / نظر

Dîtinî دیدار / آشنایی / بله
 برون
 Dîtir دیگری / بعدی / بغلی
 Dîvê بایست / لازم است
 Dîvêle بند چرمی
 Dîvetî احتیاجی / نیازمندی
 Dîwan دیوان / مجلس مهمانان / نشست
 Dîwane دیوانه / عاشق / غُل / گنگ
 Dîwanxane مهمانخانه / دربار
 Diwanzade دوازده
 Diwanzadeh دوازده
 Dîwar lê kirin حصار کشی کردن
 Dîwar دیوار / حصار
 Dîwarê parastinê سیستم امنیتی (در اینترنت و ...)
 امنیتی
 Diwaroj آتیه / آینده
 Dîya mara سوسمار بزرگ
 Diyabekir شهر دیاربکر
 Dîyalog گفتگو
 Dîyane درویش
 Dîyanet دیانت / امورات معنوی
 Dîyar واضح / علنی / روشن
 Dîyar bûn مشخص بودن / واضح بودن / علنی شدن
 روشن کردن / مشخص کردن
 Dîyar kirin روشن کردن / مشخص کردن / آشکار کردن
 Dîyarde پدیده
 Dîyarî هدیه / کادو
 Dîyarî çavan bûn قابل رویت بودن / آشکار بودن
 Dîyarî kirin بخشیدن / تعیین کردن / هدیه دادن
 Dîyarker رسوا کننده / آشکارکننده
 Dîyaspor جامعه مقیم خارج
 Diz دزد / سارق
 Dîz دیزی
 Dîz قلعه / دژ

Dîze دیز
 Dizêk دزد / سارق
 Dizgîn لگام
 Dizgîn kirin کنترل کردن /
 لگام کردن
 Dizgîn kişandin یکی رو کنترل
 کردن / اخطار دادن به یکی
 Dizgîna xwe qetandin آزاد شدن / رها
 شدن / از زندان آزاد شدن
 Dizgirtî نامزد / دستگیر کننده
 دزد
 Dizî سرقت / دزدی
 Dîzik دیز
 Dizîka دزدکی / پنهانی
 Dîzika devgirtî کنایه از آدم
 رازدار
 Dîzîn ربودن / دزدیدن
 Dîzîtî دزدی
 Dîzîva مخفیانه
 Do دیروز / دو
 Doa دعا
 Dobe عسل زلال
 Dobe کُک / قایق
 Dobelan دنبلان
 Doç دم
 Doçik دم
 Doçka دوشکا
 Dod گردنبند بزرگ طلایی
 Dodmam دخترعمو
 Doh دیروز
 Dohîn نوعی آش
 Dojeder جوش / آکنه
 Dojeh جهنم / دوزخ
 Dojî جهنم
 Dol دره عمیق کم عرض
 Dol نسل / نژاد / اسپرم
 Dolab کابینت / قفسه
 Dolamance زخم عمیق میان
 انگشتان
 Dolan سالن / راهرو / دالان /
 دهلیز

Dolav فلکه ای که سطل آب را
 از چاه بیرون می کشد
 Dolbend دستمال / بند
 Dolge آغل گوسفندان / محل
 Dolgeh آغل گوسفندان / محل
 Dolfidang هدیه جشن ایزدی ها به
 کودکان
 Dolfidank هدیه جشن ایزدی ها به
 کودکان
 Doliv اداره / مدیریت
 Dolivger مدیر / رهبر / رئیس
 Dolivgerî ریاست / مدیریت / هدایت
 Dolme دلمه
 Dolmend ثروتمند / سرمایه دار
 Dolmendî سرمایه داری / پول داری
 Dom تداوم / استمرار / تاکید
 Dom kirin ادامه یافتن / استمرار
 یافتن
 Domam دختر عمو
 Doman تداوم / جریان / روال
 Domandin ادامه دادن / پیگیری
 کردن
 Domdar دائمی / طولانی
 Domdarî تداوم / ادامه
 Domdirêj طولانی / مدت دراز
 Domîn ادامه یافتن
 Domiz خوک وحشی
 Don روغن پیه / چربی
 Donê zer آدم کنه / سمج
 Donim واحد زمین مزروعی
 Donzde دوازده
 Donzdeh دوازده
 Doq چوب / چماق / چوبدست
 Doq روی لبه
 Dor نوبت / وقت / دورتادور /
 چارچوب
 Dor girtin نوبت گرفتن / محاصره
 کردن / خشمگین شدن
 Dor hatin نوبت فرا رسیدن / موسم
 فرا رسیدن / موعد آمدن

Dor lê girtin محاصره کردن / دورادور گرفتن
 Dor û ber اطراف بر / دور و بر
 Doraleyn دور تا دور / دور و بر اطراف /
 Dorandin باختن
 Dorav جزر و مد
 Dora نزدیک اطراف /
 Dorbîn دوربین
 Dorçî در صف / حاضر در نوبت
 Dordar در صف / حاضر در نوبت
 Dorgirtî محصور / محاصره شده
 Dorhêl محیط / اطراف
 Dorîn باختن
 Dormandor به طور گسترده / وسیع
 Dornas کارشناس محیط زیست
 Dorpêç bûn شدن محاصره
 Dorpêç kirin محاصره کردن
 Dorpêç محاصره
 Dorrandin باختن
 Dorrîn باختن
 Dorûber اطراف / دور و بر
 Dorvegerî دوباره نوبت رسیدن
 Doş kirin رام کردن / اهلی کردن
 Doşab دوشاب
 Doşak تشک
 Doşanî حیوانات دوشیدنی
 Doşav دوشاب
 Doşavmij انگشت اشاره
 Doşaw دوشاب
 Doşek تشک
 Doşik تشک
 Doşîn دوشیدن
 Dost دوست
 Dostan سه پایه / دوستان
 Dostanî دوستی
 Dostayetî دوستی
 Dostayî دوستی
 Dostî دوستی
 Dostînî دوستی

Dostîfî دوستی / رفاقت
 Dostkuj دشمن / قاتل دوست
 Dosye پرونده
 Dot دختر / فرزند دختر
 Dotin دوشیدن
 Dotir دیگری / بعدی
 Dotira rojê روز بعد
 Dotmam دختر عمو
 Dotmîr دختر امیر / شاهبانو
 Dotxal دختر دایی
 Dovîz ارز
 Dox دسته ابزار
 Dox بلا و مصیبت
 Doxe روسری سفید عروس
 Doxeva دوغاب / دوغاب
 Doxîn کش زیر شلوانی
 Doxînsîst شهوتی / هوس باز
 Doxtir دکتر / پزشک
 Doxtor دکتر
 Doxwîn کش زیر شلوانی
 Doz محاکمه / خواسته / ادعا
 Doz li kesê vekirin شکایت کردن
 Doz ve bûn شکایت کردن / پرونده ای را باز کردن
 Doz ve kirin شکایت کردن / پرونده ای را باز کردن
 Dozdar متقاضی / شاکی
 Dozger دادستان / قاضی
 Dozgerî خواست / هدف / دادستانی
 Dozîn هل دهنده / راننده
 Dû دنبال / عقب / پشت سر / دم
 Du دو / عدد دو
 Dû دود / عدد دو / دنبال / پشت
 Du bendikan دو خط / خط معترضه
 Dû hevdu gotin پشت سر هم گفتن
 Dû re سپس / بعداً
 Du gegên ser savêrekî هم پیاله
 بودن / هم فکر بودن
 Dua دعا / نیایش

Dua kirin دعا کردن / مناجات کردن
 Dûajoj کمک چوپان / معاون / دستیار
 Dualî bûn دوطرفه بودن / دوسویه بودن
 Dualî دو طرفه / متقابل
 Duanî دوم / دومی
 Dubar kirin تکرار کردن / دوباره کردن
 Dubare تکرار / دوباره
 Dubendî اختلاف / تضاد / تفرقه
 Duber û sêber دو برابر و سه برابر پهن تر
 Duberî û sêberî دوساله و سه ساله
 Dûbir بز نر دو ساله
 Dubîra نوعی پرنده
 Dûbişk عقرب
 Dûbrang پرنده شکار
 Dubur سمت سایه کوه
 Dubûrî سمت سایه
 Ducan باردار / حامله
 Ducanî باردار / حامله
 Ducanî bûn حامله بودن / آبستن بودن
 Ducare kirin تکرار کردن / مشد نمودن
 Duçeql شتر دوکوهانه
 Duçerxe دوچرخه
 Dûçik دم / دنباله
 Duda دومی / دوتا
 Dudek موزیک
 Dudev منافق / جاسوس / خیرچین
 Dûdik سوتک
 Dudił دودل / مردد
 Dudiłî دودلی / مردد بودن
 Dûdo سیبل / هدف
 Dûdo xistin راه انداختن به دنبال
 Dudu دو / عدد دو
 Duğîsin kirin سخنی را دوباره کردن

Duhala باردار / حامله
 Duhalî حامله / باردار
 Duhê دیروز
 Duhêl دوتا
 Duhêl ریسمان قوی
 Duhem دوم
 Duhemîn دوم
 Duhî دیروز
 Duhîn شیردلمه
 Duhl دهل
 Duhn روغن پیه / چربی
 Duhok شهر دهوک
 Duhotîn دوشیدن
 Duhu دیروز
 Dûhû دیروز
 Dujang نشانه بیماری
 Dûjeh جهنم
 Dujîn توهین / فحش / کثیف
 Dujmin دشمن / خصم
 Dujminatî دشمنی / خصومت
 Dujminayî دشمنی / خصومت
 Dukak زاد / توشه
 Dûkan مغازه
 Dukançî مغازه دار
 Dukandar مغازه دار
 Dukar روایت / شرح
 Dûkel بخار / مه
 Dukel دود
 Dûkelkêş بخارکش / لوله بخاری
 Dulger آهنگر
 Dulgerî آهنگری
 Dûlik دنباله
 Dûlkahinbanê نوعی بازی بچه ها
 Dûm دنباله / دم
 Dûma dirêj کار طولانی / کار دائمی
 Dûmahî ادامه / پایان / نتیجه
 Dûmahîk پایان / ادامه
 Dûman دود آتش / غبار غلیظ
 Dûmayî ادامه / پایان

Dumbe دمبه / پیه / چربی
 Dumbilbaz شیداد
 Dûmeqesq پرستو / نوعی گیاه
 Dumilf کردی زازاکی
 Dumilkî کردی زازاکی
 Dundan فرزند / عقاب
 Dûndan فرزندان / اعقاب
 Dunde بازماندگان / نسل
 Dunê دیروز
 Dunex دو نخ / جفت دوخت / دو دوخت
 Dung دمبه گوسفند
 Dunikilf نوعی پرنده شانه به سر
 Dunîya دنیا
 Dûnyalik بشریت / دنیا
 Dupalik شتر دوکوهانه
 Dûpat تکرار / دوباره
 Dupat kirin تکرار کردن / تأکید کردن
 Dupat تکرار / تأکید
 Dupate تکراری
 Dupişk عقرب
 Dûpişk عقرب
 Dur در / گوهر / چیز گرانبها
 Dûr دور
 Dûr bûn دور شدن / دور بودن
 Dûra سپس / بعد از آن
 Dûrahî دوری / مسافت / فاصله
 Dûrakî دوری / مسافت / فاصله
 Dûranî مسافت / فاصله / دوری
 Dûrayî مسافت / فاصله / دوری
 Dûrbên دوربین
 Dûrbîn دوربین / آینده نگر
 Dûrd رسوب فاضلاب
 Dûrdest دوردست
 Dûrebîn دور اندیش / فراست / دوربین
 Dûredest دور دست / دور افتاده
 Dûrendîşî دورانیشی / فراست
 Durêyan دوراهی / تقاطع

Dûre سپس / بعدا
 Dûrge جزیره کوچک
 Dûrgeh جزیره کوچک
 Dûrî دوری / مسافت
 Dûrî aqilan bûn دور از عقل بودن / منطقی نبودن
 Dûrî canê ... خدای ناکرده / دور از ... جان
 Dûrî huzûra haziran حاشا از جمع حاضرین
 Dûrî xwe rîtin تکبر / مبالغه در تعریف خود
 Dûrî دوری
 Durif نشانه / علامت
 Dûrik ترانه کوتاه / ملودی
 Durist درست / صحت
 Durist kirin درست کردن / ساختن / سرهم کردن
 Duristî درستی / صحت
 Durîyan دو راهی / تقاطع
 Dûrketin دور شدن
 Dûrkuj دورکش
 Dûrnas آینده شناس
 Duru دورو / منافق
 Durû دورو / منافق
 Durûn دوختن
 Durûnge محل علوفه دادن به گوسفندان در زمستان
 Durust درست / صحیح
 Durust kirin درست کردن
 Durustî درستی / صحت
 Durûtî دورویی / منافق بودن
 Duruv علامت / نشانه
 Durûv علامت / نشانه
 Durûyî چاپلوسی / دورویی
 Dûş استقامت / سطح / ردیف
 Dûşav دوشاب
 Dusaxe حبس / زندان / بازداشتگاه
 Duşaxe نوعی بیماری
 Dusbe پس فردا

Dused	دویست	Duxtor	دکتر / پزشک
Dušem	دوشنبه	Duyem(-în)	دوم / دومی / دومین(-ین)
Dûšem	دوشنبه	Dûz	صاف / هموار
Duşemb	دوشنبه	Duzik	نوعی گیاه
Duşemî	دوشنبه	Duzimani	دوزبانی
Dûsibê	پس فردا	DYA	ایالات متحده آمریکا
Dusibe	پس فردا		دیر ماندن / دیر شدن
Dusibê	پس فردا		
Dusid	دویست		
Duşivan	کمک چوپان		
Duşîze	دوشیزه / باکره		
Duşk	خواهر زن		
Duşmbe	دوشنبه		
Duşmin	دشمن		
Duşminayî	دشمنی / خصومت		
Duşminî	دشمنی / خصومت		
Duşmintî	دشمنی / خصومت		
Dustan	سه پایه		
Dûstan	سه پایه		
Duta	دوتا / دو برگ		
Duta kirin	دو تا کردن		
Dutayî kirin	دو نخ کردن /		
	جفت دوخت کردن		
Dûtin	اندودن / اندود کردن		
Dûv	پشت / دنبال / دم / دمبه		
Dûvedirêj	دم دراز		
Dûvhej	هرزه / حشری		
Dûvhejî kirin	هرزگی کردن / بی		
	ناموسی کردن		
Dûvhejî	هرزگی		
Dûvmesas	بلبل		
Dûvre	سپس / پس از / به دنبال		
Dûvstêrk	ستاره دنباله دار		
Duwanzdeh	دوازده		
Duwêl	ریسمان خیلی قوی		
Duwem	دوم		
Duwemîn	دومین		
Dûxan	دخان / دود		
Duxaskan	زن تازه فارغ شده		
Duxtmam	دختر عمو		

E پنجمین حرف الفبای کردی/بله / است
 E- poste ایمیل
 Eba عبا
 Eba عبا
 Ebabelek فساد
 Ebadet عبادت
 Ebadetî مذهبی
 Ebd عبد / بنده
 Ebdal نوعی پرنده
 Ebe عبا
 Ebeboz پابرهنه
 Ebebozî پا لختی
 Ebedî بی پایان / ابدی
 Ebesor منتخب
 Ebesorî انتخاب
 Eborî روسری دخترانه
 Ebreşûm ابریشم
 Ebrîk ابر / پارچه نرم
 Ebro ابرو
 Ebrû ابرو
 Ebter ناقص / ناتمام
 Ebterxane بیمارستان معلولین ذهنی
 Ebûr معیشت / زندگی / آبرو
 Ebûrî معیشت/زندگی
 Eç (زدن)به زبان کودکان
 Eç kirin (زدن)به زبان کودکان
 Ecacok طوفان
 Ecayîb عجایب / معجزه
 Ecêb man مات و مبهوت ماندن
 Ecêb عجیب و غریب
 Ecêbandin قبول کردن / پسند کردن
 Ecêblosik کسی که بر اثر تغییرات شناخته نمی شود
 Ecêbmayî مبهوت / شگفت زده
 Ecel زمان مرگ
 Ecem آذری
 Ecemî زبان ترکهای آذری/جاهل
 Ecemîfî جهالت
 Ecêv عجیب / کنایه از فرد منفی

Ecî مادر بزرگ
 Ecibandin قبول کردن / دوست داشتن
 Ecîn کوفته
 Ecinî جن
 Eciz عاجز / تنبیل
 Ecûr آجر
 Ecûzpîr ساحره / عجوزه
 Edab چرک / جراحت
 Edabî چرک/جراحت
 Edav چرک / جراحت
 Edeb ادب / تربیت / چرک
 Edeb شرم
 Edebî ادبی
 Edebiyat ادبیات
 Edebîyet ادبیات
 Edebxane دستشویی
 Eded عادت/شماره
 Edene شهری در ترکیه
 Edese عدسی / ذره بین
 Edet آب و رسوم / عادت
 Edil عدل / داد
 Edilandin تثبیت کردن/متعادل کردن
 Edilîn تثبیت شدن/ ساکت شدن
 Edîtor ویرایشگر/ سردبیر
 Edr صرع / حمله
 Edro صرع / حمله
 Ê (مدفوع)به زبان کودکان
 Efrîqa آفریقا
 Efsane افسانه
 Efsanewî افسانه ای
 Efsene رسوا
 Efsûn جادو/ افسون
 Efsûnbaz جادوگر
 Efû عفو / بخشش
 Efûngî bûn کپک زدن
 Efûya giştî عفو عمومی
 Egal شالی که مردها به سر می بندند
 Eger اگر / دلیل / علت
 Egerî چرایبی / علت

Ege دریا ی اژه
 Egîd قهرمان
 Egîdî جسارت
 Egît شجاع / عزیز / دلاور
 Egle تاخیر / دیر / معطل
 Egle درنگ / تاخیر
 Egle bûn معطل شدن / به تاخیر افتادن
 Egle kirin معطل کردن / به تاخیر انداختن
 Ehd عهد / پیمان / سوگند
 Ehl اهل / ساکن / مقیم
 Ehlibeyt اهل بیت پیامبر اسلام
 Ehlikitab پیروان دین های الهی
 Ehmeq احمق / گیج
 Ehmeqî حماقت
 Ejdeha اژدها
 Ejnû زانو
 Ejnu زانو
 Ek (مدفوع) به زبان گودکان
 Eke اگر
 Ekfî خنجر قفقازی
 Ekok گلابی وحشی
 Ekran اکران / نمایش
 Ekselans عالیجناب
 Ela خدا
 Elaf علاف
 Elam اطلاع رسانی / اعلام
 Elamet علامت / نشانه
 Elameta xêrê نشان خوبی
 Elametî گزارش / نشانه
 Elb بشکه چوبی
 Elb سطل
 Elbane دایره زنگی
 Elbet البته / حتما
 Elbik قوطی / ظرف
 Elek الک / غریبال
 Elek kirin الک کردن
 Elektronik الکترونیکی
 Elende سبیده

Elengدالک
 Elenî علنی / آشکارا
 Eleparçe تکه تکه / پارچه پارچه
 Eleqe ربط / ارتباط
 Eleqedar مرتبط
 Eletewş چرت و پرت
 Elfabe الفبا
 Elifba الفبا
 Elîh عقاب
 Elîl علیل / بیمار
 Elimandin آموزش دادن / یاد دادن
 Elimîn یاد گرفتن
 Êlinc استخوان کتف
 Elind سپیده دم / طلوع آفتاب
 Eliqîn معلق شدن / به مانعی برخورد کردن
 Elkan موج
 Ellah الله
 Elman آلمان
 Elmas الماس
 Elo عقاب
 Elo- Elo بوقلمون/ صدا زدن بوقلمون
 Elok بوقلمون
 Eltî همسر خواهر/ شوهر خواهر
 Elûh عقاب
 Em ما/ ما را
 Emad درخواست
 Emadî خواست
 Emal کار/ حرفه
 Eman امان / ظرف
 Emanet امانت
 Embar انبار
 Embaz مثال/ نمونه
 Emberعنبر
 Emeg دسترنج / غذا
 Emek دسترنج / غذا
 Emekheram نمک شناس
 Emel کار / نگرانی
 Emelîyat عمل جراحی
 Emer نام اشخاص

Emilandin	استفاده کردن / بکار بردن	Enirîn	عصبانی شدن
Emilîn	استفاده شدن / بکاررفتن	Enîşk	آرنج
Emîlok	ضعیف به علت اسهال طولانی	Enîşk	آرنج
Emîndarê giştî	معتمد عموم	Enqere	آنکارا
Emir	فرمان / دستور	Enstîtu	موسسه
Emirdirêj	طولانی عمر	Entere	روز اول شروع سرمای زمستان
Emr	امر / فرمان/سن	Enterî	لباس سنتی زنان
E-name	ایمیل	Entîkvan	فروشنده اشیا قدیمی
Enbar	انبار	Enzêl	نوعی سکو
Enber	بوی خوش	Ep kirin	به زبان کودکان (خوردن) و نوشیدن
Encam dan	پایان دادن/ به نتیجه رساندن	Ep	خوراک کودکان
Encam	نتیجه / سرانجام	Epêce	به اندازه کافی / تاحدی
Encam girtin	نتیجه گرفتن	E-peyam	پیام الکترونیکی
Encamname	بیانیه نهایی	E-pirtûk	کتاب الکترونیکی/کتاب اینترنتی
Encumen	انجمن / کمیته	Epo	غذا به زبان کودکان
Endam	اندام / عضو	Eprî	روسری دخترانه
Endambûn	عضویت	Eqd	پیمان
Endamê saziyê	اعضای موسسه	Eqd	دیوار کاه گلی
Endamê yarîder	دانشیار / کمکی	Eqda zewacê	عقدنامه ازدواج
Endamê zanistî	عضو هیئت علمی	Eqîm	نازا عقیم
Endam/عضو	اندام	Eql	عقل
Endaze	اندازه / مقیاس	Eqreba	خویشاوند
Endazyar	مهندس	Era	عرعر
Endazyarî	مهندسی	Eraf	متخصص
Endîrek	غیر مستقیم	Eraq	شراب / می
Endîşedar kirin	به فکر واداشتن/ نگران کردن	Erav	فاضلاب
Endustrî	صنعت / حرفه	Erbab	ارباب
Enene	تکبر / غرور	Erbane	گاری
Enflasyon	تورم	Erd	زمین / خاک
Engel	مانع / انگل	Erd ajotin	زمین را شخم زدن
Engînar	کنگر فرنگی/آینه عروس	Erdê avî	زمین بایر / زمین آبی
Engizandin	تشویق کردن / تحریک کردن	Erdê best	دشت
Enî	پیشانی/جبهه	Erdê beyar	زمین بیابانی
Enînivîs	سرنوشت	Erdê bijûn	زمین حاصلخیز
Enirandî	خراشیده	Erdê bûr	زمین متروک
Enirandin	خارانیدن / خراشیدن	Erdê kirêb	زمینی که دوباره شخم زده باشند
Enirandin	عصبانی کردن	Erdê qiraç	زمین نامناسب کشاورزی

Erdelanî	اردلانی	Ermen	ارمنی
Erdhej	زمین لرزه	Ermenî	ارمنی / ارمنی زبان
Erdhejandin	زمین لرزه	Ermenîstan	ارمنستان
Erdhejî	زمین لرزه	Ermû	ابریشم
Erdhejîn	زمین لرزه	Ermûş	ابریشم
Erdlerzîn	زمین لرزه	Ern	خشم / غضب
Erdnas	زمین شناس	Errik	حرف ندایی برای حیرت و تعجب
Erdnasî	زمین شناسی	Erşan kirin	زیر و رو کردن/جستجو کردن
Erdnigarî	جغرافیا	Erşanî	زیر و رو
Erê	آره / آری / بله	Erûk	آلو
Erê kirin	تصویب کردن/تایید کردن/موافقت کردن	Ervaz	سربالایی
Ereb	عرب	Erwend	دانا/زیرک
Ereb kirin	عربی کردن	Erxewan	ارغوانی
Ereba ga	ارابه گاو نر	Erxewanî	ارغوانی
Erebane	نوعی وسیله موسیقی/درشکه	Erz	شرف / افتخار/درخت سرو
Erebe	ماشین	Erz şikandin	شدیدا سرکوب کردن
Erebeya destan	گاری دستی	Erzan bûn	ارزان شدن
Erebî	عربی	Erzan	ارزان
Erebî kirin	عربی کردن/ تعریب کردن	Erzan	ارزان
Erêkirin	تأیید کردن / تصدیق کردن	Erzan kirin	ارزان کردن
Erên	عرعر	Erzanî	ارزانی
Erênî	مثبت	Erzaq	ارزاق
Erfad	قهرمان	Erze	درخواست/عریضه
Erfat	قهرمان	Erzêl	سایبان چوبی
Erfît	جن	Erzen	ارزن/چانه
Erge	اگر	Erzên	استخوان فک پایین
Ergenekon	یک سازمان مافیایی ترکیه	Erzîng	پرحرف/یاوه گو
Erik	نه	Erzînk	چانه
Erimûş	ابریشم	Esas	اساس / پایه
Erînî	مثبت	Ese	البته/حتماً
Erinî	یاغی / طغیانگر	Eşêf	علف هرز
Erinîn	سرپیچی کردن / نافرمانی	Eseh	البته / حتماً
Erjeng	ترسناک	Eseh	مطلقاً
Erk	وظیفه	Esîl	اصیل
Erkbeşî	وضیفه شناس	Esil	اصلی / اصیل
Erke	اگر	Esir	عصر
		Eşîr	قبیله
		Eşîret	عشیره

Eşîrtî	قبيله اى	Etare	باقیمانده میوه
Eşîr	عشیره	Etb	شرم / خجالت
Eşîya	وسایل / اسباب	Etê	صدا زدن خواهر بزرگ
Eşkêl	قطر	Etib	شرم / خجالت
Eşkênc	شکنجه / عذاب	Etîket	اتیکت / برجسب
Eskene	اسکنه / قلم	Etîmxane	یتیم‌خانه
Esker	نظامی	Etles	اطلس / ساتن
Eşkere kirin	آشکار کردن	Etnîki	قومی
Eşkere	آشکارا	Etûne	
Eşkere bûn	آشکار شدن	Ev	این
Eşkeretî	آشکارا / عیان	Ev	این
Eşkere	علنی	Evandin	دوست داشتن
Esker	سرباز	Evd	غلام بنده /
Eşkevt	غار / شکاف	Evdal	درویش
Esl	اصل / منشاء	Evdexxane	دستشویی
Esl	پایه / منشا	Evdosêkalo	اسب پیر
Esl û nesl	اصل و نسب	Eve	این
Esman	آسمان	Evil	اول / نخست
Esmandevî	کامی / سقف	Evin	عشق / دوست داشتن
دهانی		Evîndar	عاشق
Esmanê dev	کام / سقف دهان	Evîndarî	عشق و عاشقی
Esmanager	فضانورد	Evînî	عشق و عاشقی
Esmanagerî	فضانوردی	Evîntî	عشق و عاشقی
Esmanî	آسمانی	Evistin / dieve / bieve	عاشق شدن / دوست داشتن
Esmer	سبزه / گندم گون	داشتن	
Esmer	گندم گون سبزه /	Evnîk	چماق چوبی
Esnafe	اصناف	Evor	بزر جوان
Espab	تسلیحات / تجهیزات	Evor	بزرگوهی
Espehî	زیبا	Evor	حیوانات شکاری
Eşq	عشق	Evra	پیروز / مبارک
Eşq	عشق	Evrans	نوعی درخت
Esrar	بوته خشخاش / بنگ	Evrandî	مبارک / پیروز
Esrarkêş	بنگی / معتاد به بنگ	Evrandin	مبارک و میمنت بودن
Estêr	ستاره	Evrar bûn	مبارک شدن / تبریک
Estere	ستاره	Evrar kirin	تبریک گفتن
Estûrî	کلفتی / ضخامت	Evrayî	مبارکی
Eşûra	عاشورا	Evraz	سربالایی
Eşya	وسایل / اسباب	Evrf	روسری دخترانه
Et	خواهر بزرگتر	Evrîs	نوعی از عرعر
Etar	عطار / خرده فروش	Evrîst	نوعی درخت

Evro	امروز	Ewlekarî	امنیت
Evropa	اروپا	Ewlemend	امن و امان
Evsale	امسال	Ewleyî	اطمینان / امنیتی
Evsebetî	غرور / تکبر	Ewqas	آنقدر
Evsene	مغرور / خودخواه	Ewr	ابر
Evsenetî	غرور / تکبر	Ewrawî	آسمان ابری و بارانی
Evşeve	امشب	Ewrawî	ابری
Evsing	تله شکار کبک	Ewret	نامحرم
Evzêl	سازنده داربست	Ewropa	اروپایی
Ew	آن / او / آن را / او را	Ewrûpa	اروپا
Ew	او/آن/آنها	Ewtandin	پارس کردن سگ
Ew	او / آن	Ewte ewt kirin	پارس کردن
Ewan	فتنه / آدم ناپاک	Ewtfîn	پارس کردن سگ
Ewana	آنها/آنها را	Ex kirin	تف کردن/پاک کردن گلو
Ewanî	فتنه گری	Exik	آب دهان
Eware	بی فایده	Exkûk	زرد آلوی نارس
Eware bûn	به	Exlaq	اخلاق
	در دن خوردن/ضعیف بودن	Exte	اسب اخته
Ewc	کوچه	Extebot	هشت پا
Ewçend	هرچند	Extirme	غنیمت
Ewey	از / از زمان	Extiyar	سالخورده / سالمند
Ewî	(او/مذکر)	Extiyarî	سالخوردگی
Ewidîn	یاد گرفتن	Ey	حرف ندا
Ewil	اول / نخست	Eyalet	ایالت/استان
Ewilîn	اولین / نخستین	Eyale	ایالت / استان
Ewiqandin	فریب دادن	Eyan	آشکار / عیان
Ewiqîn	فریب خوردن	Eyan bûn	آشکار شدن
Ewir	ابر	Eyar	کیسه پوستی
Ewirandin	کسی را مشغول نگه داشتن	Eyarşîr	کیسه پوستی برای مایعات
Ewk	فلانی / چیز	Eyd	عید
Ewkê	فلانی / چیز	Eydanî	لباس عید / عیدی / شیرینی عید
Ewladî	فرزند بودن	Eyletbêje	فامیل
Ewladan	اولاد / فرزندان	Eylo	عقاب
Ewle	مطمئن / امن	Eynî	مثل / مانند
Ewle bûn	امین بودن / مطمئن	Eynî bûn	یکی بودن / عین هم بودن
Ewle	امن / مطمئن	Eynî	عین / همان
Ewlehî	امنیت	Eyvan	خمیرمایه
Ewlehî	امنیتی	Eyvan	مایع خمیر / مایع ماست
Ewlehiya civakî	امنیت اجتماعی	Eywan	ایوان / حال / سراچه
Ewlehiya giştî	امنیت عمومی		

Ez benî	قربان
Ez	من/مرا
Ezan	اذان
Ezan dan	اذان گفتن
Ezbenî	قربان / جناب
Ezber kirin	حفظ کردن
Ezezî	من من کردن / منیت
Ezimandin	تعلیم دادن /
	آموزش دادن
Ezimandin	مهمانی گرفتن / میزبانی
	کردن
Eziyet	آزار / اذیت / شکنجه
Ezîz	عزیز
Ezîze	عزیز منزل / راهب کلیسا
Ezman	آسمان
Ezmûn	آزمون / امتحان
Ezmûngeh	مکان امتحان
	گرفتن
Ezperest	خود خواه
Ezwaz	کبریت
Ewr	ابر
Ebrik	ابر/پارچه نرم
Ebro	ابرو
Ebrû	ابرو
Ebreşûm	ابریشم
Erimûş	ابریشم

Ê

Ê	بله
Ê ku	کسی که
Êdî	دیگر
Êfîbaz	مکار / حيله گر
Êfî	مکاری / حيله گری
Êfîlbazî	مکاری / حيله گری
Êflçakî	کار خوب / کار نیک
Êfr bûn	آموختن / یاد گرفتن
Êfr kirin	یاد دادن
Êfrbûn	آموختن
Êfrgeh	آموزشگاه
Êfrkirin	تعلیم / آموزش
Êfrkirin	یاد دادن
Êftkarî	شرمساری
Êfz	سمت بالا
Êgin	بالغ / با وقار
Êgin bûn	بالغ شدن / با وقار شدن
Êk	هم / یک
Êkcar	به یکباره / رویهمرفته
Êl	قبیله / ایل
Êldar	بزرگ قبیله
Êleg	جلیقه
Êlek	جلیقه
Êlik	آواره / بی خانمان
Êlinc	استخوان کتف
Êm	علف
Êmidî	خيار
Êmûdî	خيار کرکدار
Ên	کسانی که
Êngar	ظلمت شب
Êrçal	نحس / شوم
Êrçalîtî	منحوس
Êrdim	منطقه / ناحیه
Êreçan	بیماری زردی
Êreçe	گاو آهن
Êrî kirin	ضمیمه کردن / تجاوز کردن
Êrîş	حمله / هجوم
Êrîş anîn	حمله کردن

Êrîş kirin	حمله کردن / توهین کردن
Êrîşkar	مهاجم
Êş	درد / رنج
Êş û ûş	درد و رنج
Êşa zirav	سرفه
Êşa reş	سرطان
Êşandin	ناراحت کردن / آزار دادن
Êşandin	به درد آوردن / اذیت کردن
Êşbir	مسکن
Êşin	درد کردن
Êşiyayî	رنجیده
Êşkence	شکنجه
Êşkencexane	زندان / شکنجه خانه
Êşnasî	تشخیص درد
Êstir	قاطر
Êştirme	شترمرغ
Êstper	نوعی گل
Êtir kirin	صبر کردن
Êtir	دیگه
Êtixî	عیب بزرگ
Êvar	اول شب
Êvar	شب / عصر
Êvarbaş	شب بخیر/عصر بخیر
Êve	اشکالی نداره
Êvirgeh	پناهگاه / محل اسکان شبانه
Êvirîn	پناه گرفتن / شب را در جایی گذراندن
Êvişandî	بخشیده شده
Êvişandin	بخشیدن
Êvitîn	ورم کردن
Êvni	جئه تنومند
Êvnişk pihêt	
Êvnişk	تنومند
Êwiran	بنا کردن / ساختن
Êwirandin	ساختن / درست کردن
Êwirîn	سرودن / ساختن
Êwran	درآمد
Êxre	سر کیسه

Êxsîr اسير / دريند

Êzdî ايزدي

Êzing هيزم

Êzingdank انبار هيزم

Êzingvan هيزم چين

Êzing عميق / نفس هيزم

F

Facir	گناهکار بزرگ
Fafik	تات / لال
Fafon	آلومینیومی
Faîl	عامل/ فاعل
Faîz	ربا
Faîzxur	ربا خوار
Faks	فاکس / دورنویس
Fal	رمل / فال
Falavêj	فال بین/رمال
Falik	فال
Falıyet	فعالیت
Falname	فالنامه
Falweker	فالگیر
Fam	فهم / درک / شعور
Fam kirin	فهمیدن / درک کردن
Famdar	فهمیده
Famdarî	درک و فهم
Fanîle	لباس شب
Fanîle	بلوز زمستانی
Fanis	فانوس
Fanisqe	فانسقه
Fanorî	لباس شب / لباس خواب
Fanos	فانوس / چراغ
Fantên	نوعی قمار با ورق
Farisi	فارسی
Farî	جوجه یک ساله
Farzik	طمع کار
Faş	فاحش / بی آر
Fasiq	گناهکار
Fasiqtî	گناهکار بودن
Fasûlî	لوبیا
Fasûlye	لوبیا
Faşûn kirin	هموار کردن زمین
	بعد از شخم
Faşûn	چوب کلوخ خرد کن
Fatere	طحال
Fatereşk	طحال
Fatfatik	کبک کوهی

Fatihe xwendin	فاتحه خواندن
Fatihe	اولین سوره قرآن
Fatik	طحال
Fatûj	چکش برش سنگ
Fatûj kirin	سنگ تراشی
Fayde	سود / فایده
Faydedar	مفید / سودمند
Fayîdexwaz	خود پسند / خودخواه
Fayke	بلوز / پیراهن
Fê	نوعی مریضی
Febriqa	کارخانه
Feçer	زورگو
Feçer kirin	زورگویی کردن
Fecr	سپیده سحر
Fecra sadiq	سحر بعد از اذان
	صبح
Fêd	زمین شنی بعد از
	فرونشستن آب
Feda	فدا / قربان
Feda kirin	فدا کردن
Fedakar	فداکاری
Federalî	فدرالی
Fedî	شرم / حیا
Fedî kirin	خجالت کشیدن
Fedîkar	خجالتی
Fedîkoyî	خجالتی
Fediyok	خجالتی
Fehetkar	خجالتی
Fehêtkarî	شرمساری
Fehêtkarî	فداکاری/ از خود گذشتن
Fehêtkarî	خجالت / کمرویی
Fehl	حیوان نر پروری برای جفت
	گیری/فال
Fehm kirin	فهمیدن
Fehm	فهم / درک
Fêhm kirin	فهمیدن / درک کردن
Fehmîn	اسم پسرانه / فهمیدن
Fêkî	میوه
Fêkîfiroş	میوه فروش
Fêl	حیله / دغل

Fêl û tele حيله و کلک
 Felaket مصیبت / فلاکت
 Felape kirin به فلک بستن /
 تنبیه کردن
 Felat چاره / گزیر
 Felat سربلند
 Fêlbaz دغل باز / حيله گر
 Felek فلک / روزگار
 Feleqe به فلک بستن
 Feliqandin تکه تکه کردن
 Felişîn / خستگی مفرط روی زمین /
 افتادن
 Felît زیرک
 Felîte زن هرکاره
 Felîtetî هرزه بودن
 Felq تکه / پارچه
 Felqe قسمت / بخش
 Felqedest به اندازه کف دست
 Felş bûn محبوب بودن
 Felsefe فلسفه
 Fêl حيله / کلک / حقه
 Fêm kirin فهمیدن
 Fêm فهم / ذهن
 Fêmkor کند ذهن
 Fen kirin کلک زدن
 Fen کلک / حيله
 Fena مثل / مانند
 Fenanî نابود شدن / مانند
 Fendbaz حيله گر
 Fendzêg فوت و فن / کلک / زبر و زرنه

Fenek حيله گر / نیرنگ باز
 Fenekî نام طایفه ای از کردهای
 کرمانج
 Fenekşad شید / حقه باز
 Fener چراغ دستی
 Fenî حيله ای
 Fenik حيله / نیرنگ
 Fênik bûn خنک شدن
 Fênik خنک
 Fenikatî حيله گری

Fênikatî خنکی
 Fênikî خنکی
 Fenkarî حيله گری
 Fenomen پدیده
 Feq danîn تله گذاری
 Feq تله
 Feqîh فقیه
 Feqîr فقیر / بی چیز
 Feqîrxane خانه درویشی و فقیرانه
 Feqizandin با عجله عبور کردن
 Feqû علوم دینی
 Fer عددفرد / لنگه / اجاق
 Fer تخته سنگی
 Fer قدرت / نیرو / توان
 Fêr یادگیری
 Fêr bûn یاد گرفتن / عادت کردن
 Fêr kirin عادت دادن / یاد دادن
 Fera ظرف
 Feramûş bûn فراموش شدن / خالی
 شدن / خراب شدن
 Feramûş kirin فراموش
 کردن / خالی کردن / خراب کردن
 Feraq ظرف
 Feraqşo ظرف شور
 Feraset فهم / شعور / ذهنیت
 Feraşîn اسم دخترانه
 Fêrdarî آموزش
 Ferdî تنهایی
 Ferd / تنها / کیسه ای از پوست
 بز
 Fêre girtin عبرت گرفتن
 Fêre عبرت
 Ferec گشایش / رهایی از مشکلات
 Ferenc بارانی نمدی چوپانان
 Fêrevan آموزش دهنده / یاد دهنده
 Fêrevanî آموزش / آموزش
 Ferfûr ظروف چینی
 Ferfûrî فوراً / سریع
 Fêrgeh آموزشگاه
 Fêrgeh آموزشگاه / دبستان
 Fêrgehî آموزشگاهی

Ferheng	فرهنگ لغت / واژه نامه	Ferş	فرش
Ferhengî	فرهنگی	Fersend	امکان / فرصت
Ferhengok	فرهنگ لغت	Ferûc	پرنده کم سن و سال
Ferhengsazî kirin	نوشتن	Ferwerdar	امیر / فرماندار
فرهنگ/فرهنگ نگاری کردن		Ferxe	پر حرفی
Ferhengsazî	فرهنگ نگاری	Ferxes	نیمه عقیم شده
Ferî	بزرگی	Ferxik	جوجه
Ferîbot	گدازه کشتی/پل متحرک	Feryad	فریاد
Ferîcîn	تماشا کردن	Feryad kirin	فریاد برآوردن
Ferikandin	سرقت کردن / دزدی	Ferz	واجب
کردن		Ferz bûn	واجب شدن/تحمیل شدن
Ferikandin	هضم کردن غذا /	Ferz kirin	واجب کردن/تحمیل کردن
مستغرق کردن / پراکنده کردن		Ferzan	دانا
Ferîkîn	حمله ورشدن/پخش شدن / پراکنده شدن	Ferzane	دانشمند / دانا
Fêris	عزیز / محترم	Ferzanî	دانایی
Ferîşandin	تراشیدن / جلا دادن	Fêrzan	اسم دخترانه
Ferîsandin	تحلیل کردن	Ferzende	عالم / دانا
Ferîşîn	تراشیدن / جلا دادن	Ferzîn	وزیر در مهره های شطرنج
Fêrist	فهرست	Fes	کلاه / عمامه
Ferîşte	فرشته	Fesad	فضول / خبرچین
Fêrkar	آموزش دهنده / معلم / مربی	Fesadî	خبرچینی کردن
Ferman	فرمان / امر / دستور	Fesadî kirin	فضولی کردن/خبرچینی کردن
Ferman birin	فرمان برداری	Fesal	یواش / آرام اندازه /
کردن / اطاعت کردن		Feşk	پیام
Ferman rakirin	فرمان قتل و عام	Feşkilandin	پراکنده کردن /
دادن		تهی کردن	
Fermanber	فرمانبر	Feşkilîn	پراکنده شدن / تهی شدن
Fermanberêti	اطاعت / فرمانبرداری	Festîval	جشنواره
Fermandar	فرمانده	Fetil	پیچ / چرخش
Fermandarê giştî	فرمانده کل	Fetilandin	پیچاندن / برگشت دادن
Fermander	فرمانده	Fetilîn	برگشتن
Ferman / حکم / فرمان / قتل عام / دستور		Fetisandin	خفه کردن
Fermî	رسمی	Fetisîn	خفه شدن
Fermî bûn	رسمی بودن	Fetl	برگشتن /
Fermî kirin	رسمی کردن	چرخش/دوربرگردان	
Fermîyet	رسمیت	Fetloke	دراز / پیچ
Fermo	بفرمائید	Fêtokî	خجالتی
Ferq zanîn	تفاوت قائل شدن	Fetrûm kirin	واکسینه کردن
Ferq	تفاوت / فرق	Fetrûm	واکسن
		Fetwa	فتوا

Fetwa derxistin	فتوا صادر کردن	Filitandin	رها کردن / آزاد کردن
Fewitandin	به مقصود نرسیدن	Filîte	زن هر کاره
Fewitîn	از دست رفتن	Filitîn	رها شدن / آزاد شدن
Fexfexe	لاف زدن	Filitî	صفتی برای مردان
Feyde kirin	سودمند بودن	Filozofayî	فیلسوفانه
Feyde	سود / فایده	Filozof	فیلسوف
Feylezof	ریشه شناس/فیلسوف	Filq	بی عقل
Fêz	گروه / جمع خودمانی/ بالا	Filûs	جنسی
Feza	فضا	Filûz	پولاد
Fezayî	فضایی	Fimbiryen	ریشه و حاشیه دار
Fihêl	تمیزی	Finalîst	فینالیست
Fihêl kirin	تمیز کردن	Finanse kirin	تامین مالی کردن
Fihrist	فهرست	Finansî	مالی
Fîk	سوت	Finaz	زبر دست / ماهر
Fîkandin	صوت زدن	Finaz	اسم دختر
Fîkar	نگرانی ترس و خوف /	Fîncan	جام / فنجان
Fîkê	صفت زن همسایه مزاحم	Fîncan	فنجان
Fîkefîk	سوت / هیاهو	Fîncik	جفتک
Fîkênî	سوت	Fîncik avêtin	جفتک انداختن
Fîker	سوت زن	Find	شمع / موم
Fîkevan	سوت زن	Find kirin	روشن کردن
Fîkîn	سوت زدن	Findank	شمعدان
Fîkirîn	فکرکردن	Fîndê	زن زیبا رو و شیک پوش
Fîkrî	فکری	Findeq	فندوق
Fîl	فیل	Finfinok	دروغ شاخدار
Filan	فلان	Fînik	جوجه / توله
Filan û bêvan	فلان و بهمان	Finik	قاطر نوزاد
Filankes	فلان کس/ فلانی	Fînok	مفسد/ انسان هرز
File	مسیحی	Fîntoz	زن زیبا و شیک پوش
Fîlehâtî	مسیحیت	Fîq	سوتک
Fîlestîn	فلسطین	Fîqefîq	سوت زدن
Filetî	مسیحیت	Fîqefîq kirin	صدای سوت در آوردن
Fîlîm sazîkirin	فیلم سازی	Fîqerojk	قارچ
Fîlîmbaz	بازیگر فیلم	Fîqih	شعور/ شریعت
Fîlîmbazî	بازیگری	Fîr	پرواز/جرعه
Fîlîmnivîs	فیلم نامه نویس	Fîr dan	پرواز کردن / به پرواز در آوردن
Fîlîmnivîsî	فیلم نامه نویسی	Fîr hatin	با سرعت آمدن
Fîlîmsaz	کارگردان	Fîr kirin	سر کشیدن / نوشیدن
Fîlînte	سنگ چخماق		
Fîlînte	تفنگ سر پر/سنگ چخماق		

Fir lê xistin سرکشیدن/نوشیدن
 Fir xistin به پرواز در آوردن
 Firandin به پرواز در آوردن/پرتاب کردن
 Firansiz فرانسوی
 Firaq ظرف
 Firar فرار
 Firat رود فرات
 Firavîn نهار
 Firawan فراوان/گسترده
 Firçe قلم مو
 Firçe kiran مسواک زدن/برس زدن/واکس زدن
 Firçekar واکسی
 Firçekarî واکس زنی/مسواک زنی/برس زنی
 Firçevan واکسی
 Firçik kiran شیرخوردن (بچه برای اولین بار)
 Firçikî بچه ای که اولین بار شیر کسی غیر مادرش خورده
 Firçikok بچه ای که اولین بار شیر کسی غیر مادرش خورده
 Firçikvan کسی که برای اولین بار به بچه شیر دهد
 Firdik آب دوغ خیار
 Firdikandin آب دوغ خیار با نان
 Fîre اسهال
 Fîre dan اسهال شدن
 Fire زیاد / خیلی
 Firebaکباد
 Firefir صدای خوردن مایعات
 Firefir kiran ایجاد صدا هنگام نوشیدن
 Fîrefîr صدای ناهنجار
 Fireh bûn گشاد بودن / گسترده بودن
 Fireh جادار/گسترده
 Fireh kiran گشاد کردن / پهن کردن
 Firehane گسترده
 Firehî پهنی گشادی

Firehî گشادگی / زیادی / فراوانی
 Fireh گسترده / وسیع
 Firende پرنده
 Firênek گرد
 Firenijad چند ملیتی
 Fireq ظرف
 Firêqet سرافراز
 Firêqet bûn آسوده شدن/سرافراز شدن
 Firêqet kiran سرافراز کردن/آسوده کردن
 Firêqetî سرافرازی/آسودگی
 Firetatî دست و بال باز/وضعیت مالی خوب
 Firêxistin به راه انداختن
 Firêz علف هرز/مو / تاکستان
 Firfat در هم برهم / شلخته
 Firfaz فراز / سربلایی
 Firfire پروانه / فرفره
 Firfirok فرفره / بادبادک/پروانه
 Firgeh باند پرواز
 Firijîn غرش کردن
 Firîk بذر نوس/گندم سرخ کرده
 Firikandin پیچاندن/ضربه ناگهانی وارد کردن
 Firikîn پیچ خوردن
 Firildax ماده ای منفجره
 Firîn پرواز کردن
 Firinde هلیکوپتر / پرنده
 Firîngeh محل پرواز
 Firingê کبریت/فرنگی
 Firîq گندم سرخ شده در آتش
 Firîqet bûn آسوده خاطر بودن
 Firisandin به پایان رساندن / ختم کردن
 Firîsk نوعی گل
 Firîşte فرشته
 Firîw فریب
 Firîwandin فریب دادن
 Firiz گیاهی هرز
 Firiz علف خوابیده

Firj غرش حیوانات
 Firk kirin با فاصله قرار دادن
 Firk زائیدن اسب
 Firk فاصله دار/چرخش ناگهانی
 Firk کم پشت / تنک
 Firk dan ناگهان چرخاندن
 Firk ketin قولنج کردن
 Firk lê ketin قولنج کردن
 Firk lêdan ناگهان چرخاندن
 Firk lêxistin ناگهان چرخاندن
 Firk şikandin قولنج شکستن
 Firkefirik صدای چرخش ناگهانی
 Firke صدای به هم خوردن بالها
 Firkîn چرخش ناگهانی خوردن
 Firloq شتر مرغ
 Fırma شرکت
 Fırmêsk اشک
 Fırmêskrêj مواد اشک آور
 Firnevan مشعل دار/ تنوردار
 Firne نور / فر
 Firnik سوراخ بینی
 Firnik ظروف کوچک پخت و پز
 Firo شیر گاو یا گوسفند تازه
 زائیده
 Firofehş کج و معوج
 Firoke هواپیما
 Firokekar مهماندار
 Firokevan خلبان
 Firokexane فرودگاه
 Firolek فرار / فراموش شدنی
 Firolek سبک / فرار
 Firoşer فروشنده
 Firoşevan فروشنده
 Firoşgeh فروشگاه
 Firoşî فروشی
 Firoşkar فروشنده
 Firoştingeh بازار
 Firoş فروش
 Firotin فروختن
 Firoz دعای خیر

Firo رنین
 Firqas kirin لگد زدن
 Firqask لگد
 Fırr جرعه
 Firş صبر
 Fırsend فرصت / مجال
 Fırsend dan فرصت دادن /
 مجال دادن
 Fırşteng بی حوصله
 Firt حرکت / تکان / جرعه
 Firtê firtê زحمت زیاد / تلاش زیاد
 Firtî firtî kirin تکه تکه کردن
 Firtone جنبش / حرکت
 Fırton باد شدید
 Fırxûn فرغون
 Fıryar خلبان
 Fis kirin خارج کردن باد معده
 Fiş آب چرک
 Fis باد معده
 Fiş kirin تمیز کردن بینی
 Fis کسیدن
 Fişa pêxemberan اولاد پیامبران
 Fişar فشار / ظلم
 Fişarde فشرده
 Fişefiş kirin فش فش کردن
 Fısefis فس فس
 Fısegur نوعی قارچ وحشی
 Fısek آب زیر کاه
 Fişek فشنگ
 Fişeng فشنگ
 Fişengbend خشاب/ قطار فشنگ
 Fısgenî آب زیرکاه/مخفی کار
 Fısgenîtî kirin بر روی کارهای
 ناشایست سرپوش گذاشتن
 Fısikandin گریختن/ دزدکی پا به
 فرار گذاشتن
 Fısikîn شکستن / پوست کندن
 Fişik سرماخوردگی
 Fısirîn گریختن/ دزدکی پا به
 فرار گذاشتن
 Fıskanî خرده ریزه

Fişkefişk بالا کشیدن آب دماغ
 Fiskirandin گریختن/ دزدکی
 فپا به فرار گذاشتن
 Fismirî آب زیرکاه
 Fisne گیلان ترش
 Fiso کسی که دزدکی فرار می کند
 Fisqe پیاز کوچک
 Fişqî فضله اسب
 Fişqîmî صدای بینی
 Fistan لباس زنان کرد
 Fisteq موش خرما
 Fistişq پسته
 Fistişqandin با بی میلی کاری را انجام دادن
 Fistişqîn با بی میلی انجام شدن/ پیچ خوردگی
 Fistoqî گرهی که زود باز می شود/ ولگر
 Fisû موش خرما
 Fişqî صدای بینی
 Fît انجام / تکمیل/ سیخ شده
 Fît مرد قد بلند و قوی
 Fît bûn تسویه حساب کردن با کسی/ سیخ شدن
 Fît kirin پرداخت قرض/ برنده شدن در قمار
 Fitar افطار
 Fitarax we vekirin افطار کردن
 Fîtê زن فاحشه
 Fite فرصت / فتوا
 Fite dîtin فرصت یافتن
 Fite jê standin فرصت گرفتن از کسی/ جلوگیری کردن
 Fîtefît kirin سوت زدن
 Fîtfîtok سوت / وسیله سوت
 Fîtik lê xistin سوت زدن/ تلنگر
 Fîtik تلنگر/ سوت
 Fîtil فتیله / شیاف
 Fîtînî kirin سوت سوت زدن

Fitrه فطره / صدقه ماه رمضان
 Fitlek li xwe dan طفره رفتن/ تغییر مسیر دادن
 Fitnekar فتنه گر
 Fîz مغرور / خودخواه
 Fîz avêtin کاهش وزن دادن
 Fîza خود خواه / مغرور
 Fîzar kirin ناله کردن
 Fîzar نالیدن
 Fizar فریاد دادخواهی
 Fizatî از خود راضی/ خود خواه
 Fizeka hişk تلفظ بی صدا
 Fizeka nerm تلفظ صدادار
 Fîzîkî فیزیکی
 Fîzîn صدای زوزه باد
 Fîzirîn طفره رفتن/ فرار کردن
 Folkan آتش فشان
 Fonemîk آوایی / صدایی
 Fonetîk فونئیک / آواشناسی
 Foqil کاراوات
 Forq فاحشه
 Forqî فاحشگی
 Fors kirin لذت بردن
 Fors از خود راضی / مغرور
 Fort kirin افاده گرفتن / تهاجم کردن
 Fort تهدید / خشن پایه / بلندی / درجه بالا
 Fortek مغرور شدن / لاف زدن / تهدید شدن
 Forum کانون / محل
 Fote چادر / روسری
 Fotêr کلاه لبه دار
 Foto عکس
 Fotoroman آلبوم عکس
 Fraksyon فراكسیون / جناح
 Fransî فرانسوی / زبان فرانسوی
 Fransîzî فرانسوی / زبان فرانسوی
 Fuhûş زنا / فحشا
 Fûr bûn جوش آمدن / فوران کردن
 Fûrandin بخار شدن / سریز شدن

Fârefûr	صدای فوران آب
Fûrên	جهیدن/فواره کردن
Fûrîn	فوران/منفجر/جوش
Fûrîn	بخار شدن/ سرریز شدن
Fuze	موشک
Fuzevan	خلبان موشک
Fuzevanî	خلبانی موشک
Fuzeyî	موشکی

G

Gac	کلاف / دسته / حلقه
Gac	کلاف / دسته / حلقه
Gac	دسته کلاف نخ یا پشم / ماسوره ققره
Çaçêrîn	نوعی پرنده است
Gadar	چراگاه گاو
Gadare	چاقوی غلاف شده
Gadêr	گاوچران
Gado ?	
Gadoş	ظرف چینی
Gagolekî çûn	چهار دست و پا
Gaj	راه رفتن
Gaj giloka tayî	
Gaj, gilde	
Gakêl	کشاورز / گاو برای شخم
Gakovî	زمین
Gakûvî	گوزن نر
Gakûvî	بز نر کوهی
Gal	صدا / آواز
Galegal kirin	صحبت کردن / گفتگو کردن
Galegal	صحبت / گفتگو
Galegal	صحبت / گفتگو
Galegal	سخن بیهوده / حرف مفت / ژاژخایی
Galegal	تته پته / من من
Galegot	صحبت / گفتگو
Galerî	گالری
Galerî	گالری / نقاشی
Galgal	بچگانه سخن گفتن / به
Galgal	بطلت سخن گفتن
Galgalîsk	گلو
Galik	جوراب پشمی کلفت
Galik	جوراب پشمی ضخیم
Galim	حرکت کردن / به سوی کسی
Galim	رفتن
Galiske	درشکه
Galte	شوخی
Galtefis	قصابی

Galtevan	شوخی باز
Galûk kirin	افسار کردن
Galûk	افسار
Galûm	گرز
Gam kam	
Gam	کام
Gamasî	ماهی بزرگ
Gamêş	گاو میش
Gamêş	گاو میش
Gamil	سرشانه
Gamirok	نوعی مریضی است که نوزاد
Gamirok	ها به آن مبتلا می شوند
Gamisk	gayê kovî yê ku
Gan [i]	جان / زندگی
Gan [ii]	پستان
Gan [iii]	گائیدن
Gandêr	مفعول در رابطه جنسی
Gandîl	پستان
Ganek	1. Sewala mê a ku
Gangil	گیاهی است که خام خورده می شود
Gangilok	porgustik
Ganî	جانور
Garan	رمه / گروه / توده
Garan	گله گاو
Garan	گله / رمه
Garanê	
Garanî	گله ای / رمه ای
Garanvan	چوپان / شبان
Garanvanî	چوپانی / شبانی
Gardiyan	نگهبان
Garing	feraqa ku di dema
Garis	ارزن
Garis	نوعی خوراک پرندگان /
Garis	ارزن
Garis	ذرت
Garisê Stembolê	ارزن استانبول
Gariite	پل / چوبی بلند
Garnigan	اسفند
Garnîzon ?	
Garnîzon	پادگان

Garta	نوعی وسیله بارکشی است	Gaxend	عید مسیحیان
Garte ajotin	سورتمه راندن	Gayê cot	گاو نر / نره گاو
Garte	سورتمه	Gayê cot	گاو نر/ گاو مخصوص شخم زدن
Garte	سورتمه	Gayên gêleyê da ku rêx û	
Garte	سورتمه راندن	Gayîn / digaye (digê) / bigaye(bigê)	تجاوز کردن / رابطه جنسی
Gartekar	سورتمه ران	Gayz gaz	
Gartekarî	سورتمه رانی	Gaz	وسيله ای که با آن دندان یا میخ را می کشند
Gartevan	سورتمه ران	Gaz [i]	قله / نوک
Gartevanî	سورتمه رانی	Gaz [ii]	انبر دست
Garteyî	سورتمه ای	Gaz [iii]	وسيله میخ کشی / چوب یا تکه فلزی سر تیز که هنگام خرد کردن هیزم استفاده می شود
Garye	گاری	Gaz [iv]	endazeya ku maweya wê ji sersîngê heta
Gasî kirin	صدا زدن / فرا خواندن	Gaz [v]	daringekî curecureyî yê ku di nav bayî de
Gasin	تیغه خیش / تیغه گاو آهن	-gaz û caw di destê yekî	گاز / گاز انبر
Gasin	میدان	Gazbir	پارچه فروش
Gasin kirin	شخم زدن با گاو آهن	Gazel	برگ زرد درختان در فصل پائیز
Gasin	گاو آهن / خیش	Gazgaz	وزوز
gasingeh	میدان باز و وسیع	Gazî kirin	صدا زدن / دعوت کردن
Gasinvan	راننده گاو آهن	Gazî	احضاریه
Gasinvanî	گاو آهنی	Gazî	بانگ / صدا
Gastîn	میدان / مرکز	Gazî kirin	احضار کردن / صدا زدن / فراخواندن
Gastîn	میدان / فلکه	Gazî kirin	دعوت کردن / فراخواندن
Gatî	گاو نر بودن	Gazî kirin	گله کردن / صدا زدن / دعوت کردن
Gav [i]	قدم	Gazî	گله / شکایت
Gav [ii]	وقت / دم	Gazî	گله / صدا زدن / شکایت / احضاریه
Gav avêtin	قدم برداشتن / شروع کردن	Gazîk	مقابل دید / نشانه
Gav avêtin	گام برداشتن / اقدام کردن	Gazîkirî	احضار شده / دعوت شده / فراخوانده شده
Gav bi gav	بتدریج / مرحله به مرحله	Gazîkirî	فراخوانده شده
Gav kirin	وجب کردن	Gazîkirî	فراخوانده شده / مهمان
Gavan	گاوچران	Gazin	گله / شکایت
Gavan	گاوچران		
Gavber	رقیب		
Gavê de (di)	بلافاصله		
Gav	مرحله / گام / لحظه / زمان		
Gawerançî	گاو چران (در خراسان (استفاده میشود		
Gawir	کافر / بی انصاف		
Gawirî	کفر / بی انصافی		
Gawir	کافر		
Gawuk	bihukeke e		

Gazin kirin / گلیه کردن / شکایت کردن
 Gazin گلیه
 Gazin گله / شکایت / سرزنش
 Gazîname احضاریه
 Gazîname دعوت نامه
 Gazîname برگه احضاریه / دعوتنامه
 Gazinc / gazind گله / شکایت
 Gazinc گله / سرزنش / زخم زبان
 Gazincok سرزنش امیز / ملالت بار
 Gazind گله / شکایت
 Gazind *"gilî hate zaran,
 Gazind گله / سرزنش / زخم زبان
 Gazinde kirin / گلیه کردن / شکایت کردن
 Gazinde گلیه
 Gazindekar شاکي
 Gazindekarî گلیه اي
 Gazindevan شاکي
 Gazindevanî گله مندانه
 Gazindok شاکي
 Gazingok گله آمیز
 Gazinî گلیه اي
 Gazinkar شاکي / گلیه مند
 Gazinkarî گلیه مندي / شاکيگري
 Gazinvan گلیه مند / شاکي
 Gazîvan دعوت شده
 Gazîz کرم انجیر
 Gaziziyên
 Gazûz bizûz
 Gebirge طبل بزرگ
 Gebol حریره
 Gêç گج / سنگ گج
 Gêç [i] di hin alavên pîvan-
 Gêç [ii] heriya kilsê
 -gêç kirin bi heriya kilsê
 Gêç سنگ گج
 Geda فقیر / گدا / ندار
 Geda گدا
 Geda فقیر / گدا

Gedandin / digedîne / bigedîne گدایی
 کردن
 Gede پسر / فرزند
 Gede پسرچه
 Gêdûk گردنه کوه / گذرگاه
 Gêdûk گذرگاه کوهستان
 Gef تهدید
 Gef li kesî xwerin تهدید کردن
 Gef û gurr تهدید / تهدید کردن
 Gef û gurran تهدید / تهدید کردن
 Gef تهدید
 Gefa kuştinê تهدید به مرگ
 Gefandin / digefîne / bigefîne تهدید کردن
 Gefok تهدید کار
 Gefxwarin تهدید کردن
 Gefxwer تهدید کننده
 Geh [i] مفصل
 Geh مفسل
 Geh ... Geh [ii] گهگاه
 Geh geh تکه تکه / بند انگشت
 Geh پس گردن / گاهي
 Gehîk بند انگشت
 Gehîk مفسل
 Gehîk مفصل انگشت
 Gehînbar قابلیت دستیابی
 Gehînek دوره / مرحله
 Gehîştin دست یافتن / رسیدن
 Gêj bûn گیج شدن
 Gêj گیج
 Gêj bûn گیج شدن
 Gêj kirin گیج کردن
 Gêj kirin گیج کردن
 Gêj گیج / منگ
 Gêjde گیج شده
 Gêjelok نوعی بازی کودکانه است،
 کودک به دور خود می چرخد تا گیج
 شود
 Gêjelokî کسی که به دور خود
 چرخیده و گیج شده

Gêjgerînek 1. Gerînek
 Gêjgerînk 1. Ziviroka
 Gejmîrandin / digejmîrîne / bigejmîrîne
 حیران
 Gêjnok کاکوتی
 Gêjo gêjde
 گیج‌ج
 Gel ملت
 Gel ملت / مردم
 Gêl [i] gil
 Gêl [ii] احمق
 Gêl [iii] sewdaserê bêkêr
 Gel ملت / مردم / به همراه
 Gela برگ درخت
 Gelac حقه باز
 Gelacî حقه بازی
 Gelale پسته
 Gelale [i] لوزه
 Gelale [ii] چرک نويس / نمونه / موضوع
 Gelarêzan هشتمین ماه از سالنامه
 کوردی
 Gêlas گilas
 Gelavêj اسم زن
 Gelavêj اسم کوچک زن / اسم دومین
 ماه تابستان
 Gelawêj هشتمین ماه از سالنامه
 کوردی
 Gêlaz گilas
 Gêlaz نوعی میوه
 Gêlaz گilas
 Gêle 1. Cihêkirina dan û
 Gele دستگیره پنجره یا در /
 کشوی در
 Gele گله / رمه / گروه
 Gele منحنی سرداس
 Gêle kirin 1. Bi kamê ge-
 Gêlegêl bûyer, qewimîn
 Gelek زیاد / خیلی
 Gelek bûn زیادشدن / افزایش یافتن

Gelek zêde خیلی زیاد / از
 حد گذشته
 Gelek فراوان / زیاد
 Gelekî وفور / زیادی
 Gelektî وفور / زیادی
 Gelemper گروه
 Gelemperî گرومی / کلی
 Gelemşe مشکل / اختلاف
 Gelendar ستون بزرگ
 Gelêr عمومی / مردمی / جمعیت
 Gelêrî گالری / موزیک و هنر
 Gelêş cureyekî xweliyê ye
 Gelhanasî بخش سرشماری
 Gelhe آمارنفرات / تعداد
 Gelhe جمعیت
 Gelî [ii] عزیز
 Gelî [i] دشت
 Gelî دره
 Gelî اهی! / ای!
 Gelifandin / digelifîne / bigelifîne
 خورد کردن
 Geliyên kûr
 Gelî دره
 Gêlme مخلوط کردن انواع خوردنی
 ها
 Gêlmeya گاوچران
 Gelnas جامعه شناس
 Gelo آبا
 Gelo آبا
 Gelpik دوچانگی / خب خب
 Gelpik غبغب
 Gelş اختلاف / مشکل
 Gelû مرکز دایره
 Gelwaz bendê ku dendikên gêzan, hêjîr û
 hwd li
 Gem hevsarê bi dizgîn û
 -gem li dêv xistin ji axaf-
 Gemar کثیف
 Gemar kirin کثیف کردن / نجس
 کردن
 Gemar کثافت / نجاست

Gemârî آلودگی
 Gemârî bûn آلوده شدن
 Gemârî kirin آلوده کردن
 Gemaro محاصره
 Gembol سگ نر
 Gemgirî / داوری / احقاق حقوق
 Gemî کشتی
 Gemî کشتی بزرگ
 Gemirandin بیینی کسی را
 مالش دادن
 Gemirandin / digemirîne / bigemirîne
 قورت دادن / چهره چیزی را عوض
 کردن
 Gemirandin با سروصدا خوردن
 Gemîrî کثیف / نجس
 Gemîrî/digemîre/bigemîre بد شکل
 کردن
 Gemîvan کشتیران / کشتیبان
 Gemor tiştê ku dirûve
 Gemş [i] کف دست
 Gemş [ii] کشتی گرفتن
 Gemşandin / digemşîne / bigemşîne zoranî
 dan
 Gemşîn / digemşe / bigemşe zoranî kirin/bi
 Gemşo کشتی گیر
 Gen کند / آهسته
 Gen نوعی حشره
 Gen lê ketin لبه یا کناره
 چیزی جدا شدن
 Gen lê ketin گندیدن
 Genav آب گندیده
 Genc گنج / گنجینه / خزانه
 Genc گنج / دفينه
 Gencan آسان / راحت
 Gencîne گنجینه / دفينه
 Gencîne گنج / گنجینه / خزانه
 Gencîne دفينه / گنجینه
 Gend [ii] بوی بد
 Gend [i] aj, zîl, ajero
 Gend [iii] پوچ / گندیده

Gend [iv] سود / استفاده
 Gende بچه ها
 Gende بچه
 Gendek دانه انجیر
 Gendel کثیف / آلوده
 Gendel [i] آدم بی کار
 Gendel [ii] مفسد اداری
 Gendel چرکین / کثیف / پلید
 Gendelî دزدی از بیت المال
 Gendelî کثیف / نجس
 Gendelî فساد
 Gene شپش / حشره ای که خون را
 می مکد
 Genefis 1. Ferasetkor 2.
 Genefisî kirin لغت دادن / کش
 دادن
 Genek [i] gûnî *"henek,
 Genek [ii] gen
 Genek دانه سمی کرچک و خود این
 گیاه
 Gengaz ممکن
 Gengaz آسان
 Gengeşe بحث / گفتگو
 Gengeşî مشاجره
 Gengeşî درگیری
 Gengeşî درگیری / جر و بحث
 Genî kirin فاسد کرد
 Genî فاسد
 Genî bûn فاسد شدن
 Genî bûn گندیدن / فاسد شدن
 Genî kirin فاسد کردن
 Genî گندیده / فاسد
 Genijîn / digenije / bigenije efûngî bûn
 Genim گندم
 Genim گندم
 Genime...Amî ذرت / ذرت هندی
 Genimî گندم گون
 Genimî گندمی رنگ / به رنگ گندم
 Genimî kirin پیش خرید کردن
 محصول سال آتی
 Genimî گندمی رنگ

Genimok	ذرت / گندم بوداده	Gerdengaz	بلند بالا
Genûs	طمع کار	Gerdenî	گردنبند
Genدند		Gerdenî	گردنبند طلا / اسم دخترانه
Gep	گپ	Gerdeniya zêr	گردنبند طلا
Gepik	منقار	Gerdenxwar	گردن کج
Gepik	لپ / گونه	Gerdînende	اداره کننده /
Geprûg	گلو		کارگردان / سرپرست
Ger [i]	گشت و گزار	Gerdiş [i]	گردش
Ger	گردش / حرکت	Gerdiş [ii]	amûr
Ger [ii]	زمین صاف	Gerdûm	گاری که عامل محرکش گاو است
Ger [iii]	اگر		
Gêr bûn	1. Feşk lê ketin,	Gerdûm	وسیله شخم زنی که به گاو نرمی بندند / ارابه ای که به وسیله گاو حرکت می کند
Gêr bûn	گرد شدن	Gerdûn	عالم / جهان
Gêr bûn	وارون شدن / پیچ خوردن	Gerdûn	کائنات / چرخ گردون / جهان / دنیا
Gêr kirin	گرد کردن / ترجمه کردن	Gerdûn	کائنات / گردون / رزگار
Ger	گردش / سفر	Gerdûn	گیتی / جهان
Gera avê	آبگیر کوچکی که در جای عمیق رودخانه ایجاد می شود	Gerdûnî	جهانی
Geran	mîrkuîê hesinî	Gerdûnî	جهانی
Geran	چکش بزرگ آهنی	Gêre gêle	*"gêre, bi goli-
Gêran	کامل / بالغ	Gêre	آسیاب کردن غله / کوبیدن غله / از پوست در آوردن غله
Gêran bûn	کامل شدن	Gêre kirin	دعوا کردن
Gerandin / digerîne / bigerîne	اداره	Gêre	خرمن
کردن		Gêre	خرمن / دعوا
Gerandin	گرداندن / اداره کردن / به	Gêreba	جریان هوا
گردش بردن / چرخاندن		Gerek kirin	ضرورت پیدا کردن
Gêranî	کمال		اجبار پیدا کردن
Geran	گردش	Gerek	ضروری / باید
Gerav gerînek		Gerelavij strangotina bi	
Gêrav	ساختن چیزی طبق الگو	Gerelawêj	دورهم آواز خواندن / گروهی آواز خواندن
Gêrav kirin	از روی الگو	Geremol	هرج و مرج
چیزی را درست کردن		Gerestêrk stêrka ku di	
Ger	گوجه فرنگی	Gerew	گرو / گرو گذاشتن /
Gerd	برجسته / قابل ملاحظه		جبران / تلافی
Gerd	گرد / غبار	Gerew	وثیقه / ضمانت
Gerd	موثر / برانگیزاننده	Gerew dan	کفیل شدن
Gerdek	مجلس عروسی		
Gerdek	حجله / مکان مختص زفاف		
Gerdelûle	قرن		
Gerden	گردن		
Gerden	گردن		

Gerew kirin گروگان گیری
 Gerew گروگان / وثیقه
 Gerewêrk gerestêrk
 Gerger زمین سنگلاخ
 Gergere gêre
 Gerguhêz گذرا
 Gerhan gerîn *"gerhan
 Gerîde gerok, geştîyar
 Gerîde گردشگر
 Gerîdevan چرخ زننده / گردشگر
 Gerîdevanî گردشگری / گردشگر
 Gerîh behîva negihiştî;
 Gerîk بذر گل و گیاه / غبار
 نشسته روی برگ درختان
 Gêrik اسید فورمیک / مورچه
 Gerîla چریک
 Gerîla گریلا / چریک
 Gerîn (lê) جستجو کردن
 Gerîn گردیدن / گردش کردن
 Gerîn/digere/bigere گردش کردن
 Gerînek kuna di bin avê
 Gerînende گرداننده / هدایت کننده
 / راهبر
 Gerînende مدیر / مسئول
 Gerînge 1. Rojgeran 2.
 Gerînkâr گردشگر
 Gerînkârî گردشگری
 Gerînvân گردشگر
 Gerînvânî گردشگری
 Gerînvân جستجو / گردش
 Gerisandan / digerisîne / bigerisîne 1.
 Pêpest
 Geriyayî دنیا دیده
 Germ گرم
 Germ bûn گرم شدن
 Germ kirin گرم کردن / جوش
 آوردن
 Germ kirin گرم کردن
 Germ گرم
 Germahî گرما
 Germahî گرما / حرارت

بر اثر گرما جوش زدن
 Germajok جوش / دانه
 Germandin گرم کردن /
 حرارت دادن
 Germandin / جوش درآوردن /
 عرق جوش
 گرم کردن
 Germapîv گرماسنج
 Germav چشمه آب گرم
 Germav گرماب / آب گرم
 Germavî کسی که به چشمه آب گرم
 رفته
 Germav گرمابه / آب گرم
 Germayî bûn گرما زده شدن
 Germayî گرما
 Germegû kirin کثیف کردن / نجس
 کردن
 Germegû کثیف / نجس
 Germeşo نیمه تمیز / تمیز نشده /
 آلوده
 Germesûk لباس ارزان قیمت
 Germî آش
 Germişang gerînge
 Germijandin / digermijîne / bigermijîne
 germixandin
 Germijank alava gêrebayî
 Germijîn / digermije / bigermije germixîn
 Germijok germixî
 Germik حوله گرم / دستمال گرم
 Germixandin / digermixîne / bigermixîne di
 germê de sekinandin û
 Germixîn / digermixe / bigermixe di germê
 de
 Germiyan warê ku zivis-
 Germîyan آران / قشلاق
 Germîyan گرمسیر
 Germî گرما / نام دشتی در کردستان
 Germjimêr دماسنج
 Germok فلفل
 Germok حساس به گرما
 Gername سفرنامه
 Gernas شجاع

Gêro bûn آواره شدن
 Gêro kirin آواره کردن
 Gerok pişekarê geşt û مسافر/ ولگرد
 Gerok گردشگر / چرخ زننده
 Gerr گردش / چرخه / دوره
 Gerr dan باد دادن / هوا دادن
 Gerr انتشار جریان/ گردآب عمیق
 Gerra avê آبگرد
 Gerra mal چرخه کالا
 Gerra mal جریان گردش کالا
 Gerra maran به هم چسبیدن مارها / چنبره مارها
 Gerra maran جفت گیری مارها
 Gerra xwînê گردش خون / چرخه خون
 Gerra xwînê جریان گردش خون
 Gers گز
 Gers نوعی گیاه است
 Gêrûse آسیاب دستی
 Gerûşe حادثه
 Gerusî بیجاری / گروسی
 Geryan جستجو کردن / دنبال چیزی گشتن
 Geş سبز / زنده / جاندار
 Geş bûn زنده شدن / سبز شدن
 Geş kirin درخشان کردن / شاد کردن / توسعه دادن
 Geş kirin دل خوش کردن
 Geşbîn خوش بین
 Geşe pê dan اداره کردن / به جلو هدایت کردن
 Geşedan پیشرفت کردن
 Gêsin تیغه خیش / تیغه گاو آهن
 Geşin جشن
 Gêsin گاو آهن
 Gêşref گروه کوچک
 Geşt گردش / پیکنیک
 Geşt [i] گشت
 Geşt [ii] گدایی کردن

Geştiyar بازدید کننده
 Geştname سفرنامه
 Gêşû گیسو
 Geşûk شهاب سنگ
 Geş درخشان / شاد / توسعه یافته
 Gevaztin / digevêze / bigevêze gevizandin موی ژولیده / موی فرخورده
 Gevel پریشان شدن
 Gever شهری در کردستان ترکیه
 Gevez رنگ قرمز
 Geveze بد دهان
 Geveze bûn بد دهان شدن
 Geveze kirin 1. Pergala وراج / پرحرف
 Geveze kirin پرحرفی کردن
 Geviz روی زمین کشیدن
 Gevizandin / digevizîne / bigevizîne li erdê birin روی زمین غلتاندن
 Gevizîn / digevize / bigevize xwe li erdê birin û روی زمین کشیدن
 Gevizk cihê bi toz û xîz مکان غلتیدن
 Gevîzk مکان غلتیدن
 Gevzik گل و لای گیاهی
 Gevzîn (عمل) خود را روی زمین کشیدن
 Gevzol gevel گیج
 Gewc مزخرف / بی معنی
 Gewc مزخرف بودن
 Gewendê کولی / غربتی
 Gewende مطرب
 Gewende شبیه کولی
 Gewher گوهر / جواهر
 Gewher گوهر
 Gewherfiroş جواهری / گوهرفروش
 Gewherfiroş جواهرفروش

Gewherî	جواهری / گوهر فروش	Gewroki	مبتلا به نوعی بیماری
Gewherî	جواهری	پوستی	
Gêwil	خیال انجام یا انجام ندادن کاری	Gewroxî	مبتلا به نوعی بیماری
Gêwil şikandin	دلسرد کردن	پوستی	
Gêwîldar	کسی که قصد انجام کاری را دارد	Gewşîn	اختصاصی
Gêwîlsar	دلسرد / بی خیال	Gewz	خوشی / توانگری / ثروتمندی
Gêwîlsar	دلسرد شدن / بی خیال شدن	Gewz	دولتمندی / توانگری
Gêwîlsar	دلسرد کردن	Gewzîn di heyberan de	
Gêwîlsarî	دلسردی / بی خیالی	-gewzîna hunerî di ka-	
Gêwilşikên	کسی یا چیزی که انسان را دلسرد می کند	Geyîk	بند انگشت
Gewirkî	متمایل به خاکستری	Geyîk	مفصل
Gewixandin / digewixîne / bigewixîne	بستن / اختناق	Geyîk	مفصل انگشت
Gewixîn/digewixe/bigewixe	خفه شدن	Gez [ii]	فشار دندان بروی چیزی
Gêwlê jina ku karî li gorî		Gez kirin	گاز زدن / خوردن
Gêwlo mirovê ku her gav		Gêz	نوعی درخت
Gewn	گردنه کوه	Gez	نوعی گیاه
Gewr	خاکستری	Gez [i]	نوعی درخت
Gewr	رنگ سفید تاریک	Gez kirin	متر کردن / اندازه گرفتن
Gewr	خاکستری	/ گاز گرفتن	
Gewre [ii] di hûnanê de		Gez	گز / درخت گز
-gewre çêkirin çeperast		Gezandin / digezîne / bigezîne	سوختن
Gewre [i] / ریش سفید		گلو و زبان	
Gewrecûnkî gewrotankî		Gêze	هویج
بزرگ		Gêzeg teleb	فرصت طلب
Gewrî	حلق / گلوگاه	Gêzeg	فرصت
Gewrî	حنجره / خشک نای	Gêzek her du hestiyên ku	
Gewrî	قیف	Gezek çêreya gezende	
Gewrî	گلو	Gezende tiştê ku aliye	
Gewrî	گلو / گردن / دهانه	Gêzer	هویج
Gewrik	نوعی مریضی پوستی	Gêzer	هویج
Gewrikî	مبتلا به نوعی بیماری	Gêzgêrik	جارو
پوستی		Gezgezok çêreya kefgez-	
Gewrikî	متمایل به خاکستری	Gêzî	جارو
Gewriya Malzarûkê	استخوان بیرونی	Gêzî	جارو
رحم		Gêzîk	جارو
Gewrî	گلو / گلوگاه	Gezik	مقابل دید / نشانه
		Gezik ?	
		Gêzik kirin	جارو کردن
		Gêzik	جارو

Gêzirandin / digêzirîne / bigêzirîne
 فریب دادن
 Gêzîvan / سپور / فراش
 Gezkar مترکننده / اندازه گیر
 Gezme / تیرکمان / خدنگ
 Gezo / شیرینی / گز
 Gezo cureyekî şirîniya
 Gezoke زبان دراز
 Geztin / digeze / bigeze گاز زدن
 Gî همه / کل
 Gi bidayê
 Gibîse ماه 29 روزه / کیسه
 Gîd کلمه ای است برای صدا
 زدن بز و بزغاله
 Gîdaran / خوک نر
 Gîdê gîdê صدایی برای فراخواندن بز
 و بزغاله
 Gîdê gîdê ?
 Gîdêmî نوعی خنجر عربی
 Gîdêmî (نوعی خنجر تازی عربی)
 Gîdî tew lo lo!
 Gîdik به زبان کودکان بزغاله
 است
 Gîdîş ساقه گیاه
 Gîdîşan لقبی برای مردان معادل بزغاله
 Gîft قول
 Gîhan ser hev جمع هم رساندن /
 بندی کردن
 Gîhan(gîhîn)/dîgihe/bigîhe 1. Lê asê bûn 2.
 Gîhandin / کارآموزی / تعلیم
 Gîhandin (bigîhîne !) / کار یاد دادن
 تعلیم دادن
 Gîhandin رساندن
 Gîhandin/dîgîhîne/bigîhîne 1. Lê asê kirin 2.
 Gîhanek (r) girêka peyv
 Gîhanek حرف ربط / حرف عطف /
 پیوستگی
 Gîhanek حرف ربط / پیوستگی
 Gîhaneka sade حرف ربط ساده /
 حرف عطف ساده

Gîhar tenîsk
 Gîhar bûn tenîsk bûn
 Gîhayî رسیده / کامل شده
 Gîhêjten / رسیدن / دست یافتن
 Gîhêjtin / رسیدن / دست یافتن
 Gîhêştî رسیده
 gîhev / اکرام
 Gîhiştin / digîhêje / bigîhêje [i] به دست
 آوردن / رسیدن
 Gîhiştin / digîhêje / bigîhêje [ii] رسیدن
 رسیدن / دست یافتن
 Gîhor جایی که گوسفندان در آن
 استراحت روزانه دارند
 Gîhor جلگه مرتفع کوچک کنار
 کوه / فلات کوچک کنار کوه
 Gîhor تغییر
 Gîhor تغییر
 Gîhorîn / جا بجا کردن / تغییر دادن
 Gîj bûn آماده شدن برای حمله
 Gîj kirin آماده کردن برای حمله
 Gîj شدت
 Gîjevîj صدایی که از حرکت چیزی
 تولید می شود
 Gîjgîjandin / اغوا کردن /
 تحریک کردن / خشمگین کردن
 Gîjgîjandin / دامن ردن /
 تحریک کردن
 Gîjgîjîn 2. (sewalê nêr)
 Gîjgîjîn / digîjgîje / bigîjgîje آماده
 شدن برای حمله
 Gîjîk ژولیده مو
 Gîjîk موی ژولیده / موی نامرتب
 Gîjîk موی پریشان / موی فررفری
 Gîjîn / digîje / bigîje 1.
 Gîjîlok جوشهای ریز صورت
 Gîjînj cureyekî çêreya
 Gîjînj گشنیز
 Gîjo آماده حمله
 Gîjogîjo kirin 1. Bangî gadanê kirin
 واحد زمین مزروعی
 Gîl پشم

Gil	خاک رس	Gilî kirin	شکایت کردن
Gil	خاک رس / خاک کوزه گری	Gilî kirin	شکایت کردن / گله مند بودن
Gil	خاک رس / گل	Gilî kirin	غیبت کردن / گله کردن
Gilahe	غنیمت	Gilî kirin	غیبت قول / سخن / حرف
Gilar goştê ku di bin er-		Gilfîdar	شاکى
Gilare bistikê darê; qurm		Gilfîdar	شاکى / شکلیت کننده
Gilav	فاضلاب / آب کثیف	Gilfîdar	خواهان / شاکى
Gilç	singê sertûj ê ku di	Gilfîhlê	مدافع / دفاع کننده
Gilde	gilok, gaj	Gilfîhvan	شاکى / شکلیت کننده
Gilde	کلاف / توپ پشمی	Gilfîhvan	خواهان / شاکى
Gildegild kirin	bildebild	Gilik	قسمتى از دستگاه تناسلى
Gildêma cureyekî çêreya		زنان	
Gildgildo	bildbildo	Gilik	لوله فالوپ در اندام جنسى زنان که زیر لوله میزنای قرار دارد
Gildî	pîne û potikên wekî	Gilik	چوچوله اندام تناسلى
Gildî kirin	werpêçan	زنان	
Gildîn	زباله / آشغال	Gilîkar	مدعى / شاکى
Gildo	1. Kesê ku ji axafti-	Gilîkir	مدعى / خواهان
Gilê	1. Girêdana bend û	Gilîlêkirî	مدعى علیه / خوانده
Gilê bûn	متوجه شدن / فهمیدن	Gilîlêkirî	خوانده / مدعى علیه
Gilê bûn	ورم کردن	Gilîname	شکایت نامه / احضاریه
Gilê kirin	به هم بستن	Gilîyî	
Gilêj		Gilm	guliyên darê
Gilêlik	مردمک چشم	Gilmik	guliyên darê yên
Gilêne	پرده چشم / لایه چشم	Gilok	tayê ziyî/hilçinandî;
Gilêne	سفیدی چشم	Gilol	girover
Gilêne	پرده چشم	Gilolî	giroverî
Gilêş	زباله	Gilor	[ii] بقه بازی
Gilêşdank	زباله دان	Gilor	[i] berê dara qajê
Gilêz	ava zeliqok a ku li	Gilor	[iii] girover
-gilêz	bi dêv ketin 1.	Gilor kirin	1. Nemûş ki-
Gilêz ji dev ê wî hat	آب از دهان کسی	Gilor kirin	گرد کردن
جاری شدن		Giloxe	جوجه ای که تازه از تخم در آمده
Gilgil	ذرت / ذرت هندی	Gilp	gulp
Gilgil	ذرت / گندمک	Gilûmût	girover
Gilgil [i]	heriya hasilkirî	Gilûmûtî	giroverkî
Gilgil [ii]	گارس / ارزن / خوراک	Gilviçandin / digilviçîne / bigilviçîne	پهن کردن
Gilgil [iii]	پرنندگان		
Gilgil	ذرت هندی		
Gilgilê Stembolê	ذرت استانبولی		
Gilî	شکایت / گله		
Gilî	شکایت / گله / عرض		

Gilviçîn / digilviçe / bigilviçe [i] dil jê mayîn

Gilviçîn / digilviçe / bigilviçe [ii]

پهن شدن

Gilyaz گيلاس

Gilyaz گيلاس

Gilyaz گيلاس

Gincir pîne û potikên pe-

Gincirgincirî / چین و چروک

ترک

Gincirgincirî چین و چروک شده

ترک برداشته

Gincirgincirî kirin چین و چروک کردن

Gindir نوعي انگل گوسفندان

Gindirandin / digindirîne / bigindirîne

گرد کردن / ترجمه کردن

Gindirîn غلتیدن / وارون شدن

Gindirîn / digindire / bigindire گرد شدن

ترجمه شدن

Gindor 1. Cureyekî sew-

Ginegin kirin تو دماغی حرف

زدن

Ginegin صدای تو دماغی حرف زدن

Ginginok کسی تو دماغی حرف می زند

Gir [ii] 1. Bermaya ber

Gir [i] بلندی

Gîr [i] گیر / متوقف

Gîr [ii] qebiz

Gir [iii] بزرگ

Gir [iv] انتقام

Gir boxe بزرگ / ساخت یا ترکیب

قوي

Gîr bûn متوقف شدن

Gir تپه بزرگ / درشت / بزرگ

Giramî گرامی

Giramî girtin احترام گذاشتن

Giran سنگین

Giran سنگین / با ارزش / باوقار

Giran bûn سنگین شدن / جدی شدن

Giran kirin گران کردن

Giran / سنگین / گران / حامله / وخیم

Giranbiha گران بها

Giranbiha با ارزش / گرانبها

Giranî / سنگینی / باوقاری

با ارزشی

Giranî گرانی / جدیت

Giranî سنگینی / حاملگی

Girar xwarineke ku ji bi-

Girar آش

Girarîn سوپخوری

Girarîn ظرف سوپ خوری

Girarîr شیربرنج

Girarîr آش

Girav parçeyek bejahiya

Girav جزیره / جزیره کوچک

Gîrav محلول آب و ماده ای دیگر

/ آب نمک

Girav جزیره / مجزا کردن

Giravî giramî

Giraw جبران / تلافی

Girbêj سید با سوراخهای گشاد

Girboxe بزرگ / ساخته محکم

Girde girav

Girdek حرف بزرگ

Girdek حروف بزرگ الفبا

Girdek بزرگ

Girdek بزرگ

Girdik ماهیچه

Girdîk نوعي اسباب بازی

Girdirûn چرخه

Gîre qebizbûyî

Girê dan بستن / گره زدن

Girê girê گره گره / درهم و برهم

Girêba 1. Nexweşiyek

Girêbend پیمان / عقدنامه

Girêbest şala navê; şûtik

Girêcan bêaramiya giyanî

Girêçik movik

Girêçik بند (انگشت) / مفصل

Girêçik مفصل

girêdan خیلی سریع تصمیم خود را
 عوض کردن
 Girêdan بستن
 Girêdan ماده / بند / گره زدن / بستن
 بستن
 Girêdan پیوند
 Girêdayî ne li ser zadê
 Girêdayî بسته / بستگی
 Girêdayî bûn وابسته شدن / وابسته بودن
 Girêdayî وابسته
 Girêftik گرهی که به آسانی باز می شود
 Girêftik گرهی که زود باز می شود
 / گرهی که پاپیون مانند بسته می شود
 Giregir 1. Payedar 2. Ra-
 Giregir رهبر شهروندان / طبقه بالای جامعه
 Giregir رئیس / بزرگ
 Girêhişk hişkegilê
 Girêhişk گرهی که زود باز نمی شود
 / گرهی که محکم بسته می شود
 Girêhişk گره کور / گره محکم و خشک
 Girêk گره
 Girêk گره
 Girêka pê / توپ / بندهای انگشتان پا
 Girêka pê توپ فوتبال
 Girêkên dest بندهای انگشت
 Girêkork گرهی که زود باز نمی شود
 / گرهی که محکم بسته می شود
 Girêkutik گرهی که زود باز نمی شود
 / گرهی که محکم بسته می شود
 Girêkwîrk گرهی که زود باز نمی شود
 / گرهی که محکم بسته می شود
 Girên rût
 Girêpêç babelîsk
 Girêz gilêz
 Girêz آب دهان / بزاق
 Girêz اب دهان/بزاق
 Girê گره

Girfan جیب
 Girfan جیب
 Girfik باسن / خمیر گرد شده
 Girgîn بی حوصله / عصبانی
 Girgîn گریه کردن / گریستن
 Girgîn خشمناک / آتشی / متعصب
 Girgirik 1. Ereboka zarokan 2. Ereboka destan a
 Girgirok چرخ دستی / فرغون
 Girgirok گاری دستی
 Girhan xwe bi xwe xi-
 Gîrhe کف روی آب در حال جوش / حباب
 Girî گریه
 Girî گریه
 Girîdeng صدای گریه
 Girîj بد اخلاق / اخمو
 Girîjîn / digirîje / bigirîje 1. (seg) bezîn hev
 Girik گل آلود / تپه ای که خیلی بلند نباشد
 Girik نامعین
 Girik چونه نان / تپه کوچک
 Girîn/digirî/bigirî گریه کردن
 Girîng مهم
 Giring girtin مهم دانستن / ارزش دادن
 Girîng مهم
 Girîngî dan اهمیت دادن
 Girîngî اهمیت
 Girîngî dan مهم دانستن / ارزش قایل شدن
 Giringî dan ارزش دادن / بها دادن
 Giringî اهمیت
 Girîn گریه کردن
 Girisîn / digirise / bigirise بزرگ شدن
 Girîyan گریه کردن / گریستن
 Giriyandin / digirîne / bigirîne گریاندن
 Girî گریه
 Girj tivancî

Girj bûn tivancî bûn
 -girjbûna masûlkeyan
 Girkan çiyayê ku lûtkeya
 -girkanê hilçûyî çiyayê
 -girkanê mirî çiyayê ku
 Girmêşo kirin / تمیز نشستن
 پاک نکردن
 Girmijîn/digirmije/bigirmije صدای
 ابرها / رعد
 Girmik مشت دست / کف دست
 Girnawkî bûn 1. Dema
 Girmijandin / digirmijîne / bigirmijîne
 خنداندن
 Girmijîn/digirmije/bigirmije خندیدن
 Girmoz girtikgirtikî, kêr-
 Giro kirin 1. Taloq kirin
 Giro وامانده / جامانده
 Giro bûn 1. Taloq bûn 2.
 Giro bûn مشغول شدن
 Giro kirin به تعویق انداختن / گیر
 کردن
 Girole ماشین بارکش
 Giroşk dervank, tepedor
 Girov نشان / باقیمانده
 Girove سند
 Girover مدور
 Girover گرد / دایره
 Giroveya ajovaniyê گواهینامه
 رانندگی
 Girr lê hatin آمدن
 Girr از کسی بد آمدن
 Girr برنزه / خرمایی
 Girr چرم سازی / دباغی
 Girrde نوعی نان کردی که گرد
 و ضخیم است
 Girr چرم سازی / دباغی
 Girs بزرگ
 Girş ستون
 Girse گروه / اجتماع
 Girseyî گروهی
 Girsik گلابی وحشی
 Girsik گلابی کوهی
 Girsik گلابی وحشی

Girsik گلابی وحشی
 Girsik گلابی وحشی
 Girs بزرگ
 Girte zabintame
 Girte پیش نویس / ضابطه نامه
 Girte صورت جلسه / خلاصه
 مذاکرات
 Girtek فاکتور
 Girtenivîs کسی که ضابطه نامه یا
 متن پیش نویس را می نویسد
 Girtenivîs وضع کننده قانون
 Girte صورت جلسه / خلاصه مذاکرات
 Girtî تیره / گرفته
 Girtî محکوم / زندانی / بسته
 Girtîgeh زندان
 Girtîgeh زندان
 Girtin دستگیر کردن / اسیر کردن
 Girtin دستگیری / اسارت
 Girtin / digire / bigire گرفتن / به دست
 آوردن
 Girtin ser xwe پذیرفتن
 Girtin û avêtin hinavan
 Girtin û birin گرفتن و بردن
 Girtin بدست آوردن /
 دستگیر کردن
 Girtina berê heyvê ماه گرفتگی
 Girtina berê rojê خورشید گرفتگی
 Girtingeh زندان
 Girtiya difînî گرفتگی تو دماغی
 Girtiya hişk گرفتگی صدا
 Girtiya nerm گرفتگی نرم
 Girtî بسته / محدود / زندانی
 Girtole فعال / زیرک
 Girûb گروه
 Girûp گروه
 Girûz girnoz
 Girûz kirin 1. Meht kirin
 بزرگ / گنده
 Gîsik بزغاله دو ساله
 Gîsik بز دو یا سه ساله
 Gîsin تیغه خیش / تیغه گاو آهن

Gîsin قسمت فلزی جلوی گاو آهن
 Gîsin گاو آهن / خیش
 Gîsinê cot خیش گاو آهن
 Gîsk بز شش ماهه تا یک ساله
 Gîsk کفاره دادن / جبران کردن
 Gişk / gişt همه / کل
 Gîska ezaban هدیه یا سوغاتی
 که توسط خانواده داماد به مردان
 مجرد داده می شود
 Gîska mêvanan آوازی که توسط
 مهمانان خوانده می شود تا اجتماع
 شبانه را رسماً آغاز کنند
 Gîsnê re... چیزی که از یخ
 ساخته شده باشد
 Gîsnê zêr شخم زدن و کاشتن بذر بعد
 از بارندگی و رشد گیاهان وحشی و
 هرز
 Gişt همه
 Giştgiyan بدن
 Giştî کلی / همه / عمومی
 Giştî کلی
 Giştîname بیان نامه
 Giştî همگی
 Gît روزهای سرد زمستان
 Gîtf جهان
 Gîtik استخوان درشت نی
 Gîtik لوله درشت / استخوان
 درشت
 Givande بلندی
 Givande خاک ریز / سرازیری
 Givandin / digivîne / bigivîne مایه زدن
 Givar آشنا
 Givêrandin / digivêrîne / bigivêrîne dehandin
 ذوب شدن
 Givêrîn / digivêre / bigivêre
 Givî شیر مایه زده شده
 Givîj خفجه / عوسج
 Givîj خفجه / عوسج
 Givir گربه وحشی
 Givîşk [i] tivanc

Givîşk [ii] bizava ku mirov ji egera xewê
 an jî
 Givîşk dan palûşkên
 Givîşkî bûn tivanc û qolinc di lêş de peyde
 bûn
 Giviştin چلانیدن / فشار دادن
 Givrik انسان قوی
 Givrik bûn جا افتاده و با
 وقار شدن
 Gîx xêza ku di şeklê bazi-
 Giya گیاه / علف
 Giya گیاه
 Giya گیاه / علف
 Giyadermank گیاه دارویی /
 داروی گیاهی
 Giyadermank گیاهان دارویی
 Giyadîn انبار علفه
 Giyadîn انبار گاه خشک شد
 Giyajeng علف هرز
 Giyajeng علف هرز
 Giyan روح / جان
 Giyanewer زنده / جاندار
 Giyanewernas زیست شناس
 Giyanewernasî زیست شناسی
 Giyanî روحانی
 Giyaxur گیاه خوار
 Giyazibil کود گیاهی
 Giz فکر
 Gîzan hesinê tûj ê ku pê
 Gizdar جذاب
 Gize گاز / گزیدگی / نیش
 Gizer خشک / سفت
 Gizêr هویج
 Gizêr هویج
 Gizêr هویج
 Gizgizîk giloka biçûk
 Gizgizîn گزگز شدن / بی حس شدن
 Gizgizîn / digizgize / bigizgize لرزیدن
 Gizilgo giloka ku ta û
 Gizing elind

Gizing / اولین تشعشع طلوع / اولین پرتو طلوع
 Gizing فجر/ سپیده دم
 Gizîr خدمتکار
 Gizre آرد دانه درشت
 Gizre چوب نیمه خشک شده
 Gizre خشک / ترد
 Gizreyî خشکی / تندي
 Gizû روغن فاسد
 Gizûz نوعی حشره که باعث پوسیده شدن لباس می شود
 Gizvanok gustik
 Globalîzebûn جهانی شدن
 Glover
 Go بازی
 Go توپ / توپ هاکی
 Gobaz بازیکن
 Goc ناقص / معلول
 Gocar مکان صخره ای / جای صخره ای
 Gocarî سنگلاخی / صخره ای
 Goçavik عینک
 Goçel عصا
 Gocî معلولیت
 Goçke درز / ترک
 Goçke شاه بلوط / بید انجیر
 Godarî kirin / گوش کردن
 تبعیت کردن
 Gofîtûgo گفتگو
 Gog hola lîstinê "gog çî-
 Gog توپ
 Gog توپ / توپ پشمی
 -gog hatin ber çoyî ketin
 Gogbaz بازیکن
 Gogê ye û îro wekî goga
 Gogelîsk lîstîna hola pê
 Gogerîn kêzikeke ku ji gil
 Goh گوش
 Gojîmestî kirin یاد دادن چگونگی
 مکیدن
 Gol چاله / چاله آب / دریاچه

Gol دریاچه / برکه / دریا
 Gola Zirêwar دریاچه زریبار
 Golik گوساله
 Golik گوساله
 Golikê Sersing گوساله شیرخوار
 Golikê yekgaranî گوساله نر یک ساله
 Golikî گوسالگی
 Golikinî گوسالگی
 Golikvan چوپان گوساله
 Golikvan گوساله چران
 Golim kulêmek
 Gom طویله
 Gom غار یا خانه ای است در بیابان که شبانه گوسفند در آن نگهداری می کنند
 Gom طویله گوسفند
 Gome سنگ بزرگ و سنگین که نتوان آن را تکان داد
 Gome صخره بزرگ
 Gome صخره بزرگ
 Gon berhildan û pelxwa-
 Gon رنگ
 Gon رنگ
 Gon رنگ
 Goname وصیت نامه
 Gonc زمین شخم نزده
 Gonc kirin روی گردانی/ امتناع کردن
 Goncal چاله
 Gonce کرم درخت
 Gond پره / پره های چرخ
 Gond پروانه چرخ/ پره توربین
 Gong لباسی که از چرم گران قیمت درست شده است
 Gongil [i] cureyekî goni-
 Gongil [ii] 1. Qat bi qat 2.
 Gonî درختچه گون
 Gonî رنگی
 Gonxwarina pisikê hatin
 Gopal چوب / عصا

Gopîtik	قله / نوک	Goşe	کنج / گوشه
Gor	گور / قبر	Goşebend qiraca ku en-	
Gor	مزار / قبر / گور	Goşebend	پایه میدان / پی میدان
Gor (li)	طبق / براساس	Goşebend	زاویه بند
Goran	چمنزار	Goşepîv alava ku pê qey-	
Goran	روستایی / دهقان	Goşeya tûj	زاویه تند
Goran	دهقان / تغییر	Goşe	گوشه / زاویه / کنار
Gorangeh	تفریحگاه	Goşkar	کفاش
Goranî	ترانه	Goşt	گوشت
Goranvanî	دهقانی	Goşt	گوشت
Gore	جوراب	Goştbirinc	غذای گوشت و برنج
Gore	جوراب / جوراب ساقه	Goştbirinc	گوشت و برنج دم کرده
Gore	کوتاه	Goştê çirr	گوشت سفت
Gore	جوراب	Goştfireş	قصاب
Gorevan	جوراب باف	Goştfireş	قصاب
Gorî	قربان / فدا	Goştî	گوشت خشک شده
Gorî kirin	نوبتی کردن	Goştî	گوشتی
Gorî	طبق / براساس / اندازه / نوبت	Goştperere	جنین
Gorîçe kêlika gorê		Goştخور	گوشت خوار
Gorim	خواهرمسر	Goştخور	گوشتخوار
Gorim	خواهر شوهر	Got û bêj kirin	جر و بحث کردن
Goristan	قبرستان	Got û bêj kirin	گفتگو / جر و بحث
Goristan	گورستان	Gotar	نطق
Goristan	قبر / گورستان	Gotar kirin	سخن گفتن
Gorn	خانه باغ	Gotar	گفتار / سخن
Gorneba	گفتار / نوعی جانور	Gotar	گفتار / مقاله / سخنرانی
Gornebaş	گورکن	Gotarbêj	سخنران / خطیب
Gornepa	گفتار / نوعی جانور	Gotarî	گفتاری
Gornepiş	(گورکن) حیوان	Gotarvan	سخنور
Gornepişik	گفتار / نوعی جانور	Gotarvanî	سخنوری
Gornepişik	دزد گورستان	Gotebêj	گفتگو
Gorr	قبر	Gotegot	قیل و قال
Gorum	کود حیوانی	Gotegot	جدل / بحث
Gor	گور / قبر	Gotin / dibêje / bibêje	حرف زدن / صحبت کردن
Goş	گوشه / کنار	Gotin [i]	گفتن / قول
Gosan	زنبوری است شبیه به زنبور عسل	Gotin	گفتن / گفتار
Gosartme	1. Rezil 2. Ele-	Gotina pêşfyan	ضرب المثل
Goşe	1. Guçê ku qiraca wî	Gotindar	سخن ران / ناطق
Goşe	کنج / گوشه		

Gotinok	گفتار کوتاه	Graw	گرو / گرو گذاشتن / جبران / تلافی
Gotin	گفتن / حرف / سخن	Grev	اعتصاب
Gotûbêj	گفتگو / بحث	Grêv	اعتصاب
Gov	انبار	Greva birçîbûnê	اعتصاب غذا
Gov	طویلله	Grûp	گروه
Gov	طویلله گوسفند	Grûzî	لرزیدن / مضمّنز شدن
Govan	شاهد	Gû	ضایعات بدن انسان
Govanî	شهادت	Gû	گه / مدفوع
Govan-name girove û ni-		Gû kirin	ریدن
Govar	مجله	Gû	مدفوع
Gove govan		Gûbir	نوعی حشره
Govend	شادی / رقص گروهی	Gûbirk	نوعی حشره
Govend girtin	رقص دسته جمعی	Guç	کنج / گوشه
کردن		Guç	کنج / گوشه / کنار
Govend	رقص دسته جمعی	Gûcinc	درخت زیتون وحشی
Govendger	کسی که در راس	Guck	کنج / گوشه
Govendger	رقص گروهی قرار می گیرد	Guçl	خوشه
Govendkî	رقصی	Gudarî	شنیدار
Govendvan	رقاص	Gûdele	علاف / الواط
Govendvanî	رقاصی	Gudol	شیر برنجی که روغن دارد
Govend	رقص دسته جمعی	Gudrêj	الاغ / خر
Govetî govanî		Gûfik	منگوله
Goya	اگر / اگرچه / فرضاً	Guft û go	گفت و گو / گفت و شنود / بحث / تبادل نظر
Goya	گویا / مثل اینکه	Guftûgo kirin	گفتگو کردن / مذاکره
Goyende	گوینده	کردن	
Goyger	بازیکن	Guftûgo	بحث / گفتگو
Goyîn	نوبت	Gûgerîn	
Goyîn	گارد / محافظ	Gûgerîn	نوعی حشره
Goyîn[i]	صف / نوبت	Gûgilêrk	نوعی حشره
Goyîn[ii]	پرندهای از خانواده	Guh	گوش
ها	پروانه	Guh	گوش / توجه
Goyinger	مراقب / نگهبان	Guh dan	گوش کردن / توجه کردن
Goyînger	مراقب / نگهبان	Guh dan	گوش دادن
Goyînger	مراقب / نگهبان	Guh ne didanê dizivirê wan	
Gozeğirc	گره سبک / گرهی که زود	Guh nedan	توجه نکردن / گوش ندادن
باز می شود		Guh	گوش
Gozeğirc	گره‌ی که به آسانی باز می	Guhan	پستان
شود		Guhan	(پستان) گاو، گوسفند
Gozîng	قوزک پا	Guhan	پستان جانوران
Gozînk	قوزک پا		
Gosh	گوش		

Guhan (پستان) حیوان
Guhan kirin آمدن شیر به پستان چهارپایان که نشانه زاییدن است
Guhan پستان گاو و گاو میش و بز
Guhandîl پستان
Guhandîn خشتک مردان
Guhandîr (پستان) حیوان
-guhane xwe kirin جمع شدن شیر در پستان قبل از زائیدن حیوان
Guhar گوشواره
Guhar گوشواره
Guhark گوشواره
Guharok گل آویز / گوشواره
Guharok گل آویز / گل گوشواره
Guhartin تغییر دادن / تغییر یافتن / عوض کردن
Guhartinî تبدیلی / تغییر دادنی
Guhartinkarî دگرگون کننده
Guhartin تغییر دادن / تغییر
Guharto تفسیر / تغییر / ورژن
Guhastin حمل و نقل / بارکشی
Guhastin همراهی کردن عروس تا خانه داماد / عروسکشان
Guhastin تبدیل کردن / جابجا کردن
Guhastin (biguhêze !) انتقال دادن / حمل کردن
Guhastin حمل کردن / تبعید کردن / جابجا کردن
Guhastinî تبعیدی / حملی
Guhastin حمل و نقل / تبعید
Guhazdin تبدیل کردن / جابجا کردن
Guhbel جاسوس
Guhçik لاله گوش
Guhdar شنونده
Guhdar شنونده
Guhdar شنونده
Guhdarî شنیدار
guhdarî گوش دادن
Guhdarî kirin گوش دادن

Guhdarî kirin / گوش کردن / تبعیت کردن / گوش وایسادن
Guhdarî استراق سمع
Guhdarî شنوایی
Guhdartî شنیدار / توجه
Guhdêr هوشیار
Guhdirêj چهار پا / خر / آغا
Guhdirêj الاغ / خر
Guhê derve گوش بیرونی
Guhê derve گوش خارجی
Guhê hundirîn گوش درونی
Guhê hundurîn گوش داخلی
Guhê navîn گوش میانی
Guhê navîn گوش میانی
Guhêr استراحتگاه باز گوسفندان
Guhêr آغل گوسفند
Guhêr تغییر / گوشواره
Guhêr جایی که گوسفندان در آن استراحت روزانه دارند
Guhêr جلگه مرتفع کوچک کنار کوه / فلات کوچک کنار کوه
Guhêr استراحتگاه باز گوسفندان
Guhêr تغییر
Guhêr تغییر
Guhêr تغییر دهنده / مبدل
Guhêrandin تغییر دادن / عوض کردن
Guhêrbar گوهر بار
Guhêrbar متغیر / انعطاف پذیر / قابل تغییر / متنوع
Guhêrbar متغیر / بی قرار
Guhêrbarî غیر / تنوع / منعطف
Guhêrbarî نوسان
Guhêrbarî متغیر / بی قرار
Guhêrgeh صرافی
Guhêrîn [i] عوض کردن
Guhêrîn تغییر کردن / عوض کردن
Guhêrîn تغییر یافتن / عوض شدن
Guhêrîn(guhertin) / diguhere / biguhere[ii] تعویض کردن

Guherînkâr مسبب و بانی
 تعویض
 Guherkarî تبدیلی / تغییر
 Guherkar تغییردهنده / تبدیل کننده
 Guherr استراحتگاه باز گوسفندان
 Guhertin / diguherîne / biguherîne
 عوض کردن
 Guhertin تغییر دادن / تغییر یافتن
 تغییر /
 Guhertinî تبدیلی / تغییری
 Guherto awayekî cihê ê
 Guhervan تغییر دهنده / مبدل
 دگرگون کاری
 Guhervanî
 Guhêstin تغییر دادن / جابجا کردن
 Guhêzbar چیزی که حمل و نقل آن
 آسان است
 Guhêzbar سیار / دربه در
 Guhêzbar سیار / دوره گرد
 Guhêzbarî سیاری / دوره گردی
 Guhêzkar سیار / دوره گرد
 Guhêzkarî سیاری / دوره گردی
 Guhêztin / diguhêze / biguhêze تعویض
 کردن / نقل کردن
 Guhêzvan سیار / دوره گرد
 Guhêzvanî سیاری / دوره گردی
 Guhfire خونسرد / بی علاقه / بی
 طرف
 Guhfire خون سرد / لاقید / بی
 طرف
 Guhfireyî خون سردی / لاقیدی / بی
 طرفی
 Guhgiran کم شنوا
 Guhgiran کر / ناشنوا
 Guhgiranî ناشنوایی
 Guhik دهلیز قلب / لاله گوش /
 گوشه / کنج
 Guhik گوشه زمین / نبش / لاله
 گوش
 Guhirî

جلاندن / فشار
 Guhişandin دادن
 Guhişin ترسیدن / وا همه داشتن
 Guhişk آرواره تحتانی اسب / فک
 زیرین اسب
 Guhişk فک پایینی اسب
 Guhişk نوعی میوه کوهی
 Guhişok ترسیده
 Guhkişînek نوعی بازی
 Guhmehlêb دوشاخه
 Guhmehlî دوشاخه
 Guhmertal guhmezin
 Guhnedar احمق / نادان
 Guhnelî di giyandaran
 Guhorîn تغییر دادن / تغییر
 یافتن
 Guhrep guhbel
 Guhşeytan حلزون
 Guhurînkâr تغییردهنده /
 عوض کننده
 Guhurîn تغییر یافتن / عوض شدن
 Gujeguj صدای طوفانی
 Gul گل
 Gul گل / گل رز / گل سرخ
 Gul گل
 Gul گل
 Gula bêmiraz گل ناکام /
 استعاره از جوان ناکام
 Gula bêmiraz/Canemerg
 ناکام / نامراد / جوانمرگ
 Gulabbariroj آفتابگردان
 Gulabdîn گل آرایی / تزئین با گل
 Gulan پنجمین ماه از سالنامه
 میلادی
 Gulan ماه کردی برابر مه
 Gulan ماه کردی برابر مه
 Gulaş کشتی
 Gulaşgir کشتی گیر
 Gulav گلاب
 Gulav گلاب
 Gulavêj برف روب

Gulavtûn گلابتون
 Gulbend تاج گل
 Gulberoj آفتابگردان
 Gulberojk گل آفتابگردان
 Gulberojk گل آفتابگردان
 Gulberroj آفتابگردان
 Gulcan اسم کوچک زن
 Gulçem خزه
 Gulçiçek اسم کوچک زن / اسم نوعی گل
 Gulçişk کلیه
 Gulçişk کلیه
 Guldan گلدان
 Guldan گلدان
 Guldank گلدان
 Guldank گلدان
 Guldeste berhevoka kar û فشنگ
 Gule گلوله
 Gûle گلوله / تیر
 -gule bi sinêde lê ketin
 Gulebaran گلوله باران
 Gulebaran kirin گلوله باران کردن
 Gulebaxan گل آفتاب گردان
 Guleberoj آفتابگردان
 Guleberoj آفتابگردان
 Gulebûk نوعی شکوفه / نوعی گل
 Gulebûk نوعی گل است
 Gulegenim سمبل / گل گندم
 Gulendam نازک اندام
 Gulêrî دکوراسیون گل اندود
 Guleşkar کشتی گیر
 Guleşkarî کشتی گیری
 Guleşt کشتی
 Guleştanê کشتی
 Guleşvan کشتی گیر
 Guleşvani کشتی گیری
 Gulfiroş گل فروش
 Gulgeşt گردش کردن در بین گل ها / گشت زدن بین گل ها

Gulgeşt سیر و گردش در میان گلها
 Gulgulîn حرکت موجی شکل به هنگام پیاده روی
 Gulgulîn در نوسان بودن / تاب خوردن
 Gulgûn همانند گل / هم‌رنگ گل
 Gulgûn رنگ صورتی / به رنگ گل
 Gulî گیس بافته شده / خار درخت
 Gulî منگوله / شرابه
 Gulî دسته مو
 Gulî دسته موی دختران
 Gulîbir زنانه که در مراسم عزاداری گیسوی خود را می‌پزند
 Gulîbir زنی که گیسوان خود را در سوگواری بریده باشد / گیس بریده
 Gulîbirî گیسوبری
 Gulîfk گیس
 Gulik آویز / گل آویز
 Gulik گل / ساقه
 Gûlik گیاهی خوردنیست که اوایل اردیبهشت سبز می شود
 Gulik منگوله / شرابه
 Gulik گل کوچک
 Gûlik نوعی چسب
 Gulik گل کلاه / گل کفش / منگله
 Gulik گل کوچک
 Gulimîn / digulime / bigulime علائم حیات
 Gulîşk حلقه / انگشتر
 Gulistan گلستان
 Gulîvandik telaşê tayî
 Gulîvk آویز / گل آویز
 Gulîvk گل کلاه / گل کفش / منگله
 Gulîzer اسم کوچک زن
 Gulîzerînî jina ku porê دسته / طرح دار
 Gulî گل کوچک
 Gulkelem گل کلم
 Gulkelem گل کلم
 Gulle گلوله / تیر

Gulle barandin / تیر باران
 گلوله باراندن
 Gulm / نفس / هوای بخاردار
 Gulnaz / اسم کوچک زن
 Gulok / توپ ریسمان
 Guloka çarpengî / توپ چوبی چهار
 گری
 Guloka dupengî / توپ چوبی دو
 گری
 Guloke / هرچیز گرد توپ مانند
 Gulol / گرد / دایره ای
 Gulor / گرد / دایره ای
 Gulover / گرد / دایره ای
 Guloverî / گرد بودن / دایره ای
 بودن
 Gulovertî / گرد بودن / دایره بودن
 Gulp / جره
 Gulpik / غنچه / جوانه
 Gulpik / نوک / قله / نوک هر چیزی
 Gulpik / توپ / هرچیزگرد
 Gulqedîfe / نوعی گل / نوعی علف هرز
 Gulqedîfe / تاج خروس
 Gulşan / اسم کوچک زن
 Gulşen / باغ گل / گلشن / گلستان
 Gulşen / گلشن
 Gulşen / گلشن / باغ گل
 Gulte kirin / ستون گذاشتن
 Gulte / ستون / عصا
 Gulûgîya / گل و گیاه
 Gulwaz / تاج گل
 Gulxane / گلخانه
 Gulxaneyî / گلخانه ای
 Gulxatûn / اسم کوچک زن
 Gulzar / گلزار
 Gulzar / گلزار
 Gul / گل
 Gum / جره ای نوشیدنی
 Guman [i] / امید / امنیت
 Guman / شک / گمان / تکیه گاه /
 وسیله امرار معاش
 Gûman / ظن / گمان / شک

شک / شبه
 Guman kirin / شک کردن
 گمان کردن / شک کردن
 Guman / شک / تردید / گمان /
 وسیله امرار معاش
 Gumanbar bûn / دچار شک و تردید
 شدن
 Gumanbar / محتمل / مشکوک
 Gumanbar kirin / متهم کردن
 Gumanbar / مظنون / متهم
 Gumanbarî / بد گمانی / مشکوکی
 Gumanberî / اتهام
 Gumankarî / متهم کنندگی
 Gumankar / متهم کننده
 Gûmez / گنبد
 Gumgum / قمقمه
 Gumgumok / سوسمار / آفتاب
 پرست
 Gumgumok / سوسمار
 Gumgumok / سوسمار
 Gûmik / نوک انگشت
 Gumisk ?
 Gumisk / کتک
 Gumlat / جسم سخت
 Gumlik / پیراهن
 Gumre / عظیم / بزرگ
 Gumreh / عظیم / بزرگ
 Gumrik / گمرک
 Gumrik / گمرک
 Gumş / لقمه
 Gumsik / مشت
 Gumtil / تجمع / جمع شدن
 Gun / اندام جنسی مردان / بیضه
 Gun / بیضه
 Gûn / رنگ
 Gûn / رنگ
 Gun / بیضه / خایه
 Gun / اندام تناسلی مردان /
 بیضه
 Gunahkar / گناهکار / مجرم
 Gunc / لوله آب

Gunc kirin روی گردانی / امتناع کردن
 Guncan مناسب
 Guncandin تطبیق دادن / گنجاندن
 Guncan بجا / مناسب
 Guncêşk گنجشک
 Guncik فلفل شیرین
 Guncîşk گنجشک
 Gund روستا / ده
 Gund روستا / ده
 Gund روستا / ده
 Gund پروانه چرخ / پره
 روستا / توربین /
 Gundî دهاتی
 Gundî روستایی / دهقانی
 Gundî روستایی
 Gundî روستایی
 Gundik بیضه / خایه / روستای کوچک
 Gundiriyayî کسی که مرض فتق دارد
 Gundîtî روستایی بودن
 Gundor خربزه
 Gundor کشتی کوچک / کلک
 Gundor گروه بزرگ
 Gundor کدو
 Gundor خربزه
 Gundur کدو
 Gundwar روستا
 Gundwarî روستایی / حومه شهر
 Gune گناه / جرم
 Gune bûn گناه بودن / قابل ترحم بودن
 Gune kirin مرتکب گناه شدن
 Gune گناه
 Guneh گناه
 Guneh گناه / جرم / قابل ترحم
 Guneh pê hatin دل سوزاندن /
 رحم کردن
 Gunehbar متهم / مقصر

Gunehber متهم / مقصر
 Gunehkar مقصر
 Gunehkar گناهکار
 Gunehkarî گناهکاری
 Gunehker گناهکار
 Gunehker گناهکار / مجرم
 Gunehkerî گناهکاری
 Gunehkerî مجرمی / گناهکاری
 Gunekar گناهکار
 Gunekarî معصیت کاری / گناهکاری
 Gunekî باد فتق
 Gunekî کسی که بیماری بیضه دارد
 Gunekî مرض فتق
 Guneng بیچاره
 Gunengî مظلوم / بیچاره
 Gungîlî فردار / پیچیده / مجعد
 Gungîlî 1. Gustikgustikî
 Gungîlî فررفری
 Gûnî گون
 Gûnî نوعی خار / گون / نوعی میزم
 Gûnî گونی
 Gûnî استخوان قوزک یا اشتالنگ / استخوان کعب
 Gûnî کتیرا گیاهی
 Gûnîk گونی
 Gunik اندام تناسلی مردان / بیضه
 Gunikî کسی که بیماری بیضه دارد
 Gunikî مرض فتق
 Gunoyî کسی که بیماری بیضه دارد
 Gunoyî مرض فتق
 Guntil کلوخ / بته گل خشک شده
 Guntîl ?
 Gup بولوف زدن / دروغ شاخ دار
 Gup گونه / لپ
 Gûp گونه / لپ
 Gup gup kirin خالی بستن / های و هوی کردن
 کردن
 Gupegup kirin لاف زدن / دروغ گفتن

gupegup kirin لاف زدن / دروغ گفتن
 Gupik پاشنه
 Gupik قله / نوک
 Gupik کنار / گوشه / کنج
 Gupik لپ / گونه
 Gupik قله کوه / نوک هر چیزی
 Gupika çiyê قله کوه
 Gupika memikê نوک پستان /
 نوک سینه
 Gupika tiliyê نوک انگشت / سر
 انگشت
 Gupîñ منفجر شدن
 Gupk بالای / روی
 Gur [i] گرگ
 Gur kirin شعله ور کردن
 Gur طبق / براساس
 Gur گرگ
 Gur [ii] جاندار / زنده
 Gur bûn زیاد شدن
 Gur kirin زیاد کردن آتش
 Gur گرگ
 Gurandin پوست کندن حیوان
 Gurandin سربریدن / کشتار کردن
 Gurandin / digure / bigure پوست
 کندن / قصابی کردن
 Gurandin پوست کندن / قصابی
 Gurankar قصاب
 Gur فشرده
 Gur گرجی / اهل گرجستان
 Gurc bûn فشرده شده
 Gurc kirin محکم کردن
 Gurcan موش بزرگ مزرعه
 Gurcan موش بزرگ مزرعه
 Gurçî کلیه
 Gurcî گرجی / سکسکی / خوشگل
 Gurcik کلیه
 Gurçik کلیه
 Gurçik du endamên ku
 کلیه
 Gurçik; کلیه
 Gurçika çepê کلیه سمت چپ
 Gurçika çepê کلیه چپ

Gurçika dest نرمی پایین
 انگشت شست
 Gurçika dest نرمه دست/نرمه
 شست دست
 Gurçika dest نرمه دست / نرمه
 شست دست
 Gurçika guh لاله گوش
 Gurçika guh نرمه گوش / لاله
 گوش
 Gurçika rastê کلیه سمت راست
 گردان / لشکر / گروه
 Gurdan پوست حیوانات را کندن
 Gurdan در قصه ها ()
 Gurê manco آدم گرگ شده
 Gurê manco گرگ افسانه ای
 Gurê manco شخصی که تبدیل
 (به گرگ شده) (افسانه)
 Guregur
 Guregur صدای باد شدید
 Guregure سر و صدا / غرش
 Gurêx درنده
 Gurêx درنده خو / بی رحم
 Gurêx سگ تربیت شده برای شکار
 گرگ
 Gurg وسیله ای است در بافتن
 فرش استفاده می شود
 Gurg گرگ
 Gurgîn نام مرد
 Gurgur غرش / سر و صدا
 Gurî bûn کچل شدن
 Gurî کچل
 Gurî کچل / ایکبری
 Gurî [ii] نوعی بیماری است شبیه به
 قارچ
 Gurî avêtin آتش روشن کردن
 Gurî شعله آتش / کومه آتش
 Gurîbeşk ?
 Gurik شعله آتش
 Gurikî شبیه به کچل ها
 Gurîñ سر و صدا کردن
 Gurîñ کچل شدن

Gurix	سگی که می تواند گرگ را	Gurr kirin	شدت بخشیدن / شتاب دادن
خفه کند		Gurr li kesê xwerin	تهدید کردن
Guriya êgir		Gurr	تند / شدید / تهدید
Gurîzank	لرزه ناشی از وحشت	Gurrî	کچل / ایکبیری
Gurîzî kete canê min	دل شوره داشتن /	Gurrî	کچل
لرزیدن بدن		Gurrî	مبتلا به بیماری کچلی
Gurîzîn	لرزیدن / به حرکت در	Gurrxwer	تهدید کننده
آمدن		Gurtî	گرگ بودن / گرگ صفت بودن
Gurîzînkâr	لرزه افکننده /	Gurxenêk	سگی که گرگ را خفه می کند
مشمئزکننده		Gurxenêk	سگی که برای مقابله با گرگ تربیت شده باشد
Gurîzî شدن	لرزیدن / مشمئز شدن	Gurz	پوست جوز / گرز
Gurkî	مانند گرگ	Gurz	دسته / بافه / بقچه
Gurm!	صدای ترپ	Gurz	گرز
Gurmiîjin	غرش کردن شیر	Gurz	بسته علفه
Gurmij	هجوم	Gurz	گرز
Gurmijî / digurmije / bigurmije	هجوم	Gurz kirin	پرورش درختان
کردن		Gurz Kirin	بسته بندی کردن
Gurmijîn	خروشیدن / غرش کردن /	Gurz	بسته بندی گندم
غریدن		Gurz	گرز
Gurmik	کون	Gûş	کنج / گوشه
Gurmik	گمرک	Gûse dasî	دسته / بافه
Gurmist	مشت	Gûşe	گوشه / کنج
Gurmist	مشت	Gûsî 1. Xurnûk 2. Cureye-	
Gurmist	مشت	Gûşî	خوشه انگور
Gurmistanê	بکسوری / مشت	Guşpan guzvan	
زنی		Guşpan	انگشتانه
Gurmistî	بکس / مشت زنی	Gûstêr	شهاب سنگ
Gurmistkar	مشت زن / بکسور	Gustêr	انگشتی / حلقه
Gurmistkarî	مشت زنی /	Gustêrk	کرم شب تاب
بکسوری		Gustikên porî	
Gurmistvan	مشت زن / بکسور	Gustîl	انگشتر
Gurmistvanî	مشت زنی /	Gustîl	انگشتر / حلقه
بکسوری		Gustîl	انگشتر / حلقه
Gurn	بیضه	Gustîl	انگشتی / حلقه
Guroş	قرآن / واحد پول	Gustîl	انگشتر / نگین
Gurover	گرد / مدور	Gustîlk	حلقه / انگشتر
Gurpik	حلقه کوچک / طره کوچک	Gustîlk	انگشتی / حلقه
Gurpik	حلقه کوچک	Gustîr	انگشتی / حلقه
Gurr	تهدید		
Gurr	تند / شدید		
Gurr bûn	تند شدن / تند بودن		

Gustîrk انگشتری / حلقه
 Gut bûn چرت زدن / غرق در رویا بودن
 Gutil انبوه / متراکم / پوشیده
 Gutil شلوغی / اجتماع
 Gutle انبوه / متراکم / پوشیده
 Gutle شلوغی / اجتماع
 Gûtor گذارش / گذارش
 Guv به زبان کودکان صدای ماشین یا موتور
 Guva guva یواش یواش
 Guvaştêk alava ku mêwe-
 Guvaştin چلانیدن / فشردن
 Guvaştin / diguvişîne / biguvişîne محکم بستن / فشار آوردن
 guvaştinê) ziwa bûn
 Guveguv صدای ماشین یا موتور
 Guvîj خفجه / عوسج
 Guvîj نوعی میوه کوهی
 Guvişandin چلانیدن / فشردن
 Guvişandin / guvişîn فشار دادن / چلانیدن
 Guvişk پارچه مرطوب / پارچه ای که نم داشته باشد
 Guwah گواه / شاهد
 Guwah گواه / شاهد
 Guwah گواه / شاهد
 Guwahê çavkî گواه عینی / شاهد عینی
 Guwahê çavkî شاهد عینی
 Guwahî گواهی / شهادت
 Guwahî گواهی / شهادت
 Guwahî گواهی / شهادت
 Guwahî, Şahidî گواهی / شهادت
 Gûxwar کنایه از آدم طماع و خسیس
 Gûyîz گردو
 Gûyîzik قوزک پا
 Gûz gêz *"bextê mêran
 Gûz گردو
 Gûz گردو

Gûza çav مردمک چشم
 Gûza çav مردمک چشم / تخم چشم
 Gûza pûç e û pireya şikestî ye"
 Gûzan تیغ
 Gûzan تیغ / ژبلیت
 Guzar گشت و گذار
 Guzargeh bihur
 Gûzek قوزک پا
 Gûzek قوزک پا
 Gûzek بخولق چهارپایان / قوزک
 Guzîk gûşiyê berên dara
 Gûzîka derve قوزک پهلویی / قوزک بیرونی
 Gûzîka derve استخوان جانبی (عرضی) / قوزک
 Gûzîka hundir قوزک میانی / قوزک داخلی
 Gûzîka hundir استخوان میانی / قوزک
 Gûzîka zegilorê سیب آدم
 Gûzîka zengilorê سیب آدم
 Guzîm استوار / محکم
 Gûzvan انگستانه

H

H/h	دهمین حرف از
Hêrtin	به دوروبر و
Hêste	اطراف خود نگرستن
Hêje	عدم توانایی در سرپا ماندن
Hengur	ظلمت شب
Hureme	1. Kirêt û bêbine
Ha	اینجا / بیا
Ha	بگیر
Ha	این / آن
Ha ha	یا...یا / اینجا/ الان
Ha	بیا بگیر
Ha [ii]	kîteyêke ku di wateya /wergire/yê de tê
Ha ... ha ... [iii]	یا... یا... یا
Ha! [i]	چه است
Ha...ha	ان...ان / الان
یا...یا	
Ha...ha	این طرف آن طرف
Hac	آگاه / مطلع
Hac	حج
Hac û bac	اطلاعات / حقایق
Hacet	حاجت / وسیله /
ضرورت	
Hacet	نیاز / حاجت
Hacet	نیاز / تجهیزات
Hacet	بهبانه / قضای حاجت
Hacet	حاجت / نیاز
Hacî	حاجی
Hacîylek	لک لک
Hacîreşk	کلاغ
Hacîreşk	پرستو
Hacîreşk	نوعی پرنده
Hacî	حاجی
Hac	حج
Haf	حضور / میدان
Haf	حضور / مرحله /
میدان	

Hafir	آخور
Hafîr	آخور
Hafiz	حافظ قرآن
Hafîz	حافظ
Haftiyê	هفتم
Haftyê	هفتم
Hag	آگاه / مطلع
Haga	آگاه / آگاهی /
اطلاعات	
Haga	زیاد / خیلی
Hagas	زیاد / خیلی
Haga	آگاه
Haj	آگاه / مطلع
Haj	خبر / آگاهی
Hajotin	رانندن / رانندگی
کردن	
Hajotin	رانندن / هدایت کردن
Hajzer	آگاه / خبر
Haker	شخص گلو
Hakimê jêpirsînê	دادرس / قاضی
Hal	حال / حالت
Hal	حال / شرایط
Hal bi hal bûn	عوض شدن / تغییر
حالت دادن	
Hal ku	در حالی که
Halan	آواز / نوای
بلند	
Halan	شعار دادن /
شعار جنگی سر دادن	
Halan	تشویق
Halan dan xwe	شعار جنگی سر
دادن	
Halan dan	فریاد زدن
Halan	تشویق
Halbû ku	درحالی که
Halê kûçikan	وضعیت آشفته /
روزگار سگی	
Halet	ابزار / آلات
Halet	خیش گاو آهن /
/تجهیزات	
Halet	وسایل / گاو آهن

Halkušta	نوعی رقص مردانه	Harayî	هاری / دیوانگی
Halkušta	رقص دسته جمعی مردان	Harbûn	هاری / دیوانگی
Halûv	دلو سفالی / سطل	Harbûyîn	غرش امواج
سفال		Harî	هاری / دیوانگی
Halxweş	ثروتمند	Harîkar	(کمکی) / معاون (در)
Halxweş	ثروتمند	Harîkarî	کمک
Hal	حال / اوضاع	Harkoşte	نوعی رقص مردانه
Han	کمک / مساعدت	Harkušta	نوعی رقص مردانه
Han	آن / این	Harsem	انگور نارس
Han dan	برانگیختن /	Harsim	انگور نارس
تحریک کردن		Hartî	هاری / دیوانگی
Han [i]	تشویق	Har	شلوغ / هار
Han [ii] kîteyeke ku wateya cînavkên		Har	هار / دیوانه
şanîdanê		Haş	ساکن / آرام
Han dan	تشویق کردن	Haş kirin	طفره رفتن
Hana	آن / این	Haş bûn	ساکن شدن / آرام
Hana	این / آن	شدن	
Handêr	مشوق	Haş kirin	ساکن کردن /
Handîkap	معلول / ناقص	آرام کردن	
Hanê	آن / این	Haşa	حاشا
Hanê ha, han		Haşa	حاشا
Hanekî	اینطور	Hasê	گرفتار / مانع
Hanê	این / آن	Hasêgeh	مانع
Hangaj	پارچه ای که با	Haşer û maşer	روز قیامت / روز
آن گاوآهن را جهت شخم زمین به		محشر	
حیوانات می بندند		Hasil	محصول / نتیجه
Hanîn	آوردن	Hasilat	حاصل / درآمد
Hanîn	آوردن	Hasil	محصول / نتیجه
Hanzûka	زیاد / پرسرعت	Haşivî	بی رمق
Hanran	این / آن / بیابگیر	Haşiyê / haşî	حاشیه / پاورقی
Haqas	زیاد / آن قدر / این قدر	Hat û çûn	رفت و آمد
Haqas	زیاد / آن قدر / این قدر	Hat û çûn	رفت و آمد / ترافیک
Har	هار / دیوانه	Hatin	آمدن
Har bûn	هار شدن	Hatin	درآمد
Har [i]	ستمکار	Hatin	آمدن
Har [ii]	کسی که مبتلا به	Hatin / tê / bê [i]	آمدن / شدن
مرض حاری شده		Hatin cem hev	با هم دیدار کردن
Har bûn	وحشی شده /	Hatin dinê	به دنیا آمدن /
مجنون		متولد شدن	
Har kirin	وحشی کردن /	Hatin dinyayê	به دنیا آمدن /
مجنون کردن		متولد شدن	

Hatin hana yan hawara yekî	به داد	Havî bûn	در به در شدن
	کسی رسیدن / به کمک کسی آمدن	Havî kirin	در به در کردن
Hatin holê	مطرح شدن / به میدان آمدن	Havil	سود / منفعت /
		سروسامان	
Hatin ser hemdê xwe	به هوش آمدن / سر	Havil	علاج / راه چاره
	و حال شدن	Havil /	
Hatin ser xwe	بهبود یافتن	Havil kirin	سروسامان گرفتن
Hatin sere kesî/tiştêkî	برای کسی یا چیزی	Havil [i]	سود / مصلحت
	اتفاق افتادن	Havil [iii]	تصمیم / ارتباط
Hatin ser کردن	افزوده شدن / حمله کردن	Havil [ii]	تاثیر
Hatin teke	(آمیزش جنسی کردن) بز	Havildar	مرتبط
Hatin û çûn	رفت و آمد /	Havîn	تابستان
	ترافیک / دیدار	Havîn	تابستان
Hatin û çûyîn	رفت و آمد /	Havîn	تابستان / خمیر
	ترافیک / دیدار	Havîn	
-hatin hîmatê hatin pê,		ترش	
Hatin holê	رویداد / حادثه	Havîngeh	بیلاق / ویلا
Hatin [ii]	رزق / روزی	Havîngeh	اقامتگاه
Hatin-çûyîn	رفت و آمد /	Havîngeh	تعطیلاتی / اقامتگاه تابستانی
	ترافیک / دیدار	Havîngêh	ویلا تابستانی
Hatiniya bilind	درآمد کلان /	Havîtin	انداختن / پرت
	درآمد هنگفت	کردن	
Hatiniya kêr	درآمد خرد /	Havlek	جارو
	درآمد کم	Havlêk	جارو
Hatinûçûn	رفت و آمد	Havlêk	جارو
Hatin آمدن		Havî	باقیمانده خوراک
Hatiye rapêçandin		Hawa	حالت / صورت /
Hator	جکش بلاستیکی	ترتیب	
Havên	(مایه) خمیر	Hawar	فریاد
Havên	خمیر مایه /	Hawar	فریاد دادخواهی
مایه		Hawar /	کمک / مساعدت
Havên	خمیر مایه / ترش	Hawar	کمک / امداد
Havên bûn	مایه شدن	Hawar	فریاد / کمک
Havên kirin	مایه زدن	Hawar gihandin	فریاد کمک خواهی
Havênê penêr	مایه پنیر		کسی را به جایی رساندن
Haveyn	خمیر مایه / ترش	Hawar hatin	کمک رسیدن
Havî	آواره / جدا	Hawar kirin	کمک خواستن /
	افتاده / دربه در		فریاد زدن
Havî	سرگردان /	Hawarkî	اورژانسی
	جدا شده	Haweyî	صورت / شکل
Havî	لات / بی سر و پا	Hawe	روش / شیوه

Hawî	رمة حیوانات	Haydar kirin	آگاه کردن / با خبر کردن
سرگردان		کردن	
Hawî çûn	دربه در شدن /	Haydar kirin	خبردار کردن
(آواره شدن (حیوانات		Haydarî / هشارآه	آگاهی / هشارآه
Hawîd	کجاوه / جهاز	Haydarkî	هشاری
شتر		Haydarvan	آگاه کننده /
Hawîd	کوهان شتر	خبردهنده	
Hawik	زین شتر/ پالانی	Hayêdan	آشنا شدن
که روی پشت شتر می اندازند		Hayy / آگاهی	
Hawil	قوت / نیرو	Hazir	آماده
Hawîn	تابستان	Hazir	آماده
Hawir	دور و بر	Hazirayî	آمادگی / تدارک
Hawîr	محیط / محیط	Hazirî	آمادگی / غذای
زیست		آماده	
Hawirde	واردات	Hazirî	آمادگی / تدارک
Hawirdor	دور و بر /	Hazirxur	مفت خور
اطراف		این / آن	
Hawirdor	اطراف / محیط	Ha	این / آن
Hawirparêz	نکهبان	Hê	مرحله /
Hawran	جلیقه	Hênuz	هنوز / بله
Haxam	کشیش / راهب	He	آن / این / چه
Hay	آگاه / مطلع	Hê	تا کنون
Hay	خبر / اطلاع	Hê hê	هنوز هم
Hay	خبر / آگاهی	Hê hê jî	هنوز هم jî
Hay jê hebûn	خبر داشتن از / با خبر بودن از	Heawa arvan	حلوا / نوعی
Hay ji ... hebûn	با خبر بودن / در	شیرینی که با آرد و شکر و روغن درست می شود	
جریان ... بودن		Heb	عدد / دانه
Hay ji pê bûn	خبر داشتن از /	Heba	پوچ
مطلع بودن از		Heba bûn	پوچ شین
Hay kirin	اخراج کردن /	Heba kirin	پوچ کردن
طرد کردن		Heban	بقچه غذا / کوله
Hay lê bûn	متوجه شدن / فهمیدن	غذا	
Hay û bay	اطلاعات / حقایق	Heban	کیسه یا کوله
Hay jê hebûn	از کسی یا چیزی	پشتی که خوراک چوپان را در آن قرار می دهند	
مطلع بودن		Heban	همیان / گونی
Haydan	دفاع / محافظت	Hebandin	ه کسی محبت کردن
Haydar	هوشیار / آگاه	/ پناه دادن	
Haydar	خبردار	Hebandin	دوست داشتن /
Haydar bûn	خبردار شدن	نگهداری کردن	

Hebandin	/ شامل بودن	Hêçandin / dihêçîne / bihêçîne	آزمایش کردن
محتوی داشتن		Hêçandin	امتحان کردن / آزمایش کردن
Hebek (bi) کمی		Hecel	در آمد
Hebên		Hecet	بها نه / عذر
Hebenîsk	ذره / خیلی کوچک	Hêcet	بها نه / عذر
Hebenîsk	کاسه عدس	Hecet	دلیل / بها نه
Hêbetkar	متعجب	Hehecicik	پرستو
Hêbetmayî	متعجب	Hehecîcîk	نوعی پرنده که دم قیچی مانند دارد
Hêbetvan	هیبت زده /	Hehecîcîk	پرستو
متعجب		Hehecicik / hecîreşk	پرنده ای است شبیه به پرستو
Hebik کمی / یک کمی		Hecî	حاجی
Hebirman	انارخسک کرده	Hecî	حاجی / حاج
Hebirman	دانه های انار خشک شده	Heçî	چوبی شبیه قلاب که یک سر زیسمان بسته می شود
Hebişandin / dihebişîne / bihebişîne 1.		Heçî	دسته / دستگیره
Vegemirandin 2. Bi çavçîlî daqurtandin		Heçî	حلقه چوبی
Hebon	وجود داشتن	Heçî	همه / هر
Hebosan	گیاهای دارویی	Heçîk	چوبی شبیه قلاب که یک سر زیسمان بسته می شود
شبهه کاکوتی		Hecimfireh	پرحجم
Hebreş	سیاه دانه	Heciqandin / diheciqîne / biheciqîne	سرکوب کردن
Hebs	زندان	Heciqîn / diheciqe / biheciqe	سرکوب شدن
Hebûn	وجود داشتن /	Hecivandin / dihecivîne / bihecivîne	کیچ کردن / بی هوش کردن
دارایی / مال		Hecivîn / dihecive / bihecive	کیچ شدن / بی هوش شدن
Hebûn / heye / hebe	بودن / زنده بودن	Heciz	گرو
ریشه ای که موجودیت را هدف می داند		Heciz kirin	گرو گرفتن
Hebûn- nasî	ریشه ای که موجودیت را هدف می داند	Hecî	حاجی
وجود داشتن / ثروت		Heçko	گویا
Hebûn هستی / دارایی / وجود		Hec	حج
Hebûn	قرص / دانه / عدد	Hêc	حج
Hec	بته / خار و خاشاک	Heç	ردپا / دنبال
Hec		Hêc	وحشی / نااهلی
Hec	حج	Hêc [i]	هیچ
Heç	ردپا / دنبال	Hêc [ii]	دیوانه
Hêc	وحشی / نااهلی	Hecac	ابر / ابر طوفان
Hêc [i]	هیچ	Hêçan	آزمایش کردن
Hêc [ii]	دیوانه		
Hecac	ابر / ابر طوفان		
Hêçan	آزمایش کردن		
		Hed	حد / مرز

Hed	مرز	Hefsar	آبخوری / افسار
Hedad	آهنگر / نعل بند	Enan /	
Hedan	شکيبايي / صبوري	Hefsar	افسار
	/ بردباري / صبر	Hefsar	افسار
Hedan	صبر / تحمل	Hefsar, mêt bi soz û	
Hedan	حوصله	Hefsar	افسار
Hêdan	صبر / حوصله / آرامش	Hefsed	هفتصد
Hedar	آشتي / تصميم	Hefşî	آغل گوسفند
Hedar	صبر / آرامش	Hefşo	آغل گوسفند
Hedar	آرام و قرار دل	Hefsûdan	نوعی سبزه است
Hedê xwe zanîn	حد و مرز خود را		که با ماست خيکی مخلوط می شود
	دانستن	Hefsûdank	نوعی سبزی کوهی
Hedef kirin	هدف قرار دادن	Heft	هفت
Hedef	هدف	Heft	هفت
Hedef	هدف	Heft	هفت
Hêdî	آهسته / سبک	Heftan	هفتم
Hêdî	آرام / آهسته	Heftane	دستمزد یک هفته
Hêdî hêdî	آرام آرام		کار
Hedik	کفش برفی	Heftan	نام روستایی در حوالی سلماس
Hêdîka			
Hêdîka	آرام / آهسته	Heftbira	ستاره های هفت
Hêdîka	به آهستگی	برادر	
Hêdîka	آرام / آهسته	Heftdeh	هفده
Hedimandin	از بین بردن	Heftê	هفتاد
Hedimîn	از بین رفتن	Hefte	هفته
Hedirîn / dihedire / bihedire	تصميم	Heftê	هفتاد
	گرفتن	Heftê	هفتاد
Hedîs	روایات دروغی که	Hefte / heftû	هفته
	به پیامبر نسبت داده می شود	Heftêk	یک قسمت از هفت
Hedîse	اتفاق / حادثه	قسمت	
Hêdî	آرام / آهسته	Heftem	هفتم
Hedûr	صبر / قرار	Heftem(-în)	هفتم / هفتمین
Hedûrî	آرامی	Heftemîn	هفتمین
Hêf kirin	حيف و ميل کردن	Heftename	هفته نامه
Hefidandin / dihefidîne / bihefidîne	مخفی کردن / پنهان کردن	Hefteyî	هفته ای یک روز
Hefidîn / dihefide / bihefide	پنهان	Heftêd	هفتاد
	شدن	Heftûk	پیمانہ / پیاله
Hefîk	حلق	Heftûk	یک بازی کودکانه
Hefîk	گلو / حنجره	Heftim	هفتم
Hefîk	گلو / حلق	Heftê	هفته
		Heftok	بازی هفت سنگ

Heftok	یک بازی کودکانه	Hejandin	به لرزه درآوردن
Heftok lîstikeka ku bi beran tê lîstin		Hejandin	حرکت دادن / لرزاندن / تکان
Heftreng	رنگین کمان	Hejandin / dihejîne / bihejîne	لرزاندن
Heftreng / رنگ / خیلی کلک باز / رنگین کمان		Hejandin	تکان دادن / تکان دادن در
Heftsed	هفتصد	Hejandin	آوردن / لرزاندن
Heftsed	هفتصد	Hejar	بی کس / فقیر
Heftsed	هفتصد	Hejar	فقیر / مظلوم
Heftûzk	غده	Hejar	فقیر / ندار / بی کس و کار / مظلوم
Heftyar	کفتار	Hejar bûn	فقیر و بدبخت بودن / و بدبخت شدن
Hêftyar	دزد گورستان	Hejar kirin	فقیر و بدبخت کردن
Hêftyar	کفتار / نوعی جانور	Hejar	همیشه فقیر / اسم پسر / بدبخت
Heft	هفت	Hejarî	بی کسی / فقیری
Heg	حق	Hejarî	فقر / بدبختی
Hega	این قدر	Hejartî	فقر و بدبختی
Hegamonî	انحصار	Hejar	فقیر / بدبخت
Hegas	این قدر	Hêjator	عزیزتر
Heger	اگر	Hêjatorî	شایستگی
Heger	اگر / دلیل / علت	Hêjayî	شایستگی / ارزش
Heger	اگر / علت / سبب	Hêjayî	شایستگی
Hêgin	توانا / لایق	Hêja	شایسته / برابر با
Hêjîr	انجیر	Hêja	شایسته / لایق
Hej	چوب خشک خاردار	Hêja	هنوز
Hej	بته / خار و خاشاک	Hejde	هجده
Hej	تکات / لرزه / حرکت	Hejde	هجده
Hej	تکات / لرزه / حرکت	Hêjde	هیجده
Hêz	هنوز	Hejende	خزنده
Hej [iii]	تکان / لرزش	Hejesor	سنجد
Hej [i]	خار درخت / شاخه	Hejesor	سنجد
Hej	درخت	Hejhejok	سست / لق
Hêja	شایسته / سزاوار	Hêjî	ارزشمند
Hêja	عزیز / محترم / عزیز	Hejîjîn / dihejîje / bihejîje	1. Weşweşîn, 2. Qirqilîn
Hêja	عزیز / با ارزش	Hejîjîn / dihejîje / bihejîje	1. Weşweşîn, 2. Qirqilîn
Hêja bûn	شایسته بودن / شایسته شدن	Hejîk	بته / خار و خاشاک
Hejageh	هدف مهم نظامی	Hejîk	بته / خار و خاشاک
Hejale	آواره / پژمرده	Hejîk	بته / خار و خاشاک
Hejan	لرزه / لرزش		

Hejik	شاخه های نازک	Hêk	تخم
	چوب به هم بافته شده	Hêk kirin	تخم گذاشتن
Hejik	شاخه کوچک / تر	Hêk	تخم مرغ
که		Hekandin / dihekîne / bihekîne	تحقیق کردن / جستجو کردن
Hejîn	لرزیدن / تکان	Hêkdank	تخمندان
خوردن		Heke	اگر
Hejîn	لرزیدن / تکان	Heke	اگر
خوردن		Hekê	حالت ندایی صدا
Hejîn / diheje / biheje	لرزیدن / تکان		زدن خواهر بزرگتر
خوردن		Heke	اگر
Hêjîr	انجیر	Hêkel	مجسمه / هیکل
Hejîr	انجیر	Hêker	کسی که بیشه اش
Hejîr	انجیر		ریسندگی است
Hêjîr	انجیر	Hêkerûn	نیمرو
Hêjîr	انجیر	Hêkerûn	نیمرو
Hêjîr	انجیر	Hêkesor	عید قیامت مسیح
Hêjîr	انجیر	Hêkî	کسی که بیشه اش
Hêjîr	انجیر		ریسندگی است
Hêjîr	انجیر	Hekî rast bisekine"	
Hêjîr	انجیر	Hekîm	پزشک
Hêjîr	انجیر	Hekînî	(شرطی) دستور زبان
Hêjîr	انجیر	Hekke	نام روستایی در منطقه مرگور
Hêjîr	انجیر		و ترگور
Hêjîr	انجیر	Heko	اگر
Hêjîr	انجیر	Hêkrûn	نیمرو
Hêjîr	انجیر	Hêkşekanê	نوعی بازی با تخم مرغ
Hêjîr	انجیر	Hêkşekanê	تخم مرغ
Hêjîr	انجیر	Hêl	سمت / سوی /
Hêjîr	انجیر		زمینه
Hêjîr	انجیر	Hêl	ادویه هل
Hêjîr	انجیر	Hêl	جهت / طرف /
Hêjîr	انجیر		زمینه / کنار
Hêjîr	انجیر	Hêl	طرف / سمت
Hêjîr	انجیر	Hêl	قدرت / نیرو /
Hêjîr	انجیر		توان
Hêjîr	انجیر	Hel ketin	اتفاق افتادن
Hêjîr	انجیر	Hel kirin	حل کردن
Hêjîr	انجیر	Hela	!خوب! حالا
Hêjîr	انجیر	Hela	هنوز نه

Hêla (jî) از نظر		Helaw پیش غذا	
Helal	حلال	Hela هنوز	
Helal	حلال	Helberîn	به کار بردن
Helal bûn	حلال شدن	Helbest	شعر
Helal kirin	حلال کردن	Helbest	شعر
Helale	گل لاله	Helbest شعر	
Helale	گلی قرمز رنگ	Helbestîn	سرودن / شعرگفتن
Helalok	نوعی گیلاس	Helbestkar	شاعر
Helaltî	حلالیت	Helbestvan	شاعر
Helamet	عفونتی که با	Helbestvan	شاعر
Hêlan	سرما خوردگی به وجود می آید	Helbestvan	شاعر
Hêlan	برجای گذاشتن /	Helbestvanî	شاعری
Hêlan	ترک کردن / اجازه دادن	Helbet	مسلم / البته
Hêlan	سنگ سنگفرش	Helbet	البته
Hêlan	نوعی سنگ خارا	Helbijartin	انتخاب کردن /
Hêlan	ذوب	Helbirîn	انتخابات
Hêlan	سنگ ساییده	Helbirîn	بلند کردن /
Hêlan / dihêla / bihêla	گذاشتن	Helboqe xelboqe	برداشتن
Helandî	حل شده / ذوب شده	Helboqe xelboqe	کایه چشم / حاقه آهنی
Helandin / dihelîne / bihelîne	ذوب کردن	Helboqandin	له کردن
Helandin	حل کردن	Helçiqandin	له شدن
Hêlane	گهواره / مهد	Helçiqîn	له کننده
Hêlanek	کهوره / تاب	Helçiqkar	بلند کردن /
Hêlanek	بازی	Heldan	بلند کردن /
Hêlanek	تاب / گهواره	Heldan	برداشتن
Hêlanîn	برداشتن / ذخیره	Hele	مادر
Hêlan	ترک کردن / گذاشتن / اجازه دادن	Hêle	راندن / کوبیدن
Hêlan	دست آوردن / برجای گذاشتن / اجازه دادن	Hêle	شکار دسته جمعی
Helar	شعله آتش	Hele [i]	غلط / اشتباه
Helatin	فرار کردن	Hele [ii]	شکار دسته جمعی
Helatin	فرار کردن	Helebez	با عجله / بی
Helaw	حلوا	Helebez	تدارک
Helaw	حلوا	Helecana tepîna dilî	
Helawî	حلوا / نوعی	Hêlecana	گهواره
Helawîstîn	شیرینی که با آرد و شکر و روغن درست می شود	Hêleçana	گهواره
Helawîstîn	آویزان کردن /	Helek	کفش برفی
Helawîstîn	آویختن	Helek	جنبش / حرکت
		Hêlekan	ارزان / گهواره
		Hêlekan	تاب بازی
		Hêlekan	لرزیدن از سرما / گهواره

Helekok	نوعی سبزی کوهی	Helikoptir	هلیکوپتر /
است		بالگرد	
Helemar	مادر مار / مار ماده	Hêlik	بیضه / خایه
Helemîncô	صفتی که به چیزی	Hêlik	کیسه بیضه در دستگاه تناسلی
که می لرزد می دهند / بازی		مردان	
الاکنگ		Helîl	, bnr. KESME
Helemor	آتش خاکستر	Helîl ?	
Helemost	مکان دور دست	Hêlîlar xêzikên nîgaşû	
Helengiftin	سر خوردن / لیز خوردن	Helîmok	یکی از آلت های
Heleqek	حلقه / موی فر / چنگک	موسیقی کردی	
Heleqoçk	نام یک روستا در منطقه	Hêlîn	آشپانه / اجازه
صومای برادوست		دادن	
Heleşe	دست به ضرر / خراب کار	Hêlîn	ذوب شدن / حل شدن
Helesor	سرخي بعد از غروب آفتاب / شفق	Hêlîn	لانه
Helestin	برخاستن / از خواب بیدار شدن / پا شدن	Hêlîn	لانه / آشپانه
Helez	یونجه	Hêlîn / dihele / bihele	ذوب شدن / حل شدن
Helgîn	سطل / دلو	شدن	
Helgirtin	برداشتن / بلند کردن	Helînan	برداشتن / رفع کردن
Helhejok	کسی که بیماری	Hêlincîn / dihêlince / bihêlince	qîlpikê lê girtin, hîqîkê pê girtin
صرع دارد		Hêlîng	لانه / آشپانه
Helhêkikê	بازی یک قل دو با سه سنگ	Helînan	حل شدن / ذوب شدن
		Hêlîn	لانه
		Hêlîpan	لانه / آشپانه
Helhelok	گیلاس پلاسیده /	Hêliqî	میوه شل شده
گیلی رسیده باشد		Helîr	نوعی شیرینی
Helhelok	نوعی گیلاس	Helisandin	خراشیدن
Helî	نصف و نیمه	Helisandin / dihelisîne / bihelisîne	روی هم انباشته کردن
Helî	آینه	له کردن	
Hêlî	آینه	Helisanî	له کردنی
Hêlik	نوعی پشم /	Hêlîse	تغییر یافته
کیفیت بالای پشم		Helisîn	خراش خوردن
Hêlik [i]	کهوره / تاب	Helisîn / dihelise / bihelise	خراب شدن
بازی		له شدن	
Hêlik [ii]	بیضه	Helisîn	برخاستن / از خواب بیدار شدن / پا شدن
Hêlikê rastê	بیضه راست	Hêliştin	اجازه دادن / گذاشتن
Hêlikopter	هیلوکوپتر / بال گرد		

Heliyan	ذوب شدن / حل شدن	Helwest	عکس العمل / قصد / نیت
Heliz	نوعی گیاه	Helwest girtin	اعلام نظر کردن
Hêlî آینه		Helwest موضع	
Helkeftin	فرار سیدن	Helxwe	از خودش
Helkehelk / hilkehilk	به سختی نفس کشیدن	Helxweyî	خودمانی
Helketinî	اتفاقی	Hêl جهت	سمت / جهت
Helkewt	قصد / نیت	Hêlê قدرت	نیرو / قدرت
Helkirin	کنندن / از جای درآوردن	Hem [i]	هم
Helkişandin	بالا کشیدن	Hêma	نشانه / نماد
Helkişin	بالا رفتن / صعود کردن	Hema	اما
Helkişiyân	بالا رفتن / صعود کردن	Hema	بلافاصله / فوراً
Hêlk خایه / بیضه		Hêma	نشانه / علامت
Hellsîn	پوسیدن / ضایع شدن	Hema hema	حداقل
Helm	بوی تند / نفس	Hemam	حمام
Helmet	حمله / هجوم	Hemam	حمام
Helmij	مکنده / جذب کننده	Hemamçî	حمام دار
Hêlm بخار / هوای نفس / بو		Hemamiş	حمام کردن
Helodînk ادای دیوانه ها را در آوردن		Hemamok	حمام
Helperest خودخواه		Heman	همان / یکسان
Helqetîz یک چیز خیلی تلخ / یک چیز خیلی کثیف		Heman	همان / فوراً /
Helsîn فروپاشیدن		Heman	بلافاصله
Hêlûn لانه / آشیانه		Hêman	اساس / پایه
Hêlûn لانه / آشیانه		Hêman	عنصر
Helva حلوا		Heman dirûvî, dirûvekî	
Helweşandin نابود کردن / فروپاشاندن		Hemandin / dihemîne / bihemîne	محصور /
Helweşanî نابودی / فروپاشی			ورود ممنوع
Helweşîn فروپاشیدن / از بین رفتن		Heman	همان
Helwest رای / نظر		Heman	همان / یکسان
Helwest موضع / رویکرد		Hêmayî	نشانه دار
		Hemayîl	حمایل
		Hembajarî	همشهری
		Hembelaz	نوعی گیاه وحشی
		Hember	برابر / مقابل
		Hember [iii]	در عوض
		Hember [i]	مقابل / ضد
		Hember [ii] hevraz	
		Hemberê	علیه / در
		Hemberî	علیه / در
		Hember	مقایسه با
		Hember	مقایسه با
		Hember	در برابر / مقابل / مخالف

Hembêz	بغل / آغوش	Hemkurdî	جنبش اتحاد
Hembêz kirin	بغل کردن / در آغوش گرفتن	Kerdeha	کردها
Hembêz kirin	بغل کردن	Hemle	حمله
Hembêz	بغل / آغوش	Hemmal	باربر
Hembiz	آغوش / تنگ	Hempa	مانند / برابر
Hemcîhan	جهانی	Hempar	شریک
Hemd	حمد و ثنا	Hemşîre	پرستار
Hemdanî	صبوری / شکیبایی	Hemta	همتا / هم ردیف
Hemdê xwe	آرام / با صبر و حوصله	Hemta	همسان / همانند
Hemdekar	صبور / شکیبا	Hemû	همه / کل
Hemdem	دوست / همدم	Hemû	همه
Hemdem	همزمان / معاصر	Hemû	همه / تمام / کل
Hemdem	هم دوره / معاصر	Hemûkî	جمعی / گروهی
Hemdemîtî	همدم بودن	Hemûrabî (hemû rabin)	اسم پادشاه بابل در ایران باستان
Hemdevan	شکیبا / صبور	Hemûşka	همه
Hemdeyar	باحوصله / صبور	Hemû	همه / تمام
Hemdfire	صبور	Hemwate	هم معنا
Hemdunyayî	جهانی	Hemwelat	شهروند / هم وطن
Hemd	صبر / حوصله	Hemwelatî	هم میهنی / شهروندی
Hemen		Hemwelatî	شهروندی
Hemereng	مشترک / یکرنگ	Hemwelatî	هم وطن
Hemêşe	همیشه	Hemwelatî	شهروندی / هم وطنی
Hemete	محافظت / حمایت	Hemzift	خواهرزن / خواهر
Hemete kirin	محافظت کردن / حمایت کردن	Hemzik	نوعی غذای کوردی
Hemêz	بغل / آغوش	Hem / هم خون	
Hemêz	آغوش / تنگ	Hemzir	کره خر
Hemî	همه / کل	Hem	هم
Hemî	همه	Hem / نیزم	هم / نیزم
Hêmî	رطوبت / نمناکی	Henarîn / dihenêre / bihenêre	راهی کردن / فرستادن
Hêmî [ii]	خیس / مرطوب	Henas	احساس
Hêmî [i]	بارجه قدیمی	Henase	نفس
Hemîdeman	همیشه	Henban	گونی بزرگ و گشاد
Hemik / cêmik	دوقلو	Henc	(-) / خط تیره
Hemîn	همین	Hencandin	تکه تکه کردن
Hêmîn	ملایم / آسوده		
Hêmîn	آرام / اسم پسر		
Hemî	همه / تمام		
Hemî	همه / تمام		

Hence	نقطه کنده شدن / محل نازک و شکننده	Hengur	دم دمه / نزدیکی
Hence	مفصل / محل اتصال	Heni	جبهه / پیشانی
Hêncet	عذر / بهانه / دلیل	Hênîjn	عطسه کردن
Hêncirandin / dihêncirîne / bihêncirîne	زدن / به نشانه زدن	Hênîjîn	آواز خواندن / آهنگ خواندن
Hendef	کانال عمیق و بر خطر	Hênîjîn / dihênije / bihênije	تلوتلو خوردن / چرت زدن
Henderan	پناهنده	Hênîjîn رفتن	چرت زدن / خواب رفتن
Hendese	هندس	Hênik	خنک
Hene	حنا	Hênik	ملايم / معتدل
Hene	حنا	Hênik bûn	معتدل شدن
Hene	وجود دارند	Hênik kirin	خنک کردن
Hene kirin	حنا زدن / حنا بندان کردن	Hênikahî	هوای معتدل / خنک
Henek	مزاح / چانه // شوخی عروسک	Hênikahî	خنکی / خنک بودن
Henek	طنز / شوخی	Hênikayî	خنکی / خنک بودن
Henek	شوخی / طنز	Hênikayî	اعتدال / خنک بودن
Henek kirin	شوخی کردن	Hênikî	خنکی / خنک بودن
Henekbaz	شوخی / شوخی باز	Hênik	خنک
Henekbêj	اهل شوخی / شوخی تبخ	Henkûf	هم ردیف
Henekçî	دلچسپ	Henne	هنا / مراسم
Henekkar	شوخی کننده	Hentûr	هنا بندان عروس
Henekoyî	شوخی / طبع / خنده دار	Henzel	اتومبیل / تشت بزرگ
Henekpêkirin	دشمنی / نفرت	Hephepok	عنكبوت پير
Henekvan	شوخی طبع / خنده دار	Hepik	وسيله است برای
Henekvan	شوخی کننده	Hepik	قالی بافی
Henekyar	شوخی کننده	Hepik	شانه فلزی
Henek / مسخره شوخی		Hepikî	خسته / بی رمق
Heng	لشکر / سپاه	Hepîr	اسم کتیبه ای در استان کردستان که دربارہ رقص‌های کردی است
Heng [i]	زنبور عسل	Hepis kirin	زندانی کردن
Heng [ii]	هنگ / اصطلاحی در علوم نظامی	Hepo	غذا به زبان کودکان
Hengaheng	هیاهو	Hepşo	صدای عطسه
Hengame	عجله	Heq	حق / حقوق
Hengkuj	نوعی گل است	Heq kirin	اثبات حقانیت
		Heqaret	حقارت / ناعدالتی
		Heqdar	حق دار

Heqdest	حقوق	Hêran	خرید کردن / آسیاب کردن
Heqdest	دست مزد	Hêraret	حرارت / گرما
Heqê (di)	راجع به	Heraş	باکره
Heqêşîr ?	درباره	Hêraţî	دستمالی که
Heqîbe	کیسه / کوله		بانوان بروی پیشانی خود می بندند
بشنى		Hêraţî	نوعی روسری زنانه
Heqîr	حقیر / خفیف	Herbanava	نام روستایی کرد
Her	همه / پیوسته		نشین در شهرستان سلماس به معنی
Her	هر / همیشه		همیشه آباد
Her bavik		Herbilandin / diherbilîne / biherbilîne	به هم پیچیدن
Her du milan	پیوسته / مدام	Herbilîn / diherbile / biherbile	به هم
Her du neyar bi ya wan dikin û dev ji hev berdidin			پیچاندن
Her wiha	همچنین	Herbilla	اشکال نداره
Her wisa	همچنین	Herbîna çînin	پشم چین
Her wisan	همانطور	Herc û merc	هرج و مرج
Hêr	گیج / منگ	Hercar	همیشه
Her dem	همه وقت	Hercar	همیشه / هر بار
Her wekî din / hwd	و غیره	Herçî	هر / همه
Her car	همیشه	Herçîkes	هرکسی
Her çend	هر چند	Herçîqas	هر اندازه
Hera	بیشتر	Herçîqas	هر چه
Herac	حراج	Herd	هر دو
Heraftin	نابود کردن / از	Herdayîm	همیشگی
بین بردن		Herdem	همیشه / هر لحظه
Herafî	همه جانبه	Herdem	همیشه
Heram	حرام	Herdu	هر دو
Heram	حرام	Here	برو / -ترین
Heram bûn	حرام شدن	Herê	تأیید کردن /
Heram kirin	حرام کردن / ممنوع کردن		تصدیق کردن
		Herê	موافقت والدین
Heramî	حرامی / ممنوعیت		عروس برای عروسی
Heramza	آدم پوچ	Hêre	اتاق خواب
Heramzade	حرام زاده /	Herê kirin	نگاه کردن /
نامشروع			مشاهده کردن
Heran	بیابان	Herê	بله
Hêran / dihêre / bihêre	آسیاب	Herêkirî	عهد بسته /
کردن / خوردن			پیمان بسته / وفادار
Hêrandin	آسیاب کردن / خریدن	Herekiya	روستایی در منطقه شپیران
Hêrandin	آسیاب کردن / خریدن		سلماس
Hêrandin	آسیاب کردن / خریدن		

Herekol	اسم کوهی در
شمال کردستان	
Herêm	منطقه / ناحیه
Herem	حرم / حرمسرا
Herêm	منطقه
Herêm	منطقه / حریم
Herêm	منطقه / اقلیم
Herem xane	حرمسرا
Herêma Federe	منطقه فدرال
Herêmî	منطقه ای /
ناحیه ای	
Herêmkî	منطقه ای
Heremodesî	حرم / حرمسرا
Hereşê	تهدید
Hereşê lê kirin	تهدید کردن
Hereşo	پریشان
Herewer	مفصل
Herewez	مشترک
Herewezî	اشتراک
Herewezî kirin	شراکت
Herewezkar	شریک
Herez	بهمن
Herez	ریزش برف / بهمن
Herf	حرف
Hergav	هر لحظه / همیشه
Hergavî	همیشگی
Hergavî	دائمی
Hergav	همیشه / هر لحظه
Hergê	اگر
Herherî	همیشگی
Herheyî	تا ابد
Herheyî	ازلی
Herî	و لای گل
Herî	گل
Herî	پشم
Herî	ترین-
Herî	گل و لای
Herî [i]	گل / خاک مرطوب
Herî [ii]	بیشتر
Herî mezin	بزرگترین

Heridandin / diheridîne / biheridîne	دل شکستن
Herifandin	از بین بردن /
نابود کردن	
Herifandin / diherifîne / biherifîne	خراب کردن
Hêrifandin	از بین بردن / خراب کردن
Herifin	بسیار پوسیده
شدن / کهنه شدن / پاره پاره شدن	
Herifin/diherife/biherife	خراب شدن
/ خورد شدن	
Herifin	بسیار پوسیده
شدن / کهنه شدن / پاره پاره شدن	
Herifin / diherêfe / biherêfe	زیر و رو
کردن	
Hêrik [ii] sewala ku hirf	
Hêrik [i]	سنگلاخ
Herikandin	به جریان
انداختن / جاری کردن	
Herikandin	حرکت دادن / به حرکت در
آوردن	
Herikbar	محرک / انگیزه
دهنده	
Herikbar	روان / جاری
Herîkêl	نشاء
Herîkêl kirin	نشاء کردن /
کاشتن	
Herîkîn	جاری شدن
Herîkîn / diherihe / biherike	حرکت
کردن	
Herîkîn	ناگهان به حرکت در آمدن /
ادامه یافتن	
Herikiya lerzokî	لرزان / مایع /
آبگونه / متحرک	
Herikiya rexkî	لرزش پهلویی /
لرزش افقی	
Herimandin	به کام تلخ کردن / حرام
کردن	
Herimandin / diherimîne / biherimine	حرام کردن

Herimîn	/ حرام شدن
بدشدن	
Herimîn	حرام شدن / به کام تلخ شدن
Herin	بروید
Herîn	رفتن
Hêrîn	آسیاب کردن / خرد کردن
Herîr	ابریشم / حریر
Herîrêtik	گل شل / لجن
Hêris	کشش
Hêriş birin	حمله بردن
Hêriş	حمله / اسم پسر
Herişandin	خراشیدن / خراش دادن
Herişandin / diherişîne / biherişîne	حرمت شکستن / زخمی کردن
Herişandin	خراشیدن
Herişandin	داغون کردن
Hêrişber	حمله ور / حمله بر
Hêrişberî kirin	حمله بردن
Herişîn	خراش خوردن
Herişîn/diherişe/biherişe	بی حرمت شدن
Hêrişkar	حمله کننده
Heristandin	خراشیدن / خراش دادن
Hêrişvan	حمله کننده
Hêrişyar	حمله کننده / هجوم برنده
Hêriş	یورش / حمله
Hêrivandin	تخریب کردن / از بین بردن
Hêrivandin	تخریب کردن / از بین بردن
Herî	بیشترین / خیلی
Herî	ترین / بیشترین
Herî	ترین / نشانه صفت عالی
Herk	وظیفه
Herk	خشک شده
Herke	اگر

Herkê	اگر
Herkes	هر کس
Herkî	نام طایفه ای از کردها
Hermandin	اجتناب کردن از چیزی / نجس کردن چیزی
Hermayî	ابدی
Hermê	هلو
Hermet	بانو / خانم / معشوقه
Hermet	احترام / زن
Hermî	هلو
Hermik	زن نازا
Hermiş	ابریشم
Hermiş	ابریشم
Hêrmîş kirin	آرام کردن اسب
Hêrmîş	آرام کردن اسب
Hermîş	ابریشم
Hermîzga	معبد اهورامزدا
Hermîzga	/ معبد زرتشتیان
Hermûş	ابریشم
Hêro	گل رز
Hero	همه روز
Heroj	هرروز
Hêro	گل خطمی فرنگی
Hêro	نوعی گل
Herrî	گل / خاک مرطوب
Herrîfî	پیر / قدیمی
Herrîfîn	تحریف کردن
Herrî	گل / گل و لای
Herrojîj	هر روز / روزانه
Hêrs	کینه
Hêrs kirin	عصبانی کردن
Hêrs	عصبانیت / خشم
Hersê	هر سه
Hersêk	هر سه
Hersêka	هر سه تا
herset	حسرت
Hersim	غوره / انگور
Hersim	نرسیده
Hêrsî	عصبانیت
Hêrsok	کینه ای

Hers	عصبانی	Hêsa bûn	اسان شدن
Hêrs	عصبانیت / خشم	Hesab	حساب / تدبیر
Hertim	همیشه	Hesab	حساب
Hertim	همیشه	Hesab kirin	حساب کردن / محاسبه کردن
Hertim	همیشه	Hesab kirin	حساب کردن
Hêrtin	آسیاب کردن / خرد کردن	Hesab	حساب
Hertoşî	نام طایفه ای از	Hesan	سنگ چاقو تیزکنی
	کرد های کرمانج	Hesan	سنگ سوهان / سنگ
Hêrûg	آلوی	خارا	
Herûher	همیشه	Hesan	آسان / ساکت
Herûm	sewala ku asê dibe û diengire	Hêsan	آسان
Hêrûy	هلو / آلوی گل	Hêsan	سنگ چاقو تیزکنی
Hêrûy	نوعی گل	Hesan kirin	تغییر کردن
Hervaz	سربالایی / شیب	Hêsan	آسان / سهل
Hervêz	سربالایی / شیب	Hesan kirin	تیز کردن
Hêrve	این سوی	Hesandin	مطلع کردن /
Hervrêsin	رفو کردن	Hesandin	آگاهی دادن / ندا دادن / خبر دادن
Herwanî	ایشکله / لباسی	Hesandin	مطلع ساختن /
	که آستین ندارد / جلیقه	Hesandin	خیر دادن
Herwanî	نوعی شنل	Heşandin	چپانیدن /
Herwanî	نوعی کت	Heşandin	پرخوردن
Herwe	مجانی	Heşandin	آماده کردن گوشت
Herweha	همچنین / نیز	Heşandin / diheşîne / biheşîne	پر کردن
Herwekî	همانطور که	Hêşandin	آماده کردن / تدارک دیدن
Herwekî ev tişt gelek edatî bûn		Hêsanî	آسانی
Herwekî	مثل / مانند	Hêsanî	سهولت / آسانی
Herwiha	همچنین	Hêsanî	آسانی
Herwisa	همین طور	Hêsanî	آسان بودن
Heryal	همیشه	Hêsanî	سهل انگار
Herzal	نیمکت	Hêsanî	آسان
Herzan	ارزان	Heşare	کمین
Herze	شلوغ / پر جنب و جوش /	Heşare	کمین / کمینگاه
هرزه		Hêsarî	فارغ شدن از غم
Herzin	ارزان	Heşaş	بشاش / خنده رو
Hêrz	عصبانی	Hesas	حساس
Her	هر / همه	Hêsayî bûn	آرام شدن درد
Heş	نیاز	کسی	
Hes	حس / احساس	Hêsa	آسان
Heş	مسکن درد	Heşaş	حاشا / دور باد
Heş	هوش / عقل		
Hêsa	آسان		

Hesdar	حساس	Hesin آهن	
Hesêb	حساب	Hêşîn bûn	رویش سبزه در
Hêşî [iii]	سایبان کنار	فصل بهار	
جادر		Hêşîn kirin	کاشتن
Hêşî [i]	برفی که به	Hêşînahî	سرسبزی / آبادی
ده	وسيله باد جایی انباشته شده	Hêşînahî	سرسبزی / رویش
Hêşî [ii]	زمین دیم	سبزه	
Hesibandin	در نظر گرفتن /	Hêşînahî	کبودی / سرسبزی
حساب کردن		Hêşînahî	سرسبزی
Hesibandin / dihesibîne / bihesibîne	محاسبه کردن	Hêşînatî	کبودی / سرسبزی
حسابه کردن		Hêşînatî	آبی بودن / سرسبزی
Hesibandin	به حساب آوردن / ملاحظه	Hesinava	آباد شده با آهن
کردن		Hêşînayî	آبی بودن / سرسبزی
Hesidîn	حسادت کردن	Hêşînayî	آبی بودن / سرسبزی
Hêşîfandin / diheşîfîn / biheşîfîne	تار و مار / سیاه قلم	Hêşînayî	سرسبزی
Hesiker	آهنگر	Hêşînayî	سرسبزی / گیاه
Hesil	محصول	Hesincaw	وسيله آهنی
Hesîl	جعبه / قوطی	Hesingeh	آهنگری / کارگاه ذوب آهن
Hêşîl	حصیر / زیرانداز	Hesinger	آهنگر
Hesîl	پاگرد	Hesinger	آهنگر / فلزکار
Hesilandin	به آخر رساندن /	Hesinger	آهنگر
به انجام رساندن / آرزو برآورده		Hesingerî	آهنگری
ساختن		Hêşîmî	سرسبزی / آبادی
Hesilîn	به آخر رسیدن	Hesinî	آهنی
کاری / به انجام رسیدن / برآورده		Hesinkar	آهنگر
شدن آرزو		Hesinkar	آهنگر
Hêşîm	اوضاع و احوال	Hesinkar	آهنگر
Hesîn	متوجه شدن	Hesinkarî	آهنگری
Hêşîn	رنگ آبی	Hesinkêş	اهن کش
Hesin	آهن	Hêşînkew	رنگه têvel ê ji spî, kesk û şîn
Hesin	آهن	Hêşîntî	سرسبزی
Hesîn	احساس کردن /	Hêşîn	آبی
مطلع شدن		Hêşîn	آبی / سرسبز
Hêşîn	آبی آسمانی	Hêşîn	آبی / سبز
Hêşîn	آبی / کبود	Hêşîr	اشک
Hêşîn bûn	جوانه زدن / آبی	Hesîr	پاگرد
شدن		Hêşîretî	اسیری
Hesin bûn	آهن شدن / سفت شدن	Hêşîrgeh	اردوگاه اسرا
Hêşîn bûn	سبز شدن / کبود شدن	Hêşîrî	اسیری
Hêşîn kirin	سبز کردن / کبود کردن	Hêşîr	اسیر / پناهنده
		Hêşîr	اشک

Hêşîr	اشک	Hêşta	هنوز
Heşîş	حشیش	Hêşta	هنوز
Hêşîya	چیز / شیئ	Hestdar	با اراده / مصمم
Hesîyan	احساس کردن /	Heştdeh	هیجده
آگاه شدن / متوجه شدن / بیدار شدن		Heste	تیزکردن آهن
Hesîyan	احساس کردن /	Heste	فندک
مطلع شدن		Heste	فندک
Hêşîr	حیاط چادر	Heştê	هشتاد
Hesk	ملاقه	Heştê	هشتاد
Hesk	کفگیر	Heştê	هشتاد
Hesk / hesik	ملاقه	Heştê	هشتاد
Heska hirçê	ملاقه بزرگ /	Heşte	هشتاد
لولو		Heşte	یک قسمت از هشت
Hêşka	هنوز	Heşte	یک هشتم
Hêşmava	نام روستایی در مرگورحوالی	Heştêk	یک هشتم
شهرستان ارومیه		Heştêk	سنک سخت و
Hêşnayî	سرسبزی / آبی بودن	Hestem	استخوانی
Hêşnayî	سرسبزی / آبی بودن	Heştem	هشتم
Hesp	اسب	Heştem(-în)	هشتمین
Hesp	اسب	Heştemîn	هشتمین
Hesp	اسب	Hesterik	ستاره
Hesp û mehîn	اسب و مادیان	Hestyê diran	هسته دندان
Hespan 2. Fîqefîq		Hestgerm	با احساس
Hespê fal	نریان / اسب نر	Hestî	استخوان
Hespkêş	کسی که اسب حامل	Hêstî	استخوان
عروس را می برد		Hestî	استخوان
Heşr	روز محشر	Heştî	هشتاد
Hesret	امید / آرزو	Heştî	هشتم
Hesret	حسرت	Hestîf	کاردکی که با آن
Hesret kişandin	حسرت کشیدن	Hestîf	نان را از تنور بیرون می آورند
Hest	احساس	Hestîf	میله تنور
Hest	احساس	Hestîf	نانوایی
Heşt	هشت	Hestîgîran	درشت استخوان
Heşt	هشت	Hestîhêr	زن غرغرو / زن
Heşt / Heyşt	هشت	Hestîhêr	عصبانی /
Hest kirin	خواستن / اراده کردن	Hestîhêr	استخوان خورد کن
Hest	خواست / احساس	Hêstîhêr	استخوان
Hest pê kirin	احساس کردن	Hêştîhêr	اجازه دادن /
Heştan	هشتم	Hêştîhêr	برجای گذاشتن
Hestan stranên koçik û		Hestîhêr	احساس کردن

Hestir	استر / قاطر	Hestiyê kermaxê	استخوان میانی
Heştir	شتر	ران و تهیگاه	
Hêştir	شتر	Hestiyê kortika çav	استخوان کاسه
Hêştir بزرگ	استر / قاطر / شتر بزرگ	چشم	
Hêştir [ii]	قاطر	Hestiyê kortîxê ?	
Hêştir [i]	اشک	Hestiyê paniyê	استخوان پاشنه
Heştirme	شتر مرغ	پا	
Hestirvan	استر بان / قاطر	Hestiyê patikê	استخوان پشت
چی		گردن	
Heştirvan	شتربان / ساربان	Hestiyê peleguhê	استخوان گیجگاهی
Hêştirvan	شتربان / ساربان	Hestiyê qevdika dest	استخوان مچ دست
Hêştirvan	قاطربان	Hestiyê qorikê	استخوان میانی
Hêştir	اشک / قاطر	ران و تهیگاه	
Hêştir	شتر	Hestiyê qûnê	استخوان ته /
Hêştir بزرگ	شتر بزرگ	استخوان دمبه	
Hêştir	قاطر / استر	Hestiyê ran	استخوان ران
Hestîv	میله تنور	Hestiyê ran	استخوان ران
نانوایی		Hestiyê rûv	استخوان خشتک
Hestîvk bêrika ku nanê		Hestiyên bazinê	استخوان های مچ دست
Heştîyan	اسم روستایی در منطقه صومالی	Hestiyên bazinê pê	استخوان های مچ
برادوست ارومیه		پا	
Hestiyar	با احساس	Hestiyên bihîstinê	استخوان های چکش
Hestiyar	دل سوز / حساس	Hestiyên pêçîyan	استخوان های بند انگشتان پا
Hestiyê birçî	لوله کلفت /	Hestiyên poz	استخوان های بینی
لوله ضخیم		Hestiyên şeyê pê	استخوان های پا
Hestiyê boçikê	استخوان ته /	از مچ تا انگشتان را گویند	
استخوان دمبه		Hestiyên tiliyan	استخوان های بند انگشتان دست
Hestiyê boçikê	استخوان ته /	Hestîvan	استخوان
استخوان دنبه		Hestnerm	خوش احساس / لطیف
Hestiyê çena jêrîn	استخوان فک زیرین / استخوان آرواره زیرین	Heştpe	هشت پا
Hestiyê çena jorîn	استخوان فک بالا / استخوان آرواره بالا	Heştсед	هشتصد
Hestiyê cênîkê	استخوان شقیقه	Heştсед	هشتصد
Hestiyê eniyê	استخوان پیشانی	Hestû	استخوان
Hestiyê hêtê	استخوان ران	Hestyar	مصمم / با اراده
Hestiyê hêtê	استخوان ران	Hestyar	با احساس
Hestiyê hinarîkê	استخوان گونه	Heştîyê	هشتم
Hestiyê hiyoîde	استخوان هیوید	Heşt	هشت
Hestiyê kaniya çav	استخوان ته چشم		

Hesû heşû
 Heşû pembûyê ku di navîna rû û betên de tê
 Hesûd حسود
 Hesûd حسود / بخیل
 Hesûdî حسادت / بخل
 Hesûdî حسادت
 Hesûn مالیدن / تمییز کردن
 Hêşû چادر / حیاط جلوی چادر
 Hesyar با احساس
 Hêşyar مراقب
 Hêş çادر
 Hêşt مراقبت
 Heşş / مغز / عقل / هوش
 Heta تا زمانی
 Heta تا
 Heta niha / تا حالا
 Heta hetayê نهایت / ابدیت
 Hetabî روشن
 Hetaheta همیشه
 Hetahetayî ابد / برای همیشه
 Hetanî تا / حتی
 Hetanî تا
 Hetar سنگ تراش
 Hetav اشعه خورشید
 Hetavî خورشیدی
 Hetavîfî خورشیدی
 Hetaw آفتاب / خورشید
 Heta تا
 Heter اصرار
 Heter kirin اصرار کردن
 Hetik آبرو
 Hetik رذالت
 Hetik توهین
 Hetîk افترا / دروغ
 Hetik birin آبرو ریزی کردن
 Hetika yekî birin بیزار کردن
 Hetikandin / dihetikîne / bihetikîne
 بی آبرو کردن

Hetikandin ذله کردن / به ستوه آوردن
 Hetîketî رذالت / پریشانی
 Hetikîn توهین کردن / فحش دادن
 Hetikîn / dihetike / bihetike بی آبرو شدن
 Hêtîm یتیم
 Hetmen حتما
 Hetrek ضربه محکم
 Hetta تا / حتی
 Hêtû بخارداغ
 Hêtûn کوره / اجاق
 Hêt باسن
 Hêt ران
 Heûvrî گود / ژرف / عمیق
 Hev هم
 Hev هم / همدیگر
 Hev dîtin ملاقات کردن / دیدار کردن
 Hev girtin بهم چسبیدن / همدیگر را گرفتن / متحد شدن
 Hev hatin تشکیل دادن / صلح کردن / به هم آمدن
 Hev kirin صلح کردن / به توافق رسیدن
 Hev xistin به هم زدن / همدیگر را زدن
 Hev هم / همدیگر
 Hev dîtin دیدار / نشست
 Hevaheng متحد
 Heval دوست / رفیق
 Heval دوست / رفیق
 Heval دوست / رفیق
 Hevalabiçûk (جفت زن) باردار
 Hevalbend متفق / هم پیمان
 Hevalbend متحد / هم پیمان
 Hevalbendî دوستی / رفاقت
 Hevalbendî اتفاق / اتحاد
 Hevalbendî هم پیمان شدن
 Hevalbendîtî دوستی / رفاقت

Hevalbendî	اتحاد / هم پیمانی	Hevbiha	قیمت یکسان
Hevalbendost	دوست / حامی	Hevbûk	باجناق
Hevalbiçûk	(جفت (زن باردار	Hevcar	گاو آهن / وسیله
Hevalcêmik	(قل (دوقلو	Hevcar	شخم زنی
Hevalcîh	دوقلو	Hevcar	ابزاری برای شخم
Hevalçûk	(جفت (زن باردار	Hevçax	همزمان
Hevalefî	رفاقت / دوستی	Hevçerx	معاصر
Hevalî	دوستی / رفاقت	Hevçerx	هم زمان
Hevalî	دوستی	Hevcîh	جناس / جناس
Hevalîmî	دوستی / رفاقت	Hevcîh	ساختن
Hevalîtî	دوستی / رفاقت	Hevcivîn	گردهمایی
Hevalkiras	شوار زنانه	Hevcure	یکرنگ
Hevalkiras	شوارکردی زنانه	Hevde	عدد هفده
Hevalko	نوعی بازی	Hevde	عددهیفته
Hevalok	(جفت (زن باردار	Hevdehem(-în)	هفدهم / هفدهمین
Hevaltî	رفاقت	Hevdeh	هفده
Hevan	همیان / کیسه	Hevdel	خاگینه / غذایی
Hevanî ewanî		Hevdel	حلوا مانند که زنانی که به تازگی
Hevar	همکار / شریک	Hevde	زایمان کرده اند می خورند
Hêvarî	عصر / شب	Hevde	همزمان / هم دوره
Hevat	دوستی / رفاقت	Hevde	همزمان / معاصر
Hevbajar	هم شهری	Hevdeng	هم صدا
Hevbawerî	هم نظر بودن	Hevdeng	هم صدا / متناسب
Hevbe	مشترک	Hevdeng	با همان نوا
Hevbend	مرتبط / پیوسته	Hevdeng	یک صدا
Hevbend	کنار هم / همراه	Hevdengî	هم صدایی /
Hevbend kirin	همراه کردن	Hevdengî	هماهنگی
Hevbendî	هم بندی /	Hevdengîfî	هم آوایی /
Hevbendî	اشتراک	Hevdengîfî	هماهنگی
Hevbendîtî	اشتراک /	Hevdeyek	ازهیفته یک / یک
Hevbendî	همبستگی	Hevde	هفدهم
Hevbend	وابسته	Hevde	هفده
Hevberdanan	مقایسه کردن	Hêvde	هفده
Hevberî hevdu kirin	مقایسه کردن /	Hevdijî	تضاد
Hevberî	در برابر همدیگر قرار دادن	Hevdil	همدل
Hevbeş	مشترک	Hevdin	همدیگر
Hevbeş	شریک	Hevdîtin	دیدار / ملاقات
Hevbeş	مشترک / متحد	Hevdîtin	دیدار / همدیگر را دیدن
Hevbeşîtî	اشتراکی	Hevdîtin	ملاقات / دیدار
Hevbeşîtî	اشتراکی	Hevdi	همدیگر

Hevdu perişan kirin یکدیگر را آزردن
 / یکدیگر را به ستوه آوردن
 Hevdu همدیگر
 Hevdu همدیگر
 Hevdû همدیگر
 Hevêdar نوعی گنجشک
 Hevedûdan مخلوط کردن /
 درهم کردن
 Hevedudanî ترکیب / چیز
 مرکب / ترکیب کردن
 Hevedudanî مرکب
 Hevedudanî مرکب
 Hêvên kirin ماست درست کردن
 / مایه ریختن
 Hevenav اسم عام دردستور
 زبان کردی
 Hevenav صفت جمع
 Hêvên پنیر
 Hêvên مایه
 Hevêrke دایره / چمبره
 Hevêş کف دست / کف پا
 Hevêsa dest کف دست
 Hevêsa pê کف پا
 Hevêsa pê کف پا
 Hevêz استراحتگاه روبازگوسفندان
 Hevgav معاصر همراه /
 همگام
 Hevgavî همراهی / همگامی
 Hevgavitî همراهی / همگامی
 Hevgel آنهایی که
 گوسفندان خود را با هم به چراگاه
 می برند
 Hevgihan یاری دهنده /
 کمک کردن
 Hevgihanî مساعدت / یاری
 Hevgihanîn کمک کردن / یاری
 رساندن
 Hevgihanîfî کمک / مساعدت
 Hevgirêdan وابستگی
 Hevgirêdayî وابسته / به هم
 گره خورده

Hevgirtî اتحاد
 Hevgirtî حمایت / اتحاد
 Hevgirtin طرفداری کردن /
 حمایت کردن
 Hevgirtinahî طرفداری /
 حمایت
 Hevgirtî متحد
 Hevgirtî منسجم / جامع
 Hevgir اتحاد / حمایت
 Hevhatin گرد هم آمدن /
 تشکیل دادن / آشتی کردن
 Hevhûnandin گرد هم آوردن /
 ادغام کردن / به هم وصل کردن
 Hêvî امید
 Hêvî امید
 Hêvî kirin آرزو کردن /
 امیدوار بودن
 Hêvîçî امیدوار / واسطه
 Hêvîdar امیدوار
 Hêvîdar امیدوار
 Hêvîdar امیدوار
 Hêviletî شلختگی
 Hêvilfî شلختگی
 Hêvil شلخته
 Hevîn عشق
 Hevîr خمیر
 Hevîr خمیر / مایه
 Hevîr istran خمیر درست کردن / مایه
 چیزی را ریختن
 Hevîr kirin خمیر درست کردن
 Hevîr خمیر
 Hevîrdiran خمیر دندان
 Hevirmiş ابریشم
 Hevirmişş / حریر
 Hevirmişş / حریر
 Hevîrtirş خمیر مایه
 Hevîrtirş مایه خمیر
 Hevîrtirşik مایع خمیر
 Hevîrtirşik مایه خمیر / خمیرترش
 Hevîrtirşik مایه خمیر / خمیرترش
 Hevîr خمیر

Hêvîs	/	روفو کردن	Hevling	/	هم داماد
تعمیر کردن			باجناق		
Hêvişandî		محافظت شده	Hevling		باجناق
Hêvişandin / dihêvişîne / bihêvişîne		حفاظت کردن	Hevlink		باجناق
Hêvişandin	/	خودداری / مضایقه کردن	Hevmal		هم خانه ای
کردن			Hevmane		هم معنی /
Hêvişikestî	/	شکست خورده	مترادف		
ناامید			Hevnaşîn		شناختن یکدیگر
Hevişîn		تمام شدن شیر در پستان	Hevnav		همنام
حیوان مادر			Hevnetewe		هم ملیت
Hevişk		خوراک سیب زمینی	Hevneteweyî		هم ملیتی
Hêviyên wan		امید	Hevnîsk		زره / خیلی کوچک
Hêvî		همسر	Hevnîsk		کاسه عدس
Hevjîn		همسری	Hêvojkarî		آموزش دادن
Hevjînitî		همسری	Hevok		جمله دردستور
Hevjîni		همکار	زبان کردی		
Hevkar		همکار	Hevoka baneşanî	/	جمله ندایی
Hevkar [i]		همکار	جمله تعجبی		
Hevkar [ii]		نوکر	Hevoka pêreyî		جمله فرعی / بند
Hevkaretî	/	همکاری / شراکت	جمله واره		
Hevkarî		همکاری	Hevoka pirsîarkî		جمله پرسشی
Hevkarî		همکاری / مشارکت	Hevoka sereke		جمله اصلی
Hevkarî		همکاری	Hevoka têkel		جمله پیچیده
Hevkarî kirin	/	همکاری کردن / شراکت داشتن	Hevoka temamker		عبارت کامل /
همکاری			جمله کامل		
Hevkarî		همکاری	Hevokên pêreyî yên navdêrî û rengdêrî		جمله واره های اسمی و صفتی
همکاری			Hevokên pêreyî yên peywendiyê		جمله واره های ارتباطی
همکار			Hevokên pêreyî yên rewşîn		جمله واره های قیدی / عبارت های قیدی
Hevkerî		آنهایی که	Hevokên pêreyî yên temamker		جمله واره های کامل
گوسفندان خود را با هم به چراگاه می برند			جمله بندی /		
Hevkêşe	/	طرفداری	Hevoksazî		جمله سازی
معادله			Hevoksazî		جمله سازی
Hevkêşe		ترازو	Hevoksazî		جمله سازی
Hevkêşetî		طرفداری	Hevoksazî		جمله سازی
Hevketin	/	به هم خوردن	Hevor		کل / بز نر
عصبانی شدن			بز نر		
Hevkujî		کشت و کشتار	Hevor		بزنر
Hevkujtin		همدیگر را کشتن			
Hevling		باجناق			

Hêvosîn / یادگرفتن / فهمیدن
 Hevotin آموزش
 Hevotin (Bihêvoje !) / آموزش یافتن / پرورش پیدا کردن
 Hêvotin / dihêvoje / bihêvoje پرورش دادن / نصیحت کردن
 Hêvotin تشویق کردن / امر به کاری کردن
 Hevpar سهام / مشترک
 Hevpar شریک / همکار
 Hevparî تقسیم
 Hevparîti بودن / سهام بودن
 Hevparîti مشترک / اشتراک
 Hevpar مشترک / شریک
 Hevpar مشترک
 Hevpeyvîn / گفتگو / مصاحبه
 Hevpeyman هم پیمان
 Hevpeyman هم پیمان
 Hevpeymaneti هم پیمانی
 Hevpeymanî ائتلاف / هم پیمانی
 Hevpeyvîn گفتگو
 Hevpeyvîn مصاحبه
 Hevpeyvîn / گفتگو / مصاحبه
 Hevpeyvînger / گفتگو / مصاحبه کننده
 Hevpeyvînyar / مصاحبه کننده
 Hevpeyvîn گفتگو / مصاحبه
 Hevpeywendeti ارتباط دو سویه / تعامل
 Hevpeywendî / تعامل / ارتباط دو طرفه
 Hevpişikîn / پخش و پلا شدن / گلاویز شدن
 Hevpişe همکار
 Hevpişkî دارای سهم مشترک بودن
 Hevpişkî اشتراکی / مشترک / شراکتی
 Hevpişkîti / شریک / سهام
 Hevqas به اندازه ای / آنقدر

Hevran آذوقه
 Hevran نوعی درخت
 Hevraz سر بالایی
 Hevraz سربالایی / شیب
 Hevraz kirin quloz û
 Hevraz bûn quloz bûn شیب / سربالایی
 Hevraz شیب / سربالایی
 Hevrê همراه
 Hevrê همراه / همدل
 Hevrê و همفکر
 Hevrê همراه
 Hevrês kirin نوشیدن / دوباره خوردن / برداشتن
 Hevrêstin نوشیدن / دوباره خوردن / برداشتن
 Hevrex کنار / بغل
 Hevrêyeti همراهی
 Hevrêz هم ردیف
 Hevrêzeti هم کفوی / هم ردیفی
 Hevrêzî هم کفوی / هم ردیفی
 Hevrêz هم ردیف
 Hevrî ابریشم
 Hevrik لجزاز
 Hevrik رقیب
 Hevrikanî لجزازی
 Hevrîkî لجزازی
 Hevrîkî مخالفت / رقابت
 Hevrîkî مخالف / رقیب
 Hevring قیچی مخصوص پشم چینی
 Hevring نوعی قیچی بزرگ که با آن پشم گوسفندان را می برند
 Hevring قیچی پشم چینی
 Hevrîsan نوعی درخت از خانواده کاج
 Hevrîşim نوعی غذا
 Hevrîşkî نوعی غذا
 Hevrîşmî ابریشمی
 Hevrîst کاج

Hevrîst نوعی درخت
 Hevrîstîstî هم ردیف / هم کف‌افزار
 Hevrîstî نوعی درخت
 Hevrîyî همراهی
 Hevrû kirin مقایسه کردن
 Hevsal هم سن و سال
 Hêvşandin مضایقه کردن / خوداری
 نکردن
 Hevsar افسار
 Hevsarê wî kişandin کنایه از کنترل
 کردن کسی / کنایه از عنان کسی را
 داشتن
 Hevsar افسار
 Hevsazî طرز ساختن / هم
 سازی
 Hevsenga tavê de gera
 Hevsar همسر
 Hevsarok رئیس مشترک
 Hevsarok عضو هیئت رئیسه
 Hevsî همسایه
 Hevsî همسایه
 Hevşî اقامتگاه یا
 استراحتگاه شبانه گوسفندان
 Hevşî حیات خانه
 Hevsînor همسایه
 Hevsînor bûn همسایه بودن /
 هم مرز بودن
 Hevsînorî همسایگی
 Hevsînoritî همسایگی
 Hevşîre خواهر رضایی
 Hevsîwar همراه / هم سفر
 Hevşîyar مراقب
 Hevşîyar bûn از یکدیگر مراقبت
 کردن
 Hevşîyê berê spêdê استراحت شبانه
 گوسفندان / سکون شبانه
 گوسفندان
 Hevşîyê hingorî استراحت شبانه /
 سکون شبانه
 Hevşî استراحتگاه حصار
 گوسفندان
 Hevsûc شریک جرم
 Hevsûdî حسادت

Hevsûd بحسود / بخیل
 Hevsûd مشترک با حسود / همسود
 Hevsûd مشترک با حسود / همسود
 Hevsûd بحسود / بخیل
 Hevsûd هم جهت / همسو
 Hevşayî حیاط
 Hevşandin زندان
 Hevta همتا / هم ردیف
 / هم کفو
 Hevta همسان / همانند
 Hevta یکتا
 Hevtêgîh دارای تفاهم /
 درک متقابل
 Hevtêgîhiştin درک متقابل
 Hevtemen هم سن و سال
 Hevtemenitî هم سن و سالی
 Hevûdî همدیگر
 Hevûdin همدیگر
 Hevûdin همدیگر
 Hevûdu همدیگر
 Hevûdû همدیگر
 Hevûdu همدیگر
 Hevûdu یکدیگر
 Hevûrî بزغاله دو ساله
 Hevûrî بز
 Hevûrî بز
 Hewelatî هم وطن
 Hewxistin برخورد کردن دو
 چیز با هم
 Hevyarî کمک و مساعدت
 Hevzava هم داماد /
 باجناب
 Hevzik قل
 Hev با هم
 Hew [i] هرگز
 Hew [ii] درد
 Hew dan سر زخم باز شدن
 Hewa هوا
 Hewa هوا
 Hewadar باد گیر
 Hewal خبر

Hewale man	معاق ماندن
Hewalînî	دوستی / رفاقت
Hewal	اخبار
Hewan	آرام شدن / آرام گرفتن
Hewanas	هوا شناس
Hewanasetî	هواشناسی
Hewandin / dihewîne / bihewîne	پروراندن
hewandin	آرام کردن / پناه دادن
Hewandin	جای دادن / دربرگرفتن / محتوی ... بودن
Hewangeh	پناهگاه
Hêwan	ایوان
Hewan	پناه گرفتن / پناه جستن
Hewan	همیان / کیسه بزرگ
Hewapîvek	هوا سنج
Hewapîvetî	هوا سنجی
Hewar	کمک
Hewarî	حواریون
Hewarî	کمک / فریاد
Hewar	کمک / فریاد
Hewar	فریاد / داد
Hewaskar	منطقی
Hewaskarî	محافظه کاری
Hewaskar	علاقمند / آماتور
Hewas	علاقه / هوس
Hewayî	هواپی / الکی
Hewayî	هواپی / الکی
Hewa	هوا
Hewcan	جاری
Hewcan	همسر برادر شوهر
Hewce	لازم
Hewce	نیاز / لازم
Hewcedar	محتاج
Hewcedaretî	نیازمندی
Hewcedarî	نیازمندی
Hewcedarî	نیاز
Hewce	محتاج / نیازمند
Hewd	بذر / تخم / دانه
Hewdel	حلوا

Hewdel	نوعی غذا
Hewdik	پیمانه
Hewe	شما
Hêwer	برادرشوهر
Hewêrde	چکاوک
Hewes [ii]	امید
Hewes [i]	هوس / اقبال
Heweskar	خواستنی
Heweskara nêrê xwe ye	
Heweskarî	آماتوری
Heweskarî	هوس
Heweskar	دارای هوس / علاقمند
Hewes	هوس / آرزو
Hewe	شما
Hewê	هوو
Hewî	حوو
Hewî	هوو / زن دوم
Hêwî	حوو
Hêwî	هوو
Hêwî [i]	هوو / زن دوم
Hêwî [ii]	رطوبت
Hewil dan	تلاش کردن / سعی کردن
Hewildan	سعی / تلاش
Hewîn	جای گرفتن /
Hewîn	پناه گرفتن
Hewîn / dihewe / bihewe[ii]	سبر کردن
Hewîn	/ به جا بودن
Hewîn [i]	کاش
Hewîngeh	پناهگاه
Hêwirandin	جای دادن / اسکان
Hêwirandin	دادن
Hêwirandin / dihewirîne / bihewirîne	
Hêwirandin	ریختن
Hêwirandin	پناه دادن / اسکان دادن
Hewirdor	اطراف / محیط
Hêwirgeh	محل / مکان / جا
Hêwirgeh	/ پناهگاه
Hêwirgeh	اقامتگاه
Hêwirgeh	اقامتگاه

Hêwirîn / di hêwire / bi hêwire	ریخته شده	Hewreban	راه بله
Hêwirîn	ایستادن / برای استراحت توقف کردن	Hewr	ابر
Hewisandin / di hewisîne / bi hesîne	آموزش دادن	Hewr	درخت تبریزی
Hewisîn / di hewise / bi hewise	لذت بردن	Hewş	حیاط خانه
Hewisîn	یاد گرفتن	Hewşan [ii]	havînan dema razanê ya li pêşiya
Hewî	هو	Hewşan [i]	گیاهی است که با آن جارو درست می شود
Hewî	هو	Hêwşandin	مضایقه کردن / خوداری نکردن
Hêwî	هو	Hewşeng	میدان
Hewl	تلاش	Hewşing	مفتی برای گاوی
Hêwl	سهم		که در آستانه تمام شدن دوره شیردهی وزاییدن بعدی است
Hewl dan	تلاش کردن	Hewşî	زاغه / غار
Hewl dan	تلاش کردن	Hewş	حیاط
Hewldan	تلاش / کوشش	Hewfî	صبر / سکوت
Hewlêr	پایتخت منطقه فدرال	Hewtik	باغچه
	کردستان عراق	Hewtim	صدقه
Hêwlnak	ترسناک	Hewtîn	پارس کردن سگ
Hewl	تلاش / سعی	Hewtin	پارس کردن سگ
Hewn	عقل / هوش	Hewtin	عوعو / پارس / عوعو
Hewnas serkêlindîkêş			پارس کردن / عوعو کردن
Hewngir	هوشیار / عاقل	Hewtîn	پارس کردن / عوعو کردن
Hewq [ii]	باغچه	Hewy	ماه
Hewq [i]	بیله	Hewz	حوض آب
Hewqas	هم اندازه / به اندازه	Hewz	حوض
	مقدار زیاد / تعداد زیاد / زیاد	Hewz	حوض آب
hewqas	آن قدر / زیاد	Hewz	حوض آب
hewqas	آن قدر / زیاد	Hew	دیگه نه
Hewqas	آن قدر / زیاد	Hew	هرگز / بندرت / دیگه نه
Hewq	پله نردبان	Hey	آزاد کردن اسب
Hewr	درخت سپیدار	Hey [iv]	حرف ندا
Hewramî	شاخه ای از زبان کردی	Hey hey	آه / افسوس
Hewranî	ایشکله / لباسی که آستین ندارد / جلیقه	Hey [iii]	در آن میان
Hewranî	نوعی شنل	Hey [i]	دائمی
Hewranî	نوعی کت	Hey [ii]	گاهی
Hewran	کت / اور	Heya	شرم / آبرو
Hewran	نوعی درخت	Heya hatina axan	
Hewraz	سربالایی / شیب	Heya niha	تاکنون / تا بحال
		Heya	تا / تا زمان
		Heya [i]	تا

Heya [ii]	شرم / حیا	Heyirîn / diheyire / biheyire	معطل
Heyam	زمان / دوران	بودن	
Heyam	وقت / زمان	تعجب کردن	Heyirîn کردن
Heyam	دوره / عصر	مبهوت شدن / تعجب کردن	Heyirî
Heyam	زمان / دوره	مبهوت / شگفت زده	Heykel
Heyanî	تا	مجسمه	Heylê
Heyas	نوک انگشتان پا	ای وای ! (مونث)	Heylo
Heyase	کمربند تزیین	ای وای ! (مذکر)	Heylo li min
Heyas	شده	وای بر من	Heylo
Heyat	حیات / زندگی	وای خدایا	Heymaxa
Heya	تا / تا زمان	حرف تعجب به	Heynese
Heya	تا / تا زمان	معنای نه بابا	Heyran
Heyber	موضوع / مسئله /	به	Heyran
Heyber	شی / چیز	عزیز	Heyran
Heyberî	هیبت	متعجب / حیران /	Heyran
Heye	مهیب	تعجب زده	Heyran
Heyê erdê ditewand		متعجب / شگفت	Heyran
Heye ku	شاید	زده	Heyran bûn
Heyehey bûn	در شرف ... بودن	قربان یا صدقه کسی	Heyranok
Heyet	دسته / هیئت	رفتن	Heyş hewar
Heyf	حیف / متاسفانه	ترانه	Heyşet
Heyf hilîn	انتقام گرفتن	افه / ادا	Heyştem
Heyf hilanîn	قصاص کردن	شهر / محل پرجمعیت	Heyştê
Heyfa me jê hêlînin		هشتم	Heyşê
Heyf	انتقام / حیف	هشتاد	Heyşê
Heyf	حیف	حیف و میل	Heytandin / diheyîne / biheyîne
Heyhawar	ای وای	داد زدن	Heytehol
Heyibandin / diheyibîne / biheyibîne		شلوغی / داد	Heytehol
Heyibîn / diheyibe / biheyibe	نابود کردن	و بیداد	Heytehol kirin
Heyî	نابود شدن	شلوغ کردن / داد	Heytîn
Heyî	داشتن / هستی /	فریاد زدن با	Heytîn
Heyî	زمان	صدای بلند	Heyy
Heyî	هستی / وجود	ماه	Heyy
Heyî	هستی / دارایی	ماه	Heyy
Heyî	هستی	(ماه (کره	Heyvan
Heyirandin / diheyirîne / biheyirîne	معطل کردن	حیوان	Heyvan
Heyirî	متعجب	حیوان	Heyvan
		خمیرترش	Heyveron
		مہتاب	Heyveron
		مہتاب / مہتابی	Heyveron

Heyveronî	مهتابی	Hezar	هزار
Heyvî	قمري	Hezaz	ريزش کوه
Heyvîn	قمري / اسم دخترانه	Hezaz	رانش زمین
Heyvok	ماه نیمه تمام	Hêzdarî	قدرتمندی
Heyv	ماه / کره	Hêzdar	قوي / صاحب قدرت
Heywan	حيوان	Hezek	باتلاق
Heywan xwedî kirin	حيوان پرورش دادن	Hezêlk	سکوی برجسته
Heywan	حيوان	Hêzên bejahiyê	نیروی زمینی
Heywankî	حيواني / مثل حيوان	Hêzên ewlekeriyê	نیروهای امنیتی
	رفتار کردن	Hêzên avî	نیروی دریایی
Heywan	حيوان	Hêzên hewayî	نیروی هوایی
Heywax!	نشانه افسوس	Hezex	شهري در کردستان ترکیه
	خوردن	Hezge	باتلاق
Heyw	ماه / کره	Hêzîkî	قدرتی / گروهی
Heyz	پریود / قاعدگی	Hêzîn	نیرومند
Heyz bûn (jin) ketin kirasan, ketin kincan	از/ چون / تا زمانی	Hêzing	آه عمیق / ناله عمیق
Hey	از/ چون / تا زمانی	Hêzing	هیزم
Hez	عاشق	Hêzînke	تاب
Hêz	قدرت / نیرو	Heziqîn	از دست رفتن / تباه شدن
	توان	Hezîranî	نوعی گلابی
Hêz	نیرو / قوت	Hezîran	ماه کردی برابر ژوئن
Hêz bûn (bi)	نیرومند شدن / نیرومند بودن	Hezker	خواهان / دوستدار
Hez kirin	دوست داشتن کسی	Hêzok	(تاب) بازی
	یا چیزی / خواهان کسی یا چیزی بودن	Hezrîng	فلزی که برای داغ کردن استفاده می شود
Hêz kirin (bi)	نیرومند کردن	Hez	عشق / علاقه
Hêz	نیرو / قدرت / توان	Hez	علاقه / عشق
Hez kirin	عاشق شدن	Hêz	نیرو / قدرت
Hêza nihênî	پتانسیل	Hêz	نیرو
	تکان	Hêz	نیرو
Hezandin / dihezîne / bihezîne	دادن	Hezar	نبار
Hezar	هزار	Hêzê	هنوز
Hêzar	جادر	Hîbehîbek	نام آوایی برای صدای آب رودخانه
Hêzar	لباسی که زنان	Hibr	دوات / مرکب
	بیرون می پوشند	Hîbrî	روسری دخترانه
Hezaran	هزاران	Hîç	هیچ
Hêzar	روپوش عروس	Hîcab	حجاب
Hezar	هزار	Hicet	بهانه / عذر
		Hicet	بهانه / عذر

Hîçhar	فلفل قرمز	Hilanîn	جمع آوری کردن / سرمه کردن / بلند کردن / رفع کردن
Hîçhar	فلفل قرمز	Hilanîn / hiltîne / hilîne	بلند
Hîçik	آستین / سرآستین	کردن / برداشتن	
Hîçik	آستین	Hilanîn	برداشتن / بلند کردن
Hîçparêz kesê ku têkoşîna hemberî dijwariya jiyane bêwate dibîne		Hilanîn	برداشتن / بلند کردن
Hîçparêzî retkoka ku mirovî û kesayeta wî dispêre lawaziya li hemberî		Hilatin	بلند شدن / برخاستن / طلوع کردن
Hicran	هجرت / جدایی	Hilatin	بلند شدن / برخاستن / طلوع کردن
Hîc	نوعی ساندویچ	Hilatin	کردن
Hidî	آرام / آهسته	Hilatin	فرار کردن
Hido	کلاغ	Hilav	اتش / دات باک
Hijandin	تکان دادن / لرزاندن	Hilavêtin	بالا پایین
Hijdeh	هیجه	Hilavêtin / hildiawêje / hilavêje	انداختن / به بالا پرت کردن / جفتک انداختن
Hijîr	انجیر	Hilavêtin / hildiawêje / hilavêje	پریدن
Hijmartin	شمردن	Hilavistin	آویزان کردن / آویختن
Hijmar	شماره / نمره	Hilawestin	آویزان کردن
Hîkarî	تأثیر	Hilawestin / hildiawêse / hilawêse	آویزان کردن / اعدام کردن
Hikayet	حکایت / قصه	Hilawistin	حکاکي کردن /
Hikmet	حکمت	Hilawistin	ماندگار کردن
Hikûmat	حکومت	Hilawistin	آویزان کردن / آویختن
Hikûmet	حکومت	Hilawîstin	آویزان کردن / آویختن
Hil-	بیشوندی فعل ساز	Hila	! بیا ! عجله کن
Hil dan	سر هم کردن	Hilawistin	هنوز
/	محصولات یا جمع کردن روی هم /	Hilbarandin	به ثمر نشستن
Hil dan	سر بر آوردن	Hilberandin / hildiberîne / hilberîne	اعمال کردن
Hil êxistin	جمع کردن علوفه	Hilberîn	اعمال
Hil girtin	تر تازه درو شده / سر بر آوردن	Hilberîner	سازنده / مجری
Hil girtin	بغل کردن یا حمل کردن یک چیزی	Hilbestîn / hildibeste / hilbeste	بستن
Hil kelîn	سرریز کردن	Hilbijartin / hildibijêre / hilbijêre	انتخابات
Hil kirin	شیریا غذا / فوران کردن	Hilbijartin	انتخاب کردن /
Hil kêşan	بالا بردن /	Hilbijêr	انتخاب کن
Hil kirin	بیرون آوردن	Hilbirandin	بلند کردن / برداشتن
Hil kirin	روشن کردن آتش / از	Hilbirandin	بلند کردن / برداشتن
Hilake mirov kesekê çûn	بیخ و بن کندن	Hilbirîn	بلند شدن / برداشتن
Hilale	از کسی	Hilbirîn	بلند شدن / برداشتن
Hilale	نفرت داشتن	Hilbûn / hildibe / hilbe	بلند شدن
Hilale	قسمت / بخش	Hilbûn / hildibe / hilbe	بلند شدن
Hilandin	ذوب کردن / حل کردن		/ کنده شدن

Hilbûn	جدا شدن / بلند شدن / قطع شدن	Hilêvirîn / hildiêvire / hilêvire	سر / چیزی را باز کردن
Hilçandin	جذب کردن / مکیدن	-hilêyê xwe jê kirin qirçalê wî hilnedan	حیله / کلک
Hilçandi	جذب کردن / مکیدن	Hilfirîn	فوران کردن / به
Hilçikandin	صاف و بلند قرار دادن / به اتمام رساندن یک منبع	Hilfirîn / hildifire / hilfire	بالا
Hilçinandin	پشم را حالت کشدار کردن	Hilfûr	خروشان
Hilçinandin / hildiçînîne / hilçînîne	آب کشیدن	Hilfûrîn	فوران کردن
Hilçinandin	جذب کردن / مکیدن	Hilgafîtin	برداشتن / بلند کردن
Hilçinandin	جذب کردن / مکیدن	Hilgafî	برداشتن / بلند کردن
Hilçînîn	جذب کردن / سر کشیدن	Hilgavîtin	برداشتن / بلند کردن
Hilçînîn / hildiçîne / hilçîne	جذب کردن	Hilgavîtin	برداشتن / بلند کردن
Hilçînîn	جذب کردن / مکیدن	Hilgerîn / hildigere / hilgere	به سوی
Hilçinîqandin / hildicinîqîne / hilçinîqîne	عصبانی کردن	Hilgirtin / hildigire / hilgire	بالا رفتن / گرفتن
Hilçinîqîn / hildicinîqe / hilçinîqe	عصبانی شدن	Hilgirtin	بلند کردن
Hilçinîqîn	ناگهان جستن / از جا پریدن	Hilgirtin	برافراشتن
Hilçîrîn	پشم را حالت کشدار کردن	Hilgirtin	برداشتن / ننگه داشتن
Hilçûn / hilçê / hilçeber	بالا رفتن	Hilhatin	شروع شدن / از نو آمدن
Hilçûna derûnî	بالا آوردن	Hilhatin / hiltê / hilê	طلوع کردن / بالا آمدن
Hildan / hildide / hilde	بالا کشیدن / بلند کردن	Hilhatin	بلند شدن
Hildan	برداشتن / ننگه داشتن	Hilhatin	بلند شدن
Hildan	برداشتن / ننگه داشتن	Hilhîlî hizhîzî, hophopo	بیش از حد پخته شده
Hile kirin	تصاحب کردن	Hilhilok	نوعی میوه کوهی
Hîle [i] bîz, mehde	حقه / حیله	Hilik	نوعی پشم / است شبیه گیلان
Hîle [ii]	حقه / حیله	Hilikî	کیفیت بالای پشم
Hîlebaz	حقه باز	Hilikî	حیوان زود رس / زود متولد شده
Hîlebaz	حقه باز	Hilimîn / dihilime / bihilime	نفس کشیدن
Hîlebazî	حیله بازی	Hilînan	برداشتن / حذف کردن / ورامدن خمیر
Hîlebazkî	حیله بازی	Hilîngiftin	لغزیدن / سکندری خوردن
Hîlebaz	حیله باز / مکار	Hilîngiftin	لغزیدن / سکندری خوردن
Hîlêncan	جدا کردن یک مایع با کاسه و ریختن آن در ظرفی دیگر		
Hîlêvirî amana bê dervank			

Hilingivîn افتادن
 Hilîngivîn لعزیدن / سکندری خوردن
 Hilingivîn ناخودآگاه در خواب دست بر جایی گذاشتن
 Hilisîn / dihilise / bihilise سر خوردن
 Hilî آینه
 Hiljimêr آمار / ارقام
 Hiljimêrkî آماری / ارقامی
 Hilkehilk سریع نفس نفس زدن
 Hilkêş û dakêş بالا و پایین کشیدن
 Hilkêşan / hildikêşe / hilkêşe بالا کشیدن
 Hilketin بلند شدن
 Hilketin / hildikeve / hilkeve بلند شدن / مشغول شدن
 Hilkirin / hildike / hilke روشن کردن / کندن
 Hilkirin کندن / حذف کردن
 Hilkişandin / hildikişîne / hilkişîne بالا کشیدن
 Hilkişandin صعود کردن
 Hilkişan بالارفتن / صعود کردن
 Hilkişbûn آتشفشانی / صفت برای کوه
 Hilkişin / hildikişe / hilkişe بیاید بالا
 Hilkişîn صعود کردن
 Hilkişîyan بالارفتن / صعود کردن
 Hilkişîyan بالارفتن / صعود کردن
 Hilkolîn کندن / زیر و رو کردن
 Hilkutan / hildikute / hilkute مکیدن همراه با ضربه و فشار
 Hilkutan کوبیدن چیزی به سنگ یا زمین
 Hilm بوی تند / بوی ناگهانی
 Hilm بخار / نفس
 Hilm gulm بخار
 Hilmastin / hildimaşe / hilmaşe ماساز دادن

Hilmaştin بالازدن آستین / جمع کردن
 Hilme حمله
 Hilmeşîn / hildimeşe / hilmeşe بالا رفتن
 Hilmijîn مکیدن
 Hilmijîn / hildimije / hilmije / مکیدن جذب کردن
 Hilmijtin مکیدن
 Hilmirîstin کسی را غرق بوسه کردن
 Hilmiştin بالازدن آستین / جمع کردن
 Hilm تندی / تنفس تند
 Hilo ! به پا خیز
 Hilomilkanê آتشی که در چهار شنبه سوری حلقه وار می چرخاند
 Hilopayî صفت برای فردی که لباس پر حجم پوشیده
 Hîlor dara ziqûmê نام روستایی در منطقه مرگور و ترگور
 Hiloz bûn قاطبی کردن
 Hilpekandin / hildipekîne / hilpekîne جستن / پریدن
 Hilpekandin ضربه زدن / محکم بالا و پایین انداختن
 Hilpekîn / hildipeke / hilpeke از جا پریدن
 Hilpere حمله / اسم هلپرکه از این ریشه است
 Hilperîn بالا پریدن / جفتگیری کردن حیوانات
 Hilperişîn / hildiperişe / hilperişe عطسه کردن
 Hilpesirîn / hildipesire / hilpesire مقابله کردن / رسیدن / ورز آمده
 Hilpif kirin به باد دادن
 Hilqedimîn بلند شدن بعد از خواب که حرکتی آرام دارد
 Hilqefşandin / hildiqefşî / hilqefşîne تکان دادن
 Hilqehilq هق هق کردن / گریه کردن

Hilqehilq kirin / حق هق کردن /
 گریه کردن
 Hilqetandin / از ته کردن / از ته در آوردن
 Hilqeys زیاد خیلی
 Hilqizmilqiz / در جای خود /
 حرکت کردن / نماد در جا زدن
 Hilqûm / حلقوم
 Hilqut قلب تپش
 Hilşandin / از بین بردن / تخریب کردن
 Hilsengandin / hildisengîne / hilsengîne
 تحلیل کردن
 Hilşîn / از بین رفتن / تخریب شدن
 Hilşîyan / از بین رفتن / تخریب شدن
 Hilşîyan رفتن / از بین رفتن
 Hilteqilandin / hilditeqilîne / hilteqilîne
 لرزاندن / تکان دادن
 Hilteqilîn / hilditeqile / hilteqile / لغزش
 فوران کردن /
 Hilteqîn / منفجر شدن
 Hiltirandin / hilditirîne / hiltirîne / مواجهه
 شدن / تجاوز کردن
 Hiltirîn / hilditire / hiltire 1. Hatîn
 sihirandin
 Hilû / پرو / صاف
 Hilû bûn / پرو شدن
 Hilû kirin / صاف کردن
 Hilû kirin 1. Girnoz jê darotin 2. Şimşat
 kirin
 Hilû [i] / هلو
 Hilû [ii] 1. Meht û bêgirnoz 2. Şimşat
 Hilûreşk / آلو سیاه
 Hilûreşk / آلو سیاه
 Hilûtirîşk / آلو ترش
 Hilûyêreşk / آلو سیاه
 Hilûzerk / آلو زرد
 Hilû / هلو
 Hilveriyayî / ناپود شده
 Hilwerîn / منقرض شدن
 Hilweriyayî / ناپود شده

Hilweşandin / hildiweşîne / hilweşîne
 خراب کردن
 Hilweşandin / از بین بردن / تخریب کردن
 بردن
 Hilweşandin / از بین بردن / فروپاشاندن
 بردن
 Hilweşîn / فروپاشیدن /
 سقوط کردن
 Hilweşîn / hildiweşe / hilweşe / ریختن /
 زیرورو شدن
 Hilweşîner / ویران کننده / فروپاشنده
 تخریب شدن / فروپاشیدن
 Hilzirîn / پوک شدن
 Hîm / اساس / بنیان /
 پایه / پی ریزی
 Hîm / اساس / پایه
 Hîm lê girtin / تأثیر پذیرفتن
 -hîm danîn 1. Xîm avêtin
 Hîmat / tiştê ava û pêkhatî
 Hîmaye حمایت
 Himbal / باربر
 Himbaletî / باربري / حمالي
 Himber girtin / جلوگیری کردن
 Himberî / جلوی / در برابر / علیه
 Himber / در برابر / علیه
 Himber / در برابر / علیه
 Himbêz kirin / بغل کردن پناه /
 دادن
 Himbizî / انباشتگی
 Himbiz / آغوش / بغل
 Hîmdar / زیرک / چالاک
 Hîmê kesî lê girtin / زور کسی به کسی
 چربیدن
 Himehim / صدای سهمگین باد
 Himehim kirin / پچ پچ کردن
 Himehim / پچ پچ
 Himet / همت / تلاش
 Hîm / اساس / پایه
 Hîm / اساس / پایه
 Hîm / اساس / زور / حيله

Him / هم / نیزم		Hinav	اجزای داخلی بدن
Him / هم / نیزم		Hinav kutan	نفس نفس زدن
Hin	کم / اندک	Hinavkutî	تنکی نفس
Hîn	هنوز	Hinav	محتویات قفسیه سینه
Hin bi hin	کم کم	Hinaw (dil û)	معادل دل دل و
Hîn bûn	یادگرفتن / عادت	روده	
کردن		Hîna	هنوز
Hîn bûn	آموختن / یاد	Hînbûn	آموختن
گرفتن		Hînbûn	یادگرفتن / یادگیری
Hin caran	گاهی	Hînbûyî	تعلیم دیده
Hîn darî	تمرین / آموزش	Hînbûyîn	فهمیدن /
Hin dinya zû bû		یادگرفتن	
Hîn kirin	یاد دادن / درس	Hînbûş	یادگیری / آموزش
دادن / آموزش دادن		Hincan	طرف روسی
Hîn kirin	یاد دادن / آموزش	Hincar	خیش گاو آهن
بعضی		Hince	بهبانه / عذر / دلیل
Hîn	هنوز / یادگیری	Hincet	بهبانه / دلیل /
Hin	حنا	Hincet	قصد / نیت
Hîn bûn	یاد گرفتن	Hincet	بهبانه
Hîn kirin	یاد دادن /	Hinceta (bi)	با هدف / به دلیل
آموزش دادن		Hincî hincî kirin	تکه تکه کردن چیزی
Hîn_bûn	یادگرفتن	Hincinîn	تکه تکه شدن / خرد شدن
Hîn_kirin	یاد دادن / آموزش	Hincirandin / dihincirîne / bihincirîne	شرمند کردن
Hîna	هنوز	Hincirîn	پاره پاره کردن
Hinan	هنوز	Hincirîn / dihincire / bihincire	شرمنده
Hinar	انار	شدن	
Hinarde	صادرات	Hind	کنار / طرف
Hinarde kirin	فرستادن /	Hînd	خروس جنگی
نهادینه کردن		Hind	زیاد / خیلی
Hinare	بیام	Hindam	بالا
Hinarîk	استخوان گونه	Hîndam	اندام
Hinarîk(گونه (صورت		Hindam	تنه درخت
Hinarînin	فرستادن	Hindam	جهت / سوی
Hinarî	اناری	Hîndarî	تمرین
Hinarok	فرستاده	Hindar	جهت / سوی
Hinarî	قاصد	Hindav	(در شرف)
Hinartin	فرستادن	Hindav	استقامت
Hinartin / dihinêre / bihinêre	فرستادن	Hindaw	بالای سر چیزی
Hinartin	فرستادن	Hindaw	جهت / سوی
Hinarar	انار	Hînda	گم / مفقود
Hinarar	انار		

Hinda کنار / نزدیک
 Hindê کنار / بغل
 Hindekar محقق
 Hindekar معلم / آموزگار
 Hindekarî استادى / معلمى
 Hindekarî تمرين / آموزش
 Hindekî كمى / مقدارى
 Hindekî كمى / مقدارى
 Hinde زیاد / خيلى
 Hindê نام زنانه
 Hindê اطراف / نزدیک
 Hindî هر قدر / هر چه
 Hindî آن قدر / به اندازه
 Hindik کم
 Hindik کم / اندک
 Hindikahî کمبود
 Hindikahî جزئى
 Hindikayî محلى / منطقه اى
 Hindikpêşketî کمتر توسعه یافته
 Hindik کم
 Hindik کم
 Hindir داخل / درون
 Hindir داخل / درون
 Hindî زیاد / آن قدر / سپس / بعد
 Hindur داخل / درون
 Hindûstan هندوستان / هند
 Hindû هندی / زبان هندی
 Hine kirin حنا بستن
 Hine حنا
 Hinek كمى / اندكى
 Hinek مقدارى / تعدادى
 Hinêr قدرت / توان
 Hinermend هنرمند
 Hinerwer با قريحه / با
 Hinerwer استعداد / هنرمند
 Hiner هنر
 Hine حنا
 Hine مقدارى / كمى
 Hing وقت
 Hingaftin / dihingêve / bihingêve [ii]
 به نشانه زدن

Hingaftin / dihingêve / bihingêve [i]
 زجر دادن / زدن
 Hingaftin رسيدن / يافتن
 Hinganî سپس / در آن هنگام
 Hingav معيار / ملاک
 Hingavî سپس / در آن هنگام
 Hingavtin رسيدن / دست يافتن
 Hingawtin رسيدن / دست يافتن
 Hingê در آن صورت / در آن هنگام
 Hingê زمان گذشته / آن وقت ها
 Hingî از ان به بعد
 Hingiftin لمس کردن / رسيدن
 Hingijtin / dihingêje / bihingêje بى کدار
 به اب زدن
 Hingil سينه / پستان
 Hingirvan نام روستايى در منطقه صوماي برادوست
 Hingiv عسل
 Hingivandin رسيدن / دست يافتن
 Hingivê hûşulhîn عسل دست نخورده
 / عسل تازه
 Hingivîn رسيدن / لمس کردن
 Hingivîn عسل
 Hingivîn عسل
 Hingiv عسل
 Hingiv عسل
 Hingiz چماق چوبى
 Hingiz ?
 Hingî در آن صورت / در آن هنگام
 انگشترى / حلقه
 Hingorî زمان بين غروب و
 عشا
 Hingorî هواى گرگ و ميش
 Hingor هواى گرگ و ميش
 Hingo شما
 Hingulîsk انگشتر / حلقه /
 نگين
 Hingulîsk انگشتر
 Hingûn عسل
 Hingûr غروب / شفق

Hingur	تاریک و روشن /	Hiqûq	حقوق
Hingûr	بامداد / گریگ و میش	Hiqûqqa bacê	قانون مالیات
Hingura êvarê	مغرب	Hiqûqqa bankgêriyê	قانون بانکداری
Hingûr	تاریک و روشن	Hiqûqqa gelemperî	قانون عمومی /
Hingûr	عصر / نزدیکی غروب	Hiqûqqa giştî	قانون همگانی /
Hingûr	سپیده / هوای گریگ و میش	Hiqûqqa kar	قانون کار /
Hingustîl	هوای گریگ و میش	Hiqûqqa malbatî	حقوق خانوادگی
Hingustîl	انگشتر / حلقه	Hiqûqqa xwedaniyê	قانون مالکیت /
Hingustîl	انگشتر / حلقه /	Hiqûqqa xwezayî	قانون طبیعی /
Hingustîl	انگشتری / حلقه	Hiqûqnas	حقوق شناس
Hinguv	عسل	Hir bûn	خوشی زدن زیر دل
Hingû	شما	Hir bûn	کسی / هارشدن
Hînî kir	خنک	Hirbûnê	روسی دخترانه
Hinik kirin	مسئولیت قبول کردن	Hirç	خرس
Hînkari	تمرین / آموزش	Hirçîn	نام کوهی حوالی منطقه صومالی
Hînkari	آموزش دهنده / یاد دهنده	Hirçost	برادوست
Hînkirin	تعلیم / آموزش	Hirço-pirço	پیچیده / غامض
Hînkirin û hevotin	تعلیم و تربیت /	Hirç	خرس
Hînkirin	آموزش و پرورش	Hirç	خرس
Hînkirin	آموزش	Hirdim	شکم
Hînkirin	آموزش / تمرین	Hirehir	صدای خرس
Hînkuf	همسان	Hirêxane	رودخانه / قهقهه
Hînkuf	مناسب	Hîrhîr	هر هر
Hînkuf	مناسب	Hirhop	بولهوس / دمدمی
Hinnare / Hinarok	اسم طایفه ای از	Hirhop !	! همین حالا بپر
Hînkuf	کردهای کرمانج	Hirî	پشم گوسفند
Hînkuf	سپس / بعد	Hirî	پشم
Hînkuf	بعضی / مقداری	Hirî	پشم گوسفند و
Hînkuf	بعضی	Hirî	پشم را جدا کردن
Hînkuf	بعضی / تعدادی	Hirî	تا که خشک شود
Hînkuf	خنک	Hirî	شیر
Hînkuf	هنوز	Hirî	شیر را جدا کردن
Hînkuf	یادگیری / تمرین	Hirî	تا که خشک شود
Hînkuf	غده هیپوفیز	Hirî	شیر
Hînkuf	سرفه	Hirî	شیر
Hînkuf	صدای حق حق	Hirî	شیر
Hînkuf	بی اختیار	Hirî	شیر
Hînkuf	خندیدن	Hirî	شیر

Hirîşo	/ شوینده پشم	Hişbir	/ روان گردان
پشم شو		بی‌هوش کننده	
Hirî pşm		Hişdarî dan	هدسار دادن
Hirmê	گلابی	Hişê xwe çûn (li ser)	عاقلانه حرکت کردن
Hirmê بی‌گلا		بی‌هوش شدن	
Hirmî	گلابی	-hîşê lê xistin bêhna dû û	
Hirmî	گلابی	Hişên serê mirov ketin	از یک چیزی
Hirmî بی‌گلا		بسیار تعجب کردن	
Hîro	گل رز	Hiseynok	حلزون
Hîro	نوعی گل است	Hişî çad rî	حیاط چادر
Hîro golo	زرد آلو	Hişk	سفت / خشک
Hîror	نام روستایی در	Hîsk	سکسکه
جنوب کردستان		Hişk bûn	خشک شدن
Hîro xemî fîrîngî	گل خطمی فرنگی	Hişk û hola	خشک
Hîrşandin	برگ ریختن درخت	Hişkahî	خشکیده
Hîrve	دراین سمت / دراین سوی	Hişkanî	خشکی / سفتی
Hiş bûn	ساکت بودن /	Hişkatî	خشکی / سفتی
ساکت شدن		Hişkav	خاکی و آبی
Hiş bûn	ساکت شدن / زرنگ بودن /	Hişkavî	دو زیست
عاقل بودن		Hişkawiz çînîna pêşwext	
Hiş bûn	ساکت شدن / عاقل بودن /	Hişkayî	کی / سفتی / سرمای سوزان
زرنگ بودن		Hişkebawerî	خشک مذهب
Hiş / مغز	هوش /	Hişkegilê	گره کور
Hîs [i]	حس / احساس	Hişkekuxik	سیاه سرفه
Hîş erdê ku xweliya wî		Hişkesahî	سرمای سخت /
Hiş [ii]	هوش / عقل	سرمای خشن	
Hîs [ii] tenî		Hişkesalî	خشک سالی
Hiş be!	! ساکت باش	Hişkesayî	سرمای سخت /
Hiş bûn	ساکت شدن	سرمای خشن	
Hiş çûn	عقل از سر پریدن	Hişketî	خشکی / سفتی
Hîs kirin hê di pêş de tê		Hişkî	خشک / سرمای خشک
Hiş! [i]	صدایی برای	و استخوان سوز	
هوشیار کردن		Hişkî	خشکی / سفتی
Hisabî	صفتی برای زن قابل	Hişkûhold	سفت و سخت
Hisan	سنگ چاقو تیزکنی	Hişk / محکم / خشک	سفت
Hisandin	مطلع ساختن / خبر دادن	Hişmegirtî	متعجب
Hisan	آسان / راحت	Hişmegirtî bûn	متعجب شدن /
Hişar	حصار / حصار گله	تعجب کردن	
گاو		Hişmend	باهوش
Hisar	حصار	Hişmendî	هوشیاری / عاقل
		Hişmendî	هوشیاری / درک

Hişmendî فکری / هوش / هوشیاری / متعجب / شگفت زده
 Hişmetkar متعجب / حیران / تعجب زده
 Hişmetkar mayîn حفظ کردن / تحسین کردن
 Hişşerbestî دارای استقلال
 Hişşivik سبک سر / سر به هوا
 Hişşivik سبک عقل
 Histêrk اشک
 Histêr قاطر / استر
 Hiştin برجای گذاشتن / اجازه دادن / ترک کردن
 Hiştin / dihêle / bihêle ترک کردن
 Hiştin / dihêle / bihêle اجازه دادن / برجا گذاشتن
 Hiştin / dihêle / bihêle گذاشتن / اجازه دادن
 Histiran ورز دادن خمیر
 Histirî تیغ / خار
 Histirîbirk وسیله ای که با آن گیاهان خاردار را می برند
 Histirîbirk قاطر / استر
 Histukur پشت گردن
 Histûn ستون
 Histûr بی تربیت / خشن
 Histûr / ضخیم
 Histûrî kirin بی تربیت رفتار کردن / خشن رفتار کردن
 Hişyar هوشیار
 Hişyar آگاه
 Hişyar kirin اخطار دادن / از خواب بیدار کردن
 Hişyaretî هوشمندی
 Hişyarî هوشمندی
 Hişyarî اخطار
 Hişyarî dan هشدار دادن
 Hişyariya dawî آخرین اخطار
 Hişyarî / hêşyarî هوشیاری / آگاهی / هشدار
 Hişyar قرمز

Hişyar آگاه / هوشیار
 Hişyar آگاه / هوشیار
 Hîsas احساس
 Hişngîş هوش / عقل / زرنگیش
 Hişngîş هوش / عقل / مغزش
 Hît ?
 Hît [i] semax
 Hît [ii] kevîrê ku bi destekî avêtina wî pêkan e
 Hît [iii] بز
 Hitik کتک
 Hîtik نوعی بز
 Hitim bûn قطعی شدن
 Hitim bûn همیشه مرتب
 Hît نوعی بز
 Hîv ماه
 Hîva امید و آرزو / اسم پسرانه
 Hîvastin رفو کردن
 Hîvdeh هفده
 Hîveron مهتاب
 Hîvêzî گرز / چماق
 Hîvî امید
 Hîvî امید
 Hîvîdar امیدواری
 Hîvik حلال ماه
 Hîvîxwaz امیدوار
 Hîvî امید
 Hîv (ماه) (ماه)
 Hiwêzî گرز
 Hîz بی آر / هیز
 Hîz کیسه چرمی که روغن در آن نگهداری می کنند
 Hîzar لباسی که زنان بیرون می پوشند
 Hîzar قاب / روبند
 Hîzar هزار
 Hîzeyran ماه کردی برابر ژوئن
 Hîzîن حزن / اندوه
 Hîzîن آرام آرام به عقب برگشتن

Hizir dîtin	ترس داشتن شدید	Hogidî	نام آوایی که برای فراری دادن گله به کار می رود
Hizirîn	فکر کردن / اندیشیدن	Hogir	دوست / رفیق
Hizirwarî	متفکرانه	Hogir (heval û)	دوست
Hizir	فکر / اندیشه	Hogiratî	رفاقت / دوستی
Hizir kirin	فکر کردن	Hogirî hev bûn	ارتباط داشتن / دور یکدیگر جمع شدن
Hizret	نیاز	Hogirî kirin	ارتباط اجتماعی برقرار کردن
Hizrînkâr	متفکر	Hogirî qumarê bûn	به قماربازی عادت کردن / سرگرم قماربازی شدن
Hizrkî	فکری	Hogir	دوست / رفیق
Hizr / اندیشه		Hok	گرهی که زود باز می شود
Ho kirin	تأیید کردن	Hok [i]	گره آسان
Ho bike ku bila ga bise-		Hok [ii]	فضله کبک
Ho ho kirin ga ajotin an		Hokar	فاکتور
Ho ho! Baneşana ku pê ga		Hoker	قید
Hoç kirin	برخواستن (بچه)	Hoker	قید (در دستور زبان)
Hoçş	نو عی نام آوا	Hokera awakî	قید وصفی
Hoçik	برای آرام کردن گاو	Hokera çendahî û jmarî	قید کمیت و شمارشی
Hoçik kevirê meht ê ku bi	آستین / سرآستین	Hokera cih û hindavê	قید مکان و دستور
Hoçik lîstin bi keviran li		Hokera daxwaziyê	قید درخواست
Hoc	نوعی سا ندویج	Hokera demkî	قید زمان
Hodar	عاج / شاخ	Hokera erîniyê	قید تصدیق
Hodaxî	گاو چرانی	Hokera gumanî	قید تصور / قید گمان
Hodaxtî	گاو چرانی	Hokera neyîniyê	قید منفی
Hodax	گاو چران	Hokera pirsîyarkî	قید پرسشی / قید سؤالی
Hogec	قوچ چهارساله	Hokerê awakî	قید حالت
Hogec	گله گوسفندان جوان	Hokerê cihkî	قید مکان
Hoge	برادر یا خواهر ناتنی / ناتنی	Hokerê çiqasî	قید مقدار
Hogîç	قوچ / قوچی که بیش از دو سال دارد	Hokerê demkî	قید زمان
Hogîç	گوسفند جوان	Hokerê gumanî	قید تردید
		Hokerê neyîni	قید منفی
		Hoker	قید

Hokillê homeşkê نام آوایی که
برای درست کردن کره با مشک به
کار می رود

Hol توپ

Hol توپ / توپ پشمی

Hol کوبیدن / زود
(برو !) خطاب به حیوان

Hol kirin زدن / کتک زدن /
کوبیدن

Hol kirin جمع کردن حیوانات / هل
دادن / فشار دادن

Hol kirin غلت دادن / فشار دادن

Hol توپ / صحنه / میدان

Hol [i] میدان

Hol [ii] topa ji kulav an

Holanda هلند

Holbûn پریدن / پرش
کردن

Holedest cureyekê listi-
Holepîtk شعله آتش

Holetel cureyekê listina
Holî şiva holetelê

Holik چارطاق

Holik خانه چوبی /
کلبه / خانه خرابه

Holik شبکه / داربست

Holik کپر / خانه چوبی

Holik محقر

Hol توپ

Homeymo مسخره بازی

Honan رسیدن / بافتن

Hongo شما

Honî خوب هم اندازه
بریده شده

Honijîn چرت زدن

Honijîn چرت زدن

Honikahî خنکی

Honikayî خنکی

Honik خنک

Honik خنک

Honîn رسیدن / بافتن / پیچیدن

Honne نوعی نام آوا
برای آرام کردن گاومیش

Hon شما

Hophopanê نوعی بازی به
نام لی لی

Hoqe یک واحد وزن

Hoqqe نوعی وسیله برای کشیدن
تریاک

Hor کوبیدن / کتک /
(زود برو !) خطاب به حیوان

Horehor صدای بلند گریه
کردن

Horehor kirin با صدای بلند
گریه کردن

Horg دیوان / مجلس

Horî فرشته / ناله

همراه گریه

Horî حوری

Horîn از ته دل و پیوسته گریه کردن

Horîstan بهشت

Horî حوری

Hormo نام مردانه

Horyes بهممن

Hose سروصدا کردن / مهمه کردن

Hoşin تلوتلو خوردن /
گیج خوردن / مبهوت شدن

Hostati استادى

Hostatî استادى / مهارت

Hosta ماهر / استاد

Hoste متخصص

Hot (کچل / هل) دادن

Hov وحشی

Hov بي رحم / سنگدل / وحشی

Hovane وحشتناک

Hovane وحشیانه

Hovberî توحش

Hovesin نام روستایی در منطقه
صومای برادوست

Hovîti توحش

Hovîti وحشیگری

Hovîtî وحشیانه	Hucure سلول	
Hovî وحشیانه	Hucûm	هجوم / حمله
Hov وحشی	Hucûm kirin	حمله کردن
Hox زمین شخم زده	Hudhudk	هدهد / شانه به
Hoy جنبه/شرط /	سر	
Hoy فاکتور / بعد	Hûf kirin	بف کردن / به
Hoy علت / سبب	یکباره قورت دادن	
Hoyix مترسک	Hufe huf صدای باد	صدای نفس / صدای باد
Hoykar مسبب	Hufufuf	صدای خش خش
Hoykarî	برگها	
Hoynar نام آوایی که در موسیقی	Hûfik kuna ku di nava xilxileyên keviran de	
گفته می شود	ye û li	
Hoz دسته / قبيله	Hujîr انجیر	
Hoz kirin جدا کردن بره ها از	Hukim	قرار / حکم
گوسفندان	Hukimdar	سرور / بالا دست
Hozan خواننده	Hukumet	حکومت / دولت
Hozan [i] خواننده	Hukûmet	دولت / حکومت
Hozan [ii] عارف	Hulî	بوقلمون
Hozanvan شاعر	Hulî	گوشت مرغ
Hozanvan شاعر حماسی	Hûlî عقاب / شاهین	
Hozan شاعر حماسی	Hulm	بوی تند / بوی
Hozan شعر حماسی	ناگهانی	
Hozak سلسله / قوم / گرد و خاک	Hûmanîtar	بشردوستانه
Hozak صدا زدن غیر رسمی فردی مذکر	Humus	گیاه خاک
Htinî درآمد	Hûn	شما
Hu çîk آستین	Hûn	شما
Hu cum هجوم / حمله	Hûnan	
Hu fe hûf صدای نفس / صدای باد	Hûnandin	ریسیدن / به هم
Hû kirin یاد دادن / تدریس کردن	وصل کردن	
Hu km حکم / قدرت	Hûnandin / dihûnîne / bihûnîne	بافتن
Hu kumat حکومت	Hûnandin / ریچاندن / پیچاندن	بافتن / ریسیدن / به هم
Hu kûmet حکومت	Hunandin پیچیدن / بافتن	ریسیدن / بافتن
Hu lî هلو سیاه	Hûnan پیچاندن / ریچاندن	ریسیدن / به هم وصل کردن
Hu lû هلو	Hûnan ریچاندن / ریچاندن	ریسیدن / به هم وصل کردن
Hu lm بوی تند / نفس	Hundîr	درون
Hu lû هلو	Hundîr çûn virikî bûn	
Hubir جوهر / مداد	Hundîrandîn / dihundîrîne / bihundîrîne	1.
Hubir جوهر	Hewandin	2. Di xwe de
Huçik سرآستین	Hundiirîn	داخلی / درونی
Hûçik آستین / سرآستین	Hundîr	داخل / درون
Hûçik آستین		

Hundur	داخل / درون	Hûr [i]	معهه
Hundur	داخل / درون	Hûr [ii]	کوچک / ریز
Huner	هنر / مهارت	Hur bân	آزاد شدن
Hunerdest	هنردوست	Hur kirin	آزاد کردن
-hunerên dîtbarî	hunerên ku xîtabî	Hûr nêrîn	ریز بین
temaşekirinê dikin		Hûr û mûr	پول خرد
Hunerî	هنری	Hûrandin	ریز ریز کردن / تجزیه و تحلیل کردن
Hunerî	هنری	Hûran	ریز / جزئیات
Hunerkarî	هنرکاری	Hûrbaran	نم نم باران
Hunermend	هنرمند	Hûrbaran	باران ریز / نم
Hunermendî	هنرمندی		نم باران
Hunermendî	هنرمندی	Hûrbijaî	با دقت
Hunermend	هنرمند	Hûrbijêr	1. Ziravbihîstyar 2. Bisemt
Hunermend	هنرمند	Hûrde	جیزهای ریز و کوچک
Huner	هنر	Hûrdek	الغبای کوچک
Huner	هنر	Hûrdekarî	کار دستی / کار
Hune	حنا		دستی با کیفیت
Hûngilîsk	انگشت حلقه	Hûrdek	ریز / کوچک
Hungiv	عسل	Hûrdek	کوچک / ریز
Hung	شما	Hûrdem	دقیقه
Hûng	شما	Hûrde	ریز / خرد
Hûnik	خنک	Hûre	گرد و خاک / گرد و غبار
Hûnikatî	خنکی	Hûre bân	یاد گرفتن / فهمیدن
Hûnîn / dihûne / bihûne	بافتن	Hûreke	حرف کوچک / نامه
Hunîn	بافتن / رسیدن / پیچاندن		کوچک / مورد کوچک
Hun	شما	Hûrfilitî	اصهال شده
Hûn	شما	Hûrgilî	فضای باز / آگاهی فراوان
Huqe	واحدوزن	Hûrgilî kirin	تحلیل کردن
Hûr	کوچک / ریز / ظرف	Hûrgilî	مشروح / مفصل
Hur	آزاد	Hûrhûrî kirin	خرد کردن / له و لورده کردن
Hûr	کوچک / کم		خرد / ریزه
Hûr gi	جزئیات	Hûrik	سنگدان
Hûr hûr ik	ریز / میوه نارس	Hûrik	
Hûr hûrî	ریز / جزئیات	Hûrik tê paqijkirin	ریز / جزئیات
Hûr kirin	خرد کردن / ریز کردن	Hûrik	ریز کردن
Hûr berdan	شکم بزرگ کردن	Hurim tîrxes	
Hûr kirin [i]	تکه تکه کردن /		
Hûr kirin	ریز کردن		
Hûr kirin [ii]	پول خرد کردن		

Hûring	قلمی که از بال
	پرنندگان درست می شود
Hûrît	کوچکی / ریزی
Hûrî	جزئی بودن / ریزبودن / نارس
	بودن میوه
Hûrî	حوری
Hûrîyat	ریز / جزءیات
Hurmet	حرمت / احترام
Hurmetkar	محترم
Hurmet	احترام
Hurmê	گلابی
Hurmîna	همانند
Hûrmûr	اسباب و اشیا /
	وسایل / خرت و پرت
Hurmur li ser ga ku zaro ji her aliyê gund kom kiribûn hatibûn barkirinlo	
Hûro	شکمو
Hûrtirîş	silek û xurekxurê ku çî li ber keve
Hûrûgir kirin	تجزیه و تحلیل کردن
Hûrûmûr	خرد و ریز
Hûr	دل وروده
Hûr	ریز / کوچک
Hûr	کوچک / ریز
Hûr	خوشه انگور
Huskîk	ملاقه
Husta	استاد / ماهر
Husulcema	زیبارو
Husûn	مالیدن / ساییدن
Huşyar	هوشیار / آگاه
Hût	اسم يك شخصیت
	افسانه ای مثل دیو
Hût	جانوری افسانه
	ای
Hutik	مشت
Hutik ?	
Hûtin	پارس کردن سگ
Hûtin	عوعو / پارس /
	پارس کردن / عوعو کردن
Hût	هیولا / غول
Hwd (hev wekî din)	و غیره

I

Iblîs / ابلیس / شیطان
Iblîsî / ابلیسی / شیطانی
Iddia / ادعا
Idî / دیگر / دیگه
Ifare / دانه پس از کوبیدن و باد دادن
Ilac / علاج / راه حل
Ilho / عقاب
Ilm / علم / دانش
Ilmî / علمی
Ilqênin / چندش آور
Imbar / انبار
Imr / عمر / سن
Incas / آلوی سیاه
Incîl / انجیل
Incûr / نوعی خیار
Incûz / نوعی گیاه
Inê / مامان / مادر
Ingîlîz / انگلیسی
Ingîrîn / ناراحت شدن / عصبی شدن
Ingîzî / زبان انگلیسی / مردم انگلیس
Inik / مامان / مادر
Inisîyatîf / ابتکار
Inkar / انکار
Ink / کینه
Int / ناله کردن / نالیدن
Intdar / درد دار / ناله کاری
Inteint / آه و ناله کردن / نالیدن
Inteint kirin / ناله کردن / درد عمیق داشتن
Intîn / خریدن / نالیدن
Intîni / غرش / ناله
Inzêl / سازنده داربست
In / مامان
Iraq / عراق
Irc / خیزران / نی هندی
Ireir / عرعر
Ireirkirin / عرعر کردن
Irs / ارث

Irsî / میراث
Isad / قطع رابطه
Isadî / قطع ارتباط کردن
Isandin / توشه گرفتن
Isîn / شبیه بودن
Işkeft / غار
Işkencexane / شکنجه گاه
Işk / خشک
Ism / اسم / نام
Isqinc / آرگوش / لوزه
Isqincî / دارای لوزه برآمده
Işqir / نوعی انگور
Istandin / گرفتن / خریدن
Istatistik / آمار
Istêre / جای لحاف / بسته لحاف
Istêrk / ستاره
Istêr / جای لحاف / بسته لحاف
Istrî / شاخ
Ixtiyar / پیرمرد / سالخورده
Iyar / کیسه چرمی انبار لیبیات
Izin / اجازه

İ

İbadet / پرستش
 İbadetkîrin / پرستش کردن
 İbret / اندرز
 İbûdî / رشوه / زیر میزی
 İncâr / انکار کردن
 İca / این بار / پس
 İcad / ایجاد / نوآوری
 İcadkîrin / ایجاد کردن / اختراع کردن
 İcar / این دفعه / این بار
 İcax / اصل / نسب / قبیلہ
 İcazetname / اجازه نامه / حق استفاده
 İçkîrin / انکار کردن / از زیر کاری
 İdriftin / در رفتن
 İd / عید / جشن
 İda / دیگر / دیگر
 İdam / اعدام / دار زدن
 İdamkîrin / اعدام کردن / دار زدن
 İdarekîrin / گذران کردن / امرار معاش
 İda / کردن
 İda / دیگر / بیشتر / هنوز
 İdî / دیگر / دیگر
 İdia / ادعا
 İdqat / اعتقاد / ایمان
 İdخالat / به دست آمده
 İfade kîrin / بیان کردن
 İfade / بیان / جواب
 İfadeya yekî girtin / بازجویی کردن
 İfet / عفت
 İflas / ورشکست شدن
 İflaskîrin / ورشکست شدن
 İfrît / عفريت / جن
 İftar / افطار
 İhmal / اهمال کردن / سهل انگاری
 İhmalkîrin / سهل انگاری کردن
 İhsan / نیکی
 İhtiram / احترام
 İhtiyac / احتیاج / نیاز / ضرورت
 İj / عمر / سن / کار / حرفه

İja / این بار / حالا / دیگر
 İjnenigarî / زندگینامه
 İkbal / سرنوشت
 İkram / بخشش
 İkramî yekî kîrin / به کسی چیزی بخشیدن
 İlac / علاج / شفا / راه حل
 İlac dîtin / راه حل پیدا کردن / علا دیدن
 İlahî / الهی / خدایی
 İlam / اعلام
 İlan kîrin / اعلام کردن
 İlan / اعلام / جار
 İlave / اضافه
 İlavekîrin / اضافه کردن / زیاد کردن
 İlegal / غیرقانونی
 İlham bûn / الهام شدن
 İlham girtin / الهام گرفتن
 İlham / الهام
 İlam / اگر / اگر این که
 İla / الا / مگر این که
 İlon / ماه کردی برابر سپتامبر
 İltihab girtin / التهاب کردن
 İltihab / التهاب / حساسیت
 İlûn / ماه سپتامبر
 İlû / گله / اسپ
 İlmalkîrin / ایجاد کردن / به وجود آوردن
 İmam / امام
 İmamet / امامت
 İman / ایمان / باور / اعتقاد
 İmankîrin / باور کردن / ایمان آوردن
 İmdad / امداد
 İmha / نابود کردن / دسته جمعی
 İmkan / فرصت / مجال / امکان
 İmpêratorî / امپراتوری
 İmralî / جزیره ایمرالی
 İmtihan / امتحان / آزمون
 İmza / امضا
 İmzekîrin / امضا کردن
 İm / روز جمعه / آدینه
 İnad / عناد / لجبازی / بهانه گرفتن
 İnan / آوردن

Ânandin آوردن	Îris مردمک چشم
Înç شک/تردید	Îrixçi اسب چران
Înca این بار/حالا	Îro امروز/امروزه
Încane گلدان	Îroroj امروز/امروزه
încare گلدان	Îro امروز
Încar این بار/حالا	Îroyîn امروزه/معاصر
Încas آلو سیاه	Îrû امروز/امروزه
Încil کتاب مقدس مسیحیان	Îrxçi اسب چران
Înçkirî آگاه/بلد/باهوش	Îrxî گله اسب
Înçkirin آگاهی یافتن/پی بردن/درآوردن	Îş کار
Îngilistan انگلستان	Îsaf انصاف
Îngilîz انگلیسی	Îsal امسال
Îngilîzî زبان انگلیسی/اهل انگلیس	Îşandin متوجه ساختن
Înglîsî انگلیسی	Îsandin جلا دادن/پرداخت کردن
Înglîs انگلیس	Îsan انسان/فرد
Înglîz انگلیسی	Îşarekirin اشاره کردن
Înglîzî زبان انگلیسی/اهل انگلیس	Îsbat برهان/دلیل
Înî جمعه	Îsbatkirin روشن کردن/اثبات کردن
Înk û bilah kirin قسم خوردن/اصلا قانع نشدن	Îşev امشب
Înk کین/ناراحتی/لج	Îsewî عیسوی/مسیحی
Înkar û tune kirin امحا کردن/انکار کردن	Îşik چوب محکم کردن بار
Înkar انکار	Îsil کمد دیواری
Înkarî انکار	Îsîn روشنایی ضعیف دادن
Înqilab شورش/انقلاب	Îşk dan سفت کردن/تنگ کردن
Înşaat ساخت و ساز	Îskan استکان
Însan آدم/انسان	Îskarpîn اسکنه/قلم
Însiyatîf ابتکار	Îskeîsk صدای حق/حق/حق/حق گریه
Întêgre ادغام	Îşkence شکنجه
Întiqam انتقام/عوض	Îşkencekirin شکنجه کردن
Înziwa انزوا	Îşkencexane شکنجه گاه
Îpilme غده	Îşkence شکنجه
Îprax برگ مو/برگ انگور	Îskîn حق گریه کردن
Îqaz هوشیار کردن در مقابل خطر	Îskîsk حق گریه
Îqbal بخت/اقبال	Îskîsk سکسکه/حق
Îqbal بخت/اقبال	Îşlik جلیقه
Îqlîm آب و هوا/اقلیم	Îsme افسوس/جادو
Îran ایران	Îsot فلفل
Îraq عراق	Îsota reş فلفل سیاه
	Îsota spî فلفل سفید
	Îsotî فلفلی/اسیدی

Îspanax اسفناج
Îspat برهان/دلیل
Îspatî دلالت
Îstasiyon ایستگاه
Îstekan استکان
Îstgah ایستگاه
Îstifadekirin بهره مند شدن
Îtbar اعتبار
Îtiqad اعتقاد/ایمان
Îtîhad اتحاد
Îxtiyar سالخورده
Îzgeh ایستگاه
Îzin اجازه

J

Jahr	زهر / سم
Jajerûn	نوعی لبنیات
Jajî	نوعی پنیر
Jakaw	وحشی / کوهی
Jale	شکوفه درخت / شبنم
Jan	اندوه غم
Jan	درد / درد و تب باهم
Jan dan	درد داشتن / اندوه داشتن
	درد کشیدن /
Jan dan	به درد آمدن
Jan girtin	درد آوردن / درد داشتن
Jana zirav	بیماری سل / برآمدگی
Janbir	دارو / درمان
Jandar	درد دار / دردآور
Jandar	دردناک
Jandar	دارای درد
Jandarm	ژاندارم
Janikî	دردی
Janîn	درد داشتن
Jano	ای درد
Jano	ناخوش احوال / فلج
Jan	درد / رنج
Jar	لاغر / بی کس
Jar bûn	بی کس بودن / لاغر شدن
Jar kirin	فقیر کردن / لاغر کردن
Jarav	پاک / تمییز / جدا
Jarav bûn	پاک بودن / تمییز بودن
Jarav kirin	تمییز کردن / پاک کردن
Jarayî	لاغری
Jardadayî	زهری / سمی
Jardadayî kirin	زهری کردن / سمی کردن
Jarefî	لاغری
Jarî	فقیری / نداری / تهیدستی
Jarîn / dijare / bijare	نالیدن / زار
	زدن / گریستن
Jarîfî	لاغری
Jarjû	حیوانات لاغر

Jaro	ای فقیر / ای تهیدست
Jartirîn	لاغرترین
Jarxane	باشگاه
Jê beşer kirin	سر درآوردن /
	متخصص بودن در امری
Jê birîn	از دستمزد کسی کاستن /
	گرفتار بلا شدن
Jê birin	پاک کردن / تمییز کردن
Jê gerîn	رها کردن
Jê gir	جداکردن / نشات
Jê girtin	گرفتن از / اقتباس کردن
Jê hatin	تشکیل دادن / به دست آوردن
Jê kirin	جدا کردن / بریدن
Jê pê ve	از این به بعد
Jê pêva	به غیر ازاین
Jê pirsîn	سؤال پرسیدن
Jê standîn	ضبط کردن / مصابره کردن
Jêbawer	معتمد / فرد قابل اعتماد و اطمینان
Jêbir	پاک کن
Jêbirrîn	قطع کردن ارتباط کسی از
Jêbûyî	بریده شده
Jêbûyîn	بریده شدن
Jêder	منبع / مرجع / فهرست
Jêgir	اقتباس / برگرفته
Jêgirtin	از چیزی به دست آمدن /
	از چیزی گرفتن
jêhat	لایق / کاردان
Jêhat	درآمد / حاصل
Jêhat	زیرک / زبر و زرنگ / چالاک
Jêhatî	باهوش / شایسته / عزیز
Jêhatî	لایق / توانا / مناسب / بجا
Jêhatin	...آمدن از
Jêhatinî	قابلیت / توانایی
Jêhelî	شیب / سربالایی
Jehr	سم / زهر
Jehr dayîn	مسموم کردن
Jehr kirin	زهرآلود کردن

Jehr xwarin	سم خوردن / زهر خوردن	Jenîn	ریسیدن / روشن کردن آتش ساختن /
Jehrav	زهرآب	Jenîn	جرقه زدن / پشت سر هم زدن
Jehravî	زهرآبی	Jenu	زانو
Jehrdar	زهر دار / زهر آلود	Jêpirsîn	سؤال پرسى / پرسش
Jehrê ketin	مسموم شدن	Jêr	پایین / تحت / زیر
Jehremar	زهرمار	Jêr	ته / پایین / جنوب
Jehrî bûn	مسموم بودن / مسموم شدن	Jêra	به او / برایش
Jehrî ketin	مسموم شدن	Jêran	پایینی ها / زیری ها
Jehrî kirin	سمی کردن / زهردار کردن	Jêratir	از پایین تر
Jehrîn	سمی / زهردار	Jêrbir	از ته برنده
Jêk	از همدیگر / از یکدیگر	Jêrbirîn	از ته بریدن از / ریشه زدن
Jêkêm	درکسری / درکمبود	Jêrçav	زیر چشم
Jêkêmfî	کمبود / کسری	Jêrîn	پایینی / تحتانی / زیرین
Jêkêmiya butçeyê	کسری در بودجه	Jêrkiras	زیر پیراهن
Jêkirin	بریدن / جدا کردن	Jêrla	از سمت پایین
Jêl	بالا / فوق	Jêrnivîs	زیر نویس / پاورقی
Jêla	از سمت پایین	Jêrva	از پایین / از زیر
Jêlî	از پایین / رو به بالا	Jêrxanî	اساس / پی بنا
Jêlilahî	سربالایی / به سمت بالا	Jêsandin	استخراج / گرفتن
Jêlin	پایین / زیرین	Jêstandî	ضبط شده / توقیف شده / مصادره شده
Jêlva	از بالا / از فوق	Jêstandin	ضبط / توقیف / مصادره
Jem	دانه خوراکی / دم / زمان	Jev	از همدیگر
Jêma	باقیمانده / میراث / ته مانده	Jêvarda	از بعد از ظهر تا به حال
Jêmayî	ته ماندگی	Jêvebûn	گسست / جدایی
Jenan	جوشکاری	Jêvebûyîn	بی خیال کسی یا چیزی شدن
Jenandin	پاره های آهن را لحیم کردن	Jêveqetandin	جداسازی / دور کردن
Jene	نیش زنبور	Jêza	مادر نسل / سرچشمه
Jênerêvîn	اجتناب ناپذیر / حتمی	Jêzêde	افزونی / مزاد / اضافه / افراط
Jeng	(زنگ) اکسید	Jêzêdeyî	افزونی / مزاد / اضافه / افراط
Jeng	دستگاه ریسندگی	Jêzêdeyiya budçeyê	مزاد بودجه / اضافه بودجه
Jeng girtin	زنگ گرفتن / زنگ زدن ((آهن	Ji ber kirin	حفظ کردن / از برکردن
Jengar	زنگ		
Jengar	زنگ زده		
Jengarî	زنگ زدگی / زنگ زده		
Jenggirtî	زنگ زده		
Jengî	زنگ زده		
Jengîn	زنگ زده / اکسیده شده		

Ji bilî بجز
 Ji zû de از مدتها پیش
 Ji me çêtir جن / ازما
 بهتران
 Ji از
 Ji نیز/هم
 Ji ... xwedî bûn صاحب شدن / حمایت
 کردن
 Ji aliyê din va از طرف دیگر
 Ji aliyekî va از طرفی
 Ji ber حفظ / ازبر
 Ji ber çûn سقط شدن / بچه مرده به
 دنیا آوردن
 Ji ber kirin از حفظ خواندن
 وبازگو کردن
 Ji ber ko به خاطر اینکه / به
 دلیل اینکه
 Ji ber ku به دلیل / به سبب
 Ji ber vê بدین خاطر
 Ji ber xwe به خودی خود
 Ji ber xwe de gotin من درآوردی گفتن
 Ji ber yekî ve از طرف کسی / به
 جای کسی
 Ji berê de از پیش / از قبل
 Ji bestan gotin پرت و پلا
 گفتن/هذیان گفتن
 Ji bîr kirin فراموش کردن / دست کشیدن
 ... از
 Ji bîran birin از یاد بردن / فراموش
 کردن
 Ji bo به خاطر / برای
 Ji bona ku برای این که / به خاطر
 این که
 Ji çek kirin خلع سلاح کردن
 Ji cih rakirin تبعید کردن / به
 غربت فرستادن
 Ji çokan ketin از نا افتادن /
 توان راه رفتن نداشتن
 Ji dil û can از صمیم دل
 Ji dil از دل و جان / از ته
 قلب

Ji eynî malî آب روان / آب
 جاری
 Ji hêl ketin به اتمام رسیدن
 / تخلیه کردن
 Ji hêla ... ve از نظر / از لحاظ
 Ji hev belav kirin از هم پاشیدن /
 بین بردن
 Ji hev dûr دور از یکدیگر / دور از
 هم
 Ji hev vegerandin به همدیگر پاس دادن
 Ji hev zayîn به هم اضافه شدن
 از هم جدا شدن
 Ji holê rakirin از بین بردن /
 از میان برداشتن / حذف کردن
 Ji îro şûnda از امروز به بعد
 با احتیاط / مخفیانه
 Ji kerema xwe لطفا
 Ji kesî hatin شبیه کسی بودن / از دست
 کسی برآمدن
 Ji me tire به خیال ما / به تصور
 ما
 Ji mêj ve از قدیم / از پیش / از
 همان ابتدا
 Ji min به خیال من / به تصور
 من
 Ji nav birin از بین بردن /
 ناپود کردن
 Ji nav çûyîn از بین رفته /
 ناپود شده
 Ji nêz de mirin از گرسنگی مردن
 از این به بعد / بعد از
 این
 Ji nişkê ve آنی / ناگهان
 از نو / یک بار دیگر
 Ji pertav ketin تخلیه شدن /
 تمام شدن
 Ji qidûman ketin از نای افتادن /
 از قدم افتادن
 Ji rengê مثل / مانند
 Ji rêzê عادی

Ji rikan از روی حرص و عصبانیت
Ji rikanî yekî از لج کسی / برای ناراحت کردن کسی
Ji rû va از روبرو / از صورت
Ji sedê sed صد در صد
Ji sedî درصد
Ji şerma از روی شرم و حیا
Ji sewt ketin شدیداً خسته شدن
Ji xeynî / xeyrî به غیر از / علاوه بر
Ji yekê re bêmal bûn از خود گذشته بودن / اینثارگر بودن / خود را فدا کردن
Jî نیز / همچنین / عمر / سن
Jiberbûyî حفظ شده
Jiberdexistin کپی / شبیه سازی
Jibergirtin کپی کردن / تولید مثل / کثیر
Jibîr از یاد
Jibîr çûyîn از یاد رفتن
Jibîr kirin از یاد بردن
Jibîrbûyî از یاد رفته
Jicirakirî تبعید شده / جابجا شده
Jicirakirin تبعید / جابجایی / نقل مکان
Jidandî محکم / سفت
Jidayîkbûn تولد
Jih تار موسیقی / روده باریک
Jiha اژدها
Jihelî رو به بالا / به سمت بالا
Jihevbelabûyî از هم پاشیده شده
Jihevbelakirin از هم پاشاندن
Jihevqetyan از هم پاشیده شدن
Jîjok خارپشت
Jîjû خارپشت
Jîk نیز / همچنین
Jikarketî از کار افتاده / بازنشسته

Jikele تر و تازه / نونو
Jimar رقم / عدد
Jimar شمارش / حساب
Jimardin شمردن / حساب کردن
Jimare شماره / رقم / عدد
Jimareya cot عدد زوج
Jimareya sereke از رقم یک تانه
Jimareya şkestî عدد شکسته / عدد اعشاری
Jimareya tam عدد طبیعی
Jimareya tek عدد فرد
Jimarkî حسابی / شمارشی
Jimarnav عدد / رقم
Jimartin شمردن / حساب کردن
Jimaryarî حسابداری
Jime از ما / خودی / آشنا
Jimeçêtir جن
Jimeçêtira جن ها
Jimêr شمارنده / محاسبه کننده
Jimêrîn شمردن / حساب کردن
Jimêryar حسابدار
Jimin از من / از طرف من
Jin همسر / خانم زن / زندگی / حیات
Jîn انسان مونث / زن
Jin زن / همسر
Jîn زندگی / حیات
Jin anîn همسر دار شدن / زن گرفتن
Jin anîn زن گرفتن / ازدواج کردن
Jin bi jin زن به زن
Jin bûn زن بودن / زن شدن
Jin mam زن عمو
Jin xwestin زن گرفتن / ازدواج کردن
Jîn زندگی کردن / زندگی
Jinane زنانه
Jinanî kirin همسری کردن
Jinanî زنی / زنانه
Jinap زن عمو
Jinav از میان / از داخل / توی

Jinbav	هووی مادر کسی / زن بابا	Jîrektî	تیزهوشی
Jinbazi	نامادری / زن باز / هوسران	Jîrî	زرنگ بودن / باهوش بودن
Jinbêderpî	زن جنده	Jîro	ای زرنگ / ای باهوش
Jinbira	زن برادر	Jirra	واقعا / حقیقتاً / به راستی
Jîndar	جاندار / موجود زنده	Jîrtî	زرنگ بودن / باهوش بودن
Jîndar	زنده / جاندار	JITEM	استخبارات ژاندارمري ترکیه
Jînenîgarî	بیوگرافی / سرگذشت زندگی کسی	Jîv	زرنگ / باهوش
Jîngav	رنگ زده	Jîvan	قرارملاقات
Jînge bûn	جاي گرفتن / منزل کردن	Jîvan	نگهبان زندگی
Jîngeh	محیط زیست	Jivanî	تعیین / نصب
Jîngehnasî	مطالعات محیط زیست	Jivjî	خارپشت
Jîngeyî bûn	خوگرفتن	Jixwe	همان / آنطوری / از خود
Jîngeyî kirin	خودادن	Jixwe	بیخود / از خودش / برای خود
Jinhez	زن / دوستدار زنان	Jixwebawer	اعتماد به نفس / خود باور
Jinik	زن	Jixweber	طبیعی / خود زایندهگی
Jinik	زنیکه	Jixweber	ناضرووری / غیرلازم
Jinînî	مربوط به زنان / زنانه	Jixwerazî	مغرور / از خود راضی / متکبر
Jinkî	زنانه / مثل زنان	Jixwevaçûyî	بیهوش شده / از حال رفتن
Jinkok	زن نالایق	Jixwevaçûyîn	بیهوش شدن
Jinkok	زنگونه	Jîy	رگ درشت در بدن
Jinmam	زن عمو	Jîyabûn	زندگی کردن
Jinmirî	مرد بیوه	Jîyan	زندگی / حیات
Jînname	زندگی نامه / سرنوشت	Jîyan	زندگی / حیات
Jîno	ای زندگی / ای حیات	Jîyan kirin	زندگی کردن
Jinparêz	مدافع زنان	Jîyan	زندگی / حیات
Jinqeybe	زن جنده	Jîyan	زندگی / زندگی کردن
Jintî	جاری	Jiyandin	حیات بخشیدن / زندگی بخشیدن
Jinû	زانو	Jîyanname	زندگی نامه / سرنوشت
Jinûbî	بیوه زن	Jiyar	تمدن / زندگی روزانه
Jinûva	ازنو / دوباره	Jiyarî	باهوش / زرنگ
Jinxal	زن دایی	Jiyîn	ادامه دادن زندگی / مقابله و مقاومت
Jinxwaz	خواستگار		
Jinzar	زن و بچه / اهل و عیال		
Jîr	زیرک / باهوش / چالاک		
Jîrahî	زرنگ بودن / باهوش بودن		
Jîrane	با تیزهوشی / باهوشمندی		
Jîrayî	زرنگ بودن / باهوش بودن		
Jîrek	ماهر / پویا / فعال		

Jîyîn	زندگی کردن
Jor	بالا / فوق / سر
Jor	بالا / خانه
Joran	بالایی ها / سری ها
Joratîr	از بالاتر / از سرتتر
Jordanî	سرپایینی / سرازیری
Jordayî	داخلی / درونی
Jorîn	بالایی / فوقانی / سری
Jortîr	بالاتر
Jorva	از بالا / از سر
Jovan	پشیمان / نادم
Jovan bûn	پشیمان شدن / نادم شدن / نادم بودن
Jovanî	پشیمانی / ندامت
Jûn	تندرستی / سلامتی
Jûnî	زانو / استخوان سر زانو
Jûr	اتاق / چهاردیواری
Jûrî	هیئت منصفه
Jûvan bûn	متأسف شدن / پشیمان شدن

K

Ka	کاه / کجاست/بده
Kab	کاپ / قوزک / استخوان
مفصل	
Kabira	شخص / فرد / فلانی
Kabok	زانو / استخوان سر زانو
Kabox	زمینی که آب را خوب جذب می کند
Kabûs	کابوس
Kaç	هر دانه ی شکر
Kac	درخت کاج
Kaçanî	ظروف سفالی / ظروف گلی
Kaçik	قاشق
Kaçkaçak	میوه خشک و خرد شده
Kaçlok	قابلمه کوچک
Kaço	قصابی / کم کار / تنبل
Kad	شر / رقابت
Kad	فرفری / چمباتمه ای
Kada esmên	آسمان خالی
Kadan	کاهدان
Kade	نوعی شیرینی
Kadî	دود
Kadîn	انبار کاه / انبار علوفه
Kadiz	کهکشان راه شیری/کاه دزد
Kadro	کادر / پرسنل
Kadû	دودسیگار
Kaf kalîlk	قارچ
Kaf kûn	بلوا / درهم / آشوب
Kafîk	ماشین لباسشویی
Kafir	کافر
Kafiristan	سرزمین کافران
Kafirtî	کفر
Kafkasya	قفقاز
Kahîn	کاهن
Kahûr	چاقوی کند
Kahû	کاهو
Kaj	جمع شده/لباس
مارها/زباله دان	
Kaj	درخت کاج

Kajêrî	استخوان فک
Kajger	استخوان خور
Kajîn	اسم دختران
Kajûk	شاخه درخت کاج
Kajûle	نوعی علوفه
Kak	کاک / برادر بزرگ
Kak	برادر
Kakêşan	کهکشان
Kakeşin	کهکشان
Kakil	آجیل / هسته
Kakil	کاکل
Kakovirk	قارچ
Kaktûs	کاکتوس
Kakût	اسکلت / چارچوب
Kakvîrik	قارچ
Kal	میوه نارس / خام
Kal	پدربزرگ
Kal bûn	(شدن) پیر مرد بودن
Kal kirin	باعث پیری شدن
Kal û kût	اسباب و وسایل
Kal û kût	دسته افراد لابلایی / افراد پست
Kal	پیر / مسن/هندوانه/نارس
Kalan	جعبه ابزار
Kalan	غلاف / پوشش
Kalek	نوعی سبزی / فرفری
Kalekal	صدای دنباله دار گوسفند
Kalekal kirin	بانگ زدن / صدا کردن
Kalekal kirin	بع بع کردن
Kalemêr	پیرمرد/ مرد افتاده
Kalemêrî	پیری
Kalepîr	پیرمرد/سالخورده
Kalî	پیری / سالخوردگی
Kalik	پدرپدر یا پدر مادر/ اجداد
Kalik	کفش چرمی دهقانان
Kalik	هندوانه کوچک
Kalikîs	غلاف گل / کاسه گل
Kalîn	بانگ زدن / ناله کردن
Kalîn	بع بع کردن گوسفندان

Kalîte کیفیت
 Kalîti کهن سالی / پیری
 Kalîti پیری / سالخوردگی
 Kalkolotîk خرابه کهن
 Kalmisrî شمشیر مصری
 Kalo کفشدوزک
 Kalome تیغه قدیمی چاقو یا شمشیر
 Kalşûv شخم زدن مزرعه بعد از مدتی طولانی
 Kaltî نارس بودن/پیری
 Kalûme خیلی پیر / قدیمی
 Kalûş پیازچه / گیاه برمردایی
 Kalvêjî فعال بودن جنسی گوسفند
 Kalwan غلاف / نیام
 Kam آرزو / امل
 Kam دستگاه پنبه زنی
 Kam gerandin دعوا کردن
 Kam girtin نم برداشتن
 Kam بیماری اسب والاغ
 Kam دعوا
 Kam رطوبت/کام/خواهش / تمنا
 Kama dev کام / سقف دهان
 Kama dêv یک طرف دهان
 Kamaş توتون بی کیفیت
 Kambax خراب شده / ویران شده
 Kambaxî خرابی / ویرانی
 kambaxtir ویران تر / خراب تر
 Kamçûyî bûn ناکام شدن / به آرزو نرسیدن
 Kamçûyî kirin ناکام گذاشتن
 Kamçûyî ناکام / به آرزو نرسیده
 Kamil بالغ / کامل
 Kamil bûn بالغ شدن / رسیدن
 Kamil کامل
 Kamilî بالغی / کاملی
 Kamir گیاه نی
 Kamirî نیستان / جایی که نی می روید
 Kamox کسی که آش دوغ درست می کند

Kamp کمپ / اردو
 Kampanya کمپین
 Kampanya مبارزه مدنی
 Kamp مقرر / پایگاه
 Kamran خوشبخت / سعادتمند / دل آرام
 Kamranî سعادتمندی / کامروایی
 Kamsojkî بدبختی / ویاری
 Kamsojkî bûn ویارچیزی را داشتن
 Kamsojkî kirin دل را ریش کردن
 Kamûşjkî bûn ویار داشتن
 Kamyon کامیون / ماشین باربری
 Kamyonet ماشین ون
 Kan گنجینه / معدن
 Kanal کانال / شبکه تلویزیونی
 Kanc بی عار
 Kancî بی عاری
 Kandew گاوی که دوشیده می شود
 Kanê کو؟ / کجاست ؟
 Kanên petrolê میادین نفت
 Kanî چشمه آب / منبع
 Kanî! بده ! زودباش ! یاالله
 Kanik پلک
 Kanîn توانستن / قادر بودن / قدرت / توان / نا توانستن
 Kanîn توانستن
 Kansêr سرطان
 Kanûn ماه کردی برابر دسامبر
 Kanza معدن
 Kanzanasî معدن شناسی
 Kaosبلوآشوب /
 Kap استخوان زانو / بند گردن
 حیوانات
 Kap نخ / ریسمان
 Kap avêtin کشتی گرفتن / لج کردن
 Kap kirin حیوان را با طناب یا زنجیر بستن
 Kap آغل
 Kap زانو / پشت زانو

Kap طناب / حیوانات
 Kapan راه تنگ / راه باریک / کوره راه
 Kapék سبوس
 Kapêk نوعی واحد پول
 Kapik طناب / ریسمان
 Kapik طناب کوتاه / بند کوتاه
 Kapok کاسه سر
 Kapok نوعی طناب
 Kapol کاه / پوشال
 Kapsul کپسول
 Kar بزغاله/ کار / شغل / پیشه
 Kar bûn (bi) سودمند بودن / مفید بودن
 Kar bûn (li) سر کار بودن
 Kar gerandin مدیریت کردن / اداره کردن
 Kar kirin کار کردن / فعالیت کردن
 Kar kirin / امرار معاش کردن
 Kar kirin کار کردن / زحمت کشیدن
 Kar û bar امور / کارها / تدارکات
 Kara فاعل / یک عضو دلسوز جنبش
 های چریکی
 Karabax قره باغ
 Karak معدن آهن
 Karan چکش چوبی
 Karatî ارتش نامنظم متشکل
 از اعضای دلسوز
 Karbeşî تقسیم کار
 Karbidest رسمی / اداری / کارمند
 رسمی
 Karbidest کارا / کارساز / موثر
 Karbûran هیزم
 Karçik هلو
 Karçin گلابی وحشی
 Karciv شرکت / محل کار
 Kardank رحم
 Kardar استخدام شده / کارمند
 رسمی
 Kardêr کارمند / کاردار
 Kardî قارچ

Kardî قطعه زمین سبزی
 Kardo اسم گل / از اسم های
 پسران
 Karê li ser lîngan کنایه از کار و
 فعالیت ناچیز
 Karêc چنگال چوبی
 Karêj عضله فک
 Karekar صدای سگی که زوزه می
 کشد
 Karekew شکار جمعی کبک ها
 Karêl دریوز / زن فروش
 Karêltî دریوزگی / زن فروشی
 Karesat بدبختی / فلاکت
 Karêt درشکه
 Karêz کانال زیرزمینی آب/کهریز
 Kargeh کارگاه / محل کار
 Karger مدیر / راهبر
 Kargerî مدیریت / راهبری
 Kargir زیربنای سنگی / ساختار
 سنگی
 Kargo بار / محموله / پیک موتوری
 Karguzar مدیر متخصص و شایسته
 Karguzarî تسلط مدیر بر کارها
 Karî قارچ
 Karîger موثر / کارا / مدیر
 Karîgerî تاثیر / اثر / مدیریت
 Karik بچه بز/ بزغاله
 Karîkator کارتون / کاریکاتور
 Karîkatorîst کاریکاتورست
 Karîkatûr کاریکاتور
 Karîn توانستن / تشکیل دادن /
 بدست آوردن
 Karînkar توانا
 Karistan کارخانه
 Karîte تیرچوبی
 Karîte تیرک اصلی
 Karî قارچ
 Karkenar بازنشسته
 Karker کارگر / زحمت کش
 Karkeî کارگری

Karkêş	/ باهوش / تیز / شایسته	Karvanî	کاروان بودن / کاروانی
Karketî	ازکارافتاده / شکسته شده	Karvankuj	ناهید / زهره
Karkevîk	چارچ	Karwan	کاروان / گروه بازرگانان
Karkinî	مصیبت / دردسر	Karwançî	کاروانچی
Karkird	کارکرد	Karwankuj	ستاره ای که در
Karkiv	کارگر		آغاز ماه اردیبهشت بیرون می آید
Karmax	غربالی با سوراغ های	Karxane	کارخانه
	درشت	Karxezal	بچه گوزن
Karmend	کارمند	Karzan	باهوش / کاربلد / کسی که
Karnişîn	بازنشسته از کارکه حقوق		می داند چکار کند
	دریافت می کند	Kas	کاسه / پیاله
Karnişîn bûn	بازنشسته شدن با	Kaş	گیاه بدون استفاده
	حقوق	Kaş [I]	گیاهی که خود به خود خشک
Karniyar	متخصص نیروی انسانی در		شده باشد
	سازمان	Kaş [II]	وسيله ای که سر می خورد
Karniyarî	تخصص در نیروی انسانی	Kaş [IV]	چیزی را روی زمین کشیدن
Karo	الماس	Kaş kîrin	روی زمین چیزی را کشیدن
Karok	چارچ		هدر دادن / اسراف کردن
Karpêk	محصول / اثر	Kaş kîrin	هدر دادن / اسراف کردن
Karsaz	سرکارگر / کسی که به	Kaş û berkaş kîrin	همدیگر را آوردن
	شایستگی کارها را انجام می دهد		و بردن / به هم گیر دادن
Karsazî	اشتغالزایی	Kaş	اسکی / وزن / سرازیری
Karsaz	اشتغالزا	Kasalês	آدم حيله گر / مکار
Karsaz	سرمایه گذار	Kaşane	کاخ / خانه بزرگ و زیبایی
Kart	ربع		نروتمندان
Kartek nedan yekî	هیچ پولی به کسی	Kase	سبد چوبی مخصوص سبزی /
	ندادن		صندوق ماشین
Kartî bûn	/ فاسد شدن / منقظی شدن	Kaşe	سورتمه
	تاریخ گذشته شدن		نوار کاست
Kartî kîrin	فاسد کردن	Kaşholo	نوعی بازی شبیه چوگان
Kartîk	سنگی که توی نجاری	Kaşî	نوعی سنگ / کاشی
	استفاده می شود	Kaşî ber piyê xwe kîrin	صدا زدن
Kartik	سوهان / رنده	Kaşîk	ورزش اسکی
Kartol	سیب زمینی	Kasik	کاسه / پیاله
Kartol	نوعی سبزی	Kasik	کاسه کوچک / ظرف سفالی
Kartosk	کاردک نانوا	Kasika çêv	کاسه چشم / جای
Kartû	فاسد / تاریخ گذشته		چشم
Kartû bûn	تاریخ گذشته شدن	Kaska çokê	مفصل زانو
Karûş	پیازچه / گیاه برمودایی	Kaşo	چوب توپ
Karvan	کاروان	Kaşo	چوب چوگان
		Kaşo	نوعی بازی شبیه چوگان

Kasox داس کوچک
Kastekast صدای زوزیدن سگ و اسب
Kastekast kirin زوزیدن سگ و اسب
Kastekast صدای پارس سگ
Kaşûl پوسته هندوانه
Kaşxane کاخ
Kat kirin تعریف کردن / بازگوکردن
Kat شخم زدن با خیش
Kat [I] زمین ناملوب / زمین کم
 محصول
Kat [II] وقت / زمان
Kat dan شاخ به شاخ شدن
Kat زمان / وقت
Kat زمین بایرکشاورزی
Katar حلقه گردن
Kate تیراندازی کردن / ترکه /
 شاخه نو / فرع
Kate نوعی نان که با روغن و
 شکر پخته می شود
Kate نوعی شیرینی
Kategorîya دسته / گروه
Katjimêr ساعت
Kav وقت برداشت محول فندق
Kavarî جای سنگی / سرسخت
Kavijîkî فعالیت جنسی زودهنگام
Kavil پوست / چرم
Kavil خرابه / مخروبه
Kavil kirin خراب کردن / ویران کردن
Kavilandin پوست گرفتن /
 پوست کردن
Kavilkarî خراب کاری
Kavir گوسفند شش ماهه تا
 یکساله
Kavişkî فعالیت جنسی زودهنگام
Kavlan غلاف
Kavlik خرابه / ویرانه
Kaw مغرور
Kaw bûn مغرور بودن / مغرور شدن
Kawan ستیغ کوه / اسم پسر
Kawat نام غار آبی در شرق
 کردستان

Kawdan شر و شروط / پوسته
Kawdan شرایط / اوضاع
Kawêj نشخوار حیوانات
Kawêjker حیوانی که نشخوار می
 کند
Kawî غرور / خودبینی
Kawik سبک سر / کسی که به ور
 کامل دیوانه نباشد
Kawuk ساده لوح / آدم ساده لوح
Kax قصر / کاخ
Kax [I] علف هرز
Kax [II] طرف سفالی / طرف آجری
Kax kirin کندن علف های هرز
Kaxaz کاغذ
Kaxefît ظرف های آجری
Kaxeş کاغذ
Kaxeşkî کاغذی
Kaxik گلدان آجری / از جنس آجر
Kaxîl نوعی علفوفه
Kaxit کاغذ
Kayîk نشخوار / نشخوار کننده /
 تفکر مجازاً
Kayîn / dikaye / bikaye نشخوار
 کردن
Kayîn کردن نشخوار کردن
Kayosa آشوب / هرج و مرج
Kayos آشوب / بلوا
Kazakîstan قزاقستان
Kaztîn زوزه سگ / ناله سگ
KCK شورای جامعه کردستان ()
 وابسته به پ ک ک
Kê کی / چه کسی
Kebab کباب
Kebanî زن خانه / زن خانه دار /
 کدبانو
Kebar اذان / تکبیر
Kebar افق / مغرور
Kêbirke مسابقه
Kebîlît کبریت
Keç دختر / فرزند دختر
Keç کج / ناراست

Kêç کک
 Keç [I] دختر
 Keç [II] کچ وکوله / ناصاف
 Keç anîn دختر به دنیا آوردن
 Keç bûn دختر بودن / دختر شدن
 Keç kirin (çeka agirber) تیر به
 خطا رفتن / هدف مشخص نبودن
 Keç revandin با معشوقه خود
 گریختن
 Keç دختر
 Keça bi esl دختر خانواده
 دار / دختر با وقار
 Kêçan dixesîne کنایه از
 مردانگی انداختن / آلت تناسلی
 جنس نر را قطع کردن
 Keçanî دختر بودن / دخترانگی
 دوره) دختر بودن)
 Keçap دختر عمو
 Keçdîtin دختر دیدن / برای پسند
 کردن دختر رفتن
 Keçebav دختر خانواده دار / دختر
 با وقار
 Keçêç لانه مرغ / جایی که مرغ
 ها در آن آرام می گیرند
 Keçel کچل / بی مو
 Keçelê qaçê تاس
 Keçelî کچلی
 Keçelok پسرکچل
 Keçelok کچل / کسی که موهایش در
 اثر بیماری پیسی ریخته باشد
 Keçeltî کچل بودن
 Keçel طاس
 Keçêlî دختر زن از یک شوهر قبلی
 خودش / دختر مرد از زن قبلی خودش
 Keçheli نادختری
 Keçî کجی / ناراستی / خلاف
 Keçik دختر
 Keçik دختر / بچه عزیزو دوست
 داشتنی / نی نی
 Keçikatî دخترانگی
 Keçinî بکارت / دوشیزگی

Keçkî دختری
 Keçmam دخترعمو
 Keçmet دخترعمه
 Keçxal دختر دایی
 Keçxaltî دختر خاله
 Keçxaltîk / Keçxaltî دخترخاله
 Keçxapînok چشم چران / زن
 باز
 Ked دستمزد / دسترنج / حق
 Kedanî حیوانات خانگی / حیوانات
 اهلی شده
 Keder درد و غم
 Keder درد / رنج / آه
 Keder نگرانی / مراقبت
 Kedî رام / رام شده / خانگی /
 اهلی
 Kedî bûn به خانه عادت کردن /
 خانگی شدن / اهلی شدن
 Kedî kirin اهلی کردن / به خانه
 عادت دادن / خانگی کردن
 Kedî tî رام شدن / اهلی بودن
 Kedî رام شده / اهلی
 Kedik کیسه چرمی که با آن ماست
 آب گرفته درست می کنند
 Kedik واحد شمارش بزغاله
 Kedînk کوزه
 Kedkar صاحب حق خود / صاحب کار
 خود
 Kedkar زحمت کش
 Kedo کدو
 Kedûn کوزه کوچک آب / قمقمه
 Kedûn پارچ متوسط
 Kedxur استئمارگر
 Kedxur کسی که دسترنج کسی دیگر
 را به ناحقی بخورد
 Kedxurî استئمارگری
 Kedxwar برده دار
 Kêf شادی / زوق / صفا
 Kef [I] کف دست
 Kef [II] حباب های روی آب
 Kef dan کف کردن / قل خوردن آب

Kêf jê re hatin دوست داشتن / به
 زوق در آمدن
Kef û kinc کف آلوده / کف کثیف
Kêf شادی / خوشحالی
Kêf کیف / حال
Kefa dest کف دست
Kefa pê کف پا
Kefandin / dikefine / bikefine وصله زدن
 / دوختن
Kêfanî خوشحالی
Kefaret کفارت / عوضی که برای
 انجام ندادن کاری پرداخت می شود
Kefçik قاشق
Kefen کفن
Kefen kirin devê xwe با شجاعت به
 استقبال مرگ رفتن
Kefgir ظرفی که با آن کف را از
 روی آب می گیرند
Kefgîr کفگیر
Kefî روسری بزرگ
Kefik برآمدگی / قوس / انحنای
 برآمدگی عصا /
Kefika gopal قوس عصا / انحنای عصا / دسته عصا
Kefil کفیل / کسی که مسولیت
 کار کسی دیگر را قبول می کند
Kefilê yekî bûn مسولیت کار کسی
 دیگر را قبول کردن / کفیل کسی
 بودن
Kefiltî کفیلی
Kefkefk کف / کف صابون
Kêfşing نوعی خزنده زهرآگین
Keft û left تلاش و مبارزه برای زندگی
Keftar کفتار / نوعی جانورکه
 شبیه گرگ است
Keftar نوعی حیوان بیابانی که
 شبیه گرگ می باشد / کفتار / پیر
Kêfte حوض / استخر
Kefxoy میرآب روستا و محله های
 مسیحی نشین
Kêfxweş کسی که حال خوبی دارد /
 مسرت و رضایت از چیزی / متفخر

Kêfxweş bûn مسرت و رضایت
 داشتن از چیزی / حال خوبی داشتن
 / متفخرشدن /
Kêfxweş kirin خوشحال کردن کسی
 یا چیزی / باعث شادی و رضایت کسی
 شدن
Kêfxweş خوشحال / شادمان
Kêfxweşî رضایت / شادی / خوشحالی
Kehreb جریان / مغناطیس
Kehrebar کهربایی / جریانی /
 مغناطیسی
Kej کاموای کلفت بافته شده
Kej بور / خیلی سفید
Kejal دختر سفید موبور
Kejal آهو / اسم دختران
Kejave کجاوه / بلانکارد
Kejê دختر سفید و خوشگل
Kêjmale خرچنگ
Kejok نوعی بیماری
Kek برادر بزرگ
Kek برادر ارشد / برادر
 بزرگتر
Keko ای برادر
Kek برادر
Kêl سنگ قبر
Kel گاو نر
Kel [I] حیوان دوساله
Kêl [I] وصله / دوخت
Kêl [II] سنگ قبر
Kel [II] گرم / داغ / لج / اخم
Kel [III] حیوان شاخ دار
Kêl [III] دم / وقت / لحظه
Kêl dan وصله زدن / دوختن
Kel hatin گرم شدن
Kêl kirin وصله زدن / دوختن
Kel û kût اسباب و وسایل
Kel û kût دسته افراد لابلایی /
 افراد پست
Kela جای تنگ / تنگنا /
باریکه
Kelabçe دستبند

Kelabe چوب لباسی / آویز
 Kelamê Qedîm قرآن / وحی
 Kêlan / dikêle / bikêle کردن
 Kêlan / dikêle / bikêle [II] شخم زدن
 Kelandin / dikelîne / dikelîne [I] گرم کردن / پختن
 Kelandin / dikelîne / dikelîne [II] خراندن / بیماری پرسی گرفتن
 Kelandin جوشاندن / جوشانیدن
 Kelandinî جوشاندنی
 Kêlangêh زمین مزروعی / زمین
 Kêlaş [I] زراعی / زمین قابل کشت
 Kêlaş [II] نوعی کفش قدیمی / گالش
 Kêlaş [II] جسد / لاشه
 Kelat بن بست / جای تنگ
 Kelat جای تنگ / تنگنا / باریکه
 Kelav آب داغ
 Kelax لاشه / مردار
 Kelbetan وسیله ای که با آن آتش را بلند کردن
 Kelbetan وسیله ای که با آن دندان
 Kelbetan یا میخ را می کشند
 Kelbetan انبرک / قندشکن
 Keldanî کلدانی
 Keldanî جوشاندن
 Kêlê خوراک بی نمک یا کم نمک
 Keleba خروس
 Kelebçe دستبند
 Kelebîn عجله همراه با خستگی
 Keledoş آش دوغ / کالادوش
 Kelef کلاف
 Kelefe باقیمانده ی یک جای خرابه
 Kelegirî بغض گریه / نزدیک به گریه کردن
 Kelegirî bûn بغض کردن / نزدیک به گریه کردن

Kelegirî kirin باعث بغض کردن
 کسی شدن
 Keleh در قدیم به پادگان می گفتند
 Kelejin زنی که مردانه رفتار می کند / شیرزن
 Kêlek تمام / جهت / رف
 Kelek خربزه
 Kelek کلک / دسته ای از کنده و تیر و چلیک شناور
 Kelek کلک / قایق کوچک
 Kêlek کنار / طرف / جهت
 Kêlek بغل / کمر / کلیه
 Kelek درهم / شلوغ
 Kêleka xwe dan kêleka bokeberanan با جوان مردان نشست و برخاست کردن
 Kêlekatî کناری / بغلی
 Kelekel گرمای سوزان تابستان
 Kelekor نفهم / احمق
 Kêlelo بغل / پهلو
 Kelem خار
 Kelem کلم / کلم پیچ
 Kelem [II] نوعی از سبزیجات که هم خام و هم پخته خورده می شود / کلم
 Kelem [III] حرامزاده
 Kelem خار / خاشاک
 Kelemçe دستبند پلیس
 Kelemê brukselê کلم بروکسل
 Kelemê مرد باجذبه / عزیز / جذاب
 Kelenimêj کسی که گاهگاهی نماز می خواند
 Kelepîçe kirin (sewalê serjêkirî) پوست کردن و تکه تکه کردن گوشت حیوان
 Kelepor میراث / ثروت ملی
 Kelepora neteweyî میراث ملی
 Kelepûr آداب و رسوم
 Keleqend کله قند
 Kelereq شق کله

Kelerim نوعی از سبزیجات
Keleş عزیز / خوشکل / جذاب / جوانمرد
Keleşê deryayî دزد دریایی
Keleşêr خروس
Kêleşîn کله شین / کتیبه به جای مانده از حکومت اورارتو در کوههای آارات
Keleşkof کلاشینکف
Keleş اسم مردانه
kelexank وسیله ای برای بیرون کشیدن خاک از درون تنور
Kelexwarî غذای بیرون / ساندویچ
Kelexwarî bûn غذا بیرون خوردن
Kelezûrî غذای نیم پخته / کار نامنظم
Kelh رند / عزیز / با ابهت
Kelhoşk گذرگاه کوهستانی
Kelhurkî کلهری
Kelî بی نمک / کم نمک
Kêlî دم / لحظه / دقیقه / کار غیر ضروری / وصله زدن / دوختن
Kelî داغی
Kelijandin / dikelijîne / bikelijîne به هم لحیم کردن / به هم چسباندن
Kelijîn / dikelije / bikelije به هم چسباندن
Kêlik سنگ قبر
Kêlîk به زودی / عن قریب
Kêlik [I] واحد زمان / وقت خیلی کم / دقیقه
Kêlik [II] سنگ قبر
Kêlîkek یک لحظه / لحظه ای
Kelikî داغی
Kêlikî وصله ای
Kelîn / dikele / bikele گرم شدن / پخته شدن
Kelîn جوشیدن
Kêlîndî داس / داس بزرگ
Kêlîndî نوعی ابزار کشاورزی که با آن بوته های محصول را می کنند

Kêlîndikêş کسی که داس می کشد
Kelîşo لباسشو / کار لباس شستن
Kelîşo ماشین لباسشویی
Kelistin / dikelize / bikelize دزدکی زیر نظر داشتن / دزدکی پاییدن
Kelitî داغی
Kelixîn / dikelixe / bikelixe پیر و فرتوت بودن
Kelk فایده / مصلحت
Kelk jê wergirtin سود بدست آوردن
Kelk بهره / سود
Kêlkêlî kirin نامرتب وصله زدن / نامرتب دوختن
Kelk لقمه / ساندویچ
Kelkût bûn کتک خوردن
Kelkût kirin خیلی کتک زدن
Kelmêş پشه
Kelmisk بی اختیاری اداری
Kelmîzekê کسی که بی اختیاری اداری دارد
Kelmo بی اختیاری اداری / عدم خویشتن داری اداری
Kelogirî bûn بغض کردن / احساس گریه داشتن
Kelogirî بغض گریه / آغاز گریه
Kelojk مغزگردو، تخمه و ... / رشوه
Kelojtin / dikeloje / bikeleje شکستن تخمه و هسته و درآوردن مغز آن ها
Kelpezi نوعی حیوان خزنده که متناسب با ویژگی های هر منطقه رنگ عوض می کند / آدم دورو
Kelpîç آجر
Keltox مرد فرتوت و پیر
Kelû [I] گوشه ای که کمان آن را می برد
Kelû [II] هر ماه / برج
Kêlûk زن نامسلمان / زنی از یک ملیت دیگر
Kêlûn کلید بزرگ چوبی یا آهنی

Kelûpel	اسباب و اثاثیه	Kêmûn	کم شدن
Kelwaz	سرمای شدید	Kemç	جنگ شیر و خرس
Kelx	پیرمرد فرتوت و شکسته	Kemç bûn	درگیر مشکل شدن / مکافات داشتن
Kelxaçi	غذایی که هنوز کامل نپخته	Kemç kirin	به خشونت دست به کار شدن و قسمتی از چیزی را جدا کردن
Kelxot	کسی که دندان هایش افتاده باشند / دندان ریخته	Kemçe	ابزاری برای شخم زنی
Kelxweydan	عرق ناگهانی / بکھو عرق کردن	Kêmîdî	بی نظیر / بی سابقه
Kem	گناهکار / مقصر / مجرم	Kêmek	علامت منفی در ریاضی
Kem	گوش های کوچک / کسی که گوش ندارد	Kêmek	تفریق / منها
Kem	نقصان ناشی از بریدگی / بریدگی	Kemend	بند یا طنابی که به یک طرف آن حلقه ای ول باشد
Kêm [I]	ترشگی که از زخم بیرون می آید / جراحت	Kemend	کمند
Kêm [II]	کم / اندک / کامل نشده	Kêmendam	معلول / کسی که یکی از اندام هایش ناقص باشد
Kêm bûn	کامل نشدن / کم بودن / فرود آمدن	Kêmendazî	حرکت غیر ضروری
Kêm bûn	کم شدن / کاهش یافتن	Kêmendazî kirin	ناجبا حرکت کردن / غیر ضروری حرکت کردن
Kêm kirin	کم کردن / اندک کردن / کوتاه کردن	Kemer	کمر / پشت
Kêm û amas	جراحت و التهاب	Kemergah	کمر / پشت
Kêm û zêde	کم و بیش / این	Kêmî	کمی / اندکی / کمبود
Kemalî	طرف و آن طرف / دراین بین	Kemîn	کمین / تله
Kemalî	خاندان ترکی / خاندان ترکی	Kemîn	کمین / کمینگاه
Kemalîst	کمالیست	Kemîn danîn	کمین کردن / تله گذاشتن
Kêmanî	کمبود / خطا / کوتاهی	Kemîn kirin	کمین کردن
Kêmanitî	کمبود	Kemîn	کمین / شکارگاه
Kêmanîd	حداقل / کمبود	Kemişîn / dikemişe / bikemişe	جمع شدن پارچه در اثر حرارت / وقتی آدم تو خودش باشه / گرفته شدن در اثر یک حادثه
Kêmar	تعداد اندک / اقلیت	Kemitandin / dikemitîne / bikemitîne	در آب داغ ننگه داشتن مرغ که پرهایش زود کنده شود / در اثر سرما خشک شدن
Kêmasî	کوتاهی / نقصان در کاری	Kêmiyan	کم بودن
Kêmasî	کمبود / نداری	Kêmjimarikî	محدودیت
Kemax	ابریشم / حریر	Kêmjimarikî	کمک تعداد / اقلیت
Kemax	ران / باسن	Kemlan û giran	باوقار و سنگین
KêMBER	کم عرض / باریک	Kêmlibat	آدم معلول / فلج
Kember	کمر / کمر بند زنانه		
Kembera mil	قوس سینه ای / طاق سینه ای		
Kêmbêşdarbûn	کم شرکت کردن		

Kêmlebat / نامعتبر / معلول / علیل
 Kêmlebatî / معلولی / علیلی / نامعتبری
 Kêmlebatî / معلولی / فلجی
 Kêmnetewe / اقلیت / ملیتی
 که تعداد آن ها در یک کشور اندک باشد
 Kêmnetewe / اقلیت قومی
 Kemole / صطل خیلی بزرگ که از چیزی پر شده باشد
 Kemper / برابر کردن / مقایسه کردن
 Kêmsînor / محدود
 Kêmtir / کمتر
 Kêmtirîn / کمترین
 Kemûkorî / کمبود / نقص
 Kemxe / کلاف ابریشمی
 Kêmxwar / کم خوراک
 Kêmxwîfî / بیماری کم خونی
 Kêmk / کم / چرک
 Ken / لبخند زدن / شادبودن / خندیدن
 Kenandin / کسی را خندانیدن / شاد کردن
 Kenandin / خندانیدن
 Kenar / کنار / بغل
 Kenarê avê / ساحل / کنار
 Kenarî / یک جور پرنده / قناری
 Kênce / خار
 Kend / چاله / خندق
 Kend û kosp / چال و چوله
 Kendal / دره
 Kendal / گودال / خندق
 Kendav / خلیج / آبراه باریک
 Kendik / گوساله کوچک که هنوز دوساله نشده باشد
 Kenefe / خانه کج ساخته
 Kengî / kengê / چه وقتی / کی
 Kenhar / کسی که چیزی باعث خنده اش شده باشد / خنداننده

Kenîn / dikene / bikene / خندیدن / بشاش بودن / شاد بودن
 Kenîn / خندیدن
 Kenîşt / دیر / صومعه / کلیسا
 Kenîşte / کنیسه / پرستشگاه
 یهودیان
 Keniz / کنیز / خدمتکار
 Kenkene / ثروتمند و قدرتمند
 Kenloşkî kirin / دور از چشم همه / فحشا کردن / فحشای دزدکی
 Kenok / خنده رو / خوش رو
 Kenokî / شادی / خنده رویی
 Kenze / نوعی پوشش کوتاه / ایشکله
 Kep / بینی
 Kepaze / رسوا / آبرو ریخته
 Kepaze bûn / رسوا شدن
 Kepaze kirin / رسوا کردن
 Kepen / غلاده یا حلقه ای که به گردن مجرمان می اندازند
 Kepen / لباس ضخیمی که چوپانان می پوشند
 Kepenek [I] / نوعی چره برای دام
 Kepenek [II] / نوعی بیماری کبد سیاه می باشد
 Kepenekî / کسی که بیماری کبد سیاه گرفته باشد
 Kepez / منبر / برپال
 Kepîbilind / مغرور / خوددار
 Kepîr / جرم دندان
 Kepir / چارطاق
 Kepir / شبکه / داربست
 Kepîr [I] / چیزی که گم شده باشد / گمشده
 Kepîr [II] / نوعی چره
 Kepîr [III] / چرکی و زرد شدن دندان ها
 Kepîr girtin (diran) / وقتی دندان ها چرکی و زرد شده باشد
 Kepîr girtin / جرم گرفتن دندان

Kepisandin	موقعیت را مشخص کردن / وضعیت را مشخص کردن	Kêran	چوب کلفتی که در ساختن سقف خانه ها استفاده می شود
Kepû	بینی	Kerane [I]	چکش بزرگ آهنی
Kepû	بینی / شامه	Kerane [I]	مثل خر
Kepûr	خاک سنگین	Kerani	خریت / احمقی
Kêr	چاقو	Kerate	پاشنه کش
Kêr [I]	فایده / سود	Keravî	خر آبی
Kêr [II]	چاقو	Kerax	سبزیکار
Ker [III]	کسی که نمی شنود / کر	Kerax	کارگر سبزیجات
Ker [III]	قسمتی / بخشی	Keraxe	گله خر
Ker bûn [I]	نشاندن / کر بودن	Keraxî	کار سبزی کاشتن / سبزیکاری
Ker bûn [III]	قسمت شدن / تقسیم شدن / بخش شدن	Keraxî	کارگری سبزیجات
Ker bûn (شدن بودن)	(خر بودن)	Kerb	درد و غم / قیل / پیش ناراحتی
Kêr hatin	به کار آمدن / مفید بودن	Kerba xwe ji yekî derxistin	خود را روی یک چیز دیگر خالی کردن / از کسی ناراحت شدن
Kêr înan	مورد استفاده قرار دادن / به کار آوردن	Kerbeş	نوعی خار
Kêr kirin	چیزی را بریدن / احساس کسی را جریحه دار کردن	Kerbûn	خریت
Ker kirin [I]	تکه کردن / بریدن	Kerb	شدت عصبانیت
Ker kirin [III]	کر بودن / صدا	Kercews	منطقه ای در کردستان ترکیه
از آدم بر نیامدن		Kerçove	سبک سر / کم عقل
Ker kirin	خر کردن کسی / تکه تکه کردن	Kerdenek	وسيله ای که به آن نان را از تنور بیرون می کشند
Ker û lal bûn	گوش وایسادن / ساکت بودن	Kerdî	تکه ای از زمین به اشکال متلف هندسی که در آن سبزی می کارند / کاردی
Ker	خر / الاغ / تکه / قسمت / گله گوسفند	Kerdî	تکه ای از زمین یا مزرعه زهوار کانال آبیاری
Kêr	مفید / کارا / چاقو	Kerdî	زهوار کانال آبیاری
Kêra bisûste	چاقوی تیز	Kerdiyeye bîstanî avêtin	در قطعه ای از زمین سبزی یا سبزیجات را کاشتن
Kêra dudevî	چاقوی دوسر	Kereftû	از مکان های تاریخی در شرق کردستان
Kêra goşt	چاقوی گوشت	Kereker	ساکت / آرام / به آرامی / به ساکتی
Kêra kalanî	چاقوی یک سر	Kereker [I]	مثل خر
Kêra nan	چاقوی نان	Kereker [II]	دزدکی و بی صدا
Kerafi / keratî	خریت / مرض	Kerem	کرم / بخشش / جوانمردی
Keramet	کرامت	Kerem ke	بفرمایید
Kêran	تنه کلفت وبلند درخت که به عنوان تیر در سقف استفاده می شود		

Kerem kirin	/ بخشش کردن /	Kerik	سه پایه
Kerem kirin	اکرام کسی را قبول کردن	Kerik	نوعی کت / کت پشمی
Kerem	لطف کردن	Kerik [I]	میوه نرسیده
Keremper	مرحمت / لطف	Kerik [II]	سوراخی که مابین گوش و پرده ی گوش میباشد
Keremper	خار خشک شده / تیغ خشک شده	Kerik [III]	خر کوچک
Kereng	کنگر / آرتیشو	Kêrika berikê	چاقوی جیبی
Kereng	نوعی سبزی که نیخته خورده می شود	Kerikî	تکه ای
Kerengper	خار خشک شده / تیغ خشک شده	Keritî	خري / الاغی / احمقی
Keresî	جهت شمالی یک کوه / جهت سایه دار کوه	Kerixandin / dikerixîne / bikerixîne	از کسی راندن / از کسی بیزار کردن / کسی را از کسی دیگر متنفر کردن
Kereste [I]	تخته / لوح	Kerixî	بیمار / خسته
Kereste [II]	ورق	Kerixîn	بیمار شدن / خسته شدن / نا داشتن
Kerexne	وسيله که با گدازه های آتش را بالا میزنند	Kerixîn / dikerixe / bikerixe	از کسی آزرده شدن / از کسی بیزار شدن / از کسی متنفر شدن
Kerg	دستگاه	Kerkedan	کرگدن
Kergan	پاتیل	Kerkere	چاق / عظیم الجثه
Kergez	نوعی حشره / خرمگس	Kerkere	نادان / نفهم
Kergez	کرکس	Kerkon	چادر / خیمه
Kergît	دوک	Kerkot	پوسیده / فرسوده / کهنه
Kerguh	خرگوش	Kerkot	کهنه و پوسیده / فرسوده شده
Kêrhâtî	مفید / به درد بخور	Kerkovî	نوعی حیوان کوهی که شبیه خرمی باشد و رنگ آن مخلوطی از تارهای سفید و سیاه
Kêrhatin	به درد خوردن / مفید بودن	Kerkûk	شهری در کردستان عراق
Kerî	تکه / قسمت / سهم / بخش	Kerkulan	گوراسب / گورخر
Kerî	گله / گروه / دسته	Kerme	سرگین / فضولات خشک شده حیوانات
Kerî [II]	یک گله گوسفند به تعداد صد تا دویست راس	Kerme	کود خشکانیده / کود کهنه /
Kerî [III]	بخش / قسمت / تکه / قطعه	Kermekulot	زواردررفته
Kerî [IV]	وقتی گوش نمی شنود / کری	Kermêş	خرمگس / مگس
Kêrî ... hatin	به درد ... خوردن	Kêrnehatî	بی فایده / بی منفعت / زن یا مرد دست و پا چلفتی
Kerî kirin	قسمت کردن / تکه تکه کردن / بخش بخش کردن	Kerose	احمق / نادان
Kerî	گروه / گله گوسفند	Kerpîç	آجر
Keribîn / dikeribe / bikeribe	زهره ترک شدن / ترسیدن شدید		
Keriftin / dikerife / bikerife	زهرمار خوردن / حسرت خوردن / غم خوردن		
Kêrik	چاقوی کوچک		

Kerpîç / kerpûç آجر
 Kerqolan گوراسب / گورخر
 Kerr کر / ناشنوا
 Kerrax سبزیکار / مزرعه دار
 Kerrekerr ساکت / آرام / به آرامی / به ساکتی
 Kerrika guh کانال بیرونی
 شنوایی
 Kerseng کلوخ
 Kersil توده کثافت
 Kêrsim شق ورق راه رفتن / پز دادن
 Kersix تیغه خنجر
 Kertal کنگر خشک شده
 Kertek پر / زیاد
 Kertik ردیف / ردیفهای شالیزار
 Kertik زهوار کانال آبیاری
 Kertik سوهان / سمباده
 Kêrtik [III] تکه / قسمت / بخش
 Kêrtik kirin تیز کردن چاقو و
 ...
 Kêrtik-kêrtikî kirin تکه تکه کردن / برش های کوچک ایجاد کردن
 Kertî خریدن
 Kerx خسته / بی رمق / ازرمق
 افتاده
 Kerx خونریزی / قتل عام
 Kerxane خانه زنا / فحشاخانه
 Kerxank وسیله ای برای بیرون کشیدن خاک از درون تنور
 Kerxerê راه تنگ / کوره راه /
 راهی که فقط می توان پیاده از آن رد شد
 Kerxur نوعی حشره / آدم پرخور
 Kêş آدم خشن / آدم جنجالی
 Kes شخص / کس
 Kes شخص نامشخص / کس / فرد
 Kêş صف / ردیف
 Kêş فرصت / مجال / موقعیت
 Keş گلوله ای که شلیک می شود
 ولی به هدف نمی خورد

Kêş [I] کشیدن / بیرون آوردن
 Kêş [II] û mêş حشره / سوسک
 Kêş [III] اندازه گرفتن / مساوات
 در پیمانانه کردن چیزی
 Kêş [IV] چیزهای سودمند به دست آوردن
 Kêş [V] زمین بایر
 Kêş [VII] راه / طریق
 Kêş hatin به موعد مقرر رسیدن
 Kêş û vekêş بردن و آوردن /
 مد و جزر آب دریا
 Kêş کش / وزن
 kesad کساد / بی رونق
 Kesadî کمبود / قحطی
 Kêşan اندازه / اندازه گرفتن
 Kêşan / dikêşe / bikêşe نقل کردن /
 پیمانانه کردن / دود را به سینه کشیدن
 Kesandin / dikesîne / bikesîne کشاندن /
 صرفاندن ضمیر برای شخص
 Kesandin صرف کردن فعل
 Kesane شخصی / فردی
 Kesax kirin هرس کردن
 Kesaxtin / dikesixîne / bikesixîne کندن / پوست کندن
 Kesayetanê متشخصانه
 Kesayetî شخصیت / موقعیت / مقام
 Kesb سود / منفعت
 Kêşbar مال و منالی که گرفتن آن ممکن باشد
 Kesber سبز آبی
 Kesberî از جنس رنگ سبزآبی
 Kesbik پارچه ای که برای چشم زخم به جایی از بدن می بندند /
 پارچه سبز متبرک
 Kêşe مسأله / مشکل
 Kêşe به عقب برگرداندن /
 گرفتن
 Kesê duwemîn دوم شخص / شخص ثانی

Kesê sêyemîn شخص سوم / شخص ثالث
 Kesê yekemîn شخص اول / اول شخص
 Kêşe مسئله / مشکل
 Kêşedar مساله دار / مشکل دار
 Kêsek کلوخ / بته گل خشک شده
 Keser غم / درد / آه
 Keser kişandin درد کشیدن / به درد آمدن
 Keser درد / آه / رنج
 Keserek kişand غصه خوردن
 Kêşeya neteweyî مسئله ملیتی
 Kêşeyên navneteweyî مسئله بین المللی
 Kêşiş کشیش
 Kesîb بچه
 kesîf کثیف / ناپاک
 Kêşik بند / ریسمان
 Kesil فضله / پشکل
 Kêsim شق ورق راه رفتن / پز دادن
 Kêşim قد و بالا
 Kesirandin / dikesirîne / bikesirîne به درد آوردن / خسته کردن / تشنه کردن
 Kesirîn ساییدن
 Kesirîn / dikesire / bikesire غمگین شدن / درد داشتنن / تشنه شدن
 Kêşîş کشیش
 Kêşîşxane مدرسه ای که کشیش پرورش می دهد
 Kesitî کسی / شخصی
 Kesixîn / dikesixe / bikesixe زخمی شدن / داغون شدن / پوست کنده شدن
 Keşk کشک
 Kesک رنگ سبز
 Keskahî سبزی / آبادی و خرمی / نسل
 Keskahiya Pêxember اهل بیت پیامبر (ص)

Keskatî سرسبزی / آبادی
 Keskesor رنگین کمان / هفت رنگ
 Keskîn به رنگ سبز
 Keşklök نوعی نان / نان خشک
 Keslan قصابی
 kesokar کس و کار / فامیل / قوم و خویش
 Kêşrek کلوخ / بته گل خشک شده
 Kestek کلوخ / بته گل خشک شده
 Keştî کشتی
 Kêştig کلوخ / بته گل خشک شده
 Keştîvan ناخدا / دریا دار
 Keştîvani نیروی دریایی / ناوگان
 Keştîya fezayî سفینه فضایی
 Keştîya perdedar کشتی بادبانی
 Keştîya xwendegêh کشتی تحصیلی / کشتی کارآموزی
 Kesûk بی کس
 Kesûkar کس و کار / فامیل / قوم و خویش
 Kesûwêris کس و کار / فامیل
 Kêşwer جذاب / جالب
 Ketew فضولات دماغ حیوانات
 Ketî افتاده / بی کس / بی صاحب
 Ketî شکسته / پیر
 Ketin / dikeve / bikeve [I] سقوط کردن / افتادن / عبورکردن
 Ketin / dikeve / bikeve [II] (خوابیدن) (برای حیواناتی مثل سگ و گربه)
 Ketin belayê شدن در دسار
 Ketin ber sekeratê احتزاز ، حالت روح دادن در زمان مرگ
 Ketin înkê کینه ای بودن / لج کردن
 Ketin keleha qatil-batilê گناه خود را گردن دیگری انداختن / از زیر کار خود در رفتن
 Ketin kemînê در کمین کردن / افتادن
 Ketin kincan پریود شدن / دچار قانددگی شدن

Ketin kirasan (jin)	عادت ماهانه /	Kevank	کمان کوچک / پرانتز کوچک
پریدی		Kevçî	قاشق / جناخ
Ketin koyê (pez)	وقتی که	Kevçîdan	جاقاشقی
گوسفندان در گرما صف می بندند و		Kevçîk	قاشق / جناخ
سر زیر شکم هم می کنند		Kevçîka guh	لاله گوش
Ketin kurkê	کرچ بودن مرغ /	Kevçîkî	قاشقی
بیش از حد جایی نشستن و بیرون		Kevçiyê çayê	قاشق چایخوری
نرفتن		Kevçiyê darîn	قاشق چوبی
Ketin silûkê	انزوا نشستن / عزلت	Kevçiyê şîrîniyê	قاشق دسرخوری
نشینی		Kevçiyê şorbê	قاشق سوپ خوری
Ketin teleyê	افتادن در کمین	Kevel	پوست گوسفند و هر حیوان
Ketin zikê diya xwe	کنایه از اینکه	دیگر / لوحه	
آرامش همیشگی داشته باشی		Kevel kirin	پوست کردن
Ketin	برزمین خوردن / شکسته	Kever [I]	کوه سنگی و صخره ای
شدن / پیر شدن		Kever [II]	بزی که رنگش ابلق است
Ketxweda	کدخدا / کسی که در قصر	Kevî	ساحل / کنار
ثروتمندان حساب دخل و مخارج را		Kevî	کنارهای رودخانه / ساحل
دارد		Keval	عکسی که با دست کشیده
Keval	شود و قاب گرفته شود / نقاشی	Kevalber	سنگ هایی که در قدیم به
Kevalber	جای کاغذ بر روی آن ها می نوشتند	Kevan	کمان / قوس
Kevan	وسيله تیر اندازی / کمان	Kevan	خار و خفیف شدن
Kevan	قوس / انحنای	Kevan bûn	کوچک بودن / خم شدن
Kevan bûn	خم کردن / انحنای	Kevan kirin	دادن / خارو خفیف کردن
Kevan kirin	کمان / پرانتز	Kevan	کمان / پرانتز
Kevan	پیروز شدن بر / غالب شدن	Kevandin	بر
Kevandin	پرانتز	Kevane	گوشه ای / قوسی / کمانی
Kevane	پرانتز را بستن	Kevane girtin	پرانتز باز کردن
Kevane girtin	پرانتز	Kevane vekirin	تیرانداز / نشانه رو
Kevane vekirin	تیر انداز / کسی	Kevanek	تیر انداز / نشانه رو
Kevanek	که بلای جان مردم می شود / مردم	Kevanjen	تیر انداز / نشانه رو
Kevanjen	تیراندازی / نشانه روی	Kevanjene	سنگ گوشه دار /
Kevanjene		Kevir	سنگ تراش
Kevir		Kevir	سنگ
Kevir		Kevirê çikandî	سنگ قبر
Kevirê çikandî		Kevirê kehrebar	نوعی سنگ که از
Kevirê kehrebar		Kevirê qozîbir	آن منجوق و تسبیح ساخته می شود
Kevirê qozîbir		Kevirheste	نوعی سنگ
Kevirheste		Kevirî	سنگی / صخره ای
Kevirheste			
Kevirî			

Kevirkanî ضربه ای با سنگ / نشانه
 رفتن با سنگ
Kevirkî سنگی / همانند سگ
Kevîşen قسمتی از کناره های دریا
 که شنا در آن سخت نمی باشد
Keviya avê ساحل / کنار
Keviya avê کناره آب / ساحل
Keviya guh لاله گوش
Kêvjal حشره زهرآگین
Kevjal نوعی حشره ای که زهرآگین
 می باشد
Kevjalê zeryayî نوعی حیوان
 دریایی که خورده می شود
Kevkanî ابزاری که به وسیله آن
 سنگ پرتاب می کنند
Kevkanî با سنگ ضربه زدن / نشانه
 رفتن با سنگ
Kevkîkî tê werkirin نشانه رفتن به
 سوی چیزی / پرتاب کردن مثل پرتاب
 دیسک
Kevlan تیردان / کیسه ای که
 تیرها را در آن قرار می دهند
Kevloşk چین و چروک
Kevn کهنه / قدیمی / زیاد
 رفته / پوسیده شده
Kevn û kot کهنه و پوسیده /
 فرسوده شده
Kevnar باستانی / انتیک / قدیمی
Kevnare شواهد و اسناد تاریخی /
 مربوط به تاریخ و باستان
Kevnare کهنه / قدیمی / ستنی
Kevnarkî قدیمی / کهنه
Kevnarperwer سنت گرا / پسر و
Kevneberpîrs مسئول سابق
Kevnebizot آتش قدیمی /
 آتشدان
Kevnedost دوست قدیمی /
 رازدار قدیمی
Kevnekotik چیزهای کهنه و
 قدیمی / لباس های کهنه / پوسیده
 شده

شواهد تاریخی که
 هم اکنون وجود دارند و از بین
 نرفته اند
Kevneperest سنت گرا /
 محافظه کار
Kevneperest کهنه پرست / سنت
 گرا
Kevneperestî کهنه پرستی / سنت گرای
Kevneşop کسی که عرف و عادت را
 رعایت می کند
Kevneşop باستان شناس
Kevneşopî عرف و عادت
 پرستی
Kevneşopitî باستان شناسی
Kevnik شوره سر / کهنه
Kevok کیبوتر
Kevok کیبوتر
Kevot افرا / چوب افرا
Kevot [I] نوعی پرند که شبیه
 کیبوتر می باشد / کفتر
Kevot [II] نوعی درخت بی ثمر می
 باشد که از آن ظرف های گوناگون
 ساخته می شود
Kêvrîşk / kêvroşk خرگوش
 خزه / جل وزغ
Kevz نوعی سبزه که در کناره
 های رود و دریا می روید
Kevzî سبز
Kevzîç خزه / جل وزغ
Kew کپک
Kewa pehtî کنایه از شکاری
 که بدون زحمت به دست می آید
Kewal دام / حیوان
Kewandin / dikewîne / bikewîne بدن کسی
 را داغ زدن / برشته کردن / در
 خرید و فروش کسی را فریفتن / زخم
 را درمان کردن
Kewanî زن خانه / کدبانو
Kewar [I] انبار / چاله ای که برای
 نگهداری وسایل در داخل خانه حفر
 می شود

Kewar [II]	کندوی زنبور عسل	Keybanû	ملکه
Kewar	خوش خوراک / پرخور	Keyitî	امیری / پادشاهی
Kewaşe	بته خار / تیغ	Keyperest	سلطنت طلب
Kewaşe [I]	خراب شده / ویران شده	Keyperest	شاه پرست / کسی که تابع نظام شاهی باشد
Kewaşe [II]	پخش و پلا / پراکنده / گل و گاهی که برای پوشاندن سقف خانه ها استفاده می شده است	Keys	فرصت / مجال / موقعیت
Kewaşe kirin (serê banekî)	سقف خانه ها را با گل و گاه پوشاندن	Keys kirin	تدارک دیدن / آماده کردن
Kewçêr	ماه دهم از تقویم میلادی	Keys û Kar	اوضاع خوب / موقعیت خوب
Kewden	احمق / کودن / نادان	Keys	موقعیت / فرصت
Kewderî	خروس وحشی	Keyskirî	تدارک دیده / آماده شده
Kewgir	شکارچی کپک	Keyso / keysperest	فرصت طلب / منفعت طلب
Kewî	بته خار / تیغ	Keywan	کیوان / گردش ستاره
Kewîn / dikewe / bikewe	بدن کسی	Kêz	سوسک
Kewîr	را داغ زدن / بریان شدن / درمان شدن زخم	Kezaxtin (bikezê xe!)	هرس کردن تاک
Kewîr	کویر	Kezaxtin / dikezêxe / bikezêxe	پوست کندن حیوانات
Kewişandin	آراستن / آراسته کردن	Kezeb	جگر / جگرگوشه آدم (بچه های آدم)
Kewişîn / dikewişe / bikewişe	خانه را خراب کردن / ساختمان ها را ویران کردن	Kezeb	جگرسياه / کبد
Kewkeb	کوکب / ستاره	Kezeb	جگر / کبد
Kewre	سوهان	Kezebikî	کبدي / جگري
Kewre kirin	(تیز کردن) چاقو	Kêzgilok	نوعی سوسک که با خودش کثافت را حمل می کند
Kewşen [II]	نوعی علوفه	Kezî [III]	دوشیزه / نزدیک به ازدواج ولی ازدواج نکرده باشد
Kewtekwet	صدای زوزه سگ	Kezî	گیسو دختر بالغ / طناب
Kewtîn / dikewte / bikewte	(پارس) کردن سگ / بد حرف زدن (برای انسان)	Kezî	بافته
Kewtkewto	زوزه سگ	Kêzik	سوسک کوچک
Kewxwedî	کدخدا	Kezîkur	زنی که موهای خود را کوتاه کرده است
Kewk	کبک	Kezîn	سوراخی که در زیر زمین برای خروج دود تنور استفاده می شد / دالان زیر زمین
Key	پادشاه / امپراتور / شاه	Kêzin	لباسی که از چرم گرانبها درست شده باشد
Keya	کدخدای روستا	Kêzin [II]	لوله / خزیدن
Keya	دهدار	Kêzin kirin	خزیدن / لولیدن
Keyanî	مختاری / دارای اختیار		
Keybanû	ملکه / همسر پادشاه		

Kezixandin	هرس کردن	Kîjan	کدام / کدام یک
Kezixandin / dikezixîne / bikezixîne		Kijole	خاروخاشاک
پوست کندن		Kijûr	سقف
Kezîzer	زن گیس طلایی	Kikirk	ترد / خوب پخته شده
Kêzm	ستون	Kil	پرجنب و جوش / موزون
Kêzm	میخ چوبی / تیر / دیرک	Kil [I]	سرمه
Kezwan	نوعی درخت که از آن آدامس به دست می آید	Kil [II]	حرکت مشکی که با آن دوغ می زنند
Kî	کی / چه کسی	Kil dan	تاب خوردن / تاب دادن
Kibab	کباب	Kil dan	سرمه کشیدن / سرمه زدن
Kibar	اذان / تکبیر	Kil ji çavan dizîn	در زشتی سرآمد بودن
Kibar	افق / مغرور	Kil kirin	تاب خوردن / تاب دادن
Kîbar	مغرور	Kil kirin	سرمه کشیدن / سرمه زدن
Kibtû	مسیحی قبطی	Kil kirin	سرمه کشیدن به چشم ها
Kiç	دختر / فرزند دختر	Kil kişandin	سرمه کشیدن / سرمه زدن
Kiç (di zimanê zarokan de)	به زبان کودکان یعنی شکسته	Kilam	آهنگ
Kiç bûn (di zimanê zarokan de)	به زبان کودکان یعنی شکسته شدن	Kilam avêtin ser yekî	در آهنگ از ویژگی های کسی صحبت کردن
Kiç kirin (di zimanê zarokan de)	به زبان کودکان یعنی شکستن	Kilam	کلام / قرآن
Kiç	دختر	Kilambêj	خواننده / آواز خوان
Kiçinî	دخترگی	Kilambêj	خواننده / قاری قرآن
Kidê kidê	صدایی برای فراخواندن بز و بزغاله	Kilamên serhewa	آهنگ طویل
Kidik	بزغاله کوچک	Kilamî	کلامی / قرآنی
Kifin	کفن	Kilandin	کره گرفتن
Kifş	آشکار / نمایان / قابل دیدن / باز	Kilandin / dikifîne / bikifîne	با مشک یا دوغ زن دوغ را زدن
Kifş bûn	نمایان بودن / آشکار بودن / قابل دیدن بودن	Kilasîk	کلاسیک
Kifş kirin	آشکار کردن / نمایان کردن	Kilavîye	کیبرد کامپیوتر
Kifş kirin	مشخص کردن / علامت زدن	Kilaw	عمامه بانوان
Kifş kirin	مشخص / نشانه	Kilaw	میخ بلند و کلفت
Kihe (diran)	با دندان چروکیدن	Kilçan	چراغ دستی
Kihêl	اسب خوب	Kilçêv	مدادی که با آن سرمه می کشند
Kîj	دختر / فرزند دختر	Kildan	سرمه دان
Kij	سقا	Kile	جنیش / حرکت
Kîj	کج / ناراست	Kile	کفش برفی
		Kilêb	وسيله ای که با آن علف های هرز را می کنند

Kilêj استخوان ته / استخوان
 دنبه
Kilekil صدای دوغ به هم زن یا
 مشک
Kîler انباري
Kilh کلبه
Kilîkilî دارکوب
Kilîl کلید / مفتاح
Kilîl kirin قفل کردن / بستن
Kilimkotî زشت / بد قواره
Kilimkotî بدریخت
Kilîn / dikile / bikile دوغ زدن / حرکت
 کردن
Kilisanandin / dikilîsîne / bikilîsîne به هم
 چسباندن / به هم وصل کردن
Kilît کلید / مفتاح
Kilmîso لجنی / لزجی / لیز
Kîlo کیلو
kilomêtro-çarçik (km2) کیلومتر مربع
Kîlomêtro کیلومتر
Kîlor نوعی نان
Kilox اسکلت سر حیوانات / کله
 / کاسه سر / جمجمه
Kilox کلوخ / جمجمه سر
Kiloz کوزه / سبو
Kîls آهک / سنگ آهک
Kîls نوعی خاک که از سنگ سفید
 نرم به دست می آید
Kîlte خاک رس / خاک کوزه گری
Kilyar آجر
Kim قله / نوک / اوج
Kim کنج / گوشه
Kimil مغرور / از خود راضی
Kimil kimil meşîn مغرورانه راه
 رفتن / با فخر راه رفتن
Kimt اوج / قله / نوک
Kîmyabaran بمباران شیمیایی
Kîmyawî شیمیایی
Kîmyon زیره
Kin کوتاه / نه بلند
Kîn کینه / نفرت

Kin bûn کوتاه بودن
Kin bûn از ته دل خندیدن
Kîn girtin کینه داشتن / خواهان
 انتقام بودن
Kin kirin کوتاه کردن
Kin کوتاه
Kîn کینه / نفرت
Kinahî کوتاه بودن / ناطویلی
Kinare یکی از آلات موسیقی
Kinc لباس / جامه / پوشش
Kinc guhartin لباس عوض کردن / لباس
 مبدل پوشیدن
Kinc kirin لباس پوشاندن / مجهز
 کردن
Kinc li xwe kirin لباس پوشیدن
Kinc vegirtin لباس پوشیدن /
 لباس پهن کردن
Kinc xwe vekirin لباس پوشیدن
Kincêl کف آلوده / کف کثیف
Kincir لباس پاره / لباس درویشی
Kind خواری / ذلت / بی حرمت
 شدن
Kinda tirs û bîrsê کنایه از بی
 حرمت بودن
Kîndar آدم کینه ای / آدم کینه
 توز
Kîndar کینه توز / انتقام
 گیرنده
Kîndar کینه توز
Kindik خوشکل و دوست داشتنی
Kindir طناب / ریسمان
Kindirîn ریسمانی
Kine ایستادن / آرام شدن
Kînedûz آدم کینه ای / آدم کینه
 توز
Kînêr زخمی که دارای التهاب
 باشد
Kinêzet سلسله
King از مفصل زانو تا کمر را
 گویند
Kingê کی / چه زمانی

Kinik قد کوتاه
 Kinoş حسود / بخیل
 Kinoşe جارو
 Kinûş رنگ یاسمنی
 Kin کوتاه
 Kîp محکم / سفت شده / چفت شده
 Kîp kirin محکم بستن / محکم پیچیدن / محکم نگه داشتن
 Kîp ran ران پا
 Kîr آلت تناسلی مرد
 Kîr کار / عمل / اقدام
 Kîr [I] گوش کوچک
 Kîr [II] کار / فعالیت
 Kîr [III] آدم کاری
 Kira xwe kiranî kirin کنایه از اینکه حرف خود را به کرسی نشانند
 Kîranî عملی
 Kîranî kirin حساب کردن
 Kîrar (r) آدم کاری / فعال / فاعل
 Kîrarî فعلی / کاری بودن
 Kîras لباس / پیراهن
 Kîrasê bêpêşîr li yekî kirin بلا سر کسی آوردن
 Kîrasşo لباسشو / زن لباسشو
 Kîrdan [I] وردنه
 kîrdan [II] آدم شایسته و کارا
 Kîrdanek نوعی لباس / پلان
 Kîrdar برده / کارگذار فرمان صاحبان
 Kîrdarî کارگذاری
 Kîrde دردستور زبان کردی موضوع را گویند
 Kîrde فاعل / فعال
 Kîrdeî فعلی / کارایی
 Kîrê کرایه / رهن
 Kîrê kirin کرایه کردن / اجاره کردن
 Kîrê kirin کرایه کردن
 Kîrê کرایه
 Kîrêdar کرایه کننده / رهن کننده
 Kîrêdêr کرایه دهنده / صاحب ملک

Kîrekîr نام آوای آسیاب کردن
 چیزهای سفت
 Kîrekîr kirin وقتی چیزی را آسیاب کنند / کرکر کردن
 Kîremlîn کاخ کرملین در روسیه
 Kîrênek ترد / خوب پخته شده
 Kîrênek غضروف
 Kîrêt زشت / کثیف
 Kîrêt کثیف / آلوده / زشت
 Kîrêt kirin فحش دادن / بدرفتاری کردن
 Kîrêtî اسم یکی از طایفه های کرد
 Kîrîdar خریدار
 Kîrifandin با سروصدا خوردن
 Kîrîger خریدار / مشتری
 Kîrin کار / عمل / اقدام
 Kîrin / dike / bike تشکیل دادن / به جا آوردن / انجام دادن
 Kîrîn / dikire / bikîre خریدن / ستاندن
 Kîrin pestîl خمیر کردند
 Kîrîn û firotan خرید و فروش / داد و ستد
 Kîrîn û firotanê خرید و فروش کردن / انجام دادن
 Kîrîtar معیار
 Kîrîv ختنه چی / کسی که کار ختنه را انجام می دهد
 Kîrîvî ختنه گری / کار ختنه
 Kîriyar آبونمان / مشترک / اعانه دهنده
 Kîriyarî آبونمانی / مشترکی / اعانه دهنده
 Kîriyarî خرید دائمی
 Kîrîz بحران
 Kîrîza dil حمله قلبی / سکت قلبی
 Kîrkîrîk خرت خرت
 Kîrkîrîk غضروف
 Kîrkîrîn / dikîrkîre / bikîrkîre (dil) تمنا کردن / خواهش کردن
 Kîrkîrk بریان شده / سرخ شده

Kirkirk غضروف
 Kirkirka parsûyê غضروف دنده
 Kirkirka tîroîdê غده تیروئید
 Kirkirok مری
 Kirkirok نان خشک سنتی / ترد / لوله مری
 Kirman قلعه
 Kirmaşan کرمانشاه
 Kirnoş سجده
 Kîroşk خرگوش
 Kirp [I] خار
 Kirp [II] سنگینی صدا
 Kirpandin / dikirpîne / bikirpîne روی چیزی ایستادن / روی چیزی سنگینی کردن
 Kirr گوش کوچک
 Kirr hatin گوش دادن / توجه کردن
 Kirrîn خریدن
 Kirrînkâr خریدار
 Kirt صدای خوردن استخوان / رشوه / بخش
 Kirt û pehn منظم
 Kîrtekirt کرت کرت / خرت خرت
 Kîrtekirt kirin نام آوای خوردن
 یک چیز خشک یا سفت
 Kirtemûk نوعی سبزی که به طور خام هم خورده می شود
 Kirtik غضروف
 Kirtik تکه / قسمت
 Kirtik-kirtikî تکه تکه ای /
 پاره پاره ای
 Kirtnak نوعی لباس که یقه ندارد و آستینهای بلند دارد و بدون دکمه می باشد
 Kirtopk سیب زمینی
 Kirû رویداد / اتفاق
 Kirûr نیم میلیون / عدد نیم میلیون
 Kirûşk خرگوش
 Kiryar [III] انجام دادن / فعالیت کردن
 Kiryar فاعل / کننده کار

Kiryara bash کار خوب / کار نیک
 Kiryarî آبونمانی / مشترکی / اعانه دهنده
 Kiryox مشتری / خریدار
 Kîs کیسه پول / کیسه
 Kiş کیش کردن حیواناتی که بال دارند / نام آوایی برای حمله ور کردن سگ ها به هم
 Kiş کیش و مات
 Kiş kirin تشویق کردن / اغوا کردن / تحریک کردن / کشیدن /
 Kişandin / dikîşîne / bikîşîne وزن کردن / اندازه گرفتن
 Kişandin کشیدن در آوردن
 Kişandin کشیدن / وزن کردن
 Kişandina lêkerê صرف کردن فعل
 Kişî mirîşkan kirin مرغ ها را دور کردن
 بازی شطرنج / بازی پادشاهان
 Kîsik کیسه کوچک
 Kişik بازی شطرنج
 Kişil آهک / سنگ آهک
 Kişîn / dikîşe / bikîşe خزیدن / به نرمی حرکت کردن / مشیان کردن
 حمل کردن کشیدن
 Kişikandin / dikîşkîne / bikîşîşkîne خزیدن روی زمین
 Kişikîş hev kirin تحریک کردن کسی یا حیوانی برای حمله کردن به دیگری
 Kîso لاک پشت
 Kispik کوتولگی
 Kişre در قدیم) وسیله ای برای حمل کردن محصولات کشاورزی به (انبار)
 کشت و زرع / کشاورزی
 Kişt û kal کشور / مملکت
 Kişwer وضعیت آب و هوایی یک منطقه / اقلیم / میهن

Kîs / کیسه / جیب	Kixs / موسیر
Kit / تک / فرد / ذره	Kiyan / dike / bikê / دوغ زدن با دوغ
Kit bi kit / تک به تک / فرد به فرد	زن دستی / محکم تکان دادن
Kit kirin / متر کردن / اندازه گرفتن	Kîz / بوی پشم سوخته / چرب /
Kitan / کتان / پارچه کتان	چربی
Kitan / نوعی پارچه / دستمال	Kîz [I] / بوی سرخ کردنی
Kitan lê şkestî / دختر مجرد /	Kîz [II] / کسی که خوب چهره خود را
بیوه	نگاه می کند
Kitanbelaş / پارچه کتانی زبر	Kîz [III] / زود و آسان
و درشت	Kîz girîn / به آسانی گریه کردن /
Kîtandin / dikîfîne / bikîfîne (r) / تکه تکه	زود به گریه درآمدن
کلمه را تلفظ کردن	Kîzên / دستشویی / روشویی / حمام
Kîte (r) / صدایی که به یک باره از	Kîzgiriyok / کسی که زود گریه می کند
دهان خارج می شود	Kîzik / جلز و ولز
Kîte bi kite / جز به جز / ریز	Kîzin / ماش
به ریز	Kîzin [I] / جوانی که هنوز پشت لبش
Kitêb / کتاب	سبز نشده باشد
Kitêbxane / کتاب خانه	Kîzin [II] / زمینی که حاصلخیز نباشد
Kîtekit / تک به تک / فرد به فرد /	Kîzîr / وزیر / مباشر پادشاه
یک به یک	Kîzîrandin / از رو سوزاندن /
Kîtekit / جزئی / کم / ناچیز	کز دادن
Kitik / گریه	Kîzîrandin / dikîzîrîne / bikîzîrîne
Kitkit / تک به تک / فرد به فرد	سوزاندن موهای روی پوست
Kitkitî / تار تار / دانه دانه	با آتش
Kitkitî bûn / پخش و پلا بودن /	Kîzîrîn / dikîzîre / bikîzîne / سوختن
دانه دانه بودن	موهای روی پوست با آتش / تا ته
Kitkitî kirin / پخش و پلا کردن /	سوختن / از ته دل سوختن
دانه دانه کردن	Kîzwet / قیافه / قدوم / کسوت
Kito kito / تک به تک / فرد به فرد	Klaşînkof / کلاشینکف
Kivan / کمان / قوس	Ko [II] / کند / وقتی وسیله برش
Kivil / پوست / چرم	دادن تیز نباشد و محتاج تیز کردن
Kîwan / یک نوع سیاره است	باشد
Kiwê / صف بستن گوسفندان در	Ko bûn (alava qutkirinê) / تیز
گرما و سر زیر شکم هم کردن آن ها	نبودن وسایل برش
Kix / کثیف / آلوده	Ko kirin / کند کردن / تیزی چیزی را
Kix (di zimanê zarokan de) / به زبان	کم کردن
بچه ها یعنی کثیفی و آلودگی	Ko / که
Kix bûn (di zimanê zarokan de) / به زبان	Kobane / از شهرهای کردستان
بچه ها کثیف بودن / آلوده بودن	Koç / هجرت / کوچ / پناه بردن
Kix kirin (di zimanê zarokan de) / به زبان	Koç kirin (ji cihekî ber bi cihekî din ve)
بچه ها آلوده کردن / کثیف کردن	کوچ کردن / مهاجرت کردن

Koçber مهاجر / کوچنده / پناهنده
 Koçberî مهاجرت / هجرت / کوچندگی
 Koçberî kirin مهاجرت کردن
 Koçberî کوچ / تبعید
 Koçek رقص / دانای زرتشتیان
 Koçer کوچرو / مهاجر
 Koçêre دامنه علف یک زمین / نوعی پارچه نخی
 Koçerî مهاجرت / کوچندگی
 Koçerî کوچروی
 Koçik استقبال از مهمان / پیشوازی کردن از مهمان
 Koçk قصر / کاخ / کوشک
 Kod وسیله ای برای اندازه گرفتن / وسیله ای برای پیمانها کردن / سطل
 Kod کد / رمز
 Koderî دامنه سرسبز / نوعی پارچه نخی
 Kodik سطل کوچک
 Kodqelên دلیل شوم / دلیل خرافی
 Kofi عمامه زنان کرد
 Kofi عروسکلاه
 Koga فروشگاه بزرگ
 Koh کوه / تپه
 Kok [I] رگ و ریشه / پایه و اساس
 Kok [II] چاق / تپل
 Kok bûn چاق شدن / تپل شدن
 Kok kirin چاق کردن / تپل کردن
 Kok ریشه
 Koka zer زعفران هندوستان
 Koker جمع کننده
 Kokim پیر / فرتوت
 Kokim عجوزه / زن پیر و فرتوت
 Kokiresî هوس / شهوت
 Kokos وسیله ای برای کشیدن
 توتون
 Kol [III] دریوز
 Kol [I] تپه کم اتفاع
 Kol [II] بدون شاخ

Kol kirin کند کردن / تیزی چیزی را کم کردن
 Kolan کوچه / خیابان / کندن
 Kolandin کندن
 Koldaçûn خراشیدن / ساییدن
 Kole بنده / عبد
 Kolê دریوز
 Kole کلبه / برده
 Kolebûn برده بودن
 Koledar ارباب / صاحب بنده
 Koledar برده دار
 Kolefî بندگی / رنجبری
 Koletkarî برده داری
 Kole برده
 Kolik کلبه / خانه کوچک / خانه خراب شده
 Kolik listin نوعی بازی بچه ها با خانه های کوچک
 Kolîn / dikole / bikole کندن
 زمین / گود کردن زمین
 Kolîn کندن
 Kolîtik توده بزرگ سرگین
 Kolm پیمانها
 Kolotik خرابه / ویرانه
 Koloz کوزه
 تپه
 Kom جماعت / جامعه / جمع
 Kom bûn دور هم جمع شدن / اجتماع کردن
 جمع کردن / گردهم آوردن
 Kom kirin / گردآوری
 جمع / انجمن / گروه
 Komar جمهوری
 Komardar جمهوری دار
 Komaritî جمهورییت
 Komarîxwaz جمهوری خواه
 Kombers ابزاری که اخبار را به صورت دیداری و شنیداری و نوشتاری به اطلاع می رساند
 Kombûn گردهمایی
 Komcivîn گردهمایی / جلسه / کنگره

Komcivîni / انجمنی / مجمعی
Kome جمعی زیاد از افراد / گروه زیادی از افراد
Komedî کمدی
Komek کمک
Komel جامعه / انجمن / جماعت
Komelayetî اجتماعی / جمعی
Komelayetî گروهی / اجتماعی
Komele حزب / انجمن
Komele / انجمن جامعه
Komelnas جامعه شناس
Komelnasî جامعه شناسی
Komepeyvîfî اصطلاحی
Komepeyv اصطلاح
Komik جامعه کوچک / جمع کوچک
Komir سگی که به خوبی از آن مراقبت شده باشد / ستمکار / ظالم
Komir bûn سگی که بر اثر مراقبت خوب چاق شده باشد / با مال حرام سیر شدن
Komir kirin رسیدگی کردن به سگ به طور احسن / با مال حرام سیر کردن
Komir زغال
Komirî زغالی
Komîte کمیته
Komkarî کار جمعی / کار گروهی
Komker جمع کننده
Komkeştî گروه کشتی های جنگی
Komkuj قتل عام کننده
Komkujî به طور دست جمعی کشتن / قتل عام
Komkujî نسل کشی / قتل عام
Kompere پس انداز
Komsonî جلسه / شب نشینی
Komstêr صورت فلکی / اشکال جمعی
 ستارگان
Komunikasyon ارتباط
Kon vegirtin خیمه زدن / چادر زدن
Kon چادر
 عشایر

Kone هوشیار / باهوش
Konferansî کنفرانسی
Konferans کنفرانس
Konik تار عنکبوت
Konitî چادر نشینی
Konkret / محسوس مادی
Konseya Rêvebir شورای رهبری
Konseyaî شورایی
Konseya شورا
Konse شورا
Konsul کنسول
Kontakt تماس
Kontra (ضد) (گریلا)
Kontrol kirin کنترل کردن
Konvo محموله
Kop آدمی لنگ لنگان راه می رود / آدم معلول
Kop bûn معلول شدن
Kop kirin معلول شدن
Kopal دسته های مرتب شده علف ، ...گندم و
Kopare پالانی که به پشت شتر می اندازند
Kopel ستیز / قله / نوک
Kopî معلولی / لنگ
Kopî kirin کپی کردن
Kor روشن دل / نابینا / کور
Kor bûn نابینا شدن
Kor kirin کور کردن / نابینا کردن
Kor کور
Kor گود
Korderzî منگنه
Kordûnde اجاغ کور / بی فرزند
Korebîn بد بین / بد دل
Korebûyî کور شده
Koreçemk کسی که زرنگیش به چشم نیاید
Koremar مار کور
Koremişk موش کور
Korerê کوره راه / بن بست
Korîgan نوعی کتان

Korik [I] روشنی زیاد
 Koriŕî کوری / نابینایی
 Korra مرکز / آکادمی
 Korra zanyarî مرکز علمی
 Kort چاله / گودی
 Kort bûn عمیق بودن / گود بودن
 Kort kirin عمیق کردن / گود کردن
 Kortal دره / گودال عمیق
 Kortik گودال کوچک / چاله کوچک
 Kortika qûnê مقعد
 Korucîyan جاش
 Korucutî جاش بودن
 Koş بغل / آغوش
 Koşe تلاش کردن / جنگ کردن / مقاومت کردن
 Kose کوسه / کسی که از اصل ریش ندارد
 Kosemisrî شمشیر مصری
 Koşîn / dikoşe / bikoşe مبارزه کردن / لجبازی کردن
 Koşk کاخ
 Koşkitî کاخ نشینی
 Kosp مشکل / مسئله
 Kospil فضله / پشکل
 Kotan kirin شخم زدن
 Kotan وسیله شخم زنی
 Kotek کتک / زدن
 Kotekî با زور کتک
 Kotekot kirin قر زدن
 Kotel خانه یا سازه ای که برای گرمایی داشت رویدادی که در آن محل رخ داده است می سازند
 Koter آرایش کردن
 Kotewarî تنزل / پایین آمدن
 Kotî زشت / بدریخت
 Kotîbûnî مرض جذام / بدریخت شدن
 Kotîbûyî مریض جذامی
 Kotik کنده / قرقره
 Kotin / dikoje / bikoje خوردن چیزهایی مثل استخوان

Kotin کندن گوشت از استخوان با دندان
 Kotir کبوتر
 Kotkoto حراف / وراج
 Kotkoto غرغرو
 Kov خم شدن رو به درون / وحشی
 Koval حلزونی / به هم پیچیده
 Kovan غم / درد / حسرت
 Kovar مجله
 Kovên gurçikê غلاف گل / کاسه گل
 Kovî وحشی گری
 Kovik قیف
 Kox خانه چوبی / کلبه / خانه خرابه
 Kox خانه خراب شده / لانه مرغ
 Koxik کلبه کوچک برای نگهداری مرغ ها / لانه مرغ
 Koy کوه
 Koyistan کوهستان
 Koz جایی که گوسفندان در آن نگهداری می شوند
 Kozere کاه سفت و خشک
 Kozik سپر / سایه
 Kozik danîn کمین کردن / تله گذاشتن
 Krîza dil حمله قلبی / سکت قلبی
 Ku [I] حرف ربط / که
 Ku [II] اگر
 Ku [III] کجا
 Ku اگر / که
 Ku که
 Kubar فخر و ناز / غرور
 Kubarî غرور / افتخار
 Kubarî فخر و ناز فروشی
 Kubar مغرور
 Kûç حیوان بدون شاخ
 Kuç کنج / گوشه
 Kuç گوشه / کنج / سنگ
 Kûçe کوچه

Kuçebend مانع
 Kûçik سگ
 Kuçik سه سنگی که برای گذاشتن
 سطل روی آتش به کار می‌برند
 Kûçikti سگ صفت بودن / بد جنس بودن
 Kûçik سگ
 Kûçik سگ / توله
 Kuçke بن بست / کوره راه
 Kudandin / dikudîne / bikudîne جذب کردن
 / ادامه دادن
 Kuderê کجا
 Kudik بچه خرس / بچه شتر
 Kûfik کلاه عروس
 Kufîr کفر
 Kuj کنج / گوشه
 Kuj گوشه / پیچ
 Kûj محذب / کوژ
 Kujer قاتل / کشنده
 Kujme مقدار
 Kukurd زشت / نازیبا
 Kul زخم / درد / حسرت
 Kul û meraq درد و رنج
 Kul û xem درد و رنج
 Kul درد / دسترنج
 Kulab چاله / گودال کوچک
 Kulang بالای بازو
 Kulav نوعی زیر انداز که از
 پشم به دست می‌آید / لباس
 چوپانان
 Kulb گرسنه / قحطی زده
 Kulbe چرخ سفال / وسیله ای که
 با آن ظرف های سفالی درست می
 کنند
 Kuldar دردمند
 Kuldar دردمندی
 Kule پشه بند
 Kulê pê girtin برای غذا خودکشی
 کردن و خود را به آب و آتش زدن
 Kulek [I] لنگ / معلول / کسی که
 پایش می‌لنگد

Kulek [II] پنجره / روزنه ای که در
 سقف ایجاد می‌کنند برای بالا رفتن
 دود
 Kuleke لنگ / معلول
 Kulêmek هر دو استخوانی که پاها
 را به هم چفت می‌کند
 Kuleng ظرف چوبی دردار که
 مایعات در آن می‌ریزند
 Kulfet بر و بچه / بچه
 Kulfet کلفت / کنیز
 Kulfik سوراخی که در تنور برای
 کشیدن دود ایجاد می‌کنند / سوراخ
 های بینی
 Kulî [I] اسب پیر
 Kulî [II] دانه های برف
 Kulibîn / dikulibe / bikulibe بی هوش
 شدن / شلوغی کردن / زود گرسنه
 شدن
 Kulîçe کلوجه
 Kulik نوعی بیماری مصری که از
 حیوان به حیوان و انسان منتقل می
 شود
 Kulîlk شکوفه
 Kulîn / dikule / bikule [I] لنگ
 لنگان راه رفتن
 Kulîn [II] انبار آذوقه در خانه /
 اتافی که رختخواب ها را در آن می
 گذارند
 Kulindir کدویی که با گوشت چرخ
 کرده پر کرده اند و می‌پزند
 انبار لبنیات / لنگیدن
 Kûlîs پشت پرده / محافل مخفی
 با زحمت
 Kulkulîn / dikulkule / bikulkule خیز خوردن روی زمین
 درد و غم
 Kulm کف دوست با هم / چنگ
 Kulumist مشت
 Kulm مشت
 Kulovank فرق سر
 Kûltûrî فرهنگي
 Kulturmagazîn مجله فرهنگي
 Kultur فرهنگ

Kum	کلاه	Kur [II]	حیوانی که گوش های کوچک دارد
Kum avêtin	جنگ و از بین رفتن	Kûr [III]	عمیق / گود
Kum dirandin	عصبی شدن / ناراحت شدن	Kur [III]	زمین بدون سنگ
Kum ketin çavan	در وضعیت بدی قرار داشتن / از ریختن و قیافه افتادن	Kûr bûn (binî)	دور بودن / دور شدن
Kumik	کلاهک / کلاهک قارچ	Kûr kirin	به طور عمیق گود کردن
Kumişandin / dikumişîne / bikumişîne	خراب کردن / ویران کردن	Kur kirin	تراشیدن / کوتاه کردن مو
Kumişîn / dikumişe / bikumişe	خراب شدن / ویران شدن / آب شدن	Kur kirin	مو را تراشیدن / کچل کردن
Kumzîrx	کلاهخود / کلاه ایمنی	Kûr	عمیق / گود
Kun bûn	سوراخ بودن / سوراخ شدن	Kur	پسر
Kun kirin	سوراخ کردن / حفره ایجاد کردن	Kûrahî	عمق / ژرفا
Kun	سوراخ / حفره	Kûrahîû	عمق
Kunc	گوشه / کنج	Kûrahî	عمق
Kuncî	کنجد	Kurap	پسر عمو
Kuncik	کنج / گوشه	Kurbeşk	نوعی حیوان بیابانی
Kund	جغد / بوم	Kurbeşk	(گورکن (حیوان
Kundêle	بچه گراز	Kurbûn	پسر بودن
Kundur [I]	کدو تنبل	Kurd	ملتی که از زمان طوفان نوح به این طرف در بین النهرین و اطراف آن زندگی می کنند
Kundur [II]	آدم الاف و بی کار	Kurdan	کردها
Kundur	کدو	Kurdayetî	کرد بودن / کرد مسلکی
Kunêr	آدم کینه ای	Kurdevarî	به سبک کردی / به شیوه کردی
Kunker	دریل / ابزارای که چیزهای دیگر را با سوراخ می کنند	Kurdewarî	به سبک و سیاق کردی / به روش کردی
Kun	سوراخ / حفره	Kurdewerî	کردواری / مربوط به ملیت کرد
Kûp	کوزه	Kurdî	زبان ملت کرد / زبان کردی
Kûpê aqilan	کنایه از افراد عاقل / مشاور آگاه	Kurdîxêv	کردزبان
Kûpê şerabê	کسی که با شراب مست می شود / شرابخور	Kurdî-Der	کمیته آموزش و توسعه کردی
Kûpik	کوزه کوچک / ققمه	Kurdînas	کردشناس / کسی که به زبان و ادبیات کردی مسلط باشد
Kûpî	سفال گلی	Kurdînûs	نویسنده کرد
Kûr	گود / ژرف / عمیق	Kurdistan	کردستان / کشور مادری کردها
Kur	گوش کوچک	Kurdistanî	کرد / اهل کردستان
Kur [I]	پسر / فرزند پسر		

Kurdistanperwer مدافع کردستان
 Kurditî کرد گرایي
 Kurdiyaxêv کردزبان
 Kurdî کردی
 Kurdnas کسی که به فرهنگ و تاریخ ملت کرد مسلط باشد
 Kurdnîşin کردنشین
 Kurdperwer کرد پرور
 Kurdxayin خائن به کرد
 Kurd کرد
 Kûre کوره
 Kurê qurqurbegê پدر سگ / سگ پدر
 Kûrebîn ریز بین / کسی که در چیزی عمیق می شود / دوران‌دیش
 Kureke آدم بی کار و الاف / آدم بی مصرف
 Kûrekûr kirin گریه کردن با صدای بلند
 Kûrevan کوره بان / کسی که کار کوره را انجام می دهد
 Kurî کرخر / بچه سگ
 Kurik پسر / پسرک
 Kûrik [I] پززی که لباس پس می دهد
 Kûrik [II] کوره کوچک
 Kurik پسر
 Kurik کره اسب چند ماهه
 Kurikitî پسری / فرزند
 Kûrîn / dikûre / bikûre با صدای بلند گریه کردن / ناله کردن
 Kurinc تیرانداز / نشانه رو
 Kurincî تیراندازی / نشانه روی
 Kurisandin / dikurisine / bikurisine آسیاب کردن / له کردن / وارفته کردن
 Kurisî آسیاب شده / له شده
 Kurisîn / dikurise / bikurise آسیاب کردن / له کردن
 Kurişk خرگوش
 Kûritî عمق / ژرفا
 Kurk مرغ کرچ
 Kurk bûn به کرک نشستن مرغ

Kurk ketin به کرک / کرچ نشستن مرغ
 Kurk کرک (مرغ) / خزه
 Kurk روی تخم خوابیدن مرغ
 Kurm نوعی خزنده / کرم
 Kurm tê de gerîn آرام نگرفتن / در جستجو بودن پیگیر بودن
 Kurmam پسر عمو
 Kurmameî پسرعموی
 Kurmanc شاخه ای از مردم کرد / کرمانج / کرمانج / کسی که از شاخه کرمانج باشد
 Kurmancî لهجه بزرگ و وسیع زبان کردی / کردی کرمانجی
 Kurmancî لهجه ای از زبان کردی
 Kurmancitî کرمانج بودن
 Kurmanciya reşbelek نوعی صحبت کردن که هر کسی آن را متوجه می شود
 Kurmê tişteki kişandin کنایه از خواستن / ضجه زدن
 Kurmet پسر عمه
 Kurmî چیزی که کرم داشته باشد / کرمی
 Kurmî bûn کرمی بودن / چیزی که با کرم فاسد شده باشد
 Kurm کرم
 Kurn حوض / آخور
 Kurr bûn از ته تراشیده شدن
 Kurrbûn از ته تراشیدن
 Kurrik پسر / پسرک
 Kurroj کوروش کبیر / فرزند آفتاب
 Kursî کرسی / چارپایه
 Kursî چهار پایه / صندلی کم ارتفاع
 Kûrsîpalek مبل راحتی / مبل دسته دار
 Kurt کوتاه
 Kurt bûn کوتاه بودن
 Kurt bûn کوتاه و خلاصه شدن
 Kurt kirin کوتاه کردن / خلاصه کردن

Kurt û kurmancî / کوتاه و خلاصه
 خلاصه و مفید
 Kurt کوتاه / خلاصه
 Kurtahî خلاصه ای / چکیده ای
 Kurtan پالان خر و شتر
 Kurtan پالان / لباس زنده
 Kurtane نوعی گل که با آن دیوار
 را می پوشانند
 Kurtane kirin دیوار را با گل
 پوشاندن
 Kurtasî / چکیده / خلاصه
 Kurtayî / kurtasî کوتاهی / خلاصه
 kurtayî-bi kurtasî به کوتاهی / به
 خلاصگی
 Kurte مختصر / کوتاه
 Kurte خلاصه
 Kurtebeş بخش کوتاه
 Kurtebirî صحبت مختصر و مفید
 Kurteçirok داستان کوتاه
 Kurtedem کوتاه مدت
 Kurtedemîtî کوتاه مدتی
 Kurtedîrok تاریخ کوتاه
 kurtefilm فیلم کوتاه
 Kurtejiyan زندگینامه کوتاه
 Kurtek لباس زنانه کردی
 Kurtekar کوتاه کننده / خلاصه
 کننده
 Kurtêl پس مانده غذا
 Kurtenerîn نگاه کوتاه
 Kurtenivîs خلاصه / نوشته کوتاه
 Kurtenûçe خبر کوتاه
 Kurtepist پشت کسی صحبت کردن /
 غیبت کردن
 Kurterexne انتقاد کوتاه
 Kurte خلاصه / کوتاه
 Kurtî کوتاهی / خلاصه
 Kurtiî خلاصه ای / کوتاهی
 Kurxal پسر دایی
 Kurxaltî پسر خاله
 Kûr عمیق
 Kûsî حیوان دوزیستی / لاک پشت

Kûsik بلور / شیشه
 Kûsim شوخی و دست انداختن
 Kûsiyê avî لاک پشت آبی
 Kûsiyê dêm لاک پشتی که در
 خشکی زندگی می کند
 Kuskî ظرف بزرگ و دردار چوبی
 که شراب در آن درست می کنند
 Kuskusandin / dikuskusîne / bikuskusîne
 به دقت نگاه کردن / ریز نگاه
 کردن
 Kusp آدم کوتاه و چاق
 Kuspe پوسته چغندر قند
 Kuspik کوچولی تپل
 Kuspo آدم کوتاه و چاق
 Kuşte نوعی از مصالح که با آن
 دیوارها را می پوشانند
 Kuştî کسی که کشته شده / مقتول
 کشتن /
 Kuştin / dikuje / bikuje از بین بردن / نابود کردن
 Kuştin کشتن
 Kuşttox قاتل
 Kût نانی که خوب پخته نشده
 باشد
 Kût xwarin رشوه خوردن /
 رشوه گرفتن
 Kuta آخر / سرانجام
 Kuta bûn تمام شدن / به نتیجه
 رسیدن
 Kuta kirin تمام کردن / به نتیجه
 رساندن
 Kutahî عاقبت / آخر آخر
 Kutana / dikute / bikute [I] /
 له کردن / زدن
 Kutana [II] کتک زدن
 Kutana کتک زدن / کوبیدن
 Kutandin سبب کتک زدن شدن / سبب
 زدن شدن
 Kutayî bûn به اتمام رسیدن / به
 انجام رسیدن
 Kutek میرغضب / تکلیف
 Kûtî [I] سگ / توله سگ

Kûû [II] جذامی / کسی که مبتلا به بیماری جزام است
 Kûû bûn مبتلا شدن به بیماری جزام
 Kutik توله سگ
 Kutilk نوعی غذا که از گوشت کوبیده درست می شود
 Kutle انبوه / متراکم / پوشیده
 Kûto [I] فرزند پسر که تازه به دنیا آمده باشد
 Kûto [II] توله
 Kuvark قارچ
 Kuwar کندوی عسل / انبار زاد و توشه
 Kuxik سرفه
 Kuxîn / dikuxe / bikuxe سرفه کردن
 Kuxîner سرفه کننده
 Kuxtekuxt سرفه کردن پشت سر هم
 Kuy آستین / سرآستین
 Kûz کوزه
 Kûz کوزه / خمره
 Kûze راسو
 Kûzik کوزه

L

La جهت/طرف/زمینه/کنار
 Labikandin درهم و برهم کردن/به هم ریختن
 Labikîn درهم و برهم شدن/به هم ریخته شدن
 Labîrent حلزون گوش
 Lac پسر/فرزند پسر
 Lacik پسرک/پسر کوچک
 Laçik لچک/روسری کوتاه
 Laçin نوعی کفش
 Ladan از راه به در شدن
 Laf گفتن
 Lafazan یاوه گو
 Laflafok نوعی علف پیچ خورده
 Lahorî نوعی شمشیر هندوستانی
 Lajwerd لاجورد
 Lak نان سگ/شاخ کوچک
 Lakan کفش برفی
 Lakîn ظرف غذای سگ
 Lal شدن لال
 Lal لال / آدم لال

Lalengî نارنگی
 Lalî لالی
 Lalijîn لکنت داشتن/خواهش کردن/ضجه زدن
 Lalik لال/آدم لال
 Lalitî لالی
 Laloşî ریاکاری/منافق
 Laloşikirin ریاکاری کردن/نفاق کردن
 Lalote لکنت/تکه تکه حرف زدن
 Lam گونه/لب/فک
 Lam گونه/استخوان پایین دهان
 Lame فاصله بین دو استخوان کناری زبان
 Lan لانه کوهی/لانه
 Landik گهواره/مهد
 Lanet لعنت/نفرین
 Lanetî کسی که به نفرین و لعنت دچار شده باشد
 Lanetkirin لعنت فرستادن/نفرین کردن
 Laper یک طرف کاغذ/صفحه
 Lapûşk چاله/گودال
 Laq گوشت لاغر
 Laqayî hatin مواجه شدن/روبرو شدن
 Laqayî مواجه/رویارو
 Laqirdî شوخی
 Lar بی مادر/طویل/خم
 Lar bûn خم شدن/تاشدن
 Lareş نوعی بیماری
 Larkirin خم کردن/انحناء دادن
 Laş جسم/تن/جسد
 Lasar به دقت/عنادکار
 Lasayî kirin تقلید کردن/کارهای ناروا کردن
 Lasayî کارناروا/کار نادرست
 Laşe لاشه/جسد
 Laser سیل/سیلاب
 Laşgiran حامله
 Lask ساق
 Lat ajotin صحبت کردن/حرف زدن
 Lat صخره های صاف/قسمت
 Latik تکه ای از زمین یا مزرعه

Latik سنگ کوچک/کاردی سبزی
 Law فرزند/فرزند پسر
 Lava دعا/تمنا/خواهش
 Lavahî التماس/تضرع
 Lavahî التماس کننده/تضرع کننده
 Lavahikirin التماس کردن/تضرع کردن
 Lavakar دعا کننده/خواهش کننده
 Lavakirin خواهش کردن/تمنا کردن
 Lawakirin التماس کردن/خواهش کردن
 Lawan زندگی با چیزهای زیبا
 Lavayî دعا/تمنا
 Lawaz bûn لاغر شدن
 Lawaz ضعیف
 Lawaz لاغر
 Lawazî لاغری
 Lawazitî ضعیفی/لاغری
 Lawazkirin تضعیف کردن/لاغر کردن
 Lavij نوای دینی/بیت/ترانه/آهنگ
 Lawik پسر کوچک/پسرک
 Lawitî فرزندی
 Lawlaw نوعی علف/پیچ وتاب خورده
 Lawlaw پیچ وتاب خورده
 layn بلا و مکافات/جهت/طرف
 Layengîr طرفدار/خواهان/حمایت کننده
 Liyaqt لیاقت داشتن/مناسب بودن
 Layîq bûn لایق/مناسب
 Laylac چشم به چیزی داشتن
 Laylacî طمع/چشم دوزی
 Layn بلا و مکافات/جهت/سوی
 Lazim لازم/ضروری
 Lazim bûn لزوم داشتن/ضروری بودن
 Lazimî نیاز/ضرورت
 Lazût ذرت هندی
 Lê اما/اگر
 Lê anîn پیدا کردن/تشکیل دادن/به هم آوردن
 Lê banîn شناخت پیدا کردن/توجه کردن به
 Lê belê فقط/اما

از کسی گله کردن/انتقاد کردن
 Lê bezîn
 گذشتن/بخشیدن/عفو کردن
 Lê borîn
 نشان دادن/ثابت کردن
 Lê dan nişan
 کتک زدن/رنجانیدن/زجر دادن
 Lê dan
 محاصره کردن
 Lê gemar dan
 جستجو کردن/کند و کاو کردن
 Lê gerîn
 مفید بودن/مناسب بودن
 Lê guncîn
 سودمند بودن/به درد خوردن
 Lê hatin
 عمیق فکر کردن/تحلیل کردن
 Lê hûr bûn
 گیر افتادن/اصابت کردن
 Lê ketin
 پوشاندن/دیوار درست کردن
 Lê kirin
 تحقیق کردن/جستجو کردن
 Lê kolîn
 دیدن/تماشا کردن/نگاه کردن
 Lê nihêrîn
 سوار شدن/مرکب گرفتن
 Lê niştin
 چیزی را دور چیزی پیچیدن
 Lê pêçan
 بازجویی کردن/پرسیدن
 Lê pirsîn
 پرسیدن/سؤال کردن
 Lê pirsîn
 بیمار شدن/گرفتار کردن
 Lê rabûn
 فهمیدن و پی گیر بودن
 Lê re hatin
 سوار شدن
 Lê siwar bûn
 در بحر چیزی یا کسی رفتن
 Lê sor bûn
 تشویق کردن/اغوا کردن
 Lê sor kirin
 کردن/تحریک کردن/اشاره کردن
 Lê temaşê kirin
 تماشا کردن
 Lê temaşê kirin
 پاسخ دادن/برگرداندن
 Lê veđerandin
 تلاش کردن/روی چیزی کار کردن
 Lê xebitîn
 شکر کردن/سپاس گزاری کردن
 Lê xêr ve anîn
 کتک زدن/زیر لگد گرفتن
 Lê xistin
 حرکت/شورش
 Lebat
 عضو

(معلوم جمله)
 Lebatî
 بلکه
 Lêbelê
 کتک/کتک زدن
 Lêbezîn
 به زور وادار کردن
 Lebigandin
 مجبور شدن/وادار شدن
 Lebigîn
 فراری دادن/حرکت دادن
 Lebitandin
 حرکت کردن/فرار کردن
 Lebitîn
 هنرپیشه/ریاکار/حیله گر
 Lêbok
 ریاکاری/حیله گری
 Lêbokî
 هنرپیشگی
 Lêbokitî
 بخشش/معذرت
 Lêborîn
 بخشیدن
 Lêborîn
 جداکننده پشم
 Lebûdî
 انحراف
 Lêçê
 پرحرفی/بحث وجدل
 Lec
 منحرف
 Lêçan
 خرج/مصرف
 Lêçûn
 زدن/مالیدن
 Lêdan
 نوازنده
 Lêder
 علفه پیچ خورده
 Leflefok
 تشت/لگن
 Legan
 ظرف غذای کم عمق
 Legana tehtevêlkî
 محقق/پژوهشگر
 Lêger
 جستجو کردن/جستجو
 Lêgerîn
 لک لک
 Legleg
 قهرمان
 Leheng
 سیل/سیلاب
 Lehî
 علامت علاوه/جمع
 Lehek
 اضافه کردن/جمع بستن
 Lehikandin
 اضافه شدن/چسبیدن
 Lehikîn
 لحیم
 Lehîm
 لحیم کردن
 Lehîmkirin
 لانه کوهی/لانه خرس
 Lehn
 تجزیه و تحلیل
 Lêhûrbûn
 پلاستیک
 Lek
 کفش برف
 Lekan
 به هم رساندن/آشتی دادن
 Lêkanîn
 صندل
 Lekaş
 ازبین رفتن
 Lêkdan
 جمع بستن دو عدد
 Lêkdan

Lêkend سیل/سیلاب
 Lêker فعل
 Lêkirî (سببی) دستور
 Lekitandin چراندن/چیز بد یاد دادن
 Lekitîn چریدن/چیز بد یادگرفتن
 Lekî لکی
 Lêkolandin تحقیق کردن/پژوهش کردن
 Lêkolîn تحقیق/پژوهش
 Lêkolîner محقق/پژوهشگر
 Lêkûrbûn تامل/اندیشیدن
 Lekvanîn پارو زدن
 Lêkvekirin جدا کردن/سوا کردن
 Lêl آب گل آلود
 Lêlav گل آلود/بارش برف و باران
 Lele قلابه
 Lelekirin به زنجیر بستن/دستگیر کردن
 Lelep صدای دهان بی دندان
 Lêlîfî گل آلود بودن
 Lem پنجه دست
 Lêm شن
 Lemç صدای بوسه زدن
 Lemçelemç kirin با صدای بلند بوسه زدن
 Lemçelemç صدای بوسه زدن
 Lemelem مزمزه/من من
 Lemelemkirin حرف را مزمزه کردن
 Lemisîn ترسیدن/کش آمدن/مچاله شدن
 Lêmişt سیل/سیلاب
 Lemkirin نوک چیزی را تراشیدن/تیز کردن
 Lemlate گروه/جامعه
 lemper حرکت آب خروشان
 Lenc خم و پیچ خورده
 Lencîn با ناز و به سنگینی راه رفتن
 Lênezîkbûn رویکرد/دیدگاه
 Leng لنگ/آدم لنگ
 Lenger تکیه گاه/لنگر/سپر/مهار
 Lenger سفینه فضایی
 Lenger avêtin لنگر انداختن

Lenger berdan لنگر انداختن
 Lenger hildan لنگر کشیدن
 Lengergeh اسکله/لنگرگاه
 Lênûsk دفتر
 Leopar پلنگ
 Lep kirin دست را پنجه کردن
 Lep پنجه/دست
 Lêp فن و فوت/حیله
 Lepelepkin بی اراده به زمین افتادن
 Lepik دستکش
 Lêpirs مسول/بازجو
 Lêpirsîn بازجویی کردن/پرسیدن
 Leplep بی اراده روی زمین افتادن
 Lêpok رسوا/آدم رذل
 Leq لرزش/حرکت
 Leqandin به حرکت در آوردن/تکان دادن
 Leqayî bûn روبه رو شدن
 Lêqewimî گرفتار/مظلوم
 Leqîn تکان خوردن/حرکت کردن
 Leqleqok متحرک
 Lerizandin حرکت دادن/به لرزه درآوردن
 Lerizîn لرزیدن
 Lerizîn لرزیدن/حرکت کردن
 Lerz لرزش/حرکت/تکان
 Lerzek سرع/جای لغزش
 Lerzok لرزش/حرکت/تکان
 Leş جسد/جنانه
 Leş kelaştin معاینه بدن
 Leşkelêşî کالبدشکاف
 Leşker سرباز/لشکر
 Leşkergeh لشکرگاه
 Leşkerî لشکری/نظامی
 Let bûn تقسیم شدن/بخش بخش شدن
 Let kirin تقسیم کردن/قسمت کردن
 Let تکه/بخش/قسمت
 Letandin ساکت کردن/هیس کردن
 Leteme عیب بزرگ/لطمه/صدمه
 Letilîn ترک کردن/برجای گذاشتن

Letok منطقی/صلح طلب
 Lêv لب
 Lêv daxistin کنایه از ناراحت بودن
 Lev piçikîn به هم پیچیدن
 Lêv لب
 Leva kirin تقسیم کردن/پاره پاره
 کردن
 Lêva xwe gez kirin لب گزیدن/تعجب کردن
 Leva بخش/تکه/قسمت
 Lewaş نازدار/مغرور
 Lewçe بد دهان
 Lêvdûdik درشت لب
 Lêvelêv لبریز/تا دهانه پر
 Leven نی
 Lewendî آستین بلند لباس کردی
 Levhatî مناسب
 Lewhe لوح/چارچوب
 Lewitandin کثیف کردن/به هم ریختن
 Lewitî آلوده/کثیف شدن
 Lewitîn کثیف شدن/آلوده شدن
 Lewleb قرقره سطل چاه
 Lêvlêvî نخود بوداده
 Lewma بدین خاطر/لذا
 Lewra بدین ترتیب/از این رو
 Lewre از این رو/بدین ترتیب
 Lêvşotirk بزرگ بودن لب پایین
 Lêv لب
 Lexer قصاب
 Lexerî قصابی
 Lêxistin زدن/ضرب و شتم
 Leyistik بازی/بازیچه
 Leylan سراب
 Leymûn لیمو ترش
 Leyopar پلنگ
 Lez عجله/عجول
 Lez girtin عجله کردن/شتاب گرفتن
 Lez ketin عجله کردن
 Lez û bez عجله/عجول
 Lezandin به عجله واداشتن/شتاب
 دادن

Lezandin عجله کردن
 Lezbot قایق ورزشی و صیادی
 Lezet لذت/خوشی
 Lezgîn عجول
 Lezginî عجله
 Lêzim خویش/فامیل
 Lezîن عجله کردن
 Lezobezo با عجله
 Li در/به
 Li ba bûn در معرض باد قرار
 داشتن/تکان خوردن
 Li ba kirin در باد دادن/تکان دادن
 Li bara درباره
 Li benda kesekî/tiştêkî bûn در انتظار
 کسی/چیزی بودن
 Li bendê bûn منتظر بودن/در انتظار
 بودن
 Li bendê man/sekinîn منتظر ماندن/در
 بند چیزی بودن
 Li ber ... bûn در شرف... بودن
 Li ber çav girtin مد نظر قرار
 دادن/رعایت کردن
 Li ber gerîn خواهش کردن/نوازش کردن
 Li ber rabûn ضدیت کردن/مخالفت کردن
 Li ber xwe ketin محبوب بودن
 Li ber xwe ketin حیا کردن/شرم کردن
 Li berahiyê پهلو به پهلو
 Li cem کنار/بغل/نزد/پیش
 Li dar xistin برگزار کردن
 Li dû çûn در پی رفتن
 Li dû heyfê ketin در پی انتقام گرفتن
 بودن
 Li gel çûn همراهی کردن
 Li gel man ماندن با
 Li gel به همراه
 Li gor طبق/براساس
 Li hev civîn گرد هم آمدن/دور هم جمع
 شدن
 Li hev hatin پیمان بستن/صلح کردن
 Li hev kirin متحد کردن
 Li hev rast hatin با هم روبرو شدن

Li hev rûniştin دور هم نشستن
 Li hêviyê mayîn/sekînîn منتظر ماندن/چشم به راه بودن
 Li kelojkan gerîn دنبال چیز مفت بودن
 Li kesekî kuşim kirin دست انداختن کسی
 Li kesî birin از کسی بردن/پیروز شدن
 Li kilê xistin با مشک دوغ زدن
 Li paş bûn در عقب بودن/عقب مانده بودن
 Li paş پشت سر
 Li pêş bûn در پیش بودن/جلودار بودن
 Li pêş جلو
 Li pey در پی
 Li rex کنار
 Li ser lingan man روی پای خود ماندن/ایستادن
 Li ser piyan موقتی/فوری/روی پا
 Li sîngê xwe dan بر سینه خود زدن/دفاع کردن
 Li tengasîyê asê bûn با مشکلات مواجه شدن
 Li tengasîyê asê kirin با مشکلات مواجه کردن
 Li xwe kirin پوشیدن/به تن کردن
 Lib û lib یک به یک
 Lib دانه/ذره
 Libas لباس
 Libê بله!/بفرمایید!
 Lîhê حوض/استخر
 Lîhê لجنی/لججی/لیز
 Liğg لیگگ
 Lihêf لحاف/پوشش
 Lihêv لحاف/پوشش
 Lihevhatî مناسب/آشتی کرده
 Lihevketin بهم خوردن
 Lihevxistin به هم ریختن/یکدیگر را کتک زدن
 Lijne هیئت/جامعه/انجمن
 Lijneya wezîran کابینه وزیران
 Likij پرسه زن
 Likijandin به پرسه واداشتن

Likijîn پرسه زدن
 Lîl آب گل آلود
 Lîlandin کل کشیدن زنان
 Lîlik نوعی درخت/مردمک
 Lîloz نوعی گل
 Lîman بندر
 Limbîs خرطوم فیل
 Lîme kirin بخش کردن/قسمت کردن
 Lîme تکه/بخش
 Lîmelîmeyî kirin قسمت کردن
 Lîmon لیمو
 Lîmon ترش لیمو
 Lînc kirin زیرپا انداختن/شکنجه کردن
 Lînc شکنجه
 Ling پا/ساق پا
 Lingçepel پای کج
 Lîq خیلی کثیف
 Liq شاخ/تیپ نظامی
 Lîrandin باعث کل کشیدن شدن
 Lîre گزش حشرات/واحد پول ترکیه
 Lîs لانه
 Lîse دبیرستان
 Liserhev مجموع
 Liserxet سر خط/آنلاین
 Lisf لباس مبدل
 Lîsîn پژمرده شدن
 Lîste لیست/فهرست
 Lîstî بازباز/رقاص/بازیکن
 Lîstik بازی/رقص
 Lîstin بازی کردن/رقصیدن
 Lîstok بازی/بازیچه/اسباب بازی
 Lîtav آب خیلی گل آلود
 Lîteratur ادبیات
 Lîtik آب دماغ
 Lîtir سیلاب/آب گل آلود
 Liva پشم بره
 Lîwa لوا/پرچم
 Livajen پشم زن
 Lîwan دهانه اسب/لیوان
 Livandin حرکت دادن/جنباندن

Lîvan لیوان
 Livîn جنبیدن/تکان خوردن
 Livlivok لرزان/جنبان
 Livok فعال/پرتحرک
 Lixab kirin دهانه اسب را بستن
 Lixab دهانه اسب
 Liyan بازی لیان
 Lo ای/آهای!
 Lod kirin روی هم انباشتن
 Lod کپه/توده/شتربارکش
 Loke پنبه
 Lokr شتر نرک
 Lom نوعی سلاح جنگی
 Loma بدین خاطر/به این دلیل
 Lome kirin سرزنش کردن/گلایه کردن
 Lome گله و شکایت
 Lomeya pîvazê li sîrê genî kirin کنایه از
 مبهم صحبت کردن
 Lop لباس ضخیم/لقمه
 Lopik ساندویچ
 Loq قسمت/مردانه/تاخت
 Loqandin تازاندن
 Loqîn تازیدن
 Loqloqo ساخت اسب
 Lorandin مرثیه یا مداحی خواندن
 Lorî لالایی/عقاب
 Lorîn ناله کردن/نواي غم سر دادن
 Lori لری
 Loş نان لواش
 Lostik لغزندگی گل
 Lotê زن بد
 Lotik حرکت تند/لگد پراندن
 Lotikxane جای پریدن/جای رقص
 Lotim اکرام/بخشش
 Lotke اوج/قله
 Lotke قایق کوچک/کلک
 Lotkevan راننده قایق
 Low لوبیای سبز
 Lûbîya لوبیا
 Lûç bûn پوست شدن/لوچ بودن

Lûç kirin پوست کندن/لوچ کردن
 Lûç پوست گرفته شده/لوچ
 Lûdo نواي چوپان برای هدایت گله
 Lûl واکسن زدن
 Lûl واکسن/لوله شده
 Lûlaq پشت ران
 Lûlaqa stûr استخوان درشت
 Lûle لوله/خرطوم
 Lûlekî لوله ای
 Lûleper نوعی شکوفه
 Lûleyî لوله ای
 Lûlik دهانه لوله ای
 Lûm اهرم
 Lûr نوعی گل از خاک نرم
 Lûs لانه/آشیانه/بوته کوچک
 Lûsik بوته
 Lûslûsî kirin بوته بوته کردن
 Lûslûsî بوته بوته
 Lût بینی
 Lûtî مرد بد/مرد زناکار
 Lûtîk گرد/گرد مانند
 Lûtîti زناکاری مردان
 Lûtke نوک/قله

M

Ma مگر/آیا

Maç kirin بوسیدن/ماچ کردن

Maç بوسه/دسته خیش گاو آهن

Maça jînê تنفس مصنوعی

Macera ماجرا

Maçî kirin بوسیدن/ماچ کردن

Maçmaçanê روبوسی

Maçmaçanê kirin روبوسی کردن

Macûn ضماد/مرهم/پماد

Mad ماد

Made معده/ماده

Madek گاو میش

Maden معدن

Madençî معدنچی

Madenî معدنی

Mader مادر

Maderşahî مادر سالاری

Maf حق/حقوق

Maf standin حق گرفتن

Mafdar صاحب حق/محق

Mafê çarenûsê حق تعیین سرنوشت

Mafê derbirinê حق بیان

Mafên mirov حقوق بشر
 Mafîya مافیا
 Mafnas حقوق شناس/حقوقدان
 Mafnasî شناسی حقوق
 Mafxur حق کش/ظالم
 Mafxwaz حق طلب
 Magazîn مجله
 Mahî استخوان سفید
 Mahir ماهر
 Mahlû زمین صاف کن
 Mahne girtin بهانه گرفتن
 Mahnegir بهانه گیر
 Mahne بهانه
 Maht kirin مات کردن
 Maht در بازی نوبت
 Mahû ماده خوک
 Majesteتعالی حضرت
 Mak مادر
 Makarûnî ماکارونی
 Makedibistan دبستان ابتدائی
 Makepergal نظام اصلی
 Maker خر ماده
 Makêş صافی
 Makew کبک ماده
 Makezagon قانون اساسی
 Makîne ماشین/دستگاه
 Makû شهری کرد و آذری نشین
 Mal خانه/سامان/دارائی
 Mal kirin مال اندوز کردن
 Mal û maldarî خانه داری
 Mal û milk مال و ملک
 Mala Xwedê خانه خدا/کعبه/مسجد
 Mala آمدگی/قوس/انحنا
 Malava خداحافظ خانه آباد/ندای
 تحسین
 Malavayî تشریح
 Malbat خانواده
 Malbatkî خانوادگی
 Malbelaş پارچه کتانی زبر و درشت

خانه خراب شدن/خلوت شدن
 Malçol bûn خانه
 Maldas ثروتمند/خانه دار
 Maldarî خانه داری
 Maldemayî دختر ترشیده
 Malêzîya مالزی/از کشورهای آسیایی
 Malhazrî غذای آماده در خانه
 Malî کدبانو/ماله بنایی/کشوری
 آفریقای
 Malikiyet مالکیت/صاحب بودن
 Malîn مالیدن/جارو کردن
 Malinc ماله
 Maliq معلق
 Malistin پاک کردن
 Malîvan کدبانو
 Malker کاسب
 Malketî مفلس/ورشکسته
 Malkir مال اندوز/خانه دار
 Malko بر باد رفته
 Malmalanê نوعی بازی
 Malmam خانواده عمو
 Malmezînan خاندان
 Malmîrat مفلس شده/ورشکسته
 Malname بارنامه
 Malnişîn باز نشسته
 Malofî رام شده
 Malper سایت اینترنتی/تارنما
 Malû خوب صاف کننده زمین
 Malûmat اطلاعات/آگاهی
 Malxal خانواده دایی
 Malxezûran خانواده پدر زن یا پدر
 شوهر
 Malxirabkî بیچارگی/خانه خرابی
 Malxirab بیچاره/خانه خراب
 Malxur میراث خور/مال خور
 صاحبخانه
 Malxwer مال خور/حقه باز
 ریاست خانه
 Malzarok رحم زن
 Mam عمو
 Maman ماما/پرستار زن زائو

Mambiz	بچه غزال	Marmark	نوعی کرم بلند
Mameî	عمومی کردن	Marmarok	مارچه
Mamik	مترسک جالیز/چیستان	Marmasî	مارماهی
Mamir	مرغ یک ساله	Marmêk	مارمولک
Mamiz	غزال	Marmij	بی وجدان/مفت خور
Mamoste	معلم/استاد/آموزگار	Mas	وسیله تیمار اسب
Mamosteti	معلمی/آموزگاری	Maşalah	ماشاءالله
Mamosteyâ	استادی/معلمی	Maşe	ماش/لوبیا
Mamo	ای عمو	Mase	ماسه/میز
Mamtî	عمو بودن	Maşelan	نوعی باد خنک
Mamuxan	کرم پوستی	Masî girtin	ماهی گرفتن
Man	ماندن/اقامت کردن/ایستادگی	Masî	ماهی
Mana	معنی	Maşîgir	ماهیگیر
Mandel kirin	انکار کردن	Maşîgîrî	ماهی گیری
Mandel	دروغ/اشتباه/بیراه	Maşîk	عدس سبز
Mandî bûn	درماندن/خسته شدن	Maşîn	کهنه شدن/فرسودن/ماشین
Mandî kirin	خسته کردن	Maşîvan	ماهیگیر
Mandî	خسته	Maşîvaniye	کشتی ماهیگیری
Mane	بهانه/معنی	Maşîvanî	ماهیگیری/صید
Manek	مادیان	Maşîxwar	ماهی خوار
Manend	مثل/مانند	Maşkane	طبیعت گردی با هفت نوع غذا
Mang	ماه	Maşkane kirin	طبیعت گردی کردن
Manga	ماده گاو	Masmedya	رسانه جمعی
Mangêr	کلوخ خردکن	Mast	ماست
Manîşt	سرزمین ماد/نام دشتی	Mast merandin	ماست درست کردن
Manker	خر ماده	Mast meyandin	ماست درست کردن
Manşet	عناوین اصلی	Mastekan	منبع ماست
Mar kirin	عقد کردن	Mastêrik	قیف
Mar	مهریه/مار	Masû	ماسوره
Maravî	مار آبی	Masûl	فتیله
Mardîn	شهری کر	Masûlk	ساق پا یا بازو
Marez	مفرش/گسترده	Masûr	ماسوره
Margestî	مارگزیده	Mat bûn	ساکت شدن/مات بودن
Margîse	حیوانی که خود را به رنگ خاک محل در می آورد	Mat kirin	ساکت کردن/مات کردن
Marîs	بی دین/خارج از دین	Mat	مات/حیران
Marîstan	لانه مارها	Matem	ماتم/اندوه
Markîrî	عقد کرده	Matmayîn	سکوت/حیران
Marlûlk	کرم خاکی	Matmayî	مبهوت/حیران
Marmara	دریای مرمره	Mawe	مدت/زمان

Max گستردنی خانه / فله
 Maxane خانه خراب
 Maxaze مغازه
 Maxda bûn نا زیبا بودن
 Maxda زیبا
 Maxolan فرد مالیخولی
 Maxolanî بیماری مالیخولیا
 May tê kirin توجه کردن
 May توجه
 Mayepûç مفلس / ورشکست شده
 Mayî مانده
 Mayîn ماندن / اقامت کردن
 Mayinde ماندگار
 Mayinde ماندگار
 Maz کوچ پنج ساله
 Mazîçin شاخه چین
 Mazî نوعی درخت
 Mazot گازیئل
 Mazûvan صاحبخانه / مهماندار / شاخه
 چین
 Me انسداد / فشار
 Mê kirin اخته کردن
 Me ما
 Mê ماده / مونث
 Meaş ماهیانه
 Mêbaz مرد هوسباز / چشم چران
 Mebest قصد / نیت / هدف
 Mebestdar هدفمند
 Mebestkî هدفمندی
 Mebestnasî منظورشناسی
 Mebestvan هدفمند
 Mebestyar هدفمند
 Mecal توان / مجال
 Mecaz غیر حقیقی
 Mecbûr kirin مجبور کردن
 Mecbûr ناچار
 Mecbûrî اجبار / جبر
 Mecbûrkî مجبوری
 Mecbûrtî از روی ناچاری
 Meçêtir جن

Mechûl نا پیدا
 Meclis دیوان مشورت
 Meclîs مجلس
 Mecme سینی بزرگ
 Mede درازکشیدن / خوابیدن
 Medenî مدنی
 Medenîfî کاردانی / تمدن
 Medeniyet تمدن
 Mêdiya از تبار ماد / اسم دخترانه
 Medrese دبستان
 Medya رسانه / سرزمین ماد
 Mefa سود / مفت / مجانی
 Mefadar سودمند
 Mefer فرصت / مجال / نقطه امید
 Meferdar امیدوار
 Mefsik کفگیر
 Meh ماه / سی روز
 Mehandin محوکردن / مایه زدن
 Mehandin مایه زدن
 Mehane ماهانه / حقوق / ماهنامه
 Mehanî حقوق سی روزه / ماهیانه
 Meharet مهارت / کاردانی
 Mehder میدان
 Mehele محله
 Mehes قشو / وسیله تیمار اسب
 Mehfûr سفال مرغوب
 Mehfûrî ظروف سفالی مرغوب
 Mehîn مثل ماه / نام دخترانه / ماده
 اسب
 Mehîr گرداب عظیم
 Mehkeme kirin دادگاهی کردن
 Mehkeme دادگاه
 Mehkûm محکوم / زندانی
 Mehkûm bûn محکوم شدن / محکوم بودن
 Mehkûm kirin محکوم کردن
 Mehmetçik سرباز ارتش ترکیه
 Mehmîz ماهانه
 Mehne بهانه / معنی
 Mehnewî معنوی
 Mehol پتک / گرز

Mehr مهریه
 Meht تخت/پهن
 Mehtel man بیکار ماندن/تعجب کردن
 Mehteli بیکاری/معطلی
 Mêhvandarî مهمان نوازی/مهمانی
 Mehyan به تحلیل رفتن
 Mêj قدیمی/کهنه
 Mêjî şêlî kirin به هم ریختن/گیج کردن
 Mêjî مغز/مخ
 Mêjik مکیدنی
 Mêjîkok مغز کوچک/مخچه
 Mêjkî مغزی/ذهنی
 Mejme سینی بزرگ
 Mêjû تاریخ
 Mêjûnas تاریخ شناس
 Mêjyayî مکیده/جذب شده
 Mekarî مکاری/حیله گری
 Mekat حق چراگاه
 Mêkew کبک ماده
 Meke مکه
 Mekok عبور نخ میان ردیفها در بافندگی
 Mekteb دبستان/آموزشگاه
 Mektûb نامه
 Mêkut پتک چوبی
 Mêl میل/تمایل
 Mela ملا
 Mela şito ملای قلبی
 Melaje ملاز
 Mêlak جگر
 Mêlaq خوشه انگور/آویزان برای خشکاندن
 Melaq شارلاتان/کلاش
 Melatî ملائی/پیش نمازی
 Melatîye شهرماتییه
 Melavî kirin تلاشگر بودن/با غیرت بودن
 Melavî مصمم بودن/با اراده
 Melbend زنجیره/سلسله
 Melbend نهاد/سازمان/منطقه
 Mêldar متمایل/خواستار

Mele شنا/آبدزدکی/ملا
 Melegan بسیار بزرگ/عظیم
 Meleganî عظمت
 Meleke قابلیت/توان
 Melevan شناگر
 Melevanî kirin شنا کردن
 Melevanî شنا
 Meleyatî روحانی گری/آخوندی
 Melik امیر
 Meliktî امیری
 Meliqandin معلق کردن/آویزان کردن/له کردن
 Meliqîn آویزان شدن/له شدن
 Melisîn قایم شدن/چمپاته زدن
 Melkeb سبد بزرگ استوانه ای
 Melkemot عزرائیل
 Melkes جارو/پاک کننده
 Melok دسته/یک بغل
 Melû بسته علفه و غیره
 Melûç نرم/گل نرم
 Melûl غمگین/دردمند
 Mêl میل/تمایل
 Mem قهرمان شاهکار احمد خانی
 Memik پستان/سینه
 Memikdank سینه بند/کرست
 Memikşîr زن شیرده
 Memleket دیار/کشور
 Memûr مامور/کارمند
 Mên bûn از زور درد نالیدن و فریاد زدن
 Men (من) واحد اندازه
 Menberahî ترازو
 Mend ایستاده/ساکن
 Mendebûr ضعیف/لاغر/کثیف
 Mendîl پیشانی بند
 Mendirêjahî اندازه طول
 Mengene منگنه
 Mengî معنی/منظور
 Mengiranî ارزشگذاری
 Menkûrahî اندازه عمق

Menzel داخل/تو
 Menzîl فاصله/مسافت
 Meqale مقاله
 Meqam آهنگ/مقام
 Meqes kirin قیچی کردن
 Meqes قیچی
 Meqsok پرستو
 Meqsed مقصد/هدف
 Mêr kirin شوهر کردن
 Mer kirin بیل زدن
 Mer بیل/بیلچه
 Mêr مرد
 Meram نیت/قصد
 Meran غنچه گل یاسمن
 Mêrandin نشان دادن
 Mêranî kirin شجاعت به خرج دادن
 Mêranî شجاعت/شجاعت
 Meraq kirin خواستن/آرزو کردن
 Meraq اشتیاق/آرزو
 Meraqdar مشتاق/با حسرت
 Meraqvani علاقمندی
 Meraqvand علاقمند
 Merasim مراسم
 Merbend میخ بستن حیوانات
 Merc شرایط/شرط/وضعیت
 Merc girtin شرط بستن/قول دادن/پیمان بستن
 Mercanê شرط بندی
 Merckî شرطي/قولي/تعهدی
 Mercname قولنامه/شرطنامه
 Merd بخشنده/دست و دلباز
 Merdan پتک چوبی
 Merdane با جوانمردی/با رادمردی/بامگردان
 Merditî بخشندگی
 Merditî kirin بخشندگی کردن
 Mere بیل
 Mêrebî مرد بیوه
 Mered بیماری واگیر دار
 Merek کا هدان

Merem نیت/قصد
 Merez مرض/بیماری
 Merfet امان/فرصت
 Merg جان مرگ
 Mêrg علفزار
 Mêrgdirûn علف درویدن
 Mergonek بام گردان
 Merhale مرحله
 Merheba سلام
 Merhebatî احوالپرسی
 Merhele مرحله/حد
 Merhem مرهم/پماد
 Merheme دستمال/بند
 Merhemet مرحمت/کرم
 Merhûm مرحوم
 Merî انسان
 Merik دکمه
 Mêrik مرد
 Merisandin قورت دادن
 Meritandin له کردن/فشردن
 Meritîn له شدن
 Meriv bûn انسان بودن
 Meriv kirin انسان نمودن
 Meriv انسان
 Merivanî انسان دوستی
 Merivan انسان دوست
 Merivatî عمل نیک انسانی
 Merivatî انسانیت
 Merivhez انسان دوست
 Merivhezî انسان دوستی
 Merivnas انسان شناس
 Merivnasî انسان شناسی
 Merivperwer انسان پرور
 Merivperwerî انسان پروری
 Merivtî انسانیت
 Merixandin فشردن
 Merixîn فشرده شدن
 Merkane درپوش شیشه
 Merkez مرکز/نقطه محوری
 Mêrkirî شوهر کرده

Mêrkok مردک/مرد حقیر
 Mêrkuj کشته/قاتل
 Mermer نوعی سنگ/مرمر
 Mermî گلوله/فشنگ
 Merş گستردنی داخل خانه
 Mersef سینی
 Merşik گستردنی داخل خانه
 Mêrsîn شهری در کردستان ترکیه
 Mertal سپر/وسیله دفاع
 Merwanî خوراک مورد علاقه زن حامله
 Merx سروکوهی/دره دارای آب
 Mêrxas شجاع/دلیر
 Mêrxasî دلیری/شجاعت
 Mêrxwaz زن مردباز
 Merz مرز
 Merze مرزه
 Merzel گور/قبر
 Mêş مگس
 Meş kirin راه پیمایی کردن
 Meş دیدن/راه رفتن
 Mesaj پیام
 Meşale مشعل/چراغ
 Meşandin به راه انداختن/پیش بردن
 Mesaxtin سیقل دادن
 Mesele موضوع/مسئله
 Meselok مثل/چیستان
 Mêşevan جنگلیان
 Mêşe کندو/جنگل
 Meşfen سنگ مرده شور
 Meşhûr نامدار
 Mêşik مغز
 Mesîl استکان کوچک
 Mesîlk رودخانه فصلی
 Mêşin گوسفند
 Meşîn حرکت کردن/پیش رفتن
 Meşk kêlandin مشک را تکاندن
 Meşkale مشک چرمی
 Meşkar راه پیمای
 Mêşkuj مگس کش
 Mêşlok قلمستان

Meşq تمرین/مشق
 Mesqel براق کننده
 Mesqel kirin براق کردن
 Mesref هزینه
 Mêşreşik مگس
 Meşrû روا/م شروع
 Mest سرخوش/مست
 Mestayî بزرگی
 Met عمه
 Metal ماده
 Metbex آشپزخانه
 Meterîs خاکریز سنگر
 Methelok ضرب المثل
 Mêtin/استعمار کردن
 Mêtîngêh مستعمره
 Mêtînger استعمار گر
 Mêtîngerî bûn استعمار شدن
 Mêtîngerî kirin استعمار کردن
 Mêtîngerî/استعمار
 Mêtîngar/ستمگر
 Mêtînyar استعمارگر
 Mêtîr متر
 Metîrsî dan تهدید کردن
 Metîrsî خطر
 Metîfî عمه بودن
 Metod روش
 Metran پاپ
 Metrekûbik متر مکعب
 Mêtro مترو
 Mêtûlke شپش ریز
 Mêw/مدرخت انگور
 Mêvan مهمان
 Mêvandar مهمان دار
 Mêvandarî میهمانداری
 Mêvangeh مهمان سرا
 Mêvanî مهمانی
 Mêvankar مهمان دار
 Mêvanperwer میمان دوست
 Mêvanxane مهمانخانه
 Mêvanxane مهمانسرا

Mêvanyar مهمان دار
 Mêwekî میوه ای
 Mêwe میوه
 Mewîj مویز/کشمش
 Mêwij انگور
 Mewlûd مراسم میلاد پیغمبر
 Mewoj کشمش
 Mewqî مقام/موقعیت
 Mewzî سنگر
 Mexaztin تلف کردن/خرج کردن
 Mexel استراحت حیوانات
 Mêxik میخک
 Mexlûq مخلوق
 Mexmûr مامور
 Mexmûretî ماموریت
 Mexreb غروب
 Mey می/شراب
 Meya قاطر ماده
 Meyan جوهر/مایه
 Meyandin مایه زدن
 Meyandin شیر مایه زدن به شیر
 Meya شتر ماده
 Meydan میدان/فلکه
 Meydanî میدانی
 Meyger ساقی
 Meyîn درست شدن ماست
 Meyizandin نگاه/تماشا کردن
 Meymûn میمون/عنتر
 Meymûnk بوزینه
 Meyrok مرجان/دانه تسبیح
 Meyt جنازه/جسد
 Meyter تیمارگر اسب
 Meytşûr مرده شور/غسال
 Meyûj کشمش
 Meyxane میخانه
 Meyxur میخوار/مست
 Mêz میز
 Mezad بازار
 Mezar مزار
 Mezaxtî مال صرف شده

Mêze kirin تماشا کردن/نگاه کردن
 Mêze نگاه/دید/طعم
 Mêzekar تماشاگر
 Mêzekirin نگاه/تماشا
 Mezel قبرستان
 Mêzer روسری زنانه
 Mezer نام یک سبزی معطر
 Mêzevan تماشاگر
 Mêzeyar تماشاگر
 Mezhebî مذهبی
 Mezin بزرگ
 Mezin kirin بزرگ کردن
 Mêzîn ترازو/میزان
 Mezinahî بزرگی
 Mezinahî بزرگی/بلندی
 Mezinatî بزرگی
 Mezinatî kirin بزرگی کردن
 Mezinayî بزرگی/عظمت
 Mezlûm مظلوم/ظلم دیده
 Mezir مهد/محل
 Mezran بنیان/اساس
 Mezrandî آماده شده/مهیا شده
 Mezrandin بنیان نهادن/تاسیس
 Mezfîb سیل گاه/مسیل
 MGK شورای امنیت ملی ترکیه
 MHP حزب حرکت ملی ترکیه
 Mî میش
 Mibarek مبارک
 Miç kirin چشم بستن/ندیدن
 Miçandin بستن/برهم زدن
 Miçêj اشتها/مزاج
 Miçekçek آراستن/گل آویز
 Miçekçekî آرسته/گل آویز شده
 Micêrk خادم شیخ
 Miçewr خادم مکان دینی
 Mîcid جدی
 Mîcid bûn جدی بودن
 Mîcidî جدیت
 Mîciditî جدیت
 Micik جدیت در کار

Miçilge موضوع / بابت
 Miçiçandin خشکاندن مایع
 Miçiçîn خشکیدن مایع
 Miçirandin نوازش به قصد دست درازی
 Miço کودک کوچک
 Micwer آبی پر رنگ
 Mîdad مداد / جوهر
 Midas کفش / پاپوش
 Midqal طایفه ای از کردهای اورمیه
 Midûr مدیر
 Mifa سود
 Mifadar سود آور
 Mifte مفت / رایگان / کلید
 Miftexur مفتخور
 Mih میش
 Mîh میش
 Mihabad شهری کرد
 Mihacir bûn مهاجر شدن / مهاجر بودن
 Mihê نام مردان
 Mîheng dan عیار کردن
 Mîheng عیار / اندازه
 Mîhrîcan نمایشگاه
 Mîhrîgan پائیز
 Mîhrîvan بخشنده
 Mihrû مورچه
 Mij مه / مه آلود
 Mijandin شیر دادن به بچه
 Mijane (محور) خودرو
 Mijang مژه / مژگان
 Mijar موضوع
 Mijaretî موضوعیت
 Mijarî موضوعی
 Mijawî مه آلود
 Mijdar مه گرفته / ماه کردی
 Mije تام و تمام
 Mijek مکنده / جذب کننده
 Mijîn مکیدن / جذب کردن
 Mijînî مکش / جذب
 Mijînîti مکش / جذب
 Mijînok بچه شیرخوار

خیلی پخته / وا رفته
 Mijmijok نوعی بوته
 Mîjo بره پرشیرخوار
 Mijok زالو
 Mijolker مکنده / جذب کننده
 Mijûl bûn سرگرم بودن / مشغول بودن
 Mijûl اشغال / مشغول
 Mijûli مشغولیت
 Mikemik صدای بز
 Mîkrob میکروب
 Mîksêr مخلوط کن
 Mikur hatin کسی زورش آمدن
 Mikur حيله
 Mîl میل
 Mil dan bi hev دست به دست هم دادن
 Mil li kesî danîن گفتن
 Mîl بازو / سمت / کتف
 Mîlan نام طایفه ای در ماکو
 Milanê یک رقص کردی
 Miļ ملج ملج دهان
 Miļçemilç ملج ملج دهان
 Mile دامنه کوه / تپه
 Milet ملت
 Miletî ملیت
 Miletkî مردمی / خودمانی
 Milk ملک / زمین
 Milkîyet ملکیت
 Milk / زمین
 Milpêç شال گردن
 Milyaket فرشته
 Mîmar معمار
 Min / - من
 Mîn مین
 Mîna مثل / مانند
 Mîna bûn شبیه بودن
 Mînak lêdan مثال زدن
 Mînak مثال / نمونه
 Mînandin تشبیه کردن
 Mindal کودک
 Minet منت

Minho روایت/ اثر و نشان
 Minminîk پروانه کوچک
 Minminok کندکار/ تنبل
 Mîntan پیراهن/ جلیقه
 Mînyatur مینیاتور
 Miqate bûn مواظبت کردن
 Miqate مورد توجه
 Miqawe مقوا
 Miqîlk تابه دسته دار
 Miqûr kirin اعتراف کردن
 Miqûrger اعتراف کننده
 Miqûr اعتراف
 Mîr امیر/ سرور/ شاهزاده
 Mir از خود راضی/ ترشرو
 Mîrala سرهنگ
 Mîran برج نگهبانی
 Mirandin سبب مرگ شدن
 Mirar bûn (مردن) حیوان
 Mirar لاشه
 Mîrat میراث
 Mîrate میراث
 Mîrav آب میر
 Miraz آرزو/ خواسته
 Mîrbahal نام کوهی در مرگور
 اورمیه
 Mîrc چکش بزرگ آهنی
 Mîrç ملج
 Mîrcan مرجان/ نام دختر
 Mîrçemîrç ملج ملج/ صدای بوسه
 Mîrdal مردار/ فرد بی ارزش
 Mîrdar حرام/ ناپاک
 Mîre خاموش شدن/ چال شدن
 Mîrêk آینه
 Mîrek یک امیر/ امیری
 Mîrekî امارت/ امیر نشین
 Mîremir kirin تودماغی حرف زدن/ غرزدن
 Mîremir غرزدن
 Mîrês احتشام/ جاه
 Mîrgeh میر نشین
 Mîrgewer از مناطق کردنشین اورمیه

Mîrî مرده
 Mîrîçok نحیف/ مردنی
 Mîrîd مرید
 Mîrin مردن/ فوت کردن/ مرگ
 Mîrisandin مچاله کردن
 Mîrisîn مچاله شدن / گلو خشک شدن
 Mîrîşk مرغ
 Mîrîşûr مرده شور/ غسل
 Mîrîtî شاهزادگی/ امیری
 Mîrkut پتک چوبی
 Mîrlîwa امیر یک لوا
 Mîrnişîn امیر نشین
 Mîrnişînî امارت
 Mîro مور/ مورچه
 Mîrok فنا شدنی/ مردنی
 Mîrov آدم/ انسان
 Mîrovahî بشریت/ انسانیت
 Mîrovantî انسانیت
 Mîrovatî انسانیت
 Mîrovdost انسان دوست
 Mîrovî انسان دوستی
 Mîrovperwer انسان پرور
 Mîrovxur آدمخوار
 Mîrovxwarî آدم خواری
 Mîrovxwar آدم خوار
 Mîrrik نوعی حشره
 Mîrtoxe نوعی خوراک
 Mîrûç موی زائد بدن
 Mîrûz سیما/ چهره/ رخسار
 Mîrûztîrîş ترشرو
 Mîrza میرزاده
 Mîs مس
 Mîsab پاشنه کش
 Mîsafîr مهمان
 Mîşag زیرک/ کارگر مزدبگیر
 Mîşar اراه
 Mîsaz گرز
 Mîşevan فراوان/ زیاد
 Mîşevan مُزد/ حقدست
 Mîşefîl پرتگاه/ راه خطرناک

Mişepere پول ربا
 Misêwa دائمی/همیشگی
 Mişext آواره /پناهنده
 Mişexte تبعیدگاه/پناهگاه اجباری
 Mişextî پناهندگی
 Mişextkirin تبعیدکردن
 Mişexur ربا خور
 Mişeya têketinê بلیط ورودی
 Mişeyî ازدیاد/فراوانی
 Mîşger مسگر
 Mîşgerî مسگری
 Mishef نام برای قرآن
 Mişik موش
 Misilman مسلمان
 Misilmanan ختنه کردن
 Misilmanefî مسلمانیت
 Misilmanî مسلمان بودن
 Misîn آفتابه
 Mîsîn مسی
 Mişk موش
 Misk û enber دو بوی خوش
 Mişkane دست به سر/گرو
 Mişmiş زرد آلو/قیسی
 Mişmiş/zerdle زرد آلو
 Mişmiş به رنگ زرد آلو
 Misoger bûn تضمین شدن
 Misoger kirin تضمین کردن
 Misoger حتمی/تضمینی
 Misogerî اطمینان
 Mist dan مشتمال دادن
 Mist kirin مشت کردن
 Mist lêdan مشت زدن
 Mişt پر/سرریز
 Mist مُشت
 Mistanê ورزش بوکس
 Mîstanik نوعی بیماری پوستی
 Mîstanikî اندام آویزان
 Miştax هم ردیف/هم صنف
 Miştaxan زمان خشک کردن انگور
 Miştaxe محل پهن کردن انگور/فراوان

Mistek یک وجب
 Miştî دسته گیاه
 Mistikî مشت
 Mîştin ادراک کردن
 Miştin مشت و مال
 Miştin مکیدن/جذب کردن
 Miştîjî لبریز/سرریز
 Mişûr مشکل/دشوار
 Mit ساقه نازک
 Mit ساکت/بیصدا
 Mit bûn بی حرکت و ساکت ماندن
 Mit kirin بی صدا کردن
 Mitale kirin تامل کردن
 Mitbûna zivistanê خواب زمستانی
 Mitêl لحاف
 Mitî بی صدائی
 Mitk فالبوب
 Mitmayî شدن حیران
 Mîtolejî اسطوره
 Mitrib مطرب
 Mitribî مطرب بودن
 Mîweganan مدت زمان رسیدن میوه
 Mix میخ
 Mixabin متاسف/متاسفانه
 Mixabin متاسفانه/حیف
 Mixkirin میخ کردن
 Mixmaz شلاق/تازیانه
 Mixrik رقیب/هماورد
 Mixtar قائم مقام
 Mîyanmar میانمار
 Miyaw (صدای گربه) میو
 Mîyemûkirin میو میو کردن
 Mîz ادراک
 Miz dan دست کشیدن و به هم زدن
 Miz dan ماساژ دادن
 Miz dan ماساژ دادن/مالیدن
 Mîz kirin شاشیدن/ادراک کردن
 Miz زیاده/افزون/طعم خوش
 Mîz شا/ادراک
 Mîzdark مئانه

Mize	مزه	Moxil	الک/غریبال ریز
Mîzek	ادرار بی اختیار	Moz kirin	از مگس رمیدن گاو و گوساله
Mizemizkirin	از گفتن حقیقت طفره رفتن	Moz	نوعی حشره/گوساله دو ساله/موز
Mizgeft	مسجد	Mozbeş	خرمگس
Mizgewt	مسجد	Mozik	خرمگس کوچک
Mizgîn	مژده/نوید/نام دختر	Mozî	ساندویج
Mizgîndan	مژده دادن/نوید دادن	Mozrîk	شراره
Mizgînî	مژده/خبرخوش	Mû	مو/کرک
Mizgînîdan	خبرخوش دادن/مژدگانی دادن	Mûç	گوش تیز کردن حیوانات
Mîzildank	مئانه	Mûçe	حقوق/ماهانه
Mizirgir	وسیله ای برای پختن نان	Mûçilk	موچین/موکش
Mîzkeş	مجرای تخلیه شاش	Mûçing	موچین/موکش
Mizmizandin	زمزمه کردن	Mûd	کین/قهر/خمیده به جلو
Mîzok	خیلی شاش کننده	Mûdî	کینه دار
Mîztin	شاشیدن	Muflan	قوچ و میش وحشی
Mizûr	کارمند گمرک/مزدبگیر	Muflis	ورشکسته
Mobîlya	تلفن همراه	Mujikî	آلوده/ناپاک
Moçe	ماده قاطر	Mukuhatin	قبول نکردن/انکار کردن
Modne	قطر لوله تفنگ	Mûle	گل
Mohr	مُهر	Mulet	مهلت
Mohrkirin	مُهر کردن/تایید کردن	Mûm	شمع/موم
Mole	مواد روکش کاری	Mûmdank	شمعدان
Moledan	مهلت	Mûnandin	بافتن
Molet	مهلت	Muqatebûn	مراقب بودن
Mon	ترش رو	Mûr	ساکت ترشرو
Mor	مُهر	Mûrî	مورچه
Moran	مه/مه آلود	Murîd	مُرید
Morî	مروارید	Mûrîstan	لانه مورچه
Morkirin	مهر کردن/تایید کردن	Mûş	منزوی/نام شهر
Moror	مهر/رنگ بور	Mûşek	مهمان ناخوانده
Moşek	موشک	Mûsîqa	موسیقی
Moşene	دستگاه پنبه زنی	Mûsîqajen	نوازنده
Mostik	پستانک شیر نوزاد	Mûsîqnas	نوا شناس/موسیقیدان
Motik	پیاله	Mustang	مورچه
Motîve	انگیزه	Mûtaw	نخ از جنس مو
Movik	مفصل	Mux	مخ/پیشوای دینی زردشتی
Mox	مغز/مخ	Muxalif	مخالف
		Muxalifet	مخالفت/شرایط بد

Muxbêd مغ/د انای زردشتی
Muxirhatin اعتراف کردن
Muxtar دهیار
Mûyîn پر مو/مو دار
Mûz موز
Mûzexane موزه
Mûzî آلت تناسلی مرد/کیر
Mûzîka rapê موسیقی رپ
Mûzîkjen نوازنده
Muzîk موسیقی

N

Na نه
Naçar ناچار/مجبور
Naçarî ناچاری
Nadan نادان
Nadîr کمیاب
Nag شتر ماده
Nagah ناگهان
Nakok متناقض/ضد
Nakokî اختلاف/دشمنی
Nal نعل/ناله
Nalan نالان/زار
Nalbend نعل بند
Nalbîr فروشنده لوازم ساختمانی
Nalbîrxane فروشگاه لوازم ساختمانی
Nalebar مخالف/ضد
Nalenal زاری/ناله
Nalenalkirin ناله کردن
Naletî لعنتی
Nalîk تشک خواب کلفت
Nalik کفش کف چوبی
Nalîn ناله کردن/فریاد کشیدن
Nalkirin نعل کردن
Namalî وسائل خانه/کلفت
Name نامه
Namedor قطعنامه
Namerd نامرد/ناجوانمرد
Namilke قطعنامه/اعلامیه
Namûs ناموس/غفت
Namzed داد وطلب
Nan dan خوراک دادن/اکرام
Nan نان
Nandank طرف نان

Nandar مهمان نواز
 Nandaretî مهمان نوازی
 Nandayî مهمان نواز
 Nanfiroş فروشنده نان
 Nangir زمین پر برکت
 Nangiranî گرانی نان
 Nankor خسیس/خائن
 Nankorîkirin خیانت کردن/ناسپاسی
 Nano شکمو
 Nanziko آس و پاس
 Nanpêj نانوا
 Nanpêjî نانوا
 Naqos ناقوس
 Narê اسم دختر
 Nargile نارگیل/قلیان
 Narîn نازک/نرم /لطیف
 Narinc نارنج
 Narincî نارنجی
 Narincok نارنجک
 Narînî پرهیز/خودداری
 Narvîn سرنوشت/قدر
 Nas آشنا
 Nasandî آشنا
 Nasandin شناساندن/معرفی کردن
 Naşî ناشی/بی تجربه
 Nasîn شناخت
 Nasîner آشنا
 Nasîn شناختن/شناختن
 Nasirge فرغون
 Nasirqe فرغون
 Nasiyar آشنا
 Nasîyî آشنا
 Naskirî آشنا
 Naskirin شناختن/آشنا شدن
 Nasname شناسنامه / هویت
 Nasnav لقب
 Naşor نخ
 Naştî ناشتا
 Naştin خاک کردن/چال کردن
 Nasûskirin تلمبه زدن

Nasûs تلمبه بادی
 Nasyar آشنا/دوست
 Nasyarî آشنایی
 Nasyonalîzm ناسیونالیسم
 Nator نگهبان باغ
 Natorî مراقبت/نگهبانی
 Nav lê birin نام بردن/ذکر کردن
 Nav lê kirin نامگذاری کردن
 Nav qeydkirin ثبت نام کردن
 Nav û nûçik برچسب/لقب
 Nav اسم/بین/میان
 Navandin نام بردن
 Navbend فاصله
 Navbendî فاصله/مسافت
 Navber مکث/فاصله/وسط
 Navberkar واسطه/میانجی
 Navberkarî میانجیگری/واسطه گری
 Navbernav هر چند در میان
 Navbeyn بین/میان/وسط
 Navbeynkarî وساطت/میانجیگری
 Navbir دیوار/علامت آپستروف
 Navborî نامبرده/مذکور
 Navçav بین دو چشم/پیشانی
 Navçe منطقه
 Navçêmk نام دیگر منطقه بوتان
 Navçeyî منطقه ای
 Navçîtî وساطت
 Navçiyar واسطه
 Navdank کنیه/لقب
 Navdar نامدار/مشهور
 Navdaretî مشهوربودن
 Navdarî مشهوربودن
 Navdar مشهور
 Navdêr اسم دستوری
 Navdest در دسترس
 Navê razber اسم معنی
 Naveka dest کف دست
 Navend مرکز
 Navendî مرکزی
 Naverast میانه/مرکزی

Naverok محتوا/فهرست/مضمون
 Navêş درد داخلی
 Navgîn معدل/وسیله
 Navgînên ragihandinê وسایل اطلاع رسانی
 Navgir میانوند
 Navik ناف
 Navîn مرکزی/میانی
 Navis انبار اثاث
 Navkêlk پهلو/ دوخت موقت
 Navko مرکز خانه
 Navkûr گودی بین دوکوهه یا تپه
 Navlêk لقب
 Navmal داخل منزل
 Navmil میانه شاننه بدن
 Navnêrî سنبل گیاه
 Navnetewetî بین المللی بودن
 Navnîşan مشخصات/آدرس
 Navno شهرت
 Navok مغز/هسته/میانه
 Navokî هسته ای/مرکزی
 Navpişt میانه پشت بدن
 Navran خشک/میان ران
 Navrêz فاصله بین دو ردیف
 Navroj نیمروز/ظهر/ناهار
 Navsale میانسال
 Navşalik خشک
 Navser بالای قله
 Navteng کمربند
 Navûnîşan آدرس
 Navxweyî داخلی/درونی
 Navzed کاندیدا/نامزد
 Navzik داخل شکم
 Nawneteweyî بین المللی
 Naxêr نه/نخیر
 Naxwe آخه/مگر نه
 Nayîn گاییدن
 Naz ناز
 Nazandin ناز کردن
 Nazdar نازدار/نام دختر
 Nazê نازدار/نام دختر

Nazik bûn نازک بودن/زیبا بودن
 Nazik نازک/نازدار
 Nazikatî ظرافت/نازکی
 Nazikî ظرافت/زیبائی
 Naznazok نازپرورده
 Nekirin پرهیز کردن
 Nexwe آخه/مگر نه
 Neasayî غیر عادی/اضطراری
 Neban مادر ناهل
 Nebanî ناهلی/عصبانیت
 Nebaş بد
 Nebaşî بدی
 Nebat نبات/رستنی
 Nebez آزاده/نترس
 Nebîna کور/نا بینا
 Nebîrbir تاریک اندیش
 Nebû افترا/توهین
 Nebûn نیستی
 Neçakîkirin بدی کردن
 Neçar bûn ناچار بودن/فقر بودن
 Nekar نجار
 Neçarge کمین/کمینگاه
 Neçarî ناچاری/بیچارگی
 Nêçîr شکار
 Necirandin چوب تراشیدن
 Nêçîrgeh شکارگاه
 Nêçîrvanî شکارگری
 Nêçîrvan شکارچی
 Nedîtek تاز به دوران رسیده/ندید
 Nedîtbar غیرقابل مشاهده
 Nediya نامعلوم
 Nefel یونجه
 Nefer نفر/واحد شمارش
 Neferma سر خود/غیر وابسته
 Nefes girtin نفس حبس کردن
 Nefes kişandin نفس کشیدن
 Nefes نفس/روح
 Nefîbûn تبعید شدن
 Nefîkirin تبعید کردن
 Nefî تبعید

Nefilandin انداختن/با هوشیاری
 انداختن
 Nefret نفرت
 Nefs نفس
 Nefsbîçûk شکسته نفس
 Nefsek شکمو
 Neft نفت
 Neftî آبی پرنگ/آبی تاریک
 Neftûkîmyayî پتروشیمیایی
 Nege افترا/تهمت
 Negotî ناگفته
 Neguhêzbar غیرمنقول
 Neh عدد نه
 Nehatî غایب
 Nehberk بازی نه سنگ
 Nehek یک نهم
 Nehêlan جلوگیری کردن
 Nehem نهم
 Nehên مخفی/پنهان
 Neheng دلیر/نهنگ
 Neheq ناحق
 Neheqî lê kirin حق را ضایع کردن
 Neheqî بی عدالتی
 Nehez نارفتی/نا اهل
 Nehimîn نهمین
 Nehişî بیهوشی/کم عقلی
 Nehişîbûn بیهوش شدن/دیوانگی
 Nehmandin جلو چشم کسی چیزی خوردن
 و به او ندادن
 Nehsbûn نحس بودن/شوم بودن
 Nehskirin روی زیادی دادن/شوم یاد
 دادن
 Nehs نحس/شوم
 Nehsed نهصد
 Nehşem وعده سرخرمن
 Nehtik پیشانی/جبهه
 Nehvêd نود
 Nehwirandin غرو لند کردن
 Nêk کفل/قلاب سر دوک
 Nekar ناکار

Nekelî نجوشیده/خام
 Nekar بیکار
 Neks ناکس/عوضی
 Nekirin پرهیز کردن
 Nekurd غیر کرد
 Neliwir غایب
 Nem رطوبت
 Nem girtin چرک کردن/نم گرفتن
 Nêm نم / ورم چرکین
 Nema اصلا/به هیچ وجه
 Nemam نهال درخت
 Neman نابودی / فنا
 Nemaze بویژه/مخصوصا
 Nema دیگر نه
 Nemêr نامرد/خواجه
 Nemerd خائن/نامرد
 Nemir ابدی/جاوید
 Nemrût زشت/نا پاک
 Nemrûtî نا پاکی
 Nenas غریب /نا آشنا
 Neñik ناخن
 Neñikbir ناخن گیر
 Nenok نازا
 Nêñûk ناخن
 Nêñûkbir ناخن گیر
 Nepak ناپاک/کثیف
 Nepax تنگ دست ساز
 Nepayidarî نا پایداری/سستی
 Nepen مخفی/نا پیدا/نهانی
 Nepenî رازداری /نا پیدا
 Nepêt بی طاقت/نا توان
 Nepijî خام/ناپخته
 Nepîvan غیر استنادارد/نسنجیده
 Nepixandin پف دادن/باد دادن
 Nepixîn باد کردن/ورم کردن
 Nepox پف داده شده/بادکنک
 Neqandin انتخاب کردن/برگزیدن
 Neqeb نقب/حفره
 Neqew سربالایی
 Neqışandin آراستن

Neqışın آراسته شدن
 Neqlkirin روایت کردن/منتقل کردن
 Neql انتقال/جابجائی/دفعه/بار
 Neqlîyat حمل و نقل
 Neqş تصویر
 Neqşbendî طریقت نقشبندی
 Nêr نر/مذکر
 Neran درخت تسبیح
 Nerasterê منحرف
 Nerd بازی تخته نرد
 Nerde نرده
 Nerdigan پلکان/نردبان
 Nêrek نرینگی
 Nêreker خر نر/الاغ نر
 Nêrekew کبک نر
 Nêremê خنثی/دو جنسه
 Nêreng سحر باز/جادو گر
 Nêrevan مراقب/ناظر
 Nêrg پر قدرت
 Nêrgis نرگس
 Nêrgiz نرگس
 Nêrî بز نر
 Nêrik ساقه میانی گیاه
 Nêrîn نگاه کردن/تماشا
 کردن/دیدگاه/نرینگی
 Nerind زشت/بد
 Nerît روش/قاعده
 Nêrit روش/قاعده
 Nerîtandin تطبیق دادن/روشنکردن
 Nêrîz نوعی خنجر
 Nermkirin نرم کردن
 Nerm نرم/لطیف
 Nermahî لطافت/نرمی
 Nerme نرمه
 Nermegoşt گوشت بدون استخوان
 Nermehur تپه بدون سنگلاخ
 Nermekuxik سرفه نرم و عادی
 Nermenerm آرام آرام
 Nermî نرمی/تسامح
 Nermijandin با مالش نرم کردن

Nermişîn بامالش نرم شدن
 Nermik نرم/لطیف
 Nermika guh لاله گوش
 Nermînka با آرامی/با نرمی
 Nermofis بی فایده
 Nermok نرمک
 Nerrçe شتر نر نوجوان
 Nerr شتر نر
 Nêr نر/مذکر
 Nesax ناخوش/بیمار
 Nesaxî مریضی/بیماری
 Neseb اصل و نسب
 Nesîb نصیب/قسمت
 Neşmî سخت گیر/با وسواس
 Neşmîfî وسواس
 Nesrîn (نسرین) نوعی گل
 Nestêle بچه/جوان/فرد مهم
 Neşter چاقوی ظریف جراحی
 Neşterger جراح
 Neştergerî جراحی
 Neşterxane اطاق عمل
 Neşûştî نشسته/کثیف
 Net kirin صفر کردن/پاک کردن
 Net نقطه/صفر/از کار بیکار
 Netê خالی/غیرقابل قبول
 Netêw بی محتوا/خالی
 Neteweperest ملی گرا
 Neteweperestî ملی گرایی
 Neteweperwer ملت دوست
 Neteweperwerî ملت دوست
 Neteweyî ملی
 Netewe ملیت/ملیت
 Netirs نترس
 Netrîk پیشانی زنان
 Netû آواره/بی خانمان
 Nêvber میان/وسط
 Neve نوه
 Nevexwar پرهیز کننده
 Neveçirk (فرزند)
 Nêvîng هنجار جامعه

Nawa /نوا صدای آهنگین
 Newal /دره کوچک
 Newêd /نود
 Newêrek /ترسو/ بز دل
 Newêrekî /ترس/بزدلی
 Newêrîn /ترسیدن
 Newêr /ترسو
 Newqkiyan /نفس نفس زدن
 Newq /پهلوی
 Nex /شاخه های یک ساقه
 Nexasim /به ویژه
 Nexifîn /سوزش معده
 Nêxin /مویز/کشمش
 Nexşenîgarî /نقشه نگاری
 Nexşesazî /نقشه سازی
 Nexşe /نقشه
 Next /نقد/شیر بها
 Nexuya /ناپیدا/نا مرئی
 Nexwende /نا خوانده/بیسواد
 Nexwendî /بیسواد
 Nexweş /بیمار
 Nexweşbûn /بیمار بودن
 Nexweşî /بیماری
 Nexweşî /بیماری
 Nexweşxane /بیمارستان
 Ney /نی
 Neyar /دشمن/خصم
 Neyaretî /دشمنی
 Neyarî /دشمنی/خصم
 Neyartî /دشمنی/خصوصت
 Neyasayî /غیرقانونی
 Neyeksan /نابرابر
 Neyîni /منفی
 Neyjen /نوازنده نی
 Neynik /آینه
 Neynûk /ناخن/آینه
 Neynûkbir /ناخن گیر
 Nêz /گرسنه/نزدیک
 Nezaneî /نادانی
 Nezanî /نادانی

Nezan /نادان
 Nêzdemirî /از گرسنگی مرده
 Nezêk /نازا
 Nezel /گل آلود/غیرشفاف/مبهم
 Nezelaleî /عدم شفافیت
 Nezelalî /عدم شفافیت
 Nezer kirin /چشم زدن
 Nezer /چشم زدن
 Nêzîkahî /رویگرد/رویه
 Nêzîkî /نزدیکی/خویشاوندی
 Nêzîk /نزدیک
 Nezir kirin /نذرکردن
 Nezoek /نازا
 Nezûk /نزدیک/صمیمی
 Neçar /ناچار
 Neçarî /ناچاری
 Neçe /بد/ناصواب
 Nêçîr /شکار
 Niçîk /گره/برجستگی
 Nicimîn /شلیدن
 Nifaq /دو روئی
 Nifir kirin /دعای منفی از کسی کردن
 Nifir /دعای منفی برای کسی
 Nifrîn /نفرین/دعای منفی
 Nifsi /جلیقه گرنبها
 Nifşnas /نژاد شناس/نسل شناس
 Nifşparêz /نژاد پرست
 Nifş /نسل
 Niftik /کبریت/آتش زنه
 Nîgarkirin /نقش کردن/آراستن
 Nîgar /تصویر/نقش
 Nîgare /نقاشی/تابلو
 Nîgarkêş /نگاره گر/نقاش
 Nîgarkêş /نگار ساز
 Nîgar /تصویر/تابلو
 Nîgaş /خیال/انگار
 Nîgaşî /خیالی/وهمی
 Nîgîn /انگشتر/حلقه
 Nîgîn /انگشتر/حلقه/نگین
 Nîgran /دو دل/نگران

Nigranî دو دلی/نگرانی
 Niha حالا/اکنون
 Niha حالا/اکنون/حال
 Nihan نهان/پنهان
 Nihanî مخفیگاه / اندرونی خانه
 Nihêl زمین ناهموار و پستیو بلندی
 دار
 Nihêyar منتظر
 Nijad نسل/نژاد
 Nijadkujî نسل کشی/قتل عام
 Nijadperest نژاد پرست/تعصب نژادی
 داشتن
 Nijadperestî نژاد پرستی
 Nijadperest نژادپرست
 Nijde حمله/یورش/غارت/راهزنی
 Nijdevanî راهزنی/غارتگری/دزدی مسلح
 Nijinandin (برپا کردن) (با استادی
 آباد شدن/خمیازه کشیدن
 Nijtin چال کردن/ زیر خاک کردن
 Nik نزد/کنار/جنب/پهلوی
 Nîkad نیم قطر
 Nikil نوک پرندگان/قله
 Nikilreşî یک نوع بیماری مرگی که
 نوک مرغان سیاه میشود
 Nîma نیمه ماه/ماه چهارده
 Nimandin نمایاندن/آشکار کردن
 Nimayışger تظاهرات کننده
 Nimêj نماز/عبادت مسلمانان
 Nimêja mexreb نماز تاریک شدن هوا
 Nimêjkar نماز گزار/کسی که عبادت
 خود را به جا می آورد
 Nimînandin تسلیم کردن
 Nimîrende/نماینده/وکیل
 Nimre نمره/تعداد
 Nimûne (نمونه) (مثل) برای عبرت
 Nimûne الگو
 Nîn نیست/نه
 Nîne نیست
 Niobedar نگهبان
 Nîqas kirin بحث کردن
 Nîqaskar بحث کننده

Nîqasî بحثی
 Nîqaşvan بحث کننده
 Nîqaşyar بحث کننده
 Nîqaş نظر/تبادل
 Nîqêş نوعی سنگ پر ارزش
 Nîqîk پله/راه پله
 Nîqîn اوف کشیدن آخ کشیدن
 Nîqir kirin حک کردن
 Nîqir سوهان
 Nîqirandin خراشیدن/سوهان کردن
 Nîqit kirin غیبت کردن
 Nîqit غیبت/بدگویی
 Nîqre سطل استوانه ای
 Nîqrosk خواب آلودگی شدید/حمله
 خواب
 Nîqûr سدمه/زیان/آسیب
 Nîqut قطره/چکه
 Nîqutandin قطره چکاندن
 Nîqûtin چکیدن
 Nîquşandin چشم بر هم زدن/نیشگون
 گرفتن
 Nîr وقت/هنگام
 Nîr یوغ
 Nirên نعره/صدای درندگان
 Nirîn نعره زدن حیوانات درنده
 .مانند شیر و پلنگ
 Nirx بها/قیمت/ارزش
 Nirx ارزش/قیمت
 Nirxandin قیمت گذاشتن /سنجیدن
 /تحلیل کردن
 Nirxandin ارزیابی کردن/ارزشیابی
 کردن
 Nirxîn ارزیابی/ارزشیابی
 Nirxyar ارزیابی کننده/تحلیل کننده
 Nişan dan نشان دادن
 Nişan dan نشان دادن
 Nişan kirin نشان کردن/علامت گذاری
 کردن/مشخص کردن
 Nişan علامت /مدال/نشان
 Nîsan (ماه نیسان) (آوریل)
 Nişan نشان/علامت/مشخصه

Nişane نشانه
 Nişangeh شیار نشانه گیری در تفنگ
 Nişanî kirin نشان کردن عروس با دادن هدیه
 Nişanî نشانى/مراسم شب حنابندان
 عروس
 Nişank مدال نظامی
 Nişankî علامت
 Nişankî نشان گذاري شده/علامت گذاري شده
 Nisan ماه كردي برابر آوريل
 Nişdar جراح
 Nişdarî جراحی
 Nişe نکته/ملاحظه
 Nişêţ آرم/نشانه
 Nişgeھ باند فرود هواپیما
 Nişîn نشست/پائین رفتن
 Nişîngeھ نشیمنگاه
 Nişîrîn شکفتن/بر آمدن
 Nişivkirin زیر نگه داشتن
 Nişiv پائین/سرازیری/پستی
 Nişiv پائین/سرازیری
 Nîsk عدس
 Nîske عدسی
 Nişkî ناگهان/سرزده
 Nişkîti ناگهانی/سرزدگی
 Nîsko زود رنج/سوسول
 Nîskok هسته
 Nişmî حساسیت
 Nişteciھ اهل/ساکن
 Nişter تیز/نوک تیز
 Niştiman کشور/میهن
 Niştimaneti میهنی
 Niştimanî میهنی
 Niştimanperwer میهن پرست
 Niştimanperwer میهن دوست
 Niştin نشستن/فرود آمدن
 Niştingeھ جای اقامت/سکونت گاه
 Nitirandin ریزه کاری/حکاکي

Nîv نیم /نصف
 Nivan میهمان/رهگذر
 Nivandin خواباندن/فریب دادن
 Nivcî ناقص/نیمه/نصفه
 Nîvek وسط/میان
 Nîvek وسط/نصف
 Nîvekarî شراکت نصف/نصف
 Nîvenîv نصف به نصف
 Nîvîkirin نصف کردن
 Nîvî نیم
 Nivîn خواب رفتن
 Nivîn لحاف
 Nivîn لحاف/خوابیدن
 Nivîs خط/نوشته/متن
 Nivîsandin سبب نوشتن شدن
 Nivîsar مقاله/نوشته
 Nivîsgeھ دفتر کار
 Nivîsîn نوشتن
 Nivîşk کره حیوانی
 Nivîşkankirin ناقص کردن
 Nivîşkan فلج/ناقص/کم اندام
 نویسنده
 Nivîskareti نویسندگی
 Nivîskarî نویسندگی
 Nivîskî نوشتاری/مکتوب
 Nivîşt دعا نوشته
 Nivîstin خوابیدن
 Nivîsyar نویسنده
 Niviz پائین/پست
 Nîvî نصفی
 Nîvro ظهر
 Nîvroj ظهر
 Nîvxwesor نیمه مستقل
 Niwênt فیلم
 Niwêntgeھ محل نمایش فیلم
 Nixamtin استتار کردن/پوشاندن
 Nixavkirin آتش را گر کردن
 Nixav زغال گر گرفته
 Nixte بارندگی
 Nixumandin مخفی کردن/پوشاندن

Nixurî فرزند اول
 Nixwê کم نمک
 Niyān گاییدن
 Niyar صحنه نمایش
 Niyarî هنرپیشگی
 Niyaz نیاز/خواستنه
 Niyêtkirin نیت کردن
 Niyêt نیت /مقصود
 Nizakirin دعا کردن / نیایش
 Niza نیاز/دعا
 Nizar دامنه کوه
 Nizar لاغر
 Nizeniz ناله ضعیف
 Nizilandin پائین انداختن/تکاندن
 Nizilîn پایین افتادن
 Nizilok صافی
 Nizimbûn پایین آمدن/تحقیر شدن
 Nizimkirin پایین آوردن/تحقیر کردن
 Nizimatî کوتاهی/کم ارتفاعی
 Nizimkî کم ارتفاعی
 Nizim کم ارتفاع
 Nizmahî زمین پست
 Niznizok بچه نذر
 Nizûl نزول/مال حرام
 Niçkirin تا آخرین قطره نوشیدن
 Niç صدایی برای جواب نه
 Niçandin اشاره کردن
 Niçeniç صدایی برای جواب نه
 Niçeniçkirin با صدای دهان رد کردن
 Niçîn فرورفتن
 Nobe نوبت
 Nobedar نگهبان
 Nod نود
 Nodem نود مین
 Nogin گاو سه ساله
 Nok نخود
 Noker نوکر
 Nokolreş آبله مرغان
 Nola مانند
 Noq زیر آب رفتن/ته نشین شدن

Noqandin زیر آب کردن
 Noqavbûn زیر آب شدن
 Normalizebûn عادی شدن/عادی بودن
 Normalizekirin عادی ساختن
 Noş نوش
 Noşav نوشیدنی
 Noşigiyan kirin نوش جان کردن
 Noşîn گوارا
 Notirvan نگهبان
 Noxêrî فرزند اول
 Nozde نوزده
 Nûbûn تازه شدن/نو شدن
 Nûkirin تجدید کردن/نوکردن
 Nû نو/تازه
 Nubahar نام دخترانم
 Nûbar باختن
 Nûbar نو بر نو رسیده
 Nûçevanî خبرنگاری
 Nûçevan خبرنگار
 Nûçer خبر/اخبار
 Nûciwan نوجوان
 Nuha حالا/اکنون
 Nuhtin اثبات کردن/زدن هدف
 Nuh نو/تازه
 Nujdayî خوشمزه
 Nûjen عصر تازه
 Nûjenahî تازگی/جدیدی
 Nûjenî جدید بودن/به روز بودن
 Nûjenî نوگرایی
 Nûjen معاصر/جدید
 Nûjîn زندگی نو
 Nukar تازه کار/مبتدی
 Nûkarî تازه کاری
 Nukirin تجدید کردن/نوکردن
 Nûklerî هسته ای/اتمی
 Nuk نخود
 Nûma ماه نو
 Numayîş نمایش/نشان دادن
 Numayîşgeh نمایشگاه/محل نشان دادن
 Numayîşger تظاهرات کننده

تظاهرات Numayîş
نمره / امتیاز Numre
نماینده Nûner
نمایندگی کردن Nûnerîkirin
نمایندگی Nûnerî
نمایندگی Nûnertî
نقطه / خال Nuqte
نقطه گذاری Nuqteşanî
نیشگون گرفتن Nuqurçandin
طبقه بندی کردن / روی هم Nûradin نهادن
به هم پیوستن Nûsikandin
بسیار زیبا Nuwaze
خوش طعم Nûz
نوزاد Nûza
گریه ضعیف Nûzenûz
خبر نگار Nûçegihan
تازه / نو Nû
نو / جدید Nu
سازمان ملل NY

O

Ober چادربزرگ شب
 Oberik چادر کوچک شب
 Ode اتاق
 Of! او ف! / آخ!
 Ofof kirin آه و ناله کردن
 Ohr گام به گام چرانیدن حیوانات
 Ohrbûn چریدن حیوانات در یک محل مشخص
 Ohrkirin بستن حیوانات در محل خاص
 برای چریدن
 Ol مذهب/طریقت/دین
 Oladan صدا دادن/بانگ زدن
 Olam نوکری/حمالی
 Olama dewletê خدمت اجباری برای دولت
 Olamkar خدمتکار/حمال
 Olamkarî خدمتکاری /حمالی
 Olan بانگ/صدا
 Olaq اسب غیر اصیل
 Oldar دیندار/روحانی
 Oldaretî دینداری/دیانت
 Oldarî دیانت
 Oleder دین ستیز
 Olederî دین ستیزی
 Olî دینی
 Olintî بیکار و بی عار
 Olk چرانیدن گام به گام حیوانات
 Olperest دیندار بی علم
 Olxane مکان دینی
 Olçim زبان باز
 Omet اُمت
 Omit امید/آمال
 Omitî مهربانی
 Omitî li yekî kirin به کسی لطف کردن
 Omitwar امیدوار
 Onc ویران
 Onî درخت هرس شده
 Omitkirin امید داشتن
 Operasyon عملیات
 Oqe نوعی ارزشگذاری اسلامی

Or امعا و احشام
 Oran ساقه نهال یا نشا کاشته شده
 Ordi ارتش
 Oreor عرعر
 Oreorkirin عرعر کردن
 Organizasyon سازمان
 Organ اندام/سازمان
 Orîn عرعر کردن گاو
 Orînê عرعر
 Orînê pê ketin عرعر کردن
 Orisp فاحشگی
 Orispî فاحشه
 Ormeşk شکم گنده
 Oro (رفیق!) (مذکر!)
 Orqelêş درنده شکم
 Orrîn عرعر کردن
 Orrînî kirin عرعر کردن
 Otêl هتل
 Otonom خودمختار
 Ovane girtin بهانه گرفتن
 Ovane بهانه
 Ox! آخ!
 Oxilme پرس وجو
 Oxilmekirin پرس و جو کردن/کاویدن
 Oxir میمون/مبارک
 Oxir be سلامتی! سفرخوش
 Oxîr خداحافظی/به سلامت
 Oxweş bûn خوش بودن
 Oxweşkirin خوش کردن
 Oxweş! آخیش!

P

Pa	پا
Paç	تکه پارچه
Pac	نشان یا مدالی که به خاطر پیروزی به کسی میدهند
Paç (1)	بوسه کوتاه
Paç kirin	بوس کردن
Paç li serî girêdan	پارچه به سر بستن
Paçe	پاچه شلوار/کله پاچه
	/خوراک کله پاچه
Pace	روشنائی و یا هر سوراخ در دیوار خانه ها که به بیرون بتوان نگریست

Pacerê پنجره/هر سوراخ در دیوار خانه که دارای چارچوب و جام باشد

Paçi (در زبان کودکانه (ماچ/ / بوسه

Paçi kirin (در زبان کودکانه (ماچ کردن / بوس کردن

Paçik پاهای کوچک / بسته بندی شده / مواد بسته بندی شده در کارخانه / یک توپ پارچه

Paçinî کسی که پارچه پاره پوره به سر دارد / با سر و روی کثیف

Padaş پاداش / هدیه / نیکی

Padaş kirin پاداش دادن

Padîşah پادشاه / امیر

Pag خرابه / ویرانه / طویل برای گاوها

Pageh طبقه پائین / زیرزمین

Pager چرخش نوبت نگهبانی

Pahn پهن / فراخ

Pahnî پهنی

Pahnîk زمینی پهن

Pahtin پختن

Paj قسمت

Pajne پاشنه کفش

Pak پاک/ پاکیزه / تمیز

Pak bûn پاک بودن / تمیز بودن

Pak kirin پاک کردن / نیک کردن / تمیز کردن

Pakdil دلپاک

Pakî تمیزی / پاکدلی

Pakîze پاکیزه / دوشیزه

Paknivîs پاک نوشته / نوشته تمیز

Pakrewan شهید/ روانپاک

Pakrewanî شهادت

Pal سینه کش کوه/ پشت / زمین

Pal dan تکیه دادن / لم دادن / استراحت کردن

Palan پالان

Palan qelibandin استعاره در مورد کسی که لج کند و زیر بار کاری نرود کردن

Palanê kerê پالان خر

Palas گبه بافته شده از موی بز

Palav کیسه ای که نوزاد از درون آن و با دنیا می آید

Palav dalstin در پستانداران

لیس زدن مادر به نوزاد برای پاک کردن نوزاد از آب بعد از زایمان

Palavgeh پالایشگاه / محل پالایش کردن

Palavte صافی / چیزهای پالایش شده

Palavtin پالایش / پالیدن

Palax نوعی از علف بلند با برگ تیز و برنده

Paldank کرسی / صندلی / پشتی / بالش / متکا

Paldûm قوش

Pale کارگر (بیشتر برای کار کشاورزی)

Paleî فعالیت و کار در کارگاه و زمین و باغات با مزد

Palem پیشبند بلند که به زمین میرسد

Palewaf زور آزمائی / دلاوری

Palewan زورمند / دلیر

Palgeh بالش / متکا

Palik بار اندک / پوششی که در زیر پالان خرم اندازند

Palîka بهانه

Palir زمینی که دور آن پرچین یا دیوار شده باشد

Palpişt پشتی

Palpişti پشتگیری / همکاری

Palûke محل کار

Palûte تقسیم کار

Pan (2) مراقبت

Pan پهن / وسیع

Pan(1) پهن

Panav اقیانوس

Panaz جواهرات قلبی / قلبی
 Pance / pancik پاچه شلوار
 -pance hilçinîn پاچه ورچیدن
 Pañçilokî مچاله شدگی / آویزان
 Pandî ناظر
 Pandîgeh مرکز نظارت
 Pandirûs نیمه کاره / نا تمام
 Panêr ناظر
 Pangeh حوضچه / محل عمیق در مسیر رودخانه
 Panî پاشنه پا / پاشنه کفش
 Panik محل پهن / پهنه
 Panika dev کام / سقف دهان
 Panjehr یاد زهر/ضد زهر
 Panos فانوس / شمع
 Panosa deryayî فانوس دریائی
 Pap پاپ
 Papas شاه در بازی ورق
 Papûç کفش بچگانه
 Pâûr (1) جاده اتومبیل رو / راه شوسه
 Pâûr (2) چراغ خوراک پزی نفتی
 Pâûr(3) کشتی مسافری
 Paqij پاکیزه / زیبا / شسته شده
 Paqij kirin پاک کردن / شستن
 Paqijiya regezî پاکسازی نژادی
 Par (1) سال گذشته / پارسال
 Par (2) سهم بهره / قسمت
 Par (3) پس / بعد / پشت سر
 Par kirin تقسیم کردن / قسمت کردن
 Paraav (3) تازه / نو. تر. خیس
 Parak نوعی خوراک شبیه حلو که از آرد و شکر و روغن درست میشود
 Parastin دفاع کردن / حمایت کردن
 Parastin دفاع کردن / حمایت کردن
 Parav -1
 Parav (2) شوخی / سخره
 Paravî نیمه خشک
 Paravî kirin چلانیدن / خشک کردن
 Paravtin پالیدن / چلانیدن
 Parçe پارچه / قسمت / تکه

Parçe kirin پارچه کردن
 / قسمت کردن / تکه کردن / جدا کردن
 Parçeparçeyî تکه تکه / پارچه
 پارچه. از هم جدا
 Pardar شریک / هم کیسه
 Pardarî شراکت / هم کیسه
 Pardarî اشتراکی / مشترک / شراکتی
 Pardem کار نیمه وقت / نیم روزه
 Parêz منع کردن بیمار از بعضی از خوراکیها و اعمال در پزشکی / جالیز
 Parêzer مدافع / وکیل قانونی
 Parêzgar استاندار / سردار
 Parêzgarî ایالت / استانداری
 Parêzgeh محل استانداری / شهر بزرگ که بوسیله استاندار اداره میشود
 Parêzgeh استان
 Parêzkar محافظه کار / وسیله دفاع از خود
 Parêzkarî محافظه کاری
 Parêzname دفاعیه / نوشته دفاع در برابر اتهام
 Parêzvan محافظ
 Parêzvanî محافظت
 Pargon/pargûn جوی کوچک دور سوراخ
 Parî (2) نوعی گیاه خوراکی وحشی
 Parî(1) لقمه
 Parjimore عدد کسری
 Parjinandin قورت دادن و هضم کردن
 Parleşker قسمتی از لشکر
 Parmend شریک / سهم
 Parmendî در کاری همکار بودن / در نفعی شریک بودن
 Parone گوساله نر یک ساله
 Paronek گوساله یک ساله
 Pars / گدائی
 Pars kirin گدائی کردن
 Pars kirin پارس کردن

Parsek گدا / سائل
 Parseng پار سنگ در وزن
 Parsî دنده قفسه سینه
 Parsiw استخوان دنده قفسه سینه
 Parsû استخوان دنده پهلو
 Part (1) سی بسته علف در کشاورزی / قطعه نان ترید
 Part kirin بسته های علف درو شده / را یک جا جمع کردن
 Partî جمع سازمان یافته / حزب
 Partîzan طرفدار / اندام حزب
 Partpartî بسته بسته / دسته دسته
 Parvek تقسیم
 Parxan استخوان پهلو در طرفین
 Parxêl ارابه اسب
 Parz سنجد
 Parzemîn یکی از شش قاره
 Parzemîn قاره
 Parzûn وسیله پالیدن / صافی
 Parzûnandin صاف کردن / پالیدن
 Par قسمت / بخش / ارسال
 Paş پشت / بعد
 Pas چیز های سر باز / لخت و عور
 Paş xistin عقب انداختن / پس انداز کردن / به تعویق انداختن
 Paş پشت / عقب / بعد
 Paşa پادشاه / سلطان
 Paşanê بعداً / سپس
 Pasar پارچه ای که از پشت بام به زمین آویخته میشود / رشته هائی که در انتها ی فرش و قالی گذاشته میشود
 Pasawe بهانه / دستاویز
 Paşbêj پشت سر دیگران حرف زن / دو به هم زن
 Paşbend از انتها به ابتدا / از چپ
 Paşberek نیروی پشت جبهه / پشتیبانی

Paşdeman عقب ماندن / جلو نرفتن
 Paşdir سگ هار / پاچه گیر
 Paşe نوه / سلطه
 Paşê سپس / بعداً
 Paşepêl عوضی / نا راست
 Paşepêl / Paşopêl عقب عقب
 Paşeroj آینده
 Paşetî پادشاهی
 Pasevan پاسبان / نگهبان
 Pasevan پاسبان / نگهبان
 Paşfiravîn وعده عصrane / هنگام عصر
 Paşgir پسوند
 Paşgo جمع / اضافه
 Paşgotin گفتار آخر / نمامی / پشت!
 Paş حرف زدنی / سر دیگری
 Paşî بعد / سپس
 Paşî بعد از / عقب / پشت
 Paşik دشت پهناور / میدان
 Paşil پهلو / بغل / جیب بغل
 Paşil bûn حامله بودن / آبستن / زیر حمایت کسی بودن
 Paşil آغوش / بغل
 Paşîن آخرین / زیرین
 Paşîن بعدی / نهایی / آخرین / پایان
 Paşîv سحری در روزه / خوردن شبانه
 Paşîv وعده سحری / هنگام سحر / بعد از شام
 Paşketin عقب ماندن
 Paşling لگد / جفتک / پا اندازی
 Paşmîr وزیر / مشاور
 Paşnav نام خانوادگی / شهرت / لقب
 Paşnav نام خانوادگی
 Paşpâlî çûn عقب عقب رفتن / عقب عقب حرکت کردن
 Paşpâlî hatin به عقب برگشتن / عقب نشینی کردن
 Paşpâlî عقب عقب

Paspase روفرشی
 Paspaye بی شخصیت
 Paşpê غیر عادی / برعکس
 Paşpêkî مخالف با عادت / عکس عادت
 Paşpenî غیابی / غیر حاضر
 Paşpirtik پسوند
 Paştû ستون گردن
 Paşteng تسمه عقب پالان
 Paştî یقه
 Paştîn پس گردن
 Paştîvekirî یقه باز
 Paşve çûn عقب نشینی کردن / عقب رفتن
 Paşve سپس / عقب
 Paşveçûn عقب رفتن / باز گشت
 Paşverû بد خواه / خیر نخواه
 Paşverû پرسو / سنتگرا
 Paşverû سنتی / عقب مانده / تنگ نظر
 Paşvexistin عقب انداختن / معلق کردن
 Paşwer از پس آمدن / جانشین
 Paşwerî سلسله رهبری
 Pata مثل هم / شبیه / عین
 Pata bûn شبیه هم بودن / مثل هم بودن
 Patal ریزه / کوچولو
 Patalî ریزه بودن / آدم کوچولو بودن
 Patat سبب زمینی
 Pate (2) پینه
 -pate kirin پینه کردن
 -pate lê xistin سلام دادن
 Pate xur خود فروش / آلت دست بیگانه
 Pate(1) سلام
 Patêk دسته / بسته
 Patik پس گردن
 Patik یقه
 Patik یقه / پس گردن

Patîle نظارت
 Patile نوعی نان
 Patin پختن
 Patox میوه پوسیده
 Patpatik اسباب بازی تفنگ و طباغچه
 Patrome واکسن پیشگیری / واکسینه
 Patrome kirin واکسینه کردن
 Paverîng میوه های ریخته شده از درخت
 Pawan (1) ناظر/گرفتار
 Pawan (2) چراگاه خصوصی
 Pawan (3) گرداندن امور از مرکز
 Pawankar محافظه کار در قدرت/ کسی که نمی خواهد قدرت را واگذار کند
 Pawankarî / محافظه کاری در قدرت / اموری که توسط یک دسته خاص راه برده میشود
 Pawankarîya bazirganî امور تجاری که توسط یکدسته منفعت طلب گردانده میشود
 Pax استرس / ترس مداوم
 Paxav (1) ترس / دلهره
 Paxav (2) رضایت و قدر دانی
 Paxêl بغل / آغوش
 Paxil بغل / پهلو
 Paye رتبه / حیثیت / درجه
 Paye yê ku perwerdeya رتبه بالا
 Payeberz / payebilind بلند مرتبه / بلند رتبه
 Payedar دارای مقام / برقرار
 Payîn چشم انتظاری / چشم براهی / زیر نظر داشتن
 Payîz پائیز / فصل پائیز
 Payîze نوعی گندم که بذر آن در پائیز کاشته میشود / گندم پائیزی
 Payîze پاییزی / مخصوص پاییز
 Payîz پاییز
 Paymal غارت
 Paymal kirin غارت کردن
 Paytext پایتخت / مرکز کشور

Paytext	شهر مرکزی کشور / مرکز دولت	Pêçan	باندپیچی کردن
Paytext	پایتخت / مرکز	Pêçandin	به دور چیزی بستن/ پیچاندن
Pazdeh	(شماره پانزده 15)	Pêçandin	پیچاندن / پیچیدن
Pazdehem	پانزدهم	Pêçayî	پیچیده شده / به دورش بسته شده
Pazen	پینه پنبه ای	Pêçe	چادر زنان مسلمان
Pazne	ماه روشن	pêçe	پیچاندن دور چیزی
Pê (1)	پا	Pêçek	پارچه ای که نوزاد در آن پیچیده میشود
Pê (2)	خلاصه شده و جانشین	Pêçek	قنناق بچه / بسته
Pê ewle bûn	با او احساس امنیت کردن	Pêçî	انگشت
Pê girt		Pêçî	انگشت
Pê hesandin	هشیار کردن / آگاهی دادن / یاد دادن	Pêçik	عضو جثه / اندام
Pê hesîn	حس کردن / دانستن / یاد گرفتن	Pêçin	باند یا نوار پارچه ای چیزی که بر روی لوله کوتاهی پیچانده شده باشد
pê Karîn	سرنگون کردن / طاقت از کسی بردن	Pêçk	چرخ / تایر.
Pê kenîn	با کسی شوخی کردن / در روی کسی خندیدن	Pêçolk	قنناق بچه
Pê kirin	یاد دادن	Pêçûlk	ارابه یا گاری دستی
Pê lê kirin	پایمال کردن / زیر پا کردن	Pêdanî	کمک کردن پولی / مساعده دستی
Pê lê kirin	لگد کردن / زیر پا گرفتن	Peder	پدر / بابا
Pê li ser ... kirin	کلیک کردن / نقض کردن	Pêderî	چارچوب در
Pê ra çûn	همراهی کردن	Pederşahî	پدرسالاری
Pê ra man	همراه ماندن	Pêdîdê	پدیده / واقعه
Pê rayî bûn	پسند کردن / پسندیدن	Pêdivî	مورد نیاز / لازم
Pê venandin	(کسی را) به جان کسی انداختن	Pêdivî	نیاز / ضرورت
Pê xistin	روشن کردن	Pêdivî	نیاز / لازم
Pê	پا	Pêdizkî	آرام راه رفتن / روی انگشت پا راه رفتن و بی صدا
Pêbawerî	اعتماد	Pêgeh (1)	جایگاه / مقام
Pêbaz	پل عابر پیاده / پل پیاده	Pêgeh (2)	میدان / محل سکونت / منطقه
Pêbilîn	پا پیچ / کند رو / سنگین	Pêgeh (3)	توالف و دستشویی
Pêç	باند / پارچه زخم بندی	Pêger	میدان / پیاده روی
Pêçan	پیچش / به دور بستن	-pêgera neçirvanan	منطقه شکار
		Pêgermok	رفتن و آمدن دریک مسیر / قدم زدن

Pêgiran کم تحرک / حامله / سلاخ / خانه / کشتارگاه
Pêgiran سنگین / کند / آباستن / حامله
Pêgirtî پای بند / مرید
Pegr رسوب / ته نشین
Pegrandin ته نشین کردن
Pêhêl مجوز / اجازه نامه کتبی
Pehîn پا زدن / ضربه با پا
Pehin پهن / فضولات حیوانی
Pehlewan پهلوان
Pehlewanî پهلووانی
Pehn راست / پهن / تخت
Pehn bûn تخت بودن / پهن بودن
Pehn kirin پهن کردن / تخت کردن
Pehn پهن / وسیع
Pehnav اقیانوس
Pehnav اقیانوس
Pehni / pehnayî پهنی / تختی
Pehni پاشنه / پهنا
Pehtin پختن
Pêjandin پختن
Pejilandin پراکندن / ویران کردن
Pêjimêr چرتکه / وسیله حساب کردن
Pêjîn پختن
Pejinandin بریدن / هرس
کردن
Pêjinkar مامور استراق سمع / مامور گوش دادن
Pejiranbar قابل قبول / قابل پذیرش
Pejirandin پذیرفتن / قبول کردن
Pejirandin قبول کردن / قبولاندن
Pejirbar قابل پذیرش
Pejirî قبول / پذیرفته شده
Pejirîn قبول بودن
Pejirîn پذیرش / پذیرش
Pejirîn قبول کردن
Pejirînî قابلیت پذیرش
Pejirîn xwaz خواهان پذیرش
Pejk چرک خشکیده
Pejmûrde پژمرده / پریشان

Pejn صدا / نوا / آوا
Pêjn صدا / نوا / آوا
pêjna te nayê صدایت نمی آید
Pêk anîn باور داشتن کسی / توان انجام کار
Pêk anîn بدست آوردن / انجام دادن / از پس ... برآمدن
Pêk hatin به انجام رسیدن / باور داشتن
Pêk hatin تشکیل شدن / صلح بین دو گروه یا نفر
Pêk hatin تشکیل شدن / درست شدن
Pêk hînan تطبیق دادن / وفق دادن
Pêk ve با هم
Pêk xistin جمع کردن
Pêkan ممکن
Pekandin جهانندن ت / دروغ گفتن / بر زدن
Pêkanîn تحقق بخشیدن / انجام دادن
Pêkar توانا / لایق
Pêkenî (خنده دار / خندید) دیگری
Pêkenîk مسخره / دلک
Pêkenîn خندیدن / مسخره / دلک
Pêkenînî مسخره / طنز
Pêkenok خنده آور / شوخ
Pêketin مبتلا شدن / دچار شدن
Pêkeve همه به هم / کل
Pêkhatin تحقق یافتن
Pêkhatî بدست آمده / ایجاد شده / تحقق یافته
Pêkhat انجمن / گروه
Pekîn جهیدن / رمیدن / پریدن
Pekîner گردنکش / بیهوده گو
Pêkirî مجرب / باتجربه
Pêkol پا بر زمین کوبیدن
حیوانات / خواستن / در خواست کردن
Pêkutî فشار آوردن / اصرار
Pêkva چسبیده / باهم
Pêkve bûn با هم بودن / پیوسته بودن
بودن
Pêkve باهم / چسپیده

Pêkvejiyan با هم زیستن
Pel -1
Pêl (2) پرتو/ اشعه
Pel (2) دفعه / بار
Pêl (3) نسیم باد
Pêl (4) طول موج
Pel برگ / برگه
Pêl موج
Pêl(1) زمان/ اندازه
Pelamar دست درازی کردن / تجاوز کردن
Pelandin تسلیت دادن / تماس گرفتن
Pelaş علف بیفایده و خشکیده / پراکنده
Pelate پراکنده / پاشیده
Pelate kirin پراکنده کردن / پخش کردن
Pelate پراکنده / پخش
Pêlav کفش / پاپوش
Pêlawaz ابیات عروض در شعر کلاسیک / بیت
Pêlawazdar شعری که با اوزان عروض سروده شده باشد ((دارای بیت و وزن
Pêlawer ناخدا / راننده کشتی
Pelax علف خشک شده
Pelaxtin روی هم فشردن و له کردن / ریز کردن و در هم کردن
Pelçim شراره آتش
Peldank پوشه / کلاسه / کیسه پول
Pele عجله / شتاب
Pele kirin عجله کردن
Pêlekan نردبان/ پلکان
Pêlekan نردبان
Pelemar فرصت کمیاب / حمله ناگهانی / یورش
Pelendar چوب دستی / فشنگ نور افکن
Pêlepaş پاشنه پا
Pelesing فراوان
Pelex نوعی گیاه هرز

Pelg نوعی درخت / برگ
Pelg برگ
Pelgpan نوعی گیاه با برگهایی پهن
Pelîd بد / ابلیس / پلید
Pelîdî شیطانی
Pelije قسمت / نصیب
Pelijîn حرکت کردن / فعالیت کردن
Pelîn ساخته شده از برگ
Pelisandin خرد کردن / چیدن / بر انداختن
Pelîse سهم / قسمت
Pelişîn روی هم ریختن 2. بر اندازی / انهدام
Pelişqe کهنه / زوار در رفته / پوچ
Pelişqe bûn پوچ بودن / کهنه بودن
Pêlîstik اسباب بازی
Pêlîstin بازی کردن / به بازی گرفتن
Pêlîstok اسباب بازی / آلت بازی
Pêlîstok بازیچه
Pelixandin له کردن
Pelixîn روی هم انباشت شدن و له شدن / خرد شدن و روی هم انبار شدن
Pêlixîn له شدن
Pell سنگ بزرگ
Pelok خاگینه / غذایی حلوا مانند که زنانی که به تازگی زایمان کرده اند می خورند
Pelp بهانه / دستاویز
Pelpût kirin مخفی کردن با دروغ / با دروغ پینه کردن
Pêlîşkên موج شکن / دیوار جلو دریا تا جلو موجها را بگیرد
Pelû چشمه چشم
Pelû کته / خمیر
Pelûl حلوائی که با دوشاب ساخته شده

Pelûl	خاگینه / غذایی حلو	Pencere	پنجره
می‌تازگی	مانند که زنانی که به تازگی	Pencerûk	حمله بوسیله پنجه
زایمان کرده اند می خورند		Penceşêr	سرطان / شیر پنجه
Pelûr	خوراکی که زیاد پخته شده	Penceşêr	سرطان / بیماری سرطان
و به هم چسپیده / مثل خمیر شده		Pêncgoşe	پنج گوشه / شکلی که پنج گوشه داشته باشد
Pêlweş	باد و ش / باد صفت / ایستگاه	Pêncî	پنجاه / ده تا پنج تائی
Pembeyî	پنبه ای / رنگ صورتی	Pêncî	پنجاه
Pembe	پنبه	Pencik	ناخن حیواناتی مانند
Pembo	زمین باتلاقی که از آن نی	...گرگ، سگ، شیر، گربه و	
و علوفه آبی بدست می آید		Pencik	پنجول / بال
Pemboyîn	تکه پارچه ای که از پنبه است	Pencirûk kirin	چنگول زدن
Pembû	پنبه	Pêncşem	پنجشنبه / روز ششم هفته
Pemo	پنبه	Pêncşem	پنج شنبه
Pena	پناه / خواسته / امید	Pend	نصیحت / پند / ضرا المثل
Penaber	پناهنده / پناه بر	-pend dan	نصیحت کردن
Penaber bûn	پناهنده شدن / آواره شدن	Pend	پند / نصیحت
Penaber kirin	پناهنده کردن / آواره کردن	Pêndav	بره موم / نوعی موم که زنبور عسل با آن درب ورود به کندو را تنگ میکند تا کندو را از سرما و گرما حفظ کند
Penaber	پناهنده	Pendî	آشکار / پیدا
Penaberî	پناهندگی	Penêr	پنیر
Penah	پناه / محل امن	Peng	ایستاده و بی حرکت ((بیشتر در مورد آب
Penahberî	پناهندگی	Peng	کلاف
Penahgeh	جائی که پناهنده در آن ه می یابد / سکونتگاه پناهندگان	Pengav	آب گل آلود / سیل آب / جانی که آب در آن بی حرکت دیده میشود
Pênas	شناسه / عنوان	pêngav (2)	جلو رفتن مثبت
Pênase	هویت / شناسه	Pêngav	گام / قدم
Pênase	هویت / شناسنامه	pêngav(1)	یک گام / یک قدم
Pênasname	شناسنامه / کات شناسایی	Pêngîn	(جمع شدن آب)
Penaxwaz	خواهان پناهندگی	Pengirîn	جائی که آب در آن بی جمع میشود و عمق می گیرد / اندامی که خون در آن جمع میشود و ورم میکند
Penc	پنجه درندگان	Pengivandin	مسدود کردن آب / جلو آب را گرفتن
Pênc	(شماره پنج 5)	Pengivî	آب ایستاده و صامت
Penc	پر / بال	Pengivîn	ایستادن و بی حرکت بودن
Pênc	پنج		
Pence	پنجه		
Pênced	پانصد / پنج تا صد تائی		
Pêncek	یک پنجم / خمس		
Pêncem(-în)	پنجم / در ردیف پنج		

Pengizandin	پراندن / جهانندن	Per	صفحه / بال / برگ / پر و
Pengizîn	پریدن / جهیدن	بال	
Pengizîn	پریدن / پرش کردن	Per	پر
Penî	پشت / پیدا / بیصدا	Pêr	پریروز
Penîr	پنیر	Perandin	حیوان نر را به ماده
pênivîs	قلم / وسیله نوشتن		انداختن / انداختن بر روی دیگری
Pênivîs	خودکار		با نیت عمل جنسی
Pênşemî	پنج شنبه	Perandin	عبور دادن / بدست آوردن
pênûs	آلت نوشتار / قلم	Pêrar	دو سال قبل
Pênûsdank	قلمدان / محل	Pêrar	پیار سال / دو سال قبل
نهادن قلم		Peraş	درخت یا درختچه ای که
Pênûsê	قلم		شاخ و برگ فراوان دارد / بوقلمونی
Pênus	خودکار / قلم		که پر و بالش را از هم باز می کند
Pep	کفش (با گویش بچگانه)	Perasî	دنده / استخوان دنده
	(/پا یا جوراب (در گویش بچگانه)	Perat	سرمایه خشک / پول نقد
Pêpal	میمون / مبارک	perav	ساحل / کنار آب / موج آب
Pêpalxêr	قدم خیر / قدم مبارک	Pêrbest	(پرانتز پ)
Pêpehn	کسی که کف پایش پهن و تخت است	Perç/Perçaf	ورم
Pêpelûcka	را رفتن بر روی چهار دست و پا / راه رفتن مثل حیوانات	Perçan	نفخ
Pêpes kirin	لگد کردن / زیر پا کردن / نقض کردن	Perçe bûn	تقسیم شدن / تقسیم بودن
Pêpes kirin	له کردن / نقض کردن / پایمال کردن		تکه تکه شدن / تکه تکه بودن
Pêpeskirî	له شده / نقض شده	Perçe kirin	تقسیم کردن / تکه تکه کردن
Pêpetî	پا پتی / پای بدون کفش		تکه تکه شدن
	/ پای لخت	Perçe	پارچه
Pêpez	پابند گوسفند / پاگوسفندی	Perçem	پرچم / نشانه ملی یک کشور / موی ریخته بر پیشانی / پیشان
Pepûk	هُدْ هُدْ / بیچاره و در مانده	Perçeperçe kirin	تکه تکه کردن
Peqandin	چیز های متورم را ترکاندن	Perçe	پارچه / تکه / قسمت
Peqijîn	خود به خود ترکیدن	Perçe	پارچه / قسمت / تکه
Peqijok	چیز هائی که در طبیعت خود به خود می ترکند	Perçifandin	متورم کردن / خود را بالا کشیدن و از خود راضی (بودن) (پف کردن)
Peqîn	ترکیدن / شکفتن	Perçifîn	تورم / از خود راضی شدن و پف کردن
Peqpeq	متورم و ملتهب	perçîn	میخکوب / باند پارچه ای
Peqpeqok	حباب / متورم	Perçiqandin	له کردن و مچاله کردن
Per	پره / پره های چرخ	Perçiqandin	له کردن
Pêr	پریروز / دو روز قبل		

perçiŋîn له شدن و مچاله شدن
 Percîs یکی از منظومه ها در فضا
 Perçivîn باد کردن / ورم کردن
 Perdax (1) استکان آب یا چای
 Perdax (2) برق انداختن
 Perde پرده / قسمتهای جداگانه
 (بازی) (در نمایش)
 Perde saz پرده ساز
 Perde پرده
 Perdeya çav پرده چشم / لایه
 چشم
 Perdîk تکه های چوب برای ساختن
 سقف خانه ها
 Pêre امانت کردن / تسلیم کردن
 Pere پول
 Pere kirin terka şaşîkê پول
 Perchîz عَقدِه ای
 Pereng مشعل و چوبی که آتش به
 سرش باشد
 Peresenga devê xwe zanîn اندازه
 زبان و گفتار خود را داشتن
 Perestgeh پرستشگاه / محل عبادت
 Perestgeh دربار / حرمسرا
 Perestgeh معبدانه
 Perestîn پرستیدن / دوست داشتن /
 خدمت کردن
 Pere پول
 Perg رسوب / بند کفش
 Pergal نظام / وسیله / آلات
 Pergala îdarî نظام اداری
 Pergal نظام / سامانه
 Pergar نقشه ساختمان / وسائل لازم
 برای ساختن و تیز کردن و بستن و
 غیره
 Pergêh فروشگاه لوازم تحریر
 Pergêr وسیله اندازه گیری
 نیمدایره و هر چیز کمائی
 Pergî رویه نازک و شفاف بر روی
 نباتات و اندام حساس
 Pêrgî bûn مواجه شدن

Pêrgî hev hatin رو در روی هم
 آمدن / رو برو شدن
 Pergîhandin پیچیدن / دسته
 دسته روی هم چیدن / پرونده سازی
 Pergîن درپیش / آینده
 Pêrgînanandin مهمانداری کردن
 Pergînde پراکنده / رنگ و رو رفته
 / آواره
 Pêrgîngeh محل تجمع سالن اجتماع
 Pêrgînî پیشوازی / استقبال / خوش
 آمد گوئی
 Pêrgînî kirin پیشوازی کردن
 / خوش آمد گفتن به کسی
 Perî (1) محل پرده پوش شده برای
 عروس
 Perî (2) پروانه
 Perî (3) اشعه / پرتو
 Perî (4) زن زیبا و دلریا
 Perî (5) پری / ملکه
 Perî (6) پراکنده شدن
 Perik پره / پره های چرخ
 Perik صفحه کوچک و نازک / بال
 پرندگان کوچک و حشرات / کاغذ
 (پیچیدن توتون) برای ساخت سیگار
 Perîn خود را انداختن حیوان نر
 بر روی ماده / مانند حیوانات با
 زنان عمل جنسی کردن
 جفت شدن / آمیزش کردن
 ((برای حیوانات کاربرد دارد
 حال پریشان / بیچاره
 / رسوا
 Perîşan bûn پریشان بودن
 / بیچاره بودن / رسوا بودن
 به پیش بردن / آراستن
 Perîşe bûn پریشان بودن / پریشان
 شدن
 Perîşe kirin پریشان کردن
 Perîşe افسرده / پریشان
 Perîsîn جلو رفتن / آراسته
 Perîşt خود پرست
 Pêrist فهرست

Periştin آرایش کردن و آراستن
 Peritandin کهنه کردن / پر و بال کشیدن / کتک بسیار زدن
 Peritandin پاره پاره کردن
 Peritûn کهنه شدن / از کهنگی پاره شدن / از هم جدا شدن
 Peritûn پاره پاره شدن
 Perixandin مالیدن / مشت مال کردن
 Perîzade زن زیبای از جنس پری / نوعی بیماری که گردن ورم میکند (گواتر)
 Perjan پرچین / حصار
 Perjîn دیوار چوبی دور خانه یا جالیز
 Perjîn kirin حصار و پرچین کشیدن دور جالیز و باغ و غیره
 Permalî مرغ و پرندگان خانگی / ماکیان
 Permêv برگ مو / برگ درخت انگور
 Pero تکه پارچه / پینه
 Perok تکه پارچه / بیماری مزمن
 Perokî محل و جایی که بیمار واگیرداری شایع شده است
 Perokî bûn گرفتار بیماری واگیرداری شدن
 Perokî kirin پخش کردن بیماری واگیر دار در محل دیگر
 Peroşî حسرت / هیجان
 Peroşmend متاثر و هیجان زدن
 Perperok پروانه دور شمع
 Perpitûn جنب خوردن / غات خوردن و بر زمین خوردن
 Perpitûn بحث کردن / غلتیدن
 Perpût پاره / مندرس
 Perpût kirin پاره کردن / زدن و مندرس کردن
 Perr پر / ورقه کاغذ / بال
 Perrî لایه باسن

Perseng وزن کردن / فاصله ای به (اندازه 15 کیلو متر (فرسنگ)
 Persiv پوسیده / کپک زده
 Pert چیز پراکنده در همه جا .
 Pert / نا منظم / اشتباه
 Pertaf خبر تأیید نشده
 Pertaf kirin اطلاع غیر موقت دادن
 Pertal رخت و لباس پلاسیده
 Pertav (1) پرتو / اشعه
 Pertav (2) تاب / توان
 Pertav (3) ارزش / ارج
 Pertav têde neman تاب و توانش نماند
 Pertavek dan xwe خود را نشان (داد) از نظر شخصیتی
 Pertûk کتاب
 Perû هدیه / جواهرات و شیشه های آویخته در چراغ و شمعدانی
 Perû kirin مدال آویختن
 Perû پارچه
 Perûk باستانی / رو پوش / تکه پارچه / پینه
 Perûkxane موزه / نمایشگاه آثار باستانی / فروشگاه رو پوش
 Perwa پروا / ترس
 Perwane پینکه / پروانه ای که با نیروی باد و غیره می چرخد و هوا را تهویه می کند / باد زن
 Perwaneyên çerxê پره / پره های چرخ
 Perwaz پرواز / چارچوب
 Perwazname دستور نامه / دستور پرواز برای هواپیما / نحوه بکارگیری در سایتها
 Perwer پروراندن و پاسداشتن
 Perwer پرور
 Perwerde آموزش / یاد گیری
 Perwerde bûn آموزش دیدن / تعلیم دیدن

Perwerde kirin	آموزش دادن / یاد دادن	Pêşbaz	پیشواز
Perwerde kirin	آموزش دادن / تعلیم دادن	Pêşbazî kirin	مسابقه دادن
Perwerde kirin	آموزش / تعلیم	Pêşbazî	نمایش برای مسابقه
Perwerdehî	آموزشی/یاد دانی	Pêşbênî	پیش بینی
Perwerdekar	آموزگار / یاده دهنده	Pêşberek	جبهه مقدم در جنگ
Perwerdenas	متخصص آموزشی	Pêşberî ... çûn	به استقبال (کسی) رفتن
Perwerde	آموزش / پرورش	Pêşberî	در برابر / جلوی
Perwerî	مهربانی / ملاطفت	Pesbîn	تغییر نکردن/سوی ویران شدن
Perwerî	پروری / پرورش	Pêşbîn	دور اندیش / پیش بین
Perwîn	پروین / نام سیاره	Pêşbînî kirin	پیش بینی کردن
Perxav	انبار / بایگانی	Pêşbirk	مسابقه
Perxaw	انبار / بایگانی	Pêşçav	جلو چشم
Perzîn	کمد پوشه ها و پرونده ها/پُست / نامه	Pêşçav kirin	در نظر داشتن
Per	کاغذ / پر / بال	Pêşçênîk	پیشانی
Pes	دام / گوسفند	Pêşdank	پیشوند
Pêş (1)	در جلوه در عقب/پیش	Pêşdaraz	حکم دادن قبل از دادگاه
Pêş (2)	تله/ دام / دامنه کوه	Pêşdarazî	حکم دادن پیشاپیش
Pêş da çûn	جلو رفتن / پیش رفتن	Pêşde	از پیش / از قبل
Pêş ketin	جلو افتادن / پیشی گرفتن	Pêşdeçûyî	پیشرفته
Pêş va çûn	جلو رفتن / پیش رفتن	Pêşdem	پیش از موعد / کار قبل از موعد
Pêş	پیش / جلو	Pêşdem	زودهنگام
Pêşan	نشان	Pesdeng	صدای ضعیف/ پس صدا
Pêşan dan	نشان دادن	Pesdengî	اندازه زیر بودن صدا
Pêşandin	نمایش دادن / به نمایش گذاشتن	Pêşdîtin	تخمین زدن
Pêşangeh	نمایشگاه	Pêşdîtinî	دور نگری
Pêşangeh	نمایشگاه	Pêşe kirin	عادت کردن
Pêşanî	اولی/جلوی	Pêşek	جلو دار / پیشاهنگ
Peşar	سیاست	Pesend	قبول / پسند / چسپ
Pesar	سینه کش آفتابگیر کوه / خرت و پرت	Pesend kirin	قبولاندن
Peşarî	سیاسی	Pesend kirin	تصویب کردن / پسند کردن
Pesartin	سفارش کردن / تکیه ضعیف	Pêşeng	پیشوا / راهبر / سرپرست
به قوی	سیاستمدار	Pêşengî	پیشاهنگ / رهبر
Peşarvan		Pêşengî	نمایشگاه
		Pêşengtî	رهبری / پیشاهنگی
		Pêşengtî	پیشقراول / پیشاهنگ

Pêşeroj آینده
 Pêşete عادت / کار / حرفه / عادت
 Pêşgir -1
 Pêşgir (2) حوله دست و رو
 Pêşgiri پیشگیری / جلوگیری
 Pêşgiri kirin پیشگیری کردن / جلوگیری کردن
 Pêşgir حرف اضافه / جلوگیری کننده
 Pêşgotar مقدمه / پیشگفتار
 Pêşgotin پیشگفتار / سر آغاز
 Pêşgotin مقدمه / پیشگفتار
 Pêşhat رویداد / پیشامد
 Pêşhatî پیشرفته / پیش آمده
 Pêşî بیماری جزام / جزامی
 Pêşî پشه
 Pêşî (2) پیشینیان / اجداد
 Pêşî (3) طرف آشکار / در دید طرف / پیدا
 Pêşî girtin جلوگیری کردن / جلوی ... را گرفتن
 Pêşî vekirin راه را باز کردن / هموار کردن
 Pêşî عادت / پیش / اول
 Pêşî (1) پشه / مگس ریز
 Peşin اولین / یکمین
 Pêşin قبلی / اولی
 Pesin مدح / ستایش
 Pesinandin راضی بودن از خود
 Pêşînî پیش پرداخت / پولی که قبل از دریافت جنس و مال داده شده است
 Pêşîr سینه / یقه
 Pêşîrbend روپوش سینه / سینه بند / پارچه
 Pêşîr یقه
 Peşîya نان تنوری
 Peşk (1) سهم / قسمت / جهیدن قطره
 آب در ریزش بر زمین
 Pêşkarî hev bûn درگیر شدن / دعوا کردن

Pêşkeftin جلو زدن / پیروز شدن
 Pêşkek کمکی / اندکی
 Pêşkêş هدیه / فرمانده / پیشقراول
 Pêşkeş kirin تقدیم کردن / پیشکش کردن / نشان دادن
 تقدیم کردن / هدیه دادن
 Pêşkêşî مقدمه
 Pêşkêşî هدیه / پیشکشی
 Pêşkêşkar نشان دهنده / تقدیم کننده
 Pêşkêşkarî مجریگری
 Pêşkêşker مجری
 Pêşkêşvan تقدیم کننده / مجری
 Pêşkêşvanî مجریگری
 Pêşkêşvanî اجرا / مجریگری کردن / اجرا کردن
 Pêşkêşvan مجری
 Pêşketî پیشرفته
 Pêşketin پیشرفت
 Peşkilîn از هم جدا شدن در جشنها و مراسم
 Peşm پشم
 Pêşmal ریسمان یا طنابی که چادر را در جلو با آن میبندد
 Peşmalk پیش بند
 Pêşmerg bûn فدایی بودن / پیشمرگ بودن
 Pêşmerg kirin پیشمرگ کردن
 Pêşmerg / پیشمرگ فدایی
 Pêşmerge جنگاور فدائی / جنگجو
 Pêşmerge پیشمرگه / نیروی نظامی
 کُرد
 Peşmîn آنچه که از پشم ساخته شده است
 Pesn شخصیت / فیس و افاده
 Pesn dan شخصیت دادن / مدح کردن / افاده نشان دادن
 Pesn kirin ستایش کردن
 Pêşnêrî kirin پیشنهاد کردن

Pêşniyar پیشنهاد / ایده ای که قبل از تصمیم گیری تقدیم میشود
Peşniyar kirin پیشنهاد کردن / تکلیف کردن
Pêşniyar kirin پیشنهاد کردن
Pêşniyar پیشنهاد
Pêşniyarname پیشنهاد مکتوب
Pêşniyar پیشنهاد/تکلیف
Pêşniyar پیشنهاد
Pêşniyar برنامه ریزی
Pêşniyar kirin برنامه ریزی کردن
Pêşniyar طرح / پروژه
Pêşniyar بیماری هاری
Pêşniyar کسی که به بیماری هاری دچار است
Pêşniyar پیشوند
Pêşniyar کسی که جلو دار است / رفته و گذشته
Pêşniyar دشواری / سختی / تندی / فشردن / سنگینی
Pêşniyar kirin زیر سنگینی فشردن
Pêşniyar زیر سنگینی فشردن
Pêşniyar ترانه / آواز سبک
Pêşniyar جلیقه / سخمه
Pêşniyar فشار
Pêşniyar باستیل / هر نوع خوراکی خمیری / حلو
Pêşniyar پیش بند
Pêşniyar یقه
Pêşniyar girtin یقه گرفتن
Pêşniyar پشه
Pêşniyar نوعی پرنده مگس خور
Pêşniyar پوسیده / گندیده و زشت
Pêşniyar گندیده و فاسد شده
Pêşniyar çûn پیشرفت کردن / پیشروی کردن
pêşniyar xistin پیش انداختن / جلو انداختن
Pêşniyar پیشرفت
Pêşniyar پیش نگر و روشن بین

Pêşniyar پیشرو
Pêşniyar پیشوازی و مهمانداری
Pêşniyar kirin مهمانداری کردن / استقبال کردن
Pêşniyar kirin استقبال کردن
Pêşniyar استقبال / پیشوازی
Pêşniyar پیشوقت / قبل از موعد
Pêşniyar زود هنگام
Pêşniyar پیشرفت دادن / پیش انداختن
Pêşniyar قبل
Pêşniyar زرد رنگ / نحیف / زغال گر
Pêşniyar گرفته / محکم / قایم
Pêşniyar دقیق
Pêşniyar لخت پا / بدون کفش
Pêşniyar دقت / راستی
Pêşniyar خربزه
Pêşniyar زلال و شفاف
Pêşniyar kirin زلال کردن شفاف کردن / در
Pêşniyar زبان، کلمات بیگانه را بیرون آوردن
Pêşniyar خالص / مطلق
Pêşniyar تشت بزرگ
Pêşniyar افلاس کردن / ورشکست شدن
Pêşniyar دیوس
Pêşniyar نفت
Pêşniyar (پیوند در باغبانی)
Pêşniyar kirin پیوند زدن
Pêşniyar با هم
Pêşniyar درست زمان رخداد یا واقعه / در زمان اتفاق افتادن
Pêşniyar مرحله
Pêşniyar درگیری و دعوا
Pêşniyar به هم ریختن / اعصاب کسی
Pêşniyar به هم ریختن / درگیری / جنگ
Pêşniyar حرف مرکب
Pêşniyar man چسبیدن / وصل بودن
Pêşniyar با هم
Pêşniyar چسبیدگی / پیوستگی
Pêşniyar گزش حیوانت مانند
Pêşniyar پشه، عقرب، مار

Pêvek به اضافه / بعلاوه
 Pêve بعد به
 Pevhatin آشتی و کنار آمدن
 Pevketin در هم شدن / قاطی شدن
 Pevzeliqandin به هم چسپاندن
 Pêwan نگیهان زندان / مراقب
 Pêwar گم / غایب
 Pêwend طناب / ریسمان
 Pêwendî ارتباط / تماس
 Pêwendî saz kirin ترتباط برقرار کردن / تماس گرفتن
 Pêwendî رابطه / ارتباط
 Pêwendîdar مرتبط
 Pêwendiyên civakî روابط اجتماعی
 Peware پره / پره های چرخ
 Pêwir(1) منظومه ای در فضا
 Pêwir(2) بیماری صدا گرفتگی
 Pêwîstî ضرورت / لزوم
 Pêwîstî لازم / واجب
 Pêxar لنگ / کج پا
 Pexas پا لخت/بدون کفش و جوراب/ندار / بدون نعل (در چارپا)
 Pêxas bûn بدون کفش بودن / فقیر و ندار بودن (در چارپا)
 Pêxas kirin بی کفش و جوراب کردن / فقیر کردن / بی نعل کردن (در چارپا)
 Pêxas پابرهنه / بی کفش
 Pêxem ناهموار و دست انداز
 Pêxem lê xistin دست انداز درست کردن / مشکل درست کردن
 Pêxem lêdan زیرآب زدن / سنگ اندازی کردن
 Pêxem lêxistin زیرآب زدن / سنگ اندازی کردن
 Pêxember پیام آور / رسول / فرستاده
 Pêxembertî رسالت / پیغمبری
 Pêxember پیامبر

Pexîl بخیل / حسود
 Pêxistî روشن
 Pexş نشر / پخش
 Pexş kirin نشر دادن / انتشار
 Pexşan نثر / نوشته ای که به زیبایی نوشته و ردیف شده باشد
 Pêxwarin هر چیزی که با نان خورده شود
 Pêxwas پابرهنه
 Pey در پی / پشت
 Pey دنبال / به دنبال
 Pey kesî bûn دنبال کسی بودن / از کسی پیروی کردن
 Pey re در پی / بعداً
 Pey به دنبال / از پس
 Peya پیاده
 Peya (1) فرد / کس
 Peya bûn پیاده شدن / پائین آمدن
 Peya bûn پیاده شدن / به زمین نشستن
 Peya kirin پیاده کردن / پائین آوردن
 Peya مرد / پیاده
 Peyak پیاد / در نظام لشکری یک سرباز پیاده
 Peyam خبر / پیغام
 Peyam پیام / پیغام
 Peyamber پیغمبر / قاصد / رسول
 Peyamnêr خبرنگار / خبررسان
 Peyamnêr خبررسانی
 Peyamnêr خبرنگار
 Peyandin ردیف کردن / دنبال هم چیدن / در پی کاری رفتن
 Peyar پیاده / بدون مرکب
 Peyarî راه پیاده / پیاده رو
 Peyatî پیاده راه رفتن / پیاده روی
 Peya فرد / نیرو / پیاده
 Peyda bûn نمایان شدن / پیدا شدن
 Peyda kirin پیدا کردن
 Peyda نمایان / پیدا

Peyde پیدا / آشکار
 Peyde bûn درست شدن / ساخته شدن
 در دسترس بودن /
 Peyde kirin پاره کردن / درست کردن / به دست آوردن
 Peyderpey به دنبال هم
 Peygir جانشین / پیرو
 Peyhatî به دنبال / پسامد
 Peykandin اجرا کردن
 Peyitandin اہبات کردن / پسندیدن
 Peyivdar سخنران / سخنگو
 Peyivîn سخن گفتن / گفتگو کردن / روایت کردن
 Peyivîn صحبت کردن / سخن گفتن
 Peyk قاصد / پیک / ماهواره
 Peyker مجسمه / پیکره
 Peykersaz مجسمه ساز / پیکر تراش
 Peykersaz مجسمه ساز
 Peyman پیمان نامه / معاهده / قرارداد
 Peyman پیمان / معاهده
 Peyn فضولات حیوانی
 Peyrew پیرو / دنباله روی / مریدی
 Peyrewî پیروی / دنباله روی / مریدی
 Peyt محکم / پا بر جا
 Peyv تمام لغات معنی دار در یک زبان / کلمه / گفته
 Peyvdar سخنگوی رسمی یک نهاد یا سازمان
 Peyvdar سخنگو
 Peyvik کلمه
 Peyvîn صحبت کردن / گفتگو کردن
 Peyvnaşî لغت شناسی
 Peyvsazî کلمه سازی
 Peywendî ارتباط / مراوده
 Peywendî ارتباط / پیوند / رابطه
 Peywir وظیفه / مسئولیت
 Peywirdar وظیفه دار / کارمند
 Peywirdar kirin به کار گماردن

Peyxam الهام
 Pez دام / گوسفند
 Pêzan دانای کاری / کار دان
 Pezare درد / الم
 Pêziya آس و پاس
 Pezizank حلق / گلو
 Pezkovî بز کوهی
 Pezkûvî بزکوهی
 Pezûdan سپیده صبح / شفق
 Pezvan دامدار / نگهداری گوسفند
 Pezvanî شغل دامداری
 Pî پا / اندام از قوزک به پائین / در تعدادی از لهجه ها به معنی گردن هم آمده
 Piç اندک / یک قسمت کوچک از چیزی
 Piç پوچ / حرامزاده
 Piçalk نوعی گیاه که بعد از پختن خورده میشود
 -piçek کمی / اندکی
 Pîceme پیژامه / لباس خواب
 Piçêx قسمت اندک
 Piçikandin در هم پیچیدن / بیماری اندامها گرفتگی
 Piçikîn در هم پیچیده شدن (/گرفتگی اندام (در بدن)
 به ... پیچیدن / کنه شدن
 Piçipiçi تکه تکه / ریز ریز
 Piçipiçi kirin ریز ریز کردن
 Piçudank رحم در شکم مادر / کیسه بچه
 Piçûk کوچک
 Pidû لثه دندان
 Pif پف / باد در دادن از درون سینه
 Pif kirin پف کردن / باد دادن / فوت کردن / سرد کردن
 Pifdank باد کنک
 Pifî guhan kirin مدح گفتن کسی / خریزه زیر بغل گذاشتن
 Pifo (دروغو) در زبان کودکانه

Pihêt محکم و فشرده
 Pîhn لگد
 Pîj خار
 Pîj (1) خار / چوب تیز شده
 Pîj(2) حرامزاده
 Pîjandin پختن / رساندن
 Pîjilîn پراکندگی / ویران شدگی
 Pîjîn سوختن / رسیدن
 Pîjiqandin ترکاندن / در کردن
 Pîjiqandin تکه پاره کردن / از هم جدا کردن
 Pîjiqîn ترکیدن
 Pîjiqîn تکه پاره شدن / از هم گسیختن
 Pîjme عطسه
 Pîjîjî پر از خار / خار دار
 Pîk bûn آبستن شدن / حامله شدن
 Pîkol kirin پا در زمین کوبیدن حیوانات (اسب، الاغ، قاطر)
 Pîl سست
 Pîl (2) ساق بازو (از آرنج تا شانه)
 Pîl (3) پولاد
 Pîl bûn سست بودن
 Pîl kirin سست کردن
 Pîl(1) فیل
 Pîl(4) تمبر پُست
 Pîlan طرح / نقشه
 Pîlav پلو
 Pîldar فال بین / رمال
 Pîle پله
 Pîle پله / رتبه / درجه
 Pîle لیز و سر خوردن / تلو خوردن
 Pîlekan پله / نردبان
 Pîleya germê درجه حرارت
 Pîleyî درجه
 Pîle درجه / پله
 Pîlik قاصد در مراسم عقد و ازدواج / پستیچی / شیشه شیر کودک

Piling پلنگ
 Pîlor خاگینه / غذایی حلو
 مانند که زمانی که به تازگی زایمان کرده اند می خورند
 Pîlor کته / برنج آب پز
 Pîlot خلبان
 Pîlox چیزی که برای خوردن نرم باشد و زیاد پخته باشد
 مشعل
 آتش
 Pîlpxandin ترش کردن
 Pîltan پیل تن / بزرگ هیکل
 Pîlte...فتیله چراغ و
 Pîlteya dil qetîn در مورد کاری نگران بودن
 Pîlûr نوعی حیوان چارپا
 Pîlûsk سوراخ تنگ / آویزه
 Pîmpar گیاهی که خورده نمیشود
 Pîن اسرار شخصی هر کس
 Pîن (2) پهن / فضولات حیوانی
 Pîن / Pînik (1) مرغدانی / لانه
 ماکیان
 Pînc کاسه / لگن
 Pînc (1) چوب سر تیز شده / میخ
 بستن حیوانات / چوب تیز شده ای که در محل لق میکوبند تا محکم شود
 Pîncar گیاهی که خورده میشود
 Pînd مقعد
 Pîndam خس و خاشکی جلو حرکت آب را سد میکنند
 Pîndandin باد کردن / پف دادن
 Pînde باد کرده
 Pîndepîr پیر جادوگر
 Pîndik مفصل / گل نشکفته / غنچه
 Pîndiloşk کوتاه و چاق / گرز / چماق
 Pîne تکه پارچه
 Pîngav آب جمع شده در یک گودال
 Pîngil مشعل
 Pîngirîn جمع شدن / روی هم افتادن
 / درخود ریختن / خود خوری

Pinî گدا / سائل / تکه های
 پاره پاره پاره پاره
 Pinîfî گدائی / سائلی
 Piole (1) بیکاره
 Pîp آکواریوم
 Pîpik سرنای که از نی درست
 میشود
 Pîqask نوعی گیاه که خام خام
 خورده می شود
 Pir پر / زیاد / صدای تمیز
 کردن دماغ
 Pîr پیر
 Pir تیرک اصلی
 Pîr (1) پیر / از کار افتادگی
 / پدر بزرگ
 Pîr bûn پیر بودن / پیر شدن
 Pir kirin اضافه کردن / دماغ خالی
 کردن
 Pir û kêmb کم و بیش
 Pir زیاد / فراوان
 Pîr(2) ماهر / کاردان / به عقل
 رسیدن
 Pîralî پر سویه
 Pîralî تکثر جانبیه /
 Pîran روستایی مشهور در
 کردستان ترکیه
 Pîranî بیشتر / اکثریت
 اکثریت Pîranîya
 Pîraye وسائل آرایش / گل
 Pîrbêj پرگو / پرسخن
 Pîrç مو / کرک
 Pîrçand فرهنگهای گوناگون
 Pîrçandî تنوع فرهنگی
 Pîrçî ترشو و اخمو
 Pîrçiqandin له کردن / سرکوب کردن
 Pîrd/ Pîre پل
 Pîrdeng چند صدا / تکثر نظرات
 Pîrê مادر بزرگ / پیر
 Pîreh نوزاد از دو نژاد مختلف
 / دو رگه
 Pîrejin پیر زن / زن سال دیده

Pîrejin پیرزن
 Pîrejin پیرزن
 Pîrek زن / زن شوهر کرده
 Pîrek زن
 Pîrek زن / همسر زن
 Pîrelk (جن) از ما بهتران
 Pîremêr پیر مرد
 Pîrendazî تجاوز به حریم دیگری /
 دست درازی
 Pîrepizk پیر زن بسیار سالخورده
 / پیر جادوگر/ پیر زنجرافی
 Pîrêze ساقه های به جا مانده
 بعد از درو در زمین / زمین رها
 شده
 Pîre پل
 Pirhejmar جمع دستوری
 Pirhejmar جمع / کثیر
 Pirhejmarî جمع / کثرت
 Pîrhêl چند بعدی
 Pîrhepok انکبوت پیر
 Pîrhevî تار تن / عنکبوت در
 حکایات پیر زن جادوگر و زشت و
 نابکار که سوار جارو میشوند و
 / پرواز میکند
 Pîrhevok تار تن / عنکبوت
 Pîrî (1) زیادی
 Pîrî (2) لثه دندان
 Pîrî / Pîrtî پیری / کهن سالی
 Pîrik پدر بزرگ و مادر بزرگ
 / ماما / پرستار زن زانو / تار تن
 زن پیر دوران دیده /
 مادر بزرگ
 Pîrîsk میقال / ذره
 Pîrkam هوسناک/ بیمار هوس
 Pîrmend مشاور ریش سپید و دانا
 Pîroje پروژه / طرح
 Pîrole (2) ضعف بیشتر
 Pîrole (3) خبر نا موثق
 Pîrole kirin خبر تایید نشده
 دادن
 Pîrot سفالکار

Pîrotankî مجاله شده و چین افتاده (پوست) / در هم رفته و مجاله شده

Pîrotankî bûn چین افتاده (پوست) / در هم رفته و آماس کرده

Pîroz مقدس / میمون / مبارک

Pîroz kirin مبارک کردن

Pîroz kirin تبریک گفتن / بزرگ داشتن

Pîroz مقدس / والا / مبارک / گرامی

Pîrozbahî تقدس / مبارکی

Pîroze فیروزه / نوعی گوهر

Pîrozname تبریک نوشته / کارت تبریک

Pîrozwer قدس / مبارک

Pîrpar پاره پاره / پاره پوره

Pîrpirok فرفره / پروانه ای که با باد می چرخد

Pîrr زیاد / فراوان

Pîrranî بیشترین / اکثریت

Pîrrbûn فراوانی

Pîrr-hindik کمابیش

Pîrs سوال / گرفتاری / کلمه

Pîrs kirin سوال کردن

Pîrs سوال / مسئله

Pîršeng آتش پره / ذرات جهنده از آتش

Pîrsgeh دفتر جوابگوئی به سوالات در موسسات و ادارات

Pîrsgirêk گرفتاری / اختلاف

Pîrsgirêk مسئله / قضیه

Pîrsîn سوال کردن

Pîrsîn / Pîrs kirin پرسیدن

Pîrsiyar سوال / تحقیق

Pîrsiyar سوال

Pîrsnîşan (علامت سوال در جمله ؟)

Pîrt تکه / پارچه

Pîrt pîrt bûn تکه تکه شدن

Pîrt pîrt پرت پرت کردن شعله آتش یا چراغ / دل زدن گاه و گاه آرام

Pîrtetal پرتقال

Pîrtî تکه پارچه

Pîrtî kirin تکه تکه کردن

Pîrtî û palaz رخت و لباس

Pîrtî تکه / قسمت

Pîrtik یک قطعه کوچک / بسیار کم و اندک

Pîrtikpîrtikî پارچه پارچه شده

Pîrtir / ریز ریز شده بیشتر

Pîrtixalî پرتقالی رنگ

Pîrtû کار پینه دوزی

Pîrtûk کتاب

Pîrtûkfiroş کتابفروش

Pîrtûkxane کتابخانه

Pîrûk خوراک بلغور

Pîrûsk استخوان پشت

Pîrxepîrx/ Pîrxînî خنده ناگهانی و با صدا / قهقهه

Pîrzane دانشمند / خیلی دانا

Pîrzimanî چند زبانی

Pîr پیر

Pîs کثیف

Pis پسر

Pîs بد / زشت

Pîşaftin تحریف کردن و مخفی کردن / دبین خود گم کردن

Pîşartin حرارت دادن و خشک کردن در حد سوختن

Pîşat پیش از موعد / قبل از وقت وعده شده

Pîsat مدفوع

Pîşe پیشه / کار / هنر / صنعت

Pîşegh مرکز صنعتی

Pîşemasî نوعی آبزی کوچک / ریز ماهی

Pîsepîs صدای باد شکم در رفتن

Pisepis kirin باد خارج شدن از چیزی باد کرده
 Pişesaz صنعتکار / کارآفرین
 Pişesazî صنعتکاری
 Pişêw چیزهای شرم آور/ مستهجن
 Pişî ادارار حیواناتی مانند ...گرگ و سگ و گراز و
 Pişik جگر سفید
 Pişîk گربه / پیشی
 Pişîk گربه
 Pişikreş نوعی بیماری کبدی / سیاه کبدی
 Pişikxerakirî کسی که به بیماری جگر سیاه شدن افتاده است
 Pişikش
 Pişîk گربه
 Pişîng گربه
 Pişirandin قاطی کردن چیزهای ریز و کوچک
 Pişîrîn ریز ریز شدن / خرد شدن و (ریختن بر زمین (در گیاهان
 Pişk (2) سهم / قسمت
 -pişk kirin قسمت کردن
 Pişk(1) همان / عین
 Pişk(3) شانس / قرعه
 Pişkandin عطسه کردن
 Pişkavkaz ماورای قفقاز
 Pişkdar شریک بودن / سهم داشتن
 Pişkepişk صدائی که از زیر لب دیگری بگوش می رسد/ صدای مش مش
 Pişkepişk kirin عطسه کردن پی در پی
 Pişkîn عطسه
 Piško باد فصلی / شوره پوست
 Pişkul پشکل / فضولات دام
 Pişkul واحد / بخش / قسمت /
 Pismam پسر عمو / عموزاده
 Pismam عموزاده / پسر عمو
 Pismet پسر عمه / عمه زاد
 Pişo (باروت (مواد انفجاری

Pîso آتش گرفتگی / بوی سوختگی / دمل محل سوخته
 Pişo صدای بانگ زدن گربه
 Pişopişo kirin صدا کردن گربه
 /با التمس کاری از دیگری خواستن خود را معطل
 Pispisandin کردن و عقب انداختن کاری
 Pişpişîn ترشروئی کردن (برای انسان) / رسیدن و ور آمدن خمیر
 Pispor ماهر در کاری / دانای کاری
 Pispor استاد / متخصص / کارشناس
 Pisporî مهارت در شغل و یا پیشه / کاردانی
 Pist پوست / چرم انسانها
 Pişt (1) پشت / عقب / ذم
 Pîst (1) یقه
 Pîst (2) پوست / چرم
 Pişt (2) طرفی که از روبرو دیده نمیشود / شال کمر
 -pişt jê standin محاصره کردن و طرف پشت را بستن
 Pişt rast راست / سر و سینه صاف
 Pişt re بعد از / پس از
 Pişt بعد از
 Pişt پشت / حمایت / نسل
 Pišta pehniyê پشت پا
 Piştband پشت بند / کمر بند
 Piste پسته
 Piştê (li ser) رو به پشت
 Piştetek متکا
 Piştên شال کمر
 Pistepist غرولند / غرغر کردن
 Piştepiştî یکی شدن و انسجام
 Piştevan پشتیبان / هوادار / دوستدار
 Piştevanî kirin پشتیبانی
 / هواداری کردن
 Piştevanî kirin پشتیبانی کردن / حمایت کردن
 Piştevan حامی / پشتیبان

Piştewanî kirin / حمایت کردن	Pisxalet	پسر خاله
پشتیبانی کردن	Pisxaltî	پسر خاله
Piştgerm پشتگرم	Pit	خواهر کوچکتر
Piştgir / پشتیبان / هوادار / پشت	Pît (2)	جرقه
به پشت	Pît (4)	کثیف و پژمرده
Piştgir / حامی / پشتیبان	Pît (5)	برکت / فراوانی
Piştgirî kirin / حمایت کردن	Pît (6)	محکم
طرفداری کردن	Pît(1)	حرف
Piştgirî / پشتیبانی / حمایت	Pît(3)	زیر و زرنگ
جلوی ... بودن	Pît(7)	در بندر لنگری که طناب
Piştgirî / حمایت / پشتیبانی کردن		کشتی را به آن می بندند
Piştgirîdayîn / حمایت اعلام	Pîtê!	آواز دادن و بانگ کردن
Piştgirtin / پشتیبانی کردن		دختران
کردن	Pitepit	گفته نامفهوم / پچ پچ
Piştguh kirin / بی پشت گوش انداختن	Pitepit kirin	صحبت دم گوشی /
خیال بودن		پچ پچ کردن
Piştgotik / گوژ پشت / خمیده پشت	Pîtî	دختر نوزاد و خواهر
Piştî (1) / باردوش / کوله پشتی / بار	Pitik	نوزاد دختر
پشت	Pitik / زن	دختر / دخترک
Piştî (2) / پس از آن / بعد از آن	Pîtol	فیلسوف
Piştî niv çiriya pêşîn	Pitpitok	غر غر زن / غرولند زن
-piştî nivro / بعد از ظهر	Pîtros	شعبده بازی / چشم بندی
Piştî / پس از / بعد از	Piv	سرای باد که از جایی تنگ
Piştik / بی تربیت و بی پرنسیب		بیرون آید / در گویش بچگانه ، گوز
Piştivanî / حمایت	Pîv	وزن / قیاس / اندازه
Piştkov / گوژ پشت	Piv kirin	در گویش بچگانه ، گوز
Piştêm / مرد روز تنگ / پشتیبان		کردن
روز بد و تنگ	Pîvan	مقیاس / توزین / وزن /
Piştovan / حامی / پشتیبان		کردن / ترازو / میزان
Piştperde / پشت پرده / پشت صحنه	Pîvan (2)	از نظر وزن و طول و ...
Pişttrast / ایمن و مطمئن		اندازه کردن / امتحان و آزمودن
Pişttrast bûn / اطمینان داشتن	Pîvan	اندازه / اندازه گرفتن /
/ پشت گرمی داشتن		وزن / مقیاس
Pişttrast kirin / اطمینان دادن	Pîvankî kirin	استاندارد کردن
/ پشت گرمی دادن	Pîvankî	استاندارد
Pişttrast kirin / تایید کردن	Pîvaz	پیاز
Piştstre / سپس / بعد	Pîvazok	پیازچه / پیاز سبز / ریشه
Piştstir / پشت		غده دار گیاهان
Piştstir / عقب	Pîvaz	پیاز
Pixal / پسر دانی	Pîvek	کُد / شماره مشخص کردن

Pîvok	نوعی گیاه که در زیر خاک / غده دارد و خورده میشود سوسن	Pol(3)	هسته میوه
Pix kirin	در گویش کودکانه ، ادرار کردن / ترساندن	Pol(4)	پولاد
Pix	صدای پاک کردن دماغ	Pola	پولاد / فولاد
Pixmik	گرد و خاک / گرد و غبار	Pola	فولاد / آهن آبدیده
Pixtî	خون دَ لمه شده	Polandin	تصنیف کردن / ردیف کردن
Pixtik	ریزه	Polat	پولاد
Pixtok	نوعی سنگ نرم و سبک	Polayî	فولادی
piyade	پیاده	Polayîn	فولادی
Piyale	پیاله / لیوان / قح	Pola	پولاد / فولاد
Piyan	سینی / پیمانه	Polemîk	بجث / مناظره
Piyanavê	لیوان آب / استکان	Polês	پلیس
Piyar	مهربان / با محبت	Polik	غنچه / سکه طلا و نقره
Piyarî	مرحمت / مهر بانی	Polik	نوعی سبزه که پخته شده آن خورده میشود
Piyase	قدم زدن آرام	Polîtîk	سیاست
Pîyase	بورس / مطرح	Polke	نخود فرنگی
Piz	جنین	Poniîjn	عطسه کردن
Pîzang	خرمگس / مگس حیوانات	Ponîjî	
Pizdank	رحم / محل جنین در شکم / کیسه نوزاد که پس از تولد از شکم مادر خارج میشود	Poniîjn	عمیق فکر کردن / بیصدا
Pizî	در شلوار جایی که کمر از آن عبور داده میشود	ماندن	
Pizik	گرچه ای (که در زمن قحطی (بیرون می آیند)	Por	موی سر / زلف
Pizînk	پستانک	Por	موی سر
Pizirandin	فرسوده کردن	Porçe	موی مصنوعی / مسواک / برس
Pizirîn	فرسوده شدن / پوسیده شدن	Porçe	وشانه برس
Pizîşk	پزشک	Porg	دَمَل / زخم چرکین
Pîzpîzik	سوت	Porik	پارچه ای که ریش دار است / ریش دار موی بالا تر از پیشانی که در تراشیدن مو آنرا وا می نهند و بر پیشانی می اندازند
Pizrik	گرچه	Porişk	کسی که شپش در سرش لانه گذاشته / کچل
Pizrik	جوش / دمل	Porkur	زنی که گیسوان خود را درسوگواری بریده باشد / گیس بریده
Pizrûk	باران ریز / نم نم باران	Porkur	مو تراشیده / کنایه از دختر داغدیده
Pk	در تاریخ نویسی	Porpare	مثل مو باریک
Plan kirin	برنامه ریزی کردن	Porrik kirin	رشته رشته کردن پارچه
Pok	پوچ / خالی	Porşikên	بیماری ریش مو
Pol (2)	زغال گر گرفته	Porteqal	پرتقال
Pol(1)	در مدرسه هر سال تحصیلی	Porxan	لباس از پوست گرانبها
کلاس درس /			

Porxan لباسی که از چرم گرانبها درست شده باشد
Porzer موبور / موزرد
Poş زدن با شاخ / شاخ زدن
Posat ملزومات / وسایل لازم
Posatşer زن پر دعوا در مورد /
Poşe سیبل
Poşî شال سر مردانه / سریند
Posîde پارچه ای
Posîde کس از کار افتاده /
Posîde bûn پوسیده
Posîde kirin پوسیدن
Poşîn سر بند بستن / شال بستن
Poşman به سر
Poşman نادم / پشیمان / بازگشته
Poşman bûn / توبه کار
Poşman پشیمان شدن
Poşmani پشیمان / ندامت
Post پوست / چرم
Post چرم / پوست کننده شده
Post kirin پوست کردن
Postal پالتوی چرم
Poste فرمان و دستوری که بر روی چرم نوشته شده است
Posteger پیک پستی / نامه رسان
Postexane اداره پست / پستخانه
Postnişan شیخ طریقت / رهبر صوفیان
Postxane اداره پست
Pot (1) پالتو / لباس گرم که در زمستان بر روی لباس به تن کنند
Pot(2) بت / صنم
Potik پاره پوره
Pofîn پوتین / کفش ساق بلند
چرمى
Poto کوتاه قد / ریزه
Pow عدد هیفده

Poxîn نوعی خوراک که از گندم برشته و خرد شده و نمک ساخته میشود
Poxte kirin حواس کسی را پرت کردن
Poz بیینی / نوک / پوزه
Pozberî رقابت / افت و خیز /
Pozbilind پست و بلند
Pozheçî از خود راضی
Pozisyon دماغ دراز / بیینی بلند
Pozisyon موضع / سنگر
Pozîtîf مثبت
Pozmik دهانه / قطعه چوبی که بر روی دهان بره و گوساله می اندازند تا جلو شیر مکیدن از مادرشان گرفته شود
Pozxane زندان / حبس
Pratîk عمل / عملی
Prensîp اصول
Prens شاهزاده
Prezervatîv کاندوم
Prînsîp اصل / اصول
Problêm مشکل / مسئله
Proje طرح / پروژه
Propaqanda تبلیغات
Proses پروسه / روند
Prosês روند
Proteîn پروتئین
Protesto kirin اعتراض کردن
Protez kirin پروتز کردن (جراحی)
ترمیم کردن
Protocol پروتکل / قرارداد
Provokatîv تحریک کننده
Pş (piştî zayîne) خلاصه شده بعد از میلاد مسیح در تاریخ نویسی
Puan نکته / امتیاز
Pûç پوچ / خالی / میان تهی
Pûç پوچ / توخالی
Pûg برف نوباریده و پوک
Pûjna پونه
Pûk پوچ / خالی
Pûl فولاد / پول

Pûl	پول
Pûl	تمبر
Pun /Pung	کوخ مرغ و خروس
	/ لانه مرغ و خروس
Pûng	پونه
Pûngal	لانه مرغ و خروس /محل
	...تخم گذاری مرغ و
Pûnik	لانه و آشیان پرندگان
	...خانگی مثل مرغ و خروس و
Pûr kirin	تاراج کردن /سفید کردن
	ظروف
Pûrt	مو /پر پرندگان
Pûrta binçengê	موی زیر بغل
Pûrtik	پر پرندگان
Pûş	خس و خاشاک /گیاه و علف
	بیکاره
Pûş	گیاه بدون استفاده
Pûşî (1)	شال سر / سر بند /شال
	کردن
Pûşil	ادب / تربیت / حیا
Pûşper	نام ماه کوردی برابر با
	(ماه ششم از تاریخ میلادی)مه
Pût	بت / صنم
Pûte	اهمیت / توجه
Pûte pê dan	اهمیت دادن /
	مورد توجه قرار دادن
Pûtparêz	بت پرست /نگهبان بتخانه
Puwaz	موادی که دندان را با آن
	پر میکنند
Puxte	عنصر تشکیل دهنده مواد
	/جوهر

Q

Qabilîyet	ابلیت / کار آئی / هنر
	و پیشه
Qabqab	کفش کف چوبی
Qabûr	تکه های شکسته کاسه کوزه
Qaç	نوعی عرعر
Qaçanî	کاسه
Qaçaxtı	قاچاق
Qaçî kirin	(زلف کوتاه کردن)
Qaçil kirin	سفید کردن / فرو
	ریختن

Qaçıl[1] پوکه / پوسته
 Qaçıl[2] غنچه
 Qad میدان / جولانگاه / محل
 و ماوا
 Qad صحنه میدان /
 Qadên Parastinê دفاعی میدان های
 Qadî دادرس / داد گر
 Qadûk تاوه / سینی کوچک
 Qaf سفت و سخت / کله سر
 Qaf bûn پارچه شدن
 Qaf kirin پارچه کردن
 Qafik سفال سقف بام / گلدان
 بلند سفالی
 Qafilqeda قضا / پیش آمد غیر
 منتظره
 Qafok سیل لجن و گل و لای
 Qafqafî پارچه پارچه شده
 Qafqiloz ظروف سفالی
 Qafق فرق سر
 Qahîm محکم / سخت
 Qaj نوعی درخت / نگیں
 Qajeqaj داد و بیداد
 Qajik سقزی که از درخت سقز به
 دست می آید
 Qajîn داد و هوار کردن
 Qal kirin گفتن / مطرح کردن
 Qal kirin بیان کردن / بحث کردن
 Qalbox نوعی درمان که به زخم
 حیوانات می زنند تا زخم کرم
 نیندازد
 Qalebal گفتگوی با داد و بیداد
 Qalib قالب
 Qalik خرده ریز جا مانده /
 ظرف خالی شده / پوکه فشنگ
 Qalind کلفت
 Qalind bûn کلفت شدن
 Qalkirin نقره را از مواد دیگر
 جدا کردن
 Qalo سنگ تختی که نان بر روی
 آن پخته میشود

Qalonçe نوعی حشره که به گندم
 صدمه میزند
 Qal بحث / بیان
 Qal صحبت / بحث
 Qamçûr ناکام
 Qame نوعی خنجر / سرنیزه تفنگ
 Qamik نگشت سیابه / بند مفصل
 Qamir گیاه پیر و شکننده / نی
 Qamir bûn پیر بودن (برای
 گیاه)
 Qamiş نیزار
 Qamk انگشت بزرگ / انگشت شاهد
 Qamkinik قد کوتاه / ریزه
 Qamûş نیزار
 Qamyon کامیون
 Qam قامت / قد
 Qang پاک کردن با بخار دهان
 Qang kirin پاک کردن با
 بخار دهان
 Qanî قانع / راضی
 Qanî bûn راضی بودن
 Qanik[1] کف دست
 Qanik[2] نوعی گیاه
 Qantir قاطر / استر
 Qantir قاطر / استر
 Qanûn قانون
 Qanûnî قانونی
 Qap گفته از حد خویش بزرگتر
 / لاف
 Qap berdan گنده گنده حرف
 زدن
 Qapan مغرور
 Qapût لباس کلفت و زمستانی /
 پالتو
 Qaq فرفره چوبی / تخم / یخ
 Qaqil نوعی چرا
 Qaqlibaz نوعی مرغ دریایی
 Qaqreş کفش چرمی سیاه
 Qarandin قیر زدن / هوار کردن
 Qarç نوعی درخت / مفصل ران
 Qarçik کفل

Qarçıkî کسی که از کفل به پائین
 شل باشد
Qarên صدای فریاد / قیر
Qareqar داد و بیداد / قیر کشیدن
Qarik فرد بیچاره
Qarîn قیر زدن / صدای قدقد مرغ
Qarînî قال و قیر
Qarix در داخل بوستان کرت
 سیزی
Qarîzmatîk کاریزماتیک / دارای جذبه

Qarot ساقه گیاه
Qartik میخ چوبی
Qarûşe جوانه شاخه
Qas مقدار / زمان
Qaş نگیان انگشتر / نگیان
Qasî (bi) به اندازه
Qasid پیامبر / قاصد
Qasidê qolfelekê عزرائیل ملک /
 الموت
Qasik ظروف غذا / ماهیتابه سرخ
 کردن غذا
Qaşil پوسته خالی / خرده ریز
 به جا مانده
Qaşoşlaj / مثلثی
Qat bûn جفت شدن / دو تا شدن /
 خمیدن بر روی هم
Qat kirin دو تا کردن / خمیدن /
 بسته کردن
Qat qat لایه لایه
Qatix ماست
Qatqatî هرچیزی که بر روی هم
 قرار گرفته باشد / بسته های بر
 روی هم
Qatqatî kirin از پائین به
 بالا روی هم چین
Qat طبقه
Qawêr محل خرمن / خرمنگاه /
 میدان خرمن
Qawin خربزه
Qawit ارزاق / خوراک

Qawûş کمربند / لاستیک و پلاستیک
Qax میوه خشک کرده و بی هسته
Qax kirin میوه ای که هسته اش در
 آورده شده و جلوی آفتاب خشک کردن
Qayde اندازه / روش
Qayde kesî kirin ادای کسی را در آوردن
 / تقلید کردن
Qayde ترانه سنتی / مانند / به
 سبک
Qayil راضی / قائل
Qayil bûn رضایت داشتن
Qayîm محکم / فشرده
Qayîm bûn محکم و فشرده
 بودن
Qayîm kirin محکم کردن و
 فشردن
Qaz غاز
Qaz مرغابی / غاز
Qazax بالا کشیدن / بلوز /
 گرمکن
Qazî قاضی
Qazim رسن بافته شده از پشم
 شتر
Qe / Qet هیچ وقت / مگر
Qe nebe حداقل
Qeb زیر آب بازی کردن / زور
 آزمائی
Qebale سند / قباله
Qebalek کمد داخل دیوار
Qebare قواره
Qebeqeb صدای مداوم خواندن کبک
Qebîle قبیله
Qebrax دیوس / زن فروش
Qebraxî دیوسی / قورمساغی
Qebristan قبرستان
Qebûl bûn پذیرفته شدن /
 قبول شدن
Qebz خشکی / یبوست
Qebz bûn خشکیت داشتن / یبوست
 داشتن
Qed قد / قامت

Qed u gamet	قد و قامت	Qela	قلع (فلز)
Qeda	بلا / فلاکت / فاجعه	Qela kirin	وسائلی که با قلع رویه کاری شده باشد
Qedandin	تمام کردن	Qelafet	قیافه / نوع چهره و آرایش آن
Qedeh	قدح / ظرف اندازه گیری	Qelandin	زغال کردن / از بین بردن / قتل عام کردن
Qedemgeh	توالف / دستشویی	Qelareşk	نوعی پرنده سیاه / کلاغ
Qeder	احترام / قدر / ارزش / بها	Qelaştin	پاره کردن از وسط / سوراخ کردن
Qeder	سرنوشت	Qelax	کپه فضولات خشک کرده
Qedexe	قدغن / ممنوع / حرام	Qelawani	حیوانی برای سوخت زمستان / یخچال
Qedexe	ممنوع	Qelb	دل / قلبی
Qedîm	قدیمی / دیرین	Qelem	قلم / وسیله نوشتار
Qedîmî	قدیمی	Qelembir	وسيله تراشیدن و تیز کردن مداد / قلمتراش
Qedîn	تمام	Qelemdank	قلمدان
Qedr girtin	قدر دانستن / ارزش دادن	Qelemon	بو قلمون نر
Qef	مخفیگاه / جای استتار / اطراف	Qelemtiraş	وسيله تراشیدن و تیز کردن مداد / قلمتراش
Qefaltin	گرفتن / بدست آوردن / قبضه کردن	Qelemzirêç	قلم مداد
Qefare	کلید بزرگ چوبی / کلوخ	Qelend	مهریه ازدواج
Qefare kirin	کلوخ در را انداختن	Qelend birîn	مهریه را معلوم کردن
Qefçil	زشت / نا زیبا	Qelender	زبر و زرنگ
Qefes	قفس / سینه	Qelenderî	زرنگ بودن و قابلیت داشتن
Qefilandin	منجمد کردن	Qeleqend	کله قند
Qefilîn	از سرما یخ زدن	Qeleş	خائن و ناپاک
Qefle	قافله / دسته	Qeleşî	خیانت و نا پاکی
Qefş	یک بسته علف / زلف	Qelew	چاق / گنده
Qehirandin	به قهر آوردن / ترساندن / از عصبانیت ترکاندن	Qelew bûn	چاق بودن / کلفت بودن
Qehirîn	قهر کردن / عصبانی کردن / از عصبانیت ترکیدن	Qelibîn	از جلو هل دادن و رفتن / در هم رفتن / واژگون شدن
Qehirîn	خشمگین شدن	Qelibîn	اتفاق افتادن
Qehitîn	قحطی و نایابی در پی داشتن	Qelîn	ازگرما خشک و سفت شدن / بر روی آتش پختن / از بی آبی پژمردن
Qehr	ظلم / غم و اندوه	Qeliqandin	گیج کردن / تحریک کردن / مداحی کردن از کسی
Qehreman	قهرمان / دلاور		
Qehremanî	دلاوری / قهرمانی		
Qehwe	قهوه		
Qehweyî	به رنگ قهوه / قهوه ای		
Qel	بو قلمون		

Qeliqîn	دستپاچه شدن / به هم آوردن	Qenc	خوب / نیک
Qelişandin	شکافتن / دریدن	Qenc	خوب / نیک / زیبا
Qelîsêl	گوشت پخته و سرخ شده در سینی بزرگ	Qencî	خوبی / نیکی / زیبایی
Qelisî	ضعف / لاغری / تنگی	Qend	قند / شکر
Qelişîn	چند دسته شدن / شکافته / دریده	Qendav	آب ولرم با قند شیرین شده
Qelîstek	درز / جرح / شکاف	Qendil	چراغ
Qelizandin	خود را دزدیدن	Qendil	منطقه قندیل
Qelîzîn	آزام و دزدکی رفتن / در پی فرصت بودن	Qentere	ستون بلند لوله مانند
Qelî	گوشت سرخ شده	Qepûşk	پوسته حلزون
Qelqeloşk	نانی که زیاده پخته شده / ترد و خشک	Qer	رنگ سیاه و براق
Qelş	درز / شکاف / خراش	Qeram	طاقق / مجال / درب ظروف
Qels	ضعیف	Qeramûşk	دانه های علفی که پوشیده از خار های چنگالدار است
Qels	ضعیف / لاغر / مردنی	Qerandin	غلتاندن / درد را از آن گرفتن
Qelsemêr	نامرد / ناجوانمرد	Qerar	تصمیم / نیت / قرار
Qelûn	پیپ / چوب سیگار	Qeraş	آسیابان
Qemalax	شکار کبک در روزهای برفی بدون استفاده از سلاح	Qêraş	با آینده
Qemandin	سوختن	Qerase	در جای گیر دادن و فشردن / بلند و کشدار / ماله
Qematik	پارچه بستن نوزاد / پارچه قنداق بچه	Qerasî	گیلاس
Qemb	شیره چسبناک	Qerax	پهلوی / ساحل و کنار دریا
Qemç	دُم	Qerçimî	تا شده / له شده
Qemçik	شلاق بافته شده	Qerd	قرض / دین
Qemer	رنگ قهوه های تیره	Qerebalix	هیاوو / سروصدای
Qemera	دوربین	Qereçî	کولی / لحیم کار
Qemerdîn	لواشک قیسی	Qerem	نیزار
Qemerê vekirî	سبزه / گندم گون	Qeresî	گیلاس
Qemirandin	با حرارت تغییر رنگ دادن / خشکاندن و سوختن	Qerf	شوخی / طنز
Qemsî	در آواز دوصدائی کوردی / نفر دوم که گفته آواز خان اولی را تکرار میکند گفته میشود	Qerfî	مزاح گو
Qemtik	دستمال ابریشمی کوچک	Qerfok	طناز / شوخ
Qemûşk	رویه خشک زخم	Qerf	مسخره کردن / شوخی کردن
		Qerimandin	از حرکت انداختن
		Qerîn	رها کردن / ول کردن
		Qerîngan	نوعی علف یونجه مانند
		Qerisandin	نگه داشتن / منجمد کردن
		Qerisandin	مسدود کردن / یخ کردن

Qerisîn بی حرکت ماندن / منجمد شدن
 Qerisîner فریزر
 Qerisîner یخچال
 Qermîçandin بر روی هم فشردن /
 مچاله کردن
 Qermîçîn کج و کوله شدن / در هم
 مچاله شدن
 Qermîçok مچاله / در هم رفته
 Qermîn ایستادن و از حرکت باز
 ماندن / سرد شدن و منجمد شدن
 Qernebît کلم
 Qerome نوعی درخت که به کار
 خمیدن می آید و از آن عصا ساخته
 میشود
 Qeroş عشق به هنر
 Qerpal پینه و تکه / ریش ریش /
 روی هم پوشیدن
 Qerqaf پارچ آب / ظرف آب
 Qerqaş خاکستری
 Qerqere قرقره نخ
 Qerqêşûn پولاد / چیز خشک و سخت
 Qerqîlk خشک شده
 Qerqûde اسکلت / لاشه
 Qersîl محل تر و خیس
 Qersûn دیزی دهان گشاد
 Qert علف زرد و خشک / انسان و
 حیوان پیر و فرتوت
 Qert bûn پیر شدن
 Qertaf حرف اضافه که با آمدن
 همراه کلمه معنی آنرا تغییر
 میدهد / عسل تازه
 Qert کارت
 Qerwaş کلفت / زیر دست زن
 Qerz قرض / وام
 Qerzdar وامدار / مقروض
 Qeşa یخ
 Qeşa girtin یخ بستن
 Qesab گوشت فزوش / قصاب /
 کشنده بی رحم
 Qeşadank قاب یخ / ظرف یخ

Qeşartin سفید کردن / پوست رویه
 را بر داشتن
 Qesd قصد / نیت
 Qeşe کشیش / روحانی مسیحی
 Qesel ساقه گیاه به جا مانده
 بعد از درو / ساقه مانده در زمین
 Qesem قسم / سوگند
 Qeşeng زیبا / قشنگ / خوشکل
 Qesîl بالکن جلوخانه
 Qesîs خسیس / بخیل / حسود
 Qeşmer بی شخصیت / مسخره
 Qesp خرما / ازطلا
 Qespik پرنده ای است
 Qesr قصر / کاخ
 Qesrawî مثل قصر و کاخ / کاخ
 مانند
 Qest مقصد / هدف
 Qestbane دروغکی
 Qestîka به دروغکی
 Qet ریسمان کوتاه / یک قطعه
 رسن
 Qetab حرف اضافه که دنبال کلمه
 می چسبد و معنی آنرا تغییر میدهد
 Qetandin تمام کردن / کوتاه کردن
 / قطع کردن / پایان بردن
 Qetîn کوتاه شدن / پاره شدن /
 تمام شدن / قطع شدن
 Qetl کشتن ناروا
 Qetl kirin به ناروا کشتن
 Qetran کنایه از خیلی سیاه /
 سیاه / قیر
 Qetran kirin قیر کردن (بام
 ...)
 Qetûf سبد حمل انگور
 Qevd بسته / یک بغل (برای گل
 و گیاه) / دسته چاقو یا شمشیر
 Qewad دیوس / قورمساغ
 Qewal رهبر دینی ایزیدیان
 Qewam دستگاهی که صداها را
 ضبط می کند / ضبط صوت

Qeware قالب / قواره / زخم / عمیق / یک قسمت
 Qewarok زمین کشف شده
 Qewartin گشاد کردن
 Qewaztin از رویش پریدن / عبور / از رویش
 Qewet قدرت / نیرو / توان
 Qewimîn رخ دادن / اتفاق افتادن
 Qewimîn اتفاق افتادن / انجام گرفتن / روی دادن
 Qewîn محکم / فشرده / قایم
 Qewirandin بیرون کردن / دک کردن
 Qewirîn بخشیدن / عفو کردن
 Qewitî پند / نصیحت / تنبیه / پرورده
 Qewitî lê kirin تنبیه کردن / نصیحت کردن / پروردن
 Qewl قول / گفته / کلمه
 Qewm ملت / قوم / نژاد
 Qewnik کدو
 Qewsik کمان کوچک / پرانتز کوچک
 Qêxane نیمرو (تخم مرغ تفتیده در روغن گوئی (تو گوئی که ...)) / باید
 Qeyar ماده چسپاندن ظروف سفالی شکسته
 Qeyd kirin قید کردن / ثبت کردن
 Qeyd û zincîr غلاده یا حلقه ای که به گردن مجرمان می اندازند
 Qeyda kesî bûn سر بار کسی بودن / سر کسی بودن
 Qeydik [1] حلقه ای برای بستن حیوانات
 Qeydik [2] مفصلی که دست را به بازو می بندد / مفصلی که پاها را به ساقها میبندد
 Qeyd ثبت
 Qeymax نیمرو
 Qeymeqam قائم مقامی

Qeymeqam قائم مقام / استاندار
 Qeyran بحران / اوضاع در هم و برهم
 Qeyran بحران
 Qeyre میانسال / مجرد / ازدواج نکرده
 Qeyre bûn در خانه ماندن و شوهر نکردن
 Qeyrejîn / Qeyremêr زن و مردی که تا میانسالی ازدواج نکرده اند
 Qeys قیاس / اندازه
 Qeysî قیسی / زرد آلو
 Qeysik چوب زیر بغل افراد شل
 Qeysî قیسی
 Qeytan قیطان
 Qez ابریشم
 Qeza قضا و قدر / رویداد غیر منتظره / تصادف
 Qezanç kirin کسب کردن / بدست آوردن
 Qezaz ابریشم فروش / پینه دوز
 Qeza حادثه / اتفاق
 Qezenc kirin سود کردن / برنده شدن / بدست آوردن
 Qezenç کسب / سود / دستاورد
 Qezî kirin گفتن / روایت کردن
 Qible قبله (مسیر رو به خانه کعبه)
 Qiblename قطب نما
 Qibî مسیحی
 Qîç چشم نیمه کور / بلند / فراخ / اندک
 Qîç bûn بلند بودن / فراخ بودن / دیده شدن
 Qîçî نوعی گیاه سبری که نپخته خورده میشود
 Qîçik زرد روشن / کاه رنگ
 Qîcilokî کسی که بر اثر بیماری رنگش زرد شده باشد
 Qîçrût لنگ لخت
 Qidîk / Qidqidik جای حسا بدن برای قلقلک

Qidûm روش / طرز / نوع / طاقت
 / توان
Qidûm şikestin بی توان شدن / از
 قدم افتادن
Qijandin فریاد کردن / هوار کردن
 / گریاندن
Qijik نوعی پرنده / کلاغ
Qijik کلاغ / بدبخت / بیچاره
Qijilandin تفت دادن با روغن بر روی
 آتش
Qijilîn سرخ شده در روغن
Qijîn فریاد کردن / داد زدن /
 گریستن
Qijirandin سرخ کردن در روغن / دمای
 زیاد دادن / دروغ گفتن زیادی
Qijnik کنه
Qîl دندانهای نیش / دو دندان
 بالا و دو دندان پائین در جلو دهان
Qilal قله کوه / نگهبان
Qilalî نگهبان / مراقب
Qilalî kirin نگهبان بودن و
 مواظبت کردن
Qilamcîk گنجشک / پرنده ای است
Qilç در بازی پیروز شدن / کج
 / جوی کوچک آب
Qilêr چرک / نا پاکی
Qilêwî فراق / رنج دوری
Qilî bûn قهرداشتن
Qilîç کوچکترین انگشت در دست و
 پا
Qilik کلید چوبی در / کلون
Qilinc kirin از سرما یا
 بیماری خود را فشردن
Qiloç شاخ
Qilozan بلندی
Qilpik بادی که از سیری از گلو
 در می آید / سسکه از سیری
Qilqilîç انگشت کوچک
Qilqilik نوعی قفل یا کلون چوبی
 الکی مشغول شدن
Qilqilîn الکی مشغول شدن
Qilâmik ناقص از دست و یا پا

Qîm رضایت / سیری
Qimar قمار / بازی پولی و یا
 مالی
Qimarbaz قمار باز / شوخ طبع
Qîmet ارزش / بها / وزن
Qîmet قیمت / قدر / ارزش
Qimil ملخ
Qinare دباغ خانه
Qinc طول / درازا
Qincok خط طولی / نمودار طولی
Qinik لانه پرندهگان خانگی مانند
 مرغ و اردک
Qinût بخیل / حسود
Qinyat / Qinaet باور / قناعت
Qiq استخوان مفصلی / لاغر /
 لنگ دراز
Qîq در جا / پهلو / خشک زدن
 از حیرت / شک
Qîq bûn از قدم افتادن و لاغر شدن
Qîqeçiq (صدای خروس) قوقولی قوقو
Qîr داد / فریاد بلند / کلاغ
 سیاه / قیر
Qîr kirin از بین بردن / قتل عام
 کردن
Qîr û qetran سیاه و تاریک
Qîr قتل عام / مرگ دسته جمعی
Qiraç زاویه بین دو خط متقاطع
Qirak کلاغ سیاه
Qiral امپراتور
Qîrandin داد زدن / قیر زدن
Qîrar عهد / قول
Qîrask زیانبار / بلای آسمانی
Qirç صدای شکستن چوب /
 استخوان / ملامین و هر چیز سخت
 (قرچ)
Qîrçandin شکستن / صدای شکستن از
 آن در آوردن
Qîrçeqirç صدای مداوم سوختن هیزم و
 یا صدای تیر اندازی مداوم
Qîrçîn صدای کشیدن مهره ها از
 هم و یا شکستن

Qırçîmî صدای شکستن
 Qırçîmî pe ketin صدای شکستن از آن بلند شد
 Qird نوعی حیوان که به غیر از حرف زدن همه رفتارهای انسان را تقلید میکند
 Qirdîk چنډش / زنی که به نا پاک‌ی نامش بر زبانها افتاده
 Qire خربزه
 Qirêdît اعتبار
 Qirêj bûn کثیف بودن / نا پاک بودن
 Qirêj kirin کثیف کردن / آلوده کردن
 Qirêjok کسی که به کثافت و چرک بودن عادت کرده باشد
 Qirêjzîf کثیف / زشت
 Qirên صدای دعوا و کشمکش
 Qireqir صدای مرغ بعد از تخم (نهادن / قد قد برای مرغ) صدای
 Qireqir kirin قبل از تخم نهادن
 Qirik گلو / حلق
 Qirika hev ketin یقه همدیگر را گرفتن / با هم گلاویز شدن
 Qirikî کامی / سقف دهانی
 Qirik گلو / گلوگاه
 Qirim داس / داس بزرگ
 Qirîn فریاد کشیدن / فریاد
 Qirîter معیار
 Qirîza dil سکتة قلبی
 Qirîz بحران
 Qirjal خرچنگ
 Qirjik خاروخاشاک
 Qirneqos تخت روان
 Qirneqot تخت روان / تختی که بوسیله چند نفر و بر دوش حمل میشود
 Qirnî گنه
 Qirp صدای شکستن / قرچ
 Qirp kirin شکستن
 Qirp şikestin ناگهان شکستن

Qirpik سکسکه از سیری / باد
 گلو از سیری
 Qırqıçandin از تشنگی زبان و گلو خشک کردن
 Qırqıçîn گلوی کسی خشک شدن / تشنه شدن
 Qırş خاروخاشاک
 Qırşîk خس و خاشاک ریز
 Qirt تکه / کم / رشوه / حيله باز
 Qirt xwarin رشوه خوردن
 Qirtî حيله بازی / فریب کاری
 Qirtik پوسته خشک شده روی زخم / شوره سر
 Qise kirin گفتن / بحث کردن
 Qisim سهم / قسمت / گروه
 Qismet نصیب
 Qismqere kirin تقسیم کردن / پارچه پارچه کردن
 Qismt بخش / قسمت
 Qît ساقه / در دید و در چشم
 Qitî آجر
 Qîtik ساقه کوچک / ساق پا / گره / بست
 Qîtik خیلی سریع / فوری
 Qîyame سر بالائی
 Qîyamet قیامت / زنده شدن بعد از مرگ
 Qîz دختر
 Qîzap دختر عمو
 Qîzmet دختر عمه
 Qîzmet دخترعمه
 Qîzmetik دخترعمه
 Qîztî دختر بودن / دختری / دختر برادر عروس
 Qîzخال دختر دایی
 Qîzخاله دختر خاله
 Qoç [1] شاخ / شاخ زدن حیوانات برای یکبار
 Qoç [2] کمینگاه شکار حیوانات / دام برای شکار حیوانات درنده

Qol دم کوتاه / دم بریده / دسته / دفعه

Qolik سوراخ کوچک

Qolinc قولنج / دردی که در 1. روده ها می پیچد

Qompîr سبب زمینی

Qomunikasyon ارتباط

Qonax مرحله

Qonax سطح / مرحله

Qonc مچاله

Qonc زمین شخم نزده

Qonferans کنفرانس

Qontrol کنترل

Qopaçe دکمه / نر / ماده

Qopik بوته / بوته شاخه

Qopiz قبض / فیش

Qoqaîn کوکائین

Qor پیر از کار افتاده / ردیف / نوبت / دسته

Qorç شاخ

Qorede حیوان لاغر و مردنی

Qorên عر زدن

Qoreqor زوزه

Qorî چایدان / قوری

Qorik کفل / بالا تر از ساق ران

Qorzî زاویه / گوشه

Qoş بیرون آوردن احشام از (شکم) در مورد حیوانات

Qose چوب سیگار / پیپ

Qot ساندویچ / لقمه / قله

کوه

Qotik درد / الم / حرف خشن / برس / تپه / بوته

Qû (قو) نوعی پرنده

Qube قوسی ساخته شده بر مسجد یا محل مقدس / گنبد

Qûç چیزهای روی هم ریخته شده / سنگهای روی انباشته شده

Qûç bûn روی هم انباشته شدن / پر شدن

Quds قدس / شهر پیامبران در فلسطین

Qul سوراخ / درز / شکاف

قراش / ترک

Qul bûn سوراخ شدن / درز شدن / خراش برداشتن / ریش ریش شدن

Qul kirin سوراخ کردن / درز کردن / خراشیدن / ریش ریش کردن

Qulac شانه / حد فاصل یک شانه تا شانه دیگر از پشت

Qulbik دسته در / دسته قوری

Qule اسب و خری که رنگش خاکستری باشد

Qulebaz حيله باز / حقه باز

Qulebazî حقه بازی / حيله بازی

Qulefiskî rûniştin روی پا نشستن بدون آنکه باسنها به زمین افتد

Qulibandin واژگون کردن / باز گرداندن / پژمراندن

Qulibîn واژگون شدن / بازگشتن / پژمردن

Qulik سوراخ

Quling درنا

Qulipîn فریب دادن / از دید پنهان شدن

Qulîzen هشدار / آژیر خطر

Qulopanî پشتک

Qulopanî kirin پشتک زدن

Qulopilo شلخته

Quloz بلند / افراشته

Quloz bûn بلند بودن / افراشته بودن

Quloz kirin بلند کردن / افراشتن

Qulozan بلند

Qulp دسته حلقه مانند ظروف / سوراخ دکمه

Qulqule قلابه در / حلقه در

Qulqûl ریش ریش / سوراخ سوراخ

Qumaş پارچه

Qûm شن و ماسه

Qûn کون / سوراخ
Qunbere ستاره هایی که در اواسط تابستان دیده میشود و خیلی نورانی است
Qunc گوشه
Quncal جلیقه
Quncik گوشه تنگ
Quncirandin نیشگون گرفتن
Quncirûk یکبار نیشگون / دانه های خار دار نوعی علف
Qûndare کفش چرمی که پاشنه چوبی دارد
Qundax بچه / طفل / قنذاق اسلحه
Qûnde / Qûnek مردی که کون میدهد / کون ده / زنی که فاحشه است
Qûndetî / Qûnekî کون دهی / فاحشگی
Qûnek کونی
Qûnfireh کون گشاد / بی غیرت / ترسو
Qûngiran چاق سنگین
Qûntar دامنه (برای کوه) / کوهپایه
Quraf ترس و خوف
Quraftin بی حرکت ماندن / پیچاندن
Quran / خمیدن / فشردن / انگور چیدن / کتاب مقدس مسلمانان / قرآن
Qurban قربانی (حیوانی که خیرات میشود) / جانفدا
Qurban dan قربانی دادن / فدا کردن
Qurban kirin فدا کردن
Qurcûm علف پس مانده از خوردن حیوانات که به کار سوختن می آید
Qure از خود راضی
Qure bûn از خود راضی بودن
Qureder نفرینی است در معنی زهر مار یا خفه شو
Qurequr صدای قورباغه و شکم گرسنه

Qurf علف نی که زود هنگام چیده میشود
Qurfik سبد کوچک
Qurifandin چیز های خشک راتا کردن و کوتاه کردن / بر روی هم خمیدن
Qurifîn چیز های خشک را تا کردن و کوتاه کردن
Qurîn قور قور کردن
Qurix ستاره های درخشان در تابستان
Qurm شکم بر آمده درخت / بدنه کلفت درخت / بوته درخت
Qurmiçandin فشردن و له کردن
Qurmiçîn بر اثر فشار له شدن
Qurnaz رزنگ / شارلاتان
Qurnazî kirin زرنگی کردن
Qurom bûn ساکت و بی حرکت
Qurqurbeg حرف نا سزا به معنی سگ برای مرد و ماده سگ برای زن
Qurt قورت
Qurtandin در حلق قورت دادن
Qurtik حلق / گلو
Qurufîn (..قطع شدن) سیم
Qurût در بازی برنده شدن / صدای نوشیدن آب توسط حیوانات
Qûş بند چرمی که در زیر شکم اسب بسته میشود
Qûş li yêkî teng kirin کمر یکی را فشردن
Qusan مچاله و کنده شده
Qusandin مچاله کردن و کندن / بریدن / لخته کردن خون یا مایعات
Qusîn لخته کردن / کندن و کوتاه کردن
Qûşxane دیگ بدون دسته
Qut بریده / کوتاه
Qût خوراک / خوردنی / دانه مرغ و ماکیان
Qut bûn پاره شدن / کنده شدن
Qut bûn قطع شدن / بریده شدن

Qut kirin / بریدن / کوتاه کردن /
 قطع کردن
Qut kirin / بریدن /
 قطع کردن
Qutabî آموزش
 مدرسہ
Qutb پیشوا / بزرگتر از همه
 (3. قطب (ابتدا و انتهای زمین
Qutifandin از ترس بی حرکت
 کردن
Qutifandin از ترس یا سرما خشک کردن
Qutifi به حدی ترسیده که بی
 حرکت مانده
Qutifîn از ترس در جا خشک زدن
Qutifîn از ترس یا سرما خشک شدن
Qutim بوته درختچه
Quwet قوت / نیرو / قدرت
Quwet قدرت / توان
Quz اندام تناسلی ماده
Qûze محلی که آفتابگیر نیست
Quzfiroş فاحشه / قحبه / دیوس /
 قورمساغ

R

Ra ریشه / رأي / نظر /
 دیدگاه
Ra jê bûn حل شدن مسایل
Rabêj قیافه
Raber تقدیم
Raber kirin تقدیم کردن / پیش
 کش کردن

Raber xistin	ترغیب کردن / با	Radikalîze kirin	رادیکالیزه کردن
	اصرار و ادا کردن / به کسی		افراطی کردن /
	فهماندن	Radîkalfîzm	رادیکالیسم /
Rabezandin	ابرو درهم کشیدن		مکتب افراطی گرایان
	/ ترشرویوی و اخم کردن	Radyo	راديو
Rabezîn	ابرو درهم کشیدن /	Ragehandin	رساندن / اطلاع
	ترشرویوی و اخم کردن / حمله / یورش		رساندن
Rabihardin	گذراندن (زندگی	Rageş	بیمار عصبی
)		Rageşî	کله شقی / لجاجت
Rabihîstin		Ragihêje	خود را به چیزی رساندن
Rabirdû	گذشته / ماضی	Ragirtî	پر/ لبریز/ کشیده / صاف
Raborandin	گذراندن /	Ragirtin	مانعت کردن / تحمل کردن /
	نگهداشتن / حمایت کردن		کشیدن / صاف کردن
Raborî	زمان گذشته / سرگذشت	Ragirtname	حکم جلب / حکم
Raborî kirin	گذراندن /		دستگیری
	نگهداشتن / حمایت کردن	Ragirtxane	بازداشتگاه
Rabûn	بیدار شدن از خواب / قیام /	Raguhashtin	رساندن / فاصله
	(بلند شدن) از جا کردن		انداختن
Rabûn û rûniştin	رفتار / نشست و	Rahatî	عادت داده شده
	برخاست	Rahatin	عادت کردن
Rabûneve	دوباره برخاستن /	Rahejandin	تکان دادن شدید
	بازیابی کردن		چیزی
Raçandin	بافتن / درست کردن /	Rahejin	تکان خوردن شدید چیزی
	ساختن / پایه ریختن / بافندگی	Rahêl	بالادست / منطقه بالا
Raçav	انتظار	Rahêlan	برجای ماندن
Raçav kirin	پاییدن	Rahêlandin	بر جای گذاشتن /
Racivandin	یکی کردن /		پرداختن به / حمله و ورشدن به
	ترکیب کردن / مجتمع کردن / جفت	Rahibe	راهبه
کردن		Rahînan	عادت دادن
Racivîn	چروک شدن / چین خوردن /	Rahîştin	گرفتن / نگه داشتن /
	خشک شدن / منقبض شدن		ناگهان حمله کردن
Radan	نیش زدن / زدن /	Rajêr	تبعه / ملی / شهروند /
	گاییدن		سمت پایین
Rade	مقام / پله / درجه /	Rajor	سمت بالا / حاکم / حکمران
	مرحله	Rakêşandin	جلب کردن / جذب کردن
Rader	مصدر	Rakêşin	درگیری / کشمکش
Radera hevedudanî	مصدر مرکب	Rakêştin	درگیری / جدل / جر و بحث
Radest	تسلیم	Raketan	خوابیدن
Radest kirin	تسلیم کردن /		خوابیدن
	تحویل دادن	Raketin	خوابیدن
Radîkal	رادیکال / تندرو /	Rakîb	رقیب
	افراطی		

Rakirin	بلند کردن / کندن / از میان برداشتن / شخم زدن	Rapêş kirin	نشان دادن / حمله کردن / تقدیم کردن
Rakişandin	نزاع / درگیری	Rapor	گزارش
Rakişîn	عقب نشینی	Raqetandin	رساندن / به پایان رساندن
Raman	تفکر / اندیشه	Raqetîn	جدا کردن / دور کردن
Raman kirin	اندیشیدن / فکر کردن	Rarûyî yekî ketin	همراه یکی شدن
Raman û beyan	شرح و نظر	Raser	قسمت بالایی
Ramanî	فکری / اندیشه ای	Raser bûn	ریاست کردن / پیشقدم شدن
Ramanvan	اندیشمند / متفکر	Rasernav	سرتیتر / عنوان
Ramanwer	متفکر / اندیشمند	Rasine	طناب
Ramedan	دراز کردن / خواباندن / زمین گذاشتن / خوابیدن / دراز کشیدن	Raspartin	تکیه کردن
Ramedandin	خواباندن / زمین گذاشتن / پهن کردن / مسطح کردن	Raspêre	امانت دادن / پشت دادن / به جایی درست / حقیقت / میدان
Ramedîn	خوابیدن / استراحت کردن	Rast	روبرو / راست بودن / درست بودن
Ramîn	اندیشیدن / فکر کردن	Rast bûn	صاف بودن / برخورد کردن / اتفاقی بهم رسیدن
Ramiyar	سیاستمدار	Rast hatin	رسیدن
Ramiyarî	سیاست / سیاسی	Rast kirin	صاف کردن / درست کردن
Ramosan	ماچ / بوس	Rastandin	شق کردن / تأیید شده / تصدیق شده
Ramûsan	بوسیدن / ماچ کردن	Rastandin	قبول کردن / تأیید کردن / تصویب کردن
Ramûstin	بوسیدن / ماچ کردن	Rastaxaftin	درست صحبت کردن
Ramyar	سیاستمدار	Rastbîn	حقیقت شناس
Ramyarî	سیاست	Rastek	خط کش
Ran	ران	Rastênhev	خطوط موازی
Ranav	نظریه / اشاره / تلقین	Rasteqîn	درست / واقعی
Ranam	اظهار عقیده / پیشنهاد / الهام	Rasterast	مستقیم
Ranaviş	نظریه / اشاره / تلقین / اظهار عقیده / پیشنهاد / الهام	Rasterê	راه درست / بدرقه
Randin	جلو بردن / راندن / بردن	Rasterê bûn	به راه درست رفتن / بدرقه شدن / افکار درست داشتن
Randîn	هدایت نمودن	Rasterê kirin	در راه درست قرار دادن / بدرقه کردن / به تفکر درست سوق دادن
Ranik	ران کوچک	Rastexêz	خط راست
Ranza	لحاف / پتو	Rastgir	محافظه کار
Rapêç	پیچش	Rastgo	راستگو / صادق
Rapêçan	بالا زدن / بالا کشیدن		
Raperfîn	عبور کردن از رودخانه / گذشتن از / پرش		
Raperişandin	عبور دادن / پرش دادن		

Rasthatin	مواجه شدن	Rawes	ایستگاه
Rasthatinî	روبه رو شدنی / تصادفی	Raweşandin	به لرزه درآوردن
Rastî	راستی / درستی / صداقت	Rawest	فاصله / تنفس بین کار یا برنامه
Rastî hev hatin	واقعیت / حقیقت / درستی	Rawestandin	مقاومت کردن
Rastî hev hatin	واقعیت / حقیقت / درستی	Rawestandin	متوقف کردن
Rastî hev hatin	واقعیت / حقیقت / درستی	Rawestgeh	ایستگاه
Rastîn	واقعی	Rawestîn	رکود / ایستایی / کساد
Rastker	ویراستار	Rawestîn	انحطاط
Rastkêş	جدول / خط کش	Rawestîna aborî	رکود اقتصادی
Rastkirin	ویرایش / تصحیح / ثابت کردن / تصدیق کردن	Raweya bilanî	حالت شرطی / وجه
Rastnivîs (r)	املاء	Raweya bilanî	شرطی
Rastnivîsîn	درست نویسی /	Raweya fermanî	حالت امری
Rav hilanîn	دنبال کردن یک حیوان	Raweya hekînî	حالت شرطی
Rav	شکار / شکار کردن / جستجو کردن / خطوط موازی	Raweya pê...ker	حالت اخباری
Rava	علامت / نشانه	Rawir	جانور شکاری
Rava kirin	(بالا آمدن) کامپیوتر	Raxer	فرش / قالی / زیلو
Ravayî yekî kirin	نشانه گرفتن کسی	Raxistin	پهن کردن / باز کردن / آشکار کردن
Rave	شرح	Raxistina rûpelan	صفحه آرایی / نقشه / ترکیب / ساخت / صفحه بندی
Rave kirin	توضیح دادن / روشن ساختن / تعریف کردن	Ray	رای / حق انتخاب / نظر / قضاوت
Ravekar	مفسر / شرح کننده	Raya didanî	عصب دندانی
Ravekew	شکار کبک	Raya giştî	افکار عمومی / فکر همگانی
Ravgeh	شکارگاه	Raye	نیرومندی / قدرتمندی
Ravker	شکارچی	Rayedar	با مقام / مقام دار
Ravravî	پارچه با طرح خط موازی / راه راه	Rayedarî	مقام داری
Rawe	حالت / حوصله / حال / خلق	Rayêl	خط تلفن / کابل
Rawêj [I]	تخمین / گمان / در فکر فرورفتن / شک کردن	Rayêx	فرش و وسایل پهن کردنی داخل منزل
Rawêj [II]	مشورت	Rayêx	فرش و وسایل پهن کردنی داخل منزل
Rawêj kirin	مشورت کردن	Raye	وظیفه
Rawêjer	مشاور	Rayîş	شیوه / طرز
Rawêjerê leşkerî	مشاور نظامی		
Rawêjerî	مشاوره		
Rawêjî	مشورتی / تخمینی		

Rayıſa bazarê	شیوه داد و ستد و معامله	Rebenok	خشخاش / یک نوع لاله / کوک
Raz	رمز و راز / سر	Rebeq	با هم / پشت سر هم
Razan	خوابیدن	Rêber	رهبر / راهنما / رئیس
Razandin	بستری کردن / خوابانیدن	Rêberî	رهبری / سرکشی / ریاست
Razanxane	اطاق خواب	Rêberî kirin	رهبری کردن / راهنمایی کردن
Razber	چیز غیر قابل توجه	Rêbir [I]	رهبر / راهنما
Razepeyv	کلمه و نشانه های رمزی برای اطلاع رسانی	Rêbir [II]	راهزن / طیار / دزد
Razgir	شخصی که اطلاع رسانی یک رهبر را می کند	Rêbirî	رهبری / راهزنی
Razî	پذیرنده / قبول کننده	Rêbiwar	معبر / پاساژ / راهرو / گذرگاه / عابر پیاده / مسافر / رهسپار
Razî kirin	راضی کردن	Rêbiwarî	مسافرت / سیاحت / سفر
Razyane	نوعی گیاه دارویی / رازیانه	Rêç	اثر چیزی / ردپا
Rê	راه / چاره / هنر	Rêç kirin	دنبال هم ردیف کردن
Rê birîn	بستن راه و ایجاد مزاحمت	Rêçal	پنیر کوپه / پنیر کهنه
Rê dan	راه دان / اجازه دادن	Rêçalî	لبنیات
Rê ketin	به راه افتادن / شروع شدن	Red kirin	رد کردن / نپذیرفتن
Rê kirin	فرستادن / از بین بردن	Redaksîyon	هیئت تحریریه
Rê û dirb	چاره / راه-حل	Redaktor	سردبیر
Rê û rêçik	اصول و قاعده / راه و روش	Rêdar	راهنما / راه بلد
Rê û resm	راه و رسم / سنت / عرف	Rêder kirin	منحرف کردن
Rê û rêwan	امکان / احتمال	Rêderketin	انحراف / منحرف شدن
	چیز ممکن /	Rêderxistin	منحرف کردن
Rê û rizm	راه و رسم / سنت / عرف	Rêdîn	ریش
Rê vekirin	راه را باز کردن / زمینه را فراهم کردن	Ref	دسته پرندگان / اطراف / ردیف / قفسه / طاقچه / چوب لباسی
Reaqſîyon	واکنش	Refank	قفسه و طاقچه دیوار
Rêasin	راه آهن	Referandom	فرانندوم / همه پرسی
Rêbar	معبر / پاساژ / راهرو / گذرگاه	Refes	جفتک زنی و لگدزنی
Rêbaz	قائده / روش / شیوه	Refes kirin	حیوانات چموش با پاهای عقب جفتک زدن / لگد
Reben	فقیر / بدبخت / بی فایده	Refik	طاقچه / قفسه
Rêbandan	ریبندان / اولین ماه سال میلادی	Refîne	ترمیم قالیچه سوراخ شده
Rebenî	بدبختی / فقر / بی فایده	Refîsk	شانه / کتف
		Reform kirin	اصلاح کردن / تغییر دادن
		Reftar	رفتار / کردار

Reg ریشه درختان و گیاهان
 Rêgeh مسیر و مدار سیارات / گذرگاه
 Regez اصل و نصب و نژاد / نسل
 Rêgez قائده / روش
 Regezperest نژادپرست
 Reh اصل و نصب / ریشه / بیخ و بن
 Reh berdan ریشه دواندن
 Reha bînahiyê عصب بینایی
 Reha bûn آزاد شده / رها شده
 Reha diran عصب دندان
 Reha kirin مطلق کردن
 Reha مطلق
 Rehayî مطلق بودن
 Rehê bihîstinê عصب شنوایی
 Rehek گیاه / نبات
 Reheknasî گیاه شناسی
 Rêhesin ریل آهنی قطار
 Rehet راحت / آسوده
 Rehetbûn آسودگی خاطر / راحتی
 Rehetî آرامی / راحتی / خوشی / صوری
 Rehik مویرگ
 Rehînt گروه / منت
 Rehistin شکوفه دادن / باز کردن / باز شدن / به کمال و زیبایی رسیدن
 Rehjen نبض
 Rehjenî نبض زدن
 Rehm رحم / مهربانی
 Rehmet رحمت
 Rehn نرم / تر / پر آب
 Rehn bûn نرم شدن / خیس شدن / پر آب شدن
 Rehn kirin نرم کردن / خیس کردن / آب اضافه کردن
 Rehnayî نرمی / تری / پر آبی
 Rehwan روان / سلیس
 Rêj حاصلخیز / پر برکت / حاصل / بارور

Rêj kirin تمیز کردن / جاروب کردن (برف)
 Rêje نسبت / قسمتی از
 Rêjgeh چاله آب / آبشار
 Rejî اداره امور از طرف شخص و یا گروهی
 Rejî زغال سنگ / زغال چوب / نان سوخته
 Rêjî kirin اداره کردن امور
 Rejik سوخته / زغال مانند
 Rêjik مسلسل / تیربار
 Rejîm رژیم / نظام سیاسی
 Rêjing مسلسل / سوراخ کوچک / روزنه
 Rêjkar ریخته گر / قالب ساز / قالب ریز
 Rêjkarî ریخته گری / قالب سازی
 Rêjne نم نم باران
 Rêjnebaran باران شدید و طولانی
 Rejû زغال سنگ / زغال چوب / نان سوخته
 Rek بتونه / لایه گذاری / آّب اندازی پر کردن
 Rêk kirin مرتب کردن / تنظیم کردن
 Rêk û pêk منظم / جم و جور / تمام و کامل / بی عیب و نقص
 Rêk û pêk kirin مرتب کردن / نظم دادن
 Rêkeft پیمان / قرارداد
 Rêkeftname متن قرارداد
 Rekeha sing قفسه سینه
 Rêketinname توافقنامه
 Reklam آگهی تبلیغاتی / آگهی های تجارتي / تبلیغ
 Reklam kirin تبلیغ کردن / آگهی دادن / اعلان کردن / انتشار دادن
 Reklamger آگاهی دهنده / اعلان کننده

Reklamgerî / تبلیغ / اعلان	Rende kirin / رنده کردن / ساییدن / خراشیدن
Rekor آگهی	Rendol مترسک
Rêkûpêk / صحیح و دقیق / مفصل / منظم	Reng رنگ / گونه / جلب / نوع
Rêkxistinbar تنظیم کننده	Reng dan / رنگ دادن / رنگ باختن / سفید شدن
Rêkxistinbar / تشکیلات / سازمان	Reng kirin رنگ کردن
Rêl جنگل	Reng lê xistin رنگ کردن
Rêman / اندیشه / نظریه / خیال / ادراک / مفهوم	Rengareng رنگارنگ
Remezane ماه رمضان	Rengavêtî / رنگ پریده / به رنگ صاعقه
Remil فال	Rengbirûskî با رنگ / رنگی
Remildar فالگیر	Rengdar صفت
Reml رمل / فال	Rengdêra çawahîn صفت کیفی
Remtele / ولگرد / اوباش / گردن / دیوانه / کلفت / نشانه	Rengdêra pêveber صفت توصیفی
Remz نشانه	Rengdêrên nebinavkirî صفات نامعین
Rênan / مراقبت کردن / رسیدگی / کردن / توجه کردن	Rengdêrên nişandanê صفات اشاره ای
Rênas راهنما / راه بلد	Rengdêrên pirsiryarkî / صفات پرسشی
Rênc درد عظلات / خامی	Rengdêrên xwedîtîyê صفات استغفامی
Renc / رنج / آزار و اذیت / شکنجه	Rengdêrên xwedîtîyê صفات ملکی
Rencher زحمت کش / چوپان و دامدار	Rengdêra jimarîn صفات عددی
Rêncher / چوپان / غلام / نوکر / زحمتکش	Rengê zirincî / رنگ خاکستری / رنگ سربی
Rêncherî / چوپانی / نوکری	Renge شاید
Rêncî / درد عظلات که ناشی از / خستگی باشد	Rengedeng / شبه صدا / شبه آوا
Rêncî bûn (masûlke) / درد کردن ناشی / از خستگی	Rengî رنگی
Rêncî kirin / به درد آوردن / عظلات با خستگی زیاد	Rengîn / رنگی / ملون / رنگین
Rêncide / آزرده شده / مجروح / جریحه دار / مصدوم	Rengkorî کوررنگی
Rêncide kirin / آزرده خاطر کردن / اذیت کردن	Rengpişe قید
Rencûr رنجور	Rengrêj / نقاش / رنگ پارچه
Rende رنده	Rengrengî / رنگارنگ / چند رنگ
	Rengûreng / رنگارنگ / چند رنگ
	Renî / بهمن / سقوط برف
	Renîn / مراقبت کردن / رسیدگی / کردن / توجه کردن / غلطک
	Rênîşandêr راهنما
	Rênîşanêr راهنما
	Rênivîs / رسم الخط

Renok خردکن / آسیاب / رنده
 Rentele ولگرد / اوباش / گردن
 کلفت / دیوانه
 Rep bûn شق شدن / راست شدن
 Rep راست / شق
 Repandin زدن
 Reperep kirin صدای راه رفتن
 جانوری عظیم الجثه / صدای زدن
 چیزى با سرعت زیاد
 Reperep kirin صدای راه رفتن
 جانوری عظیم الجثه / صدای زدن
 چیزى با سرعت زیاد
 Rêpî خرج راه
 Rêpîvan قائده / راه رفتن
 Reptep سر و صدا
 Req لاک پشت آبی / سفت / خشک
 Req bûn سفت و خشک شدن / جمع شدن
 Req kirin خشک و سفت کردن
 Req û rût کاملاً خالی / لخت / عریان
 Reqalav سخت افزار
 Reqas رقاص / جفتک زن
 Reqdîsk کامپیوتر (دیسک سخت)
 Reqeله فقیر / بیچاره
 Reqem رقم / عدد
 Reqereq سر و صدا
 Reqisîn رقصیدن
 Reqs رقص گروهی / رقص و شادی
 / جفتک
 Reqs kirin رقص کردن
 Reş سیاه / مشکی
 Reş bûn سیاه شدن / خراب شدن (کسی)
 Reş kirin با رنگ سیاه رنگ کردن / سیاه کردن لیست
 Reş û mor خون مردگی / کبودشدگی
 Reş û peş kirin کبود کردن
 Reş û şîn خون مردگی / کبودشدگی
 Reş û tarî تاریکی تمام
 Reşahî سیاهی
 Reşandin افشاندن / پخش کردن / پاشیدن

Reşatî سیاهی
 Reşbelek سیاه و سفید / نامه
 Reşbend (پرنده) تله / دام
 Reşbîn بدبین
 Reşbîr تاریک ذهن
 Reşê نم نم باران / باران ریز
 Reşe مترسک / لولو / آدمک
 سرخرمن / موجب ترس
 Reşeba باد کم ارتفاع
 Reşedar درختان بی برگ زمستانی
 Reşêله سار (پرنده شبیه کلاغ)
 (ولی کوچکتر از آن)
 Reşemî رشمه / ماه دوم تقویم
 میلادی
 Resen اصیل
 Reşenivîs چرکنویس
 Reşî سیاهی
 Rêşî بند های ریش ریش آویزان
 به بافت
 Rêşî (خوشه) دسته (علف خشک)
 Reşik [I] سیاه چرده / قرنیه
 Reşik [II] نوعی گیاه خوردنی که ر
 داخل تورااق می ریزند
 Resim نقاشی
 Resîn چسبیدن / پیوستن
 Rêşîn ریسیدن
 Reşkuj قاتل مزدور
 Resm رسم / تصویر / عکس
 Reşmal چادر سیاه
 Reşnivîs چرکنویس / پیش نویس
 Reşokî نوعی سلاح قدیمی
 Reşpoşî عزادار و سیاهپوش / ماتم
 زده
 Reşreşk قرنیه چشم / سیاه دانه
 Rêşte نسل
 Rêştin بافتن نخ ها به هم / ریستن نخ ها با دستگاه
 Rêt ریخته شده / پاشیده شده
 / جاری شده
 Rêtin ریزش و ریختن مایع روی زمین / پخش کردن مایع روی زمین

Rev فرار / گریز / در رفتن
 Rêv موی زیر شکم
 Revandin ربودن / گروگان گرفتن
 Rêvaz ریواس / اوشکونج
 Rêvaz ریواس / اوشکونج
 Revd گرگ، سگ، دسته / گروه (تعقیب کننده
 Revde گله گرگ ها و سگ ها
 Rêve birin اداره کردن / کنار آمدن / کوتاه آمدن
 Rêveber مدیر / راهبر
 Rêveberî حاکمیت / رهبری
 Rêvebir مدیر / مسئول
 Rêvebirin مدیریت / حکومت کردن
 Revend دور از میهن / جامعه / گروه
 Reverev دوان دوان
 Rêvêşe گاز گرفتن و خوردن
 Rêvî روباه
 Revî گله / فراری / رمه
 Rêvin کثیف
 Rêvin bûn کثیف شدن
 Rêvin kirin کثیف کردن
 Revîn دیدن / فرار کردن
 Revîne دواندن / از کسی دزدیدن / با سرعت برداشتن و بردن
 Rêving چرکین / چرک / کثیف
 Rêvingî مسافرت / سیاحت / سفر
 Revîrevî با عجله
 Revo گله اسب و قاطر
 Revok فراری / گناه کار
 Revoke سرباز فراری / گریخته / فراری / تبعیدی
 Revrevk سراب
 Revr فرار
 Rewa روا / مشروع / جایز / حق / قانونی
 Rewa bûn مجاز بودن / روا بودن
 Rewabûn مشروعیت
 Rewahî مشروعیت
 Rewal نوجوان

Rewan روان / روح / سلیس
 Rewan bûn یاد گرفتن / آموختن
 Rewan kirin یاد دادن / آموزش دادن / آموختن
 Rewanbêj فصیح / بلیغ
 Rewanbêjî فصاحت کلام / بلاغت کلام
 Rewanî مهارت / تبحر
 Rewatî / Rewayî قانونی / مشروع
 Rewd جمع حساب
 Rewde گروه / ازدحام / دسته / سپاه
 Rewêl حیوان
 Rewend کوچ نشین / بیابان گرد
 Rewendî کوچ نشینی / بیابان گردی
 Rêwî مسافر / میهمان
 Rêwing مسافر
 Rêwingî مسافرت
 Rêwingîfî مسافرت / سیاحت / سفر
 Rewisandin سوزاندن / پژمرده ساختن
 Rewisî مو سوخته / پژمرده
 Rewisîn سوختن / پژمرده شدن
 Rêwişt مزاج / خصلت / ویژگی / خصوصیت
 Rewişt ویژگی / خلق و خو / خصلت / اخلاق / آداب و رسوم
 Rêwîfî مسافرت / سیاحت / سفر
 Rewneq رونق / براق
 Rewneq ketin براق شدن
 Rewneqdar پر رونق و محتشم
 Rewş وضع / زیبایی / جمال / حال و احوال
 Rewşa awerte وضعیت اضطراری / وضعیت فوق العاده
 Rewşa binavkirî (دستور زبان) حالت معین
 Rewşa nebinavkirî (دستور زبان) حالت نامعین
 Rewşen روشن / براق / تابناک

Rewşenbîr	روشنفکر	Rextik	کدوی تابستانی / کدو سبز
Rewşenî	روشنایی	Rextok	گیاه نعل اسب
Rewşîn	قیدی / ظرفی	Rêya asfalt	جاده آسفالت
Rewşeyt	حالت / وضعیت	Rêya dualî	مسیر دو طرفه / جاده دو طرفه
Rewt	چوب دستی بلند / چوب بازی هاکی بلند	Rêya duçerxê	مسیر دوچرخه
Rewterewt	پارس سگ	Rêya fireh	جاده عریض / جاده پهن / بزرگراه
Rêx	(فضله حیوان) گاو	Rêya kurtebir	راه میان بر
Rex	کنار / بغل / سمت / جهت	Rêya şemitok	جاده لغزنده
	/ طرف	Rêya sereke	جاده اصلی / راه اصلی
Rex bi rex	پهلوی به پهلوی	Rêya şose	راه شوسه
Rex û çan	دوروبر / اطراف	Rêya vebir	راه میان بر
Rexa qeşahiye	یخبرف / فلات	Rêya yekalî	مسیر یک طرفه / جاده یک طرفه
	یخچالی	Rêya yekpê	راه تنگ / مسیر دراز و باریک
Rêxazî	حالت اسهال داشتن و عدم کنترل آن	Rêyî	رهگذر / عابر پیاده / مسافر / رهسپار
Rêxê cencerê	ارابه چوبی یا فلزی برای حمل و نقل خرمن کوب	Reyîvan	شترسوار / ساربان
Rexerê	شانه خاکی جاده / حریم شاهراه یا راه	Rêywek	خشخاش معمولی
Rêxistin	سازمان / دستگاه	Rêz	گرامی / محترم / قدردان
Rêxistinî	سازمانی	Rez	باغ / تاکستان / باغ انگور
Rexne	نقد	Rêz bûn	ردیف شدن / به صف ایستادن
Rexne kirin	انتقاد کردن / نقد کردن	Rêz dan	احترام گذاشتن
Rexne lê kirin / lê girtin	نقد کردن از	Rêz girtin	گرامی داشتن / احترام گذاشتن
Rexnegerî	انتقاد / انتقاد کردن	Rêz kirin	ردیف کردن / کنار هم قرار دادن / به صف کردن
Rexnegir	منتقد	Rêz û rêçik	راه و رسم
Rexnegirî	انتقاد	Rêza madî	نظام مادی
Rexneya avaker	انتقاد سازنده و مفید	Rezalet	رذالت
Rêxo	دایم در حال مدفوع کردن	Rêzan	مرشد / رهبر / راهنما
Rêxokî	حالت اسهال داشتن و عدم کنترل آن	Rêzanan	رزبر / ماه نهم از سال میلادی
Rêxole	روده بزرگ	Rêzbend kirin	تفکیک کردن
Rexşan	درخشان / براق / درخشنده	Rêzbendî	مرتب کردن اصولی / تصنیف
Rexsandin	اجازه دادن / فرصتی را فراهم کردن / باعث شدن		
Rext	دستگاه / لوازم / ماشین		
	/ جهاز / فانوسقه / نوار فشنگ		

Rezber / زبر / نهمین ماه سال
 میلادی
Rêzdar / محترم / گرامی / عزیز
Rêzdarî احترام
Rêze / سری / رده / سلسله /
 ردیف / یک دوره مسابقه
Rêzeçiya رشته کوه
Rêzefilm سریال
Rêzenivîsar مجموعه نوشته ها
Rêzepirtûk چند کتاب با یک
 مضمون / چند کتاب یک نویسنده
Rêzerêz ردیف به ردیف
Rêzgir / مودب / پراحترام / با
 ادب
Rêzgirî احترام گزارى / رعایت
 احترام و ادب
Rêzik / رسم / سنت / قانون /
 ردیف
Rezik گیاه هرز زرد رنگ
Rêzikname قانون نامه
Rêzikşikên غیر قانونی و
 غیر عادی
Rezîl بی آبرو / بدنام / پست
Rêzil زنجیر
Rezîl bûn / رذیل شدن / سرافکنده شدن
Rezîl kirin بی آبرو کردن / بد نام
 کردن
Rezîltî رذیلی و ذلیلی
Rêziman گرامر
Rêzimanî مطابق با دستور زبان
Rêzîn / رزین / لاستیک
Rezm نبرد / جنگ
Rezman / مبارز / رزمی کار
Rezmgeh / رزمگاه / نبردگاه
Rezûk گیاه هرز زرد رنگ
Rezvan باغبان
Rezvanî باغبانی
Rî ریش
Ribês ریواس
Rica / استدعا / تقاضا /
 درخواست همراه با اصرار

Rîçal / متراکم / چپانده شده /
 پنیری رشته رشته
Rice سرخ و قرمز شدن
Riçe فعال / برو
Ricifandin لرزاندن / تکان دادن
Ricifîn / لرزیدن / از سرما لرزیدن
Riçilandin درست کردن غذای رقیق
Riçilîn درست کردن غذای رقیق
Ricimandin ترساندن / تهدید
 کردن
Ridên ریش
Ridênsipî / ریش سفید / بزرگ محل
Rifse زمین آبی
Rîgaz ریش بلند
Rîgij / ریش پرمو / ریش کرکین
 ریش جاروب مانند
Rîgijik / ریش پرمو / ریش کرکین
 ریش جاروب مانند
Rih ریش
Rih berdan زیاد کردن ریش و
 عدم زدن آن
Rih kur kirin تراشیدن ریش
Riha / رها / آزاد / سرفراز
Riha bûn / رها شدن / آزاد شدن /
 در رفتن
Riha kirin / رها کردن / آزاد کردن /
 نجات دادن
Riha zer زردچوبه
Rihan (ریحان) سبزی خوراکی
Rihbizin ریش بزی
Rihdirêj ریش بلند
Rihet راحت / آرام
Rihet bûn / راحت شدن / آرام شدن
Rihet kirin / ماساندن (باد)
 کردن / برطرف کردن درد /
 میل خود زدن (گاییدن)
Rihetî راحتی / آرامش / رفاه
Rihilîn / لرزیدن / از سرما لرزیدن
Rihjujû ریش زبر
Rihliber موجود زنده

Rihsvik / فرز / چابک / چالای /
 زرنگ
 Rihsor ریش قرمز
 Rihsûf ریش سفید / ریش خاکستری
 Rihtapan ریش راهی
 Rihtiraşînk / صورت تراش /
 ژیلت
 Rihxingilok ریش کرکی
 Rij غذای بی روغن
 Rijandin ریختن
 Rijd اصرار / پافشاری
 Rijd bûn اصرار کردن
 Rijde رشته (آش و سوپ)
 Rijdf با شیوه پافشاری
 Rijf/ بی نمک جزغاله / زغال
 سوخته / غذای خیلی سوخته
 Rijik سوخته / زغال مانند
 Rijin ریختن / جابجا کردن
 مایعات
 Rik / تمبرد / خیره سري /
 سرسختی / لجاجت
 Rik kutan لچ کردن
 Rikane با عناد / عصبی
 Rikber / سمج / خود سر / سر سخت /
 لچوج
 Rikberî / تمبرد / خیره سري /
 سرسختی / لجاجت
 Rikdar / عصبانی / حرص دار / با
 بغض
 Rikêb رکاب
 Rikêb kirin / حمله کردن /
 هجوم بردن
 Rikeber / حریص
 Rikeberî / حریصی
 Rikeh / قفس کبک
 Riko / پست / نکبت / کثیف
 Riko / عصبانی / حریص
 Rikrikandin / هیاهو کردن / جغ
 جغ یا تلق تلق کردن / صدای بهم
 خوردن اشیا
 Rikrike / لرزیدن / چاییدن

Rikrikîn / لرزیدن / چاییدن
 Rîlik / خرزهره
 Rim / نوعی آلت جنگی / گرز
 Rimandin / گرز زدن / پتک زدن
 Rimbaz / نیزه دار / نیزه زن /
 نیزه انداز
 Rîmel / ریمل مژه و ابرو
 Rimîn / خراب کردن
 Rimj / ابر
 Rîn / تخلیه کردن شکم / خارج
 کردن مدفوع
 Rin / زاییدن
 Rind / زیبا / قشنگ / خوب
 Rindî / زیبایی / قشنگی / خوبی
 Rindik / زیبا / خوشگل
 Rinek / طی / جارویی با سر پارچه
 ای که مصارف گوناگونی دارد
 Rînrîf / ریش بزي
 Ringering / صدای زدن و شکستن
 Ringering kirin / قارچ و قورچ
 کردن
 Rino / شانه چوبی نساچ
 Rîp / حيله / حقه / نیرنگ
 Ripe rast / هموار
 Ripin / باغ / دسته علف
 Riprût / بی لباس / بی پول / بی
 علف / بی گوشت
 Riqrût / کاملاً خالی / لخت / عریان
 Rîs / رشته / نخ تابیده / نخ
 بافندگی / الیاف
 Rîş / غده
 Risas / نوعی معدن
 Rîsasî / رنگ خاکستری
 Risasî / رنگ قهوه ای براق
 Rîşe / جذر / ریشه
 Rîşê mirovxur / سرطان
 Rişêşk / نم نم باران / باران ریز
 (خوشه / دسته) علف خشک
 Rîşî / چین / لبه / چتر زلف
 Rîşik / شپش / رشک / تخم شپش

Risil	جای رختخوابی / کمد	Ritloyî gunikî	باد فتنی
دیواری		Rîtopik	ریش گرد
Rîsipî	ریش سفید	Rîvele	پوست بسیار نازک
Rişk	تخم های سفید	Rivên	زبانہ آتش / شعله
Rişk kirin	سفیده تخم کردن	Rivîn	شعله های آتش
Rişkîn	سفید مو / موی جو گندمی	Rivişt	ملیت / نسل
Rîsk	خطر احتمالی / ریسک	Riwange	طرز فکر
Rişme	افسار / عنان	Rixok	خولان / سنج تلخ
Risq	رزق / روزی	Rixtan	انبوه / متراکم
Rist	وظیفه / سطر / طناب رخت	Rixtim	اسکله / بندرگاه / سکوی
آویز			بارگیری / لنگرگاه
Rist kirin	بر اساس یک نوع و گونه	Riya avikê	مجرای اسپرم بر
چیدن		Riya teratinê	راه رفت و آمد
Riste	جمله / نوشته بدون عیب و ایراد	Riz	برنج
Ristî	گردنبند / گردن آویز / سینه ریز / شعر	Riza	رضایت / دل بخواهی
Ristik	گردن بند	Rizandin	استهلاک / فرسوده کردن / پوساندن
Ristin	ریسیدن	Rizbe	سگک کمر بند
Riswa	رذل / رسوا / شرمگین / بی غیرت	Rizde	دستگیره و قلاب در
Riswa bûn	بی غیرت بودن / رسوا شدن	Rizdeçiya	رشته کوه
Riswa kirin	رسوا کردن / شرمگین کردن	Rizgar	آزاد / سرافراز
Riswatî	رذالت / شرمندگی / بی غیرتی	Rizgar bûn	آزاد شدن / سرافراز شدن
Riswayî	رسوایی / پستی / بدنامی	Rizgar kirin	آزاد کردن / رها کردن
Rişwet	رشوه	Rizgarî	رستگاری / نجات / آزادی
Ritam	گل رس	Rizî	فرسوده / پوسیده
Ritax	سیب زمینی	Rizîn	فرسودن / پلاسیدن
Rîtek	پست / نکبت / کثیف	Rizinde	قلاب در
Rîtil	کهنه پاره پاره / پینه	Riziyan	پوسیدگی / فرسودگی
Ritil	هشت کیلو / بیضه	Riziyandin	فرسوده کردن
Ritilgîsk	کسی که بیضه های آویزان دارد	Riziyayî	فرسوده / کهنه / پوسیده
Rîtin	مدفوع کردن / ریدن	Rizq	روزی / نان یا رزق روزانه
Ritl	خایه ها		
Ritlo	باد فتنی	Rizyane	رازیانه
Ritlo bûn	باد فتق / گرفتن	Rizyank	رازیانه
Ritloyî	فتق	Rizyayî	فرسوده / پلاسیده
		Ro	آفتاب / خورشید
		Ro kirin	ریختن
		Roava	غرب
		Robar	رود / رودخانه

Robê hemamê	/ پوشاک حمام	Rojhilata Navîn	خاورمیانه
رخت حمام		Rojhilatî	شرقی / آسیایی
Robînya	ملخ سیاه	Rojî	روزه
Rodî doran	روده	Rojî girtin	روزه گرفتن
Rofirîn	غروب	Rojîgir	کسی که روزه می گیرد
Rohilat	شرق	Rojik	ذره بین / عدسی
Rohn	/ مایع / آبکی / سیال / نرم و آبکی / شفاف	Rojimêr	سالنامه / تقویم
Rohnî	تابان / روشن / درخشان	Rojimêra hetavî	تقویم شمسی
Rohnî kirin	آشکار کردن / بیان کردن / پرداختن	Rojimêra heyvî	تقویم قمری
Roj pey rojê	روز به روز	Rojimêra zayînî	تقویم میلادی
Roj	روز (ساعت شبانه روز)	Rojin	نورگیر کف بامی / پنجره
/ خورشید		Rojîş	سقفی / دودکش
Roj derketin	طلوع کردن آفتاب	Rojîn	نورگیر کف بامی / پنجره
Roja bavan	روز پدر	Rojîş	سقفی / دودکش
Roja din	روز دیگر	Rojing	لوله بخاری
Roja oxilmeyê	هنگام زد و خورد	Rojname	روزنامه
و دعوا / روز پرس و جو		Rojnameger	روزنامه نگار
Roja qiyametê	روز زنده شدن	Rojnamegerî	روزنامه نگاری /
همه مردگان بعد از مرگ		Rojnamegerî	روزنامه نویسی
Rojan	از جنس خورشید / از جنس روز	Rojnamevan	روزنامه نگار
Rojane	روزانه / هرروز	Rojnamevanî	روزنامه نگاری
Rojanî	دستمزد کار یک روز	Rojnivîsk	یادداشت روزانه
Rojava	غرب / باختر / محل غروب خورشید	Rojnîvro	نیمروز / ظهر
Rojbaş!	صبح به خیر / روز خوش	Rojreşî	سپه روزی
Rojbend	مدار / مسیر حرکت سیارات	Rol	نقش
Rojbûn	روز تولد	Rola serokê	نقش اصلی
Rojcebîn	کسی که پیشانی بلند و بخت خوبی دارد	Role	فرزند / بچه / اولاد
Rojên vehesînê	روزهای استراحت	Rolik	خزره
Rojev	دستورکار موضوع بحث / بحث روز	Rom	کشور ترکیه
Rojgar	روزگار	Roma	رومایی / ملتی از اروپا
Rojgeran	سیاره	Roman	رمان
Rojhelat	شرق	Romî	ترک / اهل کشور ترکیه
Rojhelatin	طلوع کردن آفتاب / طلوع کردن خورشید	Ron	مایع / آبکی / سیال / نرم و آبکی / شفاف
Rojhilat	شرق / محل طلوع خورشید	Ron bûn	آبکی بودن / آبکی شدن
		Ron hatin	(خمیر) روان شدن
		Ronahî	تابان / روشن / درخشان
		Ronahî dan	روشنایی ایجاد کردن / نور دادن
		Ronahî kirin	نور ایجاد کردن
		Ronak	براق / روشن / واضح

Ronakbîr	روشن فکر	Rûcarox	بی حیا / بی شرم
Rondî	اشک	Rûçerm	بی حیا / بی شرم
Rondik	قطره اشک	Rûçik	چهره / قیافه
Ronesans	رنسانس	Rûçikandin	پرنده (پر و)
Ronî	براق / روشن / برق		بال کردن / چیدن
Ronîdar	روشن / نورانی	Rûçikîn	کنده شده / چیده شده
Ronik	اشک	Rûçir	بی حیا / بی شرم /
Rop	دولت روم		گستاخ / سمج / جسور / بی اعتنا
Ropo	رومی ها	Rûdan	رخ دادن / اتفاق
Roqroqe	لنگ دراز	Rûdemî	روزانه
Roro	هر روز / روز به روز	Rûdergeh	ریش راهی
Roş	خراش	Rûdî	دل و روده / شکنجه
Roşan	جشن	Rûerd	رو زمینی / سطح
Roşn	تابان / روشن / درخشان	Rûfener	روشنی خیره کننده /
Rotik	چوب بازی هاکي / شلاق		گیرا / شگفت انگیز
Rov	پشم زیر شکم	Rûgeh	قبله
Rovî	شخص مسئول آوردن نوعروس	Rûgehnas	قطب نما / قبله نما
	از خانه-اش / رویاه	Rûgêr	نحس / شوم
Rox	خاک خشک	Rûgerdan	رویگردان
Rozgar	سرنوشت / دوره / عصر یا	Rûgerm	خونگرم
	حادثه تاریخی	Rûgeş	خندان / بشاش
Rozî	روزی / رذق	Rûgewr	چهره یا مو (روشن)
Rrû spî bûn	مبری شدن	Rûgirover	چهره گرد
Rû bi rû	روبه رو / رودررو	Rûgirtî	پر رو / گستاخ / مخفی / پوشیده
Rû dan	روي دادن	Ruh	روح / جان
Rû dayîn	رو دادن / لوس کردن	Ruhber	جاندار
Rû girtin	رودار شدن / جسور شدن	Rûheyv	ماه رخ / ماه رو
Rû jê badan	رو برگرداندن از	Ruhistîn	عزراپیل / فرشته مرگ
Rû stendin	رودار شدن /	Rûhîv	ماه رخ / ماه رو
	جسور شدن	Ruhiyet	از لحاظ روحی / روحی / روانی
Rû شکل	رخ / رو / شکل	Ruhn	مایع / آبکی / سیال / نرم و آبکی / شفاف
Rubad	کیک نر	Ruhparêz	روح گرا
Rûbalgeh	روبالشی	Ruhvegerîn	زنده شدن پس از مرگ
Rûbar	نهر / رود		
Rûbarên seholfîn	رودخانه های منجمد و یخ زده	Rûj	سرخاب / روژلب
Rûber	میزان طول و عرض جهان / مساحت	Rûken	خندان / بشاش / خوش روی
Rûbiken	خندان / بشاش / خوش روی	Rûkuririn	اصلاح کردن ریش
Rûbirû kirin	مقایسه کردن	Rûl	خرزهره
Rûbirû/	مقایسه رویرو		

Rûmet / شرف / گرامی / محترم

Rûz عزیز

Rûn روغن / چربی / دمه

Rûn kirin روغن زدن

Rûnbirêjk ماهی تابه

Rûndank جای روغن / روغن دان

Rûnê biharê روغن بهاری

Rûnê kizinê روغن بهاری

Rûnerm خوشخو / خوش خلق / خوش مشرب / صبور

Rûniştandin نشانیدن

Rûnişteker نیمیکت / صندلی

Rûniştin نشستن

Rûniştvan مقیم / ساکن

Rûnpêj ماهی تابه / روغن پز

Rûpan چهره پهن / چهره عریض

Rûpel کاغذ / صفحه / پر

Rûpel raxistin حروف چینی کردن / صفحه آرایی کردن

Rûpelraxer حروف چین / صفحه آرا

Rûpelsazî آرایی صفحه

Rûperî پرچهر

Rûpûş روپوش

Rûqayîm بی حیا / بی شرم

Rûqayim گستاخ / جسور / منزوی / بی-حیا

Rûqiçandin (پرنده) پر و بال کندن / چیدن

Rûreş bûn شرمنده شدن

Rûreş kirin شرمنده کردن / ننگین کردن / تمسخر کردن

Rûreş سرافکنده / روسیاه

Rûreş شرمسار / خجالت زده

Rûreşî سرافکندهگی / روسیاهی

Rûro آفتاب گونه / پنجه آفتاب / زیبا رو

Rûs لخت و عریان

Rûsar روترش / بیمزاج / بیحال

Rûşen تابان / روشن / درخشان

Rûsikîn رستن / روییدن / سبز شدن / رشد کردن

Rûsor سرخ رو

Rûspî رییس / دانا / دنیا دیده

Rûspîtayî ریش سفیدی

Rûspîtû بی تاوانی / با شخصیتی

Rûstandî پرو / گستاخ

Rusûmat رسم ها / عادات

Rûşuşti گستاخ / سمج / جسور / بی اعتنا

Ruswa بی آبرو / بدنام

Rût لخت / عریان / زمین خشک و خالی / ندار / بی پول

Rût bûn لخت شدن / بی علف شدن / زمین / ورشکست شدن

Rût kirin لخت کردن / غارت کردن

Rût û tût بی-پول

Rûtî فقیری / نداری

Rûtîrîş ترش رو / بی حال

Rûtîtî لخت گرایی

Rûv شرمگاه / زیرشمک

Rûviya badayî ایلیوم / بخش پایانی روده کوچک

Rûviya birçî ژژونوم / بخش میانی روده کوچک

Rûviya dawîn راست روده / رکتوم

Rûviya kor روده کور

Rûviya stûr روده بزرگ

Rûviya zêde آپاندیس

Rûviya zirav روده کوچک

Rûviyê barik روده باریک / روده کوچک

Rux صورت

Rûxan فروپاشی

Rûxandin / متلاشی شدن / متلاشی کردن / فروپاشی

Rûxanî نمایی ساختمان / نمایی سر در / نمایی خارجی

Rûxîn ویران شدن / فروپاشی / خراب شدن

Ruxsar غمناک / غمگین / سرد چهره

Rûyê xwe kurr kirin ریش خود را اصلاح
کردن

S

Sa	سایه
Sabit	ثابت / غیر متحرک
Sabit bûn	تکان نخوردن / عوض نشدن
Sabit kirin	محکم کردن / سفت کردن
Sabûn	صابون
Sabûn kirin	با صابون شستن
-sabûna yekî kef nedan	

Sabûnpêj	سازنده و پزنده صابون	Saloxdan	تعریف / روایت
Sabûnpêjî	صابون سازی	Salroj	سالروز / سالگرد
Sabûnsaz	صابون ساز	Salveger	چرخش روزه / یادبود
Sade	متواضع / ساده / خالص / یکدست	Salveger	سالگرد
Sadetî	سادگی / تواضع	Salyad	یادبود
Sadiq	صادق / راست گو	Saman	ملک / ثروت / سرمایه
وفادار		Sana	آسان / راحت
Sadiq bûn	راست گفتن / باوفا بودن	Sanahî	آسانی / راحتی
Saet	ساعت / گاه شمار	Sanahî bûn	آسان شدن / راحت شدن
-saet li ser yekî nehatin		Sanahî kirin	آسان کردن / راحت کردن
Safî	زالال / تمیز / پاک	Sandin	
Safî bûn	تسویه کردن / حل شدن	Sapok	
Safî kirin	حل کردن	Saq di gore û solan de	
Sakar	ساده	Saqdirêj	جوراب و کفش های ساق بلند
Sakarî	سادگی	Saqoyek	
Sako	لباس گرم و کلفت زمستانی که تا پاها امتداد می یابد	Sar bûn	
Sal	سال	Sar kirin	سرد کردن / قهر کردن
-sal heye duwazdeh		Sarîc	سردخانه
Sal	سال	Sarinc	سردخانه / یخچال
-sala teze	سال جدید	Saring	چاه های داخل صخره ها / سردخانه
Salane	هر سال / سرگذشت یک سال گذشته / درآمد به دست آمده در یکسال	Sarûgerm	خنک / ولرم (سرد و گرم)
Salar	سالار / سرفرماندار	Sar	سرد
Salewext	زمان سپری شده در روز	Satandin/disatîne/bi-	
Salix dan	آگاه کردن / اطلاع رسانی	Satil	سطل
Salix dayîn	تعریف کردن / گفتن	Satila darîn	سطل چوبی
Salixdan	تعریف / روایت	Satîne	جدا کردن پوست برنج
Salixdayîn	تعریف / روایت	Satîre	ساتور
Salixgerî	استخبارات / جاسوسی	Sator	ساتور / چاقوی بزرگ
Salixgerî	تعریف / روایت	Satore	بی کار و بار / بی فایده
Saljimêr	تقویم	Sava	نوزاد
Salname	تقویم	Savar	ساوار / گندم درشت خرد شده
Salname	سالنامه / تقویم	Savaxane	مهد کودک
Salos		Savêr	ظرف غذای سگ
Salox dan	تعریف کردن / گفتن	Saw [I]	ترس / خوف / وحشت

Saw [II] تخمین / خیال
 -saw bi ser ketin ترس در دل کسی افتادن
 Sawêr جانور خیالی
 Sawîr ترس / خوف / وحشت
 Sawtehrî غمگین / بی‌کس
 Sax زنده / سالم
 -sax bûn بهبود یافتن / سالم شدن
 Sax kirin زنده کردن
 -sax man زنده ماندن / استقامت
 Saxî سلامتی
 -saxiya te سلامتی شما را می‌خواهم
 Saxte قلبی / تقلبی / مصنوعی
 Sax زنده / سالم
 Saye
 Sayî آسمان صاف و بدون ابر
 Saz [I] سیستم / آهنگ
 Saz [II] کار آماده
 Saz [III] قاموشستان
 Saz [IV] نوعی آلت موسیقی
 Saz bûn
 Saz kirin درست کردن / سیستماتیک کردن
 Saz kirin درست کردن / آماده کردن
 Saz kirin درست کردن / ایجاد کردن / ساختن
 Sazdêran گروه ترانه خوان‌ها
 Sazgar سازگار / چیز خوب
 Sazî سازمان / موسسه
 -saziya karnişîniyê سازمان کارمندان بازنشسته
 -saziyên civaka neferma نهادهای جامعه غیر وابسته
 -saziyên fermî موسسات رسمی
 -saziyên mîrî سازمان‌های عمومی / موسسات دولتی
 Sazî ارگان / دستگاه
 Sazî سازمان
 Sazûman سازمان / موسسه / دستگاه
 -sazûmana tûreyê سیستم عصبی

Sa برای
 se رقصیدن / جفتک زنی
 Se سگ
 se له شدن / چپیدن / فشار دادن
 Se bûn سگ شدن / بد اخلاق شدن
 -sê kevirê wê dan ber با فشار پر شدن / ظلم شدن / چیزی بسته شدن راه
 se برق زدن
 Sê عدد سه
 Se سگ
 Seb یک نوع مصالح ساختمانی که با آب رقیق شده و به جای گل استفاده می‌شود
 -seb kirin با این نوع مصالح ساختمانی گل مانند جایی را مالیدن
 Seba به خاطر / درباره
 -seba kêçekê lihêfek şe-
 -seba qurîşekî deh teqle
 Sêbare bûn سه برابر شدن
 Sêbare kirin سه بار کردن و یا گفتن
 Sêbare سه برابر
 Sebaret درمورد
 Sebaz
 Sebaz نوعی سگ
 Sebî
 Sebî بچه
 Sebîl ساختمان و مکانهای عمومی خیریه / خیرات
 Sebîl [II] چوپوق / چوب سیگار کشیدن
 Sebr صبر / آرام و قرار
 Sebum نوعی باد بیابانی / سمون
 Sebzî سبزی
 Secde سجده
 Secîh باهوش و عاقل
 Secîhî ذکاوت و هشیاری
 Sed عدد صد

Sêdar سه عدد چوبی که به هم بسته شده و برای گرفتن روغن از آبدوغ استفاده می شود / دار اعدام
 Sêdaredan اعدام / حلق آویز
 Sedased بی عیب و نقص / تمام و کمال
 Sede قرن / سردم
 Sedem û encamp علت و معلول
 Sedem دلیل / علت
 Sedem دلیل / علت
 -sedesed jimartin شمارش صدتایی
 Sêdîmenî سه بعدی
 Sedrenc شطرنج
 Sedsal قرن / سده
 Sedsal قرن / سردم / سده
 Sedta صدرابر / شمارش صدتایی
 Sefandin/disefine/bi- گیج / خام / دیوانه
 Sefêkî گیجی / خامی / دیوانگی
 Sefêktî مثل دیوانه ها رفتار کردن
 Sefin/disefe/bisefe تصفیه و صاف شدن
 Seg سگ
 Seganî مثل سگ
 Segavî سگ آبی
 Segbaz سگ باز
 Seglawî نوعی اسب
 Segman نشانه گیر ماهر
 Segmasî سگ ماهی / نهنگ
 Sêgonî سه جانبی / سه ضلعی
 Sêgoşe مثلث
 Sêgoşe مثلث ضلعی / مثلث
 Sêguh شنه
 Sehek حس پنج گانه جانداران
 Sehm ترس / خوف
 -sehol bestin یخ زدن
 Sehol آب یخ زده
 Seholbendan در زمستان یخبندان در
 Sehra صحرا / بیابان
 Sehrawî صحرائی / بیابانی
 Sejde سجده

Sêk آب ترش
 Sekerat / وضعیت قبل از مرگ
 Sekihandin/disekihîne/
 Sekihîn/disekihe/bise-
 Sekinandin/disekinîne/
 Sekinandin متوقف کردن / جلوگیری کردن
 Sekinandin متوقف کردن
 Sekinîn/disekine/bise-
 Sekinîn قرار گرفتن / ایستادن
 Sekitandin/disekitîne/
 Sekitîn/disekite/biseki-
 Sekn رویکرد / موضع
 Sekre و تاس دیو
 Sekreterê giştî دبیر کل
 Sekû سکو / صندلی
 -sekûyê benderê سکوی لنگرگیری / لنگرگاه
 Sel [I] سخره
 Sel [II] جعبه / سبد
 Sêl دیش / سینی
 Selamet سلامت
 Sêlav سیلاب
 Selbend سنگ بزرگ
 Selef بدهی
 Selêfk سوراخ آبروی زیر دیوار
 Selemêşk جعبه
 Selemtî سربست / آزاد
 Selemtî بیکار و غمگین
 Selexane سلاح خانه / کشتارگاه
 Selihandin
 Sêlik دیش و سینی کوچک / دیسک و سی دی
 Selik سبد / زنبیل
 Selixandin/diselixîne/
 Selmandin/diselmîne/
 Sêl بشقاب ماهواره / سینی نانوایی
 Sema سما / رقص دینی / آهنگ
 Semajen رقص

Semanek پرنده ای شبیه مرغ با
 گوشتی لذیذ
 Semax نقره اندود کردن آهن با آب
 و گرما
 Sembol نماد / سمبل
 Seme bûn گیج و ویج شدن
 Seme kirin سر کسی را بردن / گیج
 کردن
 Seme مبترا / سیکسر / خام
 Semer گله گوسفند صد تایی
 Semêş سگ مگس
 Semîner سمینار
 Semt
 Semt احتیاط
 Semt ماهرانه / اصولی / اساسی
 Semûn
 Semûn نوعی باد بیابانی
 Semyan صاحب
 Sênc حرارت / دما / درد
 Senc تیغ های درخت سنجد
 Sendirîk داربست
 Sendox خریدار / گیرنده
 Sênex
 Seng سنگینی / سنگ
 Sengandin/disengîne/
 Senger سنگر / دیوار دفاعی
 -sengera cengî چاله / سنگر جنگی
 Sengergeh سنگرگاه
 Sengîn سنگین
 Sêni سینی
 Senîmenî عجیب غریب
 Senît
 Sepandin/disepîne/bi-
 Sepandin تحمیل کردن
 Sepêşî سگ مگس
 Sêpî دار اعدام
 sepîne تحمیل کاری بر کسی /
 تطبیق دادن اجباری / چسباندن
 Sepîtک سقف
 Seqa [I] وضعیت آب و هوا / فضا
 Seqa [II] خم کردن و تیز کردن

خم کردن / تیز کردن
 Seqa kirin
 Seqem سرمای شدید
 Seqet bûn معلول شدن / نقص عضو شدن
 Seqet bûn ناقص شدن / معلول شدن
 Seqet kirin معلول کردن / نقص عضو
 کردن
 Seqet kirin ناقص کردن / معلول کردن
 معلول / نقص عضو / شدید / عجیب
 Seqet ناقص / معلول
 Seqetî معلولیت / نقصان
 Seqetî مصدومیت
 Sêqolî سه جانبه
 Ser [I] بالا / سر / روی
 Ser [II] سر / کله
 Ser [III] جای بلند / قله
 Ser [IV] بزرگ / سرور
 آزاد کردن -ser berdan
 Ser birîn سر بریدن
 Ser çemandin تعظیم کردن
 Ser da kirin ریختن روی
 Ser dan سرزدن / دیدار کردن
 Ser jê kirin سربریدن / کشتن
 Ser jê kirin سر بریدن
 Sêr kirin تماشا کردن / نگاه کردن
 Ser lêxistin سر زدن / دیدار
 کردن / موی سر را اصلاح کردن
 Ser seran û ser çavan خوشامد / قدم بروی
 چشم
 Ser têne raxistin; gewlaz
 Ser û bin kirin سر و ته کردن /
 به هم زدن
 تمام جزئیات حادثه -ser û binê bûyerê
 ای
 -ser û pê کله پاچه
 Ser û rî سر و صورت
 Ser va bûn قالب شدن چیزی به کسی
 Ser va kirin چیزی را به کسی
 قالب کردن

Ser vekirin / آغاز کردن / پرداختن به / شروع کردن /
 Ser xwe bûn [II] / استوار و پا برجا [II] بودن
 Ser / سر
 Sera / قصر / سرا
 Serad / الـک / سرند
 Serane / سرانه
 Seranser / سرتاسر
 -seranserî welêt / سرتاسر وطن
 Serasa / غیر عادی / فوق العاده
 Seraşpêj / سرآشپز
 Serata / ابتدا / باقیمانده پول درشت
 Seratayî / ابتدایی / اولیه
 Serbajar / پایتخت
 Serban / بالا پشت بام
 Serban / خانه / ساختمان
 Serbar / پشته / کوله بار / از همه زرنگتر
 Serbarî lê kirin / سربار کسی شدن / روی گردن کسی افتادن
 -serbarî vê yekê / علاوه بر این
 Serbarî / قید / سرباری
 Serbarî بودن / سربار بودن
 Serbask / راه کوهستانی / سر چوپوق
 Serbaz / سرباز
 Serbazî / سربازی
 Serberedayî / بی صاحب / حیوان بی افسار
 Serbêrî / مسوول شیردوش ها
 Serberz / سربلند و محترم
 Serbest 3. bêkêr 4. beytu / آزاد کردن / از بند رها کردن
 -serbest berdan / آزاد کردن
 Serbest berdan / آزاد کردن
 Serbest kirin / آزاد کردن
 Serbest / آزاد
 Serbestî / آزادی
 Serbestî / آزادی
 Şerbet (Şîrînî) / شربت / شیرینی

Serbîhûrî / خاطرات / سرگذشت
 Serbijîşk / دکتر / دکترا
 دکترا
 Serbilind bûn / سر بلند شدن / سر بلند بودن
 Serbilind kirin / سر بلند کردن
 Serbilind / سربلند
 Serbilind / باشرف / سربلند
 Serbilindî / سربلندی
 سربلندی
 Serbilind / سربلند
 Serbir / قاتل / جلد / گردن زن
 Serbixwe / مستقل شدن
 Serbixwe bûn / خود مختار / خود منتخب / مستقل
 Serbixwe / استقلال
 Serbixwebûn / استقلال
 Serborî / سرگذشت
 Serborî / منبع / منشأ
 Serçav / همه / کلا / با هم / سرحم
 Sercem / همه / کلا / با هم / سرحم
 یکپارچه
 -serçemk girtin / سرچوپی گرفتن
 Serçemk / اولین نفر در رقص گروهی
 Serçimk / سر انگشتان پا
 Serçoga / مفصل زانو
 Serçok / مفصل زانو
 Serçok/serçong / سوراخ / روزنه
 Serdab / دیدار / زیارت
 Serdan / سرتاپا / سراسر
 Serdanpê / سرپا
 Serdanpê / دیدار / بازدید
 Serdan / ملاقات
 Serdar / رئیس / سردار
 Serdarî / ریاست
 Serdar / سردار
 Serde / پلکان
 Serdem / دوره / عصر
 Serdem / وقت / دوره
 -serdema kevirîn / دوران پاراسنگی
 -serdema rapêrînê / دوره شورش و انقلاب

-serdema ronahiyê
 -serdemên zêrîn
 Serdest bûn قدرتمند شدن
 Serdest حاکم / سلطه گر / فرمانروا
 Serdest موثر / حکومت
 Serdeste سردسته
 Serdestî حکمرانی
 Serdezal kirin تحمیل کردن
 Serdezalkirin (تحمیل کردن) عمل
 Serdilk عزیز و نور چشم خانه
 Serdozger (رییس قضات) قاضی ها
 Serê tiliyan e (68 cm)
 -serê sibehê سر صبح
 Serê xwe lêdan موی سر خود را اصلاح کردن
 Serê xwe lêxistin موی سر خود را اصلاح کردن
 Sere خراج اجباری / مسن
 Seredan سرزدن / ملاقات
 -serederî pê re derxistin
 Serederî انجام دادن و اتمام کاری / سردرآوردن
 Serek سرور / رییس / راهنما
 Sereke با اهمیت و مهم
 Sereke اول / آغاز
 Sereketî ریاست
 Sereke اولیه / ابتدایی / اصلی
 Serêlî دقت
 Serenav اسم مخصوصی که فقط برای شخصی و یا چیزی به کار می‌رود
 Serencam سرانجام / عاقبت / پایان
 -serencama berhevxis-
 -serencama dabeşkirinê
 -serencama derxistinê
 -serencama komasiyê
 Sererast bûn میزان شدن / درست شدن
 Sererast kirin
 Sererast kirin اصلاح کردن / درست کردن

Sererast هماهنگ / آنطوری که باید باشد
 Sererkanî فرماندهی کل ارتش
 Sererkan ارتش فرمانده
 Serêş سردرد
 Serêşî anîn درد سر ایجاد کردن
 Serêşî سردرد / دردسر
 Serêşî مشکل و معضل
 Sereso bûn مراقب خود بودن
 Sereta آغاز / ابتدا
 Serfermandar فرمانده کل
 Serfiraz سرافراز / سربلند
 Serfirazî سرافرازی / پیروزی / سربلندی
 Sergamêş سرسری / خام / رهبر / ریش سفید / رئیس
 Serger مکان تخت در ارتفاع بالا
 Sergerdan سرگردان نمودن
 Sergerdan kirin سرگردان نمودن
 Sergerm هیجانی / روحوش
 Sergermî با هیجان بودن / خندان
 Sergevez خودباور / مفتخر
 Sergîfk گنبدی که در روستاها از فضولات حیواناتی همچون گاو درست می‌کنند
 Serghiyayî bûn به پایان رسیدن / فهمیدن
 Serghiyayî kirin تمام کردن / فهماندن
 Serghiyayî به اتمام رسیدن / رسیدن
 Sergîn فضله گاو
 Sergo آشغالدانی
 Sergom kirin نیست و نابود کردن / بین بردن
 Sergotar فهرست / مقدمه
 Sergovend سرچوپی / رقص ردیف اول
 Serghuherî تغییر یافته
 Serhed مرز
 Serhed منطقه سرحد در شمال کردستان

Serhejhejok سر لرزان / مسن و پیر
 Serheng سرهنگ
 Serheng سرهنگ
 Serhevde تنبل / عیب
 Serhevraz سربالایی
 Serhewa
 Serhildan شورش / قیام / عصیان
 Serhildan قیام
 Serhildan قیام / انقلاب
 Serhildêr شورشگر / عصیانگر
 Serhildêr شورشگر / انقلابی
 Serhişk
 Serhişk انسان خشک و متعصب
 Serhişkî تعصب و سرسختی
 Serî bilind kirin قیام کردن / سر بلند کردن
 serî lê dan سرزدن / مراجعه کردن
 -serî lê gerandin
 Serî tewandin سر فرود آوردن / اطاعت کردن / تسلیم شدن
 Serî بینی پرنندگان / مخ
 Sêrî سه طلاقه کردن
 Serîdîn/diseride/biseri-
 Serik
 -serinc rakêşan
 Serinc توجه / خصوصیت / ویژگی
 Serincrakêş جالب
 Serişte گوشت گندیده / علامت / نشانه

Ser / اول / اصلي / ابتدا
 Serjimar جمعیت / سرشماری
 Serjimarê عمومی (سرشماری)
 Serjimarî سرشماری
 Serjinik زن ذلیل
 Serkan سرکار / سرباز وظیفه دوره دیده / درجه دار
 Serkanî سرچشمه / منبع
 Serkanî سرچشمه / منبع

Serkantî گروه سربازان پایه بلند و درجه دار
 -serkantiya giştî فرماندهی کل
 Serkar سرکار و مدیر یک سازمان - کارگاه و شرکتی
 Serkarî گروه مدیریت / ساختمان مدیریت
 Serkefî پیروز / زیرک / باهوش
 Serkeftin پیروزی / زیرکی
 Serkêş رهبر / پیشوا
 Serkêş سرکش / یاغی
 Serkêşî رهبری / رهبری کردن / ریاست
 Serkêşî رهبری / پیشوایی
 Serketin پیروزی / موفقیت / موفق شدن
 Serkevî پیروز
 Serkol بی روسری / بدون پوشش در سر
 Serkolî سرلختی / بی حجابی / بی روسری بودن
 Serkundir کله کدویی
 Serkut bûn گم و ناپدید شدن / سرکوب شدن
 Serkut kirin توسری زدن و سرکوب کردن / پنهان کردن
 Serkut چیزی که تیز نیست / کند
 Serlêdan دیدار / بازدید
 Serleşker سرلشکر / فرماندار کل
 Serleşkerî فرمانده ارتش
 Serliq فرمانده لشکر
 -serma girtin/xwarin سرماخوردن
 Serma سرما
 Sermal شالی که به سر می بندند
 Sermaye سرمایه
 Sermayedar سرمایه دار
 Sermayedarî سیستم سرمایه داری
 Serma سرما
 Sermedî ایدی / سردمی
 Sermemik نوک پستان / نوک سینه
 Sermeşq سرمشق / نمونه / مثال

Sermest bûn
 Sermest / سرمست / عیاش / میخور / گیج
 Sermestî / مستی / گیجی / سرخوشی
 Sermil / سرشانه
 Sermil / شانه / کتف
 Sermil / سرشانه
 Sermiyan / ثروتمندی / سرمایه
 Sermiyandar / ثروتمند / سرمایه دار
 Sermiyan / سرمایه
 Sermûçe / افزوده / اضافی
 Sername / مقدمه / پیش مقدمه
 Sernav / عنوان
 Sernerm / سر به زیر / صبور
 Sernewq / رذل / روسیاه
 Sermişîv / سرپایینی
 Sernivîsar / پیش مقدمه / عنوان
 Sernivîskar / مدیر نویسندگان
 Sernixûn / سرنگون
 Sernûçe / تیترا خبر / سر تیترا / عناوین خیری
 Sernûser / رئیس نویسندگان
 Serobino / قاطی پاتی / آشفته
 Serok / رهبر / رئیس
 Serok / رئیس / رهبر
 Serokatî / حکمرانی / رهبری
 Serokatîya komarê / ریاست جمهوری
 Serokatî / رهبری / ریاست
 Serokdewlet / رئیس جمهور / رئیس دولت
 Serokerkan / فرمانده کل ارتش
 Serokerkan / رئیس ستاد ارتش
 Serokkomar / رئیس جمهور
 Serokkomar / رئیس جمهور
 Serokwezîr / نخست وزیر
 Serokwezîr / نخست وزیر
 Serpêhatî / سرگذشت / ماجرا
 Serpêhatin
 Serpêl / حقیر / خفیف
 Serpel / فرمانده گروهان

Serpene kirin / بدون سیستم عمل کردن / مرتب و منظم کار نکردن
 Serpene / آشفته و بینظم
 Serperî
 Serperî / رییس جن ها / پری دریایی
 Serperîşt
 Serperîşt / سرپرست / مفتش
 Serpî/serpîl / سردست
 Serpilkî / موقتی / موردی / بی برنامه
 Serpîrek / زن ذلیل
 Serpîskopos / سر اسقف
 Serpiyan / سرپایی
 Serpopil
 Serpûş / هر نوع کلاه
 Serqot / سرلخت / بی حجاب
 Serrast kirin / مرتب کردن / سر
 Serrast kirin / در آوردن / اصلاح کردن
 Serrûpel / صفحه اصلی
 Serrût / کچل / بی روسری / سرتراشیده
 Sersabûn kirin / فریفتن
 Sersal / نوروژ / بهار
 Sersar / حرف نشنو / بی خیال
 Sersar / بی تفاوت
 Sersarî kirin / گوش ندادن به نصیحت ها
 Sersarî / بی خیالی
 Sersax / سالم و بی مشکل
 Sersaxî jê re xwastin / تسلیت گفتن
 Sersaxî / تسلیت
 Serserî / سرسری / الکی
 Sersil / ستون فقرات
 Serşo / حمام
 Serşok / حمام
 Serşok / سرشوی / دوش
 Sertac / سرتاج
 Sertar / قله کوه
 Sertar / قله کوه
 Sertaser / سرتاسر / سراسر
 Sertilî / سر انگشتان
 Sertîr / نوک پستان

Sertiraş آرایشگر
 Sertiraşî آرایشگری
 Sertiraşxane آرایشگاه
 Sertîp سرتیپ
 Sert سخت / سفت / سر سخت
 Serwer حکومت / رییس / رهبر
 Serwer سرور / حاکم
 Serwerî حکمرانی / ریاست وزیران / رهبری کاری
 Serwext bûn متوجه شدن / هشیار شدن

Serwext kirin قانع کردن / هشیار کردن
 Serwext عاقل / دانا / هشیار
 Serxur بد یمن / بد شگون / بد قدم

Serxwe استوار و پابرجا / سالم
 Serxwebûn [I] استقلال / آزادی / خودمختاری

Serxweş
 Serxweş bûn سرمست شدن
 Serxweşî [I] سرمستی
 Serxweşî [II] مجلس ترحیم / تعزیه
 Serxweş خوشمست / مست
 Serzelût کچل / تاس

Ser روي / سر
 Sêşem سه شنبه
 Sêşemî سه شنبه
 Sêşibeh بعد از سه روز
 Sêta سه بند / سه طبقه
 Setimîn/disetime/bise-
 Sêv سیب

Sêv سیب
 Sêvaxîn سیب زمینی ترشی
 Sêvik
 Sêvik سیب زمینی

Sewa به خاطر
 Sewad سواد
 Sêwak فراری / بیکار / بیخیال
 Sewal حیوان
 Sewalvan دامدار

Sewalvanî دامداری
 Sewda عشق / سودا
 Sewdal عقل / مغز / مخ
 Sewdaser عاشق
 Sêwelekî
 Sewgirandin/disewgirî-
 -sêwî man بی مادر ماندن / مادر کسی مردن
 Sêwî بی مادر / مادر مرده
 Sêwî یتیم
 Sewî سطح / میزان
 Sêwirandin/disêwirîne/
 Sêwirîn/disêwire/bisê-
 Sêwîxane یتیمخانه
 -sêwîyê binçengşewitî
 Sêwî یتیم
 Sewl [I] (گل غنچه)
 Sewl [II] پاروی قایق سواران
 -sewl dan (bi bêrikên ke-
 Sewnês زکام و سرما خوردگی سگ ها
 Sewnêsi
 Sewnêsi سگ زکامی و مریض
 Sews ترس / خوف
 Sewt صدا / آواز
 Sewt صدا / صوت
 -sewtek li erdê yek li es-
 Sewtsewtok پر حرف / زبان دراز
 Sewz رنگ سبز
 Sewz سبز
 Sewzî فضای سبز / سبزیجات
 Sexbêr صاحب
 Sexbêrî kirin نگهداری کردن از
 Sexbêrî صاحب شدن
 Sexbêrvan کسی که از بچه ها و یا حیوانات نگهداری می کند
 Sexele بره و بزغاله تازه متولد شده
 Sext دشوار / محکم / تند
 Sext سخت / پیچده
 Sexte قلبی / تقلب

Sextet pêktanin
 Sextiyan پوست کلفت و ضخیم
 Seya روکش کردن دیوار ها
 Seyandin
 Seyandin/diseyîne/bi-
 Seyd صید / شکار
 Seyda دانا / عالم / ملا
 Seyda آقا / استاد
 Seydvan صیاد / شکارچی
 Sêyek ثلث / یک سوم
 Sêyemîn سومین
 Sêyem سوم
 seyîne
 Seyis گود / ژرف / عمیق
 Seylav سیلاب
 Seylax زمین شنی کنار آب
 Seynik عقربه
 Seyr عجیب / غریب
 Seyran گشت و گذار
 Seyranê
 Seyrangeh جای گشت و گذار
 Seyranî کسی که به گشت و گذار می‌رود

 Seyrek/seyrnîşan علامت سوال
 Seza [I] شرم / عیب / بدی
 Seza [II] لایق
 Seza [III] جزا / سزا
 Seza kirin جزا کردن
 Sezawer شایسته / سزاوار / عزیز / محترم /
 جزای بدنی / سزای بدنی laşî -sezaya
 ستایش دادنی که مستحق باشد -sezayî

 Sêzdeh عدد سیزده
 Sêzdehem(-în) سیزدهم
 Sî dan سایه دادن
 Sî سایه
 Sî سایه
 Sibat (ماه سبات / زمستان)
 Sibe صبح
 -sibeh lê pag bûn به صبح رسیدن

Sibeh صبح / فردا
 Sîber سایه
 Sîber سایه
 Sîberojê فردا
 Sîbetir پس فردا
 Sic نوعی حشره که باعث پوسیده شدن لباس می شود
 Sicade نماز سجاده
 sicadeya xwe li dojehê
 Sicûr نوعی سوخت برای آتش زدن
 Sîdank سایه
 Sîdar سی ساله
 Sîdar سایه دار / درخت
 Sîfarîش سفارش
 Sîfir
 Sîfir [I] مس
 Sîfir [II] منفی / صفر / هیچ / بی چیز
 Sîfirne یخ ضخیم پشت بام / قندیل
 Sîfir سفره
 -sîfre danîn سفره پهن کردن / غذا گذاشتن
 Sîfre سفره غذا
 Sîfre سفره
 Sift سفت / غلیظ
 Şiftî هندوانه
 Siftî سفتی / غلیظی
 Sîgeh سایبان
 Sîgorta بیمه
 Sîh [I] سایه
 Sîh [II] عدد سی
 Sîhik bûn اسیدی شدن
 Sîhik آب انگور ترش شده / سرکه
 Sîhin حالت دست و پاچی و پریشانی

 Sîhir جادو / سحر
 Sîhirandin/dîsîhirîne/
 Sîhirbaz جادوگر / ساحر
 Sîhirîn/dîsîhire/bîsihi-
 Sîk کثیف و منفور

Sîkard ساتور
 Sîkene سیستمی که در داخل موتور
 کار آن را تنظیم می کند
 Sikil
 Sikir سد / بند
 Sikitîn مردن (سگ) / به درک واصل
 شدن
 Sikûm رو / چهره / سیما
 Sikûmreş بی یمن / بدقدم
 شکمو [I] Sil
 Sil [II] فضله گاو
 Sil [III] زود قهر / کسی که از چیزی
 ناراحت می شود
 -sil bûn
 -sil kirin (dewar) ریدن گاو
 -sil kirin رودرروی کسی ایستادن /
 نشان دادن چیزی به کسی که از آن
 ناراحت می شود
 Sîl سل / بیماری سرفه بیش از حد
 Silal بالا پشت بام
 Silamet بی درد
 سلام دادن / تعظیم کردن
 -silav dayîn
 -silav kirin سلام کردن
 -silav lê kirin فرستادن سلام برای کسی
 سلام
 Silav خوش آمدگویی
 Silavî
 Sildank مرغی که وقت تخم گذاریش
 آمده است
 Sîle سیلی / کشیده / توگوشی زدن
 Sîle [I]
 Sîle [II] سیلی
 Sîle شکمو
 Sîlekî kirin شکمو شدن
 Sîlekî بودن شکمو
 Sîlepor کپه ای از فضله رقیق گاو
 Sîle سیلی / چک / توگوشی
 Silikandin/disilikîne/bi-
 Silikîn/disilike/bisilike

رودرروی کسی ایستادن /
 ناراحت کردن و فراری دادن کسی از
 چیزی / فراری دادن و ترساندن
 حیوانات
 Silim پلکان
 Silîng لیفت تراک
 Silogan dan شعار دادن
 Silogan شعار
 Silq چغندر قند
 Silqî سایه سر
 -silqiyî serê te (neyîni û
 Silqok اسفناج
 Silsilok زود رنج / زود قهر کن
 Siltan حاکم / زنگ
 Silûk سلوک / انزوا / عزلت نشینی
 عارفانه
 Sim چهار پایان
 Sîm نقره / سیم
 Sîma سیما / صورت / رو
 Simandin/disimîne/bi-
 Şimaq سیلی / چک
 Simarte سمباده / سوهان
 -simbêl tê de badan از خوردن غذای
 لذیذ کیف کردن
 Simbêl سبیل
 Simbêlboq سبیل کلفت
 Simbêlçixt سبیل پوآرویی / سبیل
 پیچانده دراز
 Simbêlpoşe سبیل کلفت
 Simbil سنبل
 Sîme kirin سیم خاردار کردن دور
 چیزی
 Sime سنبه تمیز کاری لوله تفنگ
 Sîme سیم خاردار
 Sîmerx سیمرغ / پرنده افسانه ای
 Simil (سنبل گندم)
 Simîn/disime/bisime سوراخ شدن
 سوراخ کردن
 simîne
 Simitandin/disimifîne/
 Simitîn/disimite/bisi-
 Simkot کاسه و تاس آب خوری

Simok مغار / وسیله سوراخ کردن
 Simok چهار پا
 Simolek سنجاب
 Sîmsar دلال / واسطه شدن
 Simsik شکمو
 Simt قله
 Simt قلعه
 Simtiraş سم تراش / نعل بند
 Simûçk نوک انگشتان پا
 Sîmulasiyon شبیه سازی
 Sinaet صنعت / پیشه
 Sînahî
 Sînapên berfê
 Sinarîn/disinêre/bisi-
 Sinc سنجد
 Sinc [I] اخلاق / خصلت / خصوصیت [I]
 Sinc [II]
 Sincan صاحب روش
 Sincaq سنجاق / قلاب ماهیگیری
 Sincîd درخت سنجد / میوه سنجد
 Sincirandin/disincirîne
 Sincire شعله ور شدن آتش
 Sincirîn/disincire/bi-
 Sincû سنجد
 Sندان چکش
 Sندان
 Sîndî میوه ای شبیه پرتقال که کمی
 مزه تلخ دارد
 Sindif پوزه بند دهان حیوانات
 Sîndir هاوان
 Sîndirîk تابوت
 Sîndoq صندوق
 Sînhêde بر روی
 Sînhêde نوجوانی / نیمه مرد /
 زنگونه
 Sînet kirin (li cem cihû û
 Sînet kirin ختنه کردن
 Sînet عمل کردن به توصیه های
 پیغمبر / ختنه کردن مردان

zing di ber de kutan زنا کردن / تجاوز
 کردن / گاییدن
 Sing hildan کنایه از آماده
 دعوا شدن
 Sing چوبدستی ضخیم و دراز / آلت
 مردان
 Sîng گردن / قفسه / جلوی چیزی
 Sing چوب یا میله حصارکشی
 دور باغات
 Sîng سینه
 Sîngê xwe kutan به سینه خود زدن
 دفاع کردن
 Sînge xwe kutan میخ خود را
 کوبیدن / جا خوش کردن
 Sîngîr kirin
 Sîngîr قاموش / نی / درختچه
 باریک
 Sîngo سرنیزه تفنگ
 Sînhî سینی
 Sînihê
 Sînik نوعی حشره مضر
 Sînix bûn رسوا شدن
 Sînix رسوا
 Sînor kirin محدود کردن /
 مرزبندی
 Sînor کردن
 Sînor / محدوده
 Sînor/sindor tixûb مرز
 Sînorbir خارج از مرز موجود
 Sîparte/sipartek
 Sîpartin/dispêre/bi-
 Sîpêhî سفید
 Sîpel شلاله / بالن داخل شکم ماهی
 Sîpî kirin سفید کردن / پوست
 کندن
 Sîpî سفید
 Sîpîk سفیدی تخم مرغ
 Sîpil طحال
 Sîpîhî سفیدی
 Sîpsax سالم و شنگول
 Sîqa kirin با سنگ تیز کردن
 Sîqa سنگ تیز کننده وسایل
 برنده
 Sîqal [I] سیقل [I]

Sîqal [II] قندیل
 Sir / راز / سر
 Sîr سیر
 Sirêş چسب سریش
 Sîrfisk سیر کوهی بدبو
 Sirgûn bûn تبعید شدن
 Sirgûn kirin تبعید کردن
 Sirgûn تبعید
 Sîrik سیر
 Sîrim سیر خارجی
 Sîrişk / اشک / سرشک
 Sirke [I]
 Sirke [II] آب انگور فشرده شده / سرکه
 سرکه
 -sirke kirin به سرکه آغشتن
 Sîrkut هاون کوبیدن سیر
 Sîrnî پارچه ای حایل
 Sîrsûm وسیله ای چوبی و یا فلزی
 نازک که به جای مشک از آن
 استفاده می شود
 Sîrûd سرود / مارش
 -sîrûda neteweyî سرود ملی
 -sîrûdên leşkerî مارش نظامی
 Sîruşt سرشت / طبیعت / فطرت
 Sîruştî / فطری / طبیعی
 Sîruştî طبیعت
 Şîr شیر
 Sîs bûn
 Sîs bûn
 Sîs رنگ پریده / سفید خالی
 Sîsark
 Sîsark لاشخور
 Sîsark کرکس
 Sîsark نوعی پرنده
 Şîşe شیشه
 Sîsê عدد سه
 Sîsele کج و کوله و بی رمق
 Sîsî تخم کنگر
 Şîşik میله
 Sîsîrk جیرجیرک
 Sîst bûn شل شدن / نرم شدن

نرم کردن / شل کردن
 Sîst kirin
 Sîst شل / نرم
 Sîstî نرمی
 Sîstاست
 Sîtam / مدافع / حامی /
 Sîtam / حفاظت / حمایت
 -sîtamî lê kirin
 کردن
 Sîtamî / دفاع
 حمایت
 -sitar tê de neman بسیار
 کهنه و فرسوده شدن /
 بسیار داغون شدن
 Sîtar توان ایستادن / نا
 Sîtar مرز / محله
 Sîtare/sitargeh پناهگاه
 Sîte تور ماهیگیری
 Sîtêl ستون عمود
 Sitem
 Sitem / ظلم / ستم
 Sitembar
 Sitembar / ستمکار
 ظالم
 Sitembarî / ستم
 ظلم
 Sitemkar ستمکار
 Sîfî خانم
 هندوانه
 Şîfî
 Şîtil / نهال / جوانه / نهال
 نهال
 کوچک
 Şîtil ظرف مسی بزرگ پخت و پز
 Şîtil نهال
 Sîtirandin/disitirîne/
 Sîtirîn/disitire/bisitire
 خانم / خاتون
 Sîtvan ستوان
 Sîûd بخت / شانس / طالع
 Sîûda xwe
 Şîvan bûn / چوپان شدن
 چوپان بودن
 Sîvan چتر
 چوپان
 Şîvan چوپانی
 Sîvander قندیل
 چوپانی کردن
 Şîvanî kirin
 Sîvder ایوان خانه / بالکن / جلوی
 در خانه

Şiverê راه مال رو / مسیر / راه /
 طریق /
 Sivik bûn سبک شدن
 Sivik kirin سبک کردن / کم کردن وزن
 Sivik (وزن سبک)
 Sivikahî سبکی وزن
 Şivîl (Şiverê, Şivîle) / راه / مسیر /
 طریق / راه مال رو
 Şivîle / راه / مسیر / طریق /
 مسیر مال رو
 Sivîl غیر نظامی
 Siving قندیل
 Şivkirin (Şivxwer) چراندن دام به
 هنگام شب / گله چراندن هنگام شب
 Şivmehlî (t.) tapan çubufiu (f.) pointe de
 herse (î.) harow's point
 Sivnik چارو
 Sîvok بادکردگی / گره
 Sivorî سنجاب
 Şivxwer (Şivkirin) چراندن دام به
 هنگام شب / گله چراندن هنگام شب
 Sîwak / مسواک / خلال دندان
 Sîwanok نوعی گل
 Siwar bûn سوار شدن / پریدن روی پشت
 حیوان
 Siwar kirin / بار زدن بر روی /
 انداختن پشت حیوان
 Siwar peya kirin / نظم کار مردم را به
 هم زدن
 Siwar سواره
 Siwarên zirxî سواره نظام آهنی
 Siwat ربا / نزول
 Siwax (روکش گلی - گچی)
 Şiwît (سبزی شوید)
 Şiwît , bnr. PÛJINDA
 Sîx تیغ های بزرگ درختان / میل
 بافتنی
 Sixêf kirin / فحش دادن / ناسزا گفتن
 Sixêf / فحش / ناسزا
 Sixme چوب سر تیز / تیغ

Şixre حمل کردن محصولات کشاورزی
 به انبار
 Şixre (Kîşre) (t.) saplarÈ harmana
 taÒÈma iÒi (f.) transport des épis vers l'aire
 de battage (î.) transport of ears to threshing
 area
 Şixrevan (t.) harmana sap taÒÈyan (f.)
 tranporteur de foin ou d'épis
 Sixreyên derebegitiyê danîbûn
 Sixte قلابی / مصنوعی / جعلی
 Sixtopixto kirin بی نظم کردن
 Sixtopixto بی نظم / بی سیستم
 Sixur [I] جوجه تیغی
 Sixur [II] جاسوس
 Şiyan توان / قدرت / نیرو
 Şiyan توانستن / قادر بودن
 Şiyan توانستن
 Şiyar هوشیار / بیدار
 Şiyarkirin بیدار کردن / هوشیار کردن
 سیاست
 Siyasetmedar سیاستمدار
 Siyasetmedar سیاستمدار
 Siyasî سیاسی
 Şiyaw توانا / لایق
 Siyele اسفناج
 Siyele نوعی سبزی که برگ آن پخته
 شده و خورده می شود
 Siza kirin / کیفر دادن / مجازات کردن
 جزا / تحریم
 Skandal / ابتذال / فاجعه
 Slogan شعار
 Sobe بخاری
 Sober شاگر
 Soberî kirin / آبتنی کردن
 شنا / آبتنی
 Soberî / شنا
 Sobevan بخاری درست کن
 Sobe بخاری
 Sofî صوفی / عابد
 Sofik telaşê tayî, kelefe
 Sohbet / صحبت

Sohe بخاری
 Sojer سوزان
 -sol dan destan دک کردن / بیرون انداختن
 Sol کفش
 Sol کفش
 Solbend کفش فروش / کفاش
 Soldank جا کفشی
 Soldirû کفاش
 Sole ذرت
 Şolgenîk , bnr. COLGENÎ
 Şolik , bnr. COLIK
 Şolikê maran , bnr. COLMARK
 Solîn [I] قنات / جوی آب زیر زمینی
 Solîn/solîne [III] زمین گلکاری / جای کاشت و فروش گل / گلخانه
 -sond xwarin
 Sond سوگند / قسم / عهد
 Sone اردک
 Şop
 Şop رد / مسیر / اثر
 Şop , bnr. RÊÇ
 Şopandin دنبال کردن / پیروی کردن
 Şopandin پیگیری کردن / دنبال کردن
 کردن / تحت تعقیب قرار دادن
 Şopîn رد کسی یا چیزی را گرفتن
 / دنبال کردن
 Şopرد / اثر / جا
 Şor , bnr. DIJÛN802-
 Sor bûn
 Sor bûn سرخ شدن / داغ شدن
 خیط شدن
 Sor kirin سرخ کردن / داغ کردن
 خیط کردن
 -sor û gizêrî bûn
 Sor û sipî bûn رنگ باختن /
 سرخ و سفید شدن
 Sor قرمز
 Sor سرخ / قرمز
 Soranî لهجه ای از زبان کردی
 Şorav آبگوشت
 Soravk

Şorbe آبگوشت
 Sorcîn قهوه ای
 Sordîn سنگ های پهن (برای حیوانات)
)
 Şorebî بید / بید مجنون
 Şoreş kirin انقلاب کردن
 Şoreşgerî انقلابی بودن
 Şoreşger انقلابی
 Şoreş انقلاب
 Sorewêl/sorewilk پرنده آبی قرمز رنگ
 Sorgevez قرمز تیره و تار
 Sorîşk اندامی که غذای قرت داده شده را به معده می رساند
 Sorik
 Sorik بیماری سرخ
 Soring یک نوع بیماری / گیاه رنگی قرمز
 Soro moro bûn (...سرخ شدن) از خجالت
 Soromoro bûn (ji ber ser-
 Şorr شور
 Sorsorik نان خشک سنتی / ترد / خوب پخته شده
 Sorsorik نای / نوعی درخت خارجی و میوه آن
 Şoşbîn ساقدوش
 Sosik نوعی حشره
 Sosin سوسن / گل
 Sosret عجیب و غریب
 Sosret زشت / رذیل
 sotemeniyê ایستگاه بارگیری
 سوخت
 Sotemenî سوختن / سوختنی
 Sotin سوختن
 Sotin/disoje/bisoje سوزاندن
 Sotîner سوزان / آتشین
 Şov آیش / بایر گذاشته / زمین شخم شده و نکاشته
 شوروی

Sox bûn / بدنام شدن / رسوا شدن / شرمگین شدن
 Sox kirin / بدنام کردن / رسوا کردن / شرمگین کردن
 -sox û sinix رذل و رسوا
 Sox رذل و رسوا / شرمگین
 -soxe man ارث به جا ماندن / مرض شدن برای صاحبش
 Soxه داغون و بی خود / میراث
 Soy ناموس / شرف
 Soz
 Soz dan قول دادن / عهد بستن
 Soz dan قول دادن
 Soz قول / عهد و پیمان / قرار
 Soz قول
 Sozdar
 Sozdar عهد بسته / پیمان بسته / وفادار
 Sozdar قول دهنده / متعهد
 Sozdarî رازداری / تعهد
 Sozdar وفادار / قسم خورده
 -sozê mêrên berê
 Sparte امانت / وظیفه مخصوص
 -spartin به خاک سپردن مرده
 Spartin سپردن / تحویل دادن
 Spartin/dispêre/bispê-
 Spas
 Spas kirin تشکر کردن
 Spas سپاس / تشکر
 Spêde شروع روز / سرصبح / بامداد
 Spehêtîr
 Spehî خوب / قشنگ / زیبا / فراوان
 Spehîtî زیبایی / قشنگی
 Spêله (سیاهی) اجسام خیالی شب
 Spî [I] رنگ برف / سفید
 Spî [II]
 Spî kirin پوست کندن
 Spîçolkî زمرده شدن
 Spîdeman ?
 Spîker گوینده

Spîldax bûn خراشیدن
 Spîldax kirin خراشاندن
 Spîldax خراش
 Spîlk سفیده چشم
 Spîndar درخت سپیدار
 Spîndar درخت سپیدار
 Spîtale آدم و یا چیز سفید رنگ
 Spîtayî سفیدی / لینیات
 Spîtk سفیدی چشم / سفیده تخم مرغ
 Spîxur طماع / حریص / زشت
 -spiya xwe bi peretî firo-
 Spiyê girtî خاکستری
 -spiyên xwe kuştin
 Spor ورزش
 Spor ورزش
 Stad استادیوم
 Standin/distîne/bistîne
 Standin گرفتن / بدست آوردن / خریدن
 Star kirin محافظت کردن / پناه دادن
 Stasyon ایستگاه
 Statû وضعیت / حالت
 Stêله ول / بی خود / ولگرد
 Stêng
 -stêr xuricîn
 Stêر ستاره
 Stêر بسته لحاف
 Stêrk [I] ستاره
 Stêrk [II] نشانه گیر (روی لوله تفنگ)
 Stêrk [III] کمد دیواری
 -stêrk girtin نشانه گرفتن / هدف گیری
 -stêrk ji esmên anîn
 -stêrka xwe bi roj dîtin
 Stêrkmasî ماهی ستاره / نوعی ماهی
 Stêر ستاره
 Stêrnasî ستاره شناسی
 Stewardin, kemilandin
 Stewardin/distewîne/
 Stewîn/distewe/bistewe

Stewl / اصطبل / طویله اسب و گاو
 Stewr bûn (sewal) / آبستن نشدن و
 نزیابیدن
 Stewr حیوانی که آبستن نشده باشد
 Stî / خانم / خاتون / بانو
 Stîrî / تیغ / خار
 Sto / گردن
 Stran [I] (hevîr û hwd) / ورآمدن خمیر نان

Stran [II] / ترانه
 Stran / ترانه / ترانه خواندن
 Stran/distrê/bistre
 Stranbêj bûn / خواننده بودن
 Stranbêj / ترانه خوان
 Stranbêj / خواننده / ترانه سرا
 Stranbêjî kirin / خوانندگی کردن
 Strî derxistin / شاخ در آوردن /
 گردن کلفتی کردن
 Strî lêxistin / شاخ زدن / گردن
 کلفتی کردن

Strî / تیغ
 Strî / شاخ
 Strîzerk / نوعی گیاه با تیغ زرد
 Stro / شاخ
 Strû / شاخ
 Strûktûr / ساختار
 -stû bi binî ve bûn / کار نادرست کردن و
 جزا دیدن

-stû di rû de hatin / به خواب رفتن /
 بیهوش شدن
 Stû dirêjî kirin / گردن کلفتی کردن
 -stû hingaftin / سرزدن و سر بریدن
 Stû / گردن / گلو
 Stû / گردن
 Stûbend / دوپنده / کمربند ضربدری از
 پشت شلوار تا سرشانه و جلوی
 شلوار
 Stûbîr / تیغ جلاد / قاتل بالفطره
 Stûdirêj / زرافه
 Stûkur / گردنبنند
 Stûn

Stûn / ستون
 Stûn / تیر چوبی سقف / ستون
 Stûqulk / گردن باریک و دراز
 Stûr
 Stûr / بی تربیت / خشن / ضخیم
 Stûr bûn / ضخیم شدن / کلفت شدن
 Stûr bûn / کلفت بودن
 Stûr kirin / نازک کردن / ضخیم کردن
 Stûr / کلفت / ضخیم
 Stûr / کلفت / بزرگ
 Stûrî kirin / بی تربیت رفتار کردن /
 خشن رفتار کردن
 Stûrî / ضخامت
 Stûr / کلفت / ضخیم
 Stûvank / گردنبنند
 Stûxwar / بیچاره
 Stûxwar / بیچاره / بدبخت
 Su hatin / قهر کردن
 Şû kirin / شوهر کردن / ازدواج کردن
 Şûbe / شعبه
 Sûç
 Sûc / گناه / تاوان
 Sûc / جرم / گناه
 Sûcdar / گناهکار / تاوانبار
 Sûcdar / گناهکار / مجرم
 sûçdarekî
 Sûcdar / گناه
 Sûç / (گوشه بیرونی / زاویه بیرونی)

Sûçeber / سنگ گوشه بیرونی دیوار
 (کنج)
 Sûc / گناه
 -sûd wergirtin / استفاده کردن از
 سود گرفتن از
 Sûd wergirtin / بهره مند شدن / سودمند
 شدن
 Sûd / سود / منفعت / بهره / فایده
 Sûdperest / فرصت طلب / سودجو
 Sûdwegirtin / بهره برداری / استفاده

Suhbet / مصاحبه

Sûîqast سو قصد
 Sûk/sûq بازار
 Sukûnet آرامش / آرامی
 -sukûneta derûnî آرامش روحی و روانی
 Sûkar بازار
 Sûlav آبشار
 Sulh صلح / آشتی
 Şûn جا / رد / نشان / مکان
 Şûn da çûn کنار کشیدن / عقب نشینی
 کردن
 Şûn جا / مکان / عوض
 Şûna kesî bûn به جای کسی بودن
 / عوض کسی بودن
 Şûnewar جا / مکان
 Şûnwar قرار گاه / محل اردو زدن
 / کمپ / پایگاه
 Şûnwar جا / مکان / رد / اثر
 Şûpik جلیق لباس کُردی
 Sur باد / سرما
 Sûr سور / دیوار دور قلعه
 Şûr شمشیر
 Surandin/disurîne/bi-
 Şûrçêkir تولید کننده شمشیر
 Şûrê cot (t.) keski (f.) couter (î.) coulter
 Şûrê kotanê (t.) keski demiri (f.)
 couter du Brabant (î.) coulter of swivel plough
 Şûrengiv شمشیر زن خوب / شمشیرزن
 ماهر / شمشیرباز حرفه ای
 Sûret صورت / لپ
 Sureya (ستاره)
 Şûrik چریک / گریلا / شورش /
 جنگجو
 surîne
 Suriştfî طبیعی
 Sûriye سوریه
 Şûrkar شمشیرگر
 Şûrker شمشیرزن / جنگجو
 Şûrkêş شمشیرکش / مبارزه طلب /
 شمشیر باز / فدایی / پیشمرگ
 Şûrkî مثل شمشیر

Şûro کنایه از آدم دراز و
 قدبلند
 Surperî پری بسیار زیبا
 Surşîrîn دلربا / دلغریب / زیبا رو
 Şûrşûrî خط خطی / هاشوردار
 Şûrzen شمشیرزن
 Sûs چغندر قند
 Sûse جاسوس (اختیاری و زوری)
 / حمله همه جانبه
 Şûse شیشه / صاف
 Şûsekî شیشه ای / مثل شیشه
 براق و صاف
 Şûşeyî شیشه ای
 Sûsik نوعی پرنده با تخم های بسیار
 گرانبها
 Sûsmar سوسمار / تمساح
 Şûstek شکاف / شیار / تَرک
 Şûştin شستن
 Şûştin شستن / فرسایش دادن
 از بین بردن
 -sût û sûtal علاف و بیکار و ولگرد
 Sût آبی متمایل به سبز براق
 Sûtal بیکاره / آواره
 Sûtan/disû/bisû تیز کردن اشیا برنده
 Şûtar شجاع / بی باک / نترس
 Şutî صاف / نرم / سلیس / روان
 / یکنواخت
 Şûtî هندوانه
 Şutî , bnr. HILÛ
 Şûv (Şov) آیش / بایر گذاشته
 زمین شخم شده و نکاشته
 Sûxar ساقه های برنج تر و تازه
 Suxre کار بخور نمیر / خدمت و
 کارگری کردن
 Suxte فقیه / شاگرد دینی
 Şuxulandin بکار بردن
 Sûyîn/disû/bisû سوختن
 Sûzenek بیماری کمر درد
 Sûzenî

نوار بهداشتی قدیم که زنان Sûzenî
در زمان پرید شدن به کار می
(بردند) (کهنه) / پارچه

Ş

Şa bûn شاد شدن / شاد بودن

Sa guçan tê pîvan

Şa kirin شاد کردن

Şa شاد / خوشحال

Şabaş / شاباش / پولی که در طی مراسم عروسی برای عروس و داماد هدیه داده می شود یا به گروه موسیق داده می شود
 Şabaşî / بخشش / هدیه
 Sabit / ثابت / غیر متحرک
 Sabit bûn / تکان نخوردن / عوض نشدن
 Sabit kirin / محکم کردن / سفت کردن
 Sabûn / صابون
 Sabûn kirin / با صابون شستن
 -sabûna yekî kef nedan
 Sabûnpêj / سازنده و پزنده صابون
 Sabûnpêjî / صابون سازی
 Sabûnsaz / صابون ساز
 Sade / ساده / خالص / یکدست / متواضع
 Şademar / شاهرگ
 Sadetî / سادگی / تواضع
 Şadîk / شاد / مفرح / مهیج / سرگرم کننده
 Sadiq / صادق / راست گو / وفادار
 Sadiq bûn / راست گفتن / باوفا بودن
 Şadmanî / Şanahî / شادمانی / جشن
 Saet / ساعت / گاه شمار
 -saet li ser yekî nehatin
 Safî / زلال / تمیز / پاک
 Safî bûn / تسویه کردن / حل شدن
 Safî kirin / حل کردن
 Şafî / مکتب شافعی
 Şagirt bûn / شاگرد بودن / شاگرد شدن
 Şagirt / شاگرد / دانش آموز / کارآموز
 Şagirtî kirin / کارآموزی کردن
 Şagirtî / شاگردی / شاگرد بودن
 Şah / شاه / سلطان
 Şahî / شادی / جشن / عروسی
 Şahid / شاهد / گواه
 Şahidî / شهادت / گواهی

Şahîk / صاف / نرم / سلیس / روان / یکنواخت /
 Şahik / هلو
 Şahîfî / شاهی / پادشاهی
 Şahîfî / شاهی / سلطنت
 Şahperest / سلطنت طلب
 Şahperest / شاه پرست / شاه دوست
 Şahî / شاهنشاهی
 Sakar / ساده
 Sakarî / سادگی
 Sako / لباس گرم و کلفت
 زمستانی که تا پاها امتداد می یابد
 Sal / سال
 Şal / شال / دستمال گردن / شال گردن
 -sal heyê duwazdeh
 Şal / شلوار
 Sal / سال
 -sala teze / سال جدید
 Salane / هر سال / سرگذشت یک سال گذشته / درآمد به دست آمده در یکسال
 Salar / سالار / سرفرماندار
 Salewext / زمان سپری شده در روز
 Şalgerdan / شال گردن / روسری
 Şalikgirtin / گل دادن / غنچه دادن / شکفتن
 Salix dan / آگاه کردن / اطلاع رسانی
 Salix dayîn / تعریف کردن / گفتن
 Salixdan / تعریف / روایت
 Salixdayîn / تعریف / روایت
 Salixgerî / Salixgerî / استخبارات / جاسوسی
 Salix / تعریف / روایت
 Saljimêr / تقویم
 Salname / تقویم
 Salname / سالنامه / تقویم
 Şalok / QALÛÇIK
 Şalok / داس
 Salos

Salox dan تعریف کردن / گفتن
 Saloxdan تعریف / روایت
 Salroj سالروز / سالگرد
 Şalûl (t.) baOtankara / (f.) mėsange / (î.)
 tit
 Salveger چرخش روزه / یادبود
 Salveger سالگرد
 Salyad یادبود
 Saman ملک / ثروت / سرمایه
 Şamî بوقلمون
 Şamik FIRINGÎ
 Şan کندوی زنبور
 Sana آسان / راحت
 Sanahî آسانی / راحتی
 Sanahî bûn آسان شدن / راحت شدن
 Sanahî kirin آسان کردن /
 راحت کردن
 Şande فرستاده
 Şandî فرستاده / مأمور
 Şandî ارسال
 Sandin
 Şandin فرستادن / روانه کردن
 Şandin فرستادن / ارسال کردن
 Şandin فرستادن
 Şane کندوی زنبور
 Şaneşîn Şehneşîn
 Şaneşîn بالکن / ایوان
 Şanî dan NA...Ā KIRIN
 Şanî kirin NA...Ā KIRIN
 Şanidyar رسول / پیک / قاصد /
 فرستاده
 Şano نمایش / تئاتر
 Şanoger بازیگر تئاتر
 Şans شانس
 Şanzdederb شانزده خور / خشاب اسلحه
 تپانچه شانزده تیری
 Şanzdexur شانزده خور / خشاب اسلحه
 شانزده تیری تپانچه
 Şapane , bnr MEHLĀ
 Şapat باران اندک / نم

Şapato فرصت طلب / نان به نرخ
 روز خور
 Şapik جلیقه لباس سنتی کُردی
 Şapik نوعی لباس / پالان
 Şapik / Şüplik (t.) merdane oklava /
 (f.) rouleau de pâtissier (î.) rolling-pin
 Sapok
 Saq di gore û solan de
 Saqdirêj جوراب و کفش های ساق
 بلند
 Saqoyek
 Şaqûl شاقول / خط عمودی
 Sar
 Şar bnr. KITAN
 Şar دستمال / بند
 Sar bûn
 Sar kirin سرد کردن / قهر کردن
 Şaredar شهردار
 Şaredarî شهرداری
 Şaredarî شهرداری
 Şaredar شهردار
 Sarîc سردخانه
 Sarinc سردخانه / یخچال
 Saring چاه های داخل صخره ها
 / سردخانه
 Şaristanî تمدن
 Şarp پوشش سرد
 Sarûgerm خنک / ولرم (سرد و
 گرم)
 Sar سرد
 Şaş اشتباه
 Şaşagahdar kirin بد اطلاع رسانی
 کردن / مغرضانه اطلاع رسانی کردن
 Şaşî kirin اشتباه کردن
 Şaşî kirin اشتباه کردن
 Şaşî اشتباه
 Şaşitî اشتباه
 Satandin/disatîne/bi-
 Satil سطل
 Satila darîn سطل چوبی
 Satîne جدا کردن پوست برنج

Satîre	ساتور	Sayîhişk	صاف و خشک
Sator	ساتور / چاقوی بزرگ	Şayîtî	شادی / عروسی
Satore	بی کار و بار / بی	Saz [I]	سیستم / آهنگ
فایده		Saz [II]	کار آماده
Sava	نوزاد	Saz [III]	قاموشستان
Savar	ساوار / گندم درشت خرد	Saz [IV]	نوعی آلت موسیقی
شده		Saz bûn	
Savaxane	مهد کودک	Saz kirin	درست کردن / سیستماتیک کردن
Savêr	ظرف غذای سگ	Saz kirin	درست کردن / ایجاد کردن
Saw [I]	ترس / خوف / وحشت	Sax	ساختن /
Saw [II]	تخمین / خیال	Sazdêran	گروه ترانه خوان ها
-saw bi ser ketin	ترس در دل کسی	Sazgar	سازگار / چیز خوب
افتادن		Sazî	سازمان / موسسه
Sawêr	جانور خیالی	-saziya karnişîniyê	سازمان کارمندان
Sawîr	ترس / خوف / وحشت	بازنشسته	
Sawtehrî	غمگین / بیگس	-saziyên civaka neferma	نهادهای جامعه غیر وابسته
Sax	زنده / سالم	-saziyên fermî	موسسات رسمی
Şax	bnr. STIRÎH	-saziyên mîrî	سازمان های عمومی / موسسات دولتی
Şax	جعبه باروت / دبه باروت	Sazî	دستگاه / ارگان
Şax	کوه / کوهستان	Sazî	سازمان
-sax bûn	بهبود یافتن / سالم شدن	Sazûman	سازمان / موسسه / دستگاه
Sax kirin	زنده کردن	-sazûmana tûreyê	سیستم عصبی
-sax man	زنده ماندن / استقامت	Sa	برای
Şax کوچک	شاخه	se	رقصیدن / جفتک زنی
Şax	کوه / شاخه	Se	سگ
Şaxe	شاخه	se	له شدن / چپیدن / فشار
Saxî	سلامتی	دادن	
-saxiya te	سلامتی شما را می خواهم	Se bûn	سگ شدن / بد اخلاق شدن
Şaxşaxî	شاخه شاخه	-sê kevirê wê dan ber	با فشار پر شدن / ظلم شدن / بستن
Saxte	قلابی / قلبی / مصنوعی	se	برق زدن
Sax / زنده	سالم	Şê	بلوط / شاه بلوط / رنگ شاه بلوطی
Şayan	شایان / سزاوار / لایق	Sê	عدد سه
Şayanê gotinê bûn	شایان گفتن بودن / لازم به ذکر بودن	Se	سگ
Saye		Şê	توانا / لایق
Şayeste	شایسته / درخور		
Sayî	آسمان صاف و بدون ابر		
Şayî	بزم / شادی		
Şayî	شادی		
Şayia	bnr. GALEGOT		

Seb یک نوع مصالح ساختمانی که با آب رقیق شده و به جای گل استفاده می شود
-seb kirin با این نوع مصالح ساختمانی گل مانند جایی را مالیدن
Seba به خاطر / درباره
-seba kêçekê lihêfek şe-
-seba qurîşekî deh teql
Sêbare bûn سه برابر شدن
Sêbare kirin سه بار کردن و یا گفتن
Sêbare سه برابر
Sebare درمورد
Sebaz
Sebaz نوعی سگ
Sebî
Sebî بچه
Sebîl ساختمان و مکانهای عمومی خیریه / خیرات
Sebîl [II] چوپوق / چوب سیگار
Şêbisk کشیدن
Şebnem پرچم / علم / بیرق
Sebr شبنم
Şebşebk (t.) yarasa (f.) chauve-souris (î.) bat (animal) صبر / آرام و قرار
Sebum نوعی باد بیابانی / سمون
Sebzî سبزی
Secde سجده
Secîh باهوش و عاقل
Secîhî ذکاوت و هشیاری
Sed عدد صد
Sêdar سه عدد چوبی که به هم بسته شده و برای گرفتن روغن از آبدوغ استفاده می شود / دار اعدام
Sêdaredan اعدام / حلق آویز
Sedased بی عیب و نقص / تمام و کمال
Sede کمال
Sede قرن / سردم
Sedem û encamp علت و معلول
Sedem دلیل / علت

علت / دلیل
Sedem شمارش صدتایی
-sedesed jimartin سه بعدی
Sêdîmenî شطرنج
Sedrenc قرن / سده
Sedsal قرن / سردم / سده
Sedsal سده برابر / شمارش صدتایی
Sedta سده برابر / شمارش صدتایی
Sefandin/disefîne/bi- گیج / خام / دیوانه
Sefêk گیج / خامی / دیوانگی
Sefêktî مثل دیوانه ها رفتار کردن
Sefêktî تصفیه و صاف شدن
Sefîn/disefe/bisefe چوب هاکی / آرزو / میل / خواسته
Şeg سگ
Seg مثل سگ
Seganî سگ آبی
Segavî سگ باز
Segbaz نوعی اسب
Seglawî نشانه گیر ماهر
Segman سگ ماهی / نهنگ
Segmasî سه جانبه / سه ضلعی
Sêgonî مثلث
Sêgoşe سه ضلعی / مثلث
Sêgoşeşek شنه
Sêguh شانه
Şeh شانه کردن
Şeh (Şe) kirin ماشین پرداخت (... (پشم و پارچه و
Şeh (Şehîrî) (Şe) KIRIN
Şeh kirin فهمیدن / درک کردن
Şehê mû شانه ی مو / شانه سر
Şehê mû حس پنج گانه جانداران
Şehîrî پرداخت شده (پشم و پارچه و ...)
Şehîrî و ... / شانه شده
Şêhî نم / رطوبت
Şêhî شهید
Şehîd بزرگ / باشکوه
Şehîn ترس / خوف
Şehm شانه مو / شانه سر
Şehmû بالکن / ایوان
Şehneşîn (Şaneşîn)

-sehol bestin یخ زدن
 Sehol آب یخ زده
 Seholbendan در زمستان یخ‌بندان در
 Şehr شهر
 Şehra / بیابان صحرا
 Şehrawî / بیابانی / صحرای
 Şehreza / دانا / ماهر / باتجربه
 زبل
 Sejde سجده
 Şek bnr BERINDIR.
 Sêk آب ترش
 Şekal کفش / نعلین
 Sekerat / وضعیت قبل از مرگ / سكرات
 Şekêrt (Şikarte) / جهاز / جهیزیه
 مهربه / کابین
 Sekihandin/disekihîne/
 Sekihîn/disekihe/bise-
 Sekinandin/disekinîne/
 Sekinandin / متوقف کردن / جلوگیری
 کردن
 Sekinandin / متوقف کردن
 Sekinîn/disekine/bise-
 Sekinîn / ایستادن / قرار گرفتن
 Şêkirandin (با) / تعریف و تمجید کرد (با)
 (خودنمایی)
 Şekirdank / قندان / پیاله شکر / ظرف
 شکر
 Şekirin bnr. KANÎN
 Şekirin / توانستن / قادر بودن
 Şêkirîn / تعریف و تمجید شدن
 Sekitandin/disekitîne/
 Sekitîn/disekite/biseki-
 Sekn / رویکرد
 Şekok bnr. GIRSK
 Şekok (Girsik)(Kurostik) گلابی
 وحشی
 Sekre و تاس دیو
 Sekreterê giştî / دبیر کل
 Sekû / سکو / صندلی

-sekûyê benderê / سکوی لنگرگیری / لنگرگاه
 Şel bnr. KÊSREK
 Şel / کلوخ / بته گل خشک شده
 Şêl (Xeşe) / گونی بزرگ
 Sel [I] / صخره
 Sel [II] / جعبه / سبد
 Sêl / دیش / سینی
 Selamet سلامت
 Şêlandin / جیب های کسی را خالی کردن / غارت کردن / غارت کردن / سرقت کردن
 Şêlanker / سارق / راهزن
 Sêlav / سیلاب
 Şêlav / فاضلاب / آب بلا استفاده
 Selbend / تخته سنگ بزرگ
 Selef / بدهی
 Selêfk / سوراخ آبروی زیر دیوار
 Selemêşk / جعبه
 Selemtî / سرپست / آزاد
 Selemtî / بیکار و غمگین
 Şelengo bnr. ÊMIDÎ
 Selexane / سلاخ خانه / کشتارگاه
 Şêli / گل آلود
 Selihandin
 Sêlik / دیش و سینی کوچک / دیسک و سی دی
 Selik / سبد / زنبیل
 Şêlim / شلغم / منداب
 Şêlitî / گل آلود بودن
 Şêlitî / ابهام / گل آلود بودن / عدم شفافیت
 Selixandin/diselixîne/
 Selmandin/diselmîne/
 Şelp (Şep) / مشت / سیلی / صدای دست / صدای ضربه
 6672...ELP,...EP
 Şelûvk , bnr. ÇÊT
 Sêl / بشقاب ماهواره / سینی ناوایی
 Sema / سما / رقص دینی / آهنگ
 Semajen / رقص

Şemal تشعشع / درخشندگی / پرتو / شید / تابندگی / نور
 Semanek پرنده ای شبیه مرغ با گوشتی لذیذ
 Semax نقره اندود کردن آهن با آب و گرما
 Şembe شنبه
 Sembol نماد / سمبل
 Seme bûn گیج و ویج شدن
 Seme kirin سر کسی را بردن / گیج کردن
 Seme ابتر / سبکسر / خام
 Semer گله گوسفند صد تایی
 Semêş سگ مگس
 Şemî شنبه
 Semîner سمینار
 Şemirandin رها کردن / ترک کردن / واگذار کردن / بی حس کردن / کرخت کردن
 Şemitandin سُر دادن / لیز دادن / لغزاندن
 Şemitîn سُر خوردن / لیز خوردن / لغزیدن
 Şemitûn سر خوردن / لیز خوردن
 Şemitok لغزنده
 Şemixî bnr. HILMO...TÎ غذایی که در اثر پختن زیاد خراب شده باشد
 Şemo نادان / احمق / کودن / دلقک / ابله / مسخره / دلچک
 Şemşaq bnr. PARÇ
 Semt احتیاط
 Semt ماهرانه / اصولی / اساسی
 Semûn نوعی باد بیابانی
 Semyan صاحب
 Şemzînana منطقه ای در شمال کردستان
 Şên (Şiyan) قدرت / توانایی / اقتدار
 Şên (وفور) نعمت

Şênahî آبادی / خانه / نعمت
 Sênc حرارت / دما / درد
 Senc تیغ های درخت سنجد
 Sendirîk داربست
 Sendox گیرنده / خریدار
 Şene bnr. DIRGAN
 Şene شنه / وسیله جمع آوری / علوفه
 Şene , bnr. MELHÊB
 Şene kirin شنه کردن / جمع کردن / علوفه با شنه
 Sênex
 Şeng سرزنده / با سرور و شعف / با نشاط / با روح / زنده
 Seng سنگینی / سنگ
 Sengandin/disengîne/
 Şengebî (Şorebî), (Bîşeng) بید / بید / بید / بید
 Şengebî سنگر / دیوار دفاعی
 Senger سنگر جنگی / چاله -sengera cengî-
 Sengergeh سنگرگاه
 Şengesiwar سوارکار ماهر / سوارکار با تجربه / سوارکار زبل و زرنگ
 Sengîn سنگین
 Sênî سینی
 Senîmenî عجیب غریب
 Senît
 Şep مشت / سیلی / صدای ضربه / صدای سیلی
 Şepal برازنده / مطبوع / دلپذیر
 Sepandin/disepîne/bi-
 Sepandin تحمیل کردن
 Şepe توده برف / انبوه برف
 Sepêşî سگ مگس
 Sêpî دار اعدام
 Şepîlk (Pol) شانه / کتف
 sepîne تحمیل کاری بر کسی / تطبیق ادادن اجباری / چسباندن

Şepirze (Şerpeze) هرج و مرج / بی
 نظمی / اغتشاش / پریشانی
 Sepîtık سقن
 Seqa [I] وضعیت آب و هوا / فضا
 Seqa [II] خم کردن و تیز کردن
 Seqa kirin خم کردن / تیز کردن
 Seqem سرمای شدید
 Seqet bûn معلول شدن / نقص عضو شدن
 Seqet bûn ناقص شدن / معلول شدن
 Seqet kirin معلول کردن / نقص عضو
 کردن
 Seqet kirin ناقص کردن / معلول کردن
 Seqet معلول / نقص عضو / شدید / عجیب
 Seqet ناقص / معلول
 Seqetî معلولیت / نقصان
 Seqetî مصدومیت
 Şeqil kirin (Dêç kirin) (t.) hububat
 yÛfiEnÛnÛ damgalamak, iÛaretlemek
 Şeqle bnr. MERTEK
 Şeqlişa bnr. BERXWÛR
 Sêqolî سه جانبه
 Şer bnr. QIRÛN
 Ser [I] بالا / سر / روی
 Ser [II] سر / کله
 Ser [III] جای بلند / قله
 Ser [IV] بزرگ / سرور
 Ser [V] شروع / آغاز
 -ser berdan آزاد کردن
 Ser birîn سر بریدن
 Şer bûn جنگ شدن / جنگ اتفاق
 افتادن
 Ser çemandin تعظیم کردن
 Ser da kirin ریختن روی
 Ser dan سرزدن / دیدار کردن
 Ser jê kirin سربریدن / کشتن
 Ser jê kirin سر بریدن
 Sêr kirin تماشا کردن / نگاه کردن
 Şer kirin جنگ کردن

Ser lêxistin سر زدن / دیدار
 کردن / موی سر را اصلاح کردن
 Şer rê xistin جنگ به راه
 انداختن
 Ser seran û ser çavan قدم بروی / خوشامد
 چشم
 Ser têne raxistin; gewlaz
 Ser û bin kirin سر و ته کردن /
 به هم زدن
 تمام جزییات حادثه -ser û binê bûyerê
 ای
 کله پاچه -ser û pê
 Ser û rî سر و صورت
 Ser va bûn قالب شدن چیزی به کسی
 Ser va kirin چیزی را به کسی
 قالب کردن
 Ser vekirin آغاز کردن / پرداختن به
 / شروع کردن
 Ser xwe bûn [III] استوار و پا برجا
 بودن
 Şer جنگ
 Ser سر
 Sera قصر / سرا
 Serad سرند / الك
 Serane سرانه
 Şêranî شیرینی / نیکی
 Seranser سرتاسر
 -seranserî welêt سرتاسر وطن
 Serasa غیر عادی / فوق العاده
 Seraşpêz سرآشپز
 Serata ابتدا / باقیمانده پول درشت
 Seratayî ابتدایی / اولیه
 Serbajar پایتخت
 Serban بالا پشت بام
 Serban خانه / ساختمان
 Serbar پشته / کوله بار / از همه
 زرنگتر
 Serbarî lê kirin سربار کسی شدن /
 روی گردن کسی افتادن
 علاوه بر این -serbarî vê yekê

Serbarî / سرباری / قید
 Serbarî / سربار بودن
 Serbask / سر چوپوق / راه کوهستانی
 Serbaz / سرباز
 Serbazî / سربازی
 Serberedayî / بی صاحب / حیوان بی افسار
 Serbêrî / مسوول شیردوش ها
 Serberz / سربلند و محترم
 Serbest 3. bêkêr 4. beytu / آزاد کردن / از بند
 رهاندن
 Serbest berdan / آزاد کردن / ول کردن
 Serbest kirin / آزاد کردن
 Serbest / آزاد
 Serbestî / آزادی
 Serbestî / شربت / شیرینی (Şîrîmî)
 Serbihûrî / سرگذشت / خاطرات
 Serbijîşk / رییس پزشکان / دکتر
 دکترا
 Şerbik / کوزه کوچک / پیاله گلی / لیوان گلی
 Şerbika xwe girt u bi zerikekê dest bi dagirtina wê kir / سر بلند شدن / سر بلند بودن
 Serbilind bûn / سر بلند کردن
 Serbilind kirin / سر بلند کردن
 Serbilind / سربلند
 Serbilind / سربلند / باشرف
 Serbilindî / سربلندی
 Serbilind / سربلند
 Serbir / گردن زن / جلد / قاتل
 Serbixwe / مستقل شدن
 Serbixwe bûn / خود مختار / خود منتخب / مستقل
 Serbixwebûn / استقلال
 Serborî / سرگذشت
 Serborî / منبع / منشا

Sercem / همه / کلا / با هم / یکپارچه
 Serçemk girtin / سرچوپی گرفتن
 Serçemk / اولین نفر در رقص گروهی
 Serçimk / سر انگشتان پا
 Serçoğa / مفصل زانو
 Serçok / مفصل زانو
 Serçok/serçong / سوراخ / روزنه
 Serdab / دیدار / زیارت
 Serdan / سرتاپا / سراسر
 Serdanpê / سرآپا
 Serdan / دیدار / بازدید
 Serdan / دیدار / ملاقات
 Serdar / رییس / سردار
 Serdarî / ریاست
 Serdar / سردار
 Şerde / پرورش / تربیت / ادب
 Serde / پلکان
 Serdem / دوره / عصر
 Serdem / وقت / دوره
 -serdema kevirîn / دوران پاراسنگی
 -serdema raperînê / دوره شورش و انقلاب
 -serdema ronahiyê
 -serdemên zêrîn
 Serdest bûn / قدرتمند شدن
 Serdest / حاکم / سلطه گر / فرمانروا
 Serdest / حکومت / موثر
 Serdeste / سردسته
 Serdestî / حکمرانی
 Serdezal kirin / تحمیل کردن
 Serdezalkirin / (تحمیل کردن) عمل
 Serdilk / عزیز و نور چشم خانه
 Serdozger / (رییس قضات) قاضی ها
 Serê tiliyan e (68 cm)
 Şerê çeteyên Rûsên Spî / جنگ چریکی
 Şerê gêrlatî / جنگ سرد
 Şerê sar / سر صبح
 -serê sibehê / موی سر خود را
 Serê xwe lêdan / اصلاح کردن

Serê xwe lêxistin موی سر خود را
اصلاح کردن
Sere خراج اجباری / مسن
Seredan سرزدن / ملاقات
-serederî pê re derxistin
Serederî انجام دادن و اتمام کاری /
سردر آوردن
Serek سرور / رییس / راهنما
Sereke با اهمیت و مهم
Sereke اول / آغاز
Sereketî ریاست
Sereke اولیه / ابتدایی / اصلی
Serêlî دقت
Serenav اسم مخصوصی که فقط برای
شخصی و یا چیزی به کار می‌رود
Serencam سرانجام / عاقبت / پایان
-serencama berhevxis-
-serencama dabeşkirinê
-serencama derxistinê
-serencama komasiyê
Sererast bûn میزان شدن / درست شدن
Sererast kirin
Sererast kirin اصلاح کردن / درست کردن
Sererast هماهنگ / آنطوری که باید
باشد
Sererkanî فرماندهی کل ارتش
Sererkan فرمانده ارتش
Serêş سردرد
Serêşî anîn درد سر ایجاد کردن
Serêşî سردرد / دردسر
Serêşî مشکل و معضل
Sereso bûn مراقب خود بودن
Sereta آغاز / ابتدا
Serfermandar فرمانده کل
Serfiraz سرافراز / سربلند
Serfirazî سرافرازی / پیروزی /
سربلندی
Sergamêş

Sergêj سرسری / خام / دیوانه
Şêrgele گله شیر / جمع شیران
Sergelî رهبر / ریش سفید / رئیس
Serger مکان تخت در ارتفاع بالا

Sergerdan

Sergerdan kirin سرگردان نمودن
Sergerm هیجانی / روخوش
Sergermî با هیجان بودن / خندان
Şerger طلب / حشونت طلب
Sergevez خودباور / مفتخر
Sergîfk گنبدی که در روستاها از
فضولات حیواناتی همچون گاو درست
می‌کنند
Sergihayî bûn به پایان رسیدن /
فهمیدن
Sergihayî kirin تمام کردن / فهماندن
به اتمام رسیدن / رسیدن
Sergîn فضله گاو
Sergo آشغالدانی
Sergom kirin نیست و نابود کردن / از
بین بردن
Sergotar فهرست / مقدمه
Sergovend سرچوپی / رقص ردیف اول
Serguherî تغییر یافته
Serhed مرز
Serhed منطقه سرحد در شمال کردستان
Serhejhejok سر لرزان / مسن و پیر
Serheng سرهنگ
Serhengگ سرهنگ
Serhevde تنبل / عیب
Serhevraz
Serhevraz سربالایی
Serhewa شورش / قیام / عصیان
Serhildan قیام
Serhildan قیام / انقلاب
Serhildêr عصیانگر / شورشگر
Serhildêr انقلابی / شورشگر
Serhişk

Serhişk انسان خشک و متعصب
 Serhişkî تعصب و سرسختی
 Serî bilind kirin قیام کردن / سر بلند کردن
 -serî lê dan سرزدن / مراجعه کردن
 -serî lê gerandin سر فرود آوردن / اطاعت کردن / تسلیم شدن
 Serî tewandin بیانی پرنندگان / مخ
 Serî سه طلاقه کردن Sêrî
 Seridîn/diseride/biseri-
 Serik
 -serinc rakêşan
 Serinc توجه / خصوصیت / ویژگی
 Serincrakêş جالب
 Şerîpan bûn جنگیدن / مبارزه کردن
 Serişte گوشت گندیده / علامت / نشانه
 Şêrî نوع / جنس
 Serî اول / اصلي / ابتدا
 Serjimar جمعیت / سرشماری
 Serjimarê giştî (سرشماری عمومی)
 (سراسری)
 Serjimarî سرشماری
 Serjinik زن ذلیل
 Serkan سرکار / سرباز وظیفه دوره دیده / درجه دار
 سرچشمه / منبع
 Serkanî منبع / سرچشمه
 Serkantî گروه سربازان پایه بلند و درجه دار
 فرماندهی کل -serkantiya giştî
 Serkar سرکار و مدیر یک سازمان -
 کارگاه و شرکتی
 Serkarî گروه مدیریت / ساختمان مدیریت
 Serkeftî پیروز / زیرک / باهوش
 Serkeftin پیروزی / زیرکی
 Serkêş رهبر / پیشوا
 Serkêş پیروزی / باهوش

Serkêşî پیشوایی کردن / رهبری کردن / ریاست
 Serkêşî رهبری / پیشوایی
 Serketin پیروزی / موفقیت / موفق شدن
 Serkevtî پیروز
 Serkol بی روسری / بدون پوشش در سر
 Serkolî سر لختی / بی حجابی / بی روسری بودن
 Serkundir کله کدویی
 Serkut bûn گم و ناپدید شدن / سرکوب شدن
 Serkut kirin توسری زدن و سرکوب کردن / پنهان کردن
 چیزی که تیز نیست / کند
 Serkêdan دیدار / بازدید
 Serleşker سرلشکر / فرماندار کل
 Serleşkerî سرلشکر / فرمانده ارتش
 Serliq فرمانده لشکر
 Şerm bûn جای شرم و حیا داشتن / زشت بودن
 Şerm kirin خجالت کشیدن / شرم کردن
 Şerm شرم / حیا
 -serma girtin/xwarin سرما خوردن
 Serma سرما
 Sermal شالی که به سر می بندند
 Sermaye سرمایه
 Sermayedar سرمایه دار
 Serma سیستم سرمایه داری
 Serma سرما
 Sermedî ابدی / سرمدی
 Sermemik نوک پستان / نوک سینه
 Sermeşq سرمشق / نمونه / مثال
 Sermest bûn سرمست / عیاش / میخور / گیج
 Sermestî مستی / گیجی / سرخوشی
 Şermezar شرم آور / ننگین / شرمنده / سرافکننده
 Şermezarî ننگ / شرم / سرافکنندگی

Sermil سرشانه
 Sermil شانه / کتف
 Sermil سرشانه
 Şermîn خجالتی
 Şermîsar شرم سار / شرم آور / شرم آفریننده / سرافکننده
 Sermiyan ثروتمندی / سرمایه
 Sermiyandar ثروتمند / سرمایه دار
 Sermiyan سرمایه
 Şermoke خجالتی
 Sermûçe افزوده / اضافی
 Sername مقدمه / پیش مقدمه
 Sernav مقدمه / عنوان
 Sernerm سر به زیر / صبور
 Sernewq رذل / روسیاه
 Sernişîv سرپایینی
 Sernivîsar پیش مقدمه / عنوان
 Sernivîskar مدیر نویسندگان
 Sernixûn سرنگون
 Sermûçe تیترا خبر / سر تیتر / عناوین خبری
 Sernûser رئیس نویسندگان
 Serobino قاطی پاتی / آشفته
 Serok رهبر / رئیس
 Serok رئیس / رهبر
 Serokatî حکمرانی / رهبری
 Serokatîya komarê ریاست جمهوری
 Serokatî رهبری / ریاست
 Serokdewlet رئیس دولت

Serokerkan فرمانده کل ارتش
 Serokerkan رئیس ستاد ارتش
 Serokkomar رئیس جمهور
 Serokomar رئیس جمهور
 Serokwezîr نخست وزیر
 Serokwezîr نخست وزیر
 Serpêhatî سرگذشت / ماجرا
 Serpêhatin
 Serpêl حقیر / خفیف
 Serpel فرمانده گروهان

Serpene kirin بدون سیستم عمل کردن / مرتب و منظم کار نکردن
 مرتب و منظم کار نکردن
 Serpene آشفته و بینظم
 Serperî
 Serperî رییس جن ها / پری دریایی
 Serperîşt
 Serperîşt سرپرست / مفتش
 Şerpeze (Şepirze) هرج و مرج / بی نظمی / اغتشاش / پریشانی
 Serpî/serpîl سردست
 Serpîlkî موقتی / موردی / بی برنامه
 Serpîrek زن ذلیل
 Serpîskopos سر اسقف
 Serpiyan سرپایی
 Serpopil
 Serpûş هر نوع کلاه
 Serqot سرلخت / بی حجاب
 Şerr kirin جنگ کردن / نزاع کردن
 جنگ / نزاع
 Şerr
 Serrast kirin مرتب کردن / سر در آوردن / اصلاح کردن
 صفحه اصلی
 Serrûpel
 Serrût کچل / بی روسری / سرتراشیده

Sersabûn kirin فریفتن
 Sersal نوروز / بهار
 Sersar حرف نشنو / بی خیال
 Sersar بی تفاوت
 Sersarî kirin گوش ندادن به نصیحت ها

Sersarî بی خیالی
 Sersax سالم و بی مشکل
 Sersaxî jê re xwastin تسلیت گفتن
 تسلیت
 Serserî سرسری / الکی
 Sersil ستون فقرات
 Serşo حمام
 Serşok حمام
 Serşok سرشوی / دوش
 Şert û merc شرایط / شرط
 Sertac سرتاج

Sertar قله کوه
 Sertar قله کوه
 Sertaser سرتاسر / سراسر
 Sertilî سر انگشتان
 Sertîr نوک پستان
 Sertiraş آرایشگر
 Sertiraşî آرایشگری
 Sertiraşxane آرایشگاه
 Sertîp سرتیپ
 Sertسخت / سفت / سر سخت
 Şerûtî شرارت
 Şervan جنگجوی مرد
 Şervanok جنگجوی کم سن و سال
 Şervîn جنگجوی زن
 Serwer حکومت / رییس / رهبر
 Serwer سرور / حاکم
 Serwerî حکمرانی / ریاست وزیران / رهبری کاری
 Serwext bûn متوجه شدن / هشیار شدن
 Serwext kirin قانع کردن / هشیار کردن
 Serwext عاقل / دانا / هشیار
 Serxur بد یمن / بد شگون / بد قدم
 Serxwe استوار و پابرجا / سالم
 Serxwebûn [I] استقلال / آزادی / خودمختاری
 Serxweş
 Serxweş bûn سرمست شدن
 Serxweşî [I] سرمستی
 Serxweşî [II] مجلس ترحیم / تعزیه
 Serxweş سرخوش / مست
 Serzelût کچل / تاس
 Ser روي / سر
 Şêr (شیر / حیوان)
 Şeşagir (Şeşderb) شش تیر / تپانچه شش
 خور / شش گلوله
 Şeşar (Şeşderb) شش تیر / تپانچه شش
 خور / شش گلوله

Şeşderb (Şeşagir)(Şeşar) شش تیر /
 تپانچه شش خور / شش گلوله
 Şeşderba xwe
 Sêşem سه شنبه
 Sêşemî سه شنبه
 Sêsbih بعد از سه روز
 Şeşxane اسلحه تک تیر
 Sêta سه بند / سه طبقه
 Şetek بی اختیاری ادراری / عدم
 خویشتن داری ادراری
 Şetek شاشو / شاشی / گوزو بی
 اراده /
 Setimîn/disetime/bise-
 Sêtîr تفنگ قدیمی سه تیر خور
 Şetrenc شطرنج
 Şetrence (kişik) بازی شطرنج /
 شطرنج
 Sêv سیب
 Sêv سیب
 Şev شب
 Şevareş شب تاریک
 Sêvaxîn سیب زمینی ترشی
 Şevbêrk نشست شبانه
 Şevborîn شب زنده داری / شب
 گذرانی
 Şevgêr دزد / شبکار (دزد) /
 شبگرد
 Şevgêr مرد شب / قهرمان شب
 Sêvî سبد بزرگ حمل میوه جهت
 چهارپایان
 Sêvik سیب زمینی
 Sêvik سیب زمینی
 Şevîn چراندن شبانه / شب چرانی
 / گله چرانی شب
 Şevîn شبانه
 Şevşevok bnr...EB...EBK
 Şevşevok خفاش
 Sewa به خاطر
 Sewad سواد
 Sêwak فراری / بیکار / بیخیال
 Sewal حیوان

Sewalvan دامدار
 Sewalvanî دامداری
 Şewat سوز / سوزش / سوخت
 Şewatê li xwarina pijandî
 Şêwaz راه / روش
 Şêwaz شيوه / روش
 Şewba آنلوآنزا
 Sewda عشق / سودا
 Sewdal مخ / مغز / عقل
 Sewdaser عاشق
 Sêwelekî
 Şewender (Silq) / چغندر قند
 چغندر
 Sewgirandin/disewgirî-
 -sêwî man بی مادر ماندن / مادر کسی مردن
 سگی مردن
 Sêwî بی مادر / مادر مرده
 سگی
 Sêwî یتیم
 Sewî سطح / میزان
 Sêwirandin/disêwirîne/
 Şêwirîn مشورت کردن / شور کردن / هم اندیشی کردن
 Sêwirîn/disêwire/bisê-
 Şêwirmend مشاور
 Şewitandin آتش زدن / سوزاندن
 Şewitîn سوختن
 Sêwîxane یتیمخانه
 -sêwiyê binçengşewitî
 Sêwî یتیم
 Şewl بوته / خاشاک / بیشه
 Şewl دره کوچک / گودی / شیار / میاندره
 Şewl (I) (نوعی غنچه گل)
 Şewl (II) پاروی قایق سواران
 -sewl dan (bi bêrikên ke-
 Şewla rojê پرتو آفتاب / نور خورشید / اشعه
 Şewm (Şom) , bnr. BEDGOMANÎ
 Sewnês
 Sewnês زکام و سرما خوردگی سگ ها
 Sewnêf

سگ زکامی و مریض
 Şewq bnr. PERTEW
 Şewqî کلاه لبه دار
 Şews ترس / خوف
 Sewt صدا / آواز
 Sewt صدا / صوت
 -sewtek li erdê yek li es-
 Sewtsewtok پر حرف / زبان دراز
 Sewz رنگ سبز
 سبز
 Sewzî فضای سبز / سبزیجات
 Sexbêr صاحب
 Sexbêrî kirin نگهداری کردن از
 صاحب شدن
 Sexbêrvan کسی که از بچه ها و یا
 حیوانات نگهداری می کند
 Sexele بره و بزغاله تازه متولد
 شده
 Sext دشوار / محکم / تند
 سخت / پیچیده
 Sexte قلبی / قلب
 Sextet pêktanin
 Sextiyan پوست کلفت و ضخیم
 Seya روکش کردن دیوار ها
 Seyandin
 Seyandin/diseyîne/bi-
 Seyd صید / شکار
 Seyda دانا / عالم / ملا
 Seyda آقا / استاد
 Seydvan صیاد / شکارچی
 Şeyê dest استخوان های دست و کف
 دست
 Sêyek ثلث / یک سوم
 Sêyemîn سومین
 Sêyem سوم
 seyîne
 Seyis گود / ژرف / عمیق
 Seylav سیلاب
 Seylax زمین شنی کنار آب
 Seynik عقربه
 Seyr عجیب / غریب

Seyran گشت و گذار
 Seyranê
 Seyrangeh جای گشت و گذار
 Seyranî کسی که به گشت و گذار می‌رود
 Seyrek/seyrnîşan علامت سوال
 Şeytanok حلزون / صدف گوش / پیچ و خم
 Seza [I] شرم / عیب / بدی
 Seza [II] لایق
 Seza [III] جزا / سزا
 Seza kirin جزا کردن
 Sezawer شایسته / سزاوار / عزیز / محترم
 -sezaya laşî جزای بدنی / سزای بدنی
 -sezayî ستایش دادنی که مستحق باشد
 Sêzdeh عدد سیزده
 Sêzdehem(-în) سیزدهم
 Şêzer رنگ قهوه ای کم رنگ / خاکی / خرمایی
 Sî dan سایه دادن
 Sî سایه
 Sî سایه
 Sibat (ماه سبات / زمستان)
 Sibe صبح
 -sibeh lê pag bûn به صبح رسیدن
 Sibeh فردا / صبح
 Sîber سایه
 Sîber سایه
 Siberojê فردا
 Sibetir پس فردا
 Şibîn شبیه بودن / مانند ... بودن
 Şibîn شبیه بودن
 Sic نوعی حشره که باعث پوسیده شدن لباس می شود
 Sicade نماز
 sicadeya xwe li dojhê نوعی سوخت برای آتش زدن
 Sîdank سایه

Sîdar سی ساله
 Sîdar سایه دار / سایه درخت
 Şidet خوشونت
 Sifarîş سفارش
 Sifir
 Sifir [I] مس
 Sifir [II] منفی / صفر / هیچ / بی
 Sifir [III] چیز
 Sifirne یخ ضخیم پشت بام / قندیل
 Sifir سفر
 Sifirne سفره پهن کردن / غذا
 -sifre danîn گذاشتن
 Şifre kirin رمزدار کردن
 Sifre سفره غذا
 Şifre رمز
 Sifre سفره
 Sift سفت / غلیظ
 Şiftî هندوانه
 Siftî سفتی / غلیظی
 Sîgeh سایبان
 Sîgorta بیمه
 Sih [I] سایه
 Sih [II] عدد سی
 Şihibîn , bnr. ...EWIBÎN
 Sihik bûn اسیدی شدن
 Sihik آب انگور ترش شده / سرکه
 Şihîn بزرگ / حجیم / باشکوه / پر عظمت
 Sihin حالت دست و پاچی و پریشانی
 Sîhir جادو / سحر
 Sîhirandin/disihirîne/جادوگر / ساحر
 Sîhirbaz جادوگر
 Sîhirîn/disihire/bisihi-کثیف و منفور
 Sik شکستن
 Şikandin شکستن
 Sîkard ساتور
 Şikarte , bnr. ...EKÊRT شک / تردید
 Şikberîمشکوک
 Şikdar مشکوک

Şikeft / شکاف / غار
 Sîkene سیستمی که در داخل موتور
 کار آن را تنظیم می کند
 Şikêr (t.) duvar tarzËnda üstüste harçsËz
 ve ifireti istif edilmiÖ taÖ dizisi
 Şikêr سنگریزه / آوار
 Şikev آبشخور / سنگاب / تغار
 Sikil
 Sikir بند / سد
 Sikitîn مردن (سگ) / به درک واصل
 شدن
 Şikok نوعی درخت که از آن
 آدامس به دست می آید
 Şikok , bnr. KEZWAN
 Sikûm رو / چهره / سیما
 Sikûmreş بی یمن / بدقدم
 شکمو [I] Sil
 Sil [II] فضله گاو
 Sil [III] زود قهر / کسی که از چیزی
 ناراحت می شود
 -sil bûn
 Şil bûn خیس شدن / نم بودن
 -sil kirin (dewar) رسیدن گاو
 -sil kirin رودروی کسی ایستادن /
 نشان دادن چیزی به کسی که از آن
 ناراحت می شود
 Şil kirin خیس کردن / نم کردن
 Sîl سل / بیماری سرفه بیش از حد
 Şil خیس / نم
 Silal بالا پشت بام
 Silamet سالم / بی درد
 Şilan (Şilank) رُز وحشی / رُز
 Şilank رُز وحشی / رُز
 -silav dayîn سلام دادن / تعظیم کردن
 -silav kirin سلام کردن
 -silav lê kirin فرستادن سلام برای کسی
 سلام Silav
 خوش آمدگویی Silavî

Sildank مرغی که وقت تخم گذاریش
 آمده است
 Sîle [I] سیلی / کشیده / توگوشی زدن
 Sîle [II]
 سیلی
 Silek شکمو
 Şilekî (Şilikî) (t.) gözleme (f.) crêpe
 (î.) pancake
 Silekî kirin شکمو شدن
 Silekî بودن شکمو
 Şilêl (Şilîl, Şilêr) چاودار / گندم
 سیاه
 Silepor کپه ای از فضله رقیق گاو
 Şilêr چاودار / گندم سیاه
 سیلی / چک / توگوشی Sîle
 Şilfşûrî شمشیر عریان / شمشیر بی
 غلاف / شمشیر بران
 Şilî خیس / نم بودن
 Silikandin/disilikîne/bi-
 Şilikî bnr. ...ILEKÎ
 Silikîn/disilike/bisilike
 رودروی کسی ایستادن /
 ناراحت کردن و فراری دادن کسی از
 چیزی / فراری دادن و ترساندن
 حیوانات
 Şilikser قسمت جلوي سر
 Şilîl , bnr. ...ILËL
 Silim پلکان
 Silîng لیفت تراک
 Şilîpiv باران سنج
 Şilîti بارانی بودن / خیس
 Şilîti خیس بودن / نم
 Silogan dan شعار دادن
 Silogan شعار
 Şilopilo خیس خیس
 Silq چغندر قند
 Silqî سایه سر
 -silqiyî serê te (neyînî û
 Silqok اسفناج
 Silsilok زود رنج / زود قهر کن

Siltan حاکم / زرنگ
 Şiltax بهتان / توهین
 Silûk سلوک / انزوا / عزلت نشینی
 عارفانه
 Sim چهار پایان
 Sîm نقره / سیم
 Sîma سیما / صورت / رو
 Simandin/disimîne/bi-
 Şimaqçli / چکلی
 Simarte سمباده / سوهان
 -simbêl tê de badan از خوردن غذای
 لذیذ کیف کردن
 Simbêl سبیل
 Simbêlboq سبیل کلفت
 Simbêlçixt سبیل پوآرویی / سبیل
 پیچانده دراز
 Simbêlpoşe سبیل کلفت
 Simbil سنبل
 Sîme kirin سیم خاردار کردن دور
 چیزی
 Sime تمیز کاری لوله تفنگ
 Sîme سیم خاردار
 Sîmerx سیمرغ / پرنده افسانه ای
 Şimik کفش راحتی
 Şimik دمپایی
 Simil (سنبل گندم)
 Simîn/disime/bisime سوراخ شدن
 سوراخ کردن
 simîne
 Simitandin/disimitîne/
 Simitîn/disimite/bisi-
 Şimitîn سر خوردن / لیز خوردن
 Simkot کاسه و تاس آب خوری
 Simok مغار / وسیله سوراخ کردن
 چهار پا
 Simok چهار پا
 Simolek سنجاب
 Sîmsar دلال / واسطه
 Simsik
 Simsik شکمو
 Simt
 Simt قله
 Simtiraş سم تراش / نعل بند

Simûçan نوک انگشتان پا
 Sîmulasiyon شبیه سازی
 Şin
 Şin آبی / رنگ آبی آسمانی
 Şin (Hêşîn) آبی / رنگ آبی
 Şin (Tok) (t.) teker çemberi, bandaj (f.)
 bandage d'une roué (î.) banding of wheel
 Şin bûn سبز شدن / جوانه زدن
 Şin آبی / مجلس ترحیم
 Sinaet صنعت / پیشه
 Sînahî
 Sînapên berfê
 Sînarîn/disinêre/bisi-
 Şinase هویت
 Sinc سنجد
 Sinc [I] اخلاق / خصلت / خصوصیت
 Sinc [II]
 Sincan صاحب روش
 Sıncaq سنجاق / قلاب ماهیگیری
 Sincîd درخت سنجد / میوه سنجد
 Sincirandin/disincirîne
 Sincire شعله ور شدن آتش
 Sincirîn/disincire/bi-
 Sincû سنجد
 Sîndan چکش
 Sîndan سندان
 Sîndî میوه ای شبیه پرتقال که کمی
 مزه تلخ دارد
 Sîndif پوزه بند دهان حیوانات
 Sîndîr هاون
 Sîndîrîk تابوت
 Sîndoq صندوق
 Şîne/raperîşîne
 Sînêde بر روی
 Sînêle نوجوانی / نیمه مرد /
 زنگونه
 Sînet kirin (lî cem cihû û
 Sînet kirin ختنه کردن
 عمل کردن به توصیه های
 پیغمبر / ختنه کردن مردان

sing di ber de kutan زنا کردن / تجاوز / گاییدن / گاییدن
Sing hildan کنایه از آماده دعوا شدن
Sing چوبدستی ضخیم و دراز / آلت مردان
Sîng گردن / قفسه / جلوی چیزی
Sing چوب یا میله حصارکشی دور باغات
Sîng سینه
Sîngê xwe kutan به سینه خود زدن / دفاع کردن
Sînge xwe kutan میخ خود را کوبیدن / جا خوش کردن
Sîngîr kirin قاموش / نی / درختچه باریک
Sîngîr
Singo سرنیزه تفنگ
Sinî سینی
Sinifê
Sinik نوعی حشره مضر
Sinix bûn رسوا شدن
Sinix رسوا
Şinkatî سبزیجات
Şinkatî سبزی / خرمی / سرسبزی
Şinok bnr. KEZWAN
Şinok نوعی درخت که از آن آدامس به دست می آید
Sînor kirin محدود کردن / مرزبندی کردن
Sînor مرز / محدوده
Sînor/sindor tixûbun مرزبندی
Sînorbir خارج از مرز موجود
Şin آبی / مراسم عزای
Şip آبشار
Şip آستانه در / ورودی
6780...ÎP
Şip پلنگ / یوزپلنگ
Şîp (Sûle , Sûlav) جوی آب / کانال آب
Şîpandeyê

Şîpane بیرون / خارج
Siparte/sipartek
Sipartin/dispêre/bis-
Sipehî سفید
Sîpel شاله / بالن داخل شکم ماهی
Sipî kirin سفید کردن / پوست کردن
Sipî سفید
Sipîk سفیدی تخم مرغ
Sipil طحال
Sipîtî سفیدی
Sipsax سالم و شنگول
Sîqa kirin با سنگ تیز کردن
Sîqa سنگ تیز کننده و وسایل برنده
Sîqal [I] سیقل
Sîqal [II] قندیل
Şir شعر
Şîr شیر
Sir سر / راز
Sîr سیر
Şîrberf بستنی
Şîrdoşk (Gadoş) سطل شیردوشی / ظرف شیردوشی
Şîrê xav شیر خام
Şîrê xîç (Şîrê zine , Şîrê xav) اولین شیر پس از زای / شیر خام
Şîrê zine اولین شیر پس از زای / شیر خام
-sîrek li heft civatan ge-
Sîrêş چسب سریش
Sîrfîsk سیر کوهی بدبو
Sîrgûn bûn تبعید شدن
Sîrgûn kirin تبعید کردن
Sîrgûn تبعید
Şîrî شیری رنگ / شیری
Şîrik girtin bnr. SERIDÎN
Sîrik سیر
Şîrikatî شراکتی / کار گروهی
Sîrim سیر خارجی
Şîrînî شیرینی / شربت
Sîrişk سرشک / اشک
Şîrît کنف/طناب

Sirke [I]
 Sirke [III] / آب انگور فشرده شده / سرکه
 سرکه
 -sirke kirin به سرکه آغشتن
 Şirket شرکت
 Şirkut هاون کوبیدن سیر
 Şirmiñ بچه شیرخوار / نوزاد
 Şirmiñ (Heqê Şîr) شیر بها
 Sirnî پارچه ای حایل
 Şiroke ناودان / لوله فاضلاب
 Şirove kirin تفسیر کردن / تشریح
 کردن
 Şirove تفسیر / توضیح / تشریح
 Şirove نظر / تفسیر
 Şîrsahî bnr. ÇİKSAYÎ
 Sirsûm وسیله ای چوبی و یا فلزی
 نازک که به جای مشک از آن
 استفاده می شود
 Sirûd سرود / مارش
 -sirûda neteweyî سرود ملی
 -sirûden leşkerî مارش نظامی
 Siruşť سرشت / طبیعت / فطرت
 Siruşťى طبیعی / فطری
 Siruşťى طبیعت
 Şîr شیر
 Sîs bûn
 Sîs bûn
 Sîs رنگ پریده / سفید خالی
 Sîsark
 Sîsark لاشخور
 Sîsark کرکس
 Sîsark نوعی پرنده
 Şîşe شیشه
 Sîsê عدد سه
 Sîsele کج و کوله و بی رمق
 Sîsî تخم کنگر
 Şîşik میله
 Sîsirk جیرجیرک
 Sist bûn شل شدن / نرم شدن
 Sist kirin نرم کردن / شل کردن
 Sist شل / نرم

Sîstî نرمی
 Sîst سست
 Sîtam وکیل / حامی / مدافع
 Sîtamî lê kirin حمایت کردن / حفاظت
 کردن
 Sîtamî حمایت / دفاع
 -sitar tê de neman بسیار کهنه و
 فرسوده شدن / بسیار داغون شدن
 Sîtar توان ایستادن / نا
 Sîtar مرز / محله
 Sîtare/sitargeh پناگاه
 Sîte تور ماهگیری
 Sîtêl ستون عمود
 Sitem
 Sitem نظم / ستم
 Sitembar
 Sitembar ظالم / ستمکار
 Sitembarî ظلم / ستم
 Sitemkar ستمکار
 Sîtî خانم
 Şîtî هندوانه
 Şîtil نهال / جوانه / نهال
 کوچک
 Sîtil ظرف مسی بزرگ پخت و پز
 Sîtil نهال
 Sîtirandin/disitirîne/
 Sîtirîn/disitire/bisitire
 Sîtî خانم / خاتون
 Sîtvan ستوان
 Sîûd بخت / شانس / طالع
 Sîûda xwe
 Şîvan bûn چوپان بودن / چوپان شدن
 Sîvan چتر
 Şîvan چوپان
 Şîvanati چوپانی
 Sîvander قندیل
 Şîvanî kirin چوپانی کردن
 Sîvder ایوان خانه / بالکن / جلوی
 در خانه
 Şiverê راه مال رو / مسیر / راه
 طریقت /

Sıvik bûn سبک شدن
 Sıvik kirin سبک کردن / کم کردن وزن
 Sıvik (وزن سبک)
 Sıvikañî سبکی وزن
 Şıvıl (Şıverê, Şıvile) / راه / مسیر / طریقت / راه مال رو
 Şıvile / راه / مسیر / طریق / مسیر مال رو
 Sıvî غیر نظامی
 Sıving قنبدیل
 Şıvıkirin (Şıvxwer) چراندن دام به
 هنگام شب / گله چراندن هنگام شب
 Şıvmeñlî (t.) tapan çubufiu (f.) pointe de
 herse (f.) harow's point
 Sıvnik جارو
 Sıvok بادکردگی / گره
 Sıvorî سنجاب
 Şıvxwer (Şıvıkirin) چراندن دام به
 هنگام شب / گله چراندن هنگام شب
 Sıwak / مسواک / خلال دندان
 Sıwanok نوعی گل
 Sıwar bûn سوار شدن / پریدن روی پشت
 حیوان
 Sıwar kirin / بار زدن بر روی / انداختن پشت حیوان
 Sıwar peya kirin نظم کار مردم را به
 هم زدن
 Sıwarه سواره
 Sıwarên zirxî سواره نظام آهنی
 Sıwat ربا / نزول
 Sıwax (روکش) گلی - گچی
 Şıwît (سبزی) شوید
 Şıwît , bnr. PÎJINDA
 Sıx تیغ های بزرگ درختان / میل
 یافتنی
 Sıxêf kirin فحش دادن / ناسزا گفتن
 Sıxêf فحش / ناسزا
 Sıxme چوب سر تیز / تیغ
 Şıxre حمل کردن محصولات کشاورزی
 به انبار

Şıxre (Kışre) (t.) saplarê harmana
 taÖEma iÖi (f.) transport des épis vers l'aire
 de battage (f.) transport of ears to threshing
 area
 Şıxrevan (t.) harmana sap taÖEyan (f.)
 tranporteur de foin ou d'épis
 Sıxreyên derebegitiyê danîbûn
 Sıxte قلابی / مصنوعی / جعلی
 SıxtoPIXTO kirin بی نظم کردن
 SıxtoPIXTO بی نظم / بی سیستم
 Sıxur [I] جوجه تیغی
 Sıxur [II] جاسوس
 Şıyan توان / قدرت / نیرو
 Şıyan توانستن / قادر بودن
 Şıyan توانستن
 Şıyar هوشیار / بیدار
 Şıyarkirin بیدار کردن / هوشیار کردن
 Sıyaset سیاست
 Sıyasetmedar سیاستمدار
 Sıyasetmedar سیاستمدار
 Sıyasî سیاسی
 Şıyaw توانا / لایق
 Sıyele اسفناج
 Sıyele نوعی سبزی که برگ آن پخته
 شده و خورده می شود
 Sıza kirin کیفر دادن / مجازات کردن
 Sıza جزا / تحریم
 Skandal / فاجعه
 Slogan شعار
 Sober بخاری
 Soberî kirin شنا کردن / آبتنی کردن
 Soberî شنا / آبتنی
 Sobevan بخاری درست کن
 Sobe بخاری
 Sofî صوفی / عابد
 Sofik telaşê tayî, keleşe
 Sohbet / صحبت
 Sohe بخاری
 Sojer سوزان

-sol dan destan دک کردن / بیرون انداختن
 Sol کفش
 Sol کفش
 Solbend کفش فروش / کفاش
 Soldank جا کفشی
 Soldirû کفاش
 Sole ذرت
 Şolgenîk , bnr. COLGENÎ
 Şolik , bnr. COLIK
 Şolikê maran , bnr. COLMARK
 Solîn [I] قنات / جوی آب زیر زمینی
 Solîn/solîne [III] زمین گلکاری / جای کاشت و فروش گل / گلخانه
 -sond xwarin
 Sond سوگند / قسم
 Sone اردک
 Şop
 Şop رد / مسیر / اثر
 Şop , bnr. RÊÇ
 Şopandin دنبال کردن / پیروی کردن
 Şopandin پیگیری کردن / دنبال کردن
 کردن / تحت تعقیب قرار دادن
 Şopîn رد کسی یا چیزی را گرفتن
 دنبال کردن /
 Şop رد / اثر / جا
 Şor , bnr. DIJÛN802-
 Sor bûn
 Sor bûn سرخ شدن / داغ شدن / خیط شدن
 Sor kirin سرخ کردن / داغ کردن / خیط کردن
 -sor û gizêrî bûn
 Sor û sipî bûn رنگ باختن / سرخ و سفید شدن
 Sor قرمز
 Sor سرخ / قرمز
 Soranî لهجه ای از زبان کردی
 Şorav آبگوشت
 Soravk
 Şorbe آبگوشت
 Sorcîn قهوه ای

Sordîn سنگ های پهن (برای حیوانات)
)
 Şorebî بید / بید مجنون
 Şoreş kirin انقلاب کردن
 Şoreşgerî بودن انقلابی
 Şoreşger انقلابی
 Şoreş انقلاب
 Sorewêl/sorewilk پرندۀ آبی قرمز رنگ
 Sorgevez قرمز تیره و تار
 Sorîçk اندامی که غذای قرت داده شده را به معده می رساند
 Sorik
 Sorik بیماری سرخ
 Soring یک نوع بیماری / گیاه رنگی قرمز
 قرمز
 Soro moro bûn (...سرخ شدن) از خجالت،
 Soromoro bûn (ji ber ser-
 Şorr شور
 Sorsorik نان خشک سنتی / ترد / خوب پخته شده
 Sorsorik نای / نوعی درخت خارجی و میوه آن
 Şoşbîn ساقدوش
 Sosik نوعی حشره
 Sosin سوسن / گل
 Sosret عجیب و غریب
 Sosret زشت / رذیل
 sotemeniyê ایستگاه بارگیری سوخت
 Sotemenî سوخت / سوختنی
 Sotin سوختن
 Sotin/disoje/bisoje سوزاندن
 Sotîner سوزان / آتشین
 Şov آیش / بایر گذاشته / زمین شخم شده و نکاشته
 شوروی
 Sox bûn بدنام شدن / رسوا شدن / شرمگین شدن

Sox kirin / بدنام کردن / رسوا کردن / شرمگین کردن
 -sox û sinix / رذل و رسوا
 Sox / رذل و رسوا / شرمگین
 -soxe man / ارث به جا ماندن / مرض شدن برای صاحبش
 Soxe / داغون و بی خود / میراث
 Soy / شرف / ناموس
 Soz / قول دادن / عهد بستن
 Soz dan / قول دادن
 Soz / قول / عهد و پیمان / قرار
 Soz / قول
 Sozdar / عهد بسته / پیمان بسته / وفادار
 Sozdar / قول دهنده / متعهد
 Sozdarî / رازداری / تعهد
 Sozdar / قسم خورده / وفادار
 -sozê mêrên berê
 Sparte / امانت / وظیفه مخصوص
 -spartin / به خاک سپردن / مرده
 Spartin / سپردن / تحویل دادن
 Spartin/dispêre/bispê-
 Spas / تشکر کردن
 Spas kirin / تشکر / سپاس
 Spas / شروع روز / سرصبح / بامداد
 Spêde / خوب / قشنگ / زیبا / فراوان
 Spehêtir
 Spêhî / زیبایی / قشنگی
 Spêle / (سیاهی) اجسام خیالی شب
 Spî [I] / رنگ برف / سفید
 Spî [II] / پوست کندن
 Spî kirin / پزمرده شدن
 Spîçolkî / گوینده
 Spîker
 Spîdeman ?
 Spîldax bûn / خراشیدن
 Spîldax kirin / خراشاندن

Spîldax / خراش
 Spîlk / سفیده چشم
 Spîndar / درخت سپیدار
 Spîndar / درخت سپیدار
 Spîtale / آدم و یا چیز سفید رنگ
 Spîtayî / سفیدی / لبنیات
 Spîtk / سفیدی چشم / سفیده تخم مرغ
 Spîxur / طماع / حریص / زشت
 -spîya xwe bi peretî firo-
 Spîyê girtî / خاکستری
 -spîyên xwe kuştin
 Spor / ورزش
 Spor / ورزش
 Stad / استادیوم
 Standin/distîne/bistîne / گرفتن / بدست آوردن / خریدن
 Star kirin / محافظت کردن / پناه دادن
 Stasyon / ایستگاه
 Statû / وضعیت / حالت
 Stêle / ول / بی خود / ولگرد
 Stêng
 -stêr xuricîn
 Stêr / ستاره
 Stêr / بسته لحاف
 Stêrk [I] / ستاره
 Stêrk [II] / نشانه گیر (روی لوله / نشانه گرفتن / هدف گیری
 -stêrk girtin)
 Stêrk [III] / کمد دیواری
 -stêrk girtin / نشانه گرفتن / هدف گیری
 -stêrk ji esmên anîn
 -stêrka xwe bi roj dîtin
 Stêrkmasî / ماهی ستاره / نوعی ماهی
 Stêrk / ستاره
 Stêrnasî / ستاره شناسی
 Stewardin, kemilandin
 Stewardin/distewîne/
 Stewîn/distewe/bistewe
 Stewl / اصطبل / طویله اسب و گاو

Stewr bûn (sewal) آبستن نشدن و نزايدن
 Stewr حیوانی که آبستن نشده باشد
 Stû خانم / خاتون / بانو
 Stîrî تیغ / خار
 Sto گردن
 Stran [I] (hevîr û hwd) ورآمدن خمیر نان

Stran [II] ترانه
 Stran ترانه / ترانه خواندن
 Stran/distrê/bistre
 Stranbêj bûn خواننده بودن
 Stranbêj ترانه خوان
 Stranbêj خواننده / ترانه سرا
 Stranbêjî kirin خوانندگی کردن
 Strî derxistin شاخ در آوردن /
 کردن کلفتی کردن

Strî lêxistin شاخ زدن / گردن
 کلفتی کردن
 Strî تیغ
 Strî شاخ
 Strîzerk نوعی گیاه با تیغ زرد

Stro شاخ
 Strû شاخ
 Strûktûr ساختار
 -stû bi binî ve bûn کار نادرست کردن و
 جزا دیدن
 -stû di rû de hatin به خواب رفتن /
 بیهوش شدن

Stû dirêjî kirin گردن کلفتی کردن
 -stû hingaftin سرزدن و سر بریدن
 Stû گردن / گلو
 Stû گردن
 Stûbend دوینده / کمربند ضربدری از
 پشت شلوار تا سرشانه و جلوی
 شلوار
 Stûbir تیغ جلاد / قاتل بالفطره
 Stûdirêj زرافه
 Stûkur گردنبنند

Stûn
 Stûn ستون

Stûn تیر چوبی سقف / ستون
 Stûqulq گردن باریک و دراز
 Stûr
 Stûr بی تربیت / خشن / ضخیم
 Stûr bûn ضخیم شدن / کلفت شدن
 Stûr bûn کلفت بودن
 Stûr kirin نازک کردن / ضخیم کردن
 Stûr کلفت / ضخیم
 Stûr کلفت / بزرگ
 Stûrî kirin بی تربیت رفتار کردن /
 خشن رفتار کردن
 Stûrî ضحامت
 Stûr کلفت / ضخیم
 Stûvank گردنبنند
 Stûxwar بیچاره
 Stûxwar بیچاره / بدبخت
 Su hatin قهر کردن
 Şû kirin شوهر کردن / ازدواج کردن
 Şûbe شعبه
 Sûç
 Sûc گناه / تاوان
 Sûc جرم / گناه
 Sûcdar گناهکار / تاوانبار
 Sûcdar گناهکار / مجرم
 sûcdarekî
 Sûcdar گناه
 Sûç (گوشه بیرونی / زاویه بیرونی) Sûç

Sûçeber سنگ گوشه بیرونی دیوار
 (کنج)
 Sûc گناه
 -sûd wergirtin استفاده کردن از
 سود گرفتن از
 Sûd wergirtin بهره مند شدن / سودمند
 شدن
 Sûd سود / منفعت / بهره / فایده
 Sûdperest فرصت طلب / سودجو
 Sûdwegirtin بهره برداری / استفاده

Suhbet مصاحبه
 Sûîqast سو قصد

Sûk/sûq بازار
 Sukûnet آرامی / آرامش
 -sukûneta derûnî آرامش روحی و روانی
 Sûk بازار
 Sûlav آبشار
 Sulh آشتی / صلح
 Şûn جا / رد / نشان / مکان
 Şûn da çûn کنار کشیدن / عقب نشینی
 کردن
 Şûn جا / مکان / عوض
 Şûna kesî bûn به جای کسی بودن
 / عوض کسی بودن
 Şûnewar جا / مکان
 Şûnwar قرار گاه / محل اردو زدن
 / کمپ / پایگاه
 Şûn اثر / مکان / رد
 Şûpik جلیق لباس کُردی
 Sur باد / سرما
 Sûr سور / دیوار دور قلعه
 Şûr شمشیر
 Surandin/disurfne/bi-
 Şûrçêkir تولید کننده شمشیر
 Şûrê cot (t.) keski (f.) coulter
 Şûrê kotanê (t.) keski demiri (f.)
 coultre du Brabant (î.) coultre of swivel plough
 Şûrengiv شمشیر زن خوب / شمشیرزن
 ماهر / شمشیرباز حرفه ای
 Sûret صورت / لپ
 Sureya (ثریا) ستاره
 Şûrik چریک / گریلا / شورش /
 جنگجو
 surîne
 Suriştî طبیعی
 Sûriye سوریه
 Şûrkar شمشیرگر
 Şûrker شمشیرزن / جنگجو
 Şûrkêş شمشیرکش / مبارزه طلب /
 شمشیر باز / فدایی / پیشمرگ
 Şûrkî مثل شمشیر
 Şûro کنایه از آدم دراز و
 قدبلند

Surperî پری بسیار زیبا
 Surşîrîn دلریبا / دلفریب / زیبا رو
 Şûrşûrî خط خطی / هاشوردار
 Şûrzen شمشیرزن
 Sûs چغندر قند
 Sûse جاسوس (اختیاری و زوری)
 حمله همه جانبه
 Şûşe شیشه / صاف
 Şûşekî شیشه ای / مثل شیشه /
 براق و صاف
 Şûşeyî شیشه ای
 Sûsik نوعی پرنده با تخم های بسیار
 گرانبها
 Sûsmar سوسمار / تمساح
 Şûşteک شکاف / شیار / تَزک
 Şûştin شستن
 Şûştin شستن / فرسایش دادن /
 از بین بردن
 علاف و بیکار و ولگرد
 -sût û sûtal
 Sût آبی متمایل به سبز براق
 Sûtal بیکاره / آواره
 Sûtan/disû/bisû تیز کردن اشیا برنده
 Şûtar شجاع / بی باک / نترس
 Şutî صاف / نرم / سلیس / روان
 / یکنواخت
 Şutî هندوانه
 Şutî , bnr. HILÛ
 Şûv (Şov) آیش / بایر گذاشته /
 زمین شخم شده و نکاشته
 Sûxar ساقه های برنج تر و تازه
 Suxre کار بخور نمیر / خدمت و
 کارگری کردن
 Suxte فقیه / شاگرد دینی
 Şuxulandin بکار بردن
 Sûyîn/disû/bisû سوختن
 Sûzenek کمر درد
 Sûzenî

نوار بهداشتی قدیم که زنان Sûzenî
در زمان پرید شدن به کار می
(بردند) (کهنه / پارچه

T

Ta / انشعاب / شاخه / بخش / جناح
 Ta طبقه / اشکوب
 Ta نخ / تار (نخ ، سیم و رشته (...)
 Ta [I] نخ / تار مو
 Ta [II] طرف / سمت
 Ta [III] طبقه
 Ta [IV] تب
 Ta [V] صدا
 Ta [VI] تا
 Ta [VII] شاخه درخت
 Ta bûn لایه لایه شدن / خم شدن
 -ta girtin طرفداری کردن / جهت گیری
 Ta kirin نخ زدن / تا کردن / لایه کردن
 -ta lê rabûn تب کردن
 Ta nexweşîyê تب لرز (Ta nexweşîyê)
 -ta roja îroyîn تا به امروز
 Ta تب / نخ / تا که
 Tab روشنایی روز
 Taba wi vala çû
 Tabir تب بر
 Tabûr گردان / لشکر / گروه
 Tabûr گردان / نیروهای ارتشی
 Tabût تابوت / باستن
 Tabût تابوت
 Tac تاج
 Taca diran تاج دندان
 Tade زینت / زیبایی / جمال
 Taet طاعت / عبادت
 Taf بلا / مرض
 Tafil ناگهان / در یک آن / در یک لحظه
 Tafil/tafir tefîr
 Tagir طرف دار
 Tagirî kirin طرف داری کردن

Tagirî طرف داری
 -tahde lê kirin به ناحق کسی را زدن / ظلم در حق کسی روا داشتن
 Tahde ظلم وستم / آزار و اذیت
 Tahl تلخ
 Tahm
 Tahm kirin طعم کردن / چشیدن
 Tahm طعم
 Tahm"
 tahmije
 Tahmijîn/ditahmije/bi-
 Tahmik طعمه
 Tahmsar بی طعم
 Tahmtûtik لذیذ / خوش طعم
 Tahmûsk ترکیدگی لب
 Tahmzêr آب طلا
 Taht تخته سنگی
 Taht (ferş) سنگ / سنگفرش
 Tajî سگ تازی
 Tak û tûk به ندرت / تک تک / اندک
 Takekes فرد / شخص
 Takekesî فردی / شخصی
 Takî نخ مانند / نازک
 Takon , bnr. TEJ
 Taksî تاکسی
 Taksîvan راننده تاکسی
 Tal [I] تلخ
 Tal [II] خالی / تهی
 Tal kirin خالی کردن
 -tal kirin خالی کردن / تخلیه
 Tal تلخ
 Talan یغما / چپاول / غارت
 Talan kirin غارت کردن / به یغما بردن
 Talan kirin غارت کردن
 Talan kirm غارت کردن / تاراج کردن
 -talan û tiraş kirin
 Talan غارت / یغما
 Talan غارت
 Talankar غارتگر
 Talankî غارت وار

Talan دزدی / غارت
 Talaz گرد و خاک / گردوغبار
 Talaz گرد و غبار
 Talde
 Talde روپوش / جلد / پوشش
 Talî پایان و آخرچیزی
 -talih çê hatin آمد کار کسی / جور شدن
 کار کسی
 Talih طالع / بخت / شانس
 Talîmat آموزش
 Taloq kirin به تعلیق در آوردن
 Talşîr یک چیز خیلی تلخ / یک چیز خیلی کثیف
 Talşîr (Helqetîz) / فرسیون / جوزالقی / گل آتشی
 طعم
 Tam [I] بدون نقص / بی عیب [II]
 Tam kirin پوشیدن
 Tam طعم / مزه
 Taman kirin تست کردن
 Taman kirin سوزن تست گیاهان
 Tambûr تنبور
 Tamdar بامزه / خوش طعم / طعم دار / آبدار
 TAMÎJ, bnr. DEVCE
 Tamjimare عدد صحیح / عدد غیر اعشاری
 Tan دیواری با جنس نی و یا قاموش / دیوار حصیری
 به کمک آمدن -tana hatin-
 Tana کمک / امداد
 Tanan lê tê êwirîn û si-
 Tanbîhatqediyân
 Tanc حکمرانی
 Tang بند و ریسمان بافته شده از موی بز
 Tang استقامت / سمت و جهت
 Tangşîkên ضدتانک / تانک شکن
 Tank تانک
 Tannaz زیبا / برازنده / دلپذیر
 Tansyon hebûn فشار خون داشتن

Tansyon فشار خون
 Tanût شوخی / مزاح
 Tapan خیش / چوب مخصوص خرد کردن قلوه سنگ و گل ها
 پناهگاه Tapî
 Tapik [I] تله / دام
 Tapik [III] قله
 Tapîr تنگ شکاری ته پر
 Taq پنجره کوچک
 Taq طبقه
 Taq دیوار / طبقه
 Taqet طاقت / تاب / توان
 Taqet قوت / قدرت
 Taqet طاقت / تاب و توان
 Taqî kirin امتحان کردن
 Taqî kirin امتحان / آزمون چهار جوابی
 Taqîçq
 Taqîgeh محل آزمون
 Tar [I] فونداسیون
 Tar [III] حلقه / چرخان / وسیله بافتن
 محله Tar [III]
 Tar [IV] لانه / آشیانه
 Tar [V] شال پیچیده شده دور سر
 Tar [VI] گردنبند / سینه ریز
 Tar [VII] دانه / تا
 Tar [VIII] کیف / خوشی
 Tar kirin تقسیم کردن
 تار و مار -tar û mar-
 (حلقه سرنند) -tara bêjîngê-
 -tara guhê bajêr
 Taraw نفی / تهجیر / پناه‌دگی اجباری
 Tarawgeh
 Tarî bûn فرا رسیدن شب / تیره و تاریک شدن
 تار رفتن چشم / تاریک و کدر شدن
 Tarî kirin شب را بر سر کسی آوردن / تاریک و کدر کردن / از بین بردن بینایی و سوی چشمان کسی
 تاریک کردن / سیاه کردن Tarî kirin

Tarîk / غیر شفاف
 Tarîban حالت غیر روشن
 Tarîgan نوعی حبوبات که شبیه گندم است
 Tarîgewrk سیاهی قبل و بعد از شب
 Tarîparêz عقب افتاده و کوتاه فکر
 Tarîparêzî عقب افتادگی
 Tarîstan سیاهی و تاریکی که همه جا
 tarîf را دربر می گیرد
 تاریکی / سیاهی / ظلمات
 Tarîf تاریکی
 تاریک
 Tarmilandin/ditarmilî-
 tarmileqermîçokî/
 Tarmilî/ditarmilî/bi-
 از هم پاشیدن
 Tarovaro kirin از هم پاشاندن
 Tarovaro kirin دربداغون و از هم پاشیده
 Tart
 تیکه و یا پارچه ای که به
 صورت دراز بریده شده است
 Tartale
 گرفتن اموال مردم به زور
 tartarî / دربداغون
 Tarxûn افسانه یونانی الهه ماه
 و شکار
 Tas (Tîrar , Sukure, Zerik) / پیاله
 جام / ساغر / فنجان
 Tas/tasik تاس آب / ظرف آب خوری
 Tasa darîn , bnr. KOD
 استخوان آهیانه / جمجمه
 سر / استخوان سر
 -tasa sêrî / وسط سر
 Tasa şîhîne کفه ترازو
 -tasek ava sar bi ser de
 Taşnaq
 Taştê صبحانه
 Taştê صبحانه
 Taştêkirin خوردن صبحانه
 Taştê صبحانه
 Taswargm و گیج و بیج سردرگم

Tat jî gûzîkê ta sere pêçiyên gorê
 Tat [I] لال
 Tat [III] کسی که از ایل شما نیست /
 غریبه
 Tatêl ketin ناراحت و غمگین شدن
 Tatêl/tatûl دلنگرانی / تشویش
 Tav dan آفتاب در آمدن / طلوع
 کردن آفتاب
 Tav derketin طلوع کردن آفتاب
 Tav آفتاب / روشنایی روز
 Tav آفتاب / خورشید
 Tavehîv مهتاب / ماه شب چهارده
 Tavge آبشار
 Tavgeh استراحتگاه آفتابی و کنار
 (آب ساحلی)
 Tavgestî bûn (birîn) ورم ناشی از آفتاب
 زدگی
 Tavgestî سوختگی ناشی از آفتاب
 Tav رگبار / درشت باران
 Tavî باران کم و بریده / نم نم
 باران
 Tavil (Tafil , Tavilê) در یک آن / در
 یک لحظه / ناگهان
 Tavilê / فوری و بدون توقف /
 یکدفعه ای و سریع
 Tavilê / در یک آن / در یک لحظه /
 ناگهان
 Tavistan تابستان
 Tavkî خوشیدی / خورشیدوار
 Taw kirin شتاب بخشیدن
 Tawa kêşî نیروی جاذبه
 Tawan جرم / جنایت / گناه
 Tawan kirin جنایت کردن /
 مرتکب جرم شدن
 Tawan تاوان / گناه
 Tawan جرم / تاوان
 Tawanbar محکوم / مجرم / جنایت
 کار / گناهکار
 Tawanbar kirin محکوم کردن /
 متهم کردن / نسبت دادن
 Tawanbar kirin گناهکار کردن

Tawanbar kirin متهم کردن
 Tawanbar متهم
 Tawanbarî / بزّه / گناه / تقصیر / جرم
 Tawankarker / تهمت زن / افتراگر
 Tawanbarkirî / مدعی علیه / متهم
 -tawanê abûrîkên / گناه ناموسی / تاوان غیرت و شرفی
 Tawankar / جانی / گناهکار / جنایتکار
 Tawankar مجرم / گناهکار
 Tawankarî جنایتکاری
 Tawanker متهم
 Tawannasî جرم شناسی
 Tawan-nasî گناه شناسی
 Tawdan شتاب
 Tawder شتاب دهنده
 Tawe ماهی تابه / تاوه / یغلا
 Tawe ماهی تابه
 Tawî مردابی / باتلاقی
 Tawî bûn دچار بیماری تب شدن
 Tawî شخص تب گرفته
 Tawik تابه کوچک / قابلمه کوچک
 Tawik , bnr. TIHOK
 Tawis بت آفتاب(در باور کردهای قدیمی) / پرنده طاووس
 Tawûg سورتّمه
 Tawût مقعد
 Tax محله
 Tax محله / بخشی از شهر یا روستا
 Tax محله / دسته ای از یک خانواده
 Taxe قنذاق کردن علوفه / پیچیدن علوفه
 Taxim گروه / قسمت / دسته
 Taxim گروه منسجم و یکدست
 -taximê sîng û beran
 Taxim گروه / دسته

Taxûk , bnr. KOL
 Taxûk سورتّمه
 Taxurk فرغون
 Tax محله
 Taybet مخصوص
 Taybet ویژه / مخصوص
 Taybetî / مشخصه / خصوصیت
 Taybetî ویژه / مخصوص
 Taybetî ویژه / مخصوص
 Taybetmend صاحب خصوصیت
 Taybetmendî ویژگی
 Taybetmendî خصوصیت / ویژگی
 Taye 1. Toterik 2. Şeyt
 Tayê kêmba نخ نتابیده / نخ
 خام
 -tayê li dû şûjinê
 Tayê şûjinê bnr. AR...ÛJIN
 -tayê terazûyê کاسه ترازو
 Tayê xav نخ خام / نخ نتابیده
 Tayek , bnr. AVDAK
 -tayekî jê bikşîni sed pî-
 Tayên deng تارهای صوتی
 -tayî hev kirin
 -tayî wî kes tune بی مثال / بی همتا
 Taytore بی مصرف و به درد نخور
 Taze تازه / نو / جدید
 Taze تازه
 Tazî kirin
 Tazî لخت و عریان / فقیر و ندار بودن
 Tazî سوگ / عزا / ماتم
 Tazîdar Bûn عزادار بودن / سوگواری
 Tazîdar سوگواری / عزادار بودن
 Tazûg سورتّمه
 دور شده از / جدا شده
 te
 از
 Te (seg, beraz û hwd)
 -te dît kanî li ser danî
 Tê gerîn / ویار شدن / اشتها کردن
 Tê ghiştin / درک کردن / فهمیدن
 Tê re kirin

Tê werdan
 Tê xistin در گذاشتن در / قرار دادن در

Tê (تو (در حالت مفعولی) / می (آید) حال استمراری فعل آمدن (تو) در حالت مفعولی)
 Teala / تعالی / بلند مرتبه
 Teba (Tewa) مخلوق / آفریده
 Teba bûn / قاطی شدن / داخل شدن / مشارکت کردن
 شخص و یا چیز نامشخص / جانور

Tebane زیر شلواری کوتاه
 Têbar گاو صندوق
 Tebat kirin صبر کردن
 Tebat صبر و قرار
 Tebatî (r) مجهول
 Tebax ماه تبخ / ماه گلاویز
 Tebax کردی یک ماه کردی
 Tebek صخره های عظیم / بیماری
 دهان و پاهای حیوانات
 Tebeq نوعی بیماری
 Tebeqe طبقه
 Tebeqe طبقه
 Teber تبر
 Teber کلنگ
 Têbînî تبصره / تذکره / شرح / زیرنگاشت
 شرح / تفسیر / حاشیه
 Têbîandin/ditebîfîne/
 Tebitîn/ditebite/bite-
 Tebo نوعی سوسک که خون جانوران را می مکد
 Tebsî سینی / طبق
 Tebûr چنگک کشاورزی / شنه
 Tecal
 Tecal Decal تجاوز کردن
 Têcir تاجر / بازرگان
 Tecrîd
 Tecrîd عریان کردن / تنها گذاشتن

Tecrube kirin تجربه کردن
 Têdan اشتهای چیزی را کردن / دل خواستن
 Tedarik تدارک / تهیه
 Tedawî درمان / معالجه
 Tedbîr تدبیر / راهکار
 Têderxistinok , bnr. MAMIK
 Têdexistî درونمایه / محتوی / مضمون / گنجایش
 ترساندن / تهدید کردن
 Tedhîşkar دزد / طیار
 Tedhîşkarî طیار / راهزنی
 Tedhîşkarî ترس / وحشت
 Tef û tal pel û pot
 Tefandin/ditefine/bi-
 Tefîn/ditefe/bitefe خاموش شدن
 خاموش کردن
 Tefş تکه ای که یکدفعه بریده شده است
 Tefşî تیشه
 Tefşîk چسز قابل برش و جدا شدنی
 Tefşo تیشه
 Tefî سوپ گندم
 Têgeh درک / فهم
 Tegel kirin درشت دوختن
 Tegel دوخت درشت
 Têger اشتها کننده / وبار
 Tegere لنگی / تاخیر / مشکل
 Têgîh مفهوم
 Têgîhîştî فهمیده
 Têgîhîştin / فهمیدن / درک کردن
 متوجه شدن
 Têgîn درک / فهم
 Têgîn موضوع
 Tehdît Kirin تهدید کردن
 Tehîn شیره کنجد
 Tehisandin (bitehisîne!) (t.)
 kaydÊrmak (f.) faire glisser (i.) to trip (someone else)
 Tehisandin/ditehisîne

Tehisîn سکندری خوردن / لغزش خوردن

Tehisîn/ditehise/bite-

Tehjî سگ تازی

Tehl bûn تلخ شدن / تند و آتشین شدن / دردآور شدن

Tehl bûn تلخ بودن / تلخ شدن

Tehl kirin تلخ کردن / تند و آتشین کردن / با اذیت و آزار درد دادن

Tehl kirin تلخ کردن

Tehl tehl axavtin با طعنه صحبت کردن

Tehl تلخ / تند و سوزان

Tehlbûnê lê dikeve; teh-

-tehlî û niç انتقاد / شکایت / گله و شکایت

Tehlî تلخی

Tehlî تلخی / تندی / آزار و انتقاد / نوعی گیاه تلخ دارویی

Têhn bûn خنک شدن / تشنه شدن

Têhn kirin خنک کردن / تشنه کردن

-tehn lê dan طعنه زدن

Tehn حرف دردآور

Têhn گرما / حرارت / تشنگی / خنک

Têhnî تشنگی

Têhnşîrî ولرم / خنک

Tehr نوع / یوه / جلب

Tehre گرمای وسط ظهر تابستان

Teht

Teht تخته سنگی

Teht فرش / سنگفرش

Teht , bnr. NIHÎT

Teht سنگ صاف و پهن

Tehtê qeşahiye (t.) buzul masası (f.)

table de glacier (î.) glacier table

Tehtevêlkî راست و کم عمق

Tej (Ta , Takon) (t.) tek en kilim (f.)

tissu en poils de chèvre large d' environ 50cm

(î.) goatskin fabric approx. 50 cm wide

Tej [I] سنگریزه / هر پارچه قدیمی

Tej [III] بازار

-tej kirin بازاریابی و داد و ستد کردن

Tejane زمینی که از چهار طرف با کوه محصور شده و آب را به وسط خود می کشد / معدن

Tejber مغروشات / لوازم /

اثاثیه منزل

Têjik (...توله / بچه (سگ، گری و

-têjik anîn/derxistin/ki-

Têjik توله / بچه حیوانات

--têjika sala xelayê بسیار گدا گشته

Tejî لبریز

Têk birin

Têk birin (dan) از بین بردن /

فروریختن

Têk çûn

Têk çûn فروپاشیدن / از بین رفتن

Têk dan

Têk heristin به هم پیچیدن /

در هم بافته شدن / به هم تابیدن

/ با هم یکی شدن

tek وتوک / بعضی اوقات

tek / تنها / تک

Tekandin/ditekîne/bi-

Tekane / منفرد / مفرد /

تک / فرد

Tekane تنها

Têkber

Têkber فقره / اقلام / شیئی / تکه

/ قطعه

-têkberên male

Têkberên male / اثاثیه منزل

اسباب خانه

-tekbîr anîn گفتن تکبیر

Tekbîr تکبیر

Têkçûn فروپاشی

Têkda / تماماً / به طور کامل /

سرتاسر

Têkdan فروپاشی

Têkel Bûn قاطعی شدن / داخل شدن

Têkel kirin به هم زدن / قاطی پاتی کردن
 Têkel درهم / روی هم / قاطی پاتی کردن
 Têkel مختلط / درهم
 Têkelfî Kirin پیوند برقرار کردن / ارتباط برقرار کردن
 Têkelfî رابطه / پیوند
 Tekere تایر / چرخ
 Teketek تک به تک / یکی یکی
 Têketin [I] محل ورود و رفت و آمد
 Têketin [II] دگمه ورود به سایت
 Têketin وارد شدن / ورود
 Teke آمیزش حنسی بز
 Têkil درهم برهم / نامرتب / مخلوط
 Têkildar مرتبط
 Têkildarî ارتباط / پیوند
 Têkildarî ارتباط / رابطه
 Têkildar مرتبط
 Têkilhev e
 Têkilî
 -tekilî danîn ارتباط برقرار کردن
 Têkilî ارتباط
 Têkilîş bûn قاطی شدن / داخل شدن / وارد (مسئله یا موضوعی) شدن
 Têkilîş ارتباط
 Tekîne تکان دادن / لرزاندن
 Teknîk تکنیک
 Têkoşer جنگاور / مبارز
 Têkoşer تلاشگر / مبارز
 Têkoşîn kirin تلاش کردن / کوشش کردن
 Têkoşîn مبارزه / تلاش / کوشش
 Têkoşîn/têdikoşe/têbi-
 Têkoşînê
 Tekûz کامل / مرتب / محکم / ستبر / تنومند / قوی
 Têkûz dîke

Tekûz kirin تکمیل کردن / مرتب کردن / تقویت کردن / مستحکم کردن
 Têkûz بی عیب و نقص
 Tekûzker همراه / یاور
 Tel [I] کج
 Tel [II] شاخ زدن
 Tel [III] زدن با چوب راگیبی
 Tel کج کردن -tel kirin
 Têl (کابل) آهنی و مسی
 Têlan a bi hev ve; girêk یک تکه زمین
 Telan/ditêline/bi-
 Telar تالار
 Têlaş مخروبه / گرد و غبار و باقیمانده های زیر درخت
 Têlaş هیجانی که با خود سردرگمی و دستپاچی می آورد
 Têlbend با کابل بسته شده
 Têlbî سینی سماور / زیر سیگاری
 Têldîrk kirin سیم خاردار کردن
 Têldîrk سیم خاردار
 -telê xwe xwarin
 Tele زمین تختی که در مابین سنگ ای صعب العبور باشد / کمین / تله
 Telebkar طلبکار
 Telef bûn تلف شدن / ویران شدن
 Telef kirin تلف کردن / ویران کردن
 Telefon تلفن
 Telemîş تله موش
 Teleragihandin ارتباط دور برد / مخابرات تلفنی
 -teletel payîn دزدکی و قایمکی پاییدن / دزدکی و قایمکی
 Teletel دزدکی و قایمکی
 Televîzyon تلویزیون
 Telew bûn وقت جفت گیری
 Telew سگ ماده و گرگ ماده که وقت جفت گیری آنها آمده است
 Telêz یمن / پا قدم

Têlî میله فلزی یا چوبی که برای حمل بار از آن استفاده می شود

Telikîn/ditelike/bitelike آرام کردن / خواباندن / آرام کردن

Teliqîn/diteliqe/biteliqe قایم کردن

Telîs گونی

Telîs گونی / کیسه

Têlmaş/têrmaş کس و یا چیزی که ترک شده اند

Telp یک دسته ابر / گروه پرنده

Telp [I] گان

Telp [III] خوی / خصلت

-telpinan baş e بعضی خصلت های خوب دارد

Telptelpî سرسری و دمدمی مزاج

Telwe باقیمانده قهوه در زیر فنجان

Têm تم / زمینه / موضوع

Tem میل / مقصد / آرزو / هدف / نیت

Tem [I] مه

Tem [II] مه و هاله دور سیارات و ستارگان

Tem [III] نیت / قصد

Tem kirin آرزو کردن / نیت کردن / قصد داشتن

-tem kirin نیت کردن / قصد کردن

Temam bûn کامل شدن

Temam kiri تکمیل کردن

Temam و کمال تمام

Temam همه / تمام

Temar خواب سنگین

Temara mirinê خواب عمیق

Temartî

Temartin/ditemêre/bi- تمام کردن

Temaşe kirin تماشا کردن

-temaşe li paşe

Temaşe نگاه / تماشا

Temaşe تماشا / دیدنی

Temaşeger بیننده / تماشاگر

Temaşeger تماشاگر / بیننده / نظاره گر

Temaşekar تماشاچی

Temaşevan بیننده

Temaşevan تماشاگر / بیننده

Temate گوجه فرنگی

Temawî مه آلود

Tembekî توتون قلیان

Temberî کاکل / موی سر مدل دار

Temborî (Temorîk , Temeî, Temelî, Poçax) کاکل / ظاهر موی سر

Tembûr تنبور

Tembûrvan تنبور زن

Tembûr تنبور

Teme kirin سفارش کردن / سپردن

Teme kirin درخواست کردن

Teme تنبیه / نصیحت

Temel مال و منال / دارایی

Temelî کاکل / ظاهر موی

Temen سن / عمر

Temen عمر / سن

Temen سن

Temendirê bûn زیاد عمر کردن

Temendirê مسن / کهنسال / آنتیک

Temendirê kهنسالی

Temenkurt bûn کم عمر کردن / جوانمرگ شدن

Temenkurt عمر / کم عمر

Temenkurtî کم عمری / مرگ زودرس

temêre

Temerî کاکل / ظاهر موی

Temerî کاکل

-temeya min li te نصیحت من به تو

Temezî bnr. ÇÎT

Temezî پارچه ای که به دور کلاه پیچیده می شود

Temirandin / خاموش کردن	Tenê فقط
خفه کردن	Teneke حلبی (قلع اندود) / دبه
Temîrandîn / خواباندن / خاموش کردن	Tenekok آهن پاره
Temirandin/ditemirîne	Têneper لازم / فعل لازم
Temirîn/ditemire/bite-	Têneper غیر هادی / نارسانا
نصیحت پیشینیان	Teng نوار و بند بافته شده از
-temiya bavan	موی بز
Temizandin/ditemizîne	Teng [I] تنگ / کم عرض
Temorî bnr. BAQÊ TEMBERIYÊ	Teng [II] طناب زین اسب / طناب
Temorîk کاکل / ظاهر موی	مخصوص بستن بار
Temsî بشقاب	Teng bûn تنگ شدن / سفت و محکم
Temsîl تمثیل	Teng bûn تنگ شدن / تنگ بودن
Temz / لحیم / جوش / چسباندن و وصل کردن	Teng kirin
Tên ajotin û sekinandin	Teng kirin تنگ کردن / محدود کردن
Tên xwarin û jê rûn tê bi-	Teng تنگ
Ten تن	Tengal کنار / بغل / پهلو
Tena راحت / آرام / آشتی / امن	Tengal استخوان لگن خاسره
Tenaf طناب / بند	Tengasî فقر / نداری / سرگیجی / مشکل
Tenafbaz طناب باز / بند باز	Tengasî تنگنا / وضعیت ناگوار
Tenahî آرامی / آشتی / امنیت	Tengasî تنگنا / سختی
Tenbel bûn تنبل شدن	Tengav bûn بیزار شدن / عاجز شدن
Tenbel تنبل / کاهل	Tengav kirin بیزار کردن / آزار دادن
Tenbelî تنبلی	/ ترساندن
Tenbî زنهار / هشدار / اخطار / آگاه باش	Tengav بیزار / بی صبر
Tenbox جهنم / جای بسیار بد و نامناسب / ویرانه	Tengav تنگ / فضای کم
Tenbû حشره ریز	Tengayî تنگی / فقر / قحطی / بیزاری
Tencik دیگ / قابلمه بزرگ / کماجان	Tengayî تنگی / تنگدستی
Tendûr تنور / سطل مخصوص هیزم	Tengbîn بدبین / تنگ نظر
قدیمی	Tengerê راه باریکه / تنگه
Tendurist تندرست / سالم	Tengezar بیچاره / گرفتار / نا امید
Tenduristî تندرستی / صحت	Tengezar bûn بی حال شدن / بی حوصله شدن
Tenduristînasî	Tengezar kirin بی حال کردن / بی حوصله کردن
Tendûristî سلامتی / تندرستی	Tengezar بیحال / بی حوصله
Tendurustî صحت / سلامت / تندرستی	Tengezarî ?
Tendurustî تندرستی	Tengezarî بی حالی / بی زاری
Tene (عدد) / دانه (واحد شمارش)	
Tenê تنها / یک دانه	

Tengezarî / بیچارگی / گرفتاری
 تشویش / اضطراب / نگرانی
 Tengî تنگی / سختی
 Tengjandin
 Tengjandin/ditengijîne
 tengije
 Tengijîn
 Tengijîn/ditengije/bi-
 Tenî دوده / دوده بخاری
 -tenî girtin (ji ber dû) دوده گرفتن
 -tenî kirin رسوا کردن
 Tenî دوده / سیاهی حاصل از سوختن
 Tenik bûn باریک و نازک شدن
 Tenik kirin باریک و نازک کردن
 Tenik باریک و ظریف و نازک
 Tenikî باریکی و نازکی
 -tenikiya rêvebiriyê
 Tenîper کاغذ کاربن / کاغذ کپی
 Tenişder چارچوب درب / بالای درب
 Teniştnar کنار / بغل
 Teniştnar کنار / جنب
 Tênivîs دفتر
 Tenq û top توپ و تانک
 Tenûr تنور / کوره آتش
 Tenûr تنور
 Tenza kirin پخش کردن
 Teorî تئوری / نظریه
 Tep [I] حقه و حیلہ
 Tep [II] سیلی
 Tep [III] تپه
 Tep [IV] ویران شدن / خراب و نابود شدن
 -tep bûn فروریختن
 -tep kirin خراب و نابود کردن
 Tep ضربه / ضربه دست
 Têpa serî ملاح / کله / سر
 Têparik پارچه ای که با آن چیز تنگ بسته می شود
 -têpê li pêşberî gundî تپه روبروی روستا
 Têpedor درب و کپ چوبی

-tepek û du tep lê xistin
 Têper متعدی / فعل متعدی
 Têper هادی / رسانا
 Têpeser kirin ظلم کردن به
 Têpeserî ظلم / ستم
 Têpik خشت گلی
 Têpil طبیل
 Têpink مین
 Têpiş قابلیت
 Têpisandin/ditepişîne/
 Têpisîn/ditepise/bitepi-
 Têplû نوعی بیماری
 Têpres حقه باز / مکار
 Têpsî سینی / طبق
 Têqal گرد / گوی مانند / گویین
 Têqandin منفجر کردن / ترکاندن
 Têqandin/diteqîne/bi-
 Têqel سیبل نشانه گیری
 Têqemenî مواد منفجره
 Têqereq صدای ترقه و مواد منفجره
 -teqereqa ji bo dinyayê
 Têqeteq صدای رگبار
 Têqez به طور حتم / حتماً / مطمئناً
 Têqez حتماً / شتاب
 Têqez الحق / مسلماً
 Têqez مطلقاً
 Têqil سنگینی
 Têqilandin وزن کردن / اندازه گرفتن / محک زدن
 Têqilandin/diteqilîne/
 Têqin گل
 Têqîn/diteqe/biteqe انفجار / صدای
 ترکیدن
 Têqinandin/diteqinîne/
 teqîne
 Têqinîn/diteqîne/biteqi-
 Têqizandin/diteqizîne/
 Têqizîn/diteqize/biteqi-
 -teqle avêtin معلق زدن / قل خوردن
 Têqle معلق زدن

Teqlîd نوع / جور
 Teqlîde تقلبی
 Teqol , bnr. DELME
 Teqoze خراب / معیوب / فراموش شده
 Teqsîd قسطی
 Teqteqoşk تپانچه / تپانچه اسباب بازی
 Teqyan انفجار / ترکیدن
 Têr
 Têr کوله بزرگ / کوله پشتی
 حجیم
 Têr [I] (da ku bavêjin ser
 Têr [II] سیر
 Ter bûn (dar û giya)
 Têr bûn سیر شدن / سیر شدن
 Têr bûn سیر شدن / سیر شدن
 Ter kirin (dar û giya)
 -ter kirin با آب نرم کردن گیاه و درخت
 Têr kirin سیر کردن / پر کردن
 Têr kirin سیر کردن / پر کردن / اندازه بودن
 -ter û can جوان
 -ter û hişk tev şewitîn
 -têr û tesel پر و لبریز
 Têr xwarin
 Ter علف و درخت تازه / امتحان نشده / نورسیده
 Têr سیر / پر
 Tera bûn از بالا به پایین سقوط کردن
 -têra tiştêkî/yekî به اندازه لازم
 Terad مسابقه
 Teraf , bnr. XI...OR
 Teraf kirin مو کردن / کندن لایه رویی / خراشیدن / لغت کردن /
 علامت های قبل از عرق کردن
 Terafê xwêdanê حرارت و خیسگی قبل از عرق کردن
 Terahî

Terahî رطوبت / نمی / خیسگی / تری
 Teral
 Teral کم کار / کم کار / کم فعالیت
 Teraî تنبلی / کم کاری
 Terandin/diterîne/bi-
 Terane شوخی / مزاح
 Teraqî شیره گل
 Teraş kirin تراشیدن / کپی کردن
 Teratin رفت و آمد
 Têrav bûn سیراب بودن / سیراب شدن
 Têrav kirin سیراب کردن
 Terawil درنده
 Têrawis
 Têrawis برداشت دیر هنگام محصول
 Teraz تعادل / تراز / بالانس
 Teraz همسان / تراز
 Terazîn سربالایی
 Terazname / بیلان کاری
 ترازنامه
 Terazû ترازو
 Terazûn
 -terazûna terxankirî
 Terazûya avê , bnr. TEREZIYA AVÊ
 Terbiye , bnr. TORE
 Têrbûn سیری
 Tercuman مترجم / مفسر / دیلماج
 Tercumanî مترجمی /
 دیلماجی
 Tercume ترجمه / برگردان
 Têrê kirin
 Tere û pirt / هدران پدران
 Teremast ماستی که برای زمستان تهیه شده است
 Tereng رنگ سیاه
 Tereqe پوکه فشنگ
 Tereqî هلوی شیرین و آبدار / شلیل
 Tereqî نوعی هلو

Teres کس کش / بی شرف / قمرساق
 Teresî کس کشی / بی شرفی
 Teres عوضی
 Terez تگرگ / طوفان
 Terez تگرگ / حباب حاصل از جوشیدن
 آب جوش
 Tereziya avê (t.) su terazisi (f.)
 niveau de maçon (î.) carpenter's level
 Terg تگرگ درشت
 -terî lê badan
 Terî دم
 Têrî سیری / پر بودن
 Têrî سیری / ثروتمندی / کافی
 بودن
 Terifandin/diterifîne/
 Terîj کم عرض و دراز
 Terîjk
 Têrik têra کوچک
 Terik هیزم خیس / چوبدستی بزرگ
 Terikandin/diterikîne/
 Terikandin ترک کردن
 Terikîn [I]
 Terikîn, (heywanên wekî
 Terikîn/diterike/biteri-
 terîne
 Terixandin/diterixîne/
 Terixîn/diterixe/biteri-
 -teriya xwe kirin nav şe-
 Terk [I] ترک / دست برداشتن از چیزی
 Terk [II] درز / شکاف
 -terk kirin ترک کردن
 -terk lê ketin
 Terk ترک
 -terka zikê kengerê کیسه بچه کانگرو
 Terke شاخه نازک و باریک
 Terkedinya منزوی دنیا / تارک
 Têrker متمم / مکمل
 Têrkeraya daçekê متمم اضافی /
 (t.) edat tûmleci (f.)
 complément de preposition (î.) prepositional
 phrase

Têrkeraya navdêrê (t.) isim tûmleci (f.)
 complément de nom (î.) possessive phrase
 Têrkeraya neyekser مفعول غیرمستقیم
 Têrkeraya neyekser ya lêkerê مفعول
 غیرمستقیم فعلی / مفعول فعلی
 غیرمستقیم
 Têrkeraya rewşin عبارت قیدی
 Têrkeraya yekser مفعول مستقیم
 Têrkeraya yekser a lêkerê مفعول
 مستقیم فعل / مفعول فعلی مستقیم
 Terkeser سرگردان / آواره / در بدر
 / ولگرد
 Terkeser ولگرد / بی جا و بی مکان
 Terkeserî سرگردانی / آوارگی /
 در بدری / ولگردی
 Terkî
 Terkîb ترکیب
 Terlan جوان زیبا و چابک
 Term جسد / جنازه / گروهی از
 ستارگان
 Têrmal سرمایه دار / پولدار
 -Termê Adem توده ستارگان آدم
 Terme di bihar û havînan
 -Termê Merxê توده ستارگان مرخ (هفت
 ستاره)
 Term جنازه
 Têrnexur
 Teror bûn ترور شدن
 Teror kirin ترور کردن
 Teror ترور
 Terorîsm تروریسم
 Terorîst تروریست
 Terpeterp صدای راه رفتن حیوانات و
 زدن قلب آنها
 Terpilandin/diterpilîne/
 Terpilîn/diterpile/biteri-
 Terpîn/diterpe/biterpe
 Terpûş روسری و دستمال سر زنان /
 خوشتیپ
 Terq چیزهای نوک تیز آهنی - چوبی
 و غیره
 Terqandin

Terqandin/diterqîne/bi-
 Terqîn
 Terqîn/diterqe/biterqe
 terqîne از هم پاشاندن / تارومار
 کردن / زهله کسی را ترکاندن و
 ترساندن
 Têrr خورجین قدیمی
 Terrazin حوزه دید در شب
 Ters [I] اشتباه / برعکس / معضل
 Terş [I] جنازه / مرده
 Terş [II]
 Ters [III] مدفوع اسب و خر
 Terş [III] دیو
 Tersfî اشتباهی / برعکسی / معضلی
 Terskul اشتباه / برعکس / معضل
 Tertepêl سند قدیمی / مدرک قدیمی
 Tertepêl معاینه پزشکی / آزمایش
 پزشکی
 Tertepêl پس پس کردن / غیبت
 Tertilîn/ditertile/biter-
 Terwende میوه تازه / سبزیجات
 تازه
 Terwende بعضی اوقات / به ندرت
 Terx بی عیب و نقص
 Terxan kirin
 -terxîs bûn (leşkerê bêpa-
 -terxîs dan اجازه دادن / مرخص
 کردن
 -terxîs kirin (leşkerê bê-
 Terxîs ترخیص / اجازه / رخصت
 Terye دزد / حرامی / طیار
 Terz طرز / اصول / روش
 Terzî خیاط
 Têrzînet
 Têr سیر / کافی
 Teşandin , bnr. VEKU...TIN
 -teşe girtin شکل گرفتن / در قالبی
 درآمدن
 Teşe روش / طور / جور
 Teselî kirin تسلی دادن / حال کسی را
 جویا شدن
 Teselî تسلی / پرسیدن احوال کسی و
 یا چیزی

Tesfiye kirin تصفیه کردن / از بین
 بردن
 Teşî دوک / دوک نخ ریسی
 Teşî badan دوک چرخاندن /
 نخ ریسیدن / دوک تاباندن
 Teşî ristin (rêşîn) دوک چرخاندن /
 نخ ریسیدن / دوک تاباندن
 Teşî vizandin دوک چرخاندن /
 نخ ریسیدن / دوک تاباندن
 Teşî دوک
 Teşî وسیله ریسیدن پشم و درست کردن
 نخ
 Teşîk (...بچه (گربه، سگ،
 کشاله ران
 Teşîm کانال فاضلاب
 Teşîr kirin مؤثر بودن / تأثیر کردن
 Teşîr تأثیر / اثر
 Teşîrêşî نخ ریسی
 Teşîr تأثیر / اثر
 Teşîs امکانات
 Teşiyê , bnr. DOXTE...Û
 Teşk پا / پاچه / پاچه شلوار
 Tesk [I] کم عرض / باریک / نازک
 Tesk [II] خون گرمی
 Teşk از طرف پشت به پا رسیدن
 Teşkîlata kontra سازمان ضد
 تشکیلات
 Teşkîlat سازمان
 Teşkrût پا لخت / پا عریان
 Teslîm bûn تسلیم بودن / تسلیم شدن
 Teslîm kirin تسلیم کردن
 Teslîm تسلیم / سپردن
 -teslîmî Xwedê kirin به خدا سپردن / به
 (خدا) واگذار کردن (ناحقی)
 Teslîmîyet تسلیم / شکست
 Teslîmîyet تسلیم شدن
 Teşq اثر سرما
 -teşqele derxistin
 Teşqele ناقلا بازی / بلا / کلک
 Teşqele عجول / هول هولکی
 Teşqele عجول / بلا

Teşqele عجول / دست و پا چلفتی
 Teşt تشت / لگن
 Teşt تشت
 Testîq kirin تأیید کردن / تصدیق کردن / اثبات کردن
 Têstxwer وعده صبحانه / صبحانه
 Teşwîq kirin تشویق کردن / حمایت کردن
 تشویق / حمایت
 Tet/tetik (di zimanê zaro-
 Teter نوعی چکاوک
 Têfî (...دسته (بیل و پارو و
 Tetirxan مسمومیت
 -tetirxanî kirin زهله ترک کردن
 مسموم
 Tetirxanî مسموم
 Tev bûn داخل شدن / قاطی شدن / هم داستان شدن
 به هم زدن / قاطی پاتی کردن
 Tev dan به هم زدن / قاطی پاتی کردن
 Tev de حرکت کردن و جنبیدن
 Tev gerîn حرکت کردن در / وارد شدن در
 شرکت کردن / سهم شدن / قاطی شدن
 Tev lê kirin وارد کردن در / کاری کردن
 Tev lê kirin وارد کردن در / کاری کردن
 Tev li hev bûn درهم شدن
 Tev li hev bûn نامرتب بودن / درهم بودن / به هم ریخته بودن
 Tev li hev kirin درهم / نامرتب / آشوب
 Tev li hev kirin سهم شدن / شریک شدن / متحد شدن
 Tev کل / همه
 Tevayî با هم
 Teva همراه / با / همه
 Tevdeng حرف مرکب
 Tevdêr

همزن
 Tevdêr تدبیر / هوشمندی
 Têvel جوراجور / انواع / اقسام / مختلف
 جوراجور / قرقاطی
 Tevepayî اشتراکی / مشترک
 Tevger جنبش / حرکت / قیام
 حرکت / جنبش
 Tevger حرکت / جنبش
 Tevî bûn عضو شدن / پیوستن
 با هم / به همراه
 Tevîpayî عمومی / مشترک . اشتراکی / همگانی
 Tevir (t.) kazma, biri kesici, afi
 kazma difieri kazÊcÊ çift (f.) pioche à deux
 pointes (f.) matock
 بیل زدن / کندن
 Tevir کندن
 Tevizandin/ditevizîne/
 Tevizîn/ditevize/bitevî-
 Tevkar همدست / دست یار
 حامی / کمک کننده
 Tevkarî همدستی / دست یاری
 همکاری / شراکت / دوستی
 Tevkarî همکاری / شراکت / دوستی
 Tevkujî قتل عام / کشتار دسته جمعی
 قاطی ... شدن / شرکت ...
 Tevlî ... bûn قاطی ... شدن / شرکت ...
 کردن
 همراه / با
 Tevlî همراه / با
 Tevlihev باهم / مشترک
 Tevlihev بهم ریختن / مخلوط
 کردن
 بهم ریختن / قاطی پاتی
 Tevlihev بهم ریختن / بهم زدن / بهم ریختن
 تار عنکبوت / شبکه
 Tevn دستگاه قالیبافی
 تور و شبکه عنکبوت
 Tevnepîر تور و شبکه عنکبوت
 Tevnî چوب و دار قالی
 Tevr bnr. KULING

Tevrik (tivir) تریچه
 Tevrik kirin کج بیل زدن /
 بیل زدن
 Tevrik kirin کج بیل چپ / چپ (t.) çapa (f.)
 houe (î.) hoe
 Tevş
 Tevş شن / سنگریزه
 Tevşî تیشه
 Tevşo (tevşû) تیشه
 Tevşo تیشه
 Tevtal خرت و پرت / وسیله مسیله
 Tevtevik نوعی آلت موسیقی
 Tevz [I] شوخی / مزاح
 Tevz [II]
 -tevz dan مغرور و متکبر کردن خود
 Tevzî درد حاصل از ترس و لرز
 Têw kirin پذیرش
 -tew به به / ای داد!
 Tew از ادات تعجب است
 Tew هیچ وقت / اصلا / ابد
 Tew برای همیشه / به یکباره /
 تمام
 Tewa (Teba) مخلوق / آفریده
 Tewa نوع / جور
 Tewal پرنده
 Tewan توان / نیرو / قدرت / نا
 Teward
 Tewardî خم شده
 Tewardin
 Tewardin (bitewîne!) صرف کلمات صرف /
 (...کردن (فعل و اسم و
 Tewardin خم کردن / اطاعت کردن /
 صرف کردن
 Tewardin/ditewîne/bi-
 Tewardina awayan (t.) durum bükümleri
 (f.) flexion de cas (î.) inflexion of the cases
 Tewang خم کردن / دوتا کردن
 Tewang (r) تغییر کلمات به دلایل
 دستور زبان
 Tewaş روغن
 Tewek لایه / قشر / چینه

Tewek بیماری زخمی شدن دهان و
 پاهای حیوانات
 Tewekor کورنگی / کم سو / نابینا
 Tewere محور / گذرگاه
 -tewereya cîhanê مدار زمین
 Têwerhatin محاط کردن /
 محاصره کردن / پوشش دادن / در بر
 گرفتن
 Tewîn خم شدن
 Tewîn/ditewe/bitewe خم شدن
 خم کردن / سر تعظیم فرو
 آوردن
 Tewîni تحسین / هلله
 Tewîşandin/ditewîşîne/
 Tewîşî حیوانی که جفت گیری کرده
 است
 Tewîşîn/ditewîşe/bite-
 Tewîz آرایش
 Tewîzandin/ditewîzîne/
 Tewîzîn/ditewîze/bite-
 Tewl
 Tewel [I] طویله / اصطبل
 Tewel [III] فاصله
 Tewel [III] در رفتن / پا به فرار
 گذاشتن
 Tewelbaz ترسو
 Tewrat تورات
 Tewş باطل / عبث / بیهوده /
 پوچ
 Tewş [I] سرسری / ناهماهنگ
 Tewş [II] بی مصرف / بی فایده / بی
 خیر
 Tews شتاب / سرعت
 Tewş مزخرف / بی معنی
 Tewsandin/ditewsîne/
 Tewşî بطالت / بیهوده گی /
 پوچی / عبثی
 اشتباه
 Tewşî
 Tewsîn/ditewse/bitewse
 Tewşo چرت و پرت

Tewşomewşo شر و ور / پرت و
 هزیان / چرند و پرند / هزیان
 Tewtew عضو یک گروه نظامی
 Tewtewe سبک سر / سر به هوا
 Tewtewe کم هوش / قاطی / کند ذهن / هالو /
 -tewz kirin مسخره کردن
 Tewz شوخی / مزاح
 Tewzî انسان عاقل و بالغ
 Tewzim فرض / واجب
 Textbî نایلونی
 Texe دسته / طبقه / محل
 Texer kirin تغییر کردن
 Texer دگرگونی / تغییر
 -texeyek kaxez یک دسته کاغذ
 Textlît انواع / اقسام / جورا جور
 Textlît û spehî
 Texmîn kirin تخمین زدن
 Texmîn تخمین
 Texpaş kirin به تعویق انداختن
 Textsîr درد لحظه ای بدن
 Textsîvan راننده تاکسی
 Text , bnr. DEP
 -text û pa مال و منال و غرور
 Text تخت حکمرانی
 Textê kotanê (t.) döküm levhasÊ (f.)
 planche du brabant (î.) swivel plough board
 Texte تخته چوبی
 Textebend نیمکت
 Texterewan کجاوه / تخت
 روان / پالکی
 Texterewan الاکلنگ
 Textik تخته چوبی کوچک / الوار
 Textikê eniyê استخوان پیشانی
 Textikê eniyê استخوان پیشانی /
 پیشانی جمجمه سر
 Textîn درست شده از تخته
 Textirme چیدن و برداشت پیش از
 موعد
 Teyar منظم شده / مرتب شده
 Teyarî مرتب / مرتب

Teyfî انگور قرمز رنگ
 Teyfik
 Teyfik بشقاب / ذوری
 Teyfik تاس / ظرف آب
 Teyfik بشقاب
 Teyisandin/diteyisîne/
 Teyisîn/diteyise/biteyi-
 Teylesan دستمال دور کلاه
 -teyr û tilûrên çolê
 Teyr پرنده بزرگ درنده
 -teyrê berateyan لاشخور
 Têyrên xweşik
 Teyrik تگرگ
 Teyrok تگرگ
 Teyrok تگرگ
 teyrokê re çûn دیر آمده و زود میرود

Teyr عقاب
 Têz فتیله / افروزه
 Têz باروت
 Tezandin/ditezîne/bite-
 Teze تاز / جوان / مرطوب
 Tezek کود خشکانیده / کود
 Tezek , bnr. KERME
 Tezepêkhatî تاز به دوران رسیده
 Tezî آب بسیار سرد / درد لحظه ای
 Tezinga چند لحظه پیش / الآن
 Tezînk
 -tezînk avê حرکت آب
 -tezînk gêrebayî حرکت برق
 -tezînk hewayî حرکت و انتقال باد
 Tezkere کارت پایان خدمت / تذکره
 Tî [I] برادر شوهر
 Tî [II] تشنه / بی آب
 Tî bûn تشنه شدن / بی آب شدن
 Tî bûn تشنه بودن / تشنه شدن
 Tî hiştin تشنه نگه داشتن
 Tî kirin تشنه کردن
 Tî û birçî bûn تشنه و گرسنه
 بون / تشنه و گرسنه شدن

Tî û birçî hîştin تشنه و گرسنه
 ننگه داشتن و رها کردن
 Tî û birçî kirin تشنه و گرسنه
 کردن
 Tî û birçî تشنه و گرسنه / گدا و
 گشنه
 Tî برادر شوهر
 Tî تشنه / برادرشوهر
 Tibab مقدار
 Tif kirin تف کردن
 Tif تف / آب دهان
 Tifal بچه / نورسیده
 Tifaq Hebûn اتحاد داشتن /
 وحدت داشتن
 Tifaq یکپارچگی / اتحاد
 Tifaq اتحاد / وحدت
 Tifik
 Tifik اجاق / مشعل / کوره /
 تنور
 Tifing اسلحه / تفنگ
 Tifingendazî تیراندازی
 Tifre پایه / رتبه
 Tift ملس / نه ترش و نه شیرین
 Tiftîk موی مرغوز
 Tihnf تشنه
 Tihok (Tawik) (t.) dafidafian (f.) baie
 de sureau (î.) elderberry
 نوعی درخت
 Tihtavik پونه
 Tîj صدای زیر و نازک
 Tîj تند / تیز
 Tîje پر
 Tîjî bûn (heta dêv) پر و لبریز شدن
 Tîjî bûn پر بودن / سیر شدن
 Tîjî kirin (heta dêv) پر کردن
 Tîjî kirin پرکردن / سیر کردن
 Tîjî kirin پر / لبریز
 Tîjî پر
 Tîjîti سیری / پر
 Tîjmar کرم
 Tîk bûn عمود و راست شدن

Tîk kirin راست و عمود کردن
 عمود و راست روی پا
 -tîk sekinîn ایستادن
 Tîk دوخت / اثر و جای دوختن
 Tîk راست / عمود
 Tika kirin خواهش کردن / تمنا کردن
 Tika kirin خواهش کردن
 Tika خواهش / تمنا
 Tikandin کلیک کردن / فشار دادن
 Tikayî عمومی
 Tika خواهش
 Tîke تکه / قطعه
 Tîke kirin تیکه تیکه کردن / خورد
 کردن
 Tîke تیکه / گوشت نرمه خورد شده
 Tik-kêrkîf شکم / بطن
 Tîl زمین یخ زده و قابل لیز خوردن
 Tîl ناف
 Tîla فرار / چربی
 سفیدی چشم
 -tîlayên çavan
 tile
 Tîlî (t.) ispit, ipsit (f.) rai, rais (î.)
 fellow, felly rim (of a coach or cart wheel)
 به دست آوردن منفعت
 -tîlî alastin
 بسیار کوچک
 انگشتان پا
 Tîlî انگشتان پا
 Tîlîfisk تلنگر
 Tîlik
 Tîlik سنگ تخت کوچک
 Tîlik گل آلود / غیر شفاف / گروه
 Tîlîlî
 -tîlîlî avêtin (jin)
 Tîlîlî kirin , bnr. LÎRANDIN
 Tîling سگ ماده
 Tîling دم
 Tîliya beranê انگشت شصت
 Tîliya beranekê yan girdîkê
 Tîliya biçûk انگشت کوچک
 Tîliya biçûk yan qilîçk

Tiliya dirêj / انگشت وسطی / انگشت بلند
 Tiliya gustîlkê / انگشت انگشتی / انگشت حلقه نامزدی
 Tîlyfa gustîlkê yan babelîçek
 Tiliya mezin انگشت شصت
 Tiliya navîn انگشت وسطی
 Tîlyfa navîn yan tîlyfa dirêj
 Tîlyfa nîşandanê
 Tiliya nîşandanê انگشت اشاره
 Tiliyê xwe انگشت دست
 Tîlîf انگشت دست
 Tilm وزنه توزین 23 کیلویی
 Tilmîqûn کفل / باسن / نشیمنگاه / مسند / سرین
 Tîlolik نوعی شیرینی که از شیر
 Tîlor باستن / کون
 Tîlove لبالب / پر
 Tîlp رسوب / ته مانده / خلط
 Tîlpekî bûn
 Tîlûr نوعی پرنده
 Tîlx خلط
 Tîlyak تریاک
 Tîlyakfiroş تریاک فروش
 Tîlyak-kêş تریاک‌چی
 tim di kirasekî de man همیشه کوچک و بی قدرت ماندن
 Tim دایمی / همیشه
 Tîma/timakar بخیل / طماع / حرص
 Tîmahî/timakar طمعکار / حرص
 Tîmanc
 Tîmar bûn تداوی شدن / پرورش شدن
 Tîmar kirin قشو کردن (اسب و ... / شانه کردن / مالیدن / نوازش کردن
 Tîmar kirin تداوی کردن / پرورش کردن
 Tîmar تمار / تداوی / مراقبت
 time گیر کردن پا به چیزی و زمین خوردن

Timîna qul û qelîştekan
 Tin ji karesatan bi awa-
 Tîn گرما / حرارت
 Tîn dan برای کار گند خود در میان
 Tîn حرارت / گرما / سوزش / دود
 Tîn رسوا شدن و سکه یک پول شدن
 Tin مسخره کردن کسی
 -tinaze pê kirin شوخی / مزاح
 Tinaze شوخی / مزاح
 Tinazwer شوخ
 Tînbir داروی تب بر
 Tînê re destûr nedan مجموع حاصل ضرب
 Tînê تور انداختن در آب
 Tîneyî نبود / نداری / فقر
 Tîngîn/ditînge/bitînge صدای قارچ چیزی
 Tîngîn صدای قارچ چیزی
 Tînî تشنه
 Tînişt کنار
 Tînîtî تشنگی
 Tînpîv ترمومتر / دماسنج
 Tînt هالو
 Tîp حرف الفبا
 Tîp تیپ / دسته / تشکیلات
 Tîp حرف / نقش حرف (در دستور زبان)
 Tîp حرف [I]
 Tîp [II] یک دسته سواره نظام و یا پیاده
 Tîp (تیپ) ترکیب دو هنگ [III]
 Tîpandin هجی کردن / حرف به حرف بخش کردن
 Tîppeyv حرف واژه
 Tîprêz ماشین حروف چینی
 Tîprêz تایپیست
 Tîprêzî حروف چینی / تایپ
 Tîprêzî تایپ کردن
 Tiptenê تک تنها
 Tîq صدای قهقهه زدن و خندیدن
 -tîqînî pê ketin (تیرک / تیر (برق و ...))
 Tîr

Tîr خدنگ / پیکان / تیر
 Tîr محور / آسه / میله
 -tîr [I] پسوند تفضیلی / تر [I]
 Tîr سیاره تیر [I]
 Tîr [II] باد شکم / گوز
 Tîr [II] کثیف / غیر شفاف و کدر /
 رنگ تیره
 Tîr (تیر) کمان [III]
 Tîr avêtin از درون درد کردن / تیر
 انداختن
 Tîr bûn غلیظ بودن
 -tîr ji kevanê filitî/peki-
 -tîr kirin باد شکم زدن / گوزیدن
 Tîr kirin کدر و مات کردن رنگ چیزی /
 غلیظ کردن چیز رقیق
 Tîr kirin غلیظ کردن
 Tîr Kirin گوزیدن
 Tîr kişandin تیر کشیدن / از
 درون درد کشیدن
 -tîr lê rabûn درد و قلنج پیدا کردن
 Tîr lêxistin تیر زدن
 Tîr تیر / پیکان / غلیظ
 Tîr باد شکم / گوز
 Tirabêlk گرده خاک / خاک
 Tirad [I] مسابقه / شرط بندی
 Tirad [II] رسیدن دو طرف فوتبالیست
 به هم
 Tiraf خاکستری که هنوز هم آتش در
 آن وجود دارد
 Tiral
 Tiralên xwinrij
 Tirampe kirin عوض کردن
 Tirampe تعویض
 Tiran تاس و ظرف کوچک مسی آب
 Tîrar پیاله / جام / ساغر /
 فنجان
 Tîraş dibin
 Tîravêj/tîrkêş تیرانداز
 Tîrb قبر / گور / ضریح
 Tîrbistan قبرستان / گورستان
 Tîrbûn غلظت

Tîrb قبر
 Tîrbgor قبر / گور
 Tîrdank , bnr. CEWDIK
 Tîre تیره / عشیره / محله
 Tîrekan پلکان / نردبان
 Tîredar با اصل و نسب / دارای
 عشیره و تیره
 Tîrêj اشعه / پرتو
 Tîrêj پرتو / اشعه
 Tîrêjke پرتو و اشعه ناگهانی
 Tîrêjiv پرتو متر / اشعه سنج
 Tîrek گوزول / بی مصرف
 Tîremar بچه مار
 Tîrendaz تیرانداز
 Tîrendazî تیراندازی
 Tîrî انگور
 Tîrik وردنه پهن کردن خمیر نان
 Tîrimbêl
 Tîrimbêl اتومبیل / ماشین
 Tîrîn تیر / تیرین
 -tîrîn پسوند صفت افضل /
 تیر / تیرین
 Tîrîş سبب / علت
 Tîrî انگور
 Tîrk سوزن ساعت
 Tîrk ترک / قوم ترک
 Tîrke سوزن وسایل اندازه گیری
 Tîrkî تُرکی / اهل ترکیه
 Tîrkîye کشور ترکیه
 Tîrmaz مسن / سالخورده
 Tîrmeh تیرماه
 Tîrmix (t.) tĕrmĕk (f.) râteau (i.) rake
 Tirnefesî (ji ber bêhna tir
 Tirnefesî bûn (ji ber bêh-
 Tirnefesî kirin (ji ber bêh-
 Tîrozî bnr. ACÛR
 Tirpan داس / داس بزرگ
 Tirpan علف چین دستی / داس دستی
 دسته بلند
 Tirpankêş کسی که با علف چین دستی
 کار می کند / داس زن

Tirpankêş کسی که داس می کشد
 Tirpeykan تیر کمان
 Tirrane شوخی
 Tirs ترس / بیم / پروا
 Tirş bûn ترش شدن
 Tirş kirin ترش کردن / شور کردن
 Tirs ترس
 Tirs خوف / ترس
 Tirş ترش
 Tirş اسیدی / ترش
 Tirsandin ترساندن / تهدید کردن
 Tirsandin/ditirsîne/bi-
 Tirşe , bnr. DÎNDAR
 Tirse tirs با ترس و لرز
 Tirşî ترشی
 Tirşîfiroş ترشی فروش
 Tirşik ترشک
 Tirşik ترشک
 Tirşik زرشک / زرشک
 Tirşîn غذایی که از ترشی سبزیجات
 درست می شود
 Tirsîn ترسیدن
 Tirsîn/ditirse/bitirse ترسیدن
 tirsîne
 Tirşîn ترشی
 Tirsnak ترسناک
 Tirsok ترسو
 Tirsonek بزدل / ترسو
 Tirsonek ترسو
 Tirtire بزرگ / عظیم
 Tirtire غول پیکر / عظیم الجثه
 -tirtûl ketin ber/tirtûlê
 Tirtûl نوعی کرم کوچک
 Tirxes / کسی که قدرت همبستر
 شدن با زنش را ندارد
 Tirxesî bûn (di têkilîdanî-
 Tiryak تریاک
 Tîş انشقاق / شکاف / گسست /
 چاک
 -tîş lê ketin درز پیدا کردن / ترک
 برداشتن

-tîş û qertîş pê ketin
 Tîş ترک / درز بزرگ
 Tîşî خالی / بدون چیزی
 Tîşik / کاریز / مجرا /
 زهکش
 Tîşik درز / شکاف / چاک (در
 لباس)
 Tîşt û mişt وسایل
 Tîşt چیز
 Tîşt شی / موضوع
 Tîşte شیئ / اشیاء
 Tîşteک چیز / شیئی
 Tîşteکî giran dikila
 Tîşteکî kirin , bnr. ÇÊLA YEKÎ
 Tîşteکî sext
 Tîştik میز
 Tîştîr کودک یک تا دو ساله
 Tîştîr بزرگ دو ساله باردار
 Tîştîşî پاره پاره / شاخه شاخه /
 شرحه شرحه / رشته رشته
 Tîştîşî درز درزی / ترک ترکی
 Tîştonek , bnr. MAMIK
 Tîştonek چیستان / معما
 Tîşt چیز
 Tîtetîq/tîqîm قهقهه
 Tîtik û vîtik وسایل و اسباب
 بازی
 Tîtik اسباب بازی / وسایل آب بازی
 کوچک
 -titqal girtin روی یکی از لایه های
 پوست - پوست جدید درست شدن
 Titqal پوست / پوست چند لایه و روی
 هم
 Titqaltitqalî چیزی که چند لایه پوست
 گرفته است / لایه لایه
 Titûn توتون / تنباکو
 Tivanc
 Tivancî
 Tivancîbûna pazûyan
 Tivil پوست مار
 Tivîlk نوعی کبوتر

Tiving تفنگ / اسلحه
 Tiving تفنگ
 Tivingendazî تیراندازی
 Tiving اسلحه / تفنگ
 Tivir تربچه / ترب
 Tivir ترب
 Tivrik بیل زدن / وجین کردن
 Tiwaf طواف
 Tiwanî توان / نا / قدرت
 Tiwanîn/ditwane/bitwa- جوان خام و بی تجربه در بین مسیحیان
 Tixavk
 Tixis چاق و فربه
 Tixûb کرانه / مرز / سرحد
 Tixûb سنگ / مرز
 Tixûbê
 -tixûbê xwe zanîn
 Tiyan سینی فر / سینی اجاق گاز
 Tiyen قواره
 Tîz [I] شوخ
 Tîz [II]
 Tîz [III] جفتک و لگد زنی حیوانات
 چهارپا
 Tîz [IV] تیز / چابک
 -tîz dan جفتک زنی
 Tiz kirin
 -tîz pê kirin شوخی کردن با
 Tiz زنج / بلند کردن خر
 Tizbî تسبیح
 Tizê tifingê فتیله تفنگهای قدیمی / افروزه اسلحه
 تیزی / چابکی
 Tizik باستن / کون
 Tizik جفتک / لگد
 Tizrûg زالو / کرم خونخوار
 To خامه / لایه خامه ای که بر روی ماست شکل می گیرد
 To سرشیر و لایه روی ماست
 Tobe kirin توبه کردن
 Tobe توبه

Tof ائتلاف / شرکت گروه / دسته
 دسته /
 Tof دسته / گروه
 Tofan طوفان
 Tog بی حیا
 Tohmet بهمت / بهتان
 Tohmet افترا / تهمت
 Tok , bnr. ...ÎN
 Tol انتقام / کینه / خونخواهی
 Tol , bnr. TÛLE
 Tol بی حیا / کونی [I]
 Tol [II] انتقام
 Tol [III] نژاد / اصل / ریشه
 انتقام گرفتن -tol hilanîn
 Tola شیرینی که از پنیر و گزو درست شده است
 Tolajo انتقام گیر
 Tolaz زن باز / زن پرست / عیاش
 Tolaz زن باز / هوسران
 Tolaz سرسری و جنده باز
 Tole انتقام / کینه / خونخواهی
 Toleke نوعی گل
 Tolgîn نوعی گل
 Tolhildan انتقام
 Tolhildan انتقام
 Tolhildêr انتقام گیر
 Tolik (t.) ebegümece (f.) mauve (î.) mallow
 Tolik [I] نوعی گل
 Tolik [II] کاکل / موی آویزان روی پیشانی
 Toloz خلط / رسوب
 Toltajî , bnr. DOLTAJÎ
 Toltajî , bnr. TÛLE
 Tomar kirin گردهم آوردن
 ثبت کردن / ضبط کردن -tomar kirin
 Tomar ثبت / ضبط / ذخیره
 Tomar گردهم آوردی

Tomargeh	استدیو / محل ضبط صدا و تصویر	-tora sîxûran	شبکه جاسوسی
Tomav	اسپریم / منی	Torandin/ditorîne/bi-	
Tombiz		Toranî	تن پرور و تنبل / از زیر کار درو
Tombiz	گزر آهنی / چاق و فربه	Toraq	
Tomerî	کل / همه با هم	-toraqa yekî danîn ser	
Tometbar kirin	محکوم کردن / ناراضی بودن	Torbe	کیسه / گونی
Tometbar	محکوم	Torbe	کیسه / توپره
Tondik	چمپاتمه / دولا / قوز	Tore	ادب / ادبیات
Ton	تن	Tore	آموزش / تعلیم
Top		Tore [I]	قهر / عصبانی [I]
Top	توپ جنگی	-tore bûn	قهر کردن / عصبانی شدن
Topal	لنگان و از پا ناقص	Tore	هنر / قشنگ و ادبی
Topalî	لنگ لنگان	Tore	راه و رسم / ادبیات
Topavêj	توپ زن / کسی که تخصص وی شلیک گلوله توپ است	Torevan	ادبیات دان / ادیب
Topavêj	توپ انداز	-toreyên giştî	آداب و رسوم اجتماعی که نشانگر شخصیت است
Topavêjî	توپ اندازی / توپخانه	Torgî	بند شلوار کردی
Topebaran kirin	توپ باران کردن	Torîk	کفتار
Topebaran	توپ باران	Torim	بچه شتر
Topên balafirşikên	توپ ضد هوایی	Torin	, bnr. SERGEWER
Toq	(t.) tekerlek çemberi, toka (f.)	Torin	زیبا / قشنگ / خشک / اصیل
anneau encerclant la roue		Torin	اصیل زاده / محترم
Toq	قید وزنچیر گردن	Torîn/ditore/bitore	
-toqa şeytên ketin stûyê		torîne	به قهرکردن و داشتن
Toqandin/ditoqîne/bi-		Torinî	اصالت / احترام
Toqandin	وحشت ایجاد کردن / ترساندن	Torm	بچه شتر
Toqe		Torrin	نجیب زاده
Toqîn/ditoqe/bitoe	ترسیدن	Tortore	مغرور و متکبر
toqîne	تهدید کردن / ترساندن	Tortorîk	, bnr. RÛVIYA DAWÎN
Tor [I]	نورسیده / خام	Tor	تور / شبکه
Tor [II]	تور ماهیگیری	Toşbî	
Tor [III]	درد زایمان	Toşpî	غده / هر عضو ترشح کننده
-tor avêtin (ji bo masîgir-		Toşpiya koper	(t.) Cowper bezi (f.)
-tor û tey	مردم / همیشه	glande de Cowper (î.)	Cowper's gland
-tora agahiyên	شبکه اطلاعات	Toşpiya sergurçikî	(t.) böbreküstü salgê bezi (f.) capsule surrénale
Tora çav	شبکیه چشم	Toşpiya tîroîdê	غده تیروئید
-tora masiyên	تور ماهیگیری	Tot bûn	وارون شدن / پیچ خوردن
Tora ragihandinê	شبکه اطلاع رسانی		

Tot bûn (t.) yuvarlanmak (f.) rouler (î.) to roll along; to revolve

Tot bûn / غلط زدن / قتل خوردن

چرخیدن

Total bûn غلط خوردن

Totik / چمپاتمه / کنده نشستن

دولا نشستن / قوز

Totik [II] عقل

Totik/toto [I] (di zimanê

Totikvala کم عقل

Totirne / سرو قامت و خوش تیپ /

کاربند

Tov

Tov بذر / تخم / دانه

Tov birandin ریشه کن کردن

Tov kirin بذر پاشیدن / بذر کاشتن

-tov reşandin تخم ریزی

Tovxerdel خردل / درخت خردل

Toxim تخم / بذر / دانه

Toxim بذر / تخم

Toz گردوخاک / گردوغبار

Toz barîn گرد و خاک باریدن

Toz گرد و غبار

Tozbarîn گرد و خاک

Tozî kirin برش زدن / خورد کردن

Tozî تیکه / قسمت کوچک / برش

Tozik کره خر / جاسوس / خودفروش

گرد و خاک / هروئین

Trabêlk , bnr. AXPÎNE

Tradîsyon سنت / آداب و رسوم

Traktor تراکتور

Transfer انتقال

Trêmbêla zirxkirî / ماشین زره پوش

ماشین جنگی / ماشین زرهی

Trên ترن / قطار

Tû

Tu bnr. ÇU

Tû توت سیاه / شاه توت

Tû [I] درخت توت / میوه توت

Tu [II] (r) تو / شما

Tû [II] مو / تف / آب دهان

Tu [II] هیچ وقت / اصلا

Tu caran هیچ وقت / اصلا

Tu carî هیچوقت / هرگز

Tu edî zû bielimî

Tu peya nîne

Tû توت

Tu / تو / هیچ / اصلا

Tûfirengî نوعی میوه

Tûj bûn تیز شدن / تلخ شدن

Tûj bûn تند و تلخ بودن / تند

و تلخ شدن

Tûj kirin تیز کردن / تلخ کردن

Tûj kirin تلخ کردن / تیز کردن

Tûj تیز / تلخ

Tûj تند / تلخ / تیز

Tûjandin/ditûjîne/bi-

Tûjî تندی / تلخی

tûjîne

Tûjî tî تندی / تلخی

Tûjî tî تند / تیز

Tûk [I] تف / آب دهان / خدو

Tûk [II] نوعی پرنده

Tûk [III] مو

-tûk kirin تف کردن

-tûka xwe/xweziya xwe

Tûkme محکم / متین / قوی

Tûl [I] ترسیدن

Tûl [I] شفاف و نازک

-tul dan ser xwe پریدن از جای خود

-tûl dan ترسیدن / رنگ پریدن

Tûle ...توله / بچه سگ و

Tûle توله

Tûlemar نوعی مار بزرگ

Tûlik تنگ / توله

Tûlincî rûnîştin مثل سگ نشستن

Tûm بوته / بته / شاخ و برگ

گلبن /

Tûm باغ / جالیز

Tûman [I] شوخ

Tûman [II] شلوار راحتی زنان

Tûmik بوته کوچک / درختچه

Tûmik کاکل / موی پیشانی
 Tûmik باغ کوچک / تپه کوچک
 Tûmtûmî باغ های دور از هم
 Tûnc نوعی معدن
 Tûncik , bnr. BAQÊ TEMBERIYÊ
 Tûncik کاکل / موی پیشانی
 Tûncik کاکل
 Tund û hişk تند و شدید
 Tund تند / سخت / محکم
 Tundî تندی / سختی / استحکام
 Tundî خوشونت
 Tundî شدت / خوشونت
 Tundraw تندر و / متعصب خشک
 Tundûtî خوشونت
 Tund خوشن / شدید / تند
 Tune bûn
 Tune kirin از میان برداشتن / نیست
 و نابود کردن
 Tune ye نیست / وجود ندارد
 Tune هیچ / نیستی / صفر
 Tune نیست
 Tune kirin از بین بردن / نابود کردن
 Tunetî فقر / نداری
 Tuneyî نیستی / نداری / فقر
 Tung مهر / نشان / نقش / کلیشه
 Tûng , bnr. PORXAN
 Tûng لوله آجری کلفت
 Tunis تونس
 Tûqesq شاتوت سیاه / شاتوت
 Tûr کیف / ساک / توبره
 Tûr کیسه / کیف کوچک
 -tûra stâyî گردنبند
 Turabêlk bnr. AXPÎNE
 Tûre مویرگ عصبی
 Tûrenasî عصب شناسی
 Tûrik کیسه کوچک
 Tûrik توبره / همیان / کیسه
 Turindî جن
 Turk ترک / قوم ترک

Turkanî ترکی / به سبک ترکها
 Tûrqul دروغگو
 Tûrqulî دروغ گویی
 Turt خشک / سخت
 Tûş استقامت / سمت / طرف / جهت
 Tûşî gêlegêlên giran ha
 -tûşî hev bûn
 -tûşî hev kirin
 Tût [I] جغد / بوم
 Tût [II] صدای بوق ماشین ها
 Tût [III] لخت و عریان
 Tut bûn از بازی اخراج شدن
 Tut kirin از بازی اخراج کردن
 -tût û rût
 -tût û rût bûn لخت و عریان و بی پول
 شدن
 -tût û rût kirin لخت و عریان کردن
 Tût vedan چمپاتمه نشستن / قوز
 کردن
 Tut بازیگر اخراجی
 Tût توت
 Tûtak طوطی
 Tûtevîn نوعی پرنده
 Tûtferengî توت فرنگی / توت
 Tûtî طوطی
 Tûtî طوطی
 Tûtik زننده / مایل به قرمز / مایل به سرخی
 Tûtik کارتریج / فشنگ / گلوله
 Tûtik [I] بوق / سوت
 Tûtik [II] نوزاد / طفل
 Tutuk چمپاتمه / دولا نشستن / قوز کردن
 Tûtya توتیا / اکسید فلز روی
 Tûtya [I] شیر مرغ / چیز ندیده و نشنیده
 Tûtya [II] توتیا
 Tuvandin/dituvîne/bi-
 Tuvanîn/dituvane/bitu-
 tuvîne کنسل و باطل کردن

گفتن و حرف مبهم و Tuwanc
سرپوشیده
Tûx [I] وردنه
Tûx [II] پوسته / لایه
Tûxavk سر شیر
Tuxt 325 گرمی وزنه
Tuxyan / عصیان / طغیان
-tûyî devê hev kirin
Tûyî ruyê kesî kirin به روی کسی تف
کردن
Tûzik
Tûzik / آب تره / شاه‌ی آبی /
نوعی سبزی
Tûzik [I] نوعی درخت
Tûzik [II] نوعی سبزی خوراکی که در
کنار رودخانه‌ها و چشمه‌ها
میروید
TZP (Tevgera Ziman û Perwedahiya
Kurdî) جنبش زبان و آموزش کردی

U

Urûsî پنجره

Uryan عريان/لخت

Usa چنان/چنين

Uskere تاس

Ustî گردن

Uştirman شترمرغ

Utifk خوشه كوچك انگور

Ū

Ū hwd و غیره

Ū و

Ūçik تخته سنگ کوچک/آستین

Ūjdan وجدان:

Ūsa چنین/چنان

V

Va ye tê	اینه‌اش داره میدا/نگاهش کن میاید
Va	این است/نگاهش کن/ببینش
Vac	عاقل و بامعرفت
Vaca bûn	بر عکس بودن / معکوس بودن
Vaca kirin	برعکس کردن / پشت و رو کردن / نقض کردن
Vaca	پشت و رو / بر عکس / معکوس
Vajî bûn	وارونه بودن/برعکس بودن
Vajî kirin	برعکس کردن/وارونه کردن
Vajî	بر عکس/وارونه
Vajî	پشت و رو / بر عکس / معکوس
Vajî	برعکس / بالعکس / وارونه
Vakê tev nagere 4. Şaşo	
Vala bûn	خالی شدن / خالی بودن / تهی بودن
vala bûn	تخلیه شدن/تهی شدن
Vala kirin	خالی کردن / تخلیه کردن
Vala peyvîvîn	مزخرف گفتن / چرت و پرت گفتن / حرف مفت زدن
Vala vala	خالی خالی / الکی
Vala	خالی / خلا
Vala	خالی/تو خالی/تهی
Valahî	سوراخ/ خلا / شکاف
Valahî	خلاً
valahî	خلا/فضا
Valahiya guhê navîn	سوراخ گوش میانی
Valahiya malzarûkê	حفره رحم
Valahiya poz	سوراخ بینی
Valahiya poz	حفره بینی

Valay lêxistin	والای زدن تایر ماشین
Valayî	خلا / خالی بودن
Valêstin	لیسیدن
vane	کنسل و باطل شدن
Vanîl	وانیل
VANÎL	وانیل / درخت و انیل
Vanîl	درخت و انیل / وانیل
Vanqor	گراز وحشی
Van	این / اینها
Vapor	کشتی بخار
Vapor	کشتی دودی / کشتی زغالی
Varik	جوجه نوبالغ و آماده تخم گذاری
Varik	مرغ / مرغ یکساله
Varqîlîn	مطلع شدن / آگاه شدن / باخبر شدن
Varqîlîn	به هوش آمدن / هوشیار شدن / آگاه شدن / خیردار شدن
Varqîlîn(li peyvê varqîlîn)	(t.) 1) takÊlmak, 2) kekelemek (f.) 1) être pris, empêché, 2)
Varû	برعکس
Varyoz	
Vatînî	وظیفه
Vawartin	تشخیص نیکی و بدی از هم
Vawêr kirin	مجزا کردن/مشخص کردن
Vawêr	مجزا/مشخص
ve	خوابیدن / دراز کشیدن / حامله شدن
Vê dê	اینجا
Vê derê	اینجا
Ve fortên xwe davêje	
Ve masûlke û gehên mi-	
-vê qasê	همان دم
Vê	این
Ve	عجب!/وه
Veanî	
Veanîn	باز آوردن
Veanîn	, bnr. ANÎNVE

Vebanîn
Vebêj / راوي / روايت کننده
Veberhênan توليدات اقتصادی
-veberhênana wizeya gê-
Veberhêner
Vebestin دوباره بستن
Vebijartin مرتب کردن/مجزا کردن
Vebijartin انتخاب کردن
Vebijêrk / انتخاب / گزینه
Vebijêrk / گزینه/متنخب
Vebijîn / تحليل رفتن/حل شدن/مايع شدن
Vebir / کوتاه مدت/مدتی/زمانی
Vebir / میان بر
Vebîrandin / یادآوری کردن / یادآوری
Vebîrî / انتخاب شده/بریده
 شده/جدا شده
Vebîrîn / بریدن / قسمت کردن / بخش کردن
Vebîrîn / تصویب
 قرار/بریدن/درکوتاه مدت حل کردن
 مشکلی
Vebîrî / تمامی شده / نهایی
Vebuhandin / تعیین کردن /
 منتصب کردن / نامزد کردن / معرفی کردن
Vebuhandin / تعیین کردن /
 منصوب کردن / کانديد کردن /
 معرفی کردن
Vebuhtin / تعیین کردن / منصوب
 کردن / کانديد کردن / معرفی کردن
Vebuhtin / تعیین کردن / منتصب کردن
 / نامزد کردن / معرفی کردن
Vebûn / باز شدن/دور شدن/دست
 برداشتن از چیزی
Vebûn / باز شدن / گشایش
Vêca / اینبار/این دفعه
Vêcarê این بار
Veçinîn (Hevrêş kirin) / رفو کردن
 (فرش و پارچه و ...) / تعمیر
 کردن / مرمت کردن / بخیه زدن

Veçinîn / نوشاندن / دوباره خوردن /
 برداشتن /
Veçinîn / نوشیدن/بافتن/جمع
 کردن/کناره گرفتن
Veçinîn / کش آوردن / کش دادن /
 رفو کردن / درست کردن / از ریشه
 کندن
Veçinîn(guh) / گوش خود را سیخ
 کردن / ناگهان ترسیدن
Veciniqandin / یکه
 خوردن/ترسیدن/از خواب پریدن/از
 جا پریدن
Veciniqandin / از جا پراندن /
 تکان دادن / رم دادن / رمانیدن /
 وحشت زده شدن
Veciniqî / یکه خورده / بهت زده /
 وحشت زده
Veciniqîn / از جا پریدن / یکه خوردن
 / وحشت زده شدن
Veciniqîn / از جا پریدن/یکه
 خوردن/ترسیدن
Vecinoq / ترسو/حساس
Veçîrandin (t.) taraklama öncesi yolarak
ayËklamak (f.) triage de la laine brute avant le
peignage (î.) sorting out wool before carding
Veçîrandin / دریدن/شکافتن
Veçîrandin / دسته بندی یا جدا کردن
 پشم قبل از شانه یا حلاجی کردن
 خود زنی کردن/از
Veçîrikandin / هم دریدن چیزی/خود را به درو
 دیوار کوبیدن
Veçîrîn / شکافته شدن/دریده شدن
Vedan (Vegîrtin) / باز شدن / صاف
 شدن (هوا ، آسمان) / باز کردن
 (چادر) / برپا کردن (خیمه، چادر)
Vedan / کندن
Vedan / کندن/نیش زدن
Vedan / کندن
Vedayî / کنده شده
veder kirin / طرد کردن
Veder / مطرود/تجرید شده/منزوی
 شده

Vedide
vedirûn از نو دوختن/باز سازی/باز دوزی
Vedîtin باز بینی/باز نگری
Vedizîn bnr. FISIRÎN
Vedizîn قایم شدن/دوری گرفتن
Vedizîn گریختن / فرار کردن / زدگی پا به فرار گذاشتن
Vedor دور/مرحله/سطح
Vedorî دورتادوری/گرداگرد
Vefîrîn عقب گردی/هنگام پرواز به چیزی برخوردن و از نو به عقب برگشتن
Vegemirandin
Veger بازگشت / ترجمه
Veger برگشت/عقب گرد
Vegêr راي / روایت کننده
Vegerandin برگشت دادن / پس دادن / برگرداندن / ترجمه کردن
Vegerandin برگرداندن
Vegêrandin برگرداندن
Vegerandin برگرداندن/عودت دادن
Vegerîn (lê) برگشتن به / رو کردن به
Vegerîn برگشتن/ برگرداندن
Vegerîn برگشتن
Vegêrîn گفتن / نقل کردن / قصه، داستان و واقعه-ای را تعریف کردن
Vegerîn بازگشتن / بازگشت
Vegerîyan پسروی / بازگشت / رگرسیون / پسرفت
Vegerok انعکاسی / واکنشی / بازتابی
Vegirtin *gurî dimire,
Vegirtin باز شدن / صاف شدن (هوا ، آسمان) / باز کردن (چادر) / (برپا کردن) (خیمه، چادر)
Vegirtin گرفتن/فتح کردن/اشغال کردن/تصاحب کردن

Vegirtin / نصب کردن / کار گذاشتن / برقرار کردن
Vegotin گفتن / نقل کردن / قصه، داستان و واقعه-ای را تعریف کردن
Vegotin روایت کردن/بحث کردن/توضیح دادن/حرف زدن
Veguhartin عوض کردن/مبادله/تعویض/تبدیل
Veguhastin ترابری / حمل و نقل
Veguhastin جابجا کردن / حمل و نقل / انتقال
Veguhastin جشن زن به زن
Veguhastin حمل و نقل / بارکشی / انتقال دادن / حمل کردن
Veguhastin ازدواج یک خواهر و برادر با یک خواهر و برادر / ازدواج ضربه دری
Veguhastin منتقل کردن / انتقال دادن
Veguherandin تغییر دادن
Veguherîn تغییر
Veguherîn مبدل ساختن/تعویض
Veguhêztin اعزام کردن/انتقال دادن/رتبه دادن
Veguhustin جابجا کردن
Vehanîn برگشت دادن/خم کردن/پیچاندن
Vehatin برگشت خوردن
Vehejandin تکان دادن/لرزاندن/لق دادن
Vehesîn استراحت کردن
Vehesîn استراحت کردن / تجدید قوا کردن / استراحت
Vehesîn متوجه شدن / از خواب بیدار شدن
Vehewandin راه دادن/تحویل گرفتن/امنیت بخشیدن
Vehiştin بخشیدن سهم کسی/اعاده کردن/تسلیم کردن

Vehsan استراحت کردن / تجدید
 استراحت / استراحت
Vejanđî قوا کردن /
Vejanđin تداوم/زنده کردن/ ادامه
 دادن
Vejartin مرتب کردن/مجزا کردن
vêje (ji bo teşedanê)
Vejen نیرو/انرژی/طاقت
Vejin از نو زنده شدن/باز
 زیستن
Vejin دوباره زنده کردن
Vejin نوزایی / رنسانس / تجدید
 حیات / تولد تازه
Vejiyan دوباره زنده کردن
Vejiyandin دوباره زنده کردن
Vejiyandin منزل دادن / اسکان دادن
Veke maliştinê ya bi qasî
Vekêra با هم / با همدیگر / با
 یکدیگر / متفقاً
Vekêşîn عقب رفتن/کنار
 کشیدن/استعفا کردن
Vêketin روشن شدن
Veketin دراز کردن (دست یا پا) /
 خوابیدن
Veketin دراز کشیدن/خوابیدن
Veketin روشن شدن/آتش گرفتن
Veketin دراز کشیدن / لم دادن
Vekirî باز
Vekirî باز / باز شده
Vekirîbûn باز بودن
Vekirin افتتاح کردن / گشایش /
 باز کردن
Vekirin باز کردن/رونمایی
 کردن/رو کردن
Vekirî باز / قابل دستیابی
Vekişandin کنار رفتن /
 کنار کشیدن
Vekişiyayî برکنار شده / برکنار /
 مستعفی
Vekît املا/رونویسی
Vekît املاء / دیکته / تلقین

Vekît دیکته / تلقین / املاء
Vekîtandin
Vekîtandin دستور دادن / دیکته کردن
 / با صدای بلند خواندن / امر
 کردن
Vekîtandin دیکته کردن / تلقین کردن
 / املاء کردن
Vekolan گودبرداری / کاویدن /
 از خاک درآوردن / حفاری کردن
Vekolandin تحقیق کردن / جستجو کردن
Vekolîn پرس و جو / بررسی /
 تحقیق / رسیدگی
Vekolîn مطالعه کردن/تحقیق کردن
Vekolîn تحقیق کردن / جستجو کردن
 / پرس و جو کردن
Vêkra با هم / بایکدیگر/ با
 همدیگر
Vekujandin خاموش کردن
Vekujandin خاموش کردن /
 فرو نشانیدن / خفه کردن / کشتن
Vekujtin خاموش کردن
Vekuştin خاموش کردن
Vekuştin خاموش کردن / فرو نشانیدن
 / کشتن
Vêl ظروف کم عمق
Velerizîn لرزیدن
Velezîn دراز کشیدن / دراز کردن /
 خوابیدن
Velfîstin وحشت زده شدن / هول وهراس
 پیدا کردن
Velfîstin یکه خوردن/پریدن/تکان
 خوردن
Vellezandin دراز کشاندن /
 خواباندن
Vellezîn دراز کشیدن/ خوابیدن
Velo kirin (تف کردن (غذا، خون
Velo kirin جستجو کردن
velo kirin منقلب کردن/واژگون کردن
Vemalîn تمیزکردن / پاک کردن /
 درست کردن / زدودن

vemaliştin آستین ها را بالا زدن/جمع کردن
Vemaliştin / تمیزکردن / پاک کردن / زدودن / درست کردن
Vemaltin / تمیزکردن / پاک کردن / زدودن / درست کردن
Vemaltin چرخاندن / پیچاندن / جمع (کردن) (آستین لباس)
vemayîn دیر کردن/باز ماندن
Vemêjbar قابل جذب
Vemêjbarî قابلیت جذب
Vemêjok مکنده
Vemêtin مکیدن پستان
Vemirandin خاموش کردن
Vemirandin خاموش کردن / فرو نشانیدن / خفه کردن / کشتن
Vemirandin خاموش کردن/ساکت کردن
Vemirandin خاموش کردن
Vemirîn خاموشی/سکوت/آشتی
Vemirîn خاموش شدن
Vemiştî تمام / به نتیجه رسیده
Vemiştin (Şûştin) شستن / پاک کردن / شستشو
Vemiştin شستن
Venan گزیدن/نشستن/نیش زدن
Venandin بخیه زدن/دوختن/تعمیر کردن/تنظیم کردن
Venandin نصب کردن
Venandin برپا کردن / نصب کردن / وضع کردن
Venandin جوش زدن / چسباندن
Venaşîn اقرارکردن / اعتراف کردن / قبول کردن
Venaşîn شناختن / به رسمیت شناختن / تصدیق کردن / اقرار کردن / اعتراف کردن
Venaşîn شناختن/اشنا بودن/اعتراف کردن
Venaşîn شناسایی / بازدید / مقدماتی / اکتشاف

Venaşîn / شناسایی / اکتشاف / بازدید مقدماتی
Venaşîn تشخیص دادن / برسمیت شناختن / بازشناختن / تصدیق کردن
Venebûn باز نشدن
Veneqetandin عدم جدایی / جدا نکردن
Venêrîn بررسی کردن / تصدیق کردن / تأیید کردن
Venêrîn بازبینی کردن / بررسی کردن
Venêrîn پاییدن/تعقیب کردن
Venêrîn واررسی / تصدیق / تأیید
Venêrîn بازبینی / بررسی
Venin رسم کردن
Venîn رسم کردن / کشیدن (عکس و ...)
Venişte نشیمن گاه پرنده / چوب زیر پای
Venişte نشیمن گاه پرنده / جایگاه بلند / چوب زیرپایی
Veniştin در جای بلند نشستن / امن نشستن / در جای بلند قرار گرفتن
Veniştin نشستن
Veniştin نشستن / قرار گرفتن / فرود آمدن
Veparimandin لرزاندن / تکاندن
Vepelişandin فروپاشیدن/پاشیدن/ریختن و پاش کردن
Vepelişîn فروپاشی/فرو افتادن
Veperimandin غرش کردن
Veperimîn غریدن
Vepesirandin آرام کردن/تسکین دادن/آشتی دادن
Vepesirî آرام شده/آشتی کرده/تسکین پیدا کرده
Vepesirîn ایستادن/ساکت شدن/آرام شدن/آشتی کردن

Vepezandin تعریف از خود
 کردن/حرکات کششی بعد از خواب
Vepejiqîn از هم پاشیده شده
Vepeîrsîn سوال کردن
Vequetandek
Vequetandî جدا شده / جدا
Vequetandin (ji hev) از هم جدا کردن
Vequetandin تجزیه کردن/از
 هم جدا کردن
Veqetîn ترک کردن/جدا شدن
Veqetyayî جدا شده / جدا
Verê kirin راه انداختن/بدرقه
 کردن/برگرداندن
Verêhtin ریختن / خالی کردن /
 پاشیدن
Verêhtin تخلیه کردن / خالی کردن
 ریختن /
Verem سل
Verenîn خاراندن / خراشیدن
Vereqe پول
Verês تایپ
Vereşandin استفرغ کردن
Veresandin باز کردن /
 شکافتن / از هم باز کردن / گشودن
Vereşandin باز کردن /
 گشودن / حل کردن
Vereşandin بالا
 آوردن/استفرغ کردن/شکافتن/کالبد
 شکافی/تحلیل کردن/فروریختن/فرو
 پاشیدن
Vereşe, qılqalê wî tev
Vereşîn استفرغ/شکافتن/فروریختن
Verêstin حروفچینی/تایپ کردن
Verestîn فرار کردن/آزاد شدن از
 قید و بند
Verêtin رنگ دادن/پژمرده شدن
Verêtin جاری کردن / روان کردن /
 (پاشیدن / ریختن) (آب)
Verêxistin بدرقه کردن/ فرستادن
Vergeran ترجمه / بازگشت
Verij درآمد سالانه/باقی مانده

تخلیه کردن/خالی کردن
Verijandin
Vêrik
Verik کفشهای بافتنی
Verotin (Veroje) پنجول زدن / با
 ناخن و چنگال خراشیدن / با کهنه
 یا چیزی ساییدن و پاک کردن
Verotin با ناخن و ... خراشیدن /
 زدودن / باکهنه یا چیزی ساییدن
Verotin چنگ زدن/کندن
Verûçikandin کندن / از بیخ و بن
 کندن
Verûtin پر کندن/کندن/چنگ زدن
Vêsan استراحت کردن/تکیه دادن
Veşandin تایید کردن
Vêşandin متوقف کردن/خاموش
 کردن/ایستادن
Veşargeh مخزن
Veşarî پنهانی/دزدکی
Veşartî پنهانی / مخفی
Veşartî پنهانی / مخفی
Veşartî پنهانی/دزدکی
Veşartî مخفی / سربسته
Veşartin پنهان کردن
Veşartin پنهان کردن
Veşartin پنهان کردن/قائم کردن
Veşartin مخفی کردن / قائم کردن
Veşartok
Veser پسوند/علاوه
Veserwîtin سوختن/سوخته شدن
Vêşîn خاموشی/بی تحرکی
Vêşiyayî خسته /متوقف / ایستاده
Veso قهر/ناراحتی
Veşûştin آب کش کردن/خشک کردن
Veterisandien آشتی دادن/تسکین
 دادن / آرامش بخشیدن
Veterisîne تسکین پیدا کردن/آرامش
 پیدا کردن/آشتی کردن
Vetewşandin سروصدا
 کردن/سرگیجه دادن
Vetewşîn گیج شدن
Vêtin بایستن

Veweşandin	تکاندن / تکان	VezeI	بالا کشیدن / بلوز /
برف	(دادن) آرد، گرد و خاک، برف	گرمنکن	
Vewestan (Rawestan)	ایستادن / توقف	VezeI	بلوز پشمی / کشی
کردن		vezeI	پولیور/بلوز پشمی
Vewestan	توقف	VezeI	, bnr. FAYKE
Vewestîn	استراحت کردن/ ایستادن	Vezelandin	
Vexistin	دراز کردن	Vezelîn	دراز کشیدن
Vêxistin	روشن کردن	Vezelîn	دراز کشیدن / لم دادن
Vexistin	زمین انداختن	Vezen	کشی/منعطف
Vexuyan	نشان/علامت/رد پا/اثر	Veziñ	نخ چیدن/خمیازه
Vexwandî	احضار شده / دعوت شده /	کشیدن/دراز کشیدن/نامرتب نشستن	
فراخوانده شده		Vezinîn	
Vexwandî	دعوتی / میهمان عروسی	Vêñê	این
vexwarin		Vî alî	این طرف / این سمت
Vexwarin	خوردن / غذا خوردن	این بار	
Vexwarin	نوشیدن	-vî qolî	
Vexwarin	نوشیدنی/مشروبات/آب	Vî	این
خوردن		Vîç vîç	چچه زدن / صداهای مسلسل
Vexwazî	طلب / وعده / مهلت /	ومتناوب ایجاد کردن	
اعتبار مالی		Vîçevîç	چچه زدن / صداهای مسلسل
Vexwazî	ادعا / مطالبه	ومتناوب ایجاد کردن	
Vexwende	دعوتی/فراخوانده	Vîdyo	ویدیو
Vexwendî	دعوت شده/فراخوانده شده	Vij	دام یا حیوانی که شاخهای
Vexwendî	فراخوانده شده	خمیده بروی پیشانی دارد	
Vexwendin	دعوت / فراخوان	Vijag avêtin	جرقه زد/اشعه
Vexwendin	دعوت کردن	پراکنی	
Vexwendin	دعوت کردن / فرا	Vijag	جرقه/اشعه
خواندن		Vîjik	اسهال
Vexwendin	دعوت	Vîjikî bûyîn	اسهال گرفتن /
Vexwendin	کردن/فراخواندن	اسهال داشتن	
Vexwendin	دعوت / فراخوانی	Vîjo	اسهالی
Vexwendin	دعوت کردن	Vikvala	کاملاً خالی/تهی
Vexwendname	دعوت نامه	Vin	
vexwînî hev bûn	به هم عادت	Vîn	اراده/خواست
کردن/به هم علاقه مند شدن		Vîn	خواست / اراده / میل
Veytûn (Hêtûn)	کوره / اجاق آتش	Vîn	عشق
/ آتشدان		Vin	کسی که تو بینی حرف
Veytûn	اجاق / کوره / تنور	میزند	
Veytûn	کوره سفالگری	Vîna azad	اراده آزاد/مستقل
vezandin	بروی زمین دراز کردن/کش	Vîna siyasî	اراده مستقل سیاسی/
دادن/کشیدن		استقلال سیاسی	

Vinevin kirin تو دماغی حرف زدن
 Vingîn ون ون کردن
 Vingînî صدای پرواز مگس یا عبور گلوله از بیخ گوش
 Vîno کسی که تو دماغی حرف می زند
 Vinvinokî کسی که تو دماغی حرف می زند
 Vîn اراده
 vîr bûn گود رفتن/سیاهی درو چشمها
 Vir de wê de kirin من من کردن/بهبانه گرفتن/بهبانه آوردن
 Vir kirin دروغ گفتن/وراجی کردن
 Vir û wir اینجا و اینجا
 Vir دروغ / اینجا
 Vir اینجا
 Vir اینجا
 Vîr چشمان گود رفته
 Vir دروغ/بی اساس
 Vira اینجا
 Virçevirç صدای متناوب زیر پا له کردن مواد آبیکی
 Virçevirça heriyê صدای پیاده روی در گل یا آب گل آلود
 Virçiqî له شده/فرسوده
 Virçiqîn له شدن/فرسوده شدن
 Virçoqî آبیکی/ل شده/فرسوده شده
 Virde به بعد
 Vîrek وراج/دروغگو
 Virik bi ser avê xistin آشکار کردن راز کسی/زیر آب کسی رو زدن
 Virik اسهال
 Virikî bûn اسهال بودن
 Virikî اسهال گرفتن / اسهال داشتن
 Virik کوچک / نوزاد
 Viringî/virmî نوزاد
 Viritandin به سرانجام رساندن/گذشتن
 Viritûn به پایان رسیدن/گذشتن

Virmî نابالغ / نوزاد / کودک / طفل /
 Vîro دروغگو
 Virr bûn دروغ از آب در آمدن
 Virr kirin دروغ گفتن
 Virr û derew دروغ دروغ
 Virr دروغ
 Virrek دروغگو
 Virtoqî ناصالح/نادرست
 Virûvî گوشت پخته شده در چربی خودش
 Virvirandin دور انداختن چیزی بعد از پیچ و تاب دانش
 Virvirk پروانه/پنکه
 virvirkî avêtin پرتاب کردن
 virvîrok فرفره
 Vîsarên li ser bûyeran تیز کردن/برجسته کردن
 vît kirin تیز/برجسته
 Vît (t.) fiÖ, makbuz (f.) fiche; reçu (î.)
 slîp, receipt قبض رسید / رسید پیام /
 Vîtik یادداشت
 Vixîne بانگ رزمجویی / صدای مردان در میدان جنگ / ندای مبارزه طلبی
 Vixîne فریاد جنگاوران / صدای جنگجویان در میدان جنگ
 Vîyan اراده کردن / آرزو کردن
 viyan اراده/خواست
 Viyan خواست / اراده / میل
 Viyan خواستن/لازم بودن
 viz bûn سریع ناپدید شدن/در رفتن/فرار کردن
 Vîz bûn سیخ شدن / چرخش (به دور خود)
 Vîz kirin سیخ کردن / چرخاندن
 vîz kirin (سیخ کردن)موهای بدن
 Viz تندجاری شونده / غرا / بیرون ریزنده / جهنده

Vizek کسی که از زیر بار
 مسولیت و کار در می رود
Vîzên زوزه باد
Vizeviz kirin وز وز کردن صدای
 مگس و زنبور ها / وز وز صدای
 کارکردن دستگاه و ماشین آلات / صدای
 حرکت سریع رفت و آمد کارگران
vîzêvîz kirin وزش تند باد
Vîzêvîz صدای متناوب زوزه باد
Vizeviz صدای متناوب وز وز کردن
 مگس و زنبور ها / صدای دستگاه های
 در حال کار
Vizik , bnr. DELME
Vizik , bnr. PÊ...Î
Vizik پشه
Vizik تندجاری شونده / مگس
Vîzikîn / بیرون ریختن (با فشار)
 پرتاب / پراندن / فواره زدن
Vîzîn صدای بلند عبور چیزی / به
 گوش رسیدن صدای بلند وز وز کردن
Vîzînî صدای مرتفع وز وز
Vizvizîk ketin qûnê بی قراری / اضطراب
Vizvizîk نوعی اسباب بازی متشکل
 از یک تکه چوب وقطعه ای ریسمان
 است و با پیچاندن آن در هوا صدای
 وز وز در میآورد
Vîzyon نگاه / نگرش
Voleybol والیبال
Vûve سگ بزبان کودکان / سگ
 کوچک

Waqewaḡ kirin بطور متناوب
 سروصدا کردن گاز و اردک ها
 صدای متناوب اردک و گاز

Waqîni pê ketin ازدرد به گریه
 افتادن

Waqîni / فریاد زدن / داد زدن /
 گریه کردن / صدا کردن

War زمينه

War مسکن

War جایگاه / مسکن / دیار / میهن

War کمپ / اردوگاه / سرزمین

War لحاظ / جنبه / جا / مکان
 / سرزمین

Warê bav û kalan سرزمین اجدادی

Ware شکل امري آمدن / بیا

Warge محل سکونت / محل اقامت

Wargeh مسکن

Wargeh

قرارگاه / مقر / مسکن / میهن / سرزمین

Wargeh محل سکونت / محل اقامت

Wargeh موقعیت / جایگاه / موضع

Warguherî (t.) dinlenmeden sonra hareket
 ettirmek, sidik ve dËÛkËsËnË ettirmek

Warguherî جمع کردن گله در اصطبل
 روباز

Warhêl غریب / دور افتاده از

سرزمین / پناهنده

Waridat واردات

Warîde در آمد

Warîl بشکه

Warîn کسی که عاشق سرزمینش است

Warîni kirin (... فریاد کشیدن (بچه، بز،

Warîni kirin (فریاد (بز

Warkor بی اولاد

Warkor عقیم / نازا / بی فرزند

Warkoz (Alkoz) (t.) kËÛlak (f.)

campement d'hiver (pour nomades) (î.) winter
 quarters (for animals, nomads or an army)

W

Wa weylê واقعا! / عجب

Wa ye این است (آن چیزی یا

کس) / نگاهش کن / ببینش

واقعا؟ Wa

این است / نگاه کن / اینهاش

Wa همچنین / همینطور / بدین

گونه / بدینسان / این طور

Wadanan فرض کردن / فرض

Wajav سد مرکزی آب وفاضلاب

Wakîno همچنین / همینطور / بدین

گونه / بدینسان / این طور

با شاخ به هم حمله کردن (wal)

Walên ku bi hev ve

والی والی

Walî فرماندار / حاکم

/ استاندار

Walî والی / حاکم / فرماندار

Wan derdixe

آنها / سوم شخص جمع

Wan شهر وان در کردستان ترکیه

Wan آنها

Wan (آنها) سوم شخص جمع

Wane dan تدریس / درس دادن

Wane درس

Wane درس

Wanegeh آموزشگاه / کلاس

Waniko همچنین / همینطور / بدین

گونه / بدینسان / این طور

Waqên صدای اردک و گاز و امثال

آن

Warkoz / پادگان زمستانی / اقامتگاه زمستانی / قشلاق
Warkoz قشلاق/گرمسیر
Warnışın اقامتگاه/مسکن
Waxan
Wase/waşok باز/شاهین
Wasite واسطه/وسایل نقلیه
Wat 3. Rêşkenî
Wate معنی
Wate مفهوم / معنی
Wate پذیرش / معنی و مفهوم
Wate معنی/مفهوم
Wate مفهوم
Watedar معنادار
Watedar با معنی/پر معنی
Watenasî بخشی از زبان شناسی/مفهوم شناسی
Watewarî تحقیق بروی معنی و مفهوم کلمات
Wawik شغال / توره
Wawik کفتار/شغال
Wawik شغال
Wax آخ/آه
Way وای
Way وای
Waynefsî تنها به فکر خود بودن/صرفاً وضعیت خود را در نظر داشتن
Wazhênan ترک کردن / رها کردن / دست کشیدن از / کناره گیری کردن / واگذار کردن
Wazlêhênraw متروکه / متروک
Wazqînî فریاد زدن / داد زدن / گریه کردن / صدا کردن
We شما
Wê yî çûr gûfikî hatiye او/سوم شخص فرد / مونث
Wê شما
Wê آن
Wê آن / او / مال او
Wê (آن)اول شخص مفرد

Wê او / او را / مال او (مونث)
We شما
We (شما) دوم شخص جمع
Wê فعل کمکی برای رخداد انجام کاری در آینده
Wê/vê mala han وب/وب سایت/ وبلاگ
Webالکترونیک گناه به
Webal عهده کسی افتادن
Weberhênan سرمایه گذاری
Webgeh وب سایت
Wec فایده / ثمره
Weç نیاز
Weçe نسل
Wecih وجه / صورت / چهره
Weçku مثل اینکه
Wêde آنطرف
wêdetir آن طرفتر
Weeda وعده
Wefa وفا
Wefa وفا
Wefadarbûn وفادار بودن
Wefadarî وفاداری
Wefakar با وفا
Wefat وفات
Wefatbûn فوت شدن
Wefatkirî فوت شده
Wefatkirin وفات کردن
Wefd نمایندگی / وکالت / هیات نمایندگان
Wefd هیأت / هیأت نمایندگان
Weg صده/قرن
Weweh صدایی که برای به حرکت در آوردن گله گاو به / آوایی که هنگام تعجب یا ناراحتی گفته میشود
Weweh به / هنگام ناراحتی و خشمگینی گفته میشود

Weha همچنين / همينطور / بدین گونه / بدینسان / این طور
Wehd عهد / پیمان
Wehî وحی
Wehirandin اسراف
Wehş درنده / وحشی
Wehş گراز
Wehş وحشی / جنگلی / رام نشده
Wehşî وحشی
Wehşî وحشی
Wehşiyane وحشیانه
Wêje ادبیات / کلمه
Wêje ادبیات/فرهنگ
Wêjehez ادب دوست
Wêjemend ادیب
Wejen نیرو/توانایی/ انرژی
Wêjenas ادبیات شناس
Wêjenas ادیب / اهل ادب
Wêjepeyv حرف واژه
Wêjer گوینده
Wêjer ادیب
Wêjevan ادیب / اهل ادب
Wêjewan ادیب
Wêjewanî ادبی
Wêjeya devkî فرهنگ شفاهی
Wêjeya nivîskî ادبیات و فرهنگ
مکتوبی
Wêjeyî ادبی
Wêjeyî ادبی/فرهنگی
Wêjebiat ادبیات /
Wek avê pê de çîyîn مثل آب خوردن
Wek baranê ser de barî مورد لطف
و عنایت قرار گرفتن
Wek dehbekî ecêb
مثل... همانند
Wek بعنوان / مانند / همانند
Wek مثل/مانند
Weka مانند / شبیه
Wekat kirin روشن کردن/توضیح دادن/تفسیر کردن/معلوم کردن
علنی/آشکار/معلوم/روشن

Weke مثل/مانند
Wekehevî برابری / یکسانی
Wekhev kirin مساوی و مانند کردن / همسانی / تعدیل / مساوی کردن
Wekhev مثل هم / برابر / مساوی
Wekhev یکسان/همانند
Wekhevî برابری / تساوی / یکسانی / شباهت
Wekhevî یکسانی/برابری
Wekî / wek مثل / مانند
Wekî din دیگر / جزء این
wekî mînak برای نمونه
Wekî مانند/مثل
Wekok مثال/نمونه
Wekok رونوشت / رونویسی کردن / کپی کردن /نمونه آزمایش / مدل / پارادایم
Wel wel بسیار خوب / ها / به / و
Wêl گمراه / سرگردان / منحرف
بیراه /
Wêl ول/آواره/به
جامانده/لابالی
Welam جواب/پاسخ
Welaq
Welat میهن / سرزمین / وطن
Welat سرزمین / میهن / وطن
Welat مملکت/سرزمین/میهن
Welatê xerîbiyê غربت
Welatgirtin اشغال کردن میهن
Welatî هم وطن
Welatî رفیق / همکار / هم میهن
هموطن
Welatî هم وطن / هم میهن
Welatî هم وطن/هم شهری
Welatparêz میهن پرست / وطن دوست / میهن دوست
Welatparêz میهن پرست/وطن دوست
Welatparêzane میهن پرستانه

Welatparêzî ميهن پرست
 Welatparêzî ميهن پرستی
 Welatperwer ميهن پرست
 Welatperwer ميهن پرست
 Welatperwerane ميهن پرستانه
 Welatperwerfî ميهن پرستی
 Welatperwerfî ميهن پرستی
 Welê اينطور/همينطور
 Welê آنطور/همانطور
 Welê چنين / چنان / اين طور /
 اين جور / اين قبيل
 Weled اولاد/فرزند
 Weledizna حقه باز/زرنگ/حيله باز
 Wêlewêl کنايه از درد کشيدن
 Wêlî شايسته/با لياقت
 Welidandin به دنيا آوردن
 Welidîn زاپيدن
 Wen درختی که آدامس از ان
 تهيه ميکنند
 Wêna او را / برای سوم شخص مفرد
 مونت بکار ميرود
 Wenaq ذکام/سرماخوردگی/بیماری
 حلقوی
 Wend جسور/چابک
 Wenda kirin گم کردن / از دست دادن
 Wenda گم شده
 Wenda گم / مفقود
 Wêne girtin عکس انداختن
 Wêne عکس
 Wêne عکس / تصوير
 Wêne عکس / تصوير / فتوکپی /
 زيراکس
 Wêne نقاشی/نوع
 Wêneçîrok (t.) çizgi roman (f.) bande
 dessinée (i.) strip cartoon
 Wêneçîrok داستان مصور
 Wêneçîrok فوتو فيلم/کارتون
 Wênegir عکاس
 Wênegir عکاس
 Wêneguhêz نرم افزار تبديل صدا و
 تصوير

Wêneguhêz/wênegir دوربین عکاسی
 Wênekeş نقاش
 Wênekêş نقاش / عکاس
 Wênekêş عکاس/نقاش
 Wênekêşan عکاسی
 Wênekêşandin نقاشی کردن /
 نقاشی کشیدن
 Wênekêşî عکاسی / نقاشی
 Wênesaz نقاش
 Wênesazî نقاشی
 Wêneyane تصویری
 Wêneyî تصویری
 Wêne عکس / تصوير
 Wenoş چُرت
 Wenoşdan چُرت زدن
 Weqf سازمان امور خیریه
 Weqî
 Wer اگر
 Wêra جسور/شجاع
 Wêran bûn متروکه شدن/ویرانه شدن
 Wêran kirin ویران کردن /
 خراب کردن / نابود کردن
 Wêran kirin ویران
 کردن/تخریب کردن/خرابه کردن
 Wêran ویران
 Wêran ویران / جرات کردن / شجاع
 بودن
 Wêran ویران / مخروبه /
 شجاع بودن / نترسیدن
 Wêran , bnr. DÉRIS
 Wêran ویران/ویرانه/متروکه
 Wêran ویرانه / خرابه / متروکه
 Werandin ريختن
 Werandin ول کردن / آزاد کردن /
 رهاکردن / انداختن
 Wêrandin جرات دادن به کسی/جسارت
 بخشیدن
 Werandin رها کردن / فرو ريختن /
 (تکاندن) درخت میوه
 Wêrane ویرانه / خرابه
 Wêrane ویرانه/متروکه

Wêranî	ویرانی	Wergelandî	ترجمه شده / برگردانده شده
Weranîn	خواستن/برگزیدن/انتخاب کردن/آوردن	Wergelandin	ترجمه کردن
Weranîn	آوردن / رساندن به / دست آوردن / تحصیل کردن / فراهم کردن	Wergelandin	واژگون
Wêrankirin	ویران کردن	Wergelandin	ترجمه کردن
Wêranmal	خانه خراب	Wergelandin	ترجمه کردن / برگرداندن
Werar bûn	جمع شدن / گردهم آمدن	Wergelandin	برگرداندن/ترجمه کردن/منقلب کردن
Werar kirin	پیش بردن	Wergêrî	کار ترجمه
Werar	تکوین و تکامل/پیشرفت/رسیدن	Wergêrî	مترجمی/شغل ترجمه کردن
Werar	نشان / نشانه / اثر / دلیل / علائم مرض / علامت	Wergêrî	مترجمی / برگرداندگی
Werar	تکامل / تحول / فرگشت / سیر تکاملی / تغییر شکل / چرخش	Wergêrin	منقلب شدن / از خود رفتن
Werbadan	بهم پیچاندن	Wergêrin	منقلب شدن/ترجمه شدن/واژگون شدن/برگردانده شدن
Werbûn	کله ملق شدن	Wergeryan	واژگونی / واژگون کردن / چپه کردن یا شدن
Werd	گل سرخ	Wergêr	ترجمه
Werdan	افزایش دادن / زیاد کردن	Wergirtin	تحویل گرفتن
Werdan	تبادل / معاوضه / مبادله	Wergirtin	تحویل گرفتن / گرفتن برداشتن/گرفتن/پوشیدن/به خودگرفتن
Werdan	معاوضه کردن / معاوضه و مبادله پول	Wergirtin	لباس پوشیدن / لباس پوشاندن / پانسمان کردن / درست کردن موی سر
Werdek	اردک	Wergirtin	گرفتن / باز گرفتن
Werdek	أردک / مرغابی	Werhatin	غلتیدن/ملق خوردن
Werdek	اردک ماده / مرغابی	Werihîn	(ریزش) (مو) برگ
Werdigire	طول می-کشد	Werihîn	(...ریزش) (مو) ، برگ درخت و
Werê	آنطور/همانطور	Werimandin	باد کردن/نفخ کردن
Werê	پس / بنابراین / همینطور / همچنان	Werimîn	باد کردن/نفخ کردن
Wêreç	تاثیر	Werîn / werandin	پخش / پخش کردن
Wêrek	جسور/باجرات	Werîn	ریزش
Wêrek	نترس / شجاع	werîn	(ریزش) (مو) برگ
Wêrek	نترس و شجاع	Werîn	(...ریزش) (مو) ، برگ درخت و
Wêrekî	جرات / جسارت	Wêrîn	شجاعت/جسارت
Wergêr	مترجم		
Wergêr	ترجمه		
Wergêr	ترجمه / برگردان		
Wergêr	مترجم		
Wergêr	برگرداننده مترجم /		
Wergelandî	ترجمه شده		

Wêrîn جرات کردن / مبادرت بکار
 دلیرانه کردن / بمبارزه طلبیدن /
 شهامت
Werîş ورزش
Weris ریسمان
Werîs طناب یا ریسمان بافته
 شده از پشم بز
Werîs طناب بافته شده از موی
 بز
Weritandin منحرف کردن / از یاد
 بردن/فراموش کردن
Weritîn فراموشی/منحرف شدن
Werixîn
Werkirin پخش کردن / پراکنده کردن
 / پوشیدن / پوشاندن
Werkirin سقف زدن / روکش کردن /
 پوشانیدن
Werkirin ریزش نم نم / پوش باران
 / چکه / پاشیدن / آب پاشی کردن
Werm نفخ/باد
Werqîl بسته بندی شده/بار
Werqilandin بازداشتن/باز
 نگره داشتن
Werqîle ناراست / کج / نادرست
Werqilîn ایستادن/باز ماندن
Werse عضله / ماهیچه / نیروی
 عضلانی
Werşeq سیاه گوش / وشق
Werşeq سیاه گوش / وشق / صورت
 فلکی شمال
Wert نسل/بقا
Werwere تپانچه/هفت تیر
Weryan ریزش
Weryan ریختن / ریزش (موی، برگ
 ...) درخت و
Werz bnr. PARÊZ
Werz فصل / دوران / هنگام
 /کشاورزی
Werz فصل/موسم
Werze ریاضی و حساب/کشاورزی
Werzeba باد شمال شرقی

Werzeba بادی از سمت شمال شرقی
Werzek عالم ریاضی و
 هندسه/کشاورز
Werzêr کشاورز
Werzêrî کشاورزی
Werzêrî زراعت / کشاورزی /
 برزگری
Werzî فصلی
Werziba بادی که از سمت شمال
 شرقی می وزد
Werziş ورزش
Werzişt ورزش
Werziştkar ورزشکار
Werzname فصلنامه
Weş تکان/لق/سست
Weş توان / قدرت / توانایی /
 نیرومندی / لیاقت
Wesaît وسیله نقلیه
Weşan انتشار
Wesan همچنین/همینطور
Weşan نشریات/پخش/چاپ
Wesan هشدار/اخطار
Weşan پخش / توزیع / انتشار
Weşan تکان دادن / لرزاندن /
 بهم زدن / جنباندن
Weşana yekser پخش زنده
Weşand چاپ
Weşandin چاپ کردن/نشر کردن/پخش
 کردن/ریختن/تکان دادن
Weşandin منتشر کردن / چاپ کردن
Weşandin هشدار دادن/اخطار
 دادن/حکم جلب
Weşandin منتشر کردن / پخش کردن /
 توزیع کردن
Weşanger ناشر
Weşanxane چاپخانه
Weşanxane انتشارات
Weşanxane چاپخانه / انتشارات
Weşanxane انتشارات
Weşan منتشر کردن / نشر

Wesayîd وسایل
 Wesayît وسیله نقلیه
 weşه برخورد کردن / خوردن
 پخش شدن /
 Weşه kirin توانستن
 Weşه واژه / کلمه
 Weşه توانایی
 Weşek , bnr. BÎSTEK
 Weşek سیاه گوش / وشق / صورت
 فلکی شمال
 Weşek لحظه / دم / آن
 Wesem وسایل آرایشی
 Wesf وصف
 Wesifandin وصف کردن
 Weşîn (ریزش / مو) برگ
 Weşîn انتشار/پخش
 Weşîn آوار / فروریختگی /
 تجزیه
 Weşîn منتشر شدن/ریختن/پخش شدن
 Weşîn تکان دادن / لرزاندن /
 بهم زدن / جنباندن
 Weşîn ریختن / ریزش (مو، برگ
 و... درخت و
 Weşîne نشریه
 Weşînek برنامه رادیو یا
 تلویزیون
 Weşîner ناشر
 Weşîqeya jêrîn
 Weşiyayî منتشر شده
 Weşiyet وصیت
 Weşk
 Wesle وصله
 Wesp
 West girtin استراحت کردن/ایستادن
 West ایست/بیکاری
 West خستگی / بیزاری
 Westa xwe derxistin استراحت کردن/
 خستگی در کردن
 Westan مهلت/ایستادن/استراحت
 کردن/توقف کردن
 Westandin خسته کردن

Westandin / فرسودگی / خستگی
 کوفتگی / ماندگی
 Westandin خسته کردن
 Westandin خسته کردن/متوقف کردن
 Westandin توقیف شخص / سد کردن /
 ممانعت کردن ممانعت / سد / دستگیر
 کردن
 Westanê xwe radikêşe
 weste ایستادن
 Westî خسته
 Westîn خستگی
 Westîn خستگی/توقف
 Westîn خسته شدن
 Westîn ماندن / ایستادن / توقف
 Westiyan خسته شدن
 Westiyan خسته شدن
 Westiyayî بیحال
 Weswas واسواس
 Weswas عقده روحی / فکر دائم /
 وسواس
 Weswasî وسواسی
 Weşweşîn تلو تلو خوردن
 Wetî مدعو
 Weto اینچنین/اینطور
 Wevde هیات/ گروه
 Wêve mayîn غیبت / غایب
 بودن
 Wêve آنطرف
 Wêvemayî غایب / مانده
 Wêvetir آنطرف تر
 Wexer kirin کوچ کردن/مردن
 Wexêr !به سلامت
 Wexer کوچ/مرگ
 Wexîm وخیم
 Wexm بوی بد / بوی تعفن
 Wexm داربست
 Wexm تعفن / گند / بوی بد
 Wexmê mirfyan بوی بد اجساد
 Wext girtin وقت گرفتن / زمان بردن /
 طول کشیدن
 Wext teng bûyîn کمی وقت/دیر شدن

Wext	وقت	Wezaret	وزارت
Wext	زمان / وقت/ هنگام	Wezaretaxane	وزارت / وزارتخانه
Wext	وقت/زمان	Wezaretxane	وزارتخانه
Wextî	دم دمی مزاج	Wêzen	شخصیت/ کاراکتر
Wey li min!	!وای به حالم	Wezife	وظیفه
Wey wey	بسیار خوب / ها / به /	Wezîfedar kirin	موظف کردن / به کار
وه		گماردن	
Wey	وای/آوایی که بیان هیجان	Wezîfedar	موظف/ دار وظیفه
ست	زدگی ست	Wezîfedar	مسئول
Wey!	!وای! / ای وای	Wezin	وزن / سنگینی
Weya	و یا اینکه	Wezîr	وزیر
Weyaxod	و یا اینکه	Wezîr	وزیر
Weyla rebeno	ای بیچاره	Wezîr	وزیر
Weylê	وای مذکر		
Weylo	وای/مذکر		
Weyn	حیله		
Weyn	زیرک / مکار/ حیله باز/		
ماهر			
Weyn	زیرک / ماهر / حیله باز		
Weynê	بازیگر زن/ بازیکن زن		
Weyner	حیله باز/مکار		
Weyno	بازیگر یا بازیکن مرد		
Wezaret	وزارت		
Wezaret	وزارت		
Wezaret	وزارت / وزارت خانه		
Wezaret	وزارت اقتصاد		
Wezaret	وزارتخانه امنیت		
Wezaret	وزارت کار		
Wezaret	وزارت		
Wezaret	بازرگانی		
Wezaret	وزارت دفاع		
Wezaret	وزارت بودجه		
Wezaret	وزارت فرهنگ		
Wezaret	وزارت دادگستری		
Wezaret	/ عدلیه / عدالتخانه		
Wezaret	وزارت دادگستری /		
Wezaret	عدالتخانه		
Wezaret	وزارت اقتصاد		
Wezaret	وزارت دارایی /		
Wezaret	وزارت مالیه		
Wezaret	وزارت انرژی		
Wezaret	وزارت ترابری		
Wezaret	وزارت حمل و نقل		
Wezaret	وزارت		
Wezaret	محیط زیست		
Wezaret	وزارت		
Wezaret	آموزش ملی		
Wezaret	وزارت کار		
Wezaret	وزارت		
Wezaret	کشاورزی / وزارت کشت و کار		
Wezaret	وزارت امور		
Wezaret	اجتماعی		
Wezaret	وزارت		
Wezaret	امور خارجه		
Wezaret	وزارت امور خارجه		
Wezaret	وزارت		
Wezaret	امور داخلی		
Wezaret	وزارت دارایی /		
Wezaret	وزارت مالیه		
Wezaret	وزارت جنگ		
Wezaret	وزارت ورزش		
Wezaret	وزارت تندرستی /		
Wezaret	وزارت بهداشت		
Wezaret	وزارت گردشگری /		
Wezaret	وزارت توریسم		
Wezaret	وزارت کشاورزی		
Wezaret	وزارت		
Wezaret	علوم و فناوری		
Wezaret	وزارت /		
Wezaret	وزارتخانه		
Wezaret	وزارتخانه		
Wezaret	وزارتخانه		
Wezaret	شخصیت/ کاراکتر		
Wezaret	وظیفه		
Wezaret	موظف کردن / به کار		
Wezaret	گماردن		
Wezaret	موظف/ دار وظیفه		
Wezaret	مسئول		
Wezaret	وزن / سنگینی		
Wezaret	وزیر		
Wezaret	وزیر		
Wezaret	وزیر		

Wezîr وزیر / مشاور
 Wezîrê Dadî دادگستری وزیر
 Wezîrê derve وزیر خارجه
 Wezîrê derve وزیر امور خارجه
 Weziyet وضعیت
 Wezn وزن
 Wezne صندوق/خزینه
 Weznedar صندوق دار/مدیر
 صندوقخانه
 Wî heriyeke agirîn direşîne derve
 Wî / wê او
 Wî (او) (مذکر)
 Wî او / سوم شخص فرد مذکر
 Wî (او) (دوم شخص مفرد)
 Wî !وای! / ای وای
 Wiç
 Wiçewiç جیک جیک گنجشکان
 Wiçewiç جیک جیک / جیرجیر / زق زق
 کردن / جیرجیر کردن
 Wiha / weha به این صورت /
 بدین گونه
 Wiha اینگونه / اینطور
 Wiha چنین
 Wijdan وجدان
 Wişdan وجدان
 Wilam جواب / پاسخ
 Wilax / اغ / چهار پایانی که سواری
 میدهند
 Wilayet استان / ولایت
 Wilayet استان / ایالت
 Wilayet ایالت / استان
 Wilayet استان / ولایت
 Wilo çilo درهم بر هم / سروه
 Wilo اما / ولی
 Wilo اینطور
 Wilo همچنین / همچنین / بدین
 گونه / بدینسان / این طور
 Wilo چنین / این طور
 Win گم
 Winda bûn گم شدن / ناپدید شدن
 Winda bûn گم شدن / از دست رفتن

Winda kirin گم کردن / از دست
 دادن
 Winda kirin گم کردن / باختن
 Winda kirin گم کردن / از دست دادن /
 باختن
 Winda گم / پنهان / مکتوم
 Winda گمشده
 Windabûyî گم شده
 Windakirî ازدست رفته / مفقود / گم
 شده / منحرف
 Wir آنجا
 Wir آنجا
 Wir آنجا
 Wir چپ چشم
 Wirawe kirin در خواب حرف زدن
 Wirawe حرف-هایی که در خواب زده
 می-شود
 Wird نماز / دعا / تقاضا /
 خواش
 Wird ورد زبان بودن متناوب
 دعایی یا افسانه ای یا داستانی
 Wirêne kirin هذیان گفتن
 Wirêne حرف شکسته و نامفهوم /
 نامفهوم / قلمبه سولمبه
 Wirg شکم
 Wirgî شکمی
 Wirîş Wirîş kirin سو سو زدن نور
 از دور
 Wirûjanî تشنج / غش یا بیهوشی
 و حمله در زنان / هیجان زیاد /
 هیستری / حمله عصبی
 Wîrwîrane پارتنی شبانه
 Wirya اعلام خطر / آژیر هوایی
 Wirya هوشیار / آگاه
 Wiryayî هوشیاری / آگاهی
 Wiş! !وہ! / اه! / واه
 Wisa آنطور
 Wisa همچنین / همچنین / بدین
 گونه / بدینسان / این طور
 Wisan چنین / چنان / آنقدر

Wisān	/ به شکلی / به وضعیتی	Wuḡana asayî	تعطیلات سالانه
اینقدر	به اندازه ای /	کارمندان و کارگران	
wise	سوختن مو / جزغاله شدن	Wuḡana nexweşiyê	اجازه کاری موقع
	/ پزمرده شدن	بیماری	
wişe	یادگیری عمل جفت گیری در	Wuha	همینطور
	حیوان نر	Wulam	جواب
Wişk	سیاه گوش / وشق / صورت	Wurya	هوشیار
	فلکی شمال	Wusa	همینجوری
Wişne	آلبالو / گیلان	Wusa	چنین
Wişne	درخت آلبالو	Wuşe	کلمه/واژه
Wişt		Wutar	گفتار/مقاله
Wişt!	با صوت زدن کسی را متوجه	Wûte	حرف
	خود کردن/صدا کردن با صوت	Wutewêj	گفتگو/ دیالوگ
Wiştandin	با صوت صدا کردن کسی/با	Wutû	تیر آهن
	صوت زدن کسی را ترساندن	Wuze	انرژی/نیرو/طاقیت/توان
Wîste			
Wîştewîşt	صدای متناوب صوت زدن		
Wîştîni	صوت زدن/ترساندن		
Witandin	برای خواباندن حرص خود		
	ضرر بزرگ به خانه زدن		
Witar	مقاله		
Wite	عبارت / جمله کوتاه		
Wîtewît	صدای متناوب جیک جیک		
	گنجشکان و پرندگان		
wîze [I]			
wîze [II]			
Wîze	انرژی		
Wîze	انرژی		
Wîze	توان/نیرو/طاقیت		
Wîzeya gêrebayî			
Wîzeya kakilî	انرژی اتمی		
Wîzeya mirovîn	نیروی انسانی		
Wîzyon	چشم اندازه		
works with bow			
Wowo	سگ بزبان کودکان / سگ		
	کوچک		
Wrişe	سو سو		
Wuḡan dan	توقف		
	کردن/استراحت کردن		
Wuḡan girtin	تصویر برداری یا		
	عکاسی از مناظر جالب		
Wuḡan	وقفه/ایست/اجازه		

X

Xaç di paşilê de bûn	کسی که مرموز است/کسی که درون گرا است/کسی که نامهربان بودنش را بروز نمیدهد
Xaç	صلیب
Xaça Sor	سازمان صلیب سرخ
Xaçepirs	سوالات چهار گزینه ای/نوعی بازی
Xaçerê	چهارراه
Xaçerêz	سوالات چهار گزینه ای
Xaçirgan	نوعی سگ
Xaçparêz	مسیحی/صلیب پرست
Xaf	حضور / مرحله / میدان
Xag	خام/نیخته
Xak	خاک/وطن
Xakenas	خاک انداز/بیل/بیلچه
Xakî	خاکی/رنگ خاک
Xal	دایی
Xal	خال / نقطه / نکته /
Xal	دایی
Xal	خال/نشان/نکته/ماده
Xal	دایی
Xala sistîyê	نقطه ضعف /
Xal bendî	پاشنه آشیل
Xalbendî	دسته بندی/فهرست بندی
Xale	
Xalebêhnok	"نکته ویرگول":
Xalet	خاله
xalî bûn	خالی شدن/خلوت کردن/تنها شدن

Xalî	خالی/خلوت
xaliçe	قالیچه
Xalis	خالص/اسم مرد
Xalî	قالی
Xalozin	زن دایی
Xalozin	زن دایی
Xaltî	خاله
Xaltîk	خاله
Xalxalî	خال خال بودن/خال
Xalxalk	خالی/کک و مک/پر از نقطه بودن
Xalxalok	طحال
Xalxalok	کفشدوزک
Xalxalok	نوعی حشره/کفش دوزک
Xam bûn	گرفتگی تمام عضلات
Xam kirin	بدن/خام شدن بدن
Xam	کار بسیار از کسی یا حیوانی کشاندن/خسته کردن
Xam	خام/نیخته/نرسیده/ناشی
Xama	دوشیزه/دختر باکره/دختر
Xame	دم بخت
Xamek	قلم/مداد
Xamek	درختی با شکوفه های بنفش
Xamiya sewalê şikandin	بیرون بردن حیوان و یا دواندن آن
Xamoş	کسی که افکار خود را بیان نمیکند/خاموش
Xamoşan	
Xamox	آبی که برای اولین بار بروی زمین کاشته شده باز میشود
Xan û sera	سرا/کوشک/قصر
Xan	سفره
Xan	خانه/مسافرخانه
Xan	سفره/غذا/خوراک
Xan	وضعیت/سطح/وضع
Xandar	صاحب خانه/صاحب
Xanedar	مسافرخانه/مالک
Xanedan	خاندان
Xanenîşîn	بازنشست/خانه نشین
Xaneper	سایت/بخش

Xangar	نوعی گیاه یا ریشه گیاهی که روی زمین رشد میکنند و کوتاه قد هستند	Xara	اسب سریع
Xanî	ساختمان / خانه	Xara	سنگ مرمر
Xanî	خانه/ساختمان	Xaraw	مجرب/دنیا دیده
Xanik	تخته ای که برای باز کردن خمیر نان از آن استفاده میشود	Xarik	سنگ تیز کننده اشیا برنده/میدان روستا
Xanim	بانو / خانم / معشوقه	Xarim	نقشه
Xanim	خانم	Xarîte	نقشه
Xanim	خانم/خاتون	Xarîz	نوعی غذا که از آرد و روغن درست میشود
Xanim	خانم	Xarmût	حلقه ای که به گردن اسب آویخته میشود و ریسمان ارابه به آن بسته میشود
Xaniqîn	شهری در کردستان عراق	Xarûk	کفشهای چرمی که در قدیم استفاده میشده
Xantî	خان بودن / ارباب بودن	Xarûz	ساختمان یک یا چند طبقه
Xanû-î	ساختمان	Xas	خوب
Xanûman	ساختمان یک یا چند طبقه ای	Xas	خاص/خالص/صاف
Xanût	دار قالی	Xaşe	خورد خورد شدن
Xanxanik	حیله/مکر/ریا/گول	Xaşe	چیزی/خورده
Xap	گول زدن	Xaşi	کیسه بزرگ/گونی های بزرگ
Xapandin	گول زدن/حیله کردن/سرگرم کردن	Xasma	بخصوص/مخصوصا/به ویژه
Xapandin	فریب دادن / کلاه گذاشتن بر سر کسی	Xasmêr	جوانمرد
xapîn	به بازی گرفته شدن/گول خوردن	Xasok	زبردست / ماهر
Xapînok	حقه باز	Xasûk	خداحافظی کردن
Xapînok	حیله کار/مکار	Xatir xwestin	خاطر/قدر/قیمت/ارزش قدرشناس
Xapûr	ویرانه/متروکه	Xatimas	قدرشناس
Xapxapik	دم پایی یا کفش هایی که زیرشان چوبی است	Xatûn	خاتون
Xapxapok	نوعی گنجشک/نوعی پرنده	Xatûn	خاتون/زن اصیل/خانم
Xar	خار	Xatûnok	نوعی گیاه وحشی
Xar	خار	Xav bûn	سست شدن/شل شدن
Xar kirin	تیز کردن	Xav	نپخته/نرسیده/خام
Xar kirin	چهار نعل اسب سواری کردن	Xavî	خامی/نپختگی/نرسیدگی
Xar	کج	Xavik	پوشش زنانه / لباس زنانه
Xar	چهار نعل دیدن اسب ها	Xavik	روسری/تور/چارقرد
Xar	سنگی که برای تیز کردن وسایل برنده بکار میروند	Xavik	لایه/طبقه
		Xawên	شرف/حیثیت
		Xawênî	عضو افتخاری
		Xawênşikû	سرور/شکومند و عظیم

Xawêr خاور/شرق
xawûşe bûn از کمر به پایین
شدن فلج
xawûşe kirin ناقص کردن/فلج
کردن
Xawûşe فلج/کسی که قطع نخاع
شده/کسی که از کمر به پایین فلج
است
Xax رذیل و رسوا
Xaxî رسوایی
Xaxiyên nemayî kirin بدترین رسوایی
را به بار آوردن
Xayîn خاین/رسوا
Xayîntî/xaynetî رسوایی/خائنی
Xayîz bûn از هوش رفتن/بیهوش شدن
Xayîz از هوش رفته/بیهوش
Xaze (zîvala) غزه (نوار)
xe (mêwe) رسیدن میوه به طور
طبیعی
xebat kirin کار کردن / مبارزه کردن
Xebat kirin کار کردن/تلاش
کردن
Xebat کار / تلاش / مبارزه
Xebat کار/تلاش/کوشش
Xebata alavêkê teqoze
Xebatên wêjeyî
Xebatkar فعال
Xebatkar کارگر / مبارز
Xeber dan حرف زدن/اطلاع رساندن/فحش
دادن
Xeber خبر
Xeber خبر/فحش/حرف
Xebera kesî bûn راست گفتن / حق با
کسی بودن
Xebera sar خبر ناخوش/خبر جانگداز
Xeberdan حرف زدن
Xeberoşk قسه/داستان
Xebitandin بکار بردن / استفاده
کردن
Xebitandin از کسی یا چیزی کار
کشیدن/به کار گرفتن/استفاده کردن

Xebitîn کار کردن / مبارزه کردن
Xebitîn کار کردن/فعالیت کردن
Xebxeb
Xedar غدار/ظالم/بی وجدان/سنگ
دل/سرسخت
Xedeng
Xedir ظلم / ستم
Xedirkirin ظلم کردن
Xef راز/سر
Xefe جای تنگ و بی هوا
Xefeng
Xefik تله/کمین
Xefirandin پرورش دادن / بزرگ کردن
Xefîrxan بیماری کشنده ریوی
Xefîrxanî کسی که مبتلا به بیماری
کشنده ریوی ست
Xeft
Xel
Xêl پایکوبی دسته جمعی
Xêl لحظه/دقیقه
Xel نقطه مرزی
Xela قحطی
Xela rabûn شروع قحطی/قحطی شدن
Xela قحطی
Xelan بهم خوردن/کج شدن
Xelandin پیچاندن/بهم زدن/کج
کردن
Xelas bûn خلاص شدن/آزاد شدن/تمام
شدن
Xelas kirin رهای پیدا کردن/آزاد
شدن/نجات پیدا کردن/تمام کردن/به
تمام رساندن
Xelasî تمام
Xelaskar رها کننده / نجات دهنده
Xelaskirin نجات دادن/آزاد کردن
xelat kirin جایزه دادن
Xelat جایزه
Xelat هدیه/کادو
Xelata şanaziyê نشان
افتخار/مدال افتخار

Xelatgir امانت دار کادو و هدایا/دریافت کننده هدایا
 Xelatشادش جایزه / پاداش
 Xelboqe گرهی که به آسانی باز می شود
 Xelef جانشین
 Xêlek berê چند دقیقه قبل
 Xelek موی فر/ حلقه
 xeleng گیاه قد بلندی که از آن جارو درست می کنند
 Xeleq kirin حلقه به چیزی انداختن/حلقه کردن/به شکل دایره در آوردن
 Xeleq حلقه/دایره
 Xeleq-k حلقه
 Xelet غلط/نادرست/اشتباه
 xeletî kirin اشتباه کردن/کج کردن/نادرست انجام دادن
 Xeletî اشتباهی/نادرستی/کجی
 Xeletî اشتباه
 Xeletî اشتباه
 Xêlî روسری قرمز رنگ عروس
 Xêlî jê hêfîne
 xelî خیلی/زیاد
 Xêlî روسری قرمز رنگ رومورت عروس در شب عروسی اش
 Xelîc
 Xelîfe خلیفه
 Xelîn به هم خوردن
 Xelk اهل / خلق / ساکن
 Xelq خلق/ملت/اهالی
 Xelûz ذغال
 Xelwet خلوت/انزوا/تنهایی
 Xem kişandin قصه خوردن/غمگین بودن
 Xem revandin آرامش بخشیدن/راحت کردن
 Xem غم
 Xem غم / درد / رنج
 Xem غم/قصه/درد
 Xemgîn غمگین/ناراحت/آزرده خاطر

Xemgînî غم / تاسف
 Xemgînî ناراحت/غمگین
 Xemilandin آراستن
 Xemilandin آراستن / تزیین کردن
 Xemilandin آرایش
 Xemilandin آراستن/تزیین کردن
 Xemilîn آراسته شدن
 Xemilîn آرایش کردن
 Xemirîn تخمیر/رسیدن میوه یا شراب/تغییر رنگ پیدا کردن
 Xeml شکل وشمال/ظاهر/زیبایی
 Xeml وسایل آرایشی/ادوات تزئینی
 Xemr خمر/شراب
 Xemrevîn آرامش دهنده/تسکین کننده
 Xemrî شرابی رنگ
 Xemsar سهل انگار/بی غم
 Xemsarî سهل انگاری/بی توجهی/غفلت کردن
 Xemxur غمخوار/دلسوز/همراه
 Xemxurî دلسوزی/غمخواری
 Xena هنا / مراسم هنانندان عروس
 Xenas فاسد/بد کاره/شیطان صفت
 Xenasî فضول/فسادی/شیطان صفتی
 Xencer خنجر
 Xendan خنده رو / خندان
 Xeneq خندق
 Xenek حلق/خرخره
 Xeneqûtik بیماری حلقوی
 Xengel نوعی غذاست که از بریدن و تکه کردن لایه های باریک لوانش و پر کردن آنها از گوشت چرخ کرده و سرخ کردنشان درست میشود
 Xenî ثروتمند شدن/جوانمردی/دست و دل بازی
 Xeniqandin خفه کردن
 Xeniqandin غرق کردن / خفه کردن
 Xeniqîn خفه شدن
 Xental تنبل

Xenûqe گردنبند/سینه ریز
 Xenzirandin سرخ کردن/جزغاله
 کردن
 Xepar
 Xepartin
 Xepe دیوانه/مجنون
 Xepik تله/کمین/توطئه
 Xeps سروصدا/شلوغی
 xepse kirin سروصدا کردن/شلوغی کردن
 Xêr kirin سود گرفتن/خوبی
 کردن/صدقه دادن
 Xêr نیکی/خیر
 Xêr تنبل/بیکار/بی مصرف
 Xêr خوبی / نیکی
 Xêr خیر/خیریه/صدقه/خوبی/فایده
 Xêr خیر/نه/نخیر
 Xera bûn متروکه بودن/فاسد و
 گندیدن/ویران شدن
 Xera kirin ویران کردن/فاسد
 کردن/ترک کردن/فراموش کردن
 xera خراب/ویرانه/فاسد/گندیده
 Xerac باج
 Xeraf تور ماهیگیری
 Xêrat صدقه/خیریه
 Xerat نجار
 Xêratxane بهزیستی/موسسه
 خیریه/خانه سالمندان بی کس و کار
 Xerbazî شوخی هایی که با دست و
 پا انجام میدهند
 Xerbend اسیر/دستگیر شده
 Xerbende
 Xerc bûn خرج شدن
 Xerc kirin خرج کردن
 Xerc û merc خرج/مخارج
 Xerc خرج
 Xerçeng خرچنگ
 Xerdel خردل
 Xerêf رنگ و حالت چشم بعد از
 بیدار شدن از خواب

Xêrî گل رز
 Xerîb غریبه/بیگانه
 Xerîdar خریدار/مشتري
 Xeriqandin تغییررنگ دادن لباس در
 اثر شستشوی لباس های رنگی و سفید
 با هم
 Xeriqîn خراب شدن رنگ
 لباس/پژمرده شدن/بیهوش شدن/غرق
 شدن
 Xeritandin
 Xerite
 Xerîte نقشه
 Xêrîfî تنبلی/مفید نبودن/خوش
 گذرانی
 Xerîtûn
 Xerîtok
 Xerman آسیاب کردن غله /
 کوبیدن غله / از پوست در آوردن
 غله
 Xerman خرمن
 Xermanan تیرماه
 Xermanan خرچنگ
 Xermaşe شانه/وسيله ای با پنچ
 دندان برای جمع کردن علوفه
 Xermişandin چنگ انداختن/با
 دست و پنجه از ریشه کندن گیاهان
 کسی که خوبی
 Xêrnexwaz انسان را نخواهد/
 دشمن/رقیب
 Xerpişt پشتی یا تکیه گاه برای
 چیزی که کج شده/تکیه گاهی برای
 چیزی که در اثر سنگینی کج شده
 کاشت دیمی
 Xerte
 Xerxere قرقره/صدایی از گلوی فرد
 درحال مرگ میاید
 xerz kirin تخمهای ریز گذاشتن
 Xerz نهالی که به درخت تبدیل
 شده است/تخمهای ریز
 Xerzdank تخمدان
 Xes کاهو
 Xes کاهو
 Xesandin نابارور کردن

Xesandin اخته کردن/از نرینگی
نداختن
Xesar خسارت/زیان/ضرر
Xesî/û مادر شوهر / مادرزن
xesî/xesû مادر شوهر/مادر زن
Xesifin
xesîl حصیربرای نشستن
Xeşîl نوعی گیاه
Xeşîm خشن/غدار
Xeşîme
Xesî-û مادر شوهر/مادر زن
Xesok کسی که حیوانات را اخته میکند
Xestî غلظت
Xeşûm ناشی/نابلد/خام
Xet خط/سطر/جاده/گذرگاه
Xeta خطا/اشتباه/غلط
Xetakar خطاکار/کسی که اشتباهاتش را ادامه میدهد
Xetat خطاط
Xeter خطر/ریسک
Xeter خطر
Xetere ترس از خطرکردن/ریسک نکردن
Xeternak خطرناک
Xetîtan çêdikin
Xetpat
Xêv حافظه/هوش/فکر
Xêve میوه و سبزیجاتی که نه درفصل خودش یا اینکه اول فصل رسیده باشند
Xêvet خیمه/چادر
Xêvik تفکر/اندیشه/ذهنیت
Xêvzan فالچی/پیشگو/رمال
Xew ketin ber çavên kesî/ê خواب کسی آمدن/آوردن
Xew lê herimîn پریدن خواب از سر
Xew خواب / رویا
Xew خواب
Xewar bûn خواب آلود بودن

Xewar خوابالو/کسی که خوابش سنگین است
Xewareyîfî غیبت / غایب بودن
Xewas خواص/خاصیت های فردی، اجتماعی و یا گروهی
Xewê pê ketin
Xewê zor lê kirin خوابش آمدن/احساس کوفتگی کردن
Xewge تخت خواب
Xewirîn
Xewle bûn منزوی شدن/تنها ماندن/سکوت کردن
Xewle kirin پشت درهای بسته با کسی ملاقات کردن/ملاقات سری/کسی را به جای خلوت و دور از اجتماع بردن
Xewle جای خلوت/جای خطرناک
Xewlexane خلوتگاه
Xewn dîtîn خواب دیدن
Xewn / رویا
Xewn خواب/رویا
Xewneroşk خواب دیدن در حالت بیداری/نخوابیده خواب دیدن
Xewtêş زیاد خوابیدن
Xeyal kirin خیال کردن/فکر کردن به چیزی/تصور کردن
Xeyal خیال/آرزو
Xeyalî خیالی
Xeyalî خیالی
Xeyalîşkestî kirin ناامید کردن
Xeybet غیبت کردن
Xeyd ketin stûyan زیر بار مسولیت رفتن/مقید شدن
Xeyd منت/قهر/مسولیت/قید
Xeydandin قهر کردن
Xeydok زود رنج/قهر شده/قهر کرده
Xeydokî زود رنج
Xeydandin مسبب قهر کردن
Xeydandin کسی بودن/دل آزرده
Xeyîdî قهر کرده

Xeyidîn قهر شدن/حرف نزدن با کسی
 Xeyidîn قهر کردن
 Xeynî بغیر/بجز/علاوه بر
 Xeynî استثنای/ به استثنای
 xeyrî بغیر
 Xeyset خصوصیت/ اخلاق
 Xêz kirin خط کشیدن/خط کشی کردن
 Xêz kirin رسم کردن / کشیدن
 Xêz خط درازی که از رد پاهای
 ممتد بوجود میاد/تشکیل خط از بهم
 وصل شدن نقطه چین ها
 Xêza asoyî خط عرض
 Xêza çemberî خط استوا/قطر
 Xêza nedîtar خط فرضی/خطی که
 فرضاً در نظر گرفته میشود و به چشم
 دیده نمیشود
 Xêza stûnî خط طولی
 Xezal غزال/آهو/بز کوهی
 Xezeb غضب/کینه/حرص/خشم
 Xêzefilm انیمیشن
 Xêzên Asimanî yên Kur-
 Xêzepehn خط عرضی
 Xêzerast خط راست
 Xêzexwar خط کج
 Xezîne گنج / گنجینه / خزانه
 Xezîne گنجینه / خزینه
 Xezîne خزینه / گنج
 Xêzkar خطاط/خط کش
 Xezne گنج / گنجینه / خزانه
 Xezne گنجینه / خزینه
 Xezne گنجینه
 Xeznik/xeznok صندوق پول
 Xezûr پدر شوهر/ پدر زن
 Xezûr پدر شوهر/مادرشوهر
 Xezûr پدر زن / پدر شوهر
 Xîç زمینی که برای کشاورزی
 مناسب نباشد
 Xîç سنگریزه/خام
 Xicil kirin محجوب کردن/شرمنده کردن
 Xiçkêş

Xiçviçandin قاطی پاطی کار
 کردن/الکی کار کردن/سطحی کار
 کردن
 Xifş بچه گوزن
 Xifş بچه آهو/غزال نوزاد
 Xiftan خفتان/جزی از لباس که
 روپوش است و در قدیم استفاده
 میشده است
 Xîge ققممه آب/دبه آب
 Xij ajote ber به سرعت ترمز
 گرفتن ماشین/سریع جلوی کسی ترمز
 کردن
 Xij derbas bûn سریع از مقابل
 یکی رد شدن
 xij kirin سرسره بازی به زبان
 کودکان
 Xij rûxîn سریع فرو ریختن
 Xij خز/صدای خز خز
 کردن/صدایی که از خزیدن شنیده
 میشود
 Xîj صدای به سرعت سر خوردن
 یا فرو ریختن چیزی
 xijexij kirin درحال بجوش آمدن
 آب روی آتش
 Xîjexîj kirin سریع رد
 شدن/سریع عبور کردن
 Xijexij صدای بجوش آمدن آب در
 کتری یا سماور
 Xîjexîj صدای متناوب سر خوردن
 Xijîjank سرسره/کفشهای اسکی/زمین
 اسکی
 Xijik
 Xîjik
 xijînî خز خز کردن
 Xil تپه/کوهی از چیزهای
 انباشته شده/جمعی از کارهای عقب
 افتاده
 Xîlaf خلاف/برعکس
 Xîlafî rastiyê مخالف حقیقت/بر
 ضد راستی
 Xilas kirin تمام کردن / نجات دادن
 به اتمام رسیده
 Xilasbûyî

Xilf گرهی که به آسانی باز می شود
Xilindor شیر غلیظ و زرد زنگی که اولین بار از حیوان زاییده دوشیده میشود
Xilmaş خوابالو
Xilmaşi خواب آلود
Xilmet دست خورده/ استفاده شده/ نه آکبند/ دست دوم
Xilok سنگریزه
Xilole bûn خلا داشتن
Xilole kirin خلا درست کردن
Xilole خلا
Xilopilo
Xilorîk
Xilq کلید
Xilqandin کلید زدن/ قفل کردن/ بستن
Xilqîn بستن
Xilt غلط
Xilt خلط
Xilt موش صحرایی/ موش کور
Xilt نوعی بیماری پوستی
Xilte ته مانده از جوشاندن کره تازه که بسیار شور است و در پختن آش بجای کشک هم استفاده میشود
Xiltopilto الکی/ سطحی
Xilxal خلخال
Xilxile سنگلاخ/ انبوهی از چیزهای گردآورده شده
Xilxileyek leşker انبوهی از سربازان مسلح
Xilxileyek pez û dewar انبوهی از چندین گله گاو و گوسفند
Xîm اساس / بنیان / پایه / پی ریزی
Xîm ximî مرموز/ آب زیر کاهی
Xîm پی
Ximav مرکب/ جوهر
Ximavdank قاب جوهر/ جای مرکب
Ximbil خیمه شب بازی/ بی اراده

Ximpabêt
Ximxim سوراخ بینی/ مرموز
Ximximbeş کسی که سوراخهای بینی اش گشاد هستند
Xîm پی / پایه
Xinamî ارتباط فامیلی که بعد از ازدواج مابین دو خانواده ایجاد میشود/ فامیل
Xinav
Xingilîn لنگیدن/ عضو شکسته از بدن را دنبال خود کشاندن/ آویخته شدن عضو صدمه دیده از بدن/ سک سک رفتن
Xiniz خاین/ دشمن
Xiniztî خیانت/ ناجوانمردی
Xinzîr خوک
Xinzirî قهر شده/ قهر کرده
Xir آلت تناسلی مردان
Xirabî بدی/ ناجوانمردی
Xirabûyî فاسد شده
Xirap بد/ ناشایست
Xirap خراب
Xirapî بدی
Xirboqî گرهی که به آسانی باز می شود
Xire xir خر خر کردن
Xirecir مشاجره/ دعوا/ جروبخت
xirêf دوشاب/ شیره
Xirek سست/ بی مصرف
Xîret غیرت/ ناموس/ حرمت
Xîretkêş محترم
Xîret غیرت
xirexir kirin خروپف کردن/ صدای خرخرکردن حیوان سر بریده/ آخرین نفسهای کسی که در حال مرگ است
Xirexir خروپف
Xirî مایع چسبناکی که اوایل بهار از درختان میوه جاری میشود که هم قابل خوردن هست و هم در ساختن چسب نیز بکار می رود
Xirikîn سرخوردن/ لیز خوردن/ تلوتلو شدن

xirîn/xirînî صدای خارت و پورت
 Xirindol شیری که اولین بار از حیوان زاییده دوشیده میشود
 Xirink زن زیبا و دلربا/جذاب
 Xiristfyanî مسیحی
 xirmal فراموشی / حواس پرتی
 Xirman حواس پرت
 Xirmayî حواس پرت
 Xirme xirm صدای جویدن خوراک خشک
 xirmişandin چنگ انداختن/با ناخن خاراندن
 xirmûşek نیشگون
 xirneq نوزاد خرگوش/بچه خرگوش
 xiroş
 xirosk dîkil ناگهان/یکدفعه
 xirp حمله چند نفر بر یک نفر
 Xirpe
 xirpik آهای/مردی را به شوخی یا به توهین صدا زدن
 Xirpo تنبل/بی مصرف
 Xirpotî مزخرف بودن
 Xirqe لباس جلو باز که روپوش است
 Xirr الت تناسلی مردان
 Xirr گرد / دایره ای
 Xirş عقیم/نازا
 Xirşî عقیمی و نازایی درجانداران
 Xirte xirt صدای بهم زدن اشیا
 Xirtik غذای دلمه با فلفل دلمه ای
 Xirtîn صدای پاورچین پاورچین آمدن
 Xirtol خلخال/تایرو لاستیک ماشین
 Xirxal چرخ دستی / فرغون
 Xirxirk چرخ دستی / فرغون
 Xişe xiş خش خش
 Xişexiş خش خش کردن
 Xişîm ناشی
 Xişir گوهر/سنگ تزیینی
 Xişlet خصلت

Xişok خزنده /خزندگان
 Xişronek جوش/آکنه /آبله مرغان
 Xişt derkete pêşiya me ناگهان
 جلویمان ظاهر شد
 Xişt خشت/آجر
 Xişt ناگهان پدیدار شدن چیزی
 Xişteک
 Xişteka demê خش خش کردن/صدای
 xiştexişt kirin جارو کردن
 جارو کردن
 Xiştexişt خش خش/صدای متناوب خش خش
 کردن چیزی یا کاری مثل جارو زدن
 xiştik نوعی بیماری
 دامها/گیره /اسباب بازی
 Xistin zîndanê زندانی کردن
 انداختن
 Xistin گذاشتن / قرار دادن
 انداختن/گم کردن/دور
 کردن/زمین انداختن
 Xistin; bîsokî bûn اسباب بازی خُخژه
 Xiştzeng شک و شبهه/گمان
 Xişûş مشعل/چوب مشعل
 Xitêre ماشین حساب
 xişteya lêkdanê بستن/جلوی چیزی
 Xitimandin رو گرفتن/خفه کردن
 خفه شدن/بسته شدن
 Xitimîn خیانت
 خیانت
 Xiyaret خیانت
 خیانت
 Xiyar خیار
 خیار
 Xiyar خیار
 خیار
 Xiz dan عجله کردن/پیشی گرفتن
 Xiz girtin سرعت گرفتن/عجله کردن
 Xiz سرعت
 Xîz سنگریزه /خاشاک
 Xiz کاه درشت

Xizak سرتمه/وسيله ای که بدون
تایر بوده و روی زمین کشیده
میشود
Xizan فقیر / ندار / بی کس و
کار / مظلوم
Xizan سفیل/بیچاره/فقیر/کم رو
Xizane خزانه/کمد
Xizanî بیچاره گی / بدبختی
Xizanî فقر/نداری/بی پولی
Xizan بدبخت/ فقیر
Xizar دستگاه برش
Xizek سورتمه
Xizek سورتمه
Xizek زمینهایی که خاکشان
است
سنگریزه
Xizêm
Xizêm
Xizêmok اسم یک نوع گل است
xîzexîz kirin خز خز کردن سینه
Xîzexîz خز خز/صدای متناوب خز خز
کردن ریه ها
xîzîn خیز برداشتن
Xizinde خزنده
Xîzînî خزخز کردن
Xizir حضرت خضر
Xîzistan صحرا/بیابان
Xizm فامیل
Xizm فامیل/کس و کار
Xizmetên nêrînî کارهای مراقبتی
خدمتکار
Xîzok بیماری ریوی/تنگ نفسی
Xîzokî کسی که تنگی نفس دارد
Xoce استاد/بزرگوار/آقا
xof سهم/ترس
Xof خوف/ترس
Xonçe غنچه/تخته گرد برای نان
پختن/شباباش یا پولی که تو
عروسی و مراسم ختنه کردن
پرداخته میشود
Xone گریه نر
xongîn
xopan ویرانه/متروکه

Xor خورشید
xorav مربا
Xore خوره
Xoresan خراسان
Xorhilat طلوع آفتاب
Xorînî خر خر کردن/صدای متناوب
خروپف کردن
Xort پسر جوان
Xort پسر جوان
Xort نوجوانی و جوانی/سنین
بین 16-35 سالگی
Xortanî جوانی/نوجوانی
Xortik نوزاد خرگوش
Xortim شلنگ
Xoşav دوشاب/شیره انگور،خرما
Xoşewîst معشوقه/محبوب
Xoşewîstî محبوبیت
Xoşnav خوش آوازه / اسم پسر
Xox شفتالو
Xox هلو
Xox شفتالو
Xoy شهری در کردستان ایران
Xozan زمین شخم نزده
Xubar بوی زمین مرطوب/بوی خاک
خود و زره /لباس ضد گلوله
xûde
Xudê-a خدا
Xudmuxtârî خودمختاری
Xûgî باج و خراج
Xûgîrî qumarê bûn به قماربازی
عادت کردن / سرگرم قماربازی شدن
Xûj صدای فرو ریختن
Xûjal خوشبخت/باهوش/مستعد
Xûjexûj صدای متناوب فروریختن
Xûjî ser bûn به سرعت خم شدن
برو چیزی/به سرعت حمله بردن به
چیزی
Xûk جریمه
Xulam غلام/نوکر
Xulam غلام/بنده
Xulamî kirin غلامی کردن/بندگی
کردن

Xulav خاکستر
 Xulavî خاکستری رنگ
 Xulî خاک
 Xulp کج/نادرست
 Xulpî منحرف بودن/زیگزاکی/کجی
 xultexult kirin صدای قل قل کردن
 آب از تو لوله ها هنگام باز
 سرازیر شدن
 Xultexult صدای متناوب قل قل کردن
 آب زیر زمین یا تو لوله های
 فاضلاب
 Xulxule روستایی در اطراف شهر ماکو

xumal صاحب خانه/کسی که کارهای
 خانه ش رو شخصا انجام میدهد
 Xumalî خانگی
 Xumalî تولیدات
 داخلی/خانگی/سفارسی/لباس سفارشی
 دوخته شده
 Xumam بخار/رطوبت
 Xumirîn تخمیر شدن/سرخ شدن
 Xumrî به رنگ خمر/سرخ مایل به
 سیاه
 Xûn خون
 Xunav شبنم
 Xunav شبنم
 Xunav نم/شکوفه های بهاری
 Xundor شیری که برای اولین بار
 بعد از زایمان از دام دوشیده
 میشود
 Xunivîn شروع ریزش قطرات باران
 Xur
 Xur خارش
 Xur سهم/پا/خوراک/غذا
 Xura
 Xurak خوراک
 Xurandin خاریدن
 Xurandin خاراندن
 Xurasan خراسان
 Xurc خورجین
 Xurcezîn خورجین

Xurcik خورجین کوچک
 Xurek غذا/خوراک
 Xurek غذا/خوراک
 Xurêketin حساسیت پیدا کردن/خارش
 پیدا کردن
 Xurekpêj آشپز
 Xurekxane آشپزخانه
 Xûrexûr صدای سیلاب
 Xurî آبله
 Xurifî فرد مسنی که دچار
 فراموشی شده باشد/فراموش کار
 فراموش کار شدن/تمرکز
 Xurifîn ذهن نداشتن
 Xurimîn پاره پاره شدن/فرسوده
 شدن
 Xurîn کسی که از صبح چیزی
 نخورده باشد/ناشنا
 Xurînî خارش / ناشتا
 Xurînî ناشتا
 Xurk نوعی حشره که باعث
 پوسیده شدن لباس می شود
 Xurmatû در کردستان عراق
 خرما
 Xurme خرما
 Xurnûk ketin qûnê مضطرب
 بودن/ناراحت بودن/مشوش بودن
 Xurnûk نوعی علف خاردار
 xurum kirin
 Xurum علفه خشک بسته بندی
 نشده
 xuroş bûn فوران کردن
 xuroş خروش
 Xurt dike wek ew/ev
 Xurt bûn نیرومندی
 Xurt kirin قوت بخشیدن/محکم
 کردن/نیرومند کردن
 Xurt û gur شدید / تند و تیز
 Xurt قوی
 Xurt قوی/نیرومند
 Xurxure آبشار کوچک

Xusar سفیدی که روی زمین
 مینشینند و شبیه نمک است
Xûsik
Xûşiktî خواهری
Xûşk خواهر
Xûşk خواهر
Xuşkî فضولات خشک شده حیوانات
Xuştire رنده
Xûy خوی / خلق / طبیعت
Xuya bûn آشکار بودن/معلوم بودن
xuya kirin آشکار شدن/آشکار شدن
Xuya آشکار/معلوم/دیدنی
xûz bûn خم شدن/گوژپشتی/کمرخمیده
 شدن
xûz kirin خم کردن سر/کمر خم کردن
xûz قوز/گوژپشت
Xwan خان/سرور
Xwan خان/سفره
Xwan معلوم/آشکار
Xwandin خواندن
Xwar پایین
Xwar کج
Xwar کج/نادرست/ناسالم
Xwarê پایین
 هیچ کاری از دست در نرفتن
Xwarî کجی/کنایه از صادق نبودن
Xwarî نادرستی/کجی/ناسالمی
Xwarin خوردن / غذا / خوراک
Xwarin خوراک/غذا
Xwarin قورت دادن/خوردن
Xwarinên parastî غذاهای کنسرو
 شده
-xwarinên serpiyan غذای آماده
Xwaringeh غذاخوری
Xwarinpêz آشپز / فرزند
Xwarzê (خواهر زاده (دختر)
Xwarzî خواهر زاده
Xwarzî (خواهر زاده (پسر)
Xwasî مادرزن / مادر شوهر
Xwasû مادر شوهر / مادرزن
Xwazgîn خواستگار

Xwazgînî مراسم خواستگاری
Xwa خواهر
Xwe
Xwe ê tûj bi tişteki din
Xwe badan کنار رفتن/پیچ
 خوردن
Xwe bi xwe خود به خود
xwe dan ber تصمیم انجام
 کاری
Xwe dan hev خود را جمع و جور کردن
Xwe dan hev خود را جمع و جور کردن
 / عقب نشینی کردن
-xwe dan fîzan از کار دررفتن
xwê dan عرق کردن
Xwe danîn کم آوردن / کوتاه آمدن
Xwe didomîne; rojgeran
Xwe dirêj ... kirin دست درازی کردن
 / تجاوز کردن
xwe dîtin
Xwe ecêbandn خودپسند بودن
xwe girêdan لباس
 پوشیدن/حاضر شدن
Xwe heyî kirin وجود خود را حفظ کردن
xwe hilkutan
Xwe hiltavêt
-xwe lê telandin
Xwe li ser pîyan ragirtin سرپا
 ایستادن / مقاومت کردن
Xwe nepixandin لاف زدن
Xwe nihandin استعفا دادن
xwe pê ve berdan آلوده
 شدن/مبتلا/معتاد
xwe pê xweş kirin چاپلوسی و چرب
 زبانی کردن
xwe pecan چیزی رو بدور خود
 پیچاندن
xwe pêşandan تظاهرات
xwe pesartin
-xwe pirçî kirin خود را احمو
 نشان دادن

-Xwe qurom kirin خود را ساکت و بی حرکت کردن
 -xwe ragirtin تحمل کردن
 xwe rast/rasteve kirin پشت سر گذاشتن
 سختی ها/کمر راست کردن بعد از خمیدن وانجام کار
 Xwe şemitandin یادگرفتن / آموزش دیدن
 xwe spartin پناهندگی/تسلیم شدن
 Xwe spartin استناد کردن / متکی بودن
 Xwe tev dide لیز و سر خوردن روی یخ
 xwe vedizîn پنهان شدن/دور شدن دزدکی از جایی یا کسی
 Xwe xwe خود به خود
 Xwe پسوند و پیشوندی که گاه نیز در میان کلمه میاد و به کلمات همراه خود معنی میدهد
 Xwe خود
 Xwê نمک/عرق
 Xweajo اتوماتیک
 Xweamadekirin آماده شدن
 Xwebar خودکار/اتوماتیک
 Xwebawer کسی که اعتماد به نفس دارد
 Xwebawerî اعتماد به نفس
 Xweberdan ji... از جایی پایین رفتن...
 Xwecihi بومی/ساکن
 Xwecihi محل اهل
 Xweda خدا / پروردگار
 Xwedaliqandin آویزان شدن
 Xwedan صاحب / مالک
 Xwedan صاحب خانه/صاحب
 Xwedan صاحب/خداوند
 Xwêdan نمکدان / نمک پاش
 Xwedanasîn خود را معرفی کردن
 Xwedandewlet صاحب دولت
 Xwêdank نمک دان

Xwedanmaliya arizî مالک شخصی
 Xwedansoz کسی که پای حرفش مینشیند/کسی که به قولش عمل میکند
 Xwedardakirin خود را به دار زدن
 xwedawend الهه زن
 Xwedayîn انجام دادن/تن دادن
 Xwedê dan بدنیا آمدن/متولد شدن
 Xwedê girav î اگر / اگرچه / فرضاً
 Xwedê giravî همچنان که
 Xwedê خدا
 Xwedênenas خدا نشناس/بی دین/کافر
 Xwedî bûn صاحب شدن/ حمایت کردن
 Xwedî cih bûn مستقر شدن / صاحب زمین شدن
 Xwedî derketin صاحب شدن/ حمایت کردن
 xwedî kirin بزرگ کردن/مداوا کردن
 Xwedî lê derketin صاحب شدن / حمایت کردن
 Xwedî صاحب / مالک
 Xwedî صاحب/مالک
 Xwedîgiramî محترم/باارزش
 Xwedîgiravî مثلاً/مثل اینکه
 Xwêdîn سنگهایی که بروی آنها نمک میریزند تا دامها نمک بخوردند/جای که به دامها نمک خورانیده میشود
 -xwedî-sewad bûn با سواد شدن
 Xwedîtî حمایت / فامیل بودن
 xwedîtî مواظبت کردن/صاحب درآمدن/حمالی کردن
 Xwedî صاحب
 Xweşandin به خود زحمت دادن
 Xweşiroş جاسوس/خاین
 Xweger خودکار/اتوماتیک
 xweh خواهر

Xwehesîn متوجه شدن
 Xweheskirin خود را دوست داشتن/خود پسندی
 xwekujî خودکشی
 Xwefî خاک/خاکستر
 Xwefeldank زیرسیگاری
 Xwêlîn معدن نمک
 Xwemalî داخلی / خودی
 Xwenasandin خود را معرفی کردن
 Xwende
 Xwende روشنفکر
 Xwendegeh مدرسه
 Xwendegeh مدرسه
 Xwendekar دانش آموز
 Xwendevan محصل/روخوان
 Xwendin û nivîsandin خواندن و نوشتن/سواد
 Xwendin خواندن
 Xwendin خواندن/تحصیل کردن
 Xwendin خواندن / تحصیل کردن
 Xwendingeh مدرسه
 Xwendin خواندن
 Xwendkar دانش آموز
 Xweng خواهر
 Xwenihan استعفا
 Xwenûkirin نوسازی کردن / مردن کردن
 Xweparastin دفاع از خود
 Xwepcrest خود پسند
 xwepêşandêr تظاهرات کننده
 Xwepêşandêr تظاهرات کننده / راه پیمای
 از خود تعریف کردن
 Xweragîf مقاومت کردن
 Xwerahênan خود را پرورش دادن
 xwerenedîf کسل بودن/بی حوصله بودن/تنبلی کردن
 xwerexneyî از خود انتقاد
 گیری
 Xwêrik نوعی حشره که باعث پوسیده شدن لباس می شود

ناشتا Xwerîni
 طبیعت xwerist
 مدیریت Xwermend
 صاف/ساده/بی ریا Xwerû
 خوشمزه بودن/قشنگ xweş bûn
 بودن/زیبا بودن/مطبوع بودن
 خوب بودن / قشنگ بودن / Xweş bûn
 بهبود یافتن
 خوشمزه کردن/خوب xweş kirin
 کردن/زیبا کردن/مطبوع کردن
 خوش / زیبا / قشنگ Xweş
 خوش/قشنگ/زیبا Xweş
 خوشمزه/مطبوع Xweş
 کسی که از خود خوشش Xweşa
 میاید و از دیدن هیکلش خوشحال میشود
 بی تفاوت بودن / Xwesar bûn
 سرد مزاج بودن
 شربت طبیعی Xweşav
 خوش آواز Xweşawaz
 خوش بین/مثبت اندیش Xweşbîn
 خوش بینی Xweşbîni
 خوش هیکل/خوش xweşendam
 اندام
 مستقل Xweser
 منحصر به فرد Xweserî wî ye
 خودمختاری/خودگردانی Xweserîti
 استقلال طلب Xweserîxwaz
 استقلال Xweserî
 مستقل / خودسر Xweser
 محبوب/دوست داشتنی/محترم Xweşewîst
 خودسوزی Xweşewitandin
 خوشحال Xweşhal
 خوشحالی Xweşhali
 خوشحالی Xweşhali
 پا برهنه Xwesî
 خوشی/سلامتی Xweşî
 خوش / زیبا Xweşik
 زیبا/خوشکل/قشنگ Xweşik
 زنده بودن Xweşîti
 به ویژه / مخصوصا Xwesma

Xweşmêr جوانمرد
 xweşmêr جوانمرد
 Xweşmerî جوانمردی
 Xweşnûd خشنود
 Xweşnûdî خشنودی
 Xweşok
 Xweşrû خوشرو/زیبا
 Xwestek خواسته / در خواست
 xwestek درخواست/تقاضا/مراد
 Xwestî خواستگار
 Xwestin خواستن / دوست داشتن / درخواست کردن / خواستگاری کردن
 Xwestin خواستن
 Xweştivî محبوب/یار/معشوق-معشوقه
 Xwesû مادرشوهر/مادر زن
 Xweşxwaz جملات تعریف و تمجیدی
 ساختن برای ارج نهادن کسی
 زیبا / قشنگ
 Xweşnggandin خود را گول زدن
 Xwexwe ra xebêrdan با خود حرف زدن
 xweyî صاحب/مالک
 Xweza طبیعت
 Xweza طبیعت / سرشت
 Xweza طبیعت/اخلاق/شخصیت
 Xwezan
 Xwezayî طبیعی
 Xwezayî اختیاری/ غیر اجباری
 Xwezayî طبیعی
 Xwezaz طبیعت
 Xwezî آب دهان/تف
 Xwezî ای کاش
 Xwezîk آمال و آرزوهای دست نیافتنی
 نمک
 Xwî خوی/خصلت/ذات
 Xwîn jê hatin خون آمدن
 Xwîn خون
 Xwînbir داروی قطع خون
 Xwîndar قاتل
 Xwîngerm خونگرم/دوست داشتنی/محبوب

نامهربان/بی
 Xwînsar تفاوت/خونسرد
 Xwînşêrîniya xwe
 Xwînxwar ظالم/ستمکار
 Xwir خارش/حساسیت/آلرژی
 Xwirandin خاریدن
 Xwişexwiş صدای متناوب شرشر آب جاری
 Xwişîn صدای آب جاری
 Xwişk خواهر
 Xwişk خواهر
 Xwişkejin خواهرزن
 Xwiyan نمایان بودن / واضح بودن

Y

ya کار از کار گذاشتن
 Ya مال کسی/ مال چیزی
 Ya آوای صدا کردن/هی/ای
 Yabo ای عزیز!
 Yabo/yadê ای پدر/ای مادر
 Yad kirin به یاد آوردن/ارج نهادن
 Yadîgar یادگار / یادبود
 Yadîgar یادگاری
 Yaho ای فلانی
 Yal طرف / سمت / قسمت
 Yan diguvişîne û jê ava
 Yan e *"gongil çiqas hol
 Yan e"
 Yan jî muyê wê rast û zivir e
 Yan کاناپه ای که تبدیل به
 تخت خواب هم میشود
 Yan یا
 Yane تیم
 Yane تیم / اکیب/مرکز
 Yaneya torevanan مرکز
 فرهنگی/موسسه ادیبان
 Yanî یعنی
 Yanzde عدد یازده
 Yanzdeh یازده
 Yanzdeh یازده
 Yar / دوست/ معشوقه
 Yar / دوست/معشوقه
 Yar یار
 Yarî kirin بازی کردن/شوخی کردن
 Yarî kirin شوخی کردن / شوخی کردن
 Yarî بازی/شوخی/دوستی
 Yarîder کمکی
 Yarîgeh باشگاه
 Yarîker بازیکن/شوخی طبع

Yarîzan بازیکن
 Yarkok هویج
 Yarmasî نوعی ماهی
 Yarmetî کمک
 Yaryeman آوایی در ترانه فولکلوری

Yasa قانون
 yasa قانون
 Yasanasî قانون شناسی
 Yasax ممنوع/قدغن
 Yasaxî ممنوعیت
 Yasemîn اسم دختر
 Yasîn اسم مرد
 Yawe یاوه/سخن بیهوده
 Yawerî kirin همراهی کردن
 Yawerî همراهی
 Yax hesibandin بی محلی
 کردن/محل گذاشتن برای کسی
 بی اساس/لاغر/بی فایده
 Yax روغنی که ماشین و چرخ
 خیاطی می زنند
 Yaxir صخره/پرتگاه
 Yaye û êdî ne xeternak e
 Yazdeh یازده
 Ye (erênî û neyînî)
 ye yê ku perwerdeya
 Yê نشانه مالکیت در زبان
 کردی
 بچه زاییدن (Yê)
 Yedar 3. Çîna bijarte
 Yedek یدک
 Yek bi yek تک به تک / فرد
 به فرد / یک به یک
 Yek bi yek یکی یکی
 Yek bûn با هم بودن/متحد بودن/تک
 بودن
 Yek bûn متحد شدن / متحد بودن
 Yek girtin متحد شدن
 Yek kirin یکی کردن / متحد کردن
 Yek kirin کنار هم جمع کردن/همهانگ
 کردن

Yek یک
 Yek یک
 Yek یک
 Yekalî یکطرفه
 Yekalî یک طرفه / یک جانبه
 Yekane منحصر به فرد
 Yekbeyek kirin مرتب کردن
 Yekbûn متحد شدن / اسم دختر
 Yekbûn اتحاد
 Yekbûyî متحد شده / یکی شده
 Yekcar برای همیشه / به یکباره / تمام
 Yekcar بطور کل / کلا
 Yekçav تک چشم
 Yekcure از همان نوع / هم‌نوع
 Yekdemî هم زمانی
 Yekdeng یک صدا
 Yekdengî هم صدایی / یک صدا بودن
 Yekdengîtî همصدا بودن
 Yekdevî هم رای بودن
 Yekdil همدل / متحد
 Yeke مقیاس اندازه گیری
 Yekedeng آوای پخش صدای حروف از دهان
 Yekejimar مفرد
 Yekem اول
 yekem(-în) اول / اولین / نخستین
 yekemî/yekemîntî اولی / نخستین بودن / اولین بودن
 Yekemîn اولین / نخستین
 Yekêtî اتحاد
 Yekgirtî متحد / با هم
 Yekgirtin متحد شدن
 Yekhejmar مفرد
 Yekî
 Yekî serkeftû bihurîn
 Yekim اول
 Yekîne یگان
 Yekîneyên
 Yekitî اتحاد
 Yekitî اتحاد / وحدت

Yekîtîya Sovyetê اتحاد شوروی
 Yekîtî اتحاد
 Yekjimar مفرد / تک
 Yekneseq سازمان های محافظه کار / سازمان‌هایی با هویت مشخص
 Yeko yeko یکی یکی / تک تک
 Yekpare یکپارچه / کلی
 Yekreng یک رنگ
 Yekrêzî برابری
 Yeksan یکسان / همانند
 Yeksanî یکسانی / همانندی / برابری
 Yekşem یکشنبه
 Yekşem یکشنبه
 Yekşemî یکشنبه
 Yekser همراه / الان / مستقیم
 Yekser یکسره
 Yekser یکسره
 Yekta یکتا / اسم دختر
 Yekta یکتا
 Yekta یکتا / بی همتا
 Yelda شب یلدا
 Yêm غذای حیوانات
 Yeman شرور / زرنگ / پر شور
 Yemen کشور یمن
 Yên ku çembera cîhanê
 Yên کسی (جمع) / مال چیزی (جمع)

Yendî
 Yendo قابل‌لمه هایی که دسته دار است / مایه تابه
 Yeqîn kirin یقین کردن / مطمئن شدن
 Yeqîn واقعیت
 Yeqîn یقین
 Yerelmasi سبب زمینی
 Yêrîvan ایروان پایتخت ارمنستان
 Yesna آیین زرتشت / اسم دختر
 Yewaş kirin آرام کردن
 Yewaş یواش
 Yewmiye یومیه / روزمزد
 Yewnan یونان

Yewnanî یونانی
Yewnanîstan یونان
Yewnanîstana kevn یونان باستان
Yêx kirin رام کردن
Yêxintî نمک نشناس / بی چشم و رو
Yexsîr اسیر
Yexte اخته
Yextirme
Yextiyar مسن
Yêz حیوان یا دام لاغری/بی
فایده
Yezdan یزدان / خدا
Yezdan یزدان/خدا
Yezdan خدا
Yezdanok بت/دیوانه
Yezdîñşêr اسم پسر
Yêzî لاغری دام
Yîn سر پیری معرکه گیری
Yom
Yox ناپدید / نابود
Yoxbûn ناپدید شدن / نابود شدن
Yûx مال و منال

Z

Zabit	پلیس / ضابط
Zaboq	آشغال دانی
Zad hilanîn	جمع اوری محصول
Zad	غذا
Zadegan	محصول/دخول
Zadeganî	زادگان/ از عشیره و تیره ای بودن/سرشناس بودن سرشناسی و مشهور بودن/پسوندی برای تعریف فامیلی و شهرت
Zaf	زیاد / فراوان
Zag	راههای صعب العبورکوهستانی/ رشته صخره های صعب العبور در کوهستان
Zagon	شیر آغوز
Zagon	قانون / مقررات
Zagona bingehîn	قانون اساسی
Zagonên xwezayê	قوانین طبیعت
Zagonsazî	قانون گذاری
Zagros	رشته کوه زاگرس
Zahf	زیاد / بیشتر
Zak	پنیری که از شیر سه روز اول پس از زاییدن درست می شود
Zal ve kirin	تقلب کردن /
Zalim	تقلبی/ساختگی ظالم
Zam	اسم یکی از اعضای شکم
Zamok	فردی که درشت اندام و قوی هیکل است
Zan	زاییدن/به دنیا آوردن
Zana	دانا
Zana	آدم دانا / فهمیده /دانشمند
Zana	دانا

Zanahî	دانش / آگاهی
Zanav	پسوندی برای تعریف قوم، مذهب، دین و الی آخر
Zaniest	علم/دانش
Zanîn	دانستن / فهمیدن / پی بردن
Zanîn/dizane/bizane	دانستن/میداند/بدان
Zanîngeh	دانشگاه
Zanîngeh	دانشکده/دانشگاه
Zanîngok	دانشکده
Zanist	علم / دانش
Zanist	علم
Zanistgeh	آکادمی
Zanistî	علمی
Zanistî	علمی
Zanko	دانشگاه
Zanko	دانشگاه
Zanyar	دانشمند
Zanyar	عالم/دانشمند
Zanyarî	معلومات/آگاهی/علم و دانش داشتن
Zap	اسم یکی از رودهای کردستان
Zar	زبان
Zar	زبان
Zar û zêç	زن و بچه/زن و عیال
Zar û ziman	زبان/ابراز وجود کردن/خود را بیان کردن
Zar	بچه / زبان
Zar	کودک/فرزند
Zarava	لهجه
Zarava	لهجه
Zarava	لهجه
Zarave	لهجه
Zarbêj	سختگو/نماینده/سخنران
Zardev	خوش بیان
Zarê tûj	زبان تند وتلخ
Zare zar	زاری کردن
Zarezar kirin	زاری کردن/نالہ کردن

Zarezar زاری کردن
 Zarezar زاری/ناله/زجه
 Zargotin داستان/افسانه/چیزی که
 روایت شود/بازگویی
 Zargotin فولکلور شفاهی /
 Zarf kirin تقلید کردن
 Zarîn اسم دختر
 Zarîn زاری کردن
 Zarîn/dizare/bizarre ناله
 کردن/نالیدن/ناله میکند/بنال
 Zarok بچه / کودک
 Zarok کودک/فرزند
 zarokan de غذا در زبان کودکانه
 Zarakan dor lê girtin صاحب فرزندان
 زیاد شدن
 Zarakatî بچگی / کودکی
 Zarakatî دوران کودکی
 Zarokxane کودکستان/مهد کودک
 Zarşêrin خوش بیان / خوش زبان
 Zarûk بچه / کودک
 Zaruwan برویچه ها
 Zarûzêç برو بچه
 Zarûziman زبان
 Zarwinda زبان مبهم و نارسا
 Zarxweş خوش سخن
 Zat ذات
 Zat ذات/شخصیت
 Zav زبان
 Zav مذهب
 Zava داماد
 Zavare کار گروهی/کار مشترک
 Zava داماد
 Zawe سیاره
 Zax kirin آغشته کردن به مواد
 معدنی/ترکیبات شیمیایی انجام
 دادن
 Zax kirin خط انداختن/خط خطی کردن
 Zax خط
 Zax معدن/مواد معدنی
 Zaxe عبوس/اخمو
 Zaxor سربالایی سنگلاخی

Zaxorî روسری ابریشمی
 Zayên زاییدن
 Zayend طبیعت
 Zayend جنس
 Zayend جنسیت
 Zayendî جنسی
 Zayendîfî جنسیتی
 Zayêni میلادی
 Zayîn تولید مثل/بدنیا آوردن
 Zayîni میلادی
 Zayîni میلادی
 Zayîn زاییدن / به دنیا آوردن
 Zazakî لهجه ای از زبان کردی
 Ze حمله کردن / درگیری
 ze افشیدن / پراکنده شدن
 ze بی حس شدن / خواب زمستانی
 حیوانات
 Ze`ef زیاد
 Zeb خشک/سخت/سنگین/چاق
 Zebanî نگهبان جهنم/دروازبان
 جهنم
 Zeber
 Zebeş هندوانه
 Zebîn معلول
 Zebîrîn آزرده خاطر کردن /
 ناراحت کردن
 Zebloq ساییده شده/نازک
 Zeblot روده بزرگ
 Zebûn زبون/پست/بیچاره/فقیر
 Zebûr کتاب الهی که بر حضرت
 داوود نازل شد
 Zêç تاریکی/ظلمانی
 Zecirandin آزار دادن/زجر دادن
 Zecr زجر/آزار/رنج
 Zêd سرزمین / محل / مکان
 Zêdayî اضافه / زیادی
 Zêde زیاد
 Zêde bûn بیشتر شدن/زیاد شدن
 Zêde bûn زیاد بودن / زیاد شدن
 Zede girtin زدگی پیدا کردن / فرسوده
 شدن/پارگی داشتن

Zêde kirin اضافه کردن/بعلاوه /بیشتر کردن
 Zêde kirin زیاد کردن
 Zede lê xistin ضربه زدن/زدگی ایجاد کردن/ضرر رساندن
 Zede زدگی/پارگی
 Zêde زیاد/خیلی
 Zêdebarî بیشترین/اضافه/زیادی/باقی
 Zêdegavî تجاوز کردن/رعایت نکردن
 Zêdegavî دست درازی/ناحقی/رعایت نکردن/تجاوز
 Zêdehî زیادی/اضافی
 Zêdehî بیشتر / ازدیاد
 Zêdek (+)علامت بعلاوه
 Zêdek علاوه / اضافه
 Zêdemayî باقی مانده/اضافه مانده
 Zêdetir بیشتر / متجاوز از
 Zêdetir زیادتر/بیشتر
 Zêde فراوان
 Zeferan زعفران
 Zeft kirin به تصرف در آوردن/گرفتن
 Zeft kirin غصب کردن / به زور مالک چيزي شدن
 Zeft توانستن/توان
 Zeft محکم گرفتن/ رها نکردن
 Zeftî جزئی از ارتش که حامی آسایش جامعه ومقررات حاکم بر آن است
 Zeftkirin تصاحب کردن/ به زور گرفتن امکلاک کسی یا سرزمینی
 Zegerek کنج
 Zehar زشت/کریه
 Zehde ضربه زدن / زیان
 Zehar زهرمار
 Zehf bûn زیاد بودن
 Zehf زیاد / خیلی
 Zehf زیاد/خیلی
 Zehfî وفور / فراوانی
 Zehir زهر

Zehmet kişandin زحمت کشیدن/سختی دیدن
 Zehmet سخت / مشکل
 Zehmet زحمت/سخت/دشووار
 Zêhn ذهن/هوش/ذکاوت
 Zek تیز هوشی
 Zekem سرماخوردگی
 Zekemî سرماخوردگی
 Zekî زکی/تیزهوش
 Zêl تکه / ورقه
 Zêl kirin ریش ریش کردن
 Zêl kirin تکه تکه کردن/ورقه ورقه کردن
 Zêl zêl ورقه ورقه ای/ ریش ریش
 Zêl تکه
 Zel سیلی
 Zelal زلال/شفاف
 Zelal bûn واضح بودن/ زلال و رقیق بودن
 Zelal kirin روشن و واضح کردن شفاف / کردن
 Zelal زلال/شفاف
 Zelal هویدا / روشن / شفاف / زلال
 Zelalbûn روشن شدن چیزی مثل هوا، آب ...
 Zelalkirin روشن کردن مطلبی
 Zelam بزرگ
 Zelam مرد / فرد
 Zêlav گل/زمین خاکی نرمی که پا بر راحتی در آن فرو رود
 Zefîل ذلیل/ناتوان/حقیر
 Zefîل ناتوان
 Zelîn سر خوردن به طور ارادی
 Zeliqandin چسپاندن/وصله کردن
 Zeliqandin چسپیدن/چسپیده شدن
 Zeliqîn وصله شدن/چسپیده شدن
 Zeliqok چسپ

Zelûl	بی شخصیت/ ناتوان	Zengelok	زنگوله
Zelût	کچل/بی مو	Zengilok	سیب آدم
Zelzele	زلزله	Zengî/zengo	جای پا در زین
Zem kirin	ضایع کردن کسی/انتقاد گرفتن/انتقادهای تحقیر امیز کردن	اسب	
Zem	انتقاد	Zengil	جغ جغه / اسباب بازی
Zeman	زمان/وقت	Zengil	زنگوله
Zeman	وقت / زمان	Zengila gêrebayî	ناقوس
Zêmar	مرثیه	Zengilok	سیب آدم
Zêmarbêj	مرثیه خوان	Zengilor	خرخره/گلو
Zemawend	عروسی	Zengiya pê	کف پا
Zembefik	قندیل/ یخهای اویزان از بام خانه ها در زمستان	Zengû	چکش
Zembîl	زنبیل/سبد	Zenî	
Zembîlfiroş	زنبیل فروش	Zeqe	بزرگ / خیلی بزرگ
Zembûr	آویشن	Zeqnepûr	درختی سمی در جهنم
Zemîn	زمین	Zêr	زر/طلا
Zemîne	زمینه	Zer	زرد
Zenbele	آلت اندازه گیری سرعت و فشار آب در لوله ها	Zer	زرد/طلایی
Zenbîl	زنبیل	Zêr	طلا
Zenbîlfiroş	زنبیل فروش	Zêr	طلا
Zencî/zengi	اسب برگزیده	Zêrandin	به ناله انداختن/ناله کردن/زاری کردن
Zend	مچ	Zeraq	اشعه خورشید
Zend hilkirin	آستین بالا زدن/آمادگی برای شروع کار	Zerav	عفونت/آب عفونی که از زخم جاری میشود
Zend	از آرنج تا مچ دست را زدن میگویند/آستین	Zêravî	نوعی مرکب که از آب طلا درست شده
Zend	ساعد	Zerb	محکم / به شدت
Zendik	ساق دستی که می پوشند	Zerbaf	پارچه ای که تارهای طلائی نیز در بافت آن بکار رفته است
Zendik	قسمتی از پوشش زنان کرد برای زیبا تر شدن/پارچه ای که برای پوشاندن مچ استفاده میشود	Zêrbenî	گردنبند طلا
Zendûbend	مچ و بازو	Zerbûyî	طلا کاری شده
Zendûbend vemalîn	آستین ها رو بالا زدن	Zêrcam	سینی
Zenê de dadilîqe		Zêrçe	گیاه بهاری
Zeng	زنگ	Zerd	تپه/کوه
Zeng	زنگ / زنگار	Zerdalû	زردآلو
Zengar girtin	زنگ زدگی	Zerdav	پلاسما
Zengarî	زنگ زده شده	Zerdeçû	زردچوبه
		Zerdele	زردآلو
		Zerdeşt	زرتشت
		Zerdik	زرده تخم مرغ

Zerekî	اشعه خورشید/نور خورشید	Zernîx	بند انداختن
Zerend	نماد تلخی	Zerpiçîn	رنگ پریده بودن/زرد شدن
Zerengî	زرنگی/لیاقت	Zerq kirin	آمپول زدن/واکسینه کردن
Zêrevan	پاسبان/نگهبان	Zerq	آمپول زدن
Zêrevan	نگهبان/مفتش/ناظر	Zerya	بحر/دریا
Zêrevanî	پاسبانی	Zerzaniq	بازی الاکلنگ
Zêrevanî	نگهبانی	Zerzelok	سرسره
Zêrevan	نگهبان	Zerzemîn	زیرزمین
Zêrezêr kirin	تمنا کردن/زاری	Zerzewat	سبزی
کردن	کردن/نالیدن/خواهش کردن	Zerzewatfiroş	سبزی فروش
Zêrezêr	زاری کردن/ ناله کردن	Zêr /	زر / طلا
Zêrezêr	زاری کردن/ ناله کردن	Zêve	اسم یک منطقه کرد نشین
Zêrezêr	خواهش کردن زاری /	حوالی	حوالی ارومیه
کردن	کردن/نالیدن	Zever	انرژی/ نیرو
Zerf	پاکت نامه	Zevî	زمین
Zerf	ظرف/پاکت نامه	Zevî	زمین کشاورزی
Zerg	سرنیزه	Zevî	مزرعه
Zerhimandin	ترساندن/پژمرده	Zevîn	پوسته زمین
کردن	کردن	Zevîn-nasî	زمین شناسی
Zerhimîn	ترسیدن/رنگ پریده شدن	Zewac	ازدواج
Zerî	دختر زیبا	Zewade	ارزاق/محصول
Zerî zêrîn	زرین طلائی	Zewal	زوال/نهایت/زیان
Zerî	اسم عامی برای کل	Zewandin	کمک به زایمان حیوانات و
دخترهای فامیل که ازدواج کرده	باشند	کمک به شیر خوردن نوزاد آنها	
Zerî	بور/زیبا	Zewcîn	ازدواج کردن
Zerîf	ظریف	Zewd	بیگاری/کسی که با مزد
Zerik	سطل / بیماری زردی	بخور نمیر زندگی میکند	
Zerik	زردی/یرقان	Zewicandin	شوهر دادن یا زن
Zerikî bûn	بیماری زردی گرفتن	گرفتن برای پسران	
Zerîle	نوعی پرنده زرد زنگ خوش	Zewicî	متاهل
اواز		Zewicîn	ازدواج کردن
Zêrîn	رنج کشیدن/درد کشیدن	Zewq	ذوق و صلیقه
Zêrîn	طلائی	Zexel	بد بین/بد
Zêringeh	زرگری	گمان/خائن/مصر/سرسخت	
Zêringer	زرگر	Zeximandin	بزرگ کردن / افزایش
Zerîpoş	زره پوش	دادن	
Zerîwar	اسم رودخانه ای در سنج	Zexîre	محصول برداشت
Zerk kirin	واکسینه کردن/درمان کردن	Zexm bûn	قوی بودن/مستحکم
از راه آمپول زدن		بودن/چاق بودن	
zernik	نوعی گیاه	Zexm kirin	مستحکم کردن/قوی
		کردن/نیرو بخشیدن	

Zexm بزرگ / گنده
 Zexm کلفت/سخت/محکم
 Zexmetî سختی / رنج
 Zexmî قدرت/نیرو/قوت
 Zexmtir قویتر/نیرومند تر
 Zexnepûrt نوعی نفرین /نوعی فش دادن
 Zext فشار
 Zext û zor فشار زور
 Zext فشار/پافشاری/دشواری
 Zext فشار
 Zeyan e; qire 2. Girover
 Zêyezê kirin بع بع و مع مع کردن گوسفند و بزها
 Zêyezê صدای بع بع کردن گوسفندان و بزها و بره ها و بزغاله هاست
 Zeyî نو عروس
 Zeyî دختری که بعد از ازدواج به ملاقات خانه پدری میاید/هدیه ای که برای اولین بار بعد از ازدواج به دختر میدهند
 Zeyîtî ملاقات نو عروس با خانواده
 Zeyno مخفف اسم زینب
 Zeyt روغن
 Zeyt روغن زیتون
 Zeyt روغن/چربی
 Zeytûn زیتون
 Zeytûn زیتون
 Zeytûn زیتون/اسم دختر
 Zeytûnî زیتونی
 Zibare تقسیم کار
 Zibeq نوعی مواد معدنی
 Zibil آشغال / فضولات حیوانی
 Zibil زباله /آشغال
 Zibil زباله /آشغال/سرگین
 حیوانات
 Zibilgeh آشغالدانی
 Zibir û zengî /خشونت
 نامهربانی

Zibûn دامن
 Zicêf kirin پینه دوزی
 Zicêf کف و زیر کفش
 Zid برعکس/ضد/علیه
 Zifaf شب زفاف
 Zift قیر
 Zift قیر/آسفالت
 Ziftik آکنه / جوش صورت
 Zigoyî شکمو
 Zîgurd مجرد/کسی که ازدواج نکرده است
 Zih
 Ziha خشک
 Ziha مار بزرگ/اژدها
 Zik
 Zik çêrandin شکم چرانی
 Zik gihiştin ber dêv حامله بودن/نزدیک بودن زمان زایمان
 Zik lê bûn def پرخوری/شکم گنده
 Zik lê qurequr kirin صدای قارو قور شکم به هنگام گرسنگی
 Zik شکم
 Zik شکم
 Zikat lê çûyîn فقیر بودن/بی چیز بودن/بیچاره بودن
 Zikat ذکات
 Zikberçûyî چاق/شکم گنده
 zikberçûn کنایه از چاق شدن
 Zikçêl خیلی شکمو
 Zikçor شکمو
 Zikêş شکم درد
 Zikêşî شکم درد
 Zikêxwe ketin ناراحت شدن
 Zikî شکمی
 Zikir kirin ذکرگویی/مراسم شکر گزاری
 Zikir ذکر خدا/یادآوری و تشکر
 از نعمات خدا
 Zikmakî مادرزادی
 Zikmakî مادر زادی / مادری
 Zikmakî مادرزادی
 Zikmezîن چاق

Zikmezin شکمو
 Zikne شکمو
 Ziko شکمو
 Zikqelêş درنده خوی/وحشی
 Zikraketin ذکرگویی درویشان
 Zikreş حسود/غیرتی
 Zikreş شکمو / شکم سیاه
 Zikreşî بد دلی / دشمنی
 Zikreşî حسودی/غیرتی بودن
 Ziktêrdek شکم بزرگ/شکم گنده
 Ziktilêr شکم بزرگ
 Ziktojen شکمو
 Zil بزرگ/ گنده
 zil [III] tev dan û vîz kirin
 Zil dan جوانه زدن
 Zil kirin قهر کردن/از چیزی بریدن/دور شدن
 Zil man مات و مبهوت ماندن
 Zil جوانه
 Zil جوانه نباتات و گیاهان/
 نیش مار
 Zil قهر کردن/نفرت کردن
 Zil نی
 Zilam بزرگ
 Zilam مرد
 Zilam مرد/شوهر/جاسوس/نماینده/جوانمرد/
 شجاع
 Zilam جوان
 Zilan اسم دره ای واقع در سرحد کردستان ترکیه/ اسم دختر
 Zilan اسم دختر
 Zilan باد سخت و خشک
 Zilan سرنوزاد دام یا حیوان
 Zilan سوراخی که برای کلید در درها ایجاد میکنند
 Zilan گردباد
 Zilan گردباد/اسم زن/اسم دره ای در کردستان/سوراخ
 Zile سیلی/ تو گوش زدن
 Zilf زلف/گیسو

Zilhêz ابرقدرت
 Zilhimî از رنگ و رو افتاده / رنگ پریده
 Zilik لوله فالوب در اندام جنسی زنان که زیر لوله میزنای قرار دارد
 Zîlik گیاهان بهاری/جوانه های بهاری
 Zilik نحیف / خیلی لاغر
 Zilînk صفت برای گودرفتگی چشم
 Zilm ظلم
 Zilm ظلم
 Zilm ظلم/ستم
 Zilmât ظلمانی/تاریکی
 Zîlo زیلو/حصیر
 Zilq مدفوع پرندگان
 Zilqitandin تهدید کردن ترساندن/
 zilqitûn کابوس دیدن/ ترسیدن/ وحشت کردن
 Zilûk حصیر
 Zilûke چوب کبریت
 Zimag جهت شمالی یک کوه / جهت سایه دار کوه
 Zimag ضلع شمالی یک کوه
 Ziman di dêv ketana اگر بتواند شروع به حرف زدن کند
 Ziman زبان
 Ziman / زبان / کلید
 Ziman زبان
 Zimandirêj زبان دراز/یاوه
 گو/پرحرف/پررو
 Zimandirêj زبان دراز / فک زن
 Zimanê yekî li ser xwe
 Zimanê zikmakî زبان مادری
 Zimanê zikmakî زبان مادری
 Zimanfis کسی که نمیتواند حروف را بطور واضح تلفظ کند/ کسی که لکنت زبان دارد
 Zimanfisek کسی که لکنت زبان دارد
 Zimangez گس / تند

Zimankujî زبان کشی
 Zimannas زبان شناس
 Ziman-nas زبان شناس/استاد زبان
 شناسی/محقق زبان شناسی
 Zimannasî زبانشناسی
 Ziman-nasî زبان شناسی/تحقیقات زبان شناسی
 Zimanok لهجه
 Zimanparêz / محافظ زبان / پاسدار زبان
 Zimanxweş خوش زبان/خوش صحبت/شیرین بیان
 Zimanzan زبان دان
 Zimanzan زبان شناس/پرفسور زبان شناسی
 Zimanzanî زبان شناسی
 Zimanzanî زبانشناسی
 Zimanzan زبانشناس
 Zimanzêrfîn کسی که رازنگه دار نیست/رک گو
 Zimet کار یا امکانات کسی یا شرکتی را به ذمه خود درآوردن و ضامنی کردنش/تعهد در قبال امکانات شرکت یا کسی
 Zimezim kirin بع بع کردن
 گوسفندان
 Zimezim صدای بع بع کردن
 گوسفندان
 Zimhêr به مجموعه محصولات برداشتی گفته می شود
 Zimhêr دخل/درآمد
 Zimîn تالاب تلوپ کردن/صدای افتادن چیزی/صدای زمین خوردن
 Zimpere سمباده
 Zimrûd زمرد/نوعی جواهر
 zîn kirin آماده کردن اسب/زین را برپشت اسب سوار کردن
 Zîn li bizinê kirin عجلانه رفتار کردن
 Zîn زین
 Zîn زین اسب
 Zîna kirin زنا کردن

Zinar تخته سنگ
 Zinar سنگ بزرگ/سخره
 Zinar سنگ بزرگ / صخره سنگی
 Zincî جد/پدربزرگ پدربزرگ
 Zincîr زنجیر
 Zincîr زنجیر
 Zincîrbend دستبند/زنجیری برای به بند کشیدن کسی یا چیزی
 Zincîrbendî کسی که در بند است/چیزی که زنجیر زده شده است
 Zindan زندان
 Zindan زندان
 zîndan زندان / حبس
 Zindî ye û her gav xeter- جاندار/زنده
 Zindî زنده
 Zîndî بی دین/کافر/خاین
 Zîndîq بی دین/کافر/خاین
 Zîndîqê zîndîq نجس/حرام/کافر/بی دین
 سرد کردن / متوقف کردن / zîne / کشتن
 Zînet زینت/آرایش
 Zînet زیور و زینت
 Zîng زنگ
 Zîngexîng صدای متناوب بهم خوردن وسایل آهنی
 Zîngilîn مردار شدن/مردن حیوانات /مردن سگ
 Zîngilok حلقوم / سیب آدم
 Zîngîn صدای زنگ خوردن/صدای بهم خوردن چیزهای آهنی
 Zîngînî jê anîn به صدا درآوردن/کنایه از صدایی که بعد از خوردن سیلی محکم در گوش شنیده میشود
 Zîngînî زنگ خوردن
 Zînhî تپه/کوه
 Zînhî کلاف پیچیدن/جمع کردن
 نخ/جمع کردن نوار
 Zînkirî اسب آماده برای سفر

Zintod نوشته های برجسته /فونت
 بزرگ
 Zintol گنده /بزرگ/مرد درشت هیکل
 Zip روزهایی از سال ما بین
 اسفند ماه و فروردین که از
 روزهای خوش یمن شمرده میشوند
 Zip زیپ
 Zipermasî نوعی ماهی دریایی
 Zipik تگرگ
 Zipik تگرگ/حباب
 Zipitandin فشار دادن/ به زور
 جادادن چیزی در جایی
 Zipitîn به زور قرار دادن/جا
 دادن/فشار دادن
 Zipizer خیلی زرد رنگ
 Zipper پشت گردن/عضلات پشت گردن
 Ziq bûn خشک شدن/مات ماندن/ حیرت
 کردن/بی تحرک ماندن
 Ziq dan تکان دادن
 Ziq kîrîn خشک کردن/بی تحرک
 کردن/ساکت کردن
 Ziq man خیره شدن
 Ziq خشک /مات/حیران/بی تحرک
 زرخرخرخ زرخرخ
 Ziqezîq صدای زرخرخ
 Ziqinandin تکان دادن/به حرکت
 درآوردن
 Ziqinîn تکان خوردن/لرزیدن
 Ziqitandin به درد آوردن/آزار دادن
 Ziqitîn درد کشیدن/آزار دیدن
 Ziqûm û zeherman این دو برگرفته
 از دو گیاه و درخت سمی ست که
 بعنوان فحش در زبان کردی بکار
 میروند
 Ziqûm نوعی درخت
 Ziqûm نوعی درخت است با شکوفه
 های سفید یا سرخ رنگ که در
 داروسازی باری بیماری سرطان بکار
 میروند/فحش
 Zir در زبان کردی این واژه
 قبل از کلماتی میاد که بیان اصلی

و راست نبودن است/ناپدیری
 /نامادری
 Zirandin عر عر کردن
 Zîranewa کنجکاو
 Zîranî کنجکاو
 Zîraq اولین تالو خورشید
 Zîraqet زحمت / سختی
 Zîrar ضرر
 zîrar kîrîn ضررکردن
 Zîrar ضرر
 Zîrarê ketin زیان و ضرر دیدن
 Zîrav باریک
 zîrav bûn باریک شدن/لاغر شدن
 zîrav kîrîn لاغر کردن/باریک
 کردن/شفاف کردن
 Zîrav صغرا
 Zîrav نازک / باریک
 zîrav باریک/لاغر
 Zîravbihîstiyar نازک نارنجی /
 عزیز
 zîravî باریکی/لاغری
 Zîravîçk تکه مورب شکل از هر چیزی
 Zîravk qetîn زهرترک شدن
 zîravk کیسه صغرا
 Zîravqetî ترسو
 zîrbav ناپدیری
 zirbe قفل در از نوع چوبی
 Zîrç مدفوع پرندگان
 Zîrçanpoz از دماغ فیل افتاده
 Zîrçêre گیاهانی که در فصل پاییز
 از نو جوانه میدهند
 zîrçî گیاه پاییزی
 Zîrçîk معقد پرندگان
 zîrçîkî bûn بیمار شدن/نای ایستادن
 نداشتن
 zîrçîkî kîrîn بسیار خسته
 کردن/کار زیاد از کسی کشیدن
 Zîrçîkî کسی که نمیتواند
 بنشیند/کسی که بیماری معقدی دارد
 Zîrdê نامادری / زن بابا
 Zîre زیره

Zire zir عرعر خر
 Zire گیاه زیره که بعنوان ادویه هم استفاده میشود
 Zirehpûş زره/جلیقه ضد گلوگه
 Zirek زرنگ
 Zirek زیرک
 Zirekî زیرکی
 Zirênc نوعی معدن
 Zirevan عاقل/باهوش
 Zirezir kirin بیهوده سخن گفتن/زر زدن/الکی گریه کردن
 Zirezir صدای متناوب عرعر کردن
 خر/بیهوده سخن گفتن/غیرمنطقی حرف زدن
 Zirezop مستبد/ستمگر
 Zirfon نوعی درخت که برگهایش بعنوان چای هم استفاده میشود
 Zirî زالو/کرم/انگل
 Zirîç فشنگ/لگوله/سرنیزه
 Zirîkî pê ve girtin زالو صفت بودن/مانند زالو به یکی چسبیدن
 Zirîkî زالو صفت
 Zirîn عرعر کردن
 Zirîn عرعر کردن
 Ziringe صدای زنگوله
 Ziringîn تیلینگ تیلینگ کردن/صدای بهم خوردن چیزهای آهنی
 Zirkeç نادختری
 Zirkête ملکه زنبورها
 Zirme zirm صدای سرفه
 Zirmîni صدای افتادن
 Zirnazîq الاکلنگ
 Zirney pelixandin کسی را ضایع کردن
 Zirney سرنا
 Zirneyjen کسی که سرنا میزند/نی نواز
 Zirmîx آهک
 Zirmix کبریت
 Zîrok (بلوز) زنانه
 Zirp یگان لشکری

Zirpe هلله/سروصدا/شلوغی
 zirpêt kirin جفت گیری خرها
 Zirpêt جفت گیری خرنر
 Zirpî عضوی از یگان
 zirqetik نوعی حشره
 Zirezir kirin زر زدن
 Zirt تهدید / تهدید کردن
 Zirt dan xwe چاقاخان
 بافی/الکی باد کردن
 Zirt kirin پز دادن
 zirt دروغ/حرف بی اساس
 Zirt مغرور
 Zirte zirt بیهوده حرف زدن
 Zirteboz ارازل / اوباش/وحشی/غیر اجتماعی
 Zirtex چاخان باف/دروغ گو
 zirtezirt kirin با حرفهای بیهوده کسی را ناراحت کردن/حرفهای ناراحت کننده زدن
 Zirtezirt صدای متناوب گوزیدن/بی جهت حرف زدن/بیهوده سخن گفتن
 Zirtika hêkê زرده تخم مرغ
 zirto چاخان /دروغ گو
 Zirûf شرایط/وضعیت
 Zirûşt طبیعت
 Zirviçandin له کردن میوه و سبزیها
 Zirviçandin له کردن/فشار دادن
 Zirx رزه
 Zirx زره جنگی
 Zirxdar زره پوش
 Zirxî آهنی
 Ziryan اسم پسر/ گرد باد/ طوفان
 Ziryan بادی که از شمال میوزد
 zirz bûn عصبانی بودن
 Zirz عصبی/سرسخت/کله شق
 zirze چفت پشت در/کلید
 zirze/zirzile kirin چفت کشیدن/کلید کردن در
 zirz زشت

Zitik avêtin	لگد بازی کردن /	Zivronek	فرفره/چیزی که بدور خود
Zitîk	جفتک انداختن	میچرخد	
Zitik	لگد	Ziwa bûn	خشک شدن
Zitîk	لگد حیوانات	Ziwa kirin	خشک کردن
Zitkanê	جفتک اندازی / لگد بازی	Ziwa	خشک
Zitkavîtin	لگد زدن/با پا زدن	Ziwa	خشک / بی آب
Ziv	نقره	Ziwahî	خشکی/نا مرطوب
Ziv	نقره	Zîwan	گیاهان هرز
Zival	(باریکه / نوار) مثلا غزه	Ziwane	سوراخ/زبانه کلید
Zivan	خالهای روی بدن	Zîwer	زیورآلات
Zivar zivar kirin	تکه تکه کردن	Ziwî	انگل روده ها
Zivêr bûn	بیزار شدن/ناراحت شدن	Zix dan	گیاهان نو رس/رشد کردن
zivêr bûn	بیزار شدن/ناراحت شدن	گیاهان	
Zivêr kirin	ناراحت کردن/بیزار کردن	Zîx	زرنگ / باهوش
zivêr kirin	ناراحت کردن/بیزار کردن	Zix	سرگین نرم دامها/فضولات
Zivêr	زیور	حیوانی	
Zivêr	ناراحت/عصبی	Zîx	سرنورسیده گیاهان و
Zivhêlî	نقره ای / از جنس نقره	Zixt	بد و بیراه / فحش
Zivî	نقره ای	Zixur	گردنه کوه
Zivil	زباله/آشغال	Zixur	روزنه / سوراخ
zivîn	وسایل نقره ای/رنگ نقره	Ziya	خشک / بی آب
ای		Ziyan	زیان
Ziving	اتاق	Ziyan gihandin	ضرر رساندن
Ziving	غار	Ziyan kirin	ضرر رساندن
Zivir	زبر	Ziyan	چراگاه/زمین
Zivir	زبر/نرم نیست	Ziyan	زیان /ضرر/خسارت
Zivir bûn	زبر بودن	Ziyan	ضرر / زیان
Zivir	زبر / سخت	Ziyandar	مضر/خطرناک/ناسالم
Zivirandin		Ziyanê xelqê çêrandin	دامهای خود را
Zivirandin	برگرداندن		به چراگاههای دیگران بردن
Zivîrîm		Ziyanî	مبلغی که در قبال خسارت
Zivîrîn	برگشتن		وارده پرداخت میشود
Zivîrîn	برگشتن / دوباره آمدن	Ziyankar	کسی که ضرر می رساند
Zivîrîn	برگشتن	Ziyaret	زیارت/دیدار/سرزدن
Zivirok	زیور آلات نقره ای	Ziyaretkirin	دیدن
Zivistan	زمستان		کردن/سیاحت/گردش
Zivistan	فصل زمستان	Ziyîn	پیچیدن کلاف نخ و کاموا
Zivistanê serî girtin	زمستان زود	Zîz	حساس/عاطفی
	رس/فرا رسیدن زمستان	Zîz	صدای دلنشین
Zivîftî	زبر بودن	Zizok	پشه
		Zîzok	صدای نازک

Zo یک جفت
 Zom جایی که عشایر در ییلاق ها
 آنجا اسکان میگزینند
 Zome صخره بزرگ
 Zome منطقه/ناحیه / اجتماع
 چادرنشینانی که تابستانها به
 ییلاق میروند
 Zomî ساندویچ
 Zonp
 Zop چماق
 Zopirme غول چماق
 zoq bûn خیره شدن
 Zoq چشمان متعجب/چشمان دریده
 شده/چشمان حیرت زده
 Zor زور/سخت
 Zor زور / فشار/ سخت
 Zor زیاد/خیلی
 Zoran girtin کشتی
 گرفتن/ اقتدار
 Zoran زورگو/مستبد
 Zoran /مقتدر/ ورزش کشتی
 Zorbaz مستبد
 Zorbe زرگو
 Zorbetî زرگویی
 Zordar زور گو
 Zordar زرگو/ستمکار/ظالم
 Zordar ظالم
 Zordarî ستمگری
 Zordarî زورگویی
 Zordarî ستمکاری/ظلم کردن/زرگویی
 Zordarîfî زرگویی
 Zordayîn فشار
 Zordest خارج از اراده / دست آدم
 نبودن
 Zordestî ستمکاری
 Zordestî زرگویی / ظلم
 Zordestî سرکوب / زورگویی
 Zorê zorê به زور / به سختی
 Zorekî زورکی/با زور چماق
 Zorgayî زورگویی

Zorî سختی
 Zorîne اکثریت
 Zorlêdan زورزدن
 Zor نیرو/ انرژي/توان/
 زور زور
 Zor زیاد / فراوان /
 Zor kirin تیز کردن
 Zot تیز کردن لبه چاقو و آلات
 آهنی
 Zot نفرین
 Zov نوعی حشره/ هزارپا
 Zozan ییلاق
 Zozan ییلاق/مراعات ییلاقی
 Zozanan weke cemedankan têt bikaranîn
 کسی که به ییلاق
 Zozanî میروند/کسانی که به ییلاق کوچ
 میکنند
 Zozan ییلاق
 Zrdayîk نامادری / زن بابا
 Zû زود
 Zû bi zû زود به زور / با سرعت
 zû kirin عجله کردن/سریع بودن
 Zû زود / سریع
 Zû زود/با عجله/نه سر وقت
 Zugirtên زهد/دین داری
 Zuhd زاهد
 Zuhdî چربی/روغنی
 Zuhim با عجله/زود
 Zûka به سرعت/سریع/تند تند
 Zûkayî دراز
 Zûle نوعی پرنده نایاب به رنگ
 زمرد
 Zuqitim کنایه از خفه شو /
 زهرمار
 zûr bûn به جایی خیره ماندن
 zûr bûn به چیزی خیره شدن
 Zûr به جایی خیره شدن
 Zurbe گله گرگ ها
 Zûre zûr زوزه
 Zûrezûr صدای زوزه سگ و گرگ
 ها/ناله کردن/زاری کردن

Zurg	قله / اوج قله / نوک تپه
Zûrîn	زاری کردن / ناله کردن
Zûrîn	آزارکشیدن / ناله
Zûrîn	کردن / زوزه کردن / سگ و گرگ
Zûrîn	زوزه کردن / ناله
Zûrin	زوزه کشیدن / آه و ناله
Zuriya	کردن
Zûrmayîn	زل زدن
Zurne	نوعی آلت موسیقی / سرنا
Zurnebêj	دهل زن / نوازنده سرنا و دهل
Zûro	کسی که همیشه چشمش به دست دیگران است / چشم دریده
Zurriyet	نسل / بقا
Zurxax	جایی که در آسیاب های آبی آب از آن جاری میشود
Zûtik derketin	کنایه از در فشار بودن و کارهای سخت انجام دادن / لاغر شدن
Zûtik	معقد
Zûtir	سریعتر / زودتر
Zûtirîn	زودترین / سریعترین
Zûtirka	قبل از هر چیز / سریعتر از
Zûxal	هر چیز ذغال / هیزم
Zûxav	عقونت زخم

دو T/t تلفظ دارد	ط / ت / تَ / تِ / تِ	ط / تْ	Tirs/Teṣî	ترس/ دوک
U/u	ئو U	ئو	Ustî	گردن
Û/û	او Û	او	Şûştin	شستن
V/v	فِ Vê	فْ	Vala	خالی
W/w	و W	وْ	We	شما
X/x	خ Xê	خْ	Xanî	ساختمان
Y/y	ی Yê	یْ	Yek	یک
Z/z	ظ / ض / ذ / ز Zê	ظْ / ضْ / ذْ / زْ	Ziman	زبان

فرهنگ کنونی

ایده گردآوری کلمات کردی کرمانجی به صورت یک فرهنگ لغت چند سال پیش به ذهنمان رسید. آن را با دوستان در کلاس کردی کرمانجی در جامعه کردی های مقیم مرکز (تهران) مطرح کردیم و از آن استقبال شد. با همکاری صمیمانه کار را بر حسب حروف تقسیم کردیم و گاهی نیز چند نفر روی یک حرف کار کردند. کلمات تکراری نیز زیاد بودند. به تدریج فرهنگ مورد نظرمان به این مرحله رسید که البته کاستی های زیادی دارد. این صرفاً آغاز کار است.

در این فرهنگ تلاش شده تا بیشتر از واژه هایی استفاده گردد که در رسانه ها، مطبوعات و به ویژه اینترنت کاربرد دارند. دوستان گردآورنده این فرهنگ از مناطق مختلف کرمانج نشین و حتی سوران نشین هستند و تا حد امکان از واژه های تمام مناطق استفاده شده است. گاهی بعضی واژه ها ممکن است به بیش از یک صورت نوشته شده باشد و ما سعی کرده ایم همه حالت ها را حفظ کنیم.

اسامی گردآورندگان این فرهنگ لغت به ترتیب میزان مشارکت و تعداد کلماتی است که جمع آوری کرده اند. ما این کار را ادامه خواهیم داد تا ضمن تلاش برای رفع کاستی های حتمی، هم کیفیت کار را افزایش دهیم

و هم تعداد واژه ها را براي چاپ هاي بعدي افزايش دهيم تا به يك فرهنگ جامع تبديل گردد .

در اينجا لازم است از همه دوستانى كه به هر نحوي ما را در كار اين فرهنگ ياري كرده اند به ويژه آقاي احمد محمدزاده سياستگزارى كنيم . شما بزرگواران نيز مى توانيد هر گونه همكارى يا انتقاد و پيشنهادهات خود را از طريق ايميل komakurmanci@yahoo.com با ما مطرح كنيد .

علي پاك سرشت (ماكويي)

دراصل نوشتار آنها به صورت **نلي** و **هسن** است اما **علي** و **حسن** تلفظ مي شوند . شايد اين يكي از ايرادات الفباي لاتين باشد اما از لحاظ علمي درست است .

توجه مهم:

هر حرف در هر الفبايي داراي دو ويژگي است : 1- اسم حرف 2- صداي حرف . هر حرفي فقط يك اسم دارد اما مي تواند يك، دو يا چند صدا داشته باشد . الفباي كردي كرمانجي نيز اين ويژگي مهم را دارد . با يك مثال از انگليسي موضوع روشن مي شود . حرف **c** در انگليسي : اسم آن **سي** اما صدائش گاهي **س** گاهي **ك** . جدول حروف الفباي كردي كرمانجي با اسم و صداي حروف همراه با مثال در زير آمده است:

مثال	Mínak	Dengê tîpê صداي حرف	اسم حرف Navê tîpê	Tîp حرف
آب	Av	آ	A	A/a
باد	Ba	ب	Bê	B/b
بار/ دفعه	Car	ج	Cê	C/c
چهار	Çar	چ	Çê	Ç/ç
درخت	Dar	د	Dê	D/d
من	Ez	ع/أ	E /أ	E/e
عصر/ شب	Êvar	ع/إ	Ê /إ	Ê/ê
فروختن	Firotin	ف	Fê	F/f
نرت	Garis	گ	Gê	G/g
آهن	Hesin	خ/ه	Hê /ه	H/h
ستاره	Istêr	ء	I	I/i
امروز	Îro	اي	I	Î/î
لاغر	Jar	ژ	Jê	J/j
پيرمرد/افتادن	Kal/Ketin	ك	Kê	K/k دو

تلفظ دارد				به همین خاطر
L/l	Lê ل	ل	Loma	مکیدن
M/m	Mê م	م	Mêtin	شناختن
N/n	Nê ن	ن	Naşîn	دین
O/o	O آ	أ	OI	سهم / گوسفند
P/p دو تلفظ دارد	Pê پ	پ	Par/Pez	
Q/q	Qê ق	ق	Quran	قرآن
R/r	Rê ر	ر	Reş	سیاه
S/s	Sê س / ص	س / ص	Sivik	سبک
Ş/ş	Şê ش	ش	Şev	شب

الفبای کردی

زبان کردی تاکنون با الفباهای متعددی (عربی، لاتینی، سیریلیک، ارمنی، فرانسه، انگلیسی، ...) نوشته شده است اما در حال حاضر دو الفبا برای آن تثبیت شده اند: رومن (لاتینی) برای کرمانجی و عربی (آرامی) با تغییراتی برای سورانی. البته گاهی بعضی از الفبای عربی برای کرمانجی و یا لاتینی برای سورانی نیز استفاده می کنند اما در مجموع لاتینی برای کرمانجی و عربی برای سورانی قطعی شده است. هر یک از این الفباها معایب و محاسن خاص خود را دارند اما بیشتر زبانشناسان کرد الفبای لاتینی را به دلایلی مانند زیر بر الفبای عربی ترجیح می دهند: ظاهر زیباتر، قابلیت استفاده بهتر در تکنولوژی مدرن مانند اینترنت، بیان دقیق تر بعضی حروف، تشخیص درست اقسام کلمه، ... این موضوع خود بحثی مفصل می طلبد.

یک مثال:

Ew Azad e. نه و نازاده.

او آزاد است. (با توجه به حرف بزرگ در اسم آزاد در جمله ی با حروف لاتین خواننده می داند نام وی آزاد است).

Ew azad e. نه و نازاده.

او آزاد است. (با توجه به حرف کوچک در صفت آزاد در جمله ی با حروف لاتین خواننده می داند وی آزاد است و مثلاً زندانی نیست).

در رسم الخط عربی امکان نشان دادن اسم خاص (مانند مثال بالا) وجود ندارد و این در آموزش یک زبان تاثیر بسزایی دارد. این فقط یکی از ایرادهای الفبای عربی است. البته این به معنای رد این الفبا نیست در اینجا صرفاً موضوع ارجحیت نسبی است.

الفبای لاتینی کردی 31 حرف دارد. این الفبا توسط جلالت بدرخان زبانشناس کرد که به چندین زبان مسلط بود پس از 14 سال تحقیق تنظیم شد. الفبای لاتینی که به الفبای **هاوار** (بر گرفته از مجله جلالت به نام هاوار (فریاد) نیز مشهور است با قاعده مهم اقتصاد زبان در زمینه الفبا سازگار است چرا که هر چه تعداد حروف غیر ضروری بیشتر باشد به همان میزان بر روند آموزش زبان تأثیر نامناسب می گذارد. به عنوان مثال یکی از عوامل اصلی مانع رشد جهانی زبان چینی (علی رغم قدرت چین) الفبای زیاد و سخت آن می باشد. الفبای لاتینی کردی همان طور خوانده می شود که نوشته می شود. بدرخان از ورود حروف عربی در نظام نوشتاری کردی کرمانجی خودداری کرده است و این از لحاظ علمی کاری درست است. حروف غ، ذ، ط، ض، ع، ح، ... عربی هستند. حروف ح، ع، در کردی گفتاری کنونی وجود دارند اما در نوشتار نشانه ای برای آن وجود ندارد اما به هنگام تلفظ کلمه مربوطه همان تلفظ رایج انجام می گیرد.

مثال: علی، حسن (کردها حروف ع و ح را همانند عربی به صورت حلقی تلفظ می کنند. در نوشتار لاتینی نشانه ای برای حلقی بودن وجود ندارد و فرد با توجه به آشنایی به زبان فقط هنگام تلفظ کردن آن را حلقی تلفظ می کند).

به نام خداوند یکتا که انسان ها را از رنگ ها و زبان های مختلف آفرید

زبان کردی

زبان مهم ترین وسیله ارتباطی انسان است. انسان به هر زبانی تکلم کند به همان زبان نیز فکر می کند. اگر فردی به چندین زبان تکلم کند به زبانی فکر می کند که بیشترین تسلط را بر آن دارد. کردی زبان ارتباطی کردهاست که خود به لهجه هایی تقسیم می گردد. این لهجه ها گاهی آنقدر از همدیگر دور هستند که به جرات می توان آنها را زبان هایی مستقل نامید. کرمانجی، سورانی، زازاکی، هورامی، لکی، فیلی، کرمانشاهی... همگی را از لهجه های کردی می دانند. در این میان کرمانجی و سورانی از رشد نسبی بهتر در حوزه ادبی و رسانه ای برخوردار هستند. اگر بخواهیم نگاهی به دور از احساسات ملی گرایانه کردی به این موضوع بیندازیم می توان به جرات گفت که کرمانجی و سورانی دو زبان مستقل اما از یک ریشه هستند. تفاوت های دستوری و زبانشناختی (جنس کلمه، جمع بستن اسم، حالت کنیایی، مجهول شدن، صرف زمان ها،...) زیادی دارند.

حوزه تکلم کردی کرمانجی

به تایید بیشتر کردها، کرمانجی زبان ارتباطی بین 75 الی 80 درصد کردهاست و 25 الی 30 درصد باقی به دیگر لهجه های کردی تکلم می کنند. کردی کرمانجی در حوزه جغرافیایی وسیعی کاربرد دارد: تقریباً تمام کردهای ترکیه (حدود 2 میلیون کرد ترکیه به زازاکی تکلم می کنند)، کردهای سوریه، مناطق شمالی کردستان عراق، اکثریت کردهای مقیم اروپا، کردهای لبنان، اسرائیل، افغانستان، سودان، خراسان، قزاقستان، قرقیزستان، ترکمنستان، لیبی، الجزایر، جمهوری آذربایجان، ارمنستان، اکراین، گرجستان، روسیه، بلوچستان، پاکستان، خلخال، قزوین، رودبار،

آذربایجان غربی (ماکو، شوط، پلدشت، خوی، قره ضیال‌الدین، چالدران، سلماس، ارومیه)، دماوند .

شاعران و نویسندگان زیادی به کردی کرمانجی قلم فرسایی کرده اند . افرادی مانند احمد خانی، فقی طیران، ملای جزیری با آثار کلاسیک خود و کسانی مانند جگرخوین، محمد اوزون (برنده جایزه آکادمی نویسندگان سوئد)، شیخ موس (برنده جایزه شعر مالارمه فرانسه)، عرب شمو با آثار معاصر .

بر اساس تحقیقات هفت ساله لوئی ژان کالوه زبان‌شناس فرانسوی که در مجله **فرانسه در جهان** شماره منتشر شده رتبه جهانی کردی در مقایسه با آذری، فارسی، ترکی قابل تامل است و این نشان می دهد زبان کردی مورد بی مهری خود کردها قرار گرفته است . در این تحقیق رتبه کردی 31،

فارسی 40، آذری 44 و ترکی نیز 26 است : **le français dans le monde no 355 janvier 2008**

این زبان به ویژه در سالهای اخیر وارد مرحله جدیدی شده است و حتی در دانشگاههایی مانند سوربن (فرانسه)، اگزتر (انگلستان)، چندین دانشگاه ترکیه به عنوان رشته تحصیلی تدریس می گردد . اما نکته تاسف بار برخورد سیاسی حکومت اقلیم کردستان عراق با این زبان است . علی رغم این که تعداد قابل توجهی از کردهای عراق کرمانجی زبان هستند، حکومت با برخوردی سیاسی و به بهانه ایجاد زبان واحد (که مبنای علمی ندارد) تدریس کرمانجی را در دانشگاهها و مدارس حذف و کرد سورانی را زبان رسمی و اداری اعلام کرد و فقط در مناطق کرمانج نشین تا مقطع ابتدایی را مجاز دانست. علی رغم اعتراض کردهای کرمانج و بعضی از کردهای سوران این امر مهم نادیده گرفته شد. این رفتار سیاسی بیشتر خوشایند ترکیه بود.

فرهنگ

کردی (کرمانجی) -

فارسی

27000 واژه

به ترتیب میزان فعالیت :

علی پاک سرشت، شهناز عمرزاده

هاشم محمودی، ساریا آران
کاروان کوچر، منصور شمسی

ناصر عجمی، محسن قلی زاده،
شیرین دولت پور، کژال پاداش،
افسون یوسفی

Kurmancî / 1